॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੇ

ਦੁਕਨਿਪਾਤ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

੧. ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਵਗ੍ਗੋ

੧. ਵਜ੍ਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਦੁਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਵਜ੍ਜਾਨੀ**ਤਿ ਦੋਸਾ ਅਪਰਾਧਾ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਫਲਂ। **ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਅਨਾਗਤੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਫਲਂ। **ਆਗੁਚਾਰਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਪਕਾਰਿਂ ਅਪਰਾਧਕਾਰਕਂ। **ਰਾਜਾਨੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਿਧਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਚੋਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਿਧਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਰਾਜਾਨੋ ਪਨ ਤਾ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਤਂ ਚੋਰਂ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਕਾਰਿਯਮਾਨਂ ਏਸ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਪਸ੍ਸਤਿ ਚੋਰਂ ਆਗੁਚਾਰਿਂ ਰਾਜਾਨੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਿਧਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ''ਤਿ। **ਅਦ੍ਧਦਣ੍ਡਕੇਹੀ**ਤਿ ਮੁਗ੍ਗਰੇਹਿ, ਪਹਾਰਸਾਧਨਤ੍ਥਂ ਵਾ ਚਤੁਹਤ੍ਥਦਣ੍ਡਂ ਦ੍ਵੇਧਾ ਛੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਦਣ੍ਡਕੇਹਿ। **ਬਿਲਙ੍ਗਥਾਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਞ੍ਜਿਯਉਕ੍ਖਲਿਕਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸੀਸਕਟਾਹਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਤਂ ਅਯੋਗੁਲ਼ਂ ਸਣ੍ਡਾਸੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਮਤ੍ਥਲੁਙ੍ਗਂ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਤਿ। **ਸਙ੍ਖਮੁਣ੍ਡਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਮੁਣ੍ਡਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਰੋਟ੍ਠਉਭਤੋਕਣ੍ਣਚੂਲ਼ਿਕਗਲਵਾਟਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਚਮ੍ਮਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕੇਸੇ ਏਕਤੋ ਗਣ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਟੇਨ੍ਤਿ, ਸਹ ਕੇਸੇਹਿ ਚਮ੍ਮਂ ਉਟ੍ਠਹਤਿ। ਤਤੋ ਸੀਸਕਟਾਹਂ ਥੂਲਸਕ੍ਖਰਾਹਿ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਨ੍ਤਾ ਸਙ੍ਖਵਣ੍ਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਰਾਹੁਮੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਹੁਮੁਖਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸਙ੍ਕੁਨਾ ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਮੁਖੇ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਨ੍ਤਿ, ਕਣ੍ਣਚੂਲ਼ਿਕਾਹਿ ਵਾ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮੁਖਂ ਨਿਖਾਦਨੇਨ ਖਨਨ੍ਤਿ, ਲੋਹਿਤਂ ਪਗ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਪੂਰੇਤਿ।

ਜੋਤਿਮਾਲਿਕਨ੍ਤਿ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਤੇਲਪਿਲੋਤਿਕਾਯ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਆਲਿਮ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। **ਹਤ੍ਥਪਜ੍ਜੋਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥੇ ਤੇਲਪਿਲੋਤਿਕਾਯ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪਂ ਵਿਯ ਪਜ੍ਜਾਲੇਨ੍ਤਿ। **ਏਰਕਵਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਰਕਵਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾਗੀਵਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਮ੍ਮਵਟ੍ਟੇ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪ੍ਫਕੇ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਯੋਤ੍ਤੇਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਮ੍ਮਵਟ੍ਟੇ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਤਤਿ। **ਚੀਰਕਵਾਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਰਕਵਾਸਿਕਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਤਥੇਵ ਚਮ੍ਮਵਟ੍ਟੇ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਟਿਯਂ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਕਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪ੍ਫਕੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਉਪਰਿਮੇਹਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਸਰੀਰਂ ਚੀਰਕਨਿਵਾਸਨਨਿਵਤ੍ਥਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਏਣੇਯ੍ਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਣੇਯ੍ਯਕਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਉਭੋਸੁ ਕਪ੍ਪਰੇਸੁ ਚ ਉਭੋਸੁ ਜਾਣੁਕੇਸੁ ਚ ਅਯਵਲਯਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਅਯਸੂਲਾਨਿ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਚਤੂਹਿ ਅਯਸੂਲੇਹਿ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਹਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ''ਏਣੇਯ੍ਯਕੋ ਜੋਤਿਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਯਥਾ''ਤਿ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਇਦਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਸੂਲਾਨਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਅਟ੍ਠਿਕੋਟੀਹਿਯੇਵ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਬਲ਼ਿਸਮਂਸਿਕਨ੍ਤਿ ਉਭਤੋਮੁਖੇਹਿ ਬਲ਼ਿਸੇਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮਮਂਸਨ੍ਹਾਰੂਨਿ ਉਪ੍ਪਾਟੇਨ੍ਤਿ। **ਕਹਾਪਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਤਿਣ੍ਹਾਹਿ ਵਾਸੀਹਿ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਹਾਪਣਮਤ੍ਤਂ, ਕਹਾਪਣਮਤ੍ਤਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਾ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ। **ਖਾਰਾਪਤਚ੍ਛਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਰੀਰਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਵੁਧੇਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕੋਚ੍ਛੇਹਿ ਖਾਰਂ ਘਂਸਨ੍ਤਿ, ਚਮ੍ਮਮਂਸਨ੍ਹਾਰੂਨਿ ਪਗ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਾਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਪਲਿਘਪਰਿਵਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੇਨ

ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਣਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਅਯਸੂਲਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯਾ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਪਾਦੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਵਿਞ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਪਲਾਲਪੀਠਕ**ਨ੍ਤਿ ਛੇਕੋ ਕਾਰਣਿਕੋ ਛਵਿਚਮ੍ਮਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਦਪੋਤੇਹਿ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕੇਸੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਮਂਸਰਾਸਿਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਕੇਸੇਹੇਵ ਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਪਲਾਲਵਟ੍ਟਿਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵੇਠੇਨ੍ਤਿ। **ਸੁਨਖੇਹਿਪੀ**ਤਿ ਕਤਿਪਯਾਨਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਆਹਾਰਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਛਾਤਕਸੁਨਖੇਹਿ ਖਾਦਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨ ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਸੂਲੇ ਉਤ੍ਤਾਸੇਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਸੂਲੇ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੇ।

ਨ ਪਰੇਸਂ ਪਾਭਤਂ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤੋ ਚਰਤੀਤਿ ਪਰੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਂ ਆਭਤਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਪਤਿਤਂ ਸਹਸ੍ਸਭਣ੍ਡਿਕਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤੋ ਨ ਵਿਚਰਤਿ, ਕੋ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦੇਨ ਵਾ ਪਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਪਾਪਕੋਤਿ ਲਾਮਕੋ। **ਦੁਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠੋ। **ਕਿਞ੍ਚ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਂ ਨਾਮ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਯਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਅਹਂ। **ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿ ਤਿਵਿਧਂ ਅਕੁਸਲਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ। **ਕਾਯਸੁਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਂ ਤਿਵਿਧਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ। **ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਅਕੁਸਲਂ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ। **ਵਚੀਸੁਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ। **ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦਿ ਤਿਵਿਧਂ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ। **ਮਨੋਸੁਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਂ ਤਿਵਿਧਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ। **ਸੁਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਵਿਧਾ ਸੁਦ੍ਧਿ – ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਚ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਚ। ਸਰਣਗਮਨੇਨ ਹਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੁਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤਿ ਨਾਮ। ਤਥਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸੀਲੇਹਿ, ਦਸਹਿ ਸੀਲੇਹਿ – ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇਨ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨ...ਪੇ॰... ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨੇਨ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇਨ...ਪੇ॰... ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੁਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤਿ ਨਾਮ। ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵੋ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਨ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਖਾਦਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਭੁਞ੍ਜਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਸੀਦਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨੇਵ ਸੁਦ੍ਧਂ ਨਿਮ੍ਮਲਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਵਜ੍ਜਾਨੇਵ, ਨੋ ਨ ਵਜ੍ਜਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਵਜ੍ਜਭੀਰੁਨੋ**ਤਿ ਵਜ੍ਜਭੀਰੁਕਾ। **ਵਜ੍ਜਭਯਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ**ਤਿ ਵਜ੍ਜਾਨਿ ਭਯਤੋ ਦਸ੍ਸਨਸੀਲਾ। **ਏਤਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਤਂ ਅਵਸ੍ਸਂਭਾਵੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਕਾਰਣਵਚਨਂ ਵਾ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤਿ ਸਬ੍ਬਵਜ੍ਜੇਹਿ । ਕੇਨ ਪਨ ਕਾਰਣੇਨ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀਤਿ? ਚਤੁਤ੍ਥਮਗ੍ਗੇਨ ਚੇਵ ਚਤੁਤ੍ਥਫਲੇਨ ਚ। ਮਗ੍ਗੇਨ ਹਿ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨਾਮ, ਫਲਂ ਪਤ੍ਤੋ ਪਰਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਂ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤੀਤਿ? ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵਭਾਵਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਂ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ, ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਪਨਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਫਲਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਪਠਮਂ।

੨. ਪਧਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਪਧਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਾਨਿ। ਵੀਰਿਯਞ੍ਹਿ ਪਦਹਿਤਬ੍ਬਤੋ ਪਧਾਨਭਾਵਕਰਣਤੋ ਵਾ ਪਧਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭਵਾਨੀ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸਹਾਨਿ ਦੁਪ੍ਪੂਰਿਯਾਨਿ, ਦੁਕ੍ਕਰਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਗਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨਂ। **ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨਤ੍ਥਂ ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਚੀਵਰਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਨਤ੍ਥਾਯ ਪਧਾਨਂ ਨਾਮ ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਚਤੁਰਤਨਿਕਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਿਲੋਤਿਕਂ, ਪਸਤਤਣ੍ਡੁਲਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ, ਚਤੁਰਤਨਿਕਂ ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ, ਤੇਲਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਪਰੇਸਂ ਦੇਥਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਉਭਤੋਬ੍ਯੂਲ੍ਹਸਙ੍ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਸਦਿਸਂ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ –

''ਦਾਨਞ੍ਚ ਯੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਸਮਾਨਮਾਹੁ,
ਅਪ੍ਪਾਪਿ ਸਨ੍ਤਾ ਬਹੁਕੇ ਜਿਨਨ੍ਤਿ।

ਅਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਚੇ ਸਦ੍ਦਹਾਨੋ ਦਦਾਤਿ,
ਤੇਨੇਵ ਸੋ ਹੋਤਿ ਸੁਖੀ ਪਰਤ੍ਥਾ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੮.੭੨; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੩)।

ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਨ੍ਤਿ ਗੇਹਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਸ ਘਰਾਵਾਸਸ੍ਸ ਹਿਤਾਵਹੇਹਿ ਕਸਿਗੋਰਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਵਿਰਹਿਤਂ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਉਪਗਤਾਨਂ। **ਸਬ੍ਬੂਪਧਿਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਖਨ੍ਧੂਪਧਿਕਿਲੇਸੂਪਧਿਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰੂਪਧਿਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਉਪਧੀਨਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚੇਵ ਮਗ੍ਗੇਨ ਚ ਸਹਜਾਤਵੀਰਿਯਂ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਪਧਾਨਾਨਿ ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭਵਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ। ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਤਪਨੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩. ਤਤਿਯੇ **ਤਪਨੀਯਾ**ਤਿ ਇਧ ਚੇਵ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਚ ਤਪਨ੍ਤੀਤਿ ਤਪਨੀਯਾ। **ਤਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਪੇਨ ਤਪ੍ਪਤਿ ਅਨੁਸੋਚਤਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦਯਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਨਨ੍ਦਮਾਣਵੋ ਵਿਯ ਨਨ੍ਦਗੋਘਾਤਕੋ ਵਿਯ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦ੍ਵੇਭਾਤਿਕਾ ਵਿਯ ਚ। ਤੇ ਕਿਰ ਗਾਵਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਮਂਸਂ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਕਂਸੁ। ਤਤੋ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਆਹ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਦਾਰਕਾ ਬਹੂ, ਇਮਾਨਿ ਮੇ ਅਨ੍ਤਾਨਿ ਦੇਹੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ‘‘ਸਬ੍ਬਂ ਮਂਸਂ ਦ੍ਵੇਧਾ ਵਿਭਤ੍ਤਂ, ਪੁਨ ਕਿਂ ਮਗ੍ਗਸੀ’’ਤਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੇਸਿ। ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਚ ਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਮਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਭਾਰਿਯਂ ਮੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਬਲਵਸੋਕੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਤਦੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਆਵਜ੍ਜੇਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਅਸਿਤਪੀਤਖਾਯਿਤਸਾਯਿਤਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਓਜਂ ਨ ਫਰਤਿ, ਅਟ੍ਠਿਚਮ੍ਮਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕੋ ਥੇਰੋ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਉਪਾਸਕ, ਤ੍ਵਂ ਪਹੂਤਅਨ੍ਨਪਾਨੋ, ਅਟ੍ਠਿਚਮ੍ਮਮਤ੍ਤਮੇਵ ਤੇ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਤੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਪਨੀਯਕਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ? ਸੋ ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ‘‘ਭਾਰਿਯਂ ਤੇ ਉਪਾਸਕ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਅਨਪਰਾਧਟ੍ਠਾਨੇ ਅਪਰਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਸਕ੍ਕਕੋਕਾਲਿਕਚਿਞ੍ਚਮਾਣਵਿਕਾਦਯੋ ਵਿਯ ਤਪ੍ਪਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਚ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਤਤਿਯਂ।

੫. ਉਪਵ੍ਵਾਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਹਂ। **ਉਪਞ੍ਞਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗੁਣਂ ਅਞ੍ਞਾਸਿਂ, ਜਾਨਿਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਯਾ ਚ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਮਞ੍ਹਿ ਧਮ੍ਮਦ੍ਵਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਤ੍ਥਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ ਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਇਮਂ ਦੀਪੇਤਿ – ‘‘ਅਹਂ ਝਾਨਮਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਓਭਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਮੇਵ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿਂ। ਯਾਵ ਸੋ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਨ ਤਾਵਾਹਂ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਅਹੋਸਿਂ। ਪਧਾਨਸ੍ਮਿਂ ਚ ਅਨੁਕ੍ਕਨ੍ਤਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੋਸਕ੍ਕਨਾਯ ਠਤ੍ਵਾਯੇਵ ਪਧਾਨਕਿਰਿਯਂ ਅਕਾਸਿ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਯਾ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਵਾਨਿਤਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਟਿਵਾਨਿਤਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕਮਨਾ ਅਨੋਸਕ੍ਕਨਾ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵਾਨੀ ਸੁਦਾਹਂ** , **ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਦਹਾਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸੁਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨੋਸਕ੍ਕਨਾਯਂ ਠਿਤੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਪਧਾਨਮਕਾਸਿਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਦਾਨਿ ਯਥਾ ਤੇਨ ਤਂ ਪਧਾਨਂ ਕਤਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਕਾਮਂ ਤਚੋ ਚਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਤ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਗੁਣਜਾਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪੁਰਿਸਥਾਮੇਨਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਞਾਣਥਾਮੋ ਞਾਣਵੀਰਿਯਂ ਞਾਣਪਰਕ੍ਕਮੋ ਚ ਕਥਿਤੋ। **ਸਣ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਠਪਨਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਾ ਓਸਕ੍ਕਨਾ, ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਤੇਨ ਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਵੀਰਿਯਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਕਥਿਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਕਾਮਂ ਤਚੋ ਚਾਤਿ ਏਕਂ ਅਙ੍ਗਂ, ਨ੍ਹਾਰੁ ਚਾਤਿ ਏਕਂ, ਅਟ੍ਠਿ ਚਾਤਿ ਏਕਂ, ਮਂਸਲੋਹਿਤਨ੍ਤਿ ਏਕਂ, ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। **ਪੁਰਿਸਥਾਮੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਵੀਰਿਯਾਧਿਵਚਨਾਨਿ। ਇਤਿ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ

ਵੀਰਿਯਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਵੀਰਿਯਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਤੇਨ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਮਨੀਯਪਟਿਪਦਾ ਕਥਿਤਾ।

ਇਦਾਨਿ ਤਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਕਥੇਤੁਂ **ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਾਦਾਧਿਗਤਾ**ਤਿ ਸਤਿਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਅਧਿਗਤਾ, ਨ ਸੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਲਦ੍ਧਾ। **ਸਮ੍ਬੋਧੀ**ਤਿ ਚਤੁਮਗ੍ਗਞਾਣਞ੍ਚੇਵ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਏਤਂ ਸੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਅਪ੍ਪਮਾਦਾਧਿਗਤਾ ਸਮ੍ਬੋਧੀ''ਤਿ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮੋ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਬੋਧਿਯੇਵ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮੋਪਿ ਅਪ੍ਪਮਾਦਾਧਿਗਤੋਵ।

ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤੋ **ਤੁਮ੍ਹੇ ਚੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ, ਯਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਦਨੁਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਯੋਸਾਨਭੂਤਂ ਅਰਿਯਫਲਂ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਉਤ੍ਤਮਪਞ੍ਞਾਯ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾ**ਤਿ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਥ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵਾਨਪਧਾਨਂ ਨਾਮੇਤਂ ਬਹੂਪਕਾਰਂ ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਸਾਧਕਂ, ਤਸ੍ਮਾ। ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਸਂਯੋਜਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਸਂਯੋਜਨਿਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਦਸਨ੍ਨਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤੇਸੁ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਅਸ੍ਸਾਦਾਨੁਪਸ੍ਸਿਤਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦਤੋ ਪਸ੍ਸਿਤਾ ਪਸ੍ਸਨਭਾਵੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਿਤਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਵਸੇਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਵਸੇਨ ਪਸ੍ਸਨਭਾਵੋ। **ਜਾਤਿਯਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ। **ਜਰਾਯਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਪਰਿਪਾਕਤੋ। **ਮਰਣੇਨਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਭੇਦਤੋ। **ਸੋਕੇਹੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਨਿਜ੍ਝਾਯਨਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸੋਕੇਹਿ। **ਪਰਿਦੇਵੇਹੀ**ਤਿ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਲਾਲਪ੍ਪਿਤਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਪਰਿਦੇਵੇਹਿ। **ਦੁਕ੍ਖੇਹੀ**ਤਿ ਕਾਯਪਟਿਪੀਲ਼ਨਦੁਕ੍ਖੇਹਿ। **ਦੋਮਨਸ੍ਸੇਹੀ**ਤਿ ਮਨੋਵਿਘਾਤਦੋਮਨਸ੍ਸੇਹਿ। **ਉਪਾਯਾਸੇਹੀ**ਤਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਾਯਾਸਲਕ੍ਖਣਉਪਾਯਾਸੇਹਿ। **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਸਕਲਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਤੋ। **ਪਜਹਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਪਜਹਤਿ। **ਪਹਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਫਲਕ੍ਖਣੋ ਕਥਿਤੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ। ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਕਣ੍ਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਕਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਨ ਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣਤਾਯ ਕਣ੍ਹਾ, ਕਣ੍ਹਤਾਯ ਪਨ ਉਪਨੇਨ੍ਤੀਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਕਾਲ਼ਤਾਯ ਕਣ੍ਹਾ। ਸਰਸੇਨਾਪਿ ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾ ਕਣ੍ਹਾ ਏਵ। ਨ ਹਿ ਤੇਸਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਭਸ੍ਸਰਂ ਹੋਤਿ। **ਅਹਿਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਹਿਰਿਕਭਾਵੋ। **ਅਨੋਤ੍ਤਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੋਤ੍ਤਾਪਿਭਾਵੋ। ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਸੁਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸੁਕ੍ਕਾ**ਤਿ ਨ ਵਣ੍ਣਸੁਕ੍ਕਤਾਯ ਸੁਕ੍ਕਾ, ਸੁਕ੍ਕਤਾਯ ਪਨ ਉਪਨੇਨ੍ਤੀਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਸੁਕ੍ਕਤਾਯ ਸੁਕ੍ਕਾ। ਸਰਸੇਨਾਪਿ ਵਾ ਸਬ੍ਬਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾ ਸੁਕ੍ਕਾ ਏਵ। ਤੇਸਂ ਹਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਭਸ੍ਸਰਂ ਹੋਤਿ। **ਹਿਰੀ ਚ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਪਤੋ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨਲਕ੍ਖਣਾ ਹਿਰੀ, ਭਾਯਨਲਕ੍ਖਣਂ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਂ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਚਰਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯. ਨਵਮੇ **ਲੋਕਂ ਪਾਲੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਲੋਕਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। **ਨਯਿਧ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥ ਮਾਤਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਜਨਿਕਾ ਮਾਤਾ ''ਅਯਂ ਮੇ ਮਾਤਾ''ਤਿ ਗਰੁਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਵਸੇਨ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਮ੍ਭੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਕਰਂ ਮਰਿਯਾਦਭੇਦਂ ਵਾ। **ਯਥਾ**

ਅਜੇਲ਼ਕਾਤਿਆਦੀਸੁ ਏਤੇ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ‘‘ਅਯਂ ਮੇ ਮਾਤਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਮਾਤੁਚ੍ਛਾ’’ਤਿ ਵਾ ਗਰੁਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਵਸੇਨ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਮਂ ਆਹਰਨ੍ਤੋ ‘‘ਯਥਾ ਅਜੇਲ਼ਕਾ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਨਵਮਂ।

੧੦. ਵ**ਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਸੁਤ੍ਤ**ਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦. ਦਸਮਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਤਰਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ? ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਜ੍ਝਾਯਨੇ। ਭਗਵਤਾ ਹਿ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ ਅਪ੍ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸਾ ਵਸ੍ਸੇਪਿ ਉਤੁਵਸ੍ਸੇਪਿ ਯਥਾਸੁਖਂ ਵਿਚਰਿਂਸੁ। ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ‘‘ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਸਮਣਾ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾ ਹੇਮਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਗਿਮ੍ਹਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਹਰਿਤਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਸਮ੍ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਏਕਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਜੀਵਂ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤਾ ਬਹੂ ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਪਾਣੇ ਸਙ੍ਘਾਤਂ ਆਪਾਦੇਨ੍ਤਾ। ਇਮੇ ਹਿ ਨਾਮ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਦੁਰਕ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਂ ਅਲ੍ਲੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਂਕਸਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਨਾਮ ਸਕੁਣਾ ਰੁਕ੍ਖਗ੍ਗੇਸੁ ਕੁਲਾਵਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਂ ਅਲ੍ਲੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਂਕਸਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ। ਤਮਤ੍ਥਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਤਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਪਠਮਂ ਤਾਵ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੪) ਏਤ੍ਤਕਮੇਵਾਹ। ਅਥ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ‘‘ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸ੍ਸਾਨੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ’’ਤਿ। ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ **ਦ੍ਵੇਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਾਨਿ। **ਪੁਰਿਮਿਕਾ**ਤਿ ਅਪਰਜ੍ਜੁਗਤਾਯ ਆਸਾਲ਼੍ਹਿਯਾ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ ਪੁਰਿਮਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਿਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਪਠਮਾ ਤੇਮਾਸੀ। **ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾ**ਤਿ ਮਾਸਗਤਾਯ ਆਸਾਲ਼੍ਹਿਯਾ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ ਪਚ੍ਛਿਮਕਤ੍ਤਿਕਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਤੇਮਾਸੀਤਿ। ਦਸਮਂ।

ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਅਧਿਕਰਣਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਬਲਾਨੀ**ਤਿ ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਬਲਾਨਿ। ਅਕਮ੍ਪਿਯਟ੍ਠੇਨ ਬਲਾਨਿ ਨਾਮ, ਤਥਾ ਦੁਰਭਿਭਵਨਟ੍ਠੇਨ ਅਨਜ੍ਝੋਮਦ੍ਦਨਟ੍ਠੇਨ ਚ। **ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਬਲਂ। **ਭਾਵਨਾਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰੂਹਨਬਲਂ ਵਡ੍ਢਨਬਲਂ। **ਸੁਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਬਲੇਸੁ। **ਯਮਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਇਦਂ। **ਸੇਖਾਨਮੇਤਂ ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸੇਖਾਨਂ ਞਾਣਬਲਮੇਤਂ। **ਸੇਖਞ੍ਹਿ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਲਂ ਆਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸੇਖਾਨਂ ਞਾਣਬਲਂ ਆਰਬ੍ਭ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਟਿਚ੍ਚ। **ਪਜਹਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਪਜਹਤਿ। **ਪਹਾਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਫਲਂ ਕਥਿਤਂ। **ਯਂ ਪਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਪਾਪਕਂ ਲਾਮਕਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਾਨਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਏਤਦਗ੍ਗਂ ਨਾਗਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਨਾਗਤਾਨਂ ਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ – **ਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵੇਕਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ। **ਵਿਵੇਕੋ**ਤਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤਤਾ। ਸ੍ਵਾਯਂ ਤਦਙ੍ਗਵਿਵੇਕੋ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨ-ਸਮੁਚ੍ਛੇਦ-ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ-ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਵੇਕੋਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਚਵਿਧੇ ਵਿਵੇਕੇ। ਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਤਦਙ੍ਗਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਞ੍ਚ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਭਾਵਨਾਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਯੋਗੀ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਤਦਙ੍ਗਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਅਜ੍ਝਾਸਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਮਗ੍ਗਕਾਲੇ ਪਨ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤਿ। ਪਞ੍ਚਵਿਧਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਮ੍ਪੀਤਿ ਏਕੇ। ਤੇ ਹਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਕ੍ਖਣੇਸੁਯੇਵ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਕਸਿਣਜ੍ਝਾਨਆਨਾਪਾਨਾਸੁਭਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਜ੍ਝਾਨੇਸੁਪਿ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਹਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਮਤੇਨ ਏਤੇਸਂ ਝਾਨਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਏਵ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਂ। ਯਥਾ ਚ ''ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਅਜ੍ਝਾਸਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਵਂ ''ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਮ੍ਪਿ ਭਾਵੇਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ **ਵਿਰਾਗਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ। ਵਿਵੇਕਤ੍ਥਾ ਏਵ ਹਿ ਵਿਰਾਗਾਦਯੋ।

ਕੇਵਲਂ ਹੇਤ੍ਥ **ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ** ਦੁਵਿਧੋ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਚ ਤਦਙ੍ਗਵਸੇਨ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਚ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਂ। **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਭਾਵੇਨ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਂ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕੇ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾਨਯੇ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਅਯਂ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਪਕਾਰੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। **ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਪਰਿਣਾਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਸਕਲੇਨ ਵਚਨੇਨ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਤ੍ਥਂ ਪਰਿਣਮਨ੍ਤਂ ਪਰਿਣਤਞ੍ਚ, ਪਰਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਪਰਿਪਕ੍ਕਞ੍ਚਾਤਿ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਭਾਵਨਾਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਕਿਲੇਸਪਰਿਚ੍ਚਾਗਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਤ੍ਥਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਰਿਪਚ੍ਚਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਰਿਪਕ੍ਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਨਂ ਭਾਵੇਤੀਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ।

ਇਧ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂਯੇਵ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਤੇਹਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਵੇਕੋ**, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵਿਰਾਗਭਾਵਤੋ **ਵਿਰਾਗੋ**, ਨਿਰੋਧਭਾਵਤੋ **ਨਿਰੋਧੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮਗ੍ਗੋ ਏਵ ਚ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਪਰਿਣਾਮੀ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤਿ ਵਿਵੇਕਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਤਥਾ **ਵਿਰਾਗਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਨਿਰੋਧਨਿਸ੍ਸਿਤਂ**। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਭਾਵੇਨ ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਭਾਵੇਨ ਚ ਪਰਿਣਤਂ ਪਰਿਪਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ। ਇਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾ ਕਥਿਤਾ। ਇਮੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਬਲੇਸੁ ਏਤਦਗ੍ਗਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੩. ਤਤਿਯੇ **ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀ**ਤਿਆਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਪਾਲ਼ਿਅਤ੍ਥੋ ਚ ਭਾਵਨਾਨਯੋ ਚ ਸਬ੍ਬੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੬੯-੭੦) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਯੇਵ। ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨਿ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਭਾਵੇਤਿ,

ਏਕੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਤ੍ਥਾਯ, ਏਕੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਤ੍ਥਾਯ, ਏਕੋ ਨਿਰੋਧਪਾਦਕਤ੍ਥਾਯ, ਏਕੋ ਭਵਵਿਸੇਸਤ੍ਥਾਯ। ਇਧ ਪਨ ਤਾਨਿਪਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਾਨਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਨਿ। ਅਯਂ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਾਨਿ ਝਾਨਾਨਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਹੇਤੁਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਂ ਨਾਮਰੂਪਞ੍ਚ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਏਵਮੇਤਾਨਿ ਝਾਨਾਨਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਨੇਵ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਬਲਦ੍ਵਯੇ ਏਤਦਗ੍ਗਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਚਾ**ਤਿ ਸਂਖਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਾਤਿਕਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਾ ਦੇਸਨਾ ਸਂਖਿਤ੍ਤਦੇਸਨਾ ਨਾਮ। ਤਮੇਵ ਮਾਤਿਕਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਦੇਸਨਾ ਨਾਮ। ਮਾਤਿਕਂ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਦੇਸਨਾ ਨਾਮ । ਤਾਸੁ ਸਂਖਿਤ੍ਤਦੇਸਨਾ ਨਾਮ ਮਹਾਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਕਥਿਤਾ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਦੇਸਨਾ ਨਾਮ ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞਸ੍ਸ। ਮਹਾਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਦੇਸਨਾ ਅਤਿਪਪਞ੍ਚੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖੇਪਦੇਸਨਾ ਸਸਕਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤਨਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਅਨ੍ਤਂ ਨ ਕੋਟਿਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸਙ੍ਖੇਪਦੇਸਨਾ ਚ ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੁਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਕਥਿਤਾ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਦੇਸਨਾ ਇਤਰੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਸੇਨ। ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤੇਪਿਟਕਂ ਸਙ੍ਖੇਪਦੇਸਨਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਦੇਸਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੧੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਯਸ੍ਮਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਧਿਕਰਣੇ**ਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ, ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਅਧਿਕਰਣੇ। **ਆਪਨ੍ਨੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ। **ਤਸ੍ਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਏਤਂ। **ਦੀਘਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਦੀਘਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਤਿਟ੍ਠਨਤ੍ਥਾਯ। **ਖਰਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਦਾਸ-ਕੋਣ੍ਡ-ਚਣ੍ਡਾਲ-ਵੇਨਾਤਿ ਏਵਂ ਖਰਵਾਚਾਪਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ। **ਵਾਲ਼ਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਾਣਿ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪਹਰਣਵਸੇਨ ਕਕ੍ਖਲ਼ਭਾਵਤ੍ਥਾਯ। **ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਨ ਫਾਸੁਂ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਿਵਾਦਾਪਨ੍ਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਯੇਪਿ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਵਾ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਂ ਵਾ ਗਹੇਤੁਕਾਮਾ ਪਧਾਨਂ ਵਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਾ, ਤੇ ਫਾਸੁਂ ਨ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਮਿਂ ਹਿ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਯ ਠਿਤਾਯ ਉਦ੍ਦੇਸਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਉਦ੍ਦੇਸਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਕਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਨ ਏਕਗ੍ਗੋ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਨ ਫਾਸੁਂ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਨ ਦੀਘਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਧਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ। **ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ। **ਅਕੁਸਲਂ ਆਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਞ੍ਚਿਦੇਵ ਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਂ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਕਞ੍ਚਿਦੇਵ ਦੇਸਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਆਪਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਕਰਜਕਾਯੇਨ। **ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ**ਤਿ ਅਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ। **ਅਨਤ੍ਤਮਨਵਾਚ**ਨ੍ਤਿ ਅਤੁਟ੍ਠਵਾਚਂ। **ਮਮੇਵਾ**ਤਿ ਮਂਯੇਵ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਧਿਕਰਣੇ। **ਅਚ੍ਚਯੋ ਅਚ੍ਚਗਮਾ**ਤਿ ਅਪਰਾਧੋ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਅਹਮੇਵੇਤ੍ਥ ਅਪਰਾਧਿਕੋ। **ਸੁਙ੍ਕਦਾਯਕਂਵ ਭਣ੍ਡਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨੀਤੇ ਭਣ੍ਡਸ੍ਮਿਂ ਸੁਙ੍ਕਦਾਯਕਂ ਅਪਰਾਧੋ ਅਭਿਭਵਤਿ, ਸੋ ਚ ਤਤ੍ਥ ਅਪਰਾਧਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਰਾਜਾਨੋ ਨ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯੋ ਹਿ ਰਞ੍ਞਾ ਠਪਿਤਂ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਂ ਹਰਤਿ, ਤਂ ਸਹ ਭਣ੍ਡਸਕਟੇਨ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਨੇਵ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਰਞ੍ਞੋ ਨ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਂ, ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਗਤਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਦੋਸੋ, ਏਵਮੇਵਂ ਯਂ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਤਤ੍ਥ ਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੋਸੋ, ਨ ਚੋਦਕਸ੍ਸ। ਤੀਹਿ ਪਨ ਕਾਰਣੇਹਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੋਸੋ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨਭਾਵੇਨਪਿ ਦੋਸੋ, ਚੋਦਕੇ ਅਨਤ੍ਤਮਨਤਾਯਪਿ ਦੋਸੋ, ਅਨਤ੍ਤਮਨਸ੍ਸ ਸਤੋ ਪਰੇਸਂ ਆਰੋਚਨੇਨਪਿ ਦੋਸੋ। ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਪਨ ਯਂ ਸੋ ਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਂ ਅਦ੍ਦਸ, ਤਤ੍ਥ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਨਤ੍ਤਮਨਤਾਯ ਚੋਦਨਾਯ ਪਨ ਦੋਸੋ। ਤਮ੍ਪਿ ਅਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਦੋਸਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ‘‘ਇਤਿ ਮਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਅਚ੍ਚਯੋ ਅਚ੍ਚਗਮਾ ਸੁਙ੍ਕਦਾਯਕਂਵ ਭਣ੍ਡਸ੍ਮਿ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਮਨਤਾ ਚ ਅਨਤ੍ਥਮਨਤਾਯ ਚੋਦਿਤਭਾਵੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਦੋਸਾ, ਤੇਸੰ ਵਸੇਨ ''ਅਚ੍ਚਯੋ ਅਚ੍ਚਗਮਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

੧੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਵ੍ਵਤਰੋ**ਤਿ ਏਕੋ ਅਪਾਕਟਨਾਮੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ। **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ **ਯੇਨਾ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਕਰਣਵਚਨੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਤ੍ਥ ਭਗਵਾ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੇਨ ਵਾ ਕਾਰਣੇਨ ਭਗਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ, ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਕੇਨ ਚ ਕਾਰਣੇਨ ਭਗਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ? ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਗੁਣਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ, ਸਾਦੁਫਲੂਪਭੋਗਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਦਿਜਗਣੇਹਿ ਨਿਚ੍ਚਫਲਿਤਮਹਾਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਗਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਪਰਿਯੋਸਾਨਦੀਪਨੰ। ਅਥ ਵਾ ਏਵੰ ਗਤੋ ਤਤੋ ਆਸਨ੍ਨਤਰੰ ਠਾਨੰ ਭਗਵਤੋ ਸਮੀਪਸਙ੍ਖਾਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਮੋਦੀਤਿ ਯਥਾ ਚ ਖਮਨੀਯਾਦੀਨਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਤੇਨ, ਏਵੰ ਸੋਪਿ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਮੋਦੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੀਤੋਦਕੰ ਵਿਯ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਸਮ੍ਮੋਦਿਤੰ ਏਕੀਭਾਵੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਯਾਯ ਚ ''ਕਚ੍ਚਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਖਮਨੀਯੰ, ਕਚ੍ਚਿ ਯਾਪਨੀਯੰ, ਕਚ੍ਚਿ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਚ ਸਾਵਕਾਨਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧੰ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕੰ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨੰ ਬਲੰ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ''ਤਿਆਦਿਕਾਯ ਕਥਾਯ ਸਮ੍ਮੋਦਿ, ਤੰ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੋਦਸ੍ਸ ਜਨਨਤੋ ਸਮ੍ਮੋਦਿਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤਭਾਵਤੋ ਚ **ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ,** ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮਧੁਰਤਾਯ ਸੁਚਿਰਮ੍ਪਿ ਕਾਲੰ ਸਾਰੇਤੁੰ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤੁੰ ਅਰਹਰੂਪਤੋ ਸਰਿਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ ਚ **ਸਾਰਣੀਯੰ**। ਸੁਯ੍ਯਮਾਨਸੁਖਤੋ ਵਾ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ, ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਯਮਾਨਸੁਖਤੋ ਸਾਰਣੀਯੰ, ਤਥਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਾਯ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ, ਅਤ੍ਥਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਾਯ ਸਾਰਣੀਯਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਅਨੇਕੇਹਿ ਪਰਿਯਾਯੇਹਿ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਕਥੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨਤ੍ਥੇਨ ਆਗਤੋ, ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਕਾਮੋ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ।

ਏਕਮਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁੰਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ''ਵਿਸਮੰ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੭੦) ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਨਿਸੀਦੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਵਾ ਏਤੰ ਉਪਯੋਗਵਚਨੰ। **ਨਿਸੀਦੀ**ਤਿ ਉਪਾਵਿਸਿ। ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਹਿ ਪੁਰਿਸਾ ਗਰੁਟ੍ਠਾਨੀਯੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਕੁਸਲਤਾਯ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਨੇਸੰ ਅਵ੍ਵਤਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ।

ਕਥੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਨ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਛ ਨਿਸਜ੍ਜਦੋਸੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਅਤਿਦੂਰੰ, ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੰ, ਉਪਰਿਵਾਤੰ, ਉਨ੍ਨਤਪ੍ਪਦੇਸੰ, ਅਤਿਸਮ੍ਮੁਖੰ ਅਤਿਪਚ੍ਛਾਤਿ। ਅਤਿਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹਿ ਸਚੇ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ। ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨੰ ਕਰੋਤਿ । ਉਪਰਿਵਾਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਰੀਰਗਨ੍ਧੇਨ ਬਾਧਤਿ। ਉਨ੍ਨਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਗਾਰਵੰ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਅਤਿਸਮ੍ਮੁਖਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਚੇ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਚਕ੍ਖੁੰ ਆਹਚ੍ਚ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਪਚ੍ਛਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਚੇ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਗੀਵੰ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਏਤੇ ਛ ਨਿਸਜ੍ਜਦੋਸੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦੀ''ਤਿ।

ਏਤਦਵੋਚਾਤਿ ਦੁਵਿਧਾ ਹਿ ਪੁਚ੍ਛਾ – ਅਗਾਰਿਕਪੁਚ੍ਛਾ, ਅਨਗਾਰਿਕਪੁਚ੍ਛਾ ਚ। ਤਤ੍ਥ ''ਕਿੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੁਸਲੰ, ਕਿੰ ਅਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੯੬) ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਗਾਰਿਕਪੁਚ੍ਛਾ ਆਗਤਾ। ''ਇਮੇ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੬) ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਨਗਾਰਿਕਪੁਚ੍ਛਾ। ਅਯੰ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਰੂਪੰ ਅਗਾਰਿਕਪੁਚ੍ਛੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਤੰ ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਹੇਤੁ ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ''ਤਿਆਦਿਵਚਨੰ ਅਵੋਚ। ਤਤ੍ਥ **ਹੇਤੁ ਪਚ੍ਚਯੋ**ਤਿ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤੰ ਕਾਰਣਵੇਵਚਨਮੇਵ। **ਅਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾਵਿਸਮਚਰਿਯਾਹੇਤੂ**ਤਿ ਅਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਵਿਸਮਚਰਿਯਾਯ ਹੇਤੁ, ਤੰਕਾਰਣਾ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਅਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਰਿਯਾ ਅਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾ, ਅਧਮ੍ਮਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਸਮੰ ਚਰਿਯਾ, ਵਿਸਮਸ੍ਸ ਵਾ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਰਿਯਾਤਿ ਵਿਸਮਚਰਿਯਾ।

ਅਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚ ਸਾ ਵਿਸਮਚਰਿਯਾ ਚਾਤਿ ਅਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾਵਿਸਮਚਰਿਯਾ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾਵਿਸਮਚਰਿਯਾ ਨਾਮ ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ, ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾਸਮਚਰਿਯਾ ਨਾਮ ਦਸ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ, ਭੋ ਗੋਤਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯੰ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਦ੍ਦੋ ਖਯਸੁਨ੍ਦਰਾਭਿਰੂਪਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਨੇਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਤ੍ਤਿ, ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਪਠਮੋ ਯਾਮੋ, ਚਿਰਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਉਦਾ॰ ੪੫; ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੮੩; ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੨੦) ਹਿ ਖਯੇ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਯੰ ਇਮੇਸੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰੋ ਚ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੦੦) ਸੁਨ੍ਦਰੇ।

''ਕੋ ਮੇ ਵਨ੍ਦਤਿ ਪਾਦਾਨਿ, ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਯਸਸਾ ਜਲੰ।
ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ, ਸਬ੍ਬਾ ਓਭਾਸਯੰ ਦਿਸਾ''ਤਿ॥ –

ਆਦੀਸੁ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੮੫੭) ਅਭਿਰੂਪੇ। ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੫੦; ਪਾਰਾ॰ ੧੫) ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਨੇ। ਇਧਾਪਿ ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਨੇਯੇਵ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਨੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਭੋ ਗੋਤਮਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

''ਭਯੇ ਕੋਧੇ ਪਸੰਸਾਯੰ, ਤੁਰਿਤੇ ਕੋਤੂਹਲਚ੍ਛਰੇ।
ਹਾਸੇ ਸੋਕੇ ਪਸਾਦੇ ਚ, ਕਰੇ ਆਮੇਡਿਤੰ ਬੁਧੋ''ਤਿ॥ –

ਇਮਿਨਾ ਚ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਇਧ ਪਸਾਦਵਸੇਨ ਪਸੰਸਾਵਸੇਨ ਚਾਯੰ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਵਾ **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਅਤਿਇਟ੍ਠੰ ਅਤਿਮਨਾਪੰ, ਅਤਿਸੁਨ੍ਦਰਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਏਕੇਨ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਦ੍ਦੇਨ ਦੇਸਨੰ ਥੋਮੇਤਿ, ਏਕੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਸਾਦੰ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਦਿਦੰ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਯਦਿਦੰ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਮਮ ਪਸਾਦੋਤਿ। ਭਗਵਤੋਯੇਵ ਵਾ ਵਚਨੰ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਥੋਮੇਤਿ – ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਦੋਸਨਾਸਨਤੋ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਗੁਣਾਧਿਗਮਨਤੋ , ਤਥਾ ਸਦ੍ਧਾਜਨਨਤੋ, ਪਞ੍ਞਾਜਨਨਤੋ, ਸਾਤ੍ਥਤੋ, ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ, ਉਤ੍ਤਾਨਪਦਤੋ, ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਤੋ, ਕਣ੍ਣਸੁਖਤੋ, ਹਦਯਙ੍ਗਮਤੋ, ਅਨਤ੍ਤੁਕ੍ਕੰਸਨਤੋ, ਅਪਰਵਮ੍ਭਨਤੋ, ਕਰੁਣਾਸੀਤਲਤੋ, ਪਞ੍ਞਾਵਦਾਤਤੋ, ਆਪਾਥਰਮਣੀਯਤੋ, ਵਿਮਦ੍ਦਕ੍ਖਮਤੋ, ਸੁਯ੍ਯਮਾਨਸੁਖਤੋ, ਵੀਮੰਸਿਯਮਾਨਹਿਤਤੋਤਿ ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ।

ਤਤੋ ਪਰਮ੍ਪਿ ਚਤੂਹਿ ਉਪਮਾਹਿ ਦੇਸਨੰਯੇਵ ਥੋਮੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਧੋਮੁਖਠਪਿਤੰ, ਹੇਟ੍ਠਾਮੁਖਜਾਤੰ ਵਾ। **ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਉਪਰਿਮੁਖੰ ਕਰੇਯ੍ਯ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦਿਛਾਦਿਤੰ। **ਵਿਵਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਉਗ੍ਘਾਟੇਯ੍ਯ। **ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦਿਸਾਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ। **ਮਗ੍ਗੰ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਏਸ ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਅਡ੍ਢਰਤ੍ਤਘਨਵਨਸਣ੍ਡਮੇਘਪਟਲੇਹਿ ਚਤੁਰਙ੍ਗੇ ਤਮੇ। ਅਯੰ ਤਾਵ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਤ੍ਥੋ।

ਅਯੰ ਪਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਯੋਜਨਾ – ਯਥਾ ਕੋਚਿ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤੰ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਿਮੁਖੰ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ ਪਤਿਤੰ ਮੰ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੇਨ, ਯਥਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੰ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨਨ੍ਤਰਧਾਨਤੋ ਪਭੁਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਗਹਨਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੰ ਸਾਸਨੰ ਵਿਵਰਨ੍ਤੇਨ, ਯਥਾ ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੰ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਕੁਮ੍ਮਗ੍ਗਮਿਚ੍ਛਾਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮੇ ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗੰ ਆਵਿਕਰੋਨ੍ਤੇਨ, ਯਥਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤੰ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਮੋਹਨ੍ਧਕਾਰੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗਸ੍ਸ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਰਤਨਰੂਪਾਨਿ ਅਪਸ੍ਸਤੋ ਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਮੋਹਨ੍ਧਕਾਰਵਿਦ੍ਧੰਸਕਦੇਸਨਾਪਜ੍ਜੋਤਧਾਰਣੇਨ ਮਯ੍ਹੰ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਏਤੇਹਿ ਪਰਿਯਾਯੇਹਿ ਪਕਾਸਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋਤਿ।

ਏਵਂ ਦੇਸਨਂ ਥੋਮੇਤ੍ਵਾ ਇਮਾਯ ਦੇਸਨਾਯ ਰਤਨਤ੍ਤਯੇ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਏਸਾਹ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਏਸਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਏਸੋ ਅਹਂ। **ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮੀ**ਤਿ ਭਵਂ ਮੇ ਗੋਤਮੋ ਸਰਣਂ ਪਰਾਯਣਂ ਅਘਸ੍ਸ ਤਾਤਾ ਹਿਤਸ੍ਸ ਚ ਵਿਧਾਤਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਭਜਾਮਿ ਸੇਵਾਮਿ ਪਯਿਰੁਪਾਸਾਮਿ, ਏਵਂ ਵਾ ਜਾਨਾਮਿ ਬੁਜ੍ਝਾਮੀਤਿ। ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਧਾਤੂਨਂ ਗਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਬੁਦ੍ਧਿਪਿ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਗਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਜਾਨਾਮਿ ਬੁਜ੍ਝਾਮੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗੇ ਸਚ੍ਛਿਕਤਨਿਰੋਧੇ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਚ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਅਪਤਮਾਨੇ ਧਾਰੇਤੀਤਿ **ਧਮ੍ਮੋ**। ਸੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਯਾਵਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਸਙ੍ਖਤਾ, ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੪) ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ , ਅਪਿਚ ਖੋ ਅਰਿਯਫਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋਪਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਛਤ੍ਤਮਾਣਵਕਵਿਮਾਨੇ –

> ''ਰਾਗਵਿਰਾਗਮਨੇਜਮਸੋਕਂ, ਧਮ੍ਮਮਸਙ੍ਖਤਮਪ੍ਪਟਿਕੂਲਂ।
> ਮਧੁਰਮਿਮਂ ਪਗੁਣਂ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਂ, ਧਮ੍ਮਮਿਮਂ ਸਰਣਤ੍ਥਮੁਪੇਹੀ''ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੮੮੭)।

ਏਤ੍ਥ **ਰਾਗਵਿਰੋਗੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ। **ਅਨੇਜਮਸੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਂ। **ਧਮ੍ਮਮਸਙ੍ਖਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਂ ਮਧੁਰਮਿਮਂ ਪਗੁਣਂ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਟਕਤ੍ਤਯੇਨ ਵਿਭਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਾਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਲਸਙ੍ਘਾਤੇਨ ਸਂਹਤੋਤਿ **ਸਙ੍ਘੋ**। ਸੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਟ੍ਠਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਸਮੂਹੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਤਸ੍ਮਿਯੇਵ ਵਿਮਾਨੇ –

> ''ਯਤ੍ਥ ਚ ਦਿਨ੍ਨਮਹਪ੍ਫਲਮਾਹੁ, ਚਤੂਸੁ ਸੁਚੀਸੁ ਪੁਰਿਸਯੁਗੇਸੁ।
> ਅਟ੍ਠ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਧਮ੍ਮਦਸਾ ਤੇ, ਸਙ੍ਘਮਿਮਂ ਸਰਣਤ੍ਥਮੁਪੇਹੀ''ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੮੮੮)।

ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਙ੍ਘੋ **ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ**। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੀਣਿ ਸਰਣਗਮਨਾਨਿ ਪਟਿਵੇਦੇਸਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੁ ਸਰਣਗਮਨੇਸੁ ਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਸਰਣਂ, ਸਰਣਗਮਨਂ, ਯੋ ਚ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਰਣਗਮਨਪ੍ਪਭੇਦੋ, ਸਰਣਗਮਨਫਲਂ, ਸਂਕਿਲੇਸੋ, ਭੇਦੋਤਿ ਅਯਂ ਵਿਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਦਤ੍ਥਤੋ ਤਾਵ ਹਿਂਸਤੀਤਿ **ਸਰਣਂ,** ਸਰਣਗਤਾਨਂ ਤੇਨੇਵ ਸਰਣਗਮਨੇਨ ਭਯਂ ਸਨ੍ਤਾਸਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਪਰਿਕਿਲੇਸਂ ਹਨਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਰਤਨਤ੍ਤਯਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਅਥ ਵਾ ਹਿਤੇ ਪਵਤ੍ਤਨੇਨ ਅਹਿਤਾ ਚ ਨਿਵਤ੍ਤਨੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਭਯਂ ਹਿਂਸਤੀਤਿ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਭਵਕਨ੍ਤਾਰਾ ਉਤ੍ਤਾਰਣੇਨ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਸਦਾਨੇਨ ਚ ਧਮ੍ਮੋ, ਅਪ੍ਪਕਾਨਮ੍ਪਿ ਕਾਰਾਨਂ ਵਿਪੁਲਫਲਪਟਿਲਾਭਕਰਣੇਨ ਸਙ੍ਘੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਿਨਾਪਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ ਸਰਣਂ। ਤਪ੍ਪਸਾਦਤਗ੍ਗਰੁਤਾਹਿ ਵਿਹਤਕਿਲੇਸੋ ਤਪ੍ਪਰਾਯਣਤਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਸਰਣਗਮਨਂ। ਤਂਸਮਙ੍ਗੀਸਤ੍ਤੋ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨ ''ਏਤਾਨਿ ਮੇ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਸਰਣਂ, ਏਤਾਨਿ ਪਰਾਯਣ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਉਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਤਾਵ **ਸਰਣਂ ਸਰਣਗਮਨਂ ਯੋ ਚ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਇਦਂ ਤਯਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਰਣਗਮਨਪ੍ਪਭੇਦੇ ਪਨ ਦੁਵਿਧਂ ਸਰਣਗਮਨਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਲੋਕਿਯਞ੍ਚਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਦਿਟ੍ਠਸਚ੍ਚਾਨਂ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਸਰਣਗਮਨੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਸਮੁਚ੍ਛੇਦੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਸਕਲੇਪਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯੇ ਇਜ੍ਝਤਿ। ਲੋਕਿਯਂ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ਸਰਣਗਮਨੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਗੁਣਾਰਮ੍ਮਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਜ੍ਝਤਿ। ਤਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਸਦ੍ਧਾਪਟਿਲਾਭੋ, ਸਦ੍ਧਾਮੂਲਿਕਾ ਚ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਦਸਸੁ ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਵਤ੍ਥੂਸੁ ਦਿਟ੍ਠਿਜੁਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਤਯਿਦਂ ਚਤੁਧਾ ਪਵੱਤਤਿ ਅੱਤਸੰਨਿਯ੍ਯਾਤਨੇਨ ਤੱਪਰਾਯਣਤਾਯ ਸਿਸ੍ਸਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ ਪਣਿਪਾਤੇਨਾਤਿ। ਤੱਥ **ਅੱਤਸੰਨਿਯ੍ਯਾਤਨਂ** ਨਾਮ ''ਅਜ੍ਜ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਹਂ ਅੱਤਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਮਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਅੱਤਪਰਿੱਚਜਨਂ। **ਤਪ੍ਪਰਾਯਣਤਾ** ਨਾਮ ''ਅਜ੍ਜ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਹਂ ਬੁਦ੍ਧਪਰਾਯਣੋ, ਧਮ੍ਮਪਰਾਯਣੋ, ਸਙ੍ਘਪਰਾਯਣੋ ਇਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਤੱਪਰਾਯਣਭਾਵੋ। **ਸਿਸ੍ਸਭਾਵੂਪਗਮਨਂ** ਨਾਮ ''ਅਜ੍ਜ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਹਂ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਇਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਿਸ੍ਸਭਾਵੂਪਗਮੋ। **ਪਣਿਪਾਤੋ** ਨਾਮ ''ਅਜ੍ਜ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਹਂ ਅਭਿਵਾਦਨ-ਪੱਚੁੱਟਾਨ-ਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮ-ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂਯੇਵ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੱਥੂਨਂ ਕਰੋਮਿ ਇਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਰਮਨਿਪੱਚਕਾਰੋ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ ਚਤੁੰਨਮ੍ਪਿ ਆਕਾਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਂਯੇਵ ਹੋਤਿ ਸਰਣਗਮਨਂ।

ਅਪਿਚ ''ਭਗਵਤੋ ਅੱਤਾਨਂ ਪਰਿੱਚਜਾਮਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅੱਤਾਨਂ ਪਰਿੱਚਜਾਮਿ, ਜੀਵਿਤਂ ਪਰਿੱਚਜਾਮਿ, ਪਰਿੱਚੱਤੋਯੇਵ ਮੇ ਅੱਤਾ, ਪਰਿੱਚੱਤਂਯੇਵ ਮੇ ਜੀਵਿਤਂ, ਜੀਵਿਤਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਮੇ ਸਰਣਂ ਲੇਣਂ ਤਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅੱਤਸੰਨਿਯ੍ਯਾਤਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਸੱਥਾਰਞ੍ਚ ਵਤਾਹਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਂ, ਭਗਵਨ੍ਤਮੇਵ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਂ, ਸੁਗਤਞ੍ਚ ਵਤਾਹਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਂ, ਭਗਵਨ੍ਤਮੇਵ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਂ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਵਤਾਹਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਂ, ਭਗਵਨ੍ਤਮੇਵ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੫੪) ਏਵਮ੍ਪਿ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਸਰਣਗਮਨੇ ਵਿਯ ਸਿਸ੍ਸਭਾਵੂਪਗਮਨਂ ਦੱਟਬ੍ਬਂ।

> ''ਸੋ ਅਹਂ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਾਮਾ ਗਾਮਂ ਪੁਰਾ ਪੁਰਂ।
> ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੯੪; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੪੬)।

ਏਵਮ੍ਪਿ ਆਲਵਕਾਦੀਨਂ ਸਰਣਗਮਨਂ ਵਿਯ ਤੱਪਰਾਯਣਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ''ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਯੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਉੱਟਾਯਾਸਨਾ ਏਕਂਸਂ ਉੱਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇਸੁ ਸਿਰਸਾ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਾਨਿ ਮੁਖੇਨ ਚ ਪਰਿਚੁਮ੍ਬਤਿ, ਪਾਣੀਹਿ ਚ ਪਰਿਸਮ੍ਬਾਹਤਿ, ਨਾਮਞ੍ਚ ਸਾਵੇਤਿ – 'ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਯੁ ਅਹਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ; ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਯੁ ਅਹਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ'''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੯੪) ਏਵਮ੍ਪਿ ਪਣਿਪਾਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸੋ ਪਨੇਸ ਞਾਤਿਭਯਾਚਰਿਯਦੱਖਿਣੇਯ੍ਯਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਤੱਥ ਦੱਖਿਣੇਯ੍ਯਪਣਿਪਾਤੇਨ ਸਰਣਗਮਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਇਤਰੇਹਿ। ਸੇੱਟਵਸੇਨੇਵ ਹਿ ਸਰਣਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੇੱਟਵਸੇਨ ਚ ਭਿੱਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਸਾਕਿਯੋ ਵਾ ਕੋਲਿਯੋ ਵਾ ''ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਕੋ''ਤਿ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਅੱਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਸਰਣਂ। ਯੋ ਵਾ ''ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਰਾਜਪੂਜਿਤੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯਮਾਨੋ ਅਨੱਥਮ੍ਪਿ ਕਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਭਯੇਨ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਅੱਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਸਰਣਂ। ਯੋ ਵਾ ਬੋਧਿਸੱਤਕਾਲੇ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉੱਗਹਿਤਂ ਸਰਮਾਨੋ ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਵਾ –

> ''ਏਕੇਨ ਭੋਗੇ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਂ ਪਯੋਜਯੇ।
> ਚਤੁੱਥਞ੍ਚ ਨਿਧਾਪੇਯ੍ਯ, ਆਪਦਾਸੁ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੬੫) –

ਏਵਰੂਪਂ ਅਨੁਸਾਸਨਿਂ ਉੱਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਆਚਰਿਯੋ ਮੇ''ਤਿ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਅੱਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਸਰਣਂ। ਯੋ ਪਨ ''ਅਯਂ ਲੋਕੇ ਅੱਗਦੱਖਿਣੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਗਹਿਤਂ ਹੋਤਿ ਸਰਣਂ।

ਏਵਂ ਗਹਿਤਸਰਣਸ੍ਸ ਚ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਿੱਥਿਯੇਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤਮ੍ਪਿ ਞਾਤਿਂ ''ਞਾਤਕੋ ਮੇ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਨ੍ਦਤੋ ਸਰਣਗਮਨਂ ਨ ਭਿੱਜਤਿ, ਪਗੇਵ ਅਪਬ੍ਬਜਿਤਂ। ਤਥਾ ਰਾਜਾਨਂ ਭਯਵਸੇਨ ਵਨ੍ਦਤੋ। ਸੋ ਹਿ ਰੱਟਪੂਜਿਤੱਤਾ ਅਵਨ੍ਦਿਯਮਾਨੋ ਅਨੱਥਮ੍ਪਿ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਤਥਾ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿੱਪਂ ਸਿੱਖਾਪਕਂ ਤਿੱਥਿਯਂ ''ਆਚਰਿਯੋ ਮੇ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਨ੍ਦਤੋਪਿ ਨ ਭਿੱਜਤੀਤਿ ਏਵਂ **ਸਰਣਗਮਨੱਪਭੇਦੋ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਵਿਪਾਕਫਲਂ, ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯੋ ਆਨਿਸਂਸਫਲਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

‘‘ਯੋ ਚ ਬੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਸਰਣਂ ਗਤੋ।
ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੯੦)।

‘‘ਦੁਕ੍ਖਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਪ੍ਪਾਦਂ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਅਤਿਕ੍ਕਮਂ।
ਅਰਿਯਞ੍ਚਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਂ ਮਗ੍ਗਂ, ਦੁਕ੍ਖੂਪਸਮਗਾਮਿਨਂ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੯੧)।

‘‘ਏਤਂ ਖੋ ਸਰਣਂ ਖੇਮਂ, ਏਤਂ ਸਰਣਮੁਤ੍ਤਮਂ।
ਏਤਂ ਸਰਣਮਾਗਮ੍ਮ, ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੯੨)।

ਅਪਿਚ ਨਿਚ੍ਚਤੋ ਅਨੁਪਗਮਨਾਦਿਵਸੇਨਪੇਤਸ੍ਸ ਆਨਿਸਂਸਫਲਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

‘‘ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰਂ ਨਿਚ੍ਚਤੋ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਸੁਖਤੋ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਕਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਤਤੋ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਮਾਤਰਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯ, ਪਿਤਰਂ, ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯ, ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਲੋਹਿਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ, ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਅਞ੍ਞਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੨੮-੧੩੦; ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੭੨-੨੭੭)।

ਲੋਕਿਯਸ੍ਸ ਪਨ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ ਭਵਸਮ੍ਪਦਾਪਿ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਾਪਿ ਫਲਮੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

‘‘ਯੇ ਕੇਚਿ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਗਤਾਸੇ,
ਨ ਤੇ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਪਾਯਭੂਮਿਂ।
ਪਹਾਯ ਮਾਨੁਸਂ ਦੇਹਂ,
ਦੇਵਕਾਯਂ ਪਰਿਪੂਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੭)।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ –

‘‘ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਅਸੀਤਿਯਾ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ… ਪੇ॰… ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਂ ਖੋ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਸਾਧੁ ਖੋ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ, ਬੁਦ੍ਧਸਰਣਗਮਨਂ ਹੋਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਸਰਣਗਮਨਹੇਤੁ ਖੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦ ਏਵਮਿਧੇਕਚ੍ਚੇ ਸਤ੍ਤਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਅਞ੍ਞੇ ਦੇਵੇ ਦਸਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਅਧਿਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਆਯੁਨਾ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ ਸੁਖੇਨ ਯਸੇਨ ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯੇਨ ਦਿਬ੍ਬੇਹਿ ਰੂਪੇਹਿ ਸਦ੍ਦੇਹਿ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਰਸੇਹਿ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬੇਹੀ’’’ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੪੧)।

ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਧਮ੍ਮੇ ਸਙ੍ਘੇ ਚ। ਅਪਿਚ ਵੇਲਾਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਸੇਨਾਪਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੨੦ ਆਦਯੋ) ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ ਫਲਵਿਸੇਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਂ **ਸਰਣਗਮਨਫਲਂ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਸਰਣਗਮਨਂ ਤੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਸਂਸਯਮਿਚ੍ਛਾਞਾਣਾਦੀਹਿ ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਮਹਾਜੁਤਿਕਂ ਹੋਤਿ ਨ ਮਹਾਵਿਪ੍ਫਾਰਂ। ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਸਂਕਿਲੇਸੋ। ਲੋਕਿਯਸ੍ਸ ਚ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ ਦੁਵਿਧੋ ਭੇਦੋ ਸਾਵਜ੍ਜੋ ਅਨਵਜ੍ਜੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਸਾਵਜ੍ਜੋ ਅਞ੍ਞਸਤ੍ਥਾਰਾਦੀਸੁ ਅਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਯ੍ਯਾਤਨਾਦੀਹਿ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਅਨਿਟ੍ਠਫਲੋ। ਅਨਵਜ੍ਜੋ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾਯ, ਸੋ ਅਵਿਪਾਕਤ੍ਤਾ ਅਫਲੋ।

ਲੋਕੁੱਤਰਸ੍ਸ ਪਨ ਨੇਵੱਥਿ ਭੇਦੋ। ਭਵਨ੍ਤਰੇਪਿ ਹਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਅਞ੍ਞਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸਤੀਤਿ ਏਵਂ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ **ਸਂਕਿਲੇਸੋ** ਚ **ਭੇਦੋ** ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੂਤਿ ਮਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ''ਉਪਾਸਕੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਧਾਰੇਤੁ, ਜਾਨਾਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਪਾਸਕਵਿਧਿਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕੋ ਉਪਾਸਕੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਉਪਾਸਕੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਿਮਸ੍ਸ ਸੀਲਂ, ਕੋ ਆਜੀਵੋ, ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਇਦਂ ਪਕਿਣ੍ਣਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਕੋ ਉਪਾਸਕੋ**ਤਿ ਯੋ ਕੋਚਿ ਸਰਣਗਤੋ ਗਹਟ੍ਠੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਯਤੋ ਖੋ, ਮਹਾਨਾਮ, ਉਪਾਸਕੋ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ, ਸਙ੍ਘਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਮਹਾਨਾਮ, ਉਪਾਸਕੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੩੩)।

> **ਕਸ੍ਮਾ ਉਪਾਸਕੋ**ਤਿ। ਰਤਨਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਉਪਾਸਨਤੋ। ਸੋ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਂ ਉਪਾਸਤੀਤਿ ਉਪਾਸਕੋ। ਧਮ੍ਮਂ, ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਾਸਤੀਤਿ ਉਪਾਸਕੋਤਿ।

ਕਿਮਸ੍ਸ ਸੀਲਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਵੇਰਮਣਿਯੋ। ਯਥਾਹ –

> ''ਯਤੋ ਖੋ, ਮਹਾਨਾਮ, ਉਪਾਸਕੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ, ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ, ਮੁਸਾਵਾਦਾ, ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪ੍ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਮਹਾਨਾਮ, ਉਪਾਸਕੋ ਸੀਲਵਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੩੩)।

ਕੋ ਆਜੀਵੋਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਮਿਚ੍ਛਾਵਣਿਜ੍ਜਾ ਪਹਾਯ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਜੀਵਿਕਕਪ੍ਪਨਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਪਞ੍ਚਿਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਣਿਜ੍ਜਾ ਉਪਾਸਕੇਨ ਅਕਰਣੀਯਾ। ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਚ। ਸਤ੍ਥਵਣਿਜ੍ਜਾ, ਸਤ੍ਤਵਣਿਜ੍ਜਾ, ਮਂਸਵਣਿਜ੍ਜਾ, ਮਜ੍ਜਵਣਿਜ੍ਜਾ, ਵਿਸਵਣਿਜ੍ਜਾ। ਇਮਾ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚ ਵਣਿਜ੍ਜਾ ਉਪਾਸਕੇਨ ਅਕਰਣੀਯਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੭੭)।

ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ। ਯਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸੀਲਸ੍ਸ ਚ ਆਜੀਵਸ੍ਸ ਚ ਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਅਯਮਸ੍ਸ ਵਿਪਤ੍ਤਿ। ਅਪਿਚ ਯਾਯ ਏਸ ਚਣ੍ਡਾਲੋ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਮਲਞ੍ਚ ਪਤਿਕੁਟ੍ਠੋ ਚ, ਸਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾਦਯੋ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਥਾਹ –

> ''ਪਞ੍ਚਹਿ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਉਪਾਸਕੋ ਉਪਾਸਕਚਣ੍ਡਾਲੋ ਚ ਹੋਤਿ ਉਪਾਸਕਮਲਞ੍ਚ ਉਪਾਸਕਪਤਿਕੁਟ੍ਠੋ ਚ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਹੋਤਿ, ਕੋਤੂਹਲਮਙ੍ਗਲਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਮਙ੍ਗਲਂ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਨੋ ਕਮ੍ਮਂ, ਇਤੋ ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਂ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਪੁਬ੍ਬਕਾਰਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੭੫)।

ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ। ਯਾ ਚਸ੍ਸ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਆਜੀਵਸਮ੍ਪਦਾ ਚ, ਸਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਯੇ ਚਸ੍ਸ ਰਤਨਭਾਵਾਦਿਕਰਾ ਸਦ੍ਧਾਦਯੋ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ। ਯਥਾਹ –

> ''ਪਞ੍ਚਹਿ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਉਪਾਸਕੋ ਉਪਾਸਕਰਤਨਞ੍ਚ ਹੋਤਿ ਉਪਾਸਕਪਦੁਮਞ੍ਚ ਉਪਾਸਕਪੁਣ੍ਡਰੀਕਞ੍ਚ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਸੀਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਕੋਤੂਹਲਮਙ੍ਗਲਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਨੋ ਮਙ੍ਗਲਂ, ਨ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਂ ਗਵੇਸਤਿ, ਇਧ ਚ ਪੁਬ੍ਬਕਾਰਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੭੫)।

ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ **ਅਗ੍ਗ**ਸਦ੍ਦੋ ਆਦਿਕੋਟਿਕੋਟ੍ਠਾਸਸੇਟ੍ਠੇਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਸਮ੍ਮ, ਦੋਵਾਰਿਕ, ਆਵਰਾਮਿ ਦ੍ਵਾਰਂ ਨਿਗਣ੍ਠਾਨਂ ਨਿਗਣ੍ਠੀਨ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੭੦) ਹਿ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਤੇਨੇਵ ਅਙ੍ਗੁਲਗ੍ਗੇਨ ਤਂ ਅਙ੍ਗੁਲਗ੍ਗਂ ਪਰਾਮਸੇਯ੍ਯ (ਕਥਾ॰ ੪੪੧)। ਉਚ੍ਛਗ੍ਗਂ ਵੇਲਗ੍ਗ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਕੋਟਿਯਂ। ''ਅਮ੍ਬਿਲਗ੍ਗਂ ਵਾ ਮਧੁਰਗ੍ਗਂ ਵਾ ਤਿਤ੍ਤਕਗ੍ਗਂ ਵਾ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੩੭੪), ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਹਾਰਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਪਰਿਵੇਣਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਭਾਜੇਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੧੮) ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ। ''ਯਾਵਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾ ਅਪਦਾ ਵਾ...ਪੇ॰... ਤਥਾਗਤੋ ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੪) ਸੇਟ੍ਠੇ। ਇਧ ਪਨਾਯਂ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇਤਿ ਅਜ੍ਜਤਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਜ੍ਜਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਜਭਾਵਂ। ਅਜ੍ਜਦਗ੍ਗੇਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਦਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਕਰੋ, ਅਜ੍ਜ ਅਗ੍ਗਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਾਣੁਪੇਤਨ੍ਤਿ ਪਾਣੇਹਿ ਉਪੇਤਂ, ਯਾਵ ਮੇ ਜੀਵਿਤਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਾਵ ਉਪੇਤਂ, ਅਨਞ੍ਞਸਤ੍ਥੁਕਂ ਤੀਹਿ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਸਰਣਂ ਗਤਂ ਉਪਾਸਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਮਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ ਜਾਨਾਤੁ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਸਚੇਪਿ ਮੇ ਤਿਖਿਣੇਨ ਅਸਿਨਾ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਨੇਵ ਬੁਦ੍ਧਂ ''ਨ ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ''ਨ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ ''ਨ ਸਙ੍ਘੋ''ਤਿ ਵਾ ਵਦੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਯ੍ਯਾਤਨੇਨ ਸਰਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਚ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮੀਤਿ।

੧੧. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਜਾਣੁਸ੍ਸੋਣੀ**ਤਿ ਜਾਣੁਸ੍ਸੋਣਿਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਕਿਰ ਨਾਮੇਕਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ, ਤਂ ਯੇਨ ਕੁਲੇਨ ਲਦ੍ਧਂ, ਤਂ ਜਾਣੁਸ੍ਸੋਣਿਕੁਲਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਯਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚ ਲਦ੍ਧਜਾਣੁਸ੍ਸੋਣਿਸਕ੍ਕਾਰਤ੍ਤਾ ਜਾਣੁਸ੍ਸੋਣੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ''ਸਮਣੋ ਕਿਰ ਗੋਤਮੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਸੋ ਲਿਙ੍ਗਵਿਭਤ੍ਤਿਕਾਰਕਾਦਿਭੇਦਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਞਾਤਮੇਵ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਞ੍ਞਾਤਂ ਕਿਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ। ਞਾਤਮੇਵ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਞ੍ਞਾਤਂ ਕਿਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਾਨਦ੍ਧਜਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਿਙ੍ਗਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਕਤਤ੍ਤਾ ਚ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਚਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਧ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨ ਜਾਨਿਤੁਕਾਮੋ ਅਤ੍ਥਗਵੇਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਮਾਨਂ ਪਨ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਿਙ੍ਗਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ। ਕਿਂ ਨੁ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਯਥਾ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਕਥਿਤੇ ਵਡ੍ਢਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਯਥਾ ਨ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਯਥਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਕਥਿਤੇ ਵਡ੍ਢਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਕਤਤ੍ਤਾ ਚ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਕਤਤ੍ਤਾਪਿ ਅਕਤਤ੍ਤਾਪਿ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂ ਵਦਤਿ, ਇਦਂ ਉਭਯਕਾਰਣੇਨਾਪਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਯਾ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਜ੍ਜਾਨਂ ਮਹਨ੍ਧਕਾਰਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਾ। ਸਚੇ ਪਨਾਹਂ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵੇਯ੍ਯਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਕਥਨਕਾਲੇਪਿ ਮਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਤ੍ਵਂ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਮਾਨਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਿਙ੍ਗਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋਸਿ, ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕਸ੍ਮਾ ਕਥੇਸੀ'ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਾਜਿਤੋਪਿ ਅਪਰਾਜਿਤਸਦਿਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਗ੍ਗਗਮਨਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ**ਤਿ ਇਮਂ ਦੁਤਿਯਪਞ੍ਹਂ ਆਰਭਿ।

ਏਵਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਉਪਰਿਪਞ੍ਹੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾਪਞ੍ਹਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਹੇਟ੍ਠਾਪਞ੍ਹੇਨ ਉਪਰਿਪਞ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਪੁਨਪਿ ''ਕਤਤ੍ਤਾ ਚ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਆਹ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਅਲਂ, ਭੋ, ਨ ਈਦਿਸਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੇਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਕਵਾਦਂ ਪਹਾਯ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਅਤ੍ਥਂ ਗਵੇਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਰਲੋਕਮਗ੍ਗਂ ਸੋਧੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਯਾਚਨ੍ਤੋ **ਨ ਖੋ ਅਹ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਨਿਹਤਮਾਨਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਉਪਰਿ ਦੇਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ **ਤੇਨ ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਤੇਨ ਹੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰਦੇਸਨਂ ਯਾਚਸਿ, ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੧੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਆਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਿਯੵਚਨਮੇਤਂ। **ਆਨਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਏਕਂਸੇਨਾ**ਤਿ ਏਕਨ੍ਤੇਨ। **ਅਨੁੵਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਨੁਪੵਿਸਿਤ੍ੵਾ। **ੵਿਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ। **ਗਰਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਅੵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਨੵਮੇ ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇੵ।

੨੦. ਦਸਮੇ **ਦੁਨ੍ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਗਹਿਤਪਾਲ਼ਿਪਦਮੇੵ ਹਿ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤ੍ਤਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ੵੁਚ੍ਚਤਿ। ਉਭਯਮੇਤਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾੵ ਨਾਮਂ। **ਅਤ੍ਥੋ ਚ ਦੁਨ੍ਨੀਤੋ**ਤਿ ਪਰਿੵਤ੍ਤੇਤ੍ੵਾ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਗਹਿਤਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾ। **ਦੁਨ੍ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖੵੇ, ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋਪਿ ਦੁਨ੍ਨਯੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਰਿੵਤ੍ਤੇਤ੍ੵਾ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਗਹਿਤਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਨਾਮ ਦੁਨ੍ਨਯਾ ਦੁਨ੍ਨੀਹਾਰਾ ਦੁਕ੍ਕਥਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਕਾਦਸਮੇ ੵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ੵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਅਧਿਕਰਣੵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਬਾਲਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਚ੍ਚਯਂ ਅਚ੍ਚਯਤੋ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ‘‘ਅਪਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਦ੍ਧਂ ਮਯਾ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪਰਾਧਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਪਰਦ੍ਧਂ ਮਯਾਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨ ਖਮਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਚ੍ਚਯਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਨਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ‘‘ਪੁਨ ਏਵਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਖਮਥ ਮੇ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਅਚ੍ਚਯਂ ਇਮਂ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਯਥਾਸਭਾਵਂ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ‘‘ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਨ ਏਵਰੂਪਂ ਮਾ ਅਕਾਸਿ, ਖਮਾਮਿ ਤੁਯ੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ ਨ ਵਦਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੨੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਅਭੂਤੇਨ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਦੋਸਨ੍ਤਰੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਤਿਤਦੋਸੋ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਂ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਤਿ। **ਸਦ੍ਧੋ ਵਾ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਯੋ ਹਿ ਞਾਣਵਿਰਹਿਤਾਯ ਸਦ੍ਧਾਯ ਅਤਿਸਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ ਮੁਦ੍ਧਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ, ਸੋਪਿ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ, ਸਬ੍ਬੇ ਤਸ੍ਸ ਕੇਸਾਦਯੋ ਬਾਤ੍ਤਿਂਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਯੇਵਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਤਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੨੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਨੇਯ੍ਯਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ, ਤਂ ਨੇਤਬ੍ਬਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ। **ਨੀਤਤ੍ਥੋ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋਤਿ ਦੀਪੇਤੀ**ਤਿ ਕਥਿਤਤ੍ਥੋ ਅਯਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋਤਿ ਵਦਤਿ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦ੍ਵੇਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਾ, ਤਯੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਾ’’ਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਨੇਯ੍ਯਤ੍ਥੋ ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ‘‘ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਾਲਤਾਯ ਨੀਤਤ੍ਥੋ ਅਯਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਅਸਤਿ ਨ ਤਥਾਗਤੋ ‘‘ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਅਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਤਂ ਨੇਯ੍ਯਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਨੀਤਤ੍ਥੋ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਨੀਤਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਏਵਂ ਕਥਿਤਤ੍ਥਂ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਅਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਅਨਤ੍ਤਾਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਾਲਤਾਯ ‘‘ਨੇਯ੍ਯਤ੍ਥੋ ਅਯਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋ, ਅਤ੍ਥਮਸ੍ਸ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ‘‘ਨਿਚ੍ਚਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੁਖਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਨੀਤਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਨੇਯ੍ਯਤ੍ਥੋ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ ਨਾਮ। ਪਞ੍ਚਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੨੭. ਛਟ੍ਠੇ **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਮ੍ਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਾਪਕਮ੍ਮਸ੍ਸ। ਪਾਪਂ ਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਨੋ ਚੇਪਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮੇਵਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਨਿਰਯੋ**ਤਿ ਸਹੋਕਾਸਕਾ ਖਨ੍ਧਾ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਂ ਖਨ੍ਧਾਵ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਮਟ੍ਠਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੩੦. ਨਵਮੇ **ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਾ**ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਾ, ਦੁਸ੍ਸੀਲਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੧. ਦਸਮੇ **ਅਤ੍ਥਵਸੇ**ਤਿ ਕਾਰਣਾਨਿ। **ਅਰਞ੍ਞਵਨਪਤ੍ਥਾਨੀ**ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਵਨਪਤ੍ਥਾਨਿ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ‘‘ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾ, ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਅਰਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੨੯) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਯਂ ਤਂ ‘‘ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕਂ ਪਚ੍ਛਿਮ’’ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੫੪) ਆਰਞ੍ਞਕਙ੍ਗਨਿਪ੍ਫਾਦਕਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਦੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਵਨਪਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਪਚਾਰਟ੍ਠਾਨਂ, ਯਤ੍ਥ ਨ ਕਸੀਯਤਿ ਨ ਵਪੀਯਤਿ। **ਪਨ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤਾਨਿ ਅਤਿਦੂਰਾਨਿ, **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ। **ਪਚ੍ਛਿਮਞ੍ਚ ਜਨਤਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਮਮ ਸਾਵਕੇ ਅਨੁਕਮ੍ਪਨ੍ਤੋ।

੩੨. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਕੋਟ੍ਠਾਸਿਕਾ। **ਸਮਥੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਞਾਣਂ। **ਕਮਤ੍ਥਮਨੁਭੋਤੀ**ਤਿ ਕਤਮਂ ਅਤ੍ਥਂ ਆਰਾਧੇਤਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੀਯਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੀਯਤਿ ਬ੍ਰੂਹੀਯਤਿ ਵਡ੍ਢੀਯਤਿ। **ਯੋ ਰਾਗੋ, ਸੋ ਪਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਰਜ੍ਜਨਕਵਸੇਨ ਰਾਗੋ, ਸੋ ਪਹੀਯਤਿ। ਰਾਗੋ ਹਿ ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਨੀਕੋ, ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ ਰਾਗਸ੍ਸ ਚ। ਰਾਗਕ੍ਖਣੇ ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਰਾਗੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਰਾਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਵਾਰੇਤਿ, ਪਦਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਰਾਗਂ ਸਮੂਲਕਂ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤੇਨ੍ਤਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਰਾਗੋ ਪਹੀਯਤੀ’’ਤਿ।

ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਾਵਿਤਾਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਬ੍ਰੂਹਿਤਂ ਵਡ੍ਢਿਤਂ। **ਪਞ੍ਞਾ ਭਾਵੀਯਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ ਭਾਵੀਯਤਿ ਬ੍ਰੂਹੀਯਤਿ ਵਡ੍ਢੀਯਤਿ। **ਯਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾ, ਸਾ ਪਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਟ੍ਟਮੂਲਿਕਾ ਮਹਾਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਹੀਯਤਿ। ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਹਿ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਪਚ੍ਚਨੀਕਾ, ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ। ਅਵਿਜ੍ਜਾਕ੍ਖਣੇ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ ਨਤ੍ਥਿ , ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਣੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਵਾਰੇਤਿ, ਪਦਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ। ਯਦਾ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ਅਵਿਜ੍ਜਂ ਸਮੂਲਿਕਂ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਯਮਾਨਾਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਹੀਯਤੀ’’ਤਿ। ਇਤਿ ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸਹਜਾਤਧਮ੍ਮਾਵ ਕਥਿਤਾ।

ਰਾਗੁਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਰਾਗੇਨ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਵਿਜ੍ਜੁਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠਾ ਵਾ ਪਞ੍ਞਾ ਨ ਭਾਵੀਯਤੀ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ ਨ ਭਾਵੀਯਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਇਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ। **ਰਾਗਵਿਰਾਗਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਰਾਗਸ੍ਸ ਖਯਵਿਰਾਗੇਨ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਫਲਸਮਾਧਿਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਿਰਾਗਾ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਖਯਵਿਰਾਗੇਨ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਨਾਨਾਕ੍ਖਣਿਕਾ ਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾਤਿ।

ਬਾਲਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਸਮਚਿਤ੍ਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਭੂਮੀ**ਤਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਂ। **ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਭੂਮਿਯ**ਮ੍ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਕਤਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਕਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। **ਅਕਤਵੇਦੀ**ਤਿ ਕਤਂ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। **ਉਪਞ੍ਞਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਣ੍ਣਿਤਂ ਥੋਮਿਤਂ ਪਸਤ੍ਥਂ। **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਯਾ ਅਯਂ। **ਅਕਤਞ੍ਞੁਤਾ ਅਕਤਵੇਦਿਤਾ**ਤਿ ਪਰੇਨ ਕਤਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨਞ੍ਚੇਵ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਜਾਨਨਞ੍ਚ। **ਕੇਵਲਾ**ਤਿ ਸਕਲਾ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਮਾਤੁ ਚ ਪਿਤੁ ਚਾ**ਤਿ ਜਨਕਮਾਤੁ ਚ ਜਨਕਪਿਤੁ ਚ। **ਏਕੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਂਸੇਨ ਮਾਤਰਂ ਪਰਿਹਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਂਸਕੂਟੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗੇਯ੍ਯ। **ਏਕੇਨ ਅਂਸੇਨ ਪਿਤਰਂ ਪਰਿਹਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਂਸਕੂਟੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗੇਯ੍ਯ। **ਵਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕੋ ਵਸ੍ਸਸਤਜੀਵੀ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕਕਾਲੇ ਜਾਤੋ ਸਕਲਂ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵਨ੍ਤੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਸਚੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ''ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣੇ ਅਂਸਕੂਟੇ ਮਾਤਰਂ, ਵਾਮੇ ਪਿਤਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕੋ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵਮਾਨੋ ਪਰਿਹਰੇਯ੍ਯ। **ਸੋ ਚ ਨੇਸਂ ਉਚ੍ਛਾਦਨਪਰਿਮਦ੍ਦਨਨ੍ਹਾਪਨਸਮ੍ਬਾਹਨੇਨਾ**ਤਿ ਸੋ ਚ ਪੁਤ੍ਤੋ ਨੇਸਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਅਂਸਕੂਟੇਸੁ ਠਿਤਾਨਂਯੇਵ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਪਟਿਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਂ ਸੁਗਨ੍ਧਕਰਣੇਨ ਉਚ੍ਛਾਦਨੇਨ, ਪਰਿਸ੍ਸਮਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਂ ਹਤ੍ਥਪਰਿਮਦ੍ਦਨੇਨ, ਸੀਤੁਣ੍ਹਕਾਲੇ ਚ ਉਣ੍ਹੋਦਕਸੀਤੋਦਕਨ੍ਹਾਪਨੇਨ, ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦੀਨਂ ਆਕਡ੍ਢਨਪਰਿਕਡ੍ਢਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਸਮ੍ਬਾਹਨੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ। **ਤੇ ਚ ਤਤ੍ਥੇਵਾ**ਤਿ ਤੇ ਚ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤਸ੍ਸ ਅਂਸਕੂਟੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਵ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਂ ਚਜੇਯ੍ਯੁਂ। **ਨਤ੍ਵੇਵ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਵੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਕਤਂ ਵਾ ਹੋਤਿ ਪਟਿਕਤਂ ਵਾ।

ਇਸ੍ਸਰਾਧਿਪਚ੍ਚੇ ਰਜ੍ਜੇਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਜ੍ਜਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵਮਾਹ। **ਆਪਾਦਕਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਕਾ ਅਨੁਪਾਲਕਾ। ਪੁਤ੍ਤਾ ਹਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਵਡ੍ਢਿਤਾ ਚੇਵ ਅਨੁਪਾਲਿਤਾ ਚ। **ਪੋਸਕਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਹਦਯਲੋਹਿਤਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਪੋਸਕਾ। ਪੁਤ੍ਤਾ ਹਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਪੁਟ੍ਠਾ ਭਤਾ ਅਨ੍ਨਪਾਨਾਦੀਹਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਾ। **ਇਮਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤਾਰੋ**ਤਿ ਸਚੇ ਹਿ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਜਾਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਾਦੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਨਦਿਯਂ ਵਾ ਪਪਾਤੇ ਵਾ ਖਿਪੇਯ੍ਯੁਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਂ ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ। ਏਵਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਆਪਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ਪੋਸਿਤਤ੍ਤਾ ਏਸ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਂ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਤਜਾਸ੍ਸ ਇਮਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤਾਰੋ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਸਮਾਦਪੇਤੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਦ੍ਧਾਸੀਲਚਾਗਪਞ੍ਞਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾ ਕਥਿਤਾ। ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੋਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੫. ਤਤਿਯੇ **ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਸੋ ਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਸਮਣੋ ਕਿਰ ਗੋਤਮੋ ਕਥਿਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਪੁਚ੍ਛਾਯਸ੍ਸ ਵਿਰਜ੍ਝਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਹਮਸ੍ਸ ਵਿਰਜ੍ਝਨਪਞ੍ਹਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਣੀਤਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਚਿਨ੍ਤੇਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਮਹਾਸਦ੍ਦੋ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਭੂਮਿਘਰਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭੂਮਿਘਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ – ''ਏਵਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਏਵਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਏਵਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਕਂ ਗਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਸਕਲਦਿਵਸਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਤਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸਾ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਾ। ਸੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਉਭਤੋਕੋਟਿਕਂ ਪਞ੍ਹਂ ਨਾਮ ਅਦ੍ਦਸ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਅਹਂ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ 'ਕਿਂਵਾਦੀ ਭਵ'ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ 'ਕਿਰਿਯਵਾਦਿਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ, 'ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲਾਨਂ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰਿਯਂ ਵਦੇਥਾ'ਤਿ ਨਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ 'ਅਕਿਰਿਯਵਾਦਿਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ, 'ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨਂ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਕਿਰਿਯਂ ਵਦੇਥਾ'ਤਿ ਨਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਉਭਤੋਕੋਟਿਕਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਨੇਵ ਉਗ੍ਗਿਲਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਨ ਨਿਗ੍ਗਿਲਿਤੁਂ। ਏਵਂ ਮਮ ਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਰਾਜਯੋ''ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਘਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ''ਏਵਰੂਪਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਨ ਏਕਕੇਨ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਨਗਰੇ ਘੋਸਨਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਨਾਗਰੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਕਿਂਵਾਦੀ**ਤਿ ਕਿਂਲਦ੍ਧਿਕੋ। **ਕਿਮਕ੍ਖਾਯੀ**ਤਿ ਕਿਂ ਨਾਮ

ਸਾਵਕਾਨਂ ਪਟਿਪਦਂ ਅਕ੍ਖਾਯੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਪਞ੍ਹਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ''ਦਿਟ੍ਠੋ ਮੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਰਾਜਯਪਞ੍ਹੋ''ਤਿ ਮਾਨਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਆਗਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਏਕਪਦੇਨੇਵ ਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ **ਕਿਰਿਯਵਾਦੀ ਚਾਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਾਨਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਆਯਾਚਨ੍ਤੋ **ਯਥਾਕਥਂ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੩੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦਾਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਯੁਤ੍ਤਾ ਕਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਸੇਖੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਤ੍ਤ ਸੇਕ੍ਖੇ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸੀਲਵਨ੍ਤਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ। **ਆਹੁਨੇਯ੍ਯਾ ਯਜਮਾਨਾਨਂ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਾਨਂ ਦਦਨ੍ਤਾਨਂ ਆਹੁਨਸ੍ਸ ਅਰਹਾ ਦਾਨਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖੇਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾ, ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਿਰੂਹਨਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ**ਤਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਾਭਾਗੇ ਆਰਾਮੇ। **ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਪਾਸਾਦੇ**ਤਿ ਵਿਸਾਖਾਯ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਪਾਸਾਦੇ। ਸਾ ਹਿ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਮਾਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾਪਿ, ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਯ੍ਯਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋਵ ਸਮਾਨਨਾਮਕਤ੍ਤਾਪਿ ਮਿਗਾਰਮਾਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਾਯ ਕਾਰਿਤੋ ਸਹਸ੍ਸਗਬ੍ਭੋ ਪਾਸਾਦੋ ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਪਾਸਾਦੋ ਨਾਮ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ। **ਤਤ੍ਰ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਸਾਦੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀਤਿ ਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ? ਕਾਨਿਚਿ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੇ ਭਾਸਿਤਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਾਨਿਚਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ, ਕਾਨਿਚਿ ਪੁਰਿਮਯਾਮੇ, ਕਾਨਿਚਿ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ, ਕਾਨਿਚਿ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ। ਇਦਂ ਪਨ ਸਮਚਿਤ੍ਤਪਟਿਪਦਾਸੁਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਭਾਸਿਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

ਨ ਕੇਵਲਂ ਚੇਤਂ ਥੇਰੇਨੇਵ ਭਾਸਿਤਂ, ਤਥਾਗਤੇਨਾਪਿ ਭਾਸਿਤਂ। ਕਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾਤਿ? ਵਿਸਾਖਾਯ ਰਤਨਪਾਸਾਦੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ। ਤਥਾਗਤੋ ਹਿ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਫਾਸੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿ। ਪਠਮਂ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਞ੍ਹਿ ਇਸਿਪਤਨੇ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਕੋਟਿਯੋ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਸਿਪਤਨੇ ਵਸਿ। ਦੁਤਿਯਂ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੇਲੁਵਨੇ, ਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਾਨਿਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ, ਪਞ੍ਚਮਂ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਵੇਸਾਲਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਵਨੇ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯਂ, ਛਟ੍ਠਂ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਮਕੁਲਪਬ੍ਬਤੇ, ਸਤ੍ਤਮਂ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ, ਅਟ੍ਠਮਂ ਭਗ੍ਗੇ ਸੁਸੁਮਾਰਗਿਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭੇਸਕਲਾਵਨੇ, ਨਵਮਂ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ, ਦਸਮਂ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕੇ ਵਨਸਣ੍ਡੇ, ਏਕਾਦਸਮਂ ਨਾਲਾਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੇ, ਦ੍ਵਾਦਸਮਂ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ, ਤੇਰਸਮਂ ਚਾਲਿਯਪਬ੍ਬਤੇ, ਚੁਦ੍ਦਸਮਂ ਜੇਤਵਨੇ, ਪਞ੍ਚਦਸਮਂ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਸੋਲ਼ਸਮਂ ਆਲ਼ਵਕਂ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਆਲ਼ਵਿਯਂ, ਸਤ੍ਤਰਸਮਂ ਰਾਜਗਹੇਯੇਵ, ਅਟ੍ਠਾਰਸਮਂ ਚਾਲਿਯਪਬ੍ਬਤੇਯੇਵ, ਤਥਾ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਮਂ, ਵੀਸਤਿਮਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਰਾਜਗਹਂਯੇਵ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਿ। ਏਵਂ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਫਾਸੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿ।

ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਧੁਵਪਰਿਭੋਗਾਨਿ ਅਕਾਸਿ। ਕਤਰਾਨਿ ਦ੍ਵੇ? ਜੇਤਵਨਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਞ੍ਚ। ਕਸ੍ਮਾ? ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕੁਲਾਨਂ ਗੁਣਮਹਨ੍ਤਤਾਯ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਹਿ ਵਿਸਾਖਾਯ ਚ ਗੁਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਗੁਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਤ੍ਥਾ ਤਾਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਧੁਵਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ। ਉਤ੍ਤੁਵਸ੍ਸਂ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਹਿ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਦ੍ਵੀਸੁਯੇਵ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਸਤਿ। ਏਵਂ ਵਸਨ੍ਤੋ ਪਨ ਜੇਤਵਨੇ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨੇ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਦਿਵਸੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਜੇਤਵਨੇਯੇਵ ਵਸਿ। ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਵਿਧਕਿਚ੍ਚਂ ਅਵਿਜਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾ

ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਤੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਕਿਚ੍ਚਕਾਲੇ ਭਗਵਾ ਲੋਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸੀਨਞ੍ਚ ਸਮਨ੍ਤਾ ਚ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਾ ਗਾਵੁਤਅਡ੍ਢਯੋਜਨਯੋਜਨਪਰਮੇ ਠਾਨੇ ਅਪਰਿਮਾਣਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਭਿਸਮਯਭਾਵਂ ਅਦ੍ਦਸ।

ਤਤੋ ‘‘ਕਸ੍ਮਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਲੇ ਅਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਿ ਨੁ ਖੋ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਅਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਵਕੇ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ‘‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੇ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਤੋ ‘‘ਕਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਵਿਸਾਖਾਯ ਰਤਨਪਾਸਾਦੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਾਮ ਤਯੋ ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਏਕੋ। ਤੇਸੁ ਅਜ੍ਜ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਥਨਿਵਾਸਨੋ ਸੁਗਤਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸੇਲਮਯਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੁਲਭਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਤਪ੍ਪਹਤਾ ਵਿਯ ਨਾਵਾ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਤੋ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਪਰਿਸਾ ਉਪਾਸਕਪਰਿਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾਪਰਿਸਾਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਰਿਸਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਰਿਵਾਰਯਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਤਯਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਵ ਚ ਪਰਿਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਸਾਵਕੇ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਮੇਵ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਏਕੇਨ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜੇਤਵਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਵਿਹਾਰੇ ਸਤ੍ਥੁ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਏਵਂ ਕਰੋਹਿ ਆਨਨ੍ਦਾਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਏਕਕੋਵ ਜੇਤਵਨੇ ਓਹੀਨੋ।

ਤਂ ਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਰਿਸਾ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਤੁਕਾਮਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਕੋਸਲਮਹਾਰਾਜਾਪਿ ਬਲਕਾਯੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਮੇਵ ਗਤੋ। ਤਥਾ ਪਞ੍ਚਸਤਉਪਾਸਕਪਰਿਵਾਰੋ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ। ਵਿਸਾਖਾ ਪਨ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਜਙ੍ਘਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਤਪਣ੍ਣਾਸਾਯ ਕੁਲਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰੇ ਗੇਹਪਾਲਕਦਾਰਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਜਨੋ ਗਨ੍ਧਚੁਣ੍ਣਮਾਲਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਚਤੂਸੁ ਦ੍ਵਾਰਗਾਮੇਸੁ ਗਾਵੁਤਅਡ੍ਢਯੋਜਨਯੋਜਨਪਰਮਟ੍ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਯੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਗਨ੍ਧਚੁਣ੍ਣਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਮੇਵ ਅਗਮਂਸੁ। ਸਕਲਵਿਹਾਰੋ ਮਿਸ੍ਸਕਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਅਭਿਕਿਣ੍ਣੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ।

ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਖੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਪਰਿਵੇਣੇ ਅਙ੍ਗਣਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪਯਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਤ੍ਤੇ ਕਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਓਵਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਲਵਸੇਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਚਿਰਵਤਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਜੋਜਲ੍ਲਂ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਦਰਥੋ ਓਤਿਣ੍ਣਤਿਤ੍ਥੇਨੇਵ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਥਨਿਵਾਸਨੋ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਪਿ ਸਮ੍ਮੁਖਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇਨ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰੇ ਰਜੋਜਲ੍ਲਂ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਰਿਵਾਰਯਿਂਸੁ। ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪਯਿਂਸੁ। ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਪਰਿਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਕਾਸਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਸਤਪਰਿਵਾਰੋ ਧਮ੍ਮਸਭਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੀਹਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੇ ਰਤਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਚਿਤ੍ਤਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਮਹਤੀ ਵਤਾਯਂ ਪਰਿਸਾ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਿਕਾ ਪਰਿਤ੍ਤਕਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ, ਕਤਰਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਨੁ ਖੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨੋ ਇਮਂ ਸਂਯੋਜਨਪਰਿਯਾਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਅਦ੍ਦਸ।

ਏਵਂ ਦੇਸਨਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦੇਸੇਤੁਕਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ **ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ। ਆਵੁਸੋਤਿ ਹਿ ਅਵਤ੍ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਵਚਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਲਾਪੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ‘‘ਦਸਬਲੇਨ ਸਮਾਨਂ ਆਲਪਨਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਗਾਰਵਵਸੇਨ ਸਾਵਕਾਲਾਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ, ‘‘ਆਵੁਸੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿ ਆਹ। **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਏਤਂ ‘‘ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸਂਯੋਜਨਞ੍ਚ, ਆਵੁਸੋ, ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾਸਂਯੋਜਨਞ੍ਚਾ’’ਤਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਦਂ ਅਵੋਚ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਰਤਨਪਾਸਾਦੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥੋ ਏਕੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਵਾ ਸਾਵਕੇਹਿ ਵਾ ਦੇਸਨਾਯ ਆਰਦ੍ਧਮਤ੍ਤਾਯਯੇਵ ਜਾਨਾਤਿ – ‘‘ਅਯਂ ਦੇਸਨਾ ਉਤ੍ਤਾਨਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਯਂ ਗਮ੍ਭੀਰਾ। ਅਯਂ ਝਾਨਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਯਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। ਅਯਂ ਮਗ੍ਗਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਅਯਂ ਫਲਨਿਸ੍ਸਿਤਾ, ਅਯਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਿਸ੍ਸਿਤਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸੇ ਥੇਰੇਨ ਦੇਸਨਾਯ ਆਰਦ੍ਧਮਤ੍ਤਾਯ ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਾਸਿ – ‘‘ਯੇਨ ਨੀਹਾਰੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਅਯ੍ਯੇਨ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੇਨ ਦੇਸਨਾ ਆਰਦ੍ਧਾ, ਅਯਂ ਦੇਸਨਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਗਾਲ਼੍ਹਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਛਹਿ ਮੁਖੇਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਦੇਵਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਨਂ ਪਨ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਦੇਸਨਾਯ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵੇਨ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਅਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਆਹ।

ਦੇਵਰਾਜੇਨ ਸਾਧੁਕਾਰੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕਪਾਸਾਦਸਹਸ੍ਸੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਸਬ੍ਬਾਵ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਅਦਂਸੁ। ਤਾਸਂ ਸਾਧੁਕਾਰਸਦ੍ਦੇਨ ਸਬ੍ਬਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਵਸਨਦੇਵਤਾ, ਤਾਸਂ ਸਦ੍ਦੇਨ ਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤੇ ਦੇਵਤਾ, ਤਤੋ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇਤਿ ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ, ਤੀਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੂਤਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਂਸੁ। ਤਾਸਂ ਸਾਧੁਕਾਰਸਦ੍ਦੇਨ ਪਥਵਿਟ੍ਠਕਨਾਗਾ ਚ ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾ ਚ। ਤਤੋ ਅਬ੍ਭਵਲਾਹਕਾ, ਉਣ੍ਹਵਲਾਹਕਾ, ਸੀਤਵਲਾਹਕਾ, ਵਸ੍ਸਵਲਾਹਕਾ, ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਦੇਵਤਾ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ, ਯਾਮਾ ਦੇਵਤਾ, ਸੁਯਾਮੋ ਦੇਵਰਾਜਾ , ਤੁਸਿਤਾ ਦੇਵਤਾ, ਸਨ੍ਤੁਸਿਤੋ ਦੇਵਰਾਜਾ, ਨਿਮ੍ਮਾਨਰਤੀ ਦੇਵਤਾ, ਸੁਨਿਮ੍ਮਿਤੋ ਦੇਵਰਾਜਾ, ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਦੇਵਤਾ, ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਦੇਵਰਾਜਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਪੁਰੋਹਿਤਾ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ, ਪਰਿਤ੍ਤਾਭਾ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਭਾ, ਆਭਸ੍ਸਰਾ, ਪਰਿਤ੍ਤਸੁਭਾ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਸੁਭਾ, ਸੁਭਕਿਣ੍ਹਾ, ਵੇਹਪ੍ਫਲਾ, ਅਵਿਹਾ, ਅਤਪ੍ਪਾ, ਸੁਦਸ੍ਸਾ, ਸੁਦਸ੍ਸੀ, ਅਕਨਿਟ੍ਠਾ ਦੇਵਤਾਤਿ ਅਸਞ੍ਞੇ ਚ ਅਰੂਪਾਵਚਰਸਤ੍ਤੇ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਯਤਨਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਾ ਦੇਵਤਾ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਂਸੁ।

ਤਤੋ ਖੀਣਾਸਵਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ – ‘‘ਮਹਾ ਵਤਾਯਂ ਸਾਧੁਕਾਰਸਦ੍ਦੋ, ਪਥਵਿਤਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਲੋਕਂ ਆਗਤੋ, ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਨੁ ਖੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਵਿਸਾਖਾਯ ਰਤਨਪਾਸਾਦੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਂਯੋਜਨਪਰਿਯਾਯਧਮ੍ਮਦੇਸਨਮਾਰਭਿ, ਅਮ੍ਹੇਹਿਪਿ ਤਤ੍ਥ ਕਾਯਸਕ੍ਖੀਹਿ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਂਸੁ। ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੋ ਦੇਵਤਾਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਸ੍ਸ ਗਾਵੁਤਂ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ, ਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਥਵਿਤਲੇਨ ਤਿਰਿਯਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਦਸਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮਹੋਸਿ, ਆਰਗ੍ਗਨਿਤ੍ਤੁਦਨਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਉਪਰਿਮਕੋਟਿਯਾ ਸਟ੍ਠਿ ਦੇਵਤਾ ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ।

ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ‘‘ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਤਿਦਂ ਹਲਾਹਲਂ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ’’ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਠਿਤਾਨਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਭਾਵਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਥ ਯਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਰਿਸਪਰਿਮਾਣੇਨੇਵ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਸਦ੍ਦਞ੍ਚ ਸਾਵੇਨ੍ਤਿ। ਸਾਵਕਾਨਂ ਪਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਰੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਮਹਗ੍ਗਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ – ‘‘ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਪਰਿਸਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਮਂ ਪਸ੍ਸਤੁ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਮੇ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਤੂ’’ਤਿ। ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਜਾਣੁਪਸ੍ਸੇ ਚ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਞ੍ਚ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਕੀਦਿਸੋ ਦੀਘੋ ਰਸ੍ਸੋ ਸਾਮੋ ਓਦਾਤੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਕਾਰਣਂ ਨਾਹੋਸਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਅਭਿਮੁਖੇਯੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ, ਨਭਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਜਾਣੁਪਸ੍ਸੇ ਚ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਞ੍ਚ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਕਂਸੇਨੇਵ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਿਂਸੁ।

ਏਵੰ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰੋ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸੰਯੋਜਨਞ੍ਚ, ਆਵੁਸੋ**ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਭਵੋ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੋ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਕਾਮਭਵੇ ਅਪ੍ਪੰ ਕਾਲੰ ਵਸਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਮੇਵ ਕੋਟ੍ਠਾਸੰ, ਇਤਰੇਸੁ ਤੀਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਕਾਮਭਵੋ ਸੁਞ੍ਞੋ ਹੋਤਿ ਤੁਚ੍ਛੋ, ਰੂਪਭਵੇ ਬਹੁੰ ਕਾਲੰ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਤੇਸੰ ਯਸ੍ਮਾ ਕਾਮਭਵੇ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯੋ ਬਹੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਕਾ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇਸੁ। ਯਤ੍ਥ ਚ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯੋ ਬਹੁਕਾ, ਤਤ੍ਥ ਆਲਯੋਪਿ ਪਤ੍ਥਨਾਪਿ ਅਭਿਲਾਸੋਪਿ ਬਹੁ ਹੋਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਾ, ਤਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਮਭਵੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਜਾਤੰ, ਰੂਪਾਰੂਪਭਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਨਾਮ। ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੇ ਕਾਮਭਵੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸੰਯੋਜਨੰ** ਨਾਮ, ਬਹਿਦ੍ਧਾਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ **ਬਹਿਦ੍ਧਾਸੰਯੋਜਨੰ** ਨਾਮ। ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਸੰਯੋਜਨਾਨਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸੰਯੋਜਨੰ ਨਾਮ, ਉਦ੍ਧਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾਸੰਯੋਜਨੰ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਵਚਨਤ੍ਥੋ – ਓਰੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਮਧਾਤੁ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਪਤ੍ਤਿਨਿਪ੍ਫਾਦਨਤੋ ਤੰ ਓਰੰ ਭਜਨ੍ਤੀਤਿ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ । ਉਦ੍ਧੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਰੂਪਾਰੂਪਧਾਤੁ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਪਤ੍ਤਿਨਿਪ੍ਫਾਦਨਤੋ ਤੰ ਉਦ੍ਧੰ ਭਜਨ੍ਤੀਤਿ ਉਦ੍ਧਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ।

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਭੇਦੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸੰਯੋਜਨੇਨ ਸੰਯੁਤ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸੰਯੋਜਨੋ,** ਬਹਿਦ੍ਧਾਸੰਯੋਜਨੇਨ ਸੰਯੁਤ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਬਹਿਦ੍ਧਾਸੰਯੋਜਨੋ**। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ ਨ ਲੋਕਿਯਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਨਿਸ੍ਸਿਤਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਨਾਮੰ। ਯੇਸੰ ਪਨ ਭਵੋ ਦ੍ਵੇਧਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ, ਤੇਸੰ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮੀਨੰ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨੰ ਏਤੰ ਨਾਮੰ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਹਾਅਰਞ੍ਞੇ ਖਦਿਰਵਨਸਾਲਵਨਾਦੀਨਿ ਥਮ੍ਭੋ ਤੁਲਾਸਙ੍ਘਾਟੋਤਿ ਨਾਮੰ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਖਦਿਰਵਨੰ ਸਾਲਵਨਨ੍ਤਿ ਨਾਮਮੇਵ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਤਤੋ ਰੁਕ੍ਖਾ ਤਿਣ੍ਹਾਯ ਕੁਠਾਰਿਯਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਥਮ੍ਭਾਦਿਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਤਚ੍ਛਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਥਮ੍ਭੋ ਤੁਲਾਸਙ੍ਘਾਟੋਤਿ ਨਾਮੰ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਵੰ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਵੋ ਬਹਲਕਿਲੇਸੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਏਤੰ ਨਾਮੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਭਵੰ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸੇ ਤਨੁਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋਵ ਲਭਨ੍ਤਿ।

ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਪਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥੰ ਇਦੰ **ਵਚ੍ਛਕਸਾਲੋਪਮੰ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਵਚ੍ਛਕਸਾਲੰ ਹਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਖਾਣੁਕੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਵਚ੍ਛਕੇ ਯੋਤ੍ਤੇਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਯੋਤ੍ਤੇਸੁ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇਸੁ ਕਣ੍ਣੇਸੁਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਚ੍ਛਕੇ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਸਾਲਾਯ ਓਕਾਸੇ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਬਹਿ ਖਾਣੁਕੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾਪਿ ਏਵਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਅਨ੍ਤੋਬਦ੍ਧੋ ਵਚ੍ਛਕੋ ਬਹਿਨਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਕੋਚਿ ਬਹਿਬਦ੍ਧੋ ਅਨ੍ਤੋਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਕੋਚਿ ਅਨ੍ਤੋਬਦ੍ਧੋ ਅਨ੍ਤੋਵ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਕੋਚਿ ਬਹਿਬਦ੍ਧੋ ਬਹਿਯੇਵ ਨਿਪਨ੍ਨੋ। ਕੋਚਿ ਅਨ੍ਤੋਪਿ ਅਬਦ੍ਧੋਵ ਚਰਤਿ, ਬਹਿਪਿ ਅਬਦ੍ਧੋਵ। ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੋਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਬਹਿਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨੰ ਦੀਘੰ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਉਣ੍ਹਾਦਿਪੀਲ਼ਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਵਚ੍ਛਕਾਨੰ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਬਹਿਬਦ੍ਧੇ ਅਨ੍ਤੋਨਿਪਨ੍ਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯੋ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਬਦ੍ਧੋ ਅਨ੍ਤੋਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨੰ ਰਸ੍ਸੰ ਹੋਤਿ। ਬਹਿਬਦ੍ਧੇ ਬਹਿਨਿਪਨ੍ਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਉਭੋਪਿ ਹਿ ਤੇ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਖਾਣੁਕੰ ਅਨੁਪਰਿਗನ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਯਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋ ਅਬਦ੍ਧੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਚ੍ਛਕਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਵਿਚਰਤਿ। ਅਯੰ ਸੀਲਵਾ ਵਚ੍ਛਕੋ ਕਣ੍ਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਚ੍ਛਕਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਚਰਤਿ। ਬਹਿ ਅਬਦ੍ਧੇ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਿਚਰਨ੍ਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤ੍ਥ ਵਚ੍ਛਕਸਾਲਾ ਵਿਯ ਤਯੋ ਭਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵਚ੍ਛਕਸਾਲਾਯੰ ਖਾਣੁਕਾ ਵਿਯ ਅਵਿਜ੍ਜਾਖਾਣੁਕੋ। ਵਚ੍ਛਕਬਨ੍ਧਨਯੋਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਦਸ ਸੰਯੋਜਨਾਨਿ। ਵਚ੍ਛਕਾ ਵਿਯ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾ । ਅਨ੍ਤੋਬਦ੍ਧੋ ਬਹਿਸਯਿਤਵਚ੍ਛਕੋ ਵਿਯ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇਸੁ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ। ਤੇ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਸੰਯੋਜਨੰ ਪਨ ਤੇਸੰ ਕਾਮਾਵਚਰੂਪਨਿਬਦ੍ਧਮੇਵ। ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ? ਅਪ੍ਪਹੀਨਟ੍ਠੇਨ। ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇਸੁ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਪਿ ਏਤੇਹੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ। ਸੋਪਿ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਵਸਤਿ, ਸੰਯੋਜਨੰ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਮਾਵਚਰੂਪਨਿਬਦ੍ਧਮੇਵ। ਬਹਿਬਦ੍ਧੋ ਅਨ੍ਤੋਸਯਿਤਵਚ੍ਛਕੋ ਵਿਯ ਕਾਮਾਵਚਰੇ ਅਨਾਗਾਮੀ। ਸੋ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕਾਮਾਵਚਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੰਯੋਜਨੰ ਪਨਸ੍ਸ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੂਪਨਿਬਦ੍ਧਮੇਵ। ਅਨ੍ਤੋਬਦ੍ਧੋ ਅਨ੍ਤੋਨਿਪਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਕਾਮਾਵਚਰੇ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ। ਤੇ ਹਿ ਸਯਮ੍ਪਿ ਕਾਮਾਵਚਰੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਸੰਯੋਜਨਮ੍ਪਿ ਤੇਸੰ ਕਾਮਾਵਚਰੂਪਨਿਬਦ੍ਧਮੇਵ। ਬਹਿਬਦ੍ਧੋ ਬਹਿਨਿਪਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇਸੁ ਅਨਾਗਾਮੀ। ਸੋ ਹਿ ਸਯਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥ ਵਸਤਿ, ਸੰਯੋਜਨਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੂਪਨਿਬਦ੍ਧਮੇਵ। ਅਨ੍ਤੋਅਬਦ੍ਧੋ ਅਨ੍ਤੋਵਿਚਰਣਵਚ੍ਛਕੋ ਵਿਯ ਕਾਮਾਵਚਰੇ ਖੀਣਾਸਵੋ। ਬਹਿਅਬਦ੍ਧੋ ਬਹਿਵਿਚਰਣਵਚ੍ਛਕੋ ਵਿਯ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇ ਖੀਣਾਸਵੋ। ਸੰਯੋਜਨੇਸੁ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ

ਸੀਲਬ੍ਬਤਪਰਾਮਾਸੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਗਤੰ ਪਟਿਆਨੇਨ੍ਤਿ। ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਸੰਯੋਜਨਾਨਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਅਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਕਤਮੋ ਚਾਵੁਸੋਤਿ ਇਦੰ ਥੇਰੋ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸੋ ਦ੍ਵੇ ਰਤਨਪੇਲਾ ਪਸ੍ਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯ ਦ੍ਵੇ ਹਤ੍ਥੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਵਿਧੰ ਰਤਨੰ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਪਠਮੰ ਰਤਨਪੇਲੰ ਦਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਦਦੇਯ੍ਯ। ਏਵਮੇਵੰ ‘‘ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸੰਯੋਜਨਞ੍ਚ, ਆਵੁਸੋ, ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾਸੰਯੋਜਨਞ੍ਚਾ’’ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਪਦਾਨਿ ਮਾਤਿਕਾਵਸੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਟ੍ਠਵਿਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥੰ ਆਰਭਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ। **ਸੀਲਵਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇਹਿ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਥੇਰੋ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਕਿਰ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੰਵੁਤੋ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਤ੍ਥ ਜੇਟ੍ਠਕਸੀਲੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸੀਤਿ ਦੀਪਵਿਹਾਰਵਾਸੀ ਸੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇਰੋ ਆਹ। ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਪਨਸ੍ਸ ਤਿਪਿਟਕਚੂਲਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੋਯੇਵ ਹਿ ਸੀਲੰ, ਇਤਰਾਨਿ ਪਨ ਤੀਣਿ ਸੀਲਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਅਨਨੁਜਾਨਨ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਆਹ – ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰੋ ਨਾਮ ਛਦ੍ਵਾਰਰਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤਕਮੇਵ, ਆਜੀਵਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਕੰ, ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਪਟਿਲਦ੍ਧਪਚ੍ਚਯੇ ‘‘ਇਦਮਤ੍ਥ’’ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਮਤ੍ਤਕੰ, ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੋਵ ਸੀਲੰ । ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਭਿਨ੍ਨੋ, ਅਯੰ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸੋ ਵਿਯ ਪੁਰਿਸੋ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਸੇਸਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਸੋ ਅਰੋਗੋ, ਅਯੰ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸੀਸੋ ਵਿਯ ਪੁਰਿਸੋ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਸਾਨਿ ਪੁਨ ਪਾਕਤਿਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੀਲਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੰਵੁਤੋ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੰਵੁਤੋ**ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਆਚਾਰਗੋਚਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਆਚਾਰੇਨ ਚ ਗੋਚਰੇਨ ਚ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਅਣੁਮਤ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਸੁ। **ਵਜ੍ਜੇਸੂ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਭਯਦਸ੍ਸਾਵੀ**ਤਿ ਭਯਦਸ੍ਸੀ। **ਸਮਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ। **ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੂ**ਤਿ ਤੰ ਤੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਅਪਿਚ **ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੂ**ਤਿ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ ਕਾਯਿਕੰ ਵਾ ਵਾਚਸਿਕੰ ਵਾ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਸਮ੍ਮਾ ਆਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਨੇਤਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਾਦੀਨਿ ਪਦਾਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੪ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। **ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਦੇਵਨਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਛਸੁ ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਘਟਾਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਦੇਵਘਟੰ। **ਆਗਾਮੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਗਾਮੀ ਹੋਤਿ। **ਆਗਨ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤੰ ਮਾਨੁਸਕਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਭਾਵਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰੂਪਪਤ੍ਤਿਕੋ ਵਾ ਉਪਰੂਪਪਤ੍ਤਿਕੋ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਪੁਨ ਹੇਟ੍ਠਾਗਾਮੀਯੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਅਙ੍ਗੇਨ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਧਾਤੁਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਹੇਟ੍ਠਿਮੰ ਮਗ੍ਗਦ੍ਵਯਞ੍ਚੇਵ ਫਲਦ੍ਵਯਞ੍ਚ ਕਥਿਤੰ।

ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਸਨ੍ਤੰ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ। ਸਾ ਹਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਕਿਲੇਸਾਨੰ ਸਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਤਾ, ਤੇਹੇਵ ਚ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਚੇਤਸੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਦੇਵਨਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਦੇਵਨਿਕਾਯੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ। **ਅਨਾਗਨ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਇਮੰ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਭਾਵੰ ਅਨਾਗਨ੍ਤਾ, ਹੇਟ੍ਠੂਪਪਤ੍ਤਿਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਉਪਰੂਪਪਤ੍ਤਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਅਙ੍ਗੇਨ ਸਮਾਧਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ।

ਕਾਮਾਨੰਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯਾਤਿ ਦੁਵਿਧਾਨਮ੍ਪਿ ਕਾਮਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਤ੍ਥਾਯ। **ਵਿਰਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਰਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨਿਰੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਕਰਣਤ੍ਥਾਯ। **ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਚ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਕ੍ਖਯਤ੍ਥਾਯ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ ਹੋਤਿ। **ਭਵਾਨੰਯੇਵਾ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣੰ ਭਵਾਨੰ। ਇਮਿਨਾ

ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਭਵਰਾਗਕ੍ਖਯਤ੍ਥਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ ਹੋਤਿ। **ਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮੀਨਂਯੇਵ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯਕਰਣਤ੍ਥਂ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। **ਸੋ ਲੋਭਕ੍ਖਯਾਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਪਿ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਭਵਲੋਭਕ੍ਖਯਤ੍ਥਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ ਕਥਿਤਾ। **ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਦੇਵਨਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇਸ੍ਵੇਵ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਦੇਵਨਿਕਾਯਂ। **ਅਨਾਗਨ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਭਾਵਂ ਅਨਾਗਨ੍ਤਾ, ਹੇਟ੍ਠੂਪਪਤ੍ਤਿਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਉਪਰੂਪਪਤ੍ਤਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ।

ਇਤਿ ਪਠਮੇਨ ਅਙ੍ਗੇਨ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਧਾਤੁਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਸਮਾਧਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ, ‘‘ਸੋ ਕਾਮਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮੀਨਂ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਕ੍ਖਯਾਯ ਉਪਰਿ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ‘‘ਸੋ ਭਵਾਨਂਯੇਵਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ‘‘ਸੋ ਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯਾਯਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮੀਨਂ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯਾਯ ਉਪਰਿ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ‘‘ਸੋ ਲੋਭਕ੍ਖਯਾਯਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਭਵਲੋਭਕ੍ਖਯਾਯ ਉਪਰਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾਤਿ ਏਵਂ ਛਹਿ ਮੁਖੇਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਂ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਪਾਪੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਦੇਵਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਵ ਨਾਹੋਸਿ। ਯਥਾ ਚ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਗਮੇ, ਏਵਂ ਮਹਾਸਮਯਸੁਤ੍ਤੇ ਮਙ੍ਗਲਸੁਤ੍ਤੇ ਚ ਚੂਲਰਾਹੁਲੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤੇ ਚ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਦੇਵਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਨਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਹੋਸਿ।

ਸਮਚਿਤ੍ਤਾ ਦੇਵਤਾਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਖੁਮਭਾਵਸਮਤਾਯ ਸਮਚਿਤ੍ਤਾ। ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਹਿ ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਸੁਖੁਮੇ ਚਿਤ੍ਤਸਰਿਕ੍ਖਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਪੇਸੁਂ। ਤੇਨ ਸਮਚਿਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਅਪਰੇਨਪਿ ਕਾਰਣੇਨ ਸਮਚਿਤ੍ਤਾ – ‘‘ਥੇਰੇਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਤਾਵ ਕਥਿਤਾ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਥਾਮੋ ਪਨ ਨ ਕਥਿਤੋ। ਮਯਂ ਦਸਬਲਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਥਾਮਂ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿਪਿ ਸਮਚਿਤ੍ਤਾ। ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣਂ – ‘‘ਥੇਰੇਨ ਏਕੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਪਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਥਾਮੋਪਿ ਕਥਿਤੋ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਇਮਂ ਸਮਾਗਮਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਕੋ ਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਂ ਤਥਾਗਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿਪਿ ਸਮਚਿਤ੍ਤਾ। ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣਂ – ਅਨਾਗਤੇ ਕੋਚਿਦੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਾ ਦੇਵੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਦੇਸਨਾ ਸਾਵਕਭਾਸਿਤਾ’’ਤਿ ਅਗਾਰਵਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਭਾਸਿਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ। ਏਵਂ ਅਨਾਗਤੇ ਗਰੁਭਾਵਨੀਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਾਵ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿਪਿ ਸਮਚਿਤ੍ਤਾ। ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣਂ – ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਹਿ ਤਾ ਏਕਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭਿਨਿਯੋ ਵਾ ਅਹੇਸੁਂ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣਲਾਭਿਨਿਯੋ ਵਾਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਮਚਿਤ੍ਤਾ।

ਹਟ੍ਠਾਤਿ ਤੁਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠਾ ਆਮੋਦਿਤਾ ਪਮੋਦਿਤਾ। **ਸਾਧੂ**ਤਿ ਆਯਾਚਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਅਨੁਦ੍ਦਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ, ਨ ਚ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਿਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਹਿ ਦਿਵਸੇ ਥੇਰੋ ਸੂਕਰਖਤਲੇਣਦ੍ਵਾਰੇ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਦੀਘਨਖਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੬) ਕਥਿਯਮਾਨੇ ਤਾਲਵਣ੍ਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਬੀਜਮਾਨੋ ਠਿਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਿਤਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਖੁਦਂ ਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਰਸ੍ਸ ਸਜ੍ਜਿਤਪਸਾਧਨਂ ਸੀਸੇ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸਤੋ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਦਿਵਸੇ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਿਤੋ ਨਾਮ। ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਪਨ ਤਂ ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ ਗਚ੍ਛਤੁ ਭਗਵਾਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਯਾਚਿਂਸੁ।

ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲੋ ਹਿ ਖਿਪ੍ਪਂ ਸਮਿਞ੍ਜਨਪਸਾਰਣਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਬਲਵਾਵ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਪੁਰਤੋਯੇਵ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। **ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਏਤਂ ‘‘ਇਧ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਮਨਕਾਰਣਂ ਅਵੋਚ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਬਾਲੋ ਅਕਤਞ੍ਞੂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਾ ਉਪਾਸਕੋ ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਵਾ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯ – ‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਰਿਸਂ ਅਲਤ੍ਥ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਉਸੂਯਾਯ

ਪਰਿਸੰ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੁੰ ਆਗਤੋ’’ਤਿ। ਸੋ ਇਮੰ ਮਯਿ ਮਨੋਪਦੋਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਅਥਤ੍ਤਨੋ ਆਗਮਨਕਾਰਣੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਤੰ ‘‘ਇਧ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨੰ ਅਵੋਚ।

ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਮਨਕਾਰਣੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸਮਾਪਤ੍ତਿਯਾ ਥਾਮੰ ਕਥੇਤੁੰ **ਤਾ ਖੋ ਪਨ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਦੇਵਤਾ ਦਸਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਯਸਵਸੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਥੰ ਆਹਰਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਾ। ਯਸਵਸੇਨ ਤਾਵ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਦੇਵਤਾ ਦਸ ਦਸ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠੰਸੁ, ਤਾਹਿ ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਤਰਾ ਵੀਸਤਿ ਵੀਸਤਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠੰਸੁ, ਤਾਹਿ ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਤਰਾ...ਪੇ॰... ਸਟ੍ਠਿ ਸਟ੍ਠਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਨ ਯਾਹਿ ਪਣੀਤਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਭਾਵਿਤਾ, ਤਾ ਸਟ੍ਠਿ ਸਟ੍ਠਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਯਾਹਿ ਤਤੋ ਹੀਨਤਰਾ, ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਸ ਪਞ੍ਞਾਸ...ਪੇ॰... ਯਾਹਿ ਤਤੋ ਹੀਨਤਰਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਭਾਵਿਤਾ...ਪੇ॰... ਤਾ ਦਸ ਦਸ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਯਾਹਿ ਵਾ ਹੀਨਾ ਭਾਵਿਤਾ, ਤਾ ਦਸ ਦਸ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਯਾਹਿ ਤਤੋ ਪਣੀਤਤਰਾ ਭਾਵਿਤਾ, ਤਾ ਵੀਸਤਿ ਵੀਸਤਿ। ਯਾਹਿ ਤਤੋ ਪਣੀਤਤਰਾ... ਪੇ॰... ਤਾ ਸਟ੍ਠਿ ਸਟ੍ਠਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠੰਸੁ।

ਆਰਗ੍ਗਕੋਟਿਨਿਤ੍ਤੁਦਨਮਤ੍ਤੇਤਿ ਆਰਗ੍ਗਕੋਟਿਯਾ ਪਤਨਮਤ੍ਤੇ ਓਕਾਸੇ। **ਨ ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਬਾਧੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਵੰ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਯੋਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਨ ਬ੍ਯਾਬਾਧੇਨ੍ਤਿ ਨ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ, ਅਸਮ੍ਪੀਲ਼ਾ ਅਸਮ੍ਬਾਧਾਵ ਅਹੇਸੁੰ। ‘‘ਤਵ ਹਤ੍ਥੋ ਮੰ ਬਾਧਤਿ, ਤਵ ਪਾਦੋ ਮੰ ਬਾਧਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਮੰ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੀ ਠਿਤਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਕਾਰਣੰ ਨਾਹੋਸਿ। **ਤਤ੍ਥ ਨੂਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਭਵੇ ਨੂਨ। **ਤਥਾਚਿਤ੍ਤੰ ਭਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਭਾਵਿਤੰ। **ਯੇਨ ਤਾ ਦੇਵਤਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਤਥਾਭਾਵਿਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਦਸਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਬਾਧੇਨ੍ਤੀਤਿ। **ਇਧੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਸਾਸਨੇ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਵਾ ਭੁਮ੍ਮੰ, ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਸਾਸਨੇ ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਾਸਞ੍ਹਿ ਦੇਵਤਾਨੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਚ ਸਾਸਨੇ ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਭਾਵਿਤੰ, ਯੇਨ ਤਾ ਸਨ੍ਤੇ ਰੂਪਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤਤੋ ਚ ਪਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਸੁਖੁਮੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਦੇਵਤਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਨ ਏਕਾਵ ਅਨੁਸਾਸਨੀ ਏਕੰ ਸਾਸਨਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਧੇਵ ਖੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਾਸਨਮ੍ਪਿ ਇਮਮੇਵ ਸਾਸਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਥਾਮੋ ਕਥਿਤੋ।

ਇਦਾਨਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਤਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਅਨੁਸਾਸਨਿੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਇਧੇਵ ਸਨ੍ਤੰ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤੇ ਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਸਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਸਨ੍ਤਤਾਯ ਨਿਬ੍ਬੁਤਤਾਯ ਪਣੀਤਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ। **ਸਨ੍ਤਮਾਨਸਾ**ਤਿ ਮਾਨਸਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਤਾਯ ਨਿਬ੍ਬੁਤਤਾਯ ਪਣੀਤਤਾਯ ਸਨ੍ਤਮਾਨਸਾ। **ਸਨ੍ਤੰਯੇਵ ਉਪਹਾਰੰ ਉਪਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤੂਪਹਾਰੰ ਸਨ੍ਤੰ ਨਿਬ੍ਬੁਤੰ ਪਣੀਤੰਯੇਵ ਉਪਹਰਿਸ੍ਸਾਮ। **ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੂ**ਤਿ ਸਮਾਨੰ ਏਕੁਦ੍ਦੇਸਤਾਦਿੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮੰ ਚਰਨ੍ਤੇਸੁ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ। **ਏਵਞ੍ਹਿ ਵੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾਰੇਨ ਭਗਵਾ ਦੇਸਨੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਭਾਸਿਤੰ ਅਕਾਸਿ। **ਅਨਸ੍ਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਨਟ੍ਠਾ ਵਿਨਟ੍ਠਾ। **ਯੇ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੰ ਨਾਸ੍ਸੋਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਪਿਕੰ ਤੁਚ੍ਛੰ ਨਿਰਤ੍ਥਕੰ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਮੰ ਏਵਰੂਪੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੋਤੁੰ ਨ ਲਭਿੰਸੂਤਿ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਦੇਸਨੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

੩੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਵਰਣਾਯੰ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਵਰਣਾ ਨਾਮ ਏਕੰ ਨਗਰੰ, ਤੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਤਿ। **ਕਾਮਰਾਗਾਭਿਨਿਵੇਸਵਿਨਿਬਨ੍ਧਪਲਿਗੇਧਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਜ੍ਝੋਸਾਨਹੇਤੂ**ਤਿ ਕਾਮਰਾਗਾਭਿਨਿਵੇਸਹੇਤੁ, ਕਾਮਰਾਗਵਿਨਿਬਨ੍ਧਹੇਤੁ, ਕਾਮਰਾਗਪਲਿਗੇਧਹੇਤੁ, ਕਾਮਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਹੇਤੁ, ਕਾਮਰਾਗਅਜ੍ਝੋਸਾਨਹੇਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਯ੍ਵਾਯੰ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਕਾਮਰਾਗੋ, ਤਸ੍ਸਾਭਿਨਿਵੇਸਾਦਿਹੇਤੁ। ਕਾਮਰਾਗੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਵਿਨਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਚ ਕਾਮਰਾਗੇ ਮਹਾਪਙ੍ਕੇ ਵਿਯ ਪਲਿਗੇਧਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਤੇਨੇਵ ਚ ਕਾਮਰਾਗੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਕਾਮਰਾਗੇਨੇਵ ਚ ਅਜ੍ਝੋਸਿਤਤ੍ਤਾ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠਿਰਾਗਾ**ਦਿਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਦਿਟ੍ਠਿਰਾਗੋ**ਤਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਰਾਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੂ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਜਨਪਦੋ

ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਾਭਾਗੇ ਹੋਤਿ, ਥੇਰੋ ਚ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋਪਿ ਤਤੋਮੁਖੋਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸੀ**ਤਿ ਉਦਾਹਾਰਂ ਉਦਾਹਰਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਯਂ ਤੇਲਂ ਮਾਨਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਵ◌ਿਸ੍ਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਅਵਸੇਸਕੋਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਞ੍ਚ ਜਲਂ ਤਲਾਕਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਚ੍ਛਤਿ , ਤਂ ਓਘੋਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਮੇਵ◌ ਯਂ ਪੀਤਿਵਚਨਂ ਹਦਯਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਧਿਕਂ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤੋ ਅਸਣ੍ਠਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਤਂ ਉਦਾਨਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਪੀਤਿਮਯਵਚਨਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਗੁਨ੍ਦਾਵਨੇ**ਤਿ ਏਵ◌ ਨਾਮਕੇ ਵਨੇ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ''ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਤੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਯ੍ਯਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਨੇਵ ਅਭਿਵ◌ਾਦੇਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਤਿ ਨ ਆਸਨੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਜਿਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣੇ। ਵ◌ੁ**ਦ੍ਧੇ**ਤਿ ਵਯੋਵ◌ੁਦ੍ਧੇ। **ਮਹਲ੍ਲਕੇ**ਤਿ ਜਾਤਿਮਹਲ੍ਲਕੇ। **ਅਦ੍ਧਗਤੇ**ਤਿ ਦੀਘਕਾਲਦ੍ਧਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ। ਵ**ਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ। **ਤਯਿਦਂ, ਭੋ ਕਚ੍ਚਾਨ, ਤਥੇ**ਵ◌ਾਤਿ, ਭੋ ਕਚ੍ਚਾਨ, ਯਂ ਤਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕੇਵਲਂ ਸੁਤਮੇਵ, ਤਂ ਇਮਿਨਾ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਸਮੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਤਥੇਵ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾ। **ਨ ਹਿ ਭਵ◌ ਕਚ੍ਚਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਅਮ੍ਹੇ ਏਵ◌ ਮਹਲ੍ਲਕੇ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਭੋਤੋ ਕਚ੍ਚਾਨਸ੍ਸ ਅਭਿਵ◌ਾਦਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਸਨੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। **ਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਮੇ**ਵ◌ਾਤਿ ਨ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਨ ਅਨੁਚ੍ਛਵ◌ਿਕਮੇਵ।

ਥੇਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ''ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨੇਵ ਵ◌ੁਦ੍ਧੇ ਜਾਨਾਤਿ ਨ ਦਹਰੇ, ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿਸ੍ਸ ਵ◌ੁਦ੍ਧੇ ਚ ਦਹਰੇ ਚਾ''ਤਿ ਦੇਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਥਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਜਾਨਤਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਨੇਯ੍ਯਂ ਜਾਨਨ੍ਤੇਨ। **ਪਸ੍ਸਤਾ**ਤਿ ਤਦੇਵ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪਿਤਂ ਆਮਲਕਂ ਵ◌ਿਯ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇਨ। ਵ◌ੁ**ਦ੍ਧਭੂਮੀ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਵ◌ੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਕਾਰਣਂ। **ਦਹਰਭੂਮੀ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦਹਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਕਾਰਣਂ। **ਆਸੀਤਿਕੋ**ਤਿ ਅਸੀਤਿਵਸ੍ਸਵਯੋ। **ਨਾਵ◌ੁਤਿਕੋ**ਤਿ ਨਵ◌ੁਤਿਵਸ੍ਸਵਯੋ। **ਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਤਿ ਦੁਵ◌ਿਧੇਪਿ ਕਾਮੇ ਕਮਨਵਸੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ। **ਕਾਮਮਜ੍ਝਾਵਸਤੀ**ਤਿ ਦੁਵ◌ਿਧੇਪਿ ਕਾਮੇ ਘਰੇ ਘਰਸ੍ਸਾਮਿਕੋ ਵ◌ਿਯ ਵਸਤਿ ਅਧਿਵਸਤਿ। **ਕਾਮਪਰਿਯੇਸਨਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕੋ**ਤਿ ਦੁਵ◌ਿਧਾਨਮ੍ਪਿ ਕਾਮਾਨਂ ਪਰਿਯੇਸਨਤ੍ਥਂ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਮਾਪਨ੍ਨੋ। **ਬਾਲੋ ਨ ਥੇਰੋਤ੍**ਵ◌ੇਵ **ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਨ ਥੇਰੋ ਬਾਲੋ ਮਨ੍ਦੋਤ੍ਵ◌ੇਵ ਗਣਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਹੇਤਂ –

''ਨ ਤੇਨ ਥੇਰੋ ਸੋ ਹੋਤਿ, ਯੇਨਸ੍ਸ ਪਲਿਤਂ ਸਿਰੋ।
ਪਰਿਪਕ੍ਕੋ ਵਯੋ ਤਸ੍ਸ, ਮੋਘਜਿਣ੍ਣੋਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੬੦)।

ਦਹਰੋਤਿ ਤਰੁਣੋ। **ਯੁਵ◌ਾ**ਤਿ ਯੋਬ੍ਬਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸੁਸੁਕਾਲ਼ਕੇਸੋ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਕਾਲ਼ਕੇਸੋ। **ਭਦ੍ਰੇਨ ਯੋਬ੍ਬਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਯੇਨ ਯੋਬ੍ਬਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਯੁਵ◌ਾ, ਤਂ ਯੋਬ੍ਬਨਂ ਭਦ੍ਰਂ ਲਦ੍ਧਕਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਠਮੇਨ ਵਯਸਾ**ਤਿ ਪਠਮਵਯੋ ਨਾਮ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ, ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਥੇਰੋਤ੍**ਵ◌ੇਵ **ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਚ ਥੇਰੋਤਿ ਚ ਗਣਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਵ◌ੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

''ਯਮ੍ਹਿ ਸਚ੍ਚਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਚ, ਅਹਿਂਸਾ ਸਂਯਮੋ ਦਮੋ।
ਸ ਵ◌ੇ ਵਨ੍ਤਮਲੋ ਧੀਰੋ, ਥੇਰੋ ਇਤਿ ਪਵ◌ੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੬੧)।

੪੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਚੋਰਾ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਕ੍ਖਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਪਰਿਵ◌ਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਧਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਨਿਵ◌ਾਸਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਵ◌ਾਹਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਰਾਜਾਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਰਾਜਾਨੋ ਤਾਸਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਭਾਵ◌ੇਨ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਤਿਯਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਵ◌ਿਸਿਤੁਂ। **ਨਿਯ੍ਯਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ''ਚੋਰਾ ਜਨਪਦਂ ਵ◌ਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤਿ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਨਿਸੇਧੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਠਮਯਾਮੇ ਵ◌ਾ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਵ◌ਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁਂ ਫਾਸੁਕਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਚੋਰਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪੋਥੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇ ਵ◌ਾ ਜਨਪਦੇ ਅਨੁਸਞ੍ਞਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਂ

ਵਾਸਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸੇਤੁਂ ਅਤ੍ਥਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਸਾਲਾਦੀਨਂ ਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇ ਜਨਪਦੇ ਅਨੁਸਞ੍ਞਾਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸੁਖਂ ਹੋਤਿ। **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਵਾਸੀਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾਨਂ। **ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਵਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਬਹਿਗਾਮੇ ਆਰਾਮੇ ਖੇਤ੍ਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਨਿ। **ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਕ੍ਖੁਤ੍ਤਰਾ ਯਸੁਤ੍ਤਰਾ ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤੋ ਬਹੁਕੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਹਿ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਕੀਹਿ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। **ਪੇਸਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਪਿਯਸੀਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਾਸਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾਵ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਸਙ੍ਕਸਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਏਕਵਚਨਮ੍ਪਿ ਮੁਖਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਪਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। **ਤਯਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਤਦੇਤਂ ਕਾਰਣਂ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪੧. ਨਵਮੇ **ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਹੇਤੂ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣਹੇਤੁ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਹੇਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਞਾਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਕੁਸਲ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਕਂ ਮਗ੍ਗਂ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਆਰਾਧੇਤੁਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਪੂਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ।

੪੨. ਦਸਮੇ **ਦੁਗ੍ਗਹਿਤੇਹੀ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਗਹਿਤੇਹਿ। **ਬਜਞ੍ਜਨਪ੍ਪਤਿਰੂਪਕੇਹੀ**ਤਿ ਬਜਞ੍ਜਨਸੋ ਪਤਿਰੂਪਕੇਹਿ ਅਕ੍ਖਰਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਲਦ੍ਧਕੇਹਿ। **ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਂ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਵੁਦ੍ਧਿ ਚ ਪਰਿਹਾਨਿ ਚ ਕਥਿਤਾਤਿ।

ਸਮਚਿਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਪਰਿਸਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਉਤ੍ਤਾਨਾ**ਤਿ ਪਾਕਟਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ। **ਗਮ੍ਭੀਰਾ**ਤਿ ਗੁਲ੍ਹਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ। **ਉਦ੍ਧਤਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਉਨ੍ਨਲ਼ਾ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਤਨਲ਼ਾ, ਉਟ੍ਠਿਤਤੁਚ੍ਛਮਾਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਚਪਲਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਣ੍ਡਨਾਦਿਨਾ ਚਾਪਲ੍ਲੇਨ ਯੁਤ੍ਤਾ। **ਮੁਖਰਾ**ਤਿ ਮੁਖਖਰਾ ਖਰਵਚਨਾ। **ਵਿਕਿਣ੍ਣਵਾਚਾ**ਤਿ ਅਸੰਯਤਵਚਨਾ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਨਿਰਤ੍ਥਕਵਚਨਪਲਾਪਿਨੋ। **ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸਤਿਨੋ। **ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਾ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞਾ। **ਅਸਮਾਹਿਤਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਮਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਲਾਭਿਨੋ। **ਪਾਕਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਯਾ ਠਿਤੇਹਿ ਵਿਵਟੇਹਿ ਅਰਕ੍ਖਿਤੇਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਨੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਲਹਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ, ਤੰ ਤੇਸੰ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾ। ਤਥਾ ''ਮਯੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਣ੍ਡਾਪੇਸ੍ਸਾਮ ਬਨ੍ਧਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਸਞ੍ਜਾਤਕਲਹਾ। ਅਯੰ ਤਾਵ ਗਿਹੀਸੁ ਨਯੋ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਾਚੰ ਵਦਨ੍ਤਾ **ਕਲਹਜਾਤਾ** ਨਾਮ। **ਵਿਵਾਦਾਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਵਿਰੁਦ੍ਧਵਾਦੰ ਆਪਨ੍ਨਾ। **ਮੁਖਸਤ੍ਤੀਹਿ ਵਿਤੁਦਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਗੁਣਾਨੰ ਛਿਨ੍ਦਨਟ੍ਠੇਨ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾ ਵਾਚਾ ਮੁਖਸਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤਾਹਿ ਵਿਤੁਦਨ੍ਤਾ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਾ। **ਸਮਗ੍ਗਾ**ਤਿ ਏਕਕਮ੍ਮੰ ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੋ ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾਤਿ ਏਤੇਸੰ ਕਰਣੇਨ ਸਮਗ੍ਗਤਾਯ ਸਹਿਤਾ। **ਪਿਯਚਕ੍ਖੂਹੀ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਚਕ੍ਖੂਹਿ।

੪੫. ਤਤਿਯੇ **ਅਗ੍ਗਵਤੀ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਪੁਗ੍ਗਲਵਤੀ, ਅਗ੍ਗਾਯ ਵਾ ਉਤ੍ਤਮਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਤਤੋ ਵਿਪਰੀਤਾ **ਅਨਗ੍ਗਵਤੀ। ਬਾਹੁਲਿਕਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਾਦਿਬਾਹੁਲ੍ਲਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ। ਸਾਸਨੰ ਸਿਥਿਲੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ **ਸਾਥਲਿਕਾ। ਓਕ੍ਕਮਨੇ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਓਕ੍ਕਮਨੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਵਗਮਨਟ੍ਠੇਨ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਨਿ, ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣਪੂਰਣੇ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਪਵਿਵੇਕੇ**ਤਿ ਉਪਧਿਵਿਵੇਕੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ। **ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰਾ**ਤਿ ਤਿਵਿਧੇਪਿ ਵਿਵੇਕੇ ਓਰੋਪਿਤਧੁਰਾ। **ਨ ਵੀਰਿਯੰ ਆਰਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਵੀਰਿਯੰ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਅਤ੍ਥਾਯ। ਇਤਰੰ ਪਦਦ੍ਵਯੰ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। **ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਜਨੋ । **ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਕਤੰ ਅਨੁਕਰੋਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਤੇਸੰ ਆਚਾਰਸ੍ਸ ਅਨੁਗਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। ਸੇਸੰ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੪੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਪਰਿਸਾ। **ਅਨਰਿਯਾ**ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਪਰਿਸਾ। **''ਇਦੰ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਹੰ ਤੇਭੂਮਕਾ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚੰ ਨਾਮ, ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਇਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਨਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਸੇਸਪਦੇਸੁ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਪੁਰਿਮਤਣ੍ਹਾ **ਸਮੁਦਯੋ** ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਤਣ੍ਹਾਯ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਾ ਤੇਸੰ ਸਚ੍ਚਾਨੰ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਕ੍ਖਯੋ ਅਸਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ **ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ** ਨਾਮ, ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ **ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ** ਨਾਮਾਤਿ ਏਵੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤੂਹਿ ਸਚ੍ਚੇਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ।

੪੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਪਰਿਸਾਕਸਟੋ**ਤਿ ਕਸਟਪਰਿਸਾ ਕਚਵਰਪਰਿਸਾ ਪਲਾਪਪਰਿਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਿਸਾਮਣ੍ਡੋ**ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਪਰਿਸਾ ਸਾਰਪਰਿਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਛਨ੍ਦੇਨ ਅਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਗਤਿਗਮਨਾਨਿ ਭਣ੍ਡਭਾਜਨੀਯੇ ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡਭਾਜਨੀਯੇ ਤਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਰਭੂਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਮਨਾਪੇ ਭਣ੍ਡਕੇ ਪਤ੍ਤੇ ਤੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਨਾਪੰ ਦੇਨ੍ਤੋ **ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਨਾਮ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਅਭਾਰਭੂਤਾਨੰ ਮਨਾਪੇ ਭਣ੍ਡਕੇ ਪਤ੍ਤੇ ਤੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਮਨਾਪੰ ਦੇਨ੍ਤੋ **ਦੋਸਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਨਾਮ। ਭਣ੍ਡਕਭਾਜਨੀਯਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਠਿਤਿਕਞ੍ਚ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ **ਮੋਹਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਨਾਮ। ਮੁਖਰਾਨੰ ਵਾ ਰਾਜਾਦਿਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨੰ ਵਾ ''ਇਮੇ ਮੇ ਅਮਨਾਪੇ ਭਣ੍ਡਕੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਕਰੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਭਯੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਨਾਪੰ ਦੇਨ੍ਤੋ **ਭਯਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਏਵੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਤੁਲਾਭੂਤੋ ਪਮਾਣਭੂਤੋ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯੰ ਯਸ੍ਸ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਞ੍ਞੇਵ ਤਸ੍ਸ ਦੇਤਿ, ਅਯੰ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਮ੍ਪਿ ਅਗਤਿਗਮਨੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਨਾਮ। ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਰਭੂਤਸ੍ਸ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿੰ ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਨਾਮ। ਇਤਰਸ੍ਸ ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿੰ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤੀਤਿ

ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਨਾਮ। ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਸਮੁਚ੍ਚਯਕ੍ਖਨ੍ਧਕਞ੍ਚ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ **ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਨਾਮ। ਮੁਖਰਸ੍ਸ ਵਾ ਰਾਜਪੂਜਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ''ਅਯਂ ਮੇ ਗਰੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਕਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਗਰੁਕਮੇਵ ਲਹੁਕਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਯਥਾਭੂਤਮੇਵ ਕਥੇਤਿ, ਅਯਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਮ੍ਪਿ ਅਗਤਿਗਮਨਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਨਾਮ।

੪੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਓਕ੍ਕਾਚਿਤਵਿਨੀਤਾ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤਾ। **ਨੋ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾਵਿਨੀਤਾ**ਤਿ ਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨੀਤਾ। **ਗਮ੍ਭੀਰਾ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਸਲ੍ਲਸੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾ। **ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਮਹਾਵੇਦਲ੍ਲਸੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾ। **ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ**ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਅਤ੍ਥਦੀਪਕਾ । **ਸੁਞ੍ਞਤਾਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਸੁਞ੍ਞਂ ਧਮ੍ਮਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਕਾਸਕਾ ਅਸਙ੍ਖਤਸਂਯੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾ। **ਨ ਅਞ੍ਞਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੇ ਚ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤਬ੍ਬੇ ਚ। **ਕਵਿਤਾ**ਤਿ ਕਵੀਹਿ ਕਤਾ। ਇਤਰਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਰਾ**ਤਿ ਵਿਚਿਤ੍ਰਅਕ੍ਖਰਾ। ਇਤਰਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਬਾਹਿਰਕਾ**ਤਿ ਸਾਸਨਤੋ ਬਹਿਭੂਤਾ। **ਸਾਵਕਭਾਸਿਤਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਸਾਵਕੇਹਿ ਭਾਸਿਤਾ। **ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਕ੍ਖਰਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਚੇਵ ਸਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਣਨ੍ਤਿ। **ਨ ਚੇਵ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਤ੍ਥਂ ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਵਾ ਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਨ ਚ ਪਟਿਵਿਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥਾਯ ਚਾਰਿਕਂ ਨ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। **ਇਦਂ ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕਥਂ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬਂ ਕਿਨ੍ਤਿ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬਂ? **ਇਮਸ੍ਸ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ, ਕਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ, ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ? **ਅਵਿਵਟ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ। **ਨ ਵਿਵਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨ ਉਗ੍ਘਾਟੇਨ੍ਤਿ। **ਅਨੁਤ੍ਤਾਨੀਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਾਕਟਂ ਕਤਂ। **ਨ ਉਤ੍ਤਾਨਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਾਕਟਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਕਙ੍ਖਾਠਾਨਿਯੇਸੂ**ਤਿ ਕਙ੍ਖਾਯ ਕਾਰਣਭੂਤੇਸੁ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਆਮਿਸਗਰੂ**ਤਿ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਗਰੁਕਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਲਾਮਕਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਪਰਿਸਾ। **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਗਰੂ**ਤਿ ਨਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇ ਗਰੁਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਲਾਮਕਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਪਰਿਸਾ। **ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਭਾਗੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। **ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਖੀਣਾਸਵੋ। **ਕਾਯਸਕ੍ਖੀ**ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਝਾਨਫਸ੍ਸਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਨਿਰੋਧਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਦਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਇਮੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। **ਸਦ੍ਧਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੀਤਿ **ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰੀ**। ਸਦ੍ਧਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੀਤਿ **ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰੀ**। ਇਮੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪਠਮਮਗ੍ਗਸਮਙ੍ਗਿਨੋ। **ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਧਮ੍ਮੋ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲੋ ਲਾਮਕਧਮ੍ਮੋ। ਇਮਂ ਕਸ੍ਮਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ? ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਹਿ ਏਕਸਦਿਸੇਸੁ ਜਾਤੇਸੁ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਸੁ ਬਲਵਗਾਰਵਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇਸੁ ਪਨ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਸੁ ਸਤਿ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨਂ ਉਪਰਿ ਬਲਵਗਾਰਵਂ ਹੋਤੀਤਿ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਤੇ ਤੇਨ ਲਾਭਂ ਲਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਚ੍ਚਾਨਂ ਵਣ੍ਣਂ ਏਕਚ੍ਚਾਨਂ ਅਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਲਭਨ੍ਤਿ। **ਗਥਿਤਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਗਨ੍ਥਿਤਾ। **ਮੁਚ੍ਛਿਤਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਵਸੇਨੇਵ ਮੁਚ੍ਛਿਤਾ। **ਅਜ੍ਝੋਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਸਾਯ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ। **ਅਨਾਦੀਨਵਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ**ਤਿ ਅਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਪਰਿਭੋਗੇ ਆਦੀਨਵਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ। **ਅਨਿਸ੍ਸਰਣਪਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗਅਪਕਡ੍ਢਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਰਣਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਰਹਿਤਾ ਇਦਮਤ੍ਥਂ ਏਤਨ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਚ੍ਛਨ੍ਦਰਾਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ **ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਸਙ੍ਖੇਪਪਕਾਸਨਾ – ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਞਾਧੁਰੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿ ਨਾਮ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਕ੍ਖਣੇ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ। ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਹਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਾ ਭਾਗੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਰੋ ਪਞ੍ਞਾਧੁਰੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਰੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਦਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਕ੍ਖਣੇ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ। ਅਪਰੋ

ਸਦ੍ਧਾਧੁਰੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ତਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿ ਨਾਮ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਕ੍ਖਣੇ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ। ਅਪਰੋ ਸਦ੍ਧਾਧੁਰੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਦ੍ਧਾਨੁਸਾਰੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਦ੍ਧਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਕ੍ਖਣੇ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ।

੫੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਵਿਸਮਾ**ਤਿ ਸਪਕ੍ਖਲਨਟ੍ਠੇਨ ਵਿਸਮਾ। **ਸਮਾ**ਤਿ ਨਿਪਕ੍ਖਲਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮਾ। **ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਾਨੀ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਮ੍ਮਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ। **ਅਵਿਨਯਕਮ੍ਮਾਨੀ**ਤਿ ਉਬ੍ਬਿਨਯਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ।

੫੧. ਨਵਮੇ **ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਧਮ੍ਮਾ। **ਧਮ੍ਮਿਕਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਯੁਤ੍ਤਾ।

੫੨. ਦਸਮੇ **ਅਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਾਦਿਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਅਧਿਕਰਣਂ। **ਆਦਿਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਸਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਜਾਨਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਨ ਚ ਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਪਨਤ੍ਥਂ ਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ। **ਨ ਚ ਨਿਜ੍ਝਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨ ਪੇਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਨ ਚ ਨਿਜ੍ਝਤ੍ਤਿਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨਿਜ੍ਝਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ। **ਅਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿਬਲਾ**ਤਿ ਅਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੇਵ ਬਲਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਅਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿਬਲਾ । **ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਮਨ੍ਤਿਨੋ**ਤਿ ਯੇਸਂ ਹਿ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ''ਸਚੇ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਗਹਿਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮ। ਸਚੇ ਅਧਮ੍ਮਿਕਂ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ, ਤੇ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਮਨ੍ਤਿਨੋ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਮੇ ਪਨ ਨ ਤਥਾ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਮਨ੍ਤਿਨੋ। **ਥਾਮਸਾ ਪਰਾਮਾਸਾ ਅਭਿਨਿਵਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਥਾਮੇਨ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੇਨ ਚ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ। **ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਚਨਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ। **ਮੋਘਮਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਵਚਨਂ ਮੋਘਂ ਤੁਚ੍ਛਂ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥੋਯੇਵਾਤਿ।

ਪਰਿਸਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੨. ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

(੬) ੧. ਪੁਗ੍ਗਲਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩. ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯਾ’’ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ।

੫੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਨੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਚਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਬ੍ਭੁਤਮਨੁਸ੍ਸਾ।

੫੫. ਤਤਿਯੇ **ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਅਨੁਤਪ੍ਪਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅਨੁਤਾਪਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਤਾਪਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ ਦਸਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸੇਸੁ।

੫੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਥੂਪਾਰਹਾ**ਤਿ ਥੂਪਸ੍ਸ ਯੁਤ੍ਤਾ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ। ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਹਿ ਚੇਤਿਯਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਚੇਤਿਯਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ।

੫੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਬੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਾ।

੫੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਫਲਨ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ। **ਨ ਸਨ੍ਤਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਖੀਣਾਸਵੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਨ ਭਾਯਤਿ, ਹਤ੍ਥਾਜਾਨੀਯੋ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਬਲਵਤ੍ਤਾਤਿ। ਸਤ੍ਤਮਟ੍ਠਮੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੬੧. ਨਵਮੇ **ਕਿਂਪੁਰਿਸਾ**ਤਿ ਕਿਨ੍ਨਰਾ। **ਮਾਨੁਸਿਂ ਵਾਚਂ ਨ ਭਾਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਕਥਂ ਨ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਾਸੋਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਏਕਂ ਕਿਨ੍ਨਰਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਸੋ ‘‘ਕਥਾਪੇਥ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਕਿਨ੍ਨਰੋ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ‘‘ਅਹਮੇਤਂ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਖਾਣੁਕੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਲਿਂ ਆਰੋਪੇਸਿ। ਸਾ ਉਭਤੋਪਸ੍ਸੇਹਿ ਪਤਤਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਿਨ੍ਨਰੋ ‘‘ਕਿਂ ਅਞ੍ਞਂ ਏਕਂ ਖਾਣੁਕਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਆਹ। ਪੁਨ ਅਪਰਭਾਗੇ ਦ੍ਵੇ ਕਿਨ੍ਨਰੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ‘‘ਕਥਾਪੇਥ ਨੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ‘‘ਅਹਮੇਤੇ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥੇਕੋ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਞ੍ਚ ਮਚ੍ਛੇ ਚ ਅਦ੍ਦਸ, ਏਕੋ ਕਬਿਟ੍ਠਫਲਞ੍ਚ ਅਮ੍ਬਿਲਿਕਾਫਲਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮੋ ‘‘ਮਹਾਵਿਸਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਕਥਂ ਤੇ ਕਿਲਾਸਿਨੋ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੋ ‘‘ਕਥਂ ਇਮੇ ਏਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੁਟ੍ਠਿਨੋ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਏਵਂ ਮਾਨੁਸਿਂ ਵਾਚਂ ਕਥੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥੇ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨਾ ਨ ਕਥੇਨ੍ਤੀਤਿ।

੬੨. ਦਸਮੇ **ਅਪ੍ਪਟਿਵਾਨੋ**ਤਿ ਅਨੁਕਣ੍ਠਿਤੋ ਅਪਚ੍ਚੋਸਕ੍ਕਿਤੋ।

੬੩. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਅਸਨ੍ਤਸਨ੍ਨਿਵਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਵਾਸਂ। **ਨ ਵਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਓਵਾਦੇਨ ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਵਾ ਨ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਮਾ ਵਦਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਥੇਰਮ੍ਪਾਹਂ ਨ ਵਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਹਮ੍ਪਿ ਥੇਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਵਸੇਨ ਨ ਵਦੇਯ੍ਯਂ। **ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਅਹਿਤਂ ਇਚ੍ਛਮਾਨੋ। **ਨੋ ਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਹਿਤਂ ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨੋ। **ਨੋਤਿ ਨਂ ਵਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਹਂ ਤਵ ਵਚਨਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ ਨਂ ਵਦੇਯ੍ਯਂ। **ਵਿਹੇਠੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਕਰਣੇਨ ਵਿਹੇਠੇਯ੍ਯਂ। **ਪਸ੍ਸਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਨਪ੍ਪਟਿਕਰੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਅਹਂ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯਂ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ਪਨ **ਸਾਧੂਤਿ ਨਂ ਵਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਸਾਧੁ ਭਦ੍ਦਕਂ ਸੁਕਥਿਤਂ ਤਯਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨਂ ਵਦੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬੪. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ **ਉਭਤੋ ਵਚੀਸਂਸਾਰੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਪਕ੍ਖੇਸੁ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਕ੍ਕੋਸਨਪਚ੍ਚਕ੍ਕੋਸਨਵਸੇਨ ਸਂਸਰਮਾਨਾ ਵਾਚਾ ਵਚੀਸਂਸਾਰੋ। **ਦਿਟ੍ਠਿਪਲ਼ਾਸੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੋ ਯੁਗਗ੍ਗਾਹਲਕ੍ਖਣੋ ਪਲ਼ਾਸੋ ਦਿਟ੍ਠਿਪਲ਼ਾਸੋ ਨਾਮ। **ਚੇਤਸੋ ਆਘਾਤੋ**ਤਿ ਕੋਪੋ।

ਸੋ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਘਾਤੇਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ**ਤਿ ਅਤੁਟ੍ਠਾਕਾਰੋ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਭਿਰਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਕੋਪੋਯੇৱ। ਸੋ ਹਿ ਅਨਭਿਰਾਧਨৱਸੇਨ ਅਨਭਿਰਦ੍ਧੀਤਿ ৱੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਅৱੂਪਸਨ੍ਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤੰ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚ ਸਦ੍ਧਿৱਿਹਾਰਿਕਅਨ੍ਤੇৱਾਸਿਕਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਚ ਅৱੂਪਸਨ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਤਸ੍ਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਏਤੰ। ਸੇਸੰ ৱੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇৱ ৱੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਪੁਗ੍ਗਲৱਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

(੭) ੨. ਸੁਖਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਗਿਹਿਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹੀਨੰ ਸਬ੍ਬਕਾਮਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਮੂਲਕੰ ਸੁਖੰ। **ਪਬ੍ਬਜਿਤਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਮੂਲਕੰ ਸੁਖੰ।

੬੬. ਦੁਤਿਯੇ **ਕਾਮਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸੁਖੰ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਤੰ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸੁਖੰ।

੬੭. ਤਤਿਯੇ **ਉਪਧਿਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਭੂਮਕਸੁਖੰ। **ਨਿਰੁਪਧਿਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸੁਖੰ।

੬੮. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਾਸਵਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਆਸਵਾਨੰ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤੰ ਵਟ੍ਟਸੁਖੰ। **ਅਨਾਸਵਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਅਪਚ੍ਚਯਭੂਤੰ ਵਿਵਟ੍ਟਸੁਖੰ।

੬੯. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸਾਮਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਸੰਕਿਲੇਸੰ ਵਟ੍ਟਗਾਮਿਸੁਖੰ। **ਨਿਰਾਮਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸੰ ਵਿਵਟ੍ਟਗਾਮਿਸੁਖੰ।

੭੦. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਰਿਯਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸੁਖੰ। **ਅਨਰਿਯਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸੁਖੰ।

੭੧. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਕਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣਸਹਜਾਤੰ। **ਚੇਤਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਸੁਖੰ। ਤੰ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕੰ ਕਥਿਤੰ।

੭੨. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸਪ੍ਪੀਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸੁਖੰ। **ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸੁਖੰ। ਤਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਸਪ੍ਪੀਤਿਕਤੋ ਲੋਕਿਯਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੰ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸਪ੍ਪੀਤਿਕਤੋ ਚ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੰ ਅਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਭੂਮ੍ਮਨ੍ਤਰੰ ਅਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੭੩. ਨਵਮੇ **ਸਾਤਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁ ਝਾਨੇਸੁ ਸੁਖੰ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸੁਖੰ।

੭੪. ਦਸਮੇ **ਸਮਾਧਿਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਨੰ ਵਾ ਉਪਚਾਰੰ ਵਾ ਪਤ੍ਤਸੁਖੰ। **ਅਸਮਾਧਿਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਤਦੁਭਯੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸੁਖੰ।

੭੫. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਸਪ੍ਪੀਤਿਕਾਰਮ੍ਮਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੰ ਝਾਨਦ੍ਵਯੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੁਖੰ। **ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕਾਰਮ੍ਮਣੇ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਦ੍ਵਾਦਸਮੇਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਉਪਾਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੭੭. ਤੇਰਸਮੇ **ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਵਚਰਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾਰਮ੍ਮਣੰ, ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪੰ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੰ ਵਾ। **ਅਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਰਮ੍ਮਣੰ, ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਅਰੂਪੰ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੰ ਵਾਤਿ।

ਸੁਖਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

(੮) ੩. ਸਨਿਮਿਤ੍ਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੭੮-੭੯. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਨਿਮਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਕਾਰਣਾ। ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਨਿਦਾਨਂ ਹੇਤੁ ਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਰੂਪਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਹਿ ਏਤਾਨਿ ਕਾਰਣਵੇਵਚਨਾਨੇਵ।

੮੪. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਵੇਦਨਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਵੇਦਨਾਯ ਸਤਿਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨਾਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਟ੍ਠਮਨਵਮੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੮੭. ਦਸਮੇ **ਸਙ੍ਖਤਾਰਮ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਖਤਧਮ੍ਮਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਨੋ ਅਸਙ੍ਖਤਾਰਮ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਅਸਙ੍ਖਤਂ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਨ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਫਲੇ ਪਤ੍ਤੇ ਨਾਹੇਸੁਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤੇਸੁ ਦਸਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਦੇਸਨਾ ਦੇਸਿਤਾਤਿ।

ਸਨਿਮਿਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

(੯) ੪. ਧਮ੍ਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੮੮. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਫਲਸਮਾਧਿ। **ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਫਲਪਞ੍ਞਾ।

੮੯. ਦੁਤਿਯੇ **ਪਗ੍ਗਾਹੋ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਂ। **ਅਵਿਕ੍ਖੇਪੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ।

੯੦. ਤਤਿਯੇ **ਨਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। **ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦਞਾਣਂ ਨਾਮ ਕਥਿਤਂ।

੯੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਫਲਞਾਣਂ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸੇਸਧਮ੍ਮਾ।

੯੨. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਭਵਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿ। **ਵਿਭਵਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿ। ਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੯੫. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਦੋਵਚਸ੍ਸਤਾ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਚਭਾਵੋ। **ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਤਾ**ਤਿ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਸੇਵਨਭਾਵੋ। ਨਵਮਂ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੯੭. ਦਸਮੇ **ਧਾਤੁਕੁਸਲਤਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਧਾਤੁਯੋ ਧਾਤੂਤਿ ਜਾਨਨਂ। **ਮਨਸਿਕਾਰਕੁਸਲਤਾ**ਤਿ ਤਾਸਂਯੇਵ ਧਾਤੂਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਯਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਜਾਨਨਂ।

੯੮. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਆਪਤ੍ਤਿਕੁਸਲਤਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਜਾਨਨਂ। **ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਕੁਸਲਤਾ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਯ ਵਾ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨਜਾਨਨਨ੍ਤਿ।

ਧਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

(੧੦) ੫. ਬਾਲਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੯੯. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਨਾਗਤਂ ਭਾਰਂ ਵਹਤੀ**ਤਿ ''ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨੀ ਪਦੀਪੋ ਚ, ਉਦਕਂ ਆਸਨੇਨ ਚ, ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਤੁਕ੍ਖਾਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਗਣਨਾ ਚ ਓਵਾਦੋ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਥੇਰਭਾਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਇਮਂ ਦਸਵਿਧਂ ਥੇਰਭਾਰਂ ਨਵਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਅਨਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨਾਗਤਂ ਭਾਰਂ ਵਹਤਿ ਨਾਮ। **ਆਗਤਂ ਭਾਰਂ ਨ ਵਹਤੀ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਸਮਾਨੋ ਤਮੇਵ ਦਸਵਿਧਂ ਭਾਰਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਰਂ ਵਾ ਅਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤੋ ਆਗਤਂ ਭਾਰਂ ਨ ਵਹਤਿ ਨਾਮ। ਦੁਤਿਯਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੦੧. ਤਤਿਯੇ **ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਸੀਹਮਂਸਾਦਿਮ੍ਹਿ ''ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ। **ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਕੁਮ੍ਭੀਲਮਂਸਬਿਲ਼ਾਰਮਂਸਾਦਿਮ੍ਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ''ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ। ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੦੩. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਕਂ ਧੋਵਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਪਤ੍ਤਂ ਪਚਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਕੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿਆਦੀਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ''ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ। **ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਕਰਣੇ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ। ਛਟ੍ਠੇਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਤ੍ਤਮਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੧੦੯. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਆਸਵਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਾ। **ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਭੋਗਸ੍ਸ ਅਪਟ੍ਠਪਨਂ ਅਵਿਚਾਰਣਂ ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਤਿ। **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਟ੍ਠਪਨਂ ਵਿਚਾਰਣਂ, ਤਂ ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਤਿ। ਦ੍ਵਾਦਸਮਾਦੀਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ।

ਬਾਲਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੩. ਤਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

(੧੧) ੧. ਆਸਾਦੁਪ੍ਪਜਹਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੯. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਾਸਕਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਆਸਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾ। **ਦੁਪ੍ਪਜਹਾ**ਤਿ ਦੁਚ੍ਚਜਾ ਦੁਨ੍ਨੀਹਰਾ। ਲਾਭਾਸਾਯ ਦੁਪ੍ਪਜਹਭਾਵੇਨ ਸਤ੍ਤਾ ਦਸਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵੀਸਤਿਪਿ ਸਟ੍ਠਿਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ''ਅਜ੍ਜ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ, ਸ੍ਵੇ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਕਸਿਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਉਭਤੋਬ੍ਯੂਲ੍ਹਂ ਸਙ੍ਗਾਮਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਅਜਪਥਸਙ੍ਕੁਪਥਾਦਯੋ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨਾਵਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਜੀਵਿਤਾਸਾਯ ਦੁਪ੍ਪਜਹਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਮਰਣਕਾਲੇਪਿ ਵਸ੍ਸਸਤਜੀਵਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਕਮ੍ਮਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ''ਦਾਨਂ ਦੇਹਿ ਪੂਜਂ, ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕੇਹਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਨਾਹਂ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਿ''ਚ੍ਚੇਵ ਆਸਾਯ ਕਸ੍ਸਚਿ ਵਚਨਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

੧੨੦. ਦੁਤਿਯੇ **ਪੁਬ੍ਬਕਾਰੀ**ਤਿ ਪਠਮਂ ਉਪਕਾਰਸ੍ਸ ਕਾਰਕੋ। **ਕਤਞ੍ਞੂਕਤਵੇਦੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਕਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕਾਰਕੋ। ਤੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਕਾਰੀ ''ਇਣਂ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਕਾਰਕੋ ''ਇਣਂ ਜੀਰਾਪੇਮੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਕਰੋਤਿ।

੧੨੧. ਤਤਿਯੇ **ਤਿਤ੍ਤੋ ਚ ਤਪ੍ਪੇਤਾ ਚਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਚ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕੋ ਚ ਖੀਣਾਸਵੋ ਤਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤਿਤ੍ਤੋ ਚ ਤਪ੍ਪੇਤਾ ਚ।

੧੨੨. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਦੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯਾ**ਤਿ ਦਾਯਕੇਨ ਦੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯਾ ਤਪ੍ਪੇਤੁਂ ਨ ਸੁਕਰਾ। **ਨਿਕ੍ਖਿਪਤੀ**ਤਿ ਨਿਦਹਤਿ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ। **ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੀ**ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਦੇਤਿ।

੧੨੩. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਂਯੇਵ ਪਰੇਸਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਦੇਤਿ।

੧੨੪. ਛਟ੍ਠੇ **ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਂ।

੧੨੫. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਨਿਮਿਤ੍ਤਂ।

੧੨੬. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਪਰਤੋ ਚ ਘੋਸੋ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸਵਨਂ।

੧੨੭. ਨਵਮੇ **ਪਰਤੋ ਚ ਘੋਸੋ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸਵਨਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਆਸਾਦੁਪ੍ਪਜਹਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

(੧੨) ੨. ਆਯਾਚਨਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ ਆਯਾਚਮਾਨੋ ਆਯਾਚੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ''ਯਾਦਿਸੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪਞ੍ਞਾਯ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਾਦਿਸੋ ਹੋਮਿ। ਯਾਦਿਸੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਇਦ੍ਧਿਯਾ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਾਦਿਸੋ ਹੋਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਯਾਚਨ੍ਤੋ ਪਿਹੇਨ੍ਤੋ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਯਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਤ੍ਥਿਤਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਪਤ੍ਥੇਯ੍ਯ ਨਾਮ। ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਮਿਚ੍ਛਾ ਪਤ੍ਥੇਯ੍ਯ। ਏਵਰੂਪਾ ਹਿ ਪਤ੍ਥਨਾ ਯਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਿਤਤ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਪਤ੍ਥਨਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? **ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਲਾ ਏਤਂ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ** ਯਥਾ ਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਵਾ ਤੁਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤੁਲਾ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ, ਧਞ੍ਞਂ ਮਿਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਨਨ੍ਤਿ ਤੁਲਨੇ ਤੁਲਾ, ਮਿਨਨੇ ਚ ਮਾਨਂ ਪਮਾਣਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਏਸਾ ਤੁਲਾ ਏਤਂ ਪਮਾਣਂ ਯਦਿਦਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ। ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਞਾਣੇਨ ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਏਤਮ੍ਪਮਾਣੋ ਹੋਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਤੁਲੇਤੁਂ ਵਾ ਪਮਾਣੇਤੁਂ ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ, ਨ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਥਾ।

੧੩੨. ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਦਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸਮਤ੍ਤਂ – **ਖੇਮਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ ਚਾ**ਤਿ ਏਤਾਸੁ ਹਿ ਖੇਮਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਗ੍ਗਾ, ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਏਤਾਦਿਸੀ ਹੋਮੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਆਯਾਚਮਾਨਾ ਆਯਾਚੇਯ੍ਯ। ਤਥਾ ਚਿਤ੍ਤੋ ਗਹਪਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਗ੍ਗੋ, ਹਤ੍ਥਕੋ ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾਯ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਏਦਿਸੋ ਹੋਮੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਆਯਾਚਮਾਨੋ ਆਯਾਚੇਯ੍ਯ। ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾਪਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਅਗ੍ਗਾ, ਨਨ੍ਦਮਾਤਾ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾਯ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਏਤਾਦਿਸੀ ਹੋਮੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਆਯਾਚਮਾਨਾ ਆਯਾਚੇਯ੍ਯ।

੧੩੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਖਤਨ੍ਤਿ** ਗੁਣਾਨਂ ਖਤਤ੍ਤਾ ਖਤਂ। **ਉਪਹਤਨ੍ਤਿ** ਗੁਣਾਨਂ ਉਪਹਤਤ੍ਤਾ ਉਪਹਤਂ, ਛਿਨ੍ਨਗੁਣਂ ਨਟ੍ਠਗੁਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਨਿਗ੍ਗੁਣਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜਗ੍ਗਤਿ ਗੋਪਾਯਤਿ। **ਸਾਵਜ੍ਜੋ**ਤਿ ਸਦੋਸੋ। **ਸਾਨੁਵਜ੍ਜੋ**ਤਿ ਸਉਪਵਾਦੋ। **ਪਸਵਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਲਭਤਿ। **ਅਨਨੁਵਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤ੍ਵਾ। **ਅਪਰਿਯੋਗਾਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨਨੁਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ। **ਅਵਣ੍ਣਾਰਹਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਵਣ੍ਣਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਵਾ। **ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ''ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਏਸ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਗੁਣਂ ਕਥੇਤਿ। **ਵਣ੍ਣਾਰਹਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ। **ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ''ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਏਸ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਅਗੁਣਂ ਕਥੇਤਿ। **ਅਵਣ੍ਣਾਰਹਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ''ਇਤਿਪਿ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਇਤਿਪਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ। **ਵਣ੍ਣਾਰਹਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਨਂ ''ਇਤਿਪਿ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਇਤਿਪਿ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ।

੧੩੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਪ੍ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਠਾਨੇ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਸਾਦਕਾਰਣੇ। **ਪਸਾਦਂ ਉਪਦਂਸੇਤੀ**ਤਿ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਦਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਦਾਯ ''ਅਯਂ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਦਾ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਦਾ''ਤਿ ਪਸਾਦਂ ਜਨੇਤਿ। **ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਅਪ੍ਪਸਾਦਨ੍ਤਿ** ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਦਾਯ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਦਾਯ ''ਅਯਂ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਦਾ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਦਾ''ਤਿ ਅਪ੍ਪਸਾਦਂ ਜਨੇਤੀਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੧੩੭. **ਸਤ੍ਤਮੇ ਦ੍ਵੀਸੂ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਓਕਾਸੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਾਰਣੇਸੁ। **ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੋ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੋ। **ਮਾਤਰਿ ਚ ਪਿਤਰਿ ਚਾ**ਤਿ ਮਿਤ੍ਤਵਿਨ੍ਦਕੋ ਵਿਯ ਮਾਤਰਿ, ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵਿਯ ਪਿਤਰਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੩੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਤਥਾਗਤੇ ਚ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕੇ ਚਾ**ਤਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤੇ, ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਵਿਯ ਚ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕੇ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤੇ, ਨਨ੍ਦਗੋਪਾਲਕਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕੇ।

੧੩੯. ਨਵਮੇ **ਸਚਿਤ੍ਤਵੋਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੋਦਾਨਂ, ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਏਤਂ ਨਾਮਂ। **ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਲੋਕੇ ਚ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਨੁਪਾਦਾਨਂ ਨਾਮ ਦੁਤਿਯੋ ਧਮ੍ਮੋ ਹੋਤਿ। ਦਸਮੇਕਾਦਸਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵਾਤਿ।

ਆਯਾਚਨਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

(੧੩) ੩. ਦਾਨਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੨. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਦਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਦਿਯਜਨਕਵਸੇਨ ਦਾਨਾਨਿ, ਦੇਯਜਧਮ੍ਮਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ। ਸਵਤ੍ਥੁਕਾ ਵਾ ਚੇਤਨਾ ਦਾਨੰ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਰਿਚ੍ਚਾਗਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ। **ਆਮਿਸਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਦਿਯਜਨਕਵਸੇਨ ਆਮਿਸਦਾਨੰ ਨਾਮ। **ਧਮ੍ਮਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਮਤਪਤ੍ਤਿਪਟਿਪਦੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਇਦੰ ਧਮ੍ਮਦਾਨੰ ਨਾਮ।

੧੪੩. ਦੁਤਿਯੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਯਜਨਕਵਸੇਨ **ਯਾਗੋ** ਨਾਮ **ਧਮ੍ਮੋਪਿ** ਯਜਨਕਵਸੇਨ ਯਾਗੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੪੪. ਤਤਿਯੇ ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਚਜਨੰ **ਆਮਿਸਚਾਗੋ**, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਜਨੰ **ਧਮ੍ਮਚਾਗੋ**। ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਉਪਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤੰ ਵਿਸੇਸੋ।

੧੪੬. ਪਞ੍ਚਮੇ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਭੁਞ੍ਜਨੰ **ਆਮਿਸਭੋਗੋ**, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਭੁਞ੍ਜਨੰ **ਧਮ੍ਮਭੋਗੋ**। ਛਟ੍ਠੇ ਉਪਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤੰ ਵਿਸੇਸੋ।

੧੪੮. ਸਤ੍ਤਮੇ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਸੰਵਿਭਜਨੰ **ਆਮਿਸਸੰਵਿਭਾਗੋ**, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸੰਵਿਭਜਨੰ **ਧਮ੍ਮਸੰਵਿਭਾਗੋ**।

੧੪੯. ਅਟ੍ਠਮੇ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹੋ **ਆਮਿਸਸਙ੍ਗਹੋ**, ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਙ੍ਗਹੋ **ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹੋ**।

੧੫੦. ਨਵਮੇ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨੰ **ਆਮਿਸਾਨੁਗ੍ਗਹੋ**, ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨੰ **ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੋ**।

੧੫੧. ਦਸਮੇ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪਨੰ **ਆਮਿਸਾਨੁਕਮ੍ਪਾ**, ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਕਮ੍ਪਨੰ **ਧਮ੍ਮਾਨੁਕਮ੍ਪਾ**ਤਿ।

ਦਾਨਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

(੧੪) ੪. ਸਨ੍ਥਾਰਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੨. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਵਸੇਨ ਸਨ੍ਥਰਣਂ **ਆਮਿਸਸਨ੍ਥਾਰੋ**, ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਨ੍ਥਰਣਂ **ਧਮ੍ਮਸਨ੍ਥਾਰੋ**। ਦੁਤਿਯੇ ਉਪਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਵਿਸੇਸੋ।

੧੫੪. ਤਤਿਯੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਏਸਨਾ **ਆਮਿਸੇਸਨਾ**, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਏਸਨਾ **ਧਮ੍ਮੇਸਨਾ**। ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਉਪਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋ।

੧੫੬. ਪਞ੍ਚਮੇ ਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਆਮਿਸਪਰਿਯੇਸਨਾ **ਆਮਿਸਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿ**, ਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤ੍ਤਾਵ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯੇਸਨਾ **ਧਮ੍ਮਪਰਿਯੇਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੧੫੭. ਛਟ੍ਠੇ ਆਮਿਸੇਨ ਪੂਜਨਂ **ਆਮਿਸਪੂਜਾ**, ਧਮ੍ਮੇਨ ਪੂਜਨਂ **ਧਮ੍ਮਪੂਜਾ**।

੧੫੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਆਤਿਥੇਯ੍ਯਾਨੀ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਦਾਨਾਨਿ। ਅਤਿਥੇਯ੍ਯਾਨੀਤਿਪਿ ਪਾਠੋ।

੧੫੯. ਅਟ੍ਠਮੇ ਆਮਿਸਂ ਇਜ੍ਝਨਕਸਮਿਜ੍ਝਨਕਵਸੇਨ **ਆਮਿਸਿਦ੍ਧਿ**, ਧਮ੍ਮੋਪਿ ਇਜ੍ਝਨਕਸਮਿਜ੍ਝਨਕਵਸੇਨ **ਧਮ੍ਮਿਦ੍ਧਿ**।

੧੬੦. ਨਵਮੇ ਆਮਿਸੇਨ ਵਡ੍ਢਨਂ **ਆਮਿਸਵੁਦ੍ਧਿ**, ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਡ੍ਢਨਂ **ਧਮ੍ਮਵੁਦ੍ਧਿ**।

੧੬੧. ਦਸਮੇ ਰਤਿਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਆਮਿਸਂ **ਆਮਿਸਰਤਨਂ**, ਧਮ੍ਮੋ **ਧਮ੍ਮਰਤਨਂ**।

੧੬੨. ਏਕਾਦਸਮੇ ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਚਿਨਨਂ ਵਡ੍ਢਨਂ **ਆਮਿਸਸਨ੍ਨਿਚਯੋ**, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਿਨਨਂ ਵਡ੍ਢਨਂ **ਧਮ੍ਮਸਨ੍ਨਿਚਯੋ**।

੧੬੩. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਵਿਪੁਲਭਾਵੋ **ਆਮਿਸਵੇਪੁਲ੍ਲਂ**, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪੁਲਭਾਵੋ **ਧਮ੍ਮਵੇਪੁਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ।

ਸਨ੍ਥਾਰਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

(੧੫) ੫. ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੪. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕੁਸਲਤਾ**ਤਿ ਆਹਾਰਸਪ੍ਪਾਯਂ ਉਤੁਸਪ੍ਪਾਯਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨੇ ਛੇਕਤਾ। **ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਕੁਸਲਤਾ**ਤਿ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਗਤੇ ਕਾਲੇ ਵਿਯਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਕੁਸਲੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਕੁਸਲਤਾ।

੧੬੫. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਜ੍ਜਵ**ਨ੍ਤਿ ਉਜੁਭਾਵੋ। **ਮਦ੍ਦਵ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਦੁਭਾਵੋ।

੧੬੬. ਤਤਿਯੇ **ਖਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਵਾਸਨਖਨ੍ਤਿ। **ਸੋਰਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਸੀਲਜਭਾਵੇਨ ਸੁਰਤਭਾਵੋ।

੧੬੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਾਖਲ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਣ੍ਹਵਾਚਾਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਭਾਵੋ। **ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ**ਤਿ ਆਮਿਸੇਨ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਰਣਂ।

੧੬੮. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਵਿਹਿਂਸਾ**ਤਿ ਕਰੁਣਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ। **ਸੋਚੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲਵਸੇਨ ਸੁਚਿਭਾਵੋ। ਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੧੭੧. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਬਲਂ।

੧੭੨. ਨਵਮੇ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਚ੍ਚੇ ਅਕਮ੍ਪਨੇਨ ਸਤਿਯੇਵ **ਸਤਿਬਲਂ**। ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇ ਅਕਮ੍ਪਨੇਨ ਸਮਾਧਿਯੇਵ **ਸਮਾਧਿਬਲਂ**।

੧੭੩. ਦਸਮੇ **ਸਮਥੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਞ੍ਞਾਣਂ।

੧੭੪. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਂ। **ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ।

੧੭੫. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ **ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੀਲਤਾ। **ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਭਾਵੋ। ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਝਾਨਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਫਲਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤਿ।

੧੭੬. ਤੇਰਸਮੇ **ਸੀਲਵਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਸਮ੍ਪਾਪਕਂ ਸੀਲਂ। **ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਸਮ੍ਪਾਪਿਕਾ ਚਤੁਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਪਞ੍ਚਵਿਧਾਪਿ ਵਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ।

੧੭੭. ਚੁਦ੍ਦਸਮੇ **ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਸਮ੍ਪਾਪਿਕਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯੇਵ। **ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਚ ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਵੀਰਿਯਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਨੁਰੂਪਤ੍ਤਾ ''ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਚ ਪਧਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੭੮. ਪਨ੍ਨਰਸਮੇ **ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਭਾਵੋ।

੧੭੯. ਸੋਲ਼ਸਮੇ **ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਭਾਵੋ। **ਅਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਣਭਾਵੋ।

੧੮੦. ਸਤ੍ਤਰਸਮੇ ਅਪਿਲਾਪਨਲਕ੍ਖਣਾ **ਸਤਿ**। ਸਮ੍ਮਾ ਪਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਂ **ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ।

ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ। ਤਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧. ਕੋਧਪੇਯਜਾਲਂ

੧੮੧. ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਕੁਜ੍ਝਨਲਕ੍ਖਣੋ **ਕੋਧੋ**। ਉਪਨਨ੍ਧਨਲਕ੍ਖਣੋ **ਉਪਨਾਹੋ**। ਸੁਕਤਕਰਣਮਕ੍ਖਨਲਕ੍ਖਣੋ **ਮਕ੍ਖੋ**। ਯੁਗਗ੍ਗਾਹਲਕ੍ਖਣੋ **ਪਲਾਸੋ**। ਉਸੂਯਨਲਕ੍ਖਣਾ **ਇਸ੍ਸਾ**। ਪਞ੍ਚਮਚ੍ਛੇਰਭਾਵੋ **ਮਚ੍ਛਰਿਯਂ**। ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਮਚ੍ਛਰਾਯਨਲਕ੍ਖਣਂ। ਕਤਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਲਕ੍ਖਣਾ **ਮਾਯਾ**। ਕੇਰਾਟਿਕਲਕ੍ਖਣਂ **ਸਾਠੇਯ੍ਯਂ**। ਅਲਜ੍ਜਨਾਕਾਰੋ **ਅਹਿਰਿਕਂ**। ਉਪਵਾਦਤੋ ਅਭਾਯਨਾਕਾਰੋ **ਅਨੋਤ੍ਤਪ੍ਪਂ। ਅਕ੍ਕੋਧਾ**ਦਯੋ ਤੇਸਂ ਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੮੫. **ਸੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਸੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਉਪਰਿਉਪਰਿਗੁਣੇਹਿ ਪਰਿਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਪਠਮਤਰਂਯੇਵ ਪਰਿਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਪਰਿਹਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਉਪਰਿਉਪਰਿਗੁਣੇਹਿ ਅਪਰਿਹਾਨਤ੍ਥਾਯ।

੧੮੭. **ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੯੦. **ਏਕਚ੍ਚੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਸੇਤੇ ਕੋਧਾਦਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਏਕਚ੍ਚੋ ਨਾਮ।

ਕੋਧਪੇਯਜਾਲਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੨. ਅਕੁਸਲਪੇਯਜਾਲਂ

੧੯੧-੨੦੦. **ਸਾਵਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਸਦੋਸਾ। **ਅਨਵਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਨਿੱਦੋਸਾ। **ਦੁਕ੍ਖੁਦ੍ਰਯਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਵਡ੍ਢਿਕਾ। **ਸੁਖੁਦ੍ਰਯਾ**ਤਿ ਸੁਖਵਡ੍ਢਿਕਾ। **ਸਬਜਾਬਜ੍ਝਾ**ਤਿ ਸਦੁਕ੍ਖਾ। **ਅਬਜਾਬਜ੍ਝਾ**ਤਿ ਨਿੱਦੁਕ੍ਖਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

ਅਕੁਸਲਪੇਯਜਾਲਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੩. ਵਿਨਯਪੇਯ੍ਯਾਲੰ

੨੦੧. ਦ੍ਵੇਮੇ, **ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦ੍ਵੇ ਕਾਰਣਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਠਪਿਤੋ। **ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੁਟ੍ਠੁਭਾਵਾਯ, ''ਸੁਟ੍ਠੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਙ੍ਘਫਾਸੁਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ। **ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਨੰ। **ਪੇਸਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪੀਯਸੀਲਾਨੰ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨੰ ਆਸਵਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਪਚ੍ਚਯਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਬ੍ਬਾਨੰ ਵਧਬਨ੍ਧਨਾਦਿਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਆਸਵਾਨੰ। **ਸੰਵਰਾਯਾ**ਤਿ ਪਿਦਹਨਤ੍ਥਾਯ। **ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਥਾਰੂਪਾਨੰਯੇਵ ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਆਸਵਾਨੰ। **ਪਟਿਘਾਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਸੇਧਨਤ੍ਥਾਯ। **ਵੇਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲਵੇਰਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਵੇਰਾਨਮ੍ਪਿ। **ਵਜ੍ਜਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੋਸਾਨੰ। ਤੇ ਏਵ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮਾ ਵਜ੍ਜਨੀਯਤ੍ਤਾ ਇਧ ਵਜ੍ਜਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਭਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਭਯਾਨਮ੍ਪਿ ਭਯਹੇਤੂਨੰ ਤੇਸੰਯੇਵ ਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮਾਨਮ੍ਪਿ। **ਅਕੁਸਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਖਮਟ੍ਠੇਨ ਅਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮਾਨੰ। **ਗਿਹੀਨੰ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯਾ**ਤਿ ਗਿਹੀਸੁ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਗਿਹੀਨੰ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਨਾਮ। **ਪਾਪਿਚ੍ਛਾਨੰ ਪਕ੍ਖੁਪਚ੍ਛੇਦਾਯਾ**ਤਿ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾ ਪਕ੍ਖੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਙ੍ਘੰ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਪਕ੍ਖੁਪਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨੰ ਪਸਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਮ੍ਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਦੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਾਦੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਅਤ੍ਥਾਯ। **ਪਸਨ੍ਨਾਨੰ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਾਨੰ ਉਪਰੂਪਰਿਪਸਾਦਭਾਵਾਯ। **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਤ੍ਥੰ। **ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਾਯ।

੨੦੨-੨੩੦. ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ**ਤਿ **ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋ**ਤਿ **ਨਵ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥਟ੍ਠਪਨੰ। **ਪਵਾਰਣਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਾ ਪਨ੍ਨਰਸਿਕਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਪਵਾਰਣਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ। **ਪਵਾਰਣਟ੍ਠਪਨੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਵਾਰਣਾ ਉਤ੍ਤਿਯਾ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਪਵਾਰਣਟ੍ਠਪਨੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਾਚਾਸਤ੍ਤੀਹਿ ਵਿਤੁਦਨ੍ਤਾਨੰ ਪਣ੍ਡੁਕਲੋਹਿਤਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ **ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮੰ** (ਚੂਲਵ॰ ੧ ਆਦਯੋ) ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਬਾਲਸ੍ਸ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੇਯ੍ਯਸਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ **ਨਿਯਸ੍ਸਕਮ੍ਮੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਕੁਲਦੂਸਕੇ ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ **ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮੰ** (ਚੂਲਵ॰ ੨੧ ਆਦਯੋ) ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਗਿਹੀਨੰ ਅਕ੍ਕੋਸਕਸ੍ਸ ਸੁਧਮ੍ਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ **ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮੰ** (ਚੂਲਵ॰ ੩੩ ਆਦਯੋ) ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨਾਦੀਸੁ **ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ **ਪਰਿਵਾਸਦਾਨੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਪਰਿਵਾਸੇ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨਸ੍ਸ **ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਨੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ **ਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤਸ੍ਸ **ਅਬ੍ਭਾਨੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਸਮ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਸ੍ਸ **ਓਸਾਰਣੀਯੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਅਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨਾਦੀਸੁ **ਨਿਸ੍ਸਾਰਣੀਯੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ।

ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਸਰਣਗਮਨੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਓਵਾਦੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਪਞ੍ਹਾਬ੍ਯਾਕਰਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਗਰੁਧਮ੍ਮੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘੇ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਦੂਤੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਤਿ ਅਟ੍ਠਵਿਧਾ **ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ। ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮੰ ਨਵ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਏਵੰ ਨਵਟ੍ਠਾਨਿਕੰ **ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮੰ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਏਵੰ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਿਕਮੇਵ **ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਏਵੰ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਿਕਮੇਵ **ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨੰ ਪਠਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ **ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ**। ਤੇਸੰਯੇਵ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ**। ਧਮ੍ਮਸਮ੍ਮੁਖਤਾ ਵਿਨਯਸਮ੍ਮੁਖਤਾ ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਖਤਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸਮ੍ਮੁਖਤਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਸ੍ਸ ਵਸੇਨ **ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਸਤਿਵੇਪੁਲ੍ਲਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਅਚੋਦਨਤ੍ਥਾਯ **ਸਤਿਵਿਨਯੋ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ **ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੋ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਅਪ੍ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਚੁਦਿਤਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਤਰਣਤ੍ਥੰ **ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ। ਬਹੁਤਰਾਨੰ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨੰ ਲਦ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਕਰਣਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥੰ। **ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ** ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ। ਪਾਪੁਸ੍ਸਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥੰ **ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ**

ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਾ। ਭਣ੍ਡਨਾਦਿਵਸੇਨ ਬਹੁੰ ਅਸ੍ਸਾਮਣਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਵਜ੍ਜੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਵਸੇਸਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਾਯ **ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ** ਪਵ੍ਵਤ੍ਤੋ।

ਵਿਨਯਪੇਯ੍ਯਾਲੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੪. ਰਾਗਪੇਯ੍ਯਾਲਂ

੨੩੧. ਰਾਗਸ੍ਸ , **ਭਿਕ੍ਖਵੇ**, **ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਸ੍ਸ ਅਭਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਰਣਤ੍ਥਂ। **ਪਰਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ। **ਪਰਿਕ੍ਖਯਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਯਗਮਨਤ੍ਥਂ। **ਪਹਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਪਜਹਨਤ੍ਥਂ। **ਖਯਾਯ ਵਯਾਯਾ**ਤਿ ਖਯਵਯਗਮਨਤ੍ਥਂ। **ਵਿਰਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਰਜ੍ਜਨਤ੍ਥਂ। **ਨਿਰੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਂ। **ਚਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਚਜਨਤ੍ਥਂ। **ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਤ੍ਥਂ।

੨੩੨-੨੪੬. ਥਮ੍ਭਸ੍ਸਾਤਿ ਕੋਧਮਾਨਵਸੇਨ ਥਦ੍ਧਭਾਵਸ੍ਸ। **ਸਾਰਬ੍ਭਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਰਣੁਤ੍ਤਰਿਯਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਸਾਰਬ੍ਭਸ੍ਸ। **ਮਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਵਵਿਧਮਾਨਸ੍ਸ। **ਅਤਿਮਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਞਨਮਾਨਸ੍ਸ। **ਮਦਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਜ੍ਜਨਾਕਾਰਮਦਸ੍ਸ। **ਪਮਾਦਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਤਿਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸ੍ਸ, ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਸ੍ਸ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਰਾਗਪੇਯ੍ਯਾਲਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਮਨੋਰਥਪੂਰਣਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਦੁਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੇ

ਤਿਕਨਿਪਾਤ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

੧. ਬਾਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਭਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਤਿਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਭਯਾਨੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸੋ। **ਉਪਦ੍ਦਵੋ**ਤਿ ਅਨੇਕਗ੍ਗਤਾਕਾਰੋ। **ਉਪਸਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਉਪਸਟ੍ਠਾਕਾਰੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਲਗ੍ਗਨਾਕਾਰੋ।

ਤੇਸੰ ਏਵੰ ਨਾਨਤ੍ਤੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ – ਪਬ੍ਬਤਵਿਸਮਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਚੋਰਾ ਜਨਪਦਵਾਸੀਨੰ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ – ‘‘ਮਯੰ ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਗਾਮੰ ਪਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਯੰ ਸਨ੍ਤਾਸੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਯੰ **ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸੋ** ਨਾਮ। ‘‘ਯਥਾ ਨੋ ਤੇ ਚੋਰਾ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਆਵਹੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਸਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਭੂਮਿਯੰ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਡੰਸਮਕਸਾਦੀਹਿ ਖਜ੍ਜਮਾਨਾ, ਗੁਮ੍ਬਨ੍ਤਰਾਨਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕੇ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਏਵੰ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨੰ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵੋ **ਅਨੇਕਗ੍ਗਤਾਕਾਰੋ** ਨਾਮ। ਤਤੋ ਚੋਰੇਸੁ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ‘‘ਤੁਚ੍ਛਕਸਾਸਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਤੇਸੰ ਪਵਿਟ੍ਠਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਗਾਮੰ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਅਗ੍ਗਿੰ ਦਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾ ਸਬ੍ਬੰ ਵਿਭਵੰ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਘਾਤਿਤਾਵਸੇਸਾ ਅਗ੍ਗਿੰ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਠਕਚ੍ਛਾਯਾਭਿਤ੍ਤਿਚ੍ਛਾਯਾਦੀਸੁ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਲਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ ਨਟ੍ਠੰ ਅਨੁਸੋਚਮਾਨਾ। ਅਯੰ **ਉਪਸਟ੍ਠਾਕਾਰੋ ਲਗ੍ਗਨਾਕਾਰੋ** ਨਾਮ।

ਨਲ਼ਾਗਾਰਾਤਿ ਨਲ਼ੇਹਿ ਛਨ੍ਨਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਅਗਾਰਾ। ਸੇਸਸਮ੍ਭਾਰਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਰੁਕ੍ਖਮਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਤਿਣਾਗਾਰੇ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਕੂਟਾਗਾਰਾਨੀ**ਤਿ ਕੂਟਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨਿ ਅਗਾਰਾਨਿ। **ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਲਿਤ੍ਤਾਨਿ। **ਨਿਵਾਤਾਨੀ**ਤਿ ਨਿਵਾਰਿਤਵਾਤਪ੍ਪਵੇਸਾਨਿ। **ਫੁਸਿਤਗ੍ਗਲ਼ਾਨੀ**ਤਿ ਛੇਕੇਹਿ ਵਡ੍ਢਕੀਹਿ ਕਤਤ੍ਤਾ ਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਟਮ੍ਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਫੁਸਿਤਕਵਾਟਾਨਿ। **ਪਿਹਿਤਵਾਤਪਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਵਾਤਪਾਨਾਨਿ। ਇਮਿਨਾ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨ ਕਵਾਟਵਾਤਪਾਨਾਨੰ ਨਿਚ੍ਚਪਿਹਿਤਤੰ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਕਥਿਤਾ। ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਤਾਨਿ ਪਿਧੀਯਨ੍ਤਿ ਚ ਵਿਵਰੀਯਨ੍ਤਿ ਚ।

ਬਾਲਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਬਾਲਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਬਾਲੋ ਹਿ ਅਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੋ ਰਜ੍ਜੰ ਵਾ ਓਪਰਜ੍ਜੰ ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਪਨ ਮਹਨ੍ਤੰ ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਕਤਿਪਯੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦਿਸੇ ਵਿਧਵਪੁਤ੍ਤੇ ਮਹਾਧੁਤ੍ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਥ ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਸ੍ਸਰੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਗਹਨਾਦੀਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨ੍ਤਮਨ੍ਤੇ ਗਾਮੇ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਦਾਮਰਿਕਭਾਵੰ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਨਿਗਮੇਪਿ ਜਨਪਦੇਪਿ ਪਹਰਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਗੇਹਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਖੇਮਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਹਾਯ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖਾਪਿ ਸੇਨਾਸਨਮ੍ਪਿ ਦੁਲ੍ਲਭੰ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਸਾਨੰ ਭਯੰ ਆਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੇ ਬਾਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਵਿਵਾਦੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦਨੰ ਆਰਭਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਕੋਸਮ੍ਬਿਵਾਸਿਕਾਨੰ ਵਿਯ ਮਹਾਕਲਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਰਿਸਾਨੰ ਭਯੰ ਆਗਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵੰ ਯਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਭਯਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਬਾਲਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਦੇਸਨੰ ਨਿਟ੍ਠਪੇਸਿ।

੨. ਲਕ੍ਖਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨. ਦੁਤਿਯੇ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਾਦਿਪਵਤ੍ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਲਕ੍ਖਣੰ ਸਞ੍ਜਾਨਨਕਾਰਣੰ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣੋ। ਅਪਦਾਨਸੋਭਨੀ ਪਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਯਾ ਪਞ੍ਞਾ ਨਾਮ ਅਪਦਾਨੇਨ ਸੋਭਤਿ, ਬਾਲਾ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਰਿਤੇਨੇਵ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਬਾਲੇਨ ਹਿ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਰੁਕ੍ਖਗਚ੍ਛਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਨਿ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਨ੍ਦਗ੍ਗਿਨੋ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਝਾਮਟ੍ਠਾਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਙ੍ਗਾਰਮਸਿਛਾਰਿਕਾਸਮਾਕੁਲੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਕੁਸੋਬ੍ਭਾਦਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਿਧਸਸ੍ਸਸਮ੍ਪਦੰ ਆਵਹਮਾਨੇਨ

ਚਤੁਦੀਪਿਕਮੇਘੇਨ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਤੇਨ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਉਦਕਪੂਰਾਨਿ ਚੇਵ ਵਿਵਿਧਸਸ੍ਸਫਲਾਫਲਾਨਿ ਚ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਠਾਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਗਤਮਗ੍ਗੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ ਨੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੩. ਚਿਨ੍ਤੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩. ਤਤਿਯੇ **ਬਾਲਲਕ੍ਖਣਾਨੀ**ਤਿ ‘‘ਬਾਲੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਹਿ ਲਕ੍ਖੀਯਤਿ ਞਾਯਤੀਤਿ ਬਾਲਲਕ੍ਖਣਾਨਿ। ਤਾਨੇਵਸ੍ਸ ਸਞ੍ਜਾਨਨਕਾਰਣਾਨੀਤਿ **ਬਾਲਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ। ਬਾਲਾਪਦਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਬਾਲਸ੍ਸ ਅਪਦਾਨਾਨਿ। **ਦੁਚ੍ਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤੋ ਅਭਿਜ੍ਝਾਬਜਾਪਾਦਮਿਚ੍ਛਾਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਦੁਚ੍ਚਿਨ੍ਤਿਤਮੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ। **ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਭਾਸੀ**ਤਿ ਭਾਸਮਾਨੋਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦਿਭੇਦੰ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਮੇਵ ਭਾਸਤਿ। **ਦੁਕ੍ਕਟਕਮ੍ਮਕਾਰੀ**ਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਵਸੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਰੋਤਿ। **ਪਣ੍ਡਿਤਲਕ੍ਖਣਾਨੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸੁਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਚੇਤ੍ਥ ਮਨੋਸੁਚਰਿਤਾਦੀਨੰ ਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੪. ਅਚ੍ਚਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਚ੍ਚਯੰ ਅਚ੍ਚਯਤੋ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪਰਾਧੰ ਅਪਰਾਧਤੋ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਅਚ੍ਚਯਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਧਮ੍ਮੰ ਨਪ੍ਪਟਿਕਰੋਤੀ**ਤਿ ‘‘ਅਪਰਦ੍ਧੰ ਮਯਾ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਯੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਤੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਚਯੰ ਨ ਦੇਸੇਤਿ ਨਕ੍ਖਮਾਪੇਤਿ। **ਅਚ੍ਚਯੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਥਾਧਮ੍ਮੰ ਨਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ‘‘ਵਿਰਦ੍ਧੰ ਮਯਾ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਕ੍ਖਮਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫. ਅਯੋਨਿਸੋਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਯੋਨਿਸੋ ਪਞ੍ਹੰ ਕਤ੍ਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਉਦਾਯਿ, ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਟ੍ਠਾਨਾਨੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੋ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਅਨੁਪਾਯਚਿਨ੍ਤਾਯ ਅਪਞ੍ਹਮੇਵ ਪਞ੍ਹਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। **ਅਯੋਨਿਸੋ ਪਞ੍ਹੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤਿਤੰ ਪਨ ਪਞ੍ਹੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋਪਿ ‘‘ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਸੇਯਜਥਿਦੰ, ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੋਯੇਵ ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਅਯੋਨਿਸੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਅਪਞ੍ਹਮੇਵ ਪਞ੍ਹਨ੍ਤਿ ਕਥੇਤਿ। **ਪਰਿਮਣ੍ਡਲੇਹਿ ਪਦਬਜਞ੍ਜਨੇਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਦਮੇਵ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਬਜਞ੍ਜਨਤੋ ਪਦਬਜਞ੍ਜਨੰ। ਤੰ ਅਕ੍ਖਰਪਾਰਿਪੂਰਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸਵਿਧੰ ਬਜਞ੍ਜਨਬੁਦ੍ਧਿੰ ਅਪਰਿਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਪਦਬਜਞ੍ਜਨੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਿਲਿਟ੍ਠੇਹੀ**ਤਿ ਪਦਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਯ ਸਿਲਿਟ੍ਠੇਹਿ। **ਉਪਗਤੇਹੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਉਪਗਤੇਹਿ। **ਨਾਬ੍ਭਨੁਮੋਦਿਤਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਯੋਨਿਸੋ ਸਬ੍ਬੰ ਕਾਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੰ ਪਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹੰ ਨਾਭਿਨੁਮੋਦਤਿ ਨਾਭਿਨਨ੍ਦਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹੰ ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ। ਯਥਾਹ –

> ‘‘ਅਟ੍ਠਾਨੰ ਖੋ ਏਤੰ, ਆਵੁਸੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯੰ ਸੋ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰਭਕ੍ਖਾਨੰ ਦੇਵਾਨੰ ਸਹਬਜਤੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਮਨੋਮਯੰ ਕਾਯੰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯਜਾਪਿ ਵੁਟ੍ਠਹੇਯਜਾਪਿ, ਨਤ੍ਥੇਤੰ ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੬੬)।

ਯੋਨਿਸੋ ਪਞ੍ਹੰ ਕਤ੍ਤਾਤਿਆਦੀਸੁ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਯੋਨਿਸੋਵ ਪਞ੍ਹੰ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਯੋਨਿਸੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਥੇਰੋ ਹਿ ‘‘ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਟ੍ਠਾਨਾਨੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ‘‘ਅਯੰ ਪਞ੍ਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਯੋਨਿਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਯੋਨਿਸੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – ‘‘ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਦੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਟ੍ਠਾਨੰ

ਏਵ਀ਭਾਵਿਤੰ ਏਵ਀ਬਹੁਲੀਕਤੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ। **ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਵਿਯ ਯੋਨਿਸੋ ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਥਾਗਤੋ ਹਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪਞ੍ਹੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੇ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵ਀, ਆਨਨ੍ਦ, ਇਮਮ੍ਪਿ ਛਟ੍ਠੰ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਧਾਰੇਹਿ। ਇਧਾਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤੋਵ ਅਭਿਕ੍ਕਮਤਿ ਸਤੋਵ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤੀ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਛਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੯. ਖਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯. ਨਵਮੇ ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਦਸਹਿਪਿ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ, ਉਪਰਿ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਬਹੁਞ੍ਚ ਪੁਞ੍ਞੰ ਪਸਵਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਪੁਞ੍ਞੰ ਕਥਿਤੰ।

੧੦. ਮਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦. ਦਸਮੇ ਦੁਸ੍ਸੀਲਭਾਵੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯੰ, ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਮੇਵ ਮਲੰ **ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਮਲੰ**। ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਮਲਨ੍ਤਿ? ਅਨੁਦਹਨਟ੍ਠੇਨ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਟ੍ਠੇਨ ਕਿਲਿਟ੍ਠਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਚ। ਤਞ੍ਹਿ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਅਨੁਦਹਤੀਤਿ ਅਨੁਦਹਨਟ੍ਠੇਨਪਿ ਮਲੰ। ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਬੋਧਿਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇਸੁਪਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨੀਯੋ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਚਸ੍ਸ ''ਏਵਰੂਪੰ ਕਿਰ ਤੇਨ ਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤੀਤਿ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਟ੍ਠੇਨਪਿ ਮਲੰ। ਤੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪਤਾਪਞ੍ਚੇਵ ਲਭਤਿ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਚਸ੍ਸ ਅਸੁਚੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਪਭਸ੍ਸਰਾਨੀਤਿ ਕਿਲਿਟ੍ਠਕਰਣਟ੍ਠੇਨਪਿ ਮਲੰ। ਅਪਿਚ ਤੰ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਮਿਲਾਪੇਤੀਤਿ ਮਿਲਾਪਨਟ੍ਠੇਨਪਿ ਮਲਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਸ੍ਸਾਮਲਮਚ੍ਛੇਰਮਲੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਬਾਲਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਰਥਕਾਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਞਾਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਞਾਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਤੋ ਪਾਕਟੋ। **ਅਨਨੁਲੋਮਿਕੇ**ਤਿ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਨ ਅਨੁਲੋਮੇਤੀਤਿ ਅਨਨੁਲੋਮਿਕਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨਨੁਲੋਮਿਕੇ। **ਕਾਯਕਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਮ੍ਹਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇ। ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਵਾ ਏਤਂ, ਨ ਏਵਰੂਪੇ ਸਮਾਦਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਦਿਸਾ ਨਮਸ੍ਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਭੂਤਬਲਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਏਵਰੂਪੇ ਸਮਾਦਪੇਤਿ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ। **ਵਚੀਕਮ੍ਮੇ**ਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦੀਨਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਰਸ੍ਸ ਅਦਾਤੁਕਾਮੇਨ ''ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਅਯਂ ਵਞ੍ਚਨਮੁਸਾਵਾਦੋ ਨਾਮ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਏਵਰੂਪੇ ਸਮਾਦਪੇਤਿ। **ਮਨੋਕਮ੍ਮੇ**ਪਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦਯੋ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਸਂਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਪਨ ਅਨਨੁਲੋਮਿਕੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਮਾਦਪੇਤਿ ਨਾਮ ਦਕ੍ਖਿਣਵਿਹਾਰਵਾਸਿਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ। ਤਂ ਕਿਰ ਥੇਰਂ ਏਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਮਚ੍ਚਪੁਤ੍ਤੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਮੇਤ੍ਤਾਯਨ੍ਤੇਨ ਪਠਮਂ ਕੀਦਿਸੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਮੇਤ੍ਤਾਯਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਸਭਾਗਵਿਸਭਾਗਂ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਪਿਯਪੁਗ੍ਗਲੇ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਭਰਿਯਾ ਪਿਯਾ ਹੋਤਿ ਮਨਾਪਾ, ਸੋ ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਮੇਤ੍ਤਾਯਨ੍ਤੋ ਉਮ੍ਮਾਦਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਕਥਂ ਪਨੇਸ ਬਹੁਜਨਅਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦਯੋ ਚੇਵ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਦਯੋ ਚ ਤੇਸਂ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਸਂ ਤਾਸਂ ਮਿਤ੍ਤਭੂਤਾ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸੇਸਦੇਵਤਾ ਚ ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੇਨ ਕਤਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਸ ਬਹੁਜਨਅਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ।

ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵੇਰਮਣਿਆਦੀਨਂਯੇਵ ਵਸੇਨ **ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਾਨਿ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਅਵਿਸਂਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਲੋਮਿਕੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਮਾਦਪੇਤਿ ਨਾਮ ਕੋਲ਼ਿਤਵਿਹਾਰਵਾਸੀ ਚਤ੍ਤਨਿਕਾਯਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਾ ਨਨ੍ਦਾਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਪੋਤਲਿਯਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਰੋਗੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤੇ ਕਨਿਟ੍ਠਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਲ੍ਲਹੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਹੀ''ਤਿ। ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨ, ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਕਿਮਤ੍ਥਿਕੋ ਏਸ, ਆਵੁਸੋਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰੋ ਉਪਾਦਾਰੂਪਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਉਪਾਦਾਰੂਪੇ ਦਿਟ੍ਠੇ ਤੇਵੀਸਤਿ ਉਪਾਦਾਰੂਪਾਨਿ ਪਾਕਟਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ । ਸੋ ''ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤਿ, ਆਵੁਸੋ, ਏਤ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਦਾਰੂਪਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰਂ ਬਹਿਵਿਹਾਰਾ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮੇਵ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਮਹਾਅਵਸ੍ਸਯੋਸਿ ਮਯ੍ਹਂ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਕਨਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। **ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਸਪਿ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦਯੋ ''ਅਯਂ ਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੇਨ ਕਤਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ।

੨. ਸਾਰਣੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਖਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਜਾਤਿਯਾ ਖਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ। **ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਰਾਜਾਭਿਸੇਕੇਨ ਮੁਦ੍ਧਨਿ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਾਰਣੀਯਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ ਅਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਨੀਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਜਾਤੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। **ਯਾਵਜੀਵਂ ਸਾਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਦਹਰਕਾਲੇ ਜਾਨਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਮਾਤਾਪਿਤੁਆਦੀਹਿ ਞਾਤਕੇਹਿ ਵਾ ਦਾਸਾਦੀਹਿ ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਅਸੁਕਜਨਪਦੇ ਅਸੁਕਨਗਰੇ ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਅਸੁਕਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵਜੀਵਂ ਸਰਤਿ ਨ ਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਯਾਵਜੀਵਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਇਦਂ , **ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਸੇਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਰਞ੍ਞੋ ਬਲਵਤੁਟ੍ਠਿਕਰਂ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਤਂ ਯਾਵਜੀਵਂ ਸਾਰਣੀਯਂ। ਸਙ੍ਗਾਮਵਿਜਯਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਸਙ੍ਗਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਂ। **ਅਭਿਵਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤੁਮਦ੍ਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਤਮੇਵ ਸਙ੍ਗਾਮਸੀਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਮੇਵ ਸਙ੍ਗਾਮਟ੍ਠਾਨਂ। **ਅਜ੍ਝਾਵਸਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਆਵਸਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਜਾਤਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸਾਸਨੇ ਤਪ੍ਪਟਿਭਾਗੇ ਤਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਇਦੰ ਕਾਰਣੰ ਆਭਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਨਿਸ੍ਸਿਤਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸਾਰਣੀਯੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ''ਅਹੰ ਅਸੁਕਰਟ੍ਠੇ ਅਸੁਕਜਨਪਦੇ ਅਸੁਕਵਿਹਾਰੇ ਅਸੁਕਮਾਲਕੇ ਅਸੁਕਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਅਸੁਕਚਙ੍ਕਮੇ ਅਸੁਕਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਯਾਵਜੀਵੰ ਸਰਿਤਬ੍ਬਮੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬੰ।

ਇਦੰ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੰ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਨ ਇਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਤ੍ਥਿ। **ਅਯੰ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੋ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ, ਨ ਇਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਚਤੂਹਿ ਸਚ੍ਚੇਹਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ। ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਾਨਿ ਪਨ ਮਗ੍ਗਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਸਾਰਣੀਯੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ''ਅਹੰ ਅਸੁਕਰਟ੍ਠੇ...ਪੇ॰... ਅਸੁਕਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਯਾਵਜੀਵੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਹੋਤਿ ਅਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਨੀਯੰ।

ਆਸਵਾਨੰ ਖਯਾਤਿ ਆਸਵਾਨੰ ਖਯੇਨ। **ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਸਮਾਧਿੰ। **ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਪਞ੍ਞੰ। **ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਭਿਵਿਸਿਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ। **ਸਾਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਮਯਾ ਅਸੁਕਰਟ੍ਠੇ...ਪੇ॰... ਅਸੁਕਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਯਾਵਜੀਵੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਹੋਤਿ ਅਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਨੀਯਨ੍ਤਿ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾਵ ਦੇਸਨੰ ਨਿਟ੍ਠਪੇਸਿ।

੩. ਆਸੰਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩. ਤਤਿਯੇ **ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਉਪਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। **ਸੰਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। **ਲੋਕਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕੇ। **ਨਿਰਾਸੋ**ਤਿ ਅਨਾਸੋ ਅਪਤ੍ਥਨੋ। **ਆਸੰਸੋ**ਤਿ ਆਸੰਸਮਾਨੋ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ। **ਵਿਗਤਾਸੋ**ਤਿ ਅਪਗਤਾਸੋ। **ਚਣ੍ਡਾਲਕੁਲੇ**ਤਿ ਚਣ੍ਡਾਲਾਨੰ ਕੁਲੇ। **ਵੇਨਕੁਲੇ**ਤਿ ਵਿਲੀਵਕਾਰਕੁਲੇ। **ਨੇਸਾਦਕੁਲੇ**ਤਿ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕਾਨੰ ਕੁਲੇ। **ਰਥਕਾਰਕੁਲੇ**ਤਿ ਚਮ੍ਮਕਾਰਕੁਲੇ। **ਪੁਕ੍ਕੁਸਕੁਲੇ**ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਛਡ੍ਡਕਕੁਲੇ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕੁਲਵਿਪਤ੍ਤਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਨੀਚਕੁਲੇ ਜਾਤੋਪਿ ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਡ੍ਢੋ ਹੋਤਿ ਮਹਦ੍ਧਨੋ, ਅਯੰ ਪਨ ਨ ਤਾਦਿਸੋ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਭੋਗਵਿਪਤ੍ਤਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਦਲਿਦ੍ਦੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦਲਿਦ੍ਦੇ**ਤਿ ਦਾਲਿਦ੍ਦਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇ। **ਅਪ੍ਪਨ੍ਨਪਾਨਭੋਜਨੇ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਕਅਨ੍ਨਪਾਨਭੋਜਨੇ। **ਕਸਿਰਵੁਤ੍ਤਿਕੇ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਜੀਵਿਕੇ, ਯਤ੍ਥ ਵਾਯਾਮੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿੰ ਸਾਧੇਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਰੂਪੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਤ੍ਥ ਕਸਿਰੇਨ ਘਾਸਚ੍ਛਾਦੋ ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਕੁਲੇ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਘਾਸੋ ਚ ਕੋਪੀਨਮਤ੍ਤੰ ਅਚ੍ਛਾਦਨਞ੍ਚ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਕਚ੍ਚੋ ਨੀਚਕੁਲੇ ਜਾਤੋਪਿ ਉਪਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਮਿਦ੍ਧਿਯੰ ਠਿਤੋ , ਅਯਞ੍ਚ ਨ ਤਾਦਿਸੋ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਸਰੀਰਵਿਪਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਸੋ ਚ ਹੋਤਿ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਪੰਸੁਪਿਸਾਚਕੋ ਵਿਯ ਝਾਮਖਾਣੁਵਣ੍ਣੋ। **ਦੁਦ੍ਦਸਿਕੋ**ਤਿ ਵਿਜਾਤਮਾਤੁਯਾਪਿ ਅਮਨਾਪਦਸ੍ਸਨੋ। **ਓਕੋਟਿਮਕੋ**ਤਿ ਲਕੁਣ੍ਡਕੋ। **ਕਾਣੋ**ਤਿ ਏਕਕ੍ਖਿਕਾਣੋ ਵਾ ਉਭਯਕ੍ਖਿਕਾਣੋ ਵਾ। **ਕੁਣੀ**ਤਿ ਏਕਹਤ੍ਥਕੁਣੀ ਵਾ ਉਭਯਹਤ੍ਥਕੁਣੀ ਵਾ। **ਖਞ੍ਜੋ**ਤਿ ਏਕਪਾਦਖਞ੍ਜੋ ਵਾ ਉਭਯਪਾਦਖਞ੍ਜੋ ਵਾ। **ਪਕ੍ਖਹਤੋ**ਤਿ ਹਤਪਕ੍ਖੋ ਪੀਠਸਪ੍ਪੀ। **ਪਦੀਪੇਯ੍ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਿਤੇਲਕਪਲ੍ਲਕਾਦਿਨੋ ਪਦੀਪਉਪਕਰਣਸ੍ਸ। **ਤਸ੍ਸ ਨ ਏਵੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਹੋਤਿ? ਨੀਚਕੁਲੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ।

ਜੇਟ੍ਠੋਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਜੇਟ੍ਠੇ ਸਤਿ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਆਸੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਜੇਟ੍ਠੋਤਿ ਆਹ। **ਆਭਿਸੇਕੋ**ਤਿ ਜੇਟ੍ਠੋਪਿ ਨ ਅਭਿਸੇਕਾਰਹੋ ਆਸੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਭਿਸੇਕੋਤਿ ਆਹ। **ਅਨਭਿਸਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਭਿਸੇਕਾਰਹੋਪਿ ਕਾਣਕੁਣਿਆਦਿਦੋਸਰਹਿਤੋ ਸਕਿੰ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਪੁਨ ਅਭਿਸੇਕੇ ਆਸੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਭਿਸਿਤ੍ਤੋਤਿ ਆਹ । **ਅਚਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਜੇਟ੍ਠੋਪਿ ਆਭਿਸੇਕੋ ਅਨਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਮਨ੍ਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨਸੇਯ੍ਯਕੋ, ਸੋਪਿ ਅਭਿਸੇਕੇ ਆਸੰ

ਨ ਕਰੋਤਿ। ਸੋਲਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ ਪਨ ਪਦ੍ਵਾਯਮਾਨਮਸ੍ਸੁਭੇਦੋ ਅਚਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਰਜ੍ਜੰ ਵਿਚਾਰੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਚਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਆਹ। **ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਹੋਤਿ? ਮਹਾਜਾਤਿਤਾਯ।

ਦੁਸ੍ਸੀਲੋਤਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲੋ। **ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਲਾਮਕਧਮ੍ਮੋ। **ਅਸੁਚੀ**ਤਿ ਅਸੁਚੀਹਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਸਮਾਚਾਰੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਕਾਹਿ ਸਰਿਤਬ੍ਬਸਮਾਚਾਰੋ, ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਇਮਿਨਾ ਕਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਰੇਸੰ ਆਸਙ੍ਕਨੀਯਸਮਾਚਾਰੋ, ਅਤ੍ਤਨਾਯੇਵ ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਹਿ ਸਰਿਤਬ੍ਬਸਮਾਚਾਰੋ, ਸਾਸਙ੍ਕਸਮਾਚਾਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਮਨ੍ਤਯਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਖੋ ਮਯਾ ਕਤਕਮ੍ਮੰ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਸਾਸਙ੍ਕਸਮਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੇਨ ਪਾਪਕਮ੍ਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਸ੍ਸਮਣੋ ਸਮਣਪਟਿਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਮਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾਵ ਸਮਣਪਤਿਰੂਪਕਤਾਯ ''ਸਮਣੋ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਪਟਿਞ੍ਞੋ। **ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨੋ ਸੁਨਿਵਤ੍ਥੇ ਸੁਪਾਰੁਤੇ ਸੁਮ੍ਭਕਪਤ੍ਤਧਰੇ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨੀਸੁ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਤਾਦਿਸੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਤਥਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਤੋ ''ਅਹੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ''ਅਹੰ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗਾਦੀਨਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਤਥਾ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਲਾਭੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ। **ਅਨ੍ਤੋਪੂਤੀ**ਤਿ ਪੂਤਿਨਾ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠੋ। **ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ**ਤਿ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਤਿਨ੍ਤੋ। **ਕਸਮ੍ਬੁਜਾਤੋ**ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਰਾਗਾਦਿਕਚਵਰੋ। **ਤਸ੍ਸ ਨ ਏਵੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਹੋਤਿ? ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ। **ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਹੋਤਿ? ਮਹਾਸੀਲਸ੍ਮਿੰ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਤਾਯ।

੪. ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪. ਚਤੂਹਿ ਚਤੂਹਿ ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਹਿ ਜਨੰ ਰਞ੍ਜੇਤੀਤਿ **ਰਾਜਾ**। ਚਕ੍ਕੰ ਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ **ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ**। ਵਤ੍ਤਿਤੰ ਵਾ ਅਨੇਨ ਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ। ਧਮ੍ਮੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਧਮ੍ਮਿਕੋ**। ਧਮ੍ਮੇਨੇਵ ਦਸਵਿਧੇਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਵਤ੍ਤੇਨ ਰਾਜਾ ਜਾਤੋਤਿ **ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ। ਸੋਪਿ ਨ ਅਰਾਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਪਿ ਅਞ੍ਞੰ ਨਿਸ੍ਸਯਰਾਜਾਨੰ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕੰ ਨਾਮ ਵਤ੍ਤੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਅਪਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਬਹੂ ਹਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਤਥਾਰੂਪਾ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਅਥਾਹੰ ਤੇਹਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਦੇਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਕੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਭਗਵਾਪਿਸ੍ਸ ਬਜਾਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਧਮ੍ਮੋ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਧਮ੍ਮੋ। **ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੰ ਧਮ੍ਮੰ। **ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਤਦਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਚੇਤਸਾ ਤਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਯੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਧਮ੍ਮੰ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਕਤੋ ਸੋ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਟ੍ਠੁ ਕਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਧਮ੍ਮੰ ਗਰੁੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਗਾਰਵੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤੰ ਗਰੁਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਧਮ੍ਮੰ ਅਪਚਾਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਜਲਿਕਰਣਾਦੀਹਿ ਨੀਚਵੁਤ੍ਤਿਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਧਮ੍ਮਦ੍ਧਜੋ ਧਮ੍ਮਕੇਤੂ**ਤਿ ਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਧਜਮਿਵ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ ਕੇਤੁਮਿਵ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਧਮ੍ਮਦ੍ਧਜੋ ਧਮ੍ਮਕੇਤੁ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਧਿਪਤਿਭੂਤਾਗਤਭਾਵੇਨ ਧਮ੍ਮਵਸੇਨੇਵ ਚ ਸਬ੍ਬਕਿਰਿਯਾਨੰ ਕਰਣੇਨ ਧਮ੍ਮਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਧਮ੍ਮਿਕੰ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤਿੰ ਸੰਵਿਦਹਤੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੋ ਅਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾ, ਰਕ੍ਖਾ ਚ ਆਵਰਣਞ੍ਚ ਗੁਤ੍ਤਿ ਚ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਪਰੰ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਰਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਖਨ੍ਤਿਆਦਯੋ **ਰਕ੍ਖਾ**। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ – ''ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰੰ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਖਨ੍ਤਿਯਾ ਅਵਿਹਿੰਸਾਯ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾਯਾ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੩੮੫)। ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਗੇਹਾਦੀਨਿ **ਆਵਰਣੰ**। ਚੋਰਾਦਿਉਪਦ੍ਦਵਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥੰ ਗੋਪਾਯਨਾ **ਗੁਤ੍ਤਿ**। ਤੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਦਹਤਿ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ ਠਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਦਾਨਿ ਯਤ੍ਥ ਸਾ ਸਂਵਿਦਹਿਤਬ੍ਬਾ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਨ੍ਤੋਜਨਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਅਨ੍ਤੋਜਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਸੀਲਸਂਵਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਤ੍ਥਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਨਿ ਚਸ੍ਸ ਦਦਮਾਨੋ ਸਬ੍ਬੋਪਦ੍ਦਵੇ ਚਸ੍ਸ ਨਿਵਾਰਯਮਾਨੋ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤਿਂ ਸਂਵਿਦਹਤਿ ਨਾਮ। ਖਤ੍ਤਿਯਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਖਤ੍ਤਿਯਾ ਭਦ੍ਰਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯਾਦਿਰਤਨਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨਪਿ ਉਪਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬਾ, ਅਨੁਯਨ੍ਤਾ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਤੇਸਂ ਅਨੁਰੂਪਯਾਨਵਾਹਨਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨਪਿ ਪਰਿਤੋਸੇਤਬ੍ਬਾ, ਬਲਕਾਯੋ ਕਾਲਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨਪਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਨਪਾਨਵਤ੍ਥਾਦਿਨਾ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇਨ, ਗਹਪਤਿਕਾ ਭਤ੍ਤਬੀਜਨਙ੍ਗਲਬਲਿਬਦ੍ਦਾਦਿਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨ, ਤਥਾ ਨਿਗਮਵਾਸਿਨੋ **ਨੇਗਮਾ** ਜਨਪਦਵਾਸਿਨੋ ਚ **ਜਾਨਪਦਾ**। ਸਮਿਤਪਾਪਬਾਹਿਤਪਾਪਾ ਪਨ **ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ** ਸਮਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨ ਸਕ੍ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨੋ ਅਭਯਦਾਨੇਨ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤਬ੍ਬਾ।

ਧਮ੍ਮੇਨੇਵ ਚਕ੍ਕਂ ਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਧਮ੍ਮੇਨੇਵ ਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਤਂ ਹੋਤਿ ਚਕ੍ਕਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਤੇਨ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਆਣਾਚਕ੍ਕਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯਂ ਹੋਤਿ। **ਕੇਨਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੇਨਾ**ਤਿ ਦੇਵਤਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨਾ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇਨਾ**ਤਿ ਪਟਿਅਤ੍ਥਿਕੇਨ, ਪਟਿਸਤ੍ਤੁਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮਿਕੋ**ਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਿਕੋ, ਤਥਾਗਤੋ ਪਨ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਵਸੇਨ। **ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ**ਤਿ ਨਵਹਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇਹਿ ਮਹਾਜਨਂ ਰਞ੍ਜੇਤੀਤਿ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ। **ਧਮ੍ਮਂਯੇ**ਵਾਤਿ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਮੇਵ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਂ ਗਰੁਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਂ ਅਪਚਾਯਮਾਨੋ। ਸੋਵਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤਟ੍ਠੇਨ ਧਜੋਤਿ **ਧਮ੍ਮਦ੍ਧਜੋ**। ਸੋਵਸ੍ਸ ਕੇਤੂਤਿ **ਧਮ੍ਮਕੇਤੁ**। ਤਮੇਵ ਅਧਿਪਤਿਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤੀਤਿ **ਧਮ੍ਮਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯੋ। ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਦਾਯਿਕਰਕ੍ਖਞ੍ਚ ਆਵਰਣਞ੍ਚ ਗੁਤ੍ਤਿਞ੍ਚ। **ਸਂਵਿਦਹਤੀ**ਤਿ ਠਪੇਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। **ਏਵਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਵਿਧਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਸੁਚਰਿਤਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤ੍ਵਾ। **ਧਮ੍ਮੇਨੇਵ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤੀ**ਤਿ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇਨੇਵ ਅਸਦਿਸਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਤਂ ਹੋਤਿ ਚਕ੍ਕਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਏਤੇਸੁ ਸਮਣਾਦੀਸੁ ਏਕੇਨਪਿ ਪਟਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

੫. ਸਚੇਤਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਇਸਿਪਤਨੇ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਇਸੀਨਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਚੇਵ ਉਪੋਸਥਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਚ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤਨੇ, ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਟ੍ਠਾਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਦਨੇਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਿਗਦਾਯੇ**ਤਿ ਮਿਗਾਨਂ ਅਭਯਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨੇ। **ਛਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਛਾਰਤ੍ਤੂਨੇਹੀ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਰਞ੍ਞਾ ਆਣਤ੍ਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਸਬ੍ਬੂਪਕਰਣਾਨਿ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰਗਾਮਮਜ੍ਝਦੇਵਕੁਲਸੁਸਾਨਾਦੀਸੁ ਠਿਤਰੁਕ੍ਖੇ ਚੇਵ ਝਾਮਪਤਿਤਸੁਕ੍ਖਰੁਕ੍ਖੇ ਚ ਵਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਪਦੇਸੇ ਠਿਤੇ ਸਬ੍ਬਦੋਸਵਿਵਜ੍ਜਿਤੇ ਨਾਭਿਅਰਨੇਮੀਨਂ ਅਨੁਰੂਪੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਚਕ੍ਕਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਏਤ੍ਤਕੋ ਕਾਲੋ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਛਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਛਾਰਤ੍ਤੂਨੇਹੀ''ਤਿ। **ਨਾਨਾਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਨਤ੍ਤਂ। **ਨੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਏਸਂ। **ਅਤ੍ਥੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਏਸਂ। **ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਗਤੀ**ਤਿ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਗਮਨਂ। **ਚਿਙ੍ਗੁਲਾਯਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਰਿਬ੍ਭਮਿਤ੍ਵਾ। **ਅਕ੍ਖਾਹਤਂ ਮਞ੍ਞੇ**ਤਿ ਅਕ੍ਖੇ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਮਿਵ।

ਸਦੋਸਾਤਿ ਸਗਣ੍ਡਾ ਉਣ੍ਣਤੋਣਤਟ੍ਠਾਨਯੁਤ੍ਤਾ। **ਸਕਸਾ**ਵਾਤਿ ਪੂਤਿਸਾਰੇਨ ਚੇਵ ਫੇਗ੍ਗੁਨਾ ਚ ਯੁਤ੍ਤਾ। **ਕਾਯਵਙ੍ਕਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਂ ਨਾਮਾਨਿ। **ਏਵਂ ਪਪਤਿਤਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਗੁਣਪਤਨੇਨ ਪਤਿਤਾ। **ਏਵਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਗੁਣੇਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਾ ਪਪਤਿਤਾ ਨਾਮ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਨਾਮ। ਤੇਸੁਪਿ ਪੁਰਿਮਾ ਤਯੋ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਸਮੁਦਾਚਾਰਕ੍ਖਣੇ ਪਪਤਿਤਾ ਨਾਮ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਪਨ ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਨਾਮ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਕਾਯਵਙ੍ਕਾਦਯੋ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਪਹੀਨਕਾਯਵਙ੍ਕਾਦਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ। ਕਾਯਵਙ੍ਕਾਦੀਨਂ ਪਨ ਏਵਂ ਪਹਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਂ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਮੁਸਾਵਾਦੋ

ਪਿਸੁਣਾਵਾਚਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਇਮੇ ਤਾਵ ਛ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਫਰੁਸਾਵਾਚਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ, ਅਭਿਜ੍ਝਾ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨਾਤਿ।

੬. ਅਪਣ੍ਣਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਪਣ੍ਣਕਪਟਿਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਰੁਦ੍ਧਪਟਿਪਦਂ ਏਕਂਸਪਟਿਪਦਂ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਪਟਿਪਦਂ ਕਾਰਣਪਟਿਪਦਂ ਸਾਰਪਟਿਪਦਂ ਮਣ੍ਡਪਟਿਪਦਂ ਅਪਚ੍ਚਨੀਕਪਟਿਪਦਂ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਪਦਂ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਕ੍ਕਗ੍ਗਾਹੇਨ ਵਾ ਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨ ਵਾ। ਏਵਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਾ ਉਪਾਸਕੋ ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਦੇਵਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਹਿ ਹਾਯਤਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਅਪਣ੍ਣਕਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਪਨ ਤਾਹਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਹਿ ਨ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਅਤੀਤੇ ਕਨ੍ਤਾਰਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਤ੍ਥਵਾਹੇਸੁ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਾਲਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਥੇਨ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਉਦਕਦਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ਉਦਕਂ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਕੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ਵਿਯ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ –

> ''ਅਪਣ੍ਣਕਂ ਠਾਨਮੇਕੇ, ਦੁਤਿਯਂ ਆਹੁ ਤਕ੍ਕਿਕਾ।
> ਏਤਦਞ੍ਞਾਯ ਮੇਧਾਵੀ, ਤਂ ਗਣ੍ਹੇ ਯਦਪਣ੍ਣਕ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧)।

ਯੋਨਿ ਚਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਾ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯੋਨੀ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸਪਿ ਕਾਰਣਸ੍ਸਪਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਸ੍ਸਪਿ ਨਾਮਂ। ''ਚਤਸ੍ਸੋ ਖੋ ਇਮਾ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਯੋਨਿਯੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫੨) ਹਿ ਖਨ੍ਧਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਯੋਨਿ ਨਾਮ। ''ਯੋਨਿ ਹੇਸਾ ਭੂਮਿਜ ਫਲਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੨੬) ਕਾਰਣਂ। ''ਨ ਚਾਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਬ੍ਰੂਮਿ, ਯੋਨਿਜਂ ਮਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੫੭; ਧ॰ ਪ॰ ੩੯੬) ਚ ''ਤਮੇਨਂ ਕਮ੍ਮਜਵਾਤਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂਪਾਦਂ ਅਧੋਸਿਰਂ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁ ਯੋਨਿਮੁਖੇ ਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚ ਆਦੀਸੁ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੋ। ਇਧ ਪਨ ਕਾਰਣਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਆਰਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਪਗ੍ਗਹਿਤਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ।

ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਸਵਨ੍ਤੀਤਿ **ਆਸਵਾ**, ਚਕ੍ਖੁਤੋਪਿ...ਪੇ॰... ਮਨਤੋਪਿ ਸਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਧਮ੍ਮਤੋ ਯਾਵ ਗੋਤ੍ਰਭੁ, ਓਕਾਸਤੋ ਯਾਵ ਭਵਗ੍ਗਾ ਸਵਨ੍ਤੀਤਿ ਵਾ **ਆਸਵਾ**, ਏਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਏਤਞ੍ਚ ਓਕਾਸਂ ਅਨ੍ਤੋਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਨ੍ਤੋਕਰਣਤ੍ਥੋ ਹਿ ਅਯਂ ਆਕਾਰੋ। ਚਿਰਪਾਰਿਵਾਸਿਯਟ੍ਠੇਨ ਮਦਿਰਾਦਯੋ ਆਸਵਾ, ਆਸਵਾ ਵਿਯਾਤਿਪਿ **ਆਸਵਾ**। ਲੋਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਹਿ ਚਿਰਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾ ਮਦਿਰਾਦਯੋ ਆਸਵਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਯਦਿ ਚ ਚਿਰਪਾਰਿਵਾਸਿਯਟ੍ਠੇਨ ਆਸਵਾ, ਏਤੇਯੇਵ ਭਵਿਤੁਮਰਹਨ੍ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਪੁਰਿਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੋਟਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ, ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਨਾਹੋਸੀ''ਤਿਆਦਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੬੧)। ਆਯਤਂ ਵਾ ਸਂਸਾਰਦੁਕ੍ਖਂ ਸਵਨ੍ਤਿ ਪਸਵਨ੍ਤੀਤਿਪਿ **ਆਸਵਾ**। ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਚੇਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਚਨਾਨਿ ਯਤ੍ਥ ਕਿਲੇਸਾ ਆਸਵਾਤਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਯੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਕਮ੍ਮੇਪਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਕਿਲੇਸਾਯੇਵ ਆਸਵਾ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾ ਉਪਦ੍ਦਵਾਪਿ। ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਹਿ ''ਨਾਹਂ, ਚੁਨ੍ਦ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂਯੇਵ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੮੨) ਏਤ੍ਥ ਵਿਵਾਦਮੂਲਭੂਤਾ ਕਿਲੇਸਾ ਆਸਵਾਤਿ ਆਗਤਾ।

> ''ਯੇਨ ਦੇਵੂਪਪਤ੍ਯਸ੍ਸ, ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ ਵਾ ਵਿਹਙ੍ਗਮੋ।
> ਯਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਯੇਨ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਂ, ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਬ੍ਬਜੇ।
> ਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਆਸਵਾ ਖੀਣਾ, ਵਿਦ੍ਧਸ੍ਤਾ ਵਿਨਲੀਕਤਾ''ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੬) –

ਏਤ੍ਥ ਤੇਭੂਮਕਂ ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਅਵਸੇਸਾ ਚ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ। ''ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੯; ਅ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੨-੨੩੦) ਏਤ੍ਥ ਪਰੂਪਵਾਦਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਵਧਬਨ੍ਧਾਦਯੋ ਚੇਵ ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਭੂਤਾ ਚ

ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾ ਉਪਦ੍ਦਵਾ।

ਤੇ ਪਨੇਤੇ ਆਸਵਾ ਯਤ੍ਥ ਯਥਾ ਆਗਤਾ, ਤਤ੍ਥ ਤਥਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਤੇ ਹਿ ਵਿਨਯੇ ਤਾਵ ''ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨੰ ਆਸਵਾਨੰ ਸੰਵਰਾਯ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨੰ ਆਸਵਾਨੰ ਪਟਿਘਾਤਾਯਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੯; ਅ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੨-੨੩੦) ਦ੍ਵੇਧਾ ਆਗਤਾ। ਸਲ਼ਾਯਤਨੇ ''ਤਯੋ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਆਸਵਾ ਕਾਮਾਸਵੋ ਭਵਾਸਵੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵੋ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੨੧) ਤਿਧਾ ਆਗਤਾ। ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇਸੁ (ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਜਤੁਕਣ੍ਣਿਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੬੯; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੦੭) ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੧੦੨-੧੧੦੬; ਵਿਭ॰ ੯੩੭) ਚ ਤੇਯੇਵ ਦਿਟ੍ਠਾਸਵੇਨ ਸਹ ਚਤੁਧਾ ਆਗਤਾ। ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਸਵਾ ਨਿਰਯਗਾਮਿਨਿਯਾ , ਅਤ੍ਥਿ ਆਸਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਗਾਮਿਨਿਯਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਆਸਵਾ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਗਾਮਿਨਿਯਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਆਸਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਗਾਮਿਨਿਯਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਆਸਵਾ ਦੇਵਲੋਕਗਾਮਿਨਿਯਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੬੩) ਪਞ੍ਚਧਾ ਆਗਤਾ। ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਆਸਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਛਕ੍ਕਨਿਪਾਤੇ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਸਵਾ ਸੰਵਰਾਪਹਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੫੮) ਨਯੇਨ ਛਧਾ ਆਗਤਾ। ਸਬ੍ਬਾਸਵਪਰਿਯਾਯੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੪ ਆਦਯੋ) ਤੇਯੇਵ ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਪਹਾਤਬ੍ਬੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਤ੍ਤਧਾ ਆਗਤਾ। ਇਧ ਪਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮਨਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸਵਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਖਯਾਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਆਸਵਾਨੰ ਸਰਸਭੇਦੋਪਿ ਖੀਣਾਕਾਰੋਪਿ ਮਗ੍ਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਾਨਿਪਿ ''ਆਸਵਕ੍ਖਯੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਯੋ ਆਸਵਾਨੰ ਖਯੋ ਵਯੋ ਭੇਦੋ ਪਰਿਭੇਦੋ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਆਸਵਾਨੰ ਸਰਸਭੇਦੋ ''ਆਸਵਕ੍ਖਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ''ਜਾਨਤੋ ਅਹੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਆਸਵਾਨੰ ਖਯੰ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫; ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੩; ਇਤਿਵੁ॰ ੧੦੨) ਏਤ੍ਥ ਆਸਵਪ੍ਪਹਾਨੰ ਆਸਵਾਨੰ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਕ੍ਖਯੋ ਅਸਮੁਪ੍ਪਾਦੋ ਖੀਣਾਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵੋ ''ਆਸਵਕ੍ਖਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

''ਸੇਖਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਸ੍ਸ, ਉਜੁਮਗ੍ਗਾਨੁਸਾਰਿਨੋ।
ਖਯਸ੍ਮਿੰ ਪਠਮੰ ਞਾਣੰ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾ''ਤਿ॥ (ਇਤਿਵੁ॰ ੬੨) –

ਏਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗੋ ''ਆਸਵਕ੍ਖਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ''ਆਸਵਾਨੰ ਖਯਾ ਸਮਣੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੩੮) ਏਤ੍ਥ ਫਲੰ।

''ਪਰਵਜ੍ਜਾਨੁਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਨਿਚ੍ਚੰ ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਿਨੋ।
ਆਸਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਆਰਾ ਸੋ ਆਸਵਕ੍ਖਯਾ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੫੩) –

ਏਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਫਲੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਆਸਵਾਨੰ ਖਯਾਯਾ''ਤਿ ਆਹ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋਤਿ ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠੇਸੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰੋ। **ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਭੋਜਨਸ੍ਮਿੰ ਪਮਾਣਞ੍ਞੂ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਰਿਭੋਗਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤੰ ਜਾਨਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਾਗਰਿਯੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੰ ਛ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਜਾਗਰਣਭਾਵੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ, ਜਾਗਰਣੇਯੇਵ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਵੰ ਮਾਤਿਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਮੇਵ ਠਪਿਤਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ **ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੫) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋ, ਤਥਾ **ਪਟਿਸਙ੍ਖਾ ਯੋਨਿਸੋ ਆਹਾਰੰ ਆਹਾਰੇਤਿ ਨੇਵ ਦਵਾਯਾ**ਤਿਆਦੀਨੰ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੮)। **ਆਵਰਣੀਯੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਨੀਵਰਣੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ। ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਵਰਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਵਰਣੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਸੀਹਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਤੀ**ਤਿ ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਤਿ। **ਪਾਦੇ ਪਾਦੰ ਅਚ੍ਚਾਧਾਯਾ**ਤਿ ਵਾਮਪਾਦੰ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦੇ ਅਤਿਆਧਾਯ। ਸਮੰ ਠਪਿਤੇ ਹਿ ਪਾਦੇ ਜਾਣੁਕੇਨ ਜਾਣੁਕੰ ਗੋਪ੍ਫਕੇਨ ਚ ਗੋਪ੍ਫਕੰ

ਘਟੀਯਤਿ, ਤਤੋ ਵੇਦਨਾ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਦੋਸਸ੍ਸ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤ੍ਥੰ ਥੋਕੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਸ ਪਾਦੰ ਠਪੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਪਾਦੇ ਪਾਦੰ ਅਚ੍ਚਾਧਾਯਾ''ਤਿ।

ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋਤਿ ਸਤਿਯਾ ਚੇਵ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਕਥੰ ਪਨੇਸ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ? ਪੁਰਿਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਓਕ੍ਕਮਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚੇ ਵਾ ਫਲਕੇ ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਨਿਦ੍ਦੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਬੁਜ੍ਝਮਾਨੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਯੇਵ ਪਬੁਜ੍ਝਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਯੰ ਤਾਵ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਨਯੋ। ਪਰਿਗ੍ਗਹਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨਾਪਿ ਪਨੇਸ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਕਥੰ? ਅਯਞ੍ਹਿ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਓਕ੍ਕਮਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਫਲਕੇ ਵਾ ਮਞ੍ਚੇ ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ – ''ਅਚੇਤਨੋ ਕਾਯੋ ਅਚੇਤਨੇ ਮਞ੍ਚੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਅਚੇਤਨੋ ਮਞ੍ਚੋ ਅਚੇਤਨਾਯ ਪਥਵਿਯਾ, ਅਚੇਤਨਾ ਪਥਵੀ ਅਚੇਤਨੇ ਉਦਕੇ, ਅਚੇਤਨੰ ਉਦਕੰ ਅਚੇਤਨੇ ਵਾਤੇ, ਅਚੇਤਨੋ ਵਾਤੋ ਅਚੇਤਨੇ ਆਕਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਆਕਾਸਮ੍ਪਿ 'ਅਹੰ ਵਾਤੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤ'ਨ੍ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਾਤੋਪਿ 'ਅਹੰ ਆਕਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ'ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਤਥਾ ਵਾਤੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। 'ਅਹੰ ਉਦਕੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ'ਤਿ...ਪੇ॰... ਮਞ੍ਚੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, 'ਅਹੰ ਕਾਯੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ'ਤਿ, ਕਾਯੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ 'ਅਹੰ ਮਞ੍ਚੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ'ਤਿ। ਨ ਹਿ ਤੇਸੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਆਭੋਗੋ ਵਾ ਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰੋ ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਵਾ ਚੇਤਨਾ ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਾ ਵਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਤੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਚਿਤ੍ਤੰ ਭਵਙ੍ਗੇ ਓਤਰਤਿ। ਏਵਂ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ।

ਉਟ੍ਠਾਨਸਞ੍ਞੰ ਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕੰ ਠਾਨੰ ਗਤੇ ਚਨ੍ਦੇ ਵਾ ਤਾਰਕਾਯ ਵਾ ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਨਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਿਕੰ ਸਞ੍ਞੰ ਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਸਯਿਤੋ ਹਿ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਯੇਵ ਕਾਲੇ ਉਟ੍ਠਹਤਿ।

੭. ਅਤ੍ਤਬ੍ਯਾਬਾਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਤ੍ਤਬ੍ਯਾਬਾਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਦੁਕ੍ਖਾਯ। **ਪਰਬ੍ਯਾਬਾਧਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਦੁਕ੍ਖਾਯ। **ਕਾਯਸੁਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਵਸੇਨ ਆਗਤਾਨਿ, ਉਪਰਿ ਪਨ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਅਵਾਰਿਤਾਨੇਵ।

੮. ਦੇਵਲੋਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਟ੍ਟੀਯੇਯ੍ਯਾਥਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਟਾ ਪੀਲ਼ਿਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਥ। **ਹਰਾਯੇਯ੍ਯਾਥਾ**ਤਿ ਲਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥ। **ਜਿਗੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ**ਤਿ ਗੂਥੇ ਵਿਯ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨੇ ਸਞ੍ਜਾਤਜਿਗੁਚ੍ਛਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਥ। **ਇਤਿ ਕਿਰਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤੀ**ਤਿ ਪਦਸਨ੍ਧਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾ, **ਕਿਰਾ**ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਵਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਕਿਰ ਆਯੁਨਾ ਅਟ੍ਟੀਯਥਾਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪਗੇਵ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿ ਪਠਮਤਰਂਯੇਵ।

੯. ਪਠਮਪਾਪਣਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯. ਨਵਮੇ **ਪਾਪਣਿਕੋ**ਤਿ ਆਪਣਿਕੋ, ਆਪਣੰ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਵਿਕ੍ਕਾਯਕਸ੍ਸ ਵਾਣਿਜਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਅਭਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਭਾਜਨਭੂਤੋ। **ਨ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੰ ਸੁਅਧਿਟ੍ਠਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਸਯੰ ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਕ੍ਖੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਾਧਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਪਦਸਦ੍ਦੇਨ ਉਟ੍ਠਾਯ ਦੀਪੰ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡੰ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੰ ਨ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ ਨਾਮ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਯੰ ਚੋਰਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਭਣ੍ਡੰ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਹਤ੍ਥਤੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਪਣੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਨ ਅਗ੍ਘੇਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਯਮ੍ਪਿ ਬਹੁਵੇਰਿਨੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਨਗਰੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਆਪਣੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਯੰ ਵਾ ਪਨ ਜਨਪਦੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਾਤੋਵ ਆਪਣੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡੰ ਕਿਣਨ੍ਤਿ, ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਲਾਭਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕੋ ਹੋਤਿ।

ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਭੋਜਨਵੇਲਾਯ ਪਨ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਭਣ੍ਡੰ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਘਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯੰ ਪੁਨ ਆਪਣੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਸਮਯੰ ਨ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ** ਨਾਮ। ਸੋ ਹਿ ਯੰ ਚੋਰਾ ਪਾਤੋਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁੰ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ, ਦਿਵਾਕਾਲੇ ਪਨ ਪਰੇਸੰ ਅਸਞ੍ਞਾਰਕ੍ਖਣੇ ਆਪਣੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘੇਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਭੋਜਨਵੇਲਾਯ ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤੋ ਇਸ੍ਸਰਾ ‘‘ਆਪਣਤੋ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਲਾਭਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕੋ ਹੋਤਿ।

ਯਾਵ ਯਾਮਭੇਰਿਨਿਕ੍ਖਮਨਾ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਆਪਣੇ ਦੀਪੰ ਜਾਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ **ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੰ ਨ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ** ਨਾਮ। ਸੋ ਹਿ ਯੰ ਚੋਰਾ ਪਾਤੋਪਿ ਦਿਵਾਪਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁੰ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ , ਸਾਯੰ ਪਨ ਆਪਣੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘੇਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਲਾਭਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕੋ ਹੋਤਿ।

ਨ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਸਮਾਧਿੰ ਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਾਤੋਵ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣੇਸੁ ਵਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾ, ਤਾਵ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ **ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੰ ਨ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ** ਨਾਮ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ **ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਸਮਯੰ ਨ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ** ਨਾਮ। ਸਾਯੰ ਪਨ ਚੇਤਿਯੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰੂਪਟ੍ਠਾਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮੰ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ **ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੰ ਨ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ** ਨਾਮ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ‘‘ਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਸਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚ ਸਮਾਧਿਆਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ – ‘‘ਸਮਾਧਿਪਿ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਸਮਾਧਾਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ।

੧੦. ਦੁਤਿਯਪਾਪਣਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦. ਦਸਮੇ **ਚਕ੍ਖੁਮਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਨਾ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਹੋਤਿ। **ਵਿਧੁਰੋ**ਤਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠਧੁਰੋ ਉਤ੍ਤਮਧੁਰੋ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨ ਵੀਰਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਅਵਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਪਣਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਭਣ੍ਡੰ। **ਏਤ੍ਤਕੰ ਮੂਲੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਏਤ੍ਤਕੋ ਉਦਯੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ‘‘ਏਵੰ ਕੀਤੰ ਏਵੰ ਵਿਕ੍ਕਾਯਮਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪਣਿਯੇ ਯੇਨ ਕਯੇਨ ਤੰ ਕੀਤੰ, ਤੰ ਕਯਸਙ੍ਖਾਤੰ ਮੂਲੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਯੋ ਚ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਕ੍ਕਯਮਾਨੇ ਵਿਕ੍ਕਯੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਕ੍ਕਯੇ ਏਤ੍ਤਕੋ ਉਦਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਵਡ੍ਢੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ ਪਣਿਯੰ ਕੇਤੁਞ੍ਚ ਵਿਕ੍ਕੇਤੁਞ੍ਚਾਤਿ ਸੁਲਭਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਦੁਲ੍ਲਭਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਚ ਏਤ੍ਥ ਕੁਸਲੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਦਸਗੁਣਮ੍ਪਿ ਵੀਸਤਿਗੁਣਮ੍ਪਿ ਲਾਭੰ ਲਭਤਿ।

ਅਡ੍ਢਾਤਿ ਇਸ੍ਸਰਾ ਬਹੁਨਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਮਹਦ੍ਧਨਾ**ਤਿ ਵਲਞ੍ਜਨਕਵਸੇਨ ਮਹਦ੍ਧਨਾ । **ਮਹਾਭੋਗਾ**ਤਿ ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗਭਣ੍ਡੇਨ ਮਹਾਭੋਗਾ। **ਪਟਿਬਲੋ**ਤਿ ਕਾਯਬਲੇਨ ਚੇਵ ਞਾਣਬਲੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਸਮਤ੍ਥੋ। **ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲੰ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਗਹਿਤਧਨਮੂਲਿਕੰ ਵਡ੍ਢਿੰ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲੰ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਤੁੰ। **ਨਿਪਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। ਨਿਪਾਤੇਨ੍ਤੀਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕੁਸਲਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯਾਤਿ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨੰ ਸਮ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਲਾਭਤ੍ਥਾਯ। **ਥਾਮਵਾ**ਤਿ ਞਾਣਥਾਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਦਲ਼੍ਹਪਰਕ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਥਿਰੇਨ ਞਾਣਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰੋ**ਤਿ ‘‘ਅਗ੍ਗਮਗ੍ਗੰ ਅਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਵੀਰਿਯਧੁਰੰ ਨ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵੰ ਅਟ੍ਠਪਿਤਧੁਰੋ।

ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਤਿ ਏਕਨਿਕਾਯਾਦਿᩅਸੇਨ ਬਹੁ ਬੁਦ੍ਧᩅਚਨਂ ਸੁਤਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ। **ਆਗਤਾਗਮਾ**ਤਿ ਏਕੋ ਨਿਕਾਯੋ ਏਕੋ ਆਗਮੋ ਨਾਮ, ਦ੍ᩅੇ ਨਿਕਾਯਾ ਦ੍ᩅੇ ਆਗਮਾ ਨਾਮ, ਪਞ੍ਚ ਨਿਕਾਯਾ ਪਞ੍ਚ ਆਗਮਾ ਨਾਮ, ਏਤੇਸੁ ਆਗਮੇਸੁ ਯੇਸਂ ਏਕੋਪਿ ਆਗਮੋ ਆਗਤੋ ਪਗੁਣੋ ਪᩅਤ੍ਤਿਤੋ, ਤੇ ਆਗਤਾਗਮਾ ਨਾਮ। **ਧਮ੍ਮਧਰਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਧਰਾ। **ᩅਿਨਯਧਰਾ**ਤਿ ᩅਿਨਯਪਿਟਕਧਰਾ। **ਮਾਤਿਕਾਧਰਾ**ਤਿ ਦ੍ᩅੇਮਾਤਿਕਾਧਰਾ। **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਂ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਪਰਿਪਞ੍ਹਤੀ**ਤਿ ‘‘ਇਮਂ ਨਾਮ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਿ ਤੁਲੇਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇᩅ।

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪਠਮਂ ਪਞ੍ਞਾ ਆਗਤਾ, ਪਚ੍ਛਾ ᩅੀਰਿਯਞ੍ਚ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਸੇᩅਨਾ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ᩅਾ ਪਚ੍ਛਾ ᩅੀਰਿਯਂ ਕਤ੍ᩅਾ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾ ਸੇᩅਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਨ ਏᩅਂ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਦੇਸਨਾਯ ਨਾਮ ਹੇਟ੍ਠਿਮੇਨ ᩅਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਹੋਤਿ ਉਪਰਿਮੇਨ ᩅਾ ਦ੍ᩅੀਹਿਪਿ ᩅਾ ਕੋਟੀਹਿ। ਇਧ ਪਨ ਉਪਰਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਪਠਮਂ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ᩅਾ ਮਜ੍ਝੇ ᩅੀਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ᩅਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਰਥਕਾਰᩅਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਪੁਗ੍ਗਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਮਿਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਝਾਨਫਸ੍ਸਂ ਪਠਮਂ ਫੁਸਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਨਿਰੋਧਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀਤਿ **ਕਾਯਸਕ੍ਖਿ**। ਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ **ਦਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**। ਸਦ੍ਧਾਯ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋਤਿ **ਸਦ੍ਧਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। ਖਮਤੀ**ਤਿ ਰੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰੋ**ਤਿ ਅਤਿਸੁਨ੍ਦਰਤਰੋ। **ਪਣੀਤਤਰੋ**ਤਿ ਅਤਿਪਣੀਤਤਰੋ। **ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਧਿਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਮਿਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਧੁਰਂ ਅਹੋਸਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਹਜਾਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਇਤਿ ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਮਗ੍ਗਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਮਹਾਕੋਟ੍ਠਿਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਧੁਰਂ ਅਹੋਸਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਪਿ ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਧਿਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਮਗ੍ਗਮੇਵ ਕਥੇਸਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਧੁਰਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੇਸਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਪਿ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਧਿਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਮਗ੍ਗਮੇਵ ਕਥੇਸਿ।

ਨ ਖ੍ਵੇਤ੍ਥਾਤਿ ਨ ਖੋ ਏਤ੍ਥ। **ਏਕਂਸੇਨ ਬ੍ਯਾਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤੁਂ। **ਅਰਹਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸਮਙ੍ਗਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤੀਹਿਪਿ ਥੇਰੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਮਗ੍ਗੋਵ ਕਥਿਤੋ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਨ ਭੁਮ੍ਮਨ੍ਤਰੇਨੇਵ ਕਥੇਸਿ।

੨. ਗਿਲਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਪ੍ਪਾਯਾਨੀ**ਤਿ ਹਿਤਾਨਿ ਵੁਦ੍ਧਿਕਰਾਨਿ। **ਪਤਿਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ। **ਨੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ ਤਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੇਨ ਵਾਤਾਪਮਾਰਾਦਿਨਾ ਰੋਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਨਿਟ੍ਠਾਪਤ੍ਤਗਿਲਾਨੋ ਕਥਿਤੋ। ਵੁ**ਟ੍ਠਾਤਿ ਤਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਖਿਪਿਤਕਕਚ੍ਛੁਤਿਣਪੁਪ੍ਫਕਜਰਾਦਿਭੇਦੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਆਬਾਧੋ ਕਥਿਤੋ। **ਲਭਨ੍ਤੋ ਸਪ੍ਪਾਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਨੋ ਅਲਭਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਯੇਸਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨੇਨ ਫਾਸੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਆਬਾਧਾ ਕਥਿਤਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਪਤਿਰੂਪੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ** ਨਾਮ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਦਕ੍ਖੋ ਅਨਲਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਗਿਲਾਨੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਯਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਸਾਮਣੇਰੋ ਚ ''ਇਮਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਥਾ''ਤਿ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ। ਯਾਵ ਪਨ ਤੇ ਤਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਚ ਤੇਸਞ੍ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਯੇਨਤ੍ਥੋ, ਸਬ੍ਬਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਭਾਰੋ।

ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਗਿਲਾਨਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਇਤਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਗਿਲਾਨਾ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਯੋਪਿ ਹਿ ਨਿਟ੍ਠਪਤ੍ਤਗਿਲਾਨੋ, ਸੋ ਅਨੁਪਟ੍ਠਿਯਮਾਨੋ ''ਸਚੇ ਮਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗੇਯ੍ਯੁਂ, ਫਾਸੁਕਂ ਮੇ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਨ ਖੋ ਪਨ ਮਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਮਨੋਪਦੋਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯ। ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਕਤਂ। ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ ਈਦਿਸੋ''ਤਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਮੇਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨ ਬ੍ਯਾਧਿਨਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਅਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿਯੇਵ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਾਪਿ ਭੇਸਜ੍ਜੇਨ ਵੂਪਸਮਨਬ੍ਯਾਧਿ ਭੇਸਜ੍ਜੇ ਕਤੇ ਖਿਪ੍ਪਤਰਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ। ਸੋ ਤਤੋ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਵਾ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ''ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਗਿਲਾਨਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਨੇਵ ਓਕ੍ਕਮਤੀਤਿ ਨੇਵ ਪਵਿਸਤਿ। **ਨਿਯਾਮਂ ਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਮ੍ਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਮਗ੍ਗਨਿਯਾਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਮ੍ਮਤ੍ਤਂ। ਇਮਿਨਾ ਪਦਪਰਮੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਤੋ। ਦੁਤਿਯਵਾਰੇਨ ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂ ਗਹਿਤੋ ਸਾਸਨੇ ਨਾਲਕਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੋ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੇ ਏਕਵਾਰਂ

ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਓਵਾਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣੋ ਚ। ਤਤਿਯਵਾਰੇਨ ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਤੋ, ਨੇਯ੍ਯੋ ਪਨ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੋਵ ਹੋਤਿ।

ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਤਿ ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਵਾਰੇ ਧਮ੍ਮਕਥਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ। **ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਇਤਰੇਸਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਪਦਪਰਮਸ੍ਸ ਹਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਪਚ੍ਚਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਂ ਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਅਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਵਨਾਯ ਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਅਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਅਭਿਸਮੇਤਿ, ਸੋ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਤਾਵ ਅਭਿਸਮੇਤਿ। ਲਭਨ੍ਤੋ ਪਨ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਅਭਿਸਮੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬੋਵ।

੩. ਸਙ੍ਖਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩. ਤਤਿਯੇ **ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਸਦੁਕ੍ਖਂ। **ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਚੇਤਨਾਰਾਸਿਂ। **ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤੀ**ਤਿ ਆਯੂਹਤਿ ਰਾਸਿਂ ਕਰੋਤਿ ਪਿਣ੍ਡਂ ਕਰੋਤਿ। **ਵਚੀਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝਂ ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਦੁਕ੍ਖਂ ਲੋਕਂ। **ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝਾ ਫਸ੍ਸਾ ਫੁਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਦੁਕ੍ਖਾ ਵਿਪਾਕਫਸ੍ਸਾ ਫੁਸਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਸਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਂ ਵੇਦਿਯਤਿ, ਸਾਬਾਧਂ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਨੇਰਯਿਕਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾ ਏਕਨ੍ਤਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਿਯਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਵੇਦਿਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਉਪੇਕ੍ਖਾਵੇਦਨਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਅਤ੍ਥਿ, ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਪਨ ਬਲਵਭਾਵੇਨ ਸਾ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾ। ਇਤਿ ਨਿਰਯੋਵ ਨਿਰਯਸ੍ਸ ਉਪਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਹਟੋ। ਤਤ੍ਰ ਪਟਿਭਾਗਉਪਮਾ ਨਾਮ ਕਿਰ ਏਸਾ।

ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਦੇਵਾ ਸੁਭਕਿਣ੍ਹਾਤਿ ਇਧਾਪਿ ਦੇਵਲੋਕੋਵ ਦੇਵਲੋਕਸ੍ਸ ਉਪਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਹਟੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਿਮੇਸੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇਸੁ ਸਪ੍ਪੀਤਿਕਜ੍ਝਾਨਵਿਪਾਕੋ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਸੁਭਕਿਣ੍ਹੇਸੁ ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੋ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੋਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਭਕਿਣ੍ਹਾਵ ਕਥਿਤਾ। ਇਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਰ ਪਟਿਭਾਗਉਪਮਾ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਵੋਕਿਣ੍ਣਸੁਖਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਵੋਮਿਸ੍ਸਕਸੁਖਦੁਕ੍ਖਂ। **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਹਿ ਕਾਲੇਨ ਸੁਖਂ ਹੋਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਦੁਕ੍ਖਂ। **ਏਕਚ੍ਚੇ ਚ ਦੇਵਾ**ਤਿ ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਾ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਕਾਲੇਨ ਸੁਖਂ ਹੋਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਦੁਕ੍ਖਂ। ਤੇਸਂ ਹਿ ਹੀਨਤਰਾਨਂ ਮਹੇਸਕ੍ਖਤਰਾ ਦੇਵਤਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਮਗ੍ਗਾ ਉਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਾਰੁਤਵਤ੍ਥਂ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਏਕਚ੍ਚੇ ਚ ਵਿਨਿਪਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਵੇਮਾਨਿਕਪੇਤਾ। ਤੇ ਹਿ ਕਾਲੇਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਿ ਕਾਲੇਨ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੋਕਿਣ੍ਣਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤੀਣਿ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੪. ਬਹੁਕਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਤਯੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਾ**ਤਿ ਤਯੋ ਆਚਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾ। **ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਬਹੁਕਾਰਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਬਹੂਪਕਾਰਾ। **ਬੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਂ। **ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਵਸ੍ਸਯਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ। **ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਤਨ੍ਤਿਕਂ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ। **ਸਙ੍ਘ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਸਮੂਹਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਸਰਣਗਮਨਂ ਅਗ੍ਗਹਿਤਸਰਣਪੁਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਕਤਾਭਿਨਿਵੇਸਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਰਣਦਾਯਕੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਾਪਕੋ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਾਪਕੋਤਿ ਤਯੋ ਆਚਰਿਯਾ ਬਹੁਕਾਰਾਤਿ ਆਗਤਾ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਦਾਯਕੋ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਦਾਯਕੋ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਚਰਿਯੋ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਾਪਕੋ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਾਪਕੋਤਿ ਇਮੇ ਆਚਰਿਯਾ ਨ ਆਗਤਾ, ਕਿਂ ਏਤੇ ਨ ਬਹੁਕਾਰਾਤਿ? ਨੋ, ਨ ਬਹੁਕਾਰਾ। ਅਯਂ ਪਨ ਦੇਸਨਾ ਦੁਵਿਧੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪੇਤੇ ਬਹੁਕਾਰਾ। ਤੇਸੁ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਕਤਾਭਿਨਿਵੇਸੋ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਾਨਿ ਪਨ ਪਠਮਮਗ੍ਗਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਉਪਰਿ ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗਾ ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਇਮਿਨਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਪੁਗ੍ਗਲੇਨ। **ਨ ਸੁਪ੍ਪਤਿਕਾਰਂ ਵਦਾਮੀ**ਤਿ ਪਤਿਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸੁਕਰਨ੍ਤਿ ਵਦਾਮਿ। ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਸੁ ਅਨੇਕਸਤਵਾਰਂ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸਵਾਰਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠਕ੍ਖਣੇ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਚੀਵਰਸਤਂ ਚੀਵਰਸਹਸ੍ਸਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਦਮਾਨੋ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਂ ਆਵਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਾਦਿਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਅਨੁਪ੍ਪਦਜ੍ਜਮਾਨੋ ਨੇਵ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਆਚਰਿਯੇਨ ਕਤਸ੍ਸ ਪਤਿਕਾਰਂ ਨਾਮ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫. ਵਜਿਰੂਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਰੁਕੂਪਮਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪੁਰਾਣਵਣਸਦਿਸਚਿਤ੍ਤੋ। **ਵਿਜ੍ਜੂਪਮਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਤ੍ਤਰਕਾਲੋਭਾਸਨੇਨ ਵਿਜ੍ਜੁਸਦਿਸਚਿਤ੍ਤੋ। **ਵਜਿਰੂਪਮਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਮੂਲਘਾਤਕਰਣਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਵਜਿਰੇਨ ਸਦਿਸਚਿਤ੍ਤੋ। **ਅਭਿਸਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਲਗ੍ਗਤਿ। **ਕੁਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਕੋਪਵਸੇਨ ਕੁਪ੍ਪਤਿ। **ਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪਕਤਿਭਾਵਂ ਪਜਹਤਿ, ਪੂਤਿਕੋ ਹੋਤਿ। **ਪਤਿਤ੍ਥੀਯਤੀ**ਤਿ ਥਿਨਭਾਵਂ ਥਦ੍ਧਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਕੋਪ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਕੋਧਂ। **ਦੋਸ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਤਤੋ ਬਲਵਤਰਂ। **ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਤੁਟ੍ਠਾਕਾਰਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। **ਦੁਟ੍ਠਾਰੁਕੋ**ਤਿ ਪੁਰਾਣਵਣੋ। **ਕਟ੍ਠੇਨਾ**ਤਿ ਦਣ੍ਡਕਕੋਟਿਯਾ। **ਕਠਲੇਨਾ**ਤਿ ਕਪਾਲੇਨ। **ਆਸਵਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਅਪਰਾਪਰਂ ਸਵਤਿ। ਪੁਰਾਣਵਣੋ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯੇਵ ਪੁਬ੍ਬਂ ਲੋਹਿਤਂ ਯੂਸਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸਵਤਿ, ਘਟ੍ਟਿਤੋ ਪਨ ਤਾਨਿ ਅਧਿਕਤਰਂ ਸਵਤਿ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਦੁਟ੍ਠਾਰੁਕੋ ਵਿਯ ਹਿ ਕੋਧਨਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਸਵਨਂ ਵਿਯ ਕੋਧਨਸ੍ਸਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਚਣ੍ਡਿਕਤਸ੍ਸ ਚਰਣਂ, ਕਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਕਠਲਾਯ ਵਾ ਘਟ੍ਟਨਂ ਵਿਯ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਂ ਵਚਨਂ, ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਸਵਨਂ ਵਿਯ ''ਮਾਦਿਸਂ ਨਾਮ ਏਸ ਏਵਂ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਉਦ੍ਧੁਮਾਯਨਭਾਵੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰਤਿਮਿਸਾਯਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਂ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਵਾਰਣੇਨ ਅਨ੍ਧਭਾਵਕਰਣੇ ਬਹਲਤਮੇ। **ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਰਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ। ਇਧਾਪਿ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਹਿ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ ਕਿਲੇਸਾ, ਵਿਜ੍ਜੁਸਞ੍ਚਰਣਂ ਵਿਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਞਾਣਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲੋ, ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਦਸ੍ਸਨਂ, ਪੁਨ ਅਨ੍ਧਕਾਰਾਵਤ੍ਥਰਣਂ ਵਿਯ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ ਕਿਲੇਸਾ, ਪੁਨ ਵਿਜ੍ਜੁਸਞ੍ਚਰਣਂ ਵਿਯ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਞਾਣਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ, ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਯ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਦਸ੍ਸਨਂ, ਪੁਨ ਅਨ੍ਧਕਾਰਾਵਤ੍ਥਰਣਂ ਵਿਯ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ ਕਿਲੇਸਾ, ਪੁਨ ਵਿਜ੍ਜੁਸਞ੍ਚਰਣਂ ਵਿਯ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਞਾਣਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ, ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਯ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਦਸ੍ਸਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵਜਿਰੂਪਮਚਿਤ੍ਤਤਾਯਪਿ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਵਜਿਰਂ ਵਿਯ ਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਮਣਿਗਣ੍ਠਿਪਾਸਾਣਗਣ੍ਠਿ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ ਕਿਲੇਸਾ, ਵਜਿਰਸ੍ਸ ਮਣਿਗਣ੍ਠਿਮ੍ਪਿ ਵਾ ਪਾਸਾਣਗਣ੍ਠਿਮ੍ਪਿ ਵਾ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਨਭਾਵਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਅਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵੋ, ਵਜਿਰੇਨ ਨਿਬ੍ਬਿਦ੍ਧਵੇਧਸ੍ਸ ਪੁਨ ਅਪਤਿਪੂਰਣਂ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਛਿਨ੍ਨਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪੁਨ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋਤਿ।

੬. ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ। **ਭਜਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਲ੍ਲੀਯਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪਯਿਰੁਪਾਸਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਨਵਸੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਉਪਾਸਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸਕ੍ਕਤ੍ਵਾ ਗਰੁਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਕ੍ਕਾਰਞ੍ਚੇਵ ਗਰੁਕਾਰਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ। **ਹੀਨੋ ਹੋਤਿ**

ਸੀਲੇਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਉਪਾਦਾਯੁਪਾਦਾਯ ਹੀਨਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਹਿ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਸੋ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ । ਯੋ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਸੋ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਦ੍ਦਯਞ੍ਚ ਅਨੁਕਮ੍ਪਞ੍ਚ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯੇਵ ਹਿ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਨੁਦ੍ਦਯਾਨੁਕਮ੍ਪਾਵਸੇਨ ਪਨ ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਸੀਲਸਾਮਞ੍ਞਗਤਾਨਂ ਸਤਨ੍ਤਿ ਸੀਲੇਨ ਸਮਾਨਭਾਵਂ ਗਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਾਨਂ। **ਸੀਲਕਥਾ ਚ ਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਮਾਨਸੀਲਾਨਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸੀਲਮੇਵ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਸਾ ਚ ਨੋ ਪਵਤ੍ਤਿਨੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਾ ਚ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਥਾ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ ਨ ਪਟਿਹਞ੍ਞਿਸ੍ਸਤਿ। **ਸਾ ਚ ਨੋ ਫਾਸੁ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਾ ਚ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਸੀਲਕਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ ਸੁਖਵਿਹਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਕਥਾਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਨ੍ਤਿ ਸੀਲਰਾਸਿਂ। **ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੀਲਸ੍ਸ ਅਸਪ੍ਪਾਯੇ ਅਨੁਪਕਾਰਧਮ੍ਮੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਯੇ ਉਪਕਾਰਧਮ੍ਮੇ ਸੇਵਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨਾਮ। **ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨਿਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੀਨਤਰਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਸੇਵਨ੍ਤੋ ਖਾਰਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੇ ਆਸਿਤ੍ਤਉਦਕਂ ਵਿਯ ਸਤਤਂ ਸਮਿਤਂ ਹਾਯਤਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। **ਤੁਲਜਸੇਵੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮਾਨਸੇਵੀ। **ਸੇਟ੍ਠਮੁਪਨਮ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਓਣਮਨ੍ਤੋ। **ਉਦੇਤਿ ਖਿਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਵਡ੍ਢਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਭਜੇਥਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸੇਟ੍ਠਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਉਪਨਮਨ੍ਤੋ ਉਦੇਤਿ ਖਿਪ੍ਪਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਵਿਸਿਟ੍ਠਤਰਂ ਭਜੇਥ।

੭. ਜਿਗੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਜਿਗੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਗੂਥਂ ਵਿਯ ਜਿਗੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਥ ਖੋ ਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਥ ਖੋ ਅਸ੍ਸ। **ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਕਥਾਸਦ੍ਦੋ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗੂਥਕੂਪੋ ਵਿਯ ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਗੂਥਕੂਪੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਧਮ੍ਮਨਿਅਹਿ ਵਿਯ ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਗੂਥਕੂਪਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਯਮਾਨੇਨ ਤੇਨ ਅਹਿਨਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਆਰੁਲ੍ਹੇਨਾਪਿ ਅਦਟ੍ਠਭਾਵੋ ਵਿਯ ਦੁਸ੍ਸੀਲਂ ਸੇਵਮਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾਯ ਅਕਰਣਭਾਵੋ। ਸਰੀਰਂ ਗੂਥੇਨ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਅਹਿਨਾ ਗਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਦੁਸ੍ਸੀਲਂ ਸੇਵਮਾਨਸ੍ਸ ਪਾਪਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਮਨਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਿਨ੍ਦੁਕਾਲਾਤਨ੍ਤਿ ਤਿਨ੍ਦੁਕਰੁਕ੍ਖਅਲਾਤਂ। **ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਚਿਚ੍ਚਿਟਾਯਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਹਿ ਝਾਯਮਾਨਂ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਪਪਟਿਕਾਯੋ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਂ ਚਿਚ੍ਚਿਟਾਤਿ ''ਚਿਟਿਚਿਟਾ''ਤਿ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਤਿ, ਘਟ੍ਟਿਤਂ ਪਨ ਅਧਿਮਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਵਮੇਵਂ ਕੋਧਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯਪਿ ਉਦ੍ਧਤੋ ਚਣ੍ਡਿਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਪਨ ਵਚਨਂ ਸੁਤਕਾਲੇ ''ਮਾਦਿਸਂ ਨਾਮ ਏਵਂ ਵਦਤਿ ਏਵਂ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਅਤਿਰੇਕਤਰਂ ਉਦ੍ਧਤੋ ਚਣ੍ਡਿਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ। **ਗੂਥਕੂਪੋ**ਤਿ ਗੂਥਪੁਣ੍ਣਕੂਪੋ, ਗੂਥਰਾਸਿਯੇਵ ਵਾ। ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਕੋਧਨੋ ਅਤਿਸੇਵਿਯਮਾਨੋ ਅਤਿਉਪਸਙ੍ਕਮਿਯਮਾਨੋਪਿ ਕੁਜ੍ਝਤਿਯੇਵ, ''ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਪਿ ਕੁਜ੍ਝਤਿਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਲਾਲਗ੍ਗਿ ਵਿਯ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਭਜਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਯੋ ਹਿ ਪਲਾਲਗ੍ਗਿਂ ਅਤਿਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਪ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਝਾਯਤਿ। ਯੋ ਅਤਿਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਪ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸੀਤਂ ਨ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ। ਅਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਤਪ੍ਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਤਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਲਾਲਗ੍ਗਿ ਵਿਯ ਕੋਧਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਭਜਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਪਯਿਰੁਪਾਸਿਤਬ੍ਬੋ।

ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੋਤਿ ਸੁਚਿਮਿਤ੍ਤੋ। **ਕਲ੍ਯਾਣਸਹਾਯੋ**ਤਿ ਸੁਚਿਸਹਾਯੋ। ਸਹਾਯਾ ਨਾਮ ਸਹਗਾਮਿਨੋ ਸਦ੍ਧਿਂਚਰਾ। **ਕਲ੍ਯਾਣਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕੋ**ਤਿ ਕਲ੍ਯਾਣੇਸੁ ਸੁਚਿਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕੋ, ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਤਪ੍ਪੋਣਤਪ੍ਪਬ੍ਭਾਰਮਾਨਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮. ਗੂਥਭਾਣੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਗੂਥਭਾਣੀ**ਤਿ ਯੋ ਗੂਥੰ ਵਿਯ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਕਥੰ ਕਥੇਤਿ। **ਪੁਪ੍ਫਭਾਣੀ**ਤਿ ਯੋ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਯ ਸੁਗਨ੍ਧਕਥੰ ਕਥੇਤਿ। **ਮਧੁਭਾਣੀ**ਤਿ ਯੋ ਮਧੁ ਵਿਯ ਮਧੁਰਕਥੰ ਕਥੇਤਿ। **ਸਭਗ੍ਗਤੋ**ਤਿ ਸਭਾਯ ਠਿਤੋ। **ਪਰਿਸਗ੍ਗਤੋ**ਤਿ ਗਾਮਪਰਿਸਾਯ ਠਿਤੋ। **ਞਾਤਿਮਜ੍ਝਗਤੋ**ਤਿ ਞਾਤੀਨੰ ਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤੋ। **ਪੂਗਮਜ੍ਝਗਤੋ**ਤਿ ਸੇਣੀਨੰ ਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤੋ। **ਰਾਜਕੁਲਮਜ੍ਝਗਤੋ**ਤਿ ਰਾਜਕੁਲਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਮਹਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਠਿਤੋ। **ਅਭਿਨੀਤੋ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥਾਯ ਨੀਤੋ। **ਸਕ੍ਖਿਪੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਸਕ੍ਖਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ। **ਏਹਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸਾ**ਤਿ ਆਲਪਨਮੇਤੰ। **ਅਤ੍ਤਹੇਤੁ ਵਾ ਪਰਹੇਤੁ** ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦਿਹੇਤੁ ਵਾ ਧਨਹੇਤੁ ਵਾ। **ਆਮਿਸਕਿਞ੍ਚਿਕ੍ਖਹੇਤੁ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਮਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਲਞ੍ਜੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਕਿਞ੍ਚਿਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਵਾ ਤੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੰ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਿਤ੍ਤਿਰਿਯਵਟ੍ਟਕਸਪ੍ਪਿਪਿਣ੍ਡਨਵਨੀਤਪਿਣ੍ਡਾਦਿਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਲਞ੍ਜਸ੍ਸ ਹੇਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾ ਭਾਸਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਯੇਵ ਮੁਸਾਵਾਦੰ ਕਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ।

ਨੇਲਾਤਿ ਏਲੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦੋਸੋ, ਨਾਸ੍ਸ ਏਲਨ੍ਤਿ ਨੇਲਾ, ਨਿਦ੍ਦੋਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਨੇਲਙ੍ਗੋ ਸੇਤਪਚ੍ਛਾਦੋ''ਤਿ (ਉਦਾ॰ ੬੫) ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਸੀਲੰ ਵਿਯ। **ਕਣ੍ਣਸੁਖਾ**ਤਿ ਬਜਞ੍ਜਨਮਧੁਰਤਾਯ ਕਣ੍ਣਾਨੰ ਸੁਖਾ, ਸੂਚਿਵਿਜ੍ਝਨੰ ਵਿਯ ਕਣ੍ਣਸੂਲੰ ਨ ਜਨੇਤਿ। ਅਤ੍ਥਮਧੁਰਤਾਯ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਕੋਪੰ ਅਜਨੇਤ੍ਵਾ ਪੇਮੰ ਜਨੇਤੀਤਿ **ਪੇਮਨੀਯਾ**। ਹਦਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਹਞ੍ਞਮਾਨਾ ਸੁਖੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਵਿਸਤੀਤਿ **ਹਦਯਙ੍ਗਮਾ**। ਗੁਣਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤਾਯ ਪੁਰੇ ਭਵਾਤਿ **ਪੋਰੀ**। ਪੁਰੇ ਸੰਵਡ੍ਢਨਾਰੀ ਵਿਯ ਸੁਕੁਮਾਰਾਤਿਪਿ ਪੋਰੀ। ਪੁਰਸ੍ਸ ਏਸਾਤਿਪਿ ਪੋਰੀ। ਪੁਰਸ੍ਸ ਏਸਾਤਿ ਨਗਰਵਾਸੀਨੰ ਕਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਹਿ ਯੁਤ੍ਤਕਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ , ਪਿਤਿਮਤ੍ਤੰ ਪਿਤਾਤਿ, ਮਾਤਿਮਤ੍ਤੰ ਮਾਤਾਤਿ, ਭਾਤਿਮਤ੍ਤੰ ਭਾਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪੀ ਕਥਾ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਕਨ੍ਤਾ ਹੋਤੀਤਿ **ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤਾ**। ਕਨ੍ਤਭਾਵੇਨੇਵ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਮਨਾਪਾ ਚਿਤ੍ਤਵੁਦ੍ਧਿਕਰਾਤਿ **ਬਹੁਜਨਮਨਾਪਾ**।

੯. ਅਨ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯. ਨਵਮੇ **ਚਕ੍ਖੁ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁ ਨ ਹੋਤਿ। **ਫਾਤਿੰ ਕਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਫੀਤੰ ਵਡ੍ਢਿਤੰ ਕਰੇਯ੍ਯ। **ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜੇ**ਤਿ ਸਦੋਸਨਿਦ੍ਦੋਸੇ। **ਹੀਨਪ੍ਪਣੀਤੇ**ਤਿ ਅਧਮੁਤ੍ਤਮੇ। **ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗੇ**ਤਿ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਾਯੇਵ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਪਟਿਬਾਹਨਤੋ ਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇ ''ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਅਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇ ''ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ। ਸਾਵਜ੍ਜਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗੇਸੁ ਪਨ ਕਣ੍ਹਧਮ੍ਮੇ ''ਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ''ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਸੁਕ੍ਕਧਮ੍ਮੇ ''ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ''ਤਿ ਯੇਨ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਨਾ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਤਥਾਰੂਪਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁ ਨ ਹੋਤੀਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੇਸਵਾਰੇਸੁਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਨ ਚੇਵ ਭੋਗਾ ਤਥਾਰੂਪਾਤਿ ਤਥਾਜਾਤਿਕਾ ਭੋਗਾਪਿਸ੍ਸ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਨ ਚ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕੁਬ੍ਬਤੀ**ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਨ ਕਰੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਭੋਗੁਪ੍ਪਾਦਨਚਕ੍ਖੁਨੋ ਚ ਪੁਞ੍ਞਕਰਣਚਕ੍ਖੁਨੋ ਚ ਅਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਉਭਯਤ੍ਥ ਕਲਿਗ੍ਗਾਹੋ**ਤਿ ਇਧਲੋਕੇ ਚ ਪਰਲੋਕੇ ਚਾਤਿ ਉਭਯਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਅਪਰਦ੍ਧਗ੍ਗਾਹੋ, ਪਰਾਜਯਗ੍ਗਾਹੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ **ਉਭਯਤ੍ਥ ਕਲਿਗ੍ਗਾਹੋ**ਤਿ ਉਭਯੇਸਮ੍ਪਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਨੰ ਕਲਿਗ੍ਗਾਹੋ, ਪਰਾਜਯਗ੍ਗਾਹੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮਾਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਧਮ੍ਮੇਨਪਿ ਦਸਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਅਧਮ੍ਮੇਨਪਿ। **ਸਠੋ**ਤਿ ਕੇਰਾਟਿਕੋ। **ਭੋਗਾਨਿ ਪਰਿਯੇਸਤੀ**ਤਿ ਭੋਗੇ ਗਵੇਸਤਿ। **ਥੇਯ੍ਯੇਨ ਕੂਟਕਮ੍ਮੇਨ, ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਚੂਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਾਦੀਸੁ ਉਭਯੇਨ ਪਰਿਯੇਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥੰ? ਥੇਯ੍ਯੇਨ ਕੂਟਕਮ੍ਮੇਨ ਚ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਥੇਯ੍ਯੇਨ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਚ ਪਰਿਯੇਸਤਿ , ਕੂਟਕਮ੍ਮੇਨ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਚ ਪਰਿਯੇਸਤਿ। **ਸਙ੍ਘਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਰਿਤੁੰ। **ਧਮ੍ਮਲਦ੍ਧੇਹੀ**ਤਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਧਮ੍ਮੰ ਅਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੇਹਿ। **ਉਟ੍ਠਾਨਾਧਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੀਰਿਯੇਨ ਅਧਿਗਤੰ। **ਅਬ੍ਯਗ੍ਗਮਾਨਸੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਿਚਿਕਿਚ੍ਛਚਿਤ੍ਤੋ। **ਭਦ੍ਦਕੰ ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠੰ ਦੇਵਟ੍ਠਾਨੰ। **ਨ ਸੋਚਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਅਨ੍ਤੋਸੋਕੇਨ ਨ ਸੋਚਤਿ।

੧੦. ਅਵਕੁਜ੍ਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦. ਦਸਮੇ **ਅਵਕੁਜ੍ਜਪਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਅਧੋਮੁਖਪਞ੍ਞੋ। **ਉਚ੍ਛਙ੍ਗਪਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗਸਦਿਸਪਞ੍ਞੋ। **ਪੁਥੁਪਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਪਞ੍ਞੋ। **ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ **ਆਦੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਪਟ੍ਠਪਨਾ। **ਮਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਕਥਾਵੇਮਜ੍ਝੰ। **ਪਰਿਯੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ। ਇਤਿਸ੍ਸ ਤੇ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਪਟ੍ਠਪਨੇਪਿ ਕਲ੍ਯਾਣੰ ਭਦ੍ਦਕੰ ਅਨਵਜ੍ਜਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਵੇਮਜ੍ਝੇਪਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇਪਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਤ੍ਥਿ ਦੇਸਨਾਯ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਾਸਨਸ੍ਸ। ਤਤ੍ਥ ਦੇਸਨਾਯ ਤਾਵ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਗਾਥਾਯ ਪਠਮਪਦੰ ਆਦਿ, ਦ੍ਵੇ ਪਦਾਨਿ ਮਜ੍ਝੰ, ਅਵਸਾਨਪਦੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਏਕਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਦਾਨੰ ਆਦਿ, ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ ਮਜ੍ਝੰ, ਇਦਮਵੋਚਾਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਅਨੇਕਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਸ੍ਸ ਪਠਮੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ ਆਦਿ, ਤਤੋ ਪਰੰ ਏਕੋ ਵਾ ਅਨੇਕੇ ਵਾ ਮਜ੍ਝੰ, ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਅਯੰ ਤਾਵ ਦੇਸਨਾਯ ਨਯੋ। ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਪਨ ਸੀਲੰ ਆਦਿ, ਸਮਾਧਿ ਮਜ੍ਝੰ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਸਮਾਧਿ ਵਾ ਆਦਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਮਜ੍ਝੰ, ਮਗ੍ਗੋ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਵਾ ਆਦਿ, ਮਗ੍ਗੋ ਮਜ੍ਝੰ, ਫਲੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਮਗ੍ਗੋ ਵਾ ਆਦਿ, ਫਲੰ ਮਜ੍ਝੰ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਸੀਲਸਮਾਧਯੋ ਆਦਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਾ ਮਜ੍ਝੰ, ਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਾਨਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ।

ਸਾਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਸਾਤ੍ਥਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਖਰਪਾਰਿਪੂਰਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। **ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਅਨੂਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਨਿਜ੍ਜਟੰ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਠਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਵੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤਾ ਚ ਸੇਟ੍ਠਚਰਿਯਭੂਤੰ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤੰ ਅਰਿਯੰ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੰ ਮਗ੍ਗੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ। **ਨੇਵ ਆਦਿੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਨੇਵ ਪੁਬ੍ਬਪਟ੍ਠਪਨੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ।

ਕੁਮ੍ਭੋਤਿ ਘਟੋ। **ਨਿਕੁਜ੍ਜੋ**ਤਿ ਅਧੋਮੁਖੋ ਠਪਿਤੋ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੁਮ੍ਭੋ ਨਿਕੁਜ੍ਜੋ ਵਿਯ ਅਵਕੁਜ੍ਜਪਞ੍ਞੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਉਦਕਾਸਿਞ੍ਚਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਲਦ੍ਧਕਾਲੋ, ਉਦਕਸ੍ਸ ਵਿਵਟ੍ਟਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਸ੍ਮਿੰ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹੇਤੁੰ ਅਸਮਤ੍ਥਕਾਲੋ, ਉਦਕਸ੍ਸ ਅਸਣ੍ਠਾਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਆਕਿਣ੍ਣਾਨੀਤਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ। **ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸਾਯ ਪਕਿਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਤਾਯ ਵਿਕਿਰੇਯ੍ਯ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗੋ ਵਿਯ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗਪਞ੍ਞੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਨਾਨਾਖਜ੍ਜਕਾਨਿ ਵਿਯ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੰ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ, ਉਚ੍ਛਙ੍ਗੇ ਨਾਨਾਖਜ੍ਜਕਾਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਸ੍ਮਿੰ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨਕਾਲੋ, ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸਾ ਪਕਿਰਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਸ੍ਮਾ ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੋਤਿ ਉਪਰਿਮੁਖੋ ਠਪਿਤੋ। **ਸਣ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਹਤਿ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਪਰਿਮੁਖੋ ਠਪਿਤੋ ਕੁਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਪੁਥੁਪਞ੍ਞੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਉਦਕਸ੍ਸ ਆਸਿਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਦੇਸਨਾਯ ਲਦ੍ਧਕਾਲੋ, ਉਦਕਸ੍ਸ ਸਣ੍ਠਾਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨਕਾਲੋ, ਨੋ ਵਿਵਟ੍ਟਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦੁਮ੍ਮੇਧੋਤਿ ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞੋ। **ਅਵਿਚਕ੍ਖਣੋ**ਤਿ ਸੰਵਿਦਹਨਪਞ੍ਞਾਯ ਰਹਿਤੋ। **ਗਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਗਮਨਸੀਲੋ। **ਸੇਯ੍ਯੋ ਏਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਧਮ੍ਮੰ ਸਹ ਸੀਲੇਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ। **ਅਨ੍ਤਕਰੋ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਕੋਟਿਕਰੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਰੋ ਪਰਿਵਟੁਮਕਰੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਪੁਗ੍ਗਲਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਦੇਵਦੂਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਜ੍ਝਾਗਾਰੇ**ਤਿ ਸਕੇ ਘਰੇ। **ਪੂਜਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਘਰੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਾ ਗੋਪਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੁਪੂਜਕਾਨਿ ਕੁਲਾਨਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਨੀਤਿ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਨੇਸਂ ਸਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਕਾਦਿਭਾਵਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **ਸਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਕਾਨੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਤੇਸਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਦਿਭਾਵਸਾਧਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਬਹੁਕਾਰਾ**ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਬਹੂਪਕਾਰਾ। **ਆਪਾਦਕਾ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ ਆਪਾਦਕਾ। ਪੁਤ੍ਤਕਾਨਂ ਹਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਜੀਵਿਤਂ ਆਪਾਦਿਤਂ ਪਾਲਿਤਂ ਘਟਿਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਬਨ੍ਧੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ। **ਪੋਸਕਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਹਦਯਲੋਹਿਤਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਪੋਸੇਤਾਰੋ। **ਇਮਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤਾਰੋ**ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਹਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਂ ਨਾਮ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤਾਰੋ ਨਾਮ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਤਿ ਸੇਟ੍ਠਾਧਿਵਚਨਂ। ਯਥਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਚਤਸ੍ਸੋ ਭਾਵਨਾ ਅਵਿਜਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾ ਕਰੁਣਾ ਮੁਦਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਪੁਤ੍ਤਕੇਸੁ ਚਤਸ੍ਸੋ ਭਾਵਨਾ ਅਵਿਜਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਕੁਚ੍ਛਿਗਤਸ੍ਮਿਂ ਹਿ ਦਾਰਕੇ ''ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਪੁਤ੍ਤਕਂ ਅਰੋਗਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਦਾ ਪਨੇਸ ਮਨ੍ਦੋ ਉਤ੍ਤਾਨਸੇਯ੍ਯਕੋ ਊਕਾਹਿ ਵਾ ਮਙ੍ਕੁਲਾਦੀਹਿ ਪਾਣਕੇਹਿ ਦਟ੍ਠੋ ਦੁਕ੍ਖਸੇਯ੍ਯਾਯ ਵਾ ਪਨ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਪਰੋਦਤਿ ਵਿਰਵਤਿ, ਤਦਾਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਵਿਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਕੀਲ਼ਨਕਾਲੇ ਪਨ ਲੋਭਨੀਯਵਯਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਠਿਤਕਾਲੇ ਦਾਰਕਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਤਵਿਹਤਕਪ੍ਪਾਸਪਿਚੁਪਟਲਂ ਵਿਯ ਮੁਦੁਕਂ ਹੋਤਿ ਆਮੋਦਿਤਂ ਪਮੋਦਿਤਂ, ਤਦਾ ਤੇਸਂ ਮੁਦਿਤਾ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਯਦਾ ਪਨੇਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਦਾਰਾਭਰਣਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ, ਤਦਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ''ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਦਾਨਿ ਨੋ ਪੁਤ੍ਤਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਯਾਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭਾਵੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਾਤਿ ਵੁ**ਚ੍ਚਰੇ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਹਿ ਜਾਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਏਵਂ ਨਿਸੀਦ, ਏਵਂ ਤਿਟ੍ਠ, ਏਵਂ ਗਚ੍ਛ, ਏਵਂ ਸਯ, ਏਵਂ ਖਾਦ, ਏਵਂ ਭੁਞ੍ਜ, ਅਯਂ ਤੇ, ਤਾਤਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਅਯਂ ਭਾਤਿਕਾਤਿ, ਅਯਂ ਭਗਿਨੀਤਿ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਸੁਕਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਗਾਹਾਪੇਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਅਥਾਪਰਭਾਗੇ ਅਞ੍ਞੇ ਆਚਰਿਯਾ ਹਤ੍ਥਿਸਿਪ੍ਪਅਸ੍ਸਸਿਪ੍ਪਰਥਸਿਪ੍ਪਧਨੁਸਿਪ੍ਪਥਰੁਸਿਪ੍ਪਮੁਦ੍ਦਾਗਣਨਾਦੀਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੋ ਸਰਣਾਨਿ ਦੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਾਦੀਨਿ ਪਾਪੇਤਿ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਪਚ੍ਛਾਚਰਿਯਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਪਠਮਾ, ਤੇਨਾਹ – ''ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਰੇ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵੁ**ਚ੍ਚਰੇ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਕਥਿਯਨ੍ਤਿ। **ਆਹੁਨੇਯ੍ਯਾ ਚ ਪੁਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਆਹੁਤਂ ਪਾਹੁਤਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਂ ਅਨ੍ਨਪਾਨਾਦਿਂ ਅਰਹਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਆਹੁਨੇਯ੍ਯਾ ਚ ਪੁਤ੍ਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਜਾਯ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕਾ**ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਪਾਣੇ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਜਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਗੋਪਾਯਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਜਾਯ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਨਮਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਨਮੋ ਕਰੇਯ੍ਯ। **ਸਕ੍ਕਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਪਟਿਮਾਨੇਯ੍ਯ। ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਅਨ੍ਨੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨ੍ਨੇਨਾ**ਤਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਖਾਦਨੀਯੇਨ। **ਪਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਵਿਧਪਾਨੇਨ। **ਵਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਕੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ। **ਸਯਨੇਨਾ**ਤਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨੇਨ। **ਉਚ੍ਛਾਦਨੇਨਾ**ਤਿ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸੁਗਨ੍ਧਕਰਣੁਚ੍ਛਾਦਨੇਨ। **ਨ੍ਹਾਪਨੇਨਾ**ਤਿ ਸੀਤੇ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ, ਉਣ੍ਹੇ ਸੀਤੋਦਕੇਨ ਗਤ੍ਤਾਨਿ ਪਰਿਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਪਨੇਨ। **ਪਾਦਾਨਂ ਧੋਵਨੇਨਾ**ਤਿ ਉਣ੍ਹੋਦਕਸੀਤੋਦਕੇਹਿ ਪਾਦਧੋਵਨੇਨ ਚੇਵ ਤੇਲਮਕ੍ਖਨੇਨ ਚ। **ਪੇਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਪਰਲੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਸਗ੍ਗੇ ਪਮੋਦਤੀ**ਤਿ ਇਧ ਤਾਵ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁ ਪਾਰਿਚਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਰਿਚਰਿਯਕਾਰਣਾ

ਤਂ ਪਣ੍ਡਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਇਧੇਵ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ , ਪਰਲੋਕਂ ਪਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਠਿਤੋ ਸੋ ਮਾਤਾਪਿਤੁਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਹਿ ਆਮੋਦਤਿ ਪਮੋਦਤੀਤਿ।

੨. ਆਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਤਥਾਰੂਪੋ**ਤਿ ਤਥਾਜਾਤਿਕੋ। **ਸਮਾਧਿਪਟਿਲਾਭੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਲਾਭੋ। **ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚਾਤਿ ਉਭਯੇਸਮ੍ਪਿ ਕਾਯੋ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਟ੍ਠੇਨ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਅਹਙ੍ਕਾਰਮਮਙ੍ਕਾਰਮਾਨਾਨੁਸਯਾ**ਤਿ ਅਹਙ੍ਕਾਰਦਿਟ੍ਠਿ ਚ ਮਮਙ੍ਕਾਰਤਣ੍ਹਾ ਚ ਮਾਨਾਨੁਸਯੋ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਕਿਲੇਸਾ। **ਨਾਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਸਦ੍ਦਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਗਨ੍ਧਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਰਸਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਸਸ੍ਸਤਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਪੁਗ੍ਗਲਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੇਸੁ। **ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਸਮਾਧਿਞ੍ਚੇਵ ਫਲਞਾਣਞ੍ਚ। **ਸਿਯਾ**ਤਿ ਭਵੇਯ੍ਯ।

ਇਧਾਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ। **ਏਤਂ ਸਨ੍ਤਂ ਏਤਂ ਪਣੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਹਿ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਸਨ੍ਤਤਾਯ ਸਨ੍ਤਂ ਨਾਮ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਸਨ੍ਤਨ੍ਤੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿਪਿ ਸਨ੍ਤਂ। **ਪਣੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਪਣੀਤਨ੍ਤੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਣੀਤਂ ਨਾਮ। **ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋ**ਤਿਆਦੀਨਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਾਨਿ। ‘‘ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋ’’ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਿ ਦਿਵਸਭਾਗਮ੍ਪਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋਤੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤਿ...ਪੇ॰... ਤਥਾ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਵਾਨਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥੋਤਿਆਦੀਨਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਅਟ੍ਠਵਿਧੇ ਆਭੋਗਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਏਕੋਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਦ੍ਵੇਪਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੇਵ।

ਸਙ੍ਖਾਯਾਤਿ ਞਾਣੇਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਪਰੋਪਰਾਨੀ**ਤਿ ਪਰਾਨਿ ਚ ਓਪਰਾਨਿ ਚ। ਪਰਅਤ੍ਤਭਾਵਸਕਅਤ੍ਤਭਾਵਾਨਿ ਹਿ ਪਰਾਨਿ ਚ ਓਪਰਾਨਿ ਚਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਅਰਹਤੋ। **ਇਞ੍ਜਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਿਞ੍ਜਿਤਂ ਦੋਸਮੋਹਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਕਿਲੇਸਦੁਚ੍ਚਰਿਤਿਞ੍ਜਿਤਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਇਞ੍ਜਿਤਾਨਿ ਚਲਿਤਾਨਿ ਫਨ੍ਦਿਤਾਨਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਕੁਹਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣੇਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। **ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਕਿਲੇਸਾਨਂ ਸਨ੍ਤਤਾਯ ਸਨ੍ਤੋ। **ਵਿਧੂਮੋ**ਤਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦਿਧੂਮਵਿਰਹਿਤੋ। **ਅਨੀਘੋ**ਤਿ ਰਾਗਾਦਿਈਘਵਿਰਹਿਤੋ। **ਨਿਰਾਸੋ**ਤਿ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹੋ। **ਅਤਾਰੀ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣੋ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣੋ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ। **ਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਅਰਹਂ ਖੀਣਾਸਵੋ। **ਜਾਤਿਜਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਜਾਤਿਜਰਾਗਹਣੇਨੇਵ ਬ੍ਯਾਧਿਮਰਣਮ੍ਪਿ ਗਹਿਤਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇਪਿ ਗਾਥਾਯਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੩. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩. ਤਤਿਯੇ **ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਮਾਤਿਕਾਠਪਨੇਨ। **ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਠਪਿਤਮਾਤਿਕਾਵਿਭਜਨੇਨ। **ਸਂਖਿਤ੍ਤਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਲੇ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਲੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ। **ਅਞ੍ਞਾਤਾਰੋ ਚ ਦੁਲ੍ਲਭਾ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਕਪੁਗ੍ਗਲਾ ਪਨ ਦੁਲ੍ਲਭਾ। ਇਦਂ ਭਗਵਾ ‘‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਞਾਣਂ ਘਟ੍ਟੇਮੀ’’ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਕਥੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨ ਵਦਤਿ, ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਪਨ ‘‘ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥਾ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਸੇਥ, ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦੇਸਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਨਯਸਤੇਨ ਨਯਸਹਸ੍ਸੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਮੇਸ ਭਾਰੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦੇਸਨਾਯ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ੍ਤੋ **ਏਤਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਕਾਲੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾ**ਤਿ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। **ਅਚ੍ਛੇਚ੍ਛਿ ਤਣ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਞਾਣਸਤ੍ਥੇਨ ਤਣ੍ਹਂ ਛਿਨ੍ਦਿ। **ਵਿਵਤ੍ਤਯਿ ਸਂਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸਂਯੋਜਨਂ ਸਮੂਲਕਂ ਉਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਸਿ। **ਸਮ੍ਮਾ**

ਮਾਨਾਭਿਸਮਯਾ ਅਨ੍ਤਮਕਾਸਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਵ‌ਿਧਸ੍ਸ ਮਾਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਭਿਸਮਯੇਨ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਮਕਾਸਿ। **ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਮੇਤੰ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਾਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਮਯਾ ਪਾਰਾਯਨੇ ਉਦਯਪਞ੍ਹੇ ਇਦੰ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਤੰ ਭਾਸਿਤੰ।

ਇਦਾਨਿ ਯੰ ਤੰ ਭਗਵਤਾ ਭਾਸਿਤੰ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਪਹਾਨੰ ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਉਦਯਪਞ੍ਹੇ ਚ ਏਤੰ ਪਦੰ ''ਪਹਾਨੰ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੧੧੨; ਚੂਲਨਿ॰ ਉਦਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੭੫) ਆਗਤੰ, ਇਧ ਪਨ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਭਾਣਕੇਹਿ ''ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਰੋਪਿਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮੇਵ ਨਾਨੰ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਏਕੋਯੇਵ। **ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾਨੰ, ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਾ ਲੋਭਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਸਹਜਾਤਸਞ੍ਞਾਨੰ। **ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨ ਚੂਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਾਸਞ੍ਚ ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਨੰ ਚੇਤਸਿਕਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਹਾਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਪਹਾਨਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੰ ਅਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੰ ਪਬ੍ਰੂਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਪਨ ''ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਚ ਦੋਮਨਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਹਾਨੰ ਵੂਪਸਮੰ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਮਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲਨਿ॰ ਉਦਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੭੫) ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ ਹਿ ਖੀਣਾਕਾਰਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵੂਪਸਮੋਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਿਲੇਸੇ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗੋਪਿ, ਕਿਲੇਸਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਙ੍ਖਾਤੰ ਫਲਮ੍ਪਿ , ਯੰ ਆਗਮ੍ਮ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਅਮਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮ੍ਪਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਤਾਨਿ ਪਦਾਨਿ ਆਗਤਾਨਿ। ''ਅਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੰ ਪਬ੍ਰੂਮੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। **ਥਿਨਸ੍ਸ ਚ ਪਨੂਦਨ**ਨ੍ਤਿਪਿ ਥਿਨਸ੍ਸ ਚ ਪਨੂਦਨਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ । **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਨੰ ਨਿਵਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਨਿਵਾਰਣਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਫਲਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ।

ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਸੰਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਿਕੇ ਫਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਚ ਸਤਿਯਾ ਚ ਸੰਸੁਦ੍ਧੰ। **ਧਮ੍ਮਤਕ੍ਕਪੁਰੇਜਵ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਤਕ੍ਕੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ, ਸੋ ਆਦਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਪੁਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ ਹੋਤਿ ਅਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸਾਤਿ ਧਮ੍ਮਤਕ੍ਕਪੁਰੇਜਵੋ। ਤੰ ਧਮ੍ਮਤਕ੍ਕਪੁਰੇਜਵੰ। **ਅਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਅਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਵਿਮੋਕ੍ਖੰ ਅਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਪਭੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਪਭੇਦਨਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਪਭੇਦਨਸਙ੍ਖਾਤੰ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਏਵੰਲਦ੍ਧਨਾਮੰ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਮੇਵ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਇਮੇਹਿ ਪਹਾਨਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਮੇਵ ਪਕਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੪. ਨਿਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਨਿਦਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਾਨਿ। **ਕਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਗਾਮਿਕਮ੍ਮਾਨੰ। **ਲੋਭੋ ਨਿਦਾਨੰ ਕਮ੍ਮਾਨੰ ਸਮੁਦਯਾਯਾ**ਤਿ ਲੁਬ੍ਭਨਪਲੁਬ੍ਭਨਸਭਾਵੋ ਲੋਭੋ ਵਟ੍ਟਗਾਮਿਕਮ੍ਮਾਨੰ ਸਮੁਦਯਾਯ ਪਿਣ੍ਡਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਨਿਦਾਨੰ ਕਾਰਣੰ ਪਚ੍ਚਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੋਸੋ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸਨਪਦੁਸ੍ਸਨਸਭਾਵੋ ਦੋਸੋ। **ਮੋਹੋ**ਤਿ ਮੁਯ੍ਹਨਪਮੁਯ੍ਹਨਸਭਾਵੋ ਮੋਹੋ।

ਲੋਭਪਕਤਨ੍ਤਿ ਲੋਭੇਨ ਪਕਤੰ, ਲੋਭਾਭਿਭੂਤੇਨ ਲੁਦ੍ਧੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਲੋਭਤੋ ਜਾਤਨ੍ਤਿ **ਲੋਭਜੰ**। ਲੋਭੋ ਨਿਦਾਨਮਸ੍ਸਾਤਿ **ਲੋਭਨਿਦਾਨੰ**। ਲੋਭੋ ਸਮੁਦਯੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਲੋਭਸਮੁਦਯੰ**। ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਲੋਭਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਅਸ੍ਸ ਲੋਭਜਕਮ੍ਮਵਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਖਨ੍ਧਾ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਿ। **ਤਤ੍ਥ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਵਿਪਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿਆਦਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯੰ ਵਾ ਹੋਤਿ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯੰ ਵਾ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯੰ ਵਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਪਭੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਖਣ੍ਡਾਨੀਤਿ ਅਭਿਨ੍ਨਾਨਿ। **ਅਪੂਤੀਨੀ**ਤਿ ਪੂਤਿਭਾਵੇਨ ਅਬੀਜਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਿ। **ਅਵਾਤਾਤਪਹਤਾਨੀ**ਤਿ ਨ ਵਾਤੇਨ ਨ ਚ ਆਤਪੇਨ ਹਤਾਨਿ। **ਸਾਰਾਦਾਨੀ**ਤਿ ਗਹਿਤਸਾਰਾਨਿ ਸਾਰਵਨ੍ਤਾਨਿ ਨ ਨਿਸ੍ਸਾਰਾਨਿ। **ਸੁਖਸਯਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਚਯਭਾਵੇਨ ਸੁਖੰ ਸਯਿਤਾਨਿ। **ਸੁਖੇਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਮਣ੍ਡਖੇਤ੍ਤੇ। **ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾਯ ਭੂਮਿਯਾ**ਤਿ ਨਙ੍ਗਲਕਸਨੇਨ ਚੇਵ ਅਟ੍ਠਦਨ੍ਤਕੇਨ ਚ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾਯ

ਖੇਤ੍ਤਭੂਮਿਯਾ। **ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਠਪਿਤਾਨਿ ਰੋਪਿਤਾਨਿ। **ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਸੇਯਜ। **ਵੁਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਮਨੇਨ **ਵੁਦ੍ਧਿਂ**, ਹੇਟ੍ਠਾ ਮੂਲਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾਨੇਨ **ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ**, ਸਮਨ੍ਤਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਭਾਵੇਨ **ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ**।

ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਦਿਟ੍ਠੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕਮ੍ਮਵਿਭਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਹਿ ਏਕਾਦਸ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯਂ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯਂ, ਯਗ੍ਗਰੁਕਂ ਯਬ੍ਬਹੁਲਂ ਯਦਾਸਨ੍ਨਂ ਕਟਤ੍ਤਾ ਵਾ ਪਨ ਕਮ੍ਮਂ, ਜਨਕਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕਂ ਉਪਪੀਲ਼ਕਂ ਉਪਘਾਤਕਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਜਵਨਵੀਥਿਯਂ ਸਤ੍ਤਸੁ ਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਕੁਸਲਾ ਵਾ ਅਕੁਸਲਾ ਵਾ ਪਠਮਜਵਨਚੇਤਨਾ **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। ਤਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ ਕਾਕਵਲਿਯਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠੀਨਂ ਵਿਯ ਕੁਸਲਂ, ਨਨ੍ਦਯਕ੍ਖਨਨ੍ਦਮਾਣਵਕਨਨ੍ਦਗੋਘਾਤਕਕੋਕਾਲਿਯਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਦੇਵਦਤ੍ਤਚਿਞ੍ਚਮਾਣਵਿਕਾਨਂ ਵਿਯ ਚ ਅਕੁਸਲਂ। ਤਥਾ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਂ ਪਨ ਅਹੋਸਿਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਅਵਿਪਾਕਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਂ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕੋਪਮਾਯ ਸਾਧੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕੇਨ ਮਿਗਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਧਨੁਂ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਖਿਤ੍ਤੋ ਸਰੋ ਸਚੇ ਨ ਵਿਰਜ੍ਝਤਿ, ਤਂ ਮਿਗਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਾਤੇਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕੋ ਨਿਚ੍ਚਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕਂ ਛੇਤ੍ਵਾ ਮਂਸਂ ਆਦਾਯ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਤੋਸੇਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਵਿਰਜ੍ਝਤਿ, ਮਿਗੋ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਦਿਸਂ ਨ ਓਲੋਕੇਤਿ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸਰਸ੍ਸ ਅਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਿਗਵਿਜ੍ਝਨਂ ਵਿਯ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਵਾਰਪਟਿਲਾਭੋ, ਅਵਿਜ੍ਝਨਂ ਵਿਯ ਅਵਿਪਾਕਭਾਵਾਯ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ।

ਅਤ੍ਥਸਾਧਿਕਾ ਪਨ ਸਤ੍ਤਮਜਵਨਚੇਤਨਾ **ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। ਤਂ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਕੁਸਲਪਕ੍ਖੇ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ, ਅਕੁਸਲਪਕ੍ਖੇ ਪਞ੍ਚਾਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭੀ ਏਕਾਯ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਨਂ ਕਤ੍ਤਾ ਏਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਸੇਸਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਚ ਅਹੋਸਿਕਮ੍ਮਭਾਵਂਯੇਵ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਵਿਪਾਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਪੁਰਿਮਉਪਮਾਯਯੇਵ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ।

ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਨ ਪਞ੍ਚਜਵਨਚੇਤਨਾ **ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। ਤਂ ਅਨਾਗਤੇ ਯਦਾ ਓਕਾਸਂ ਲਭਤਿ, ਤਦਾ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ। ਸਤਿ ਸਂਸਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਅਹੋਸਿਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸੁਨਖਲੁਦ੍ਦਕੇਨ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਸੁਨਖਲੁਦ੍ਦਕੇਨ ਮਿਗਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੁਨਖੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋ ਮਿਗਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਯੇਵ ਡਂਸਤਿ; ਏਵਮੇਵਂ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਓਕਾਸਂ ਲਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ, ਤੇਨ ਮੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਕੁਸਲਾਕੁਸਲੇਸੁ ਪਨ ਗਰੁਕਾਗਰੁਕੇਸੁ ਯਂ ਗਰੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ **ਯਗ੍ਗਰੁਕਂ** ਨਾਮ। ਤਦੇਤਂ ਕੁਸਲਪਕ੍ਖੇ ਮਹਗ੍ਗਤਕਮ੍ਮਂ, ਅਕੁਸਲਪਕ੍ਖੇ ਪਞ੍ਚਾਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਸੇਸਾਨਿ ਕੁਸਲਾਨਿ ਵਾ ਅਕੁਸਲਾਨਿ ਵਾ ਵਿਪਚ੍ਚਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਦੇਵ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਦੇਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਸਾਸਪਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ ਸਕ੍ਖਰਾ ਵਾ ਅਯਗੁਲ਼ਿਕਾ ਵਾ ਉਦਕਰਹਦੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਉਪ੍ਲਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾਵ ਪਵਿਸਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਕੁਸਲੇਪਿ ਅਕੁਸਲੇਪਿ ਯਂ ਗਰੁਕਂ, ਤਦੇਵ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਕੁਸਲਾਕੁਸਲੇਸੁ ਪਨ ਯਂ ਬਹੁਲਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ **ਯਬ੍ਬਹੁਲਂ** ਨਾਮ। ਤਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਲਦ੍ਧਾਸੇਵਨਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਵਾ ਬਲਵਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਸੁ ਸੋਮਨਸ੍ਸਕਰਂ, ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਸੁ ਸਨ੍ਤਾਪਕਰਂ, ਏਤਂ ਯਬ੍ਬਹੁਲਂ ਨਾਮ। ਤਦੇਤਂ ਯਥਾ ਨਾਮ ਦ੍ਵੀਸੁ ਮਲ੍ਲੇਸੁ ਯੁਦ੍ਧਭੂਮਿਂ ਓਤਿਣ੍ਣੇਸੁ ਯੋ ਬਲਵਾ, ਸੋ ਇਤਰਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਇਤਰਂ ਦੁਬ੍ਬਲਕਮ੍ਮਂ ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਯਂ ਆਸੇਵਨਵਸੇਨ ਵਾ ਬਹੁਲਂ, ਆਸਨ੍ਨਵਸੇਨ ਵਾ ਬਲਵਂ, ਤਂ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ, **ਦੁਟ੍ਠਗਾਮਣਿਅਭਯਰਞ੍ਞੋ** ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਯ।

ਸੋ ਕਿਰ ਚੂਲ਼ਙ੍ਗਣਿਯਯੁਦ੍ਧੇ ਪਰਾਜਿਤੋ ਵਲ਼ਵਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਪਲਾਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਚੂਲ਼ੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਤਿਸ੍ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਨਾਮ ਏਕਕੋਵ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਏਕਂ ਅਟਵਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਜਿਘਚ੍ਛਾਯ ਬਾਧਯਮਾਨਾਯ – ''ਭਾਤਿਕ ਤਿਸ੍ਸ, ਅਤਿਵਿਯ ਨੋ ਜਿਘਚ੍ਛਾ ਬਾਧਤਿ, ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ । ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਵ, ਮਯਾ ਸਾਟਕਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਸਰਕਭਤ੍ਤਂ ਆਭਤਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਆਹਰਾਤਿ। ਸੋ

ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰਤੋ ਠਪੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਤਾਤ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਮਯਂ ਤਯੋ ਜਨਾ, ਕਸ੍ਮਾ ਦੇਵੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਾਰਯਤੀਤਿ? ਭਾਤਿਕ ਤਿਸ੍ਸ, ਯਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਰਾਮਿ, ਨ ਮੇ ਅਯਜਾਨਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰੋ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਪੁਬ੍ਬੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸ੍ਵਾਹਂ ਅਜ੍ਜਪਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਕਾਸਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਕਾਲਂ ਘੋਸੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਛਡ੍ਡਿਤਾਰਞ੍ਞੇ ਕੁਤੋ, ਅਯਜੇ, ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ ਦੇਵਾਤਿ। ‘‘ਨਾਯਂ ਤਵ ਭਾਰੋ। ਸਚੇ ਮਮ ਸਦ੍ਧਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਯਜੇ, ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ, ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਕਾਲਂ ਘੋਸੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ‘‘ਕਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਘੋਸੇਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਬੋਧਿਮਾਤੁਮਹਾਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘ਕਤ੍ਥਾਯਂ ਸਦ੍ਦੋ’ਤਿ ਤਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਦੁਟ੍ਠਗਾਮਣਿਅਭਯਮਹਾਰਾਜਾ ਯੁਦ੍ਧਪਰਾਜਿਤੋ ਅਟਵਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਏਕਂ ਸਰਕਭਤ੍ਤਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘ਏਕਕੋਵ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਕਾਲਂ ਘੋਸਾਪੇਸੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਮਨੋਗਤਿਯਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ‘‘ਪਸ੍ਸ, ਭਾਤਿਕ, ਤਿਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਤ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਪਤ੍ਤਂ ਨੀਹਰਿ। ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਆਹਾਰਪਰਿਸ੍ਸਯੋ ਨਾਮ ਮਾ ਕਦਾਚਿ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਿਸ੍ਸਾਮਚ੍ਚੋਪਿ ‘‘ਮਮ ਅਯਜਪੁਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਪਤ੍ਤੇ ਆਕਿਰਿ। ਵਲ੍ਲਵਾਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਵਲ੍ਲਵਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਲੋਪਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਅਦਾਸਿ।

ਰਾਜਾਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਤਿਵਿਯਮ੍ਹਾ ਜਿਘਚ੍ਛਿਤਾ, ਸਾਧੁ ਵਤਸ੍ਸ ਸਚੇ ਅਤਿਰੇਕਭਤ੍ਤਸਿਤ੍ਥਾਨਿ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਰਞ੍ਞੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਭਤ੍ਤਂ ਏਤੇਸਂ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਆਕਾਸੇ ਖਿਪਿ, ਪਤ੍ਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਭਤ੍ਤਂ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਜਨਾਨਂ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਪਤ੍ਤਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਚ੍ਛਪਤ੍ਤਂ ਨ ਪੇਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਸਾਟਕਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਾਟਕਂ ਪਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਤ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਮ ਅਯਜਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੂ’’ਤਿ ਆਕਾਸੇ ਖਿਪਿ। ਪਤ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਰਞ੍ਞੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਧਾਤੂਨਂ ਅਟ੍ਠਮਭਾਗਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵੀਸਰਤਨਸਤਿਕਂ ਮਹਾਚੇਤਿਯਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤੇਯੇਵ ਚੇਤਿਯੇ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾਸਮਯੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਹਾਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਨਿਕਾਯਵਸੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਛਹਿ ਦੇਵਲੋਕੇਹਿ ਛ ਰਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਆਕਾਸੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਰਾਜਾ ‘‘ਪੁਞ੍ਞਪੋਤ੍ਥਕਂ ਆਹਰਥਾ’’ਤਿ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਞ੍ਞਪੋਤ੍ਥਕਂ ਵਾਚਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਪਰਿਤੋਸੇਸਿ। ਸੋ ‘‘ਪਰਤੋ ਵਾਚੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਪੋਤ੍ਥਕਵਾਚਕੋ ‘‘ਚੂਲਙ੍ਗਣਿਯਯੁਦ੍ਧੇ ਪਰਾਜਿਤੇਨ ਤੇ ਦੇਵ ਅਟਵਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਏਕਂ ਸਰਕਭਤ੍ਤਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਮਾਤੁਮਹਾਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਾ ਦਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ‘‘ਠਪੇਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕਤਰੋ ਦੇਵਲੋਕੋ ਰਮਣੀਯੋ’’ਤਿ? ਸਬ੍ਬਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਤੁਸਿਤਭਵਨਂ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਭਵਨਤੋ ਆਗਤਰਥੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਤੁਸਿਤਭਵਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਇਦਂ ਬਲਵਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਦਾਨੇ ਵਤ੍ਥੁ।

ਯਂ ਪਨ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲੇਸੁ ਆਸਨ੍ਨਮਰਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਂ **ਯਦਾਸਨ੍ਨਂ** ਨਾਮ। ਤਦੇਤਂ ਯਥਾ ਨਾਮ ਗੋਗਣਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਵਜਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਵਿਵਟੇ ਪਰਭਾਗੇ ਦਮ੍ਮਗਵਬਲਵਗਵੇਸੁ ਸਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਯੋ ਵਜਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਦੁਬ੍ਬਲਜਰਗ੍ਗਵੋਪਿ, ਸੋ ਏਵ ਪਠਮਤਰਂ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲੇਸੁ ਸਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਮਰਣਕਾਲਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ – ਮਧੁਅਙ੍ਗਣਗਾਮੇ ਕਿਰ ਏਕੋ ਦਮਿਲ਼ਦੋਵਾਰਿਕੋ ਪਾਤੋਵ ਬਲਿਸੰ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਚ੍ਛੇ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਤਣ੍ਡੁਲੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਕੇਨ ਦਧਿੰ, ਏਕੰ ਪਚਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਅਨੁਟ੍ਠਾਨਸੇਯ੍ਯੰ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਗਿਰਿਵਿਹਾਰਵਾਸੀ ਚੂਲ਼ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ‘‘ਮਾ ਅਯੰ ਸਤ੍ਤੋ ਮਯਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਨਸ੍ਸਤੂ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ, ‘‘ਸਾਮਿ, ਥੇਰੋ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਹੰ ਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨ ਗਤਪੁਬ੍ਬੋ, ਕਤਰੇਨ ਮੇ ਗੁਣੇਨ ਥੇਰੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਚ੍ਛਾਤਿ ਨੰ ਵਦਥਾਤਿ। ਸਾ ‘‘ਅਤਿਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ‘‘ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਕਾ ਸਰੀਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਦੁਬ੍ਬਲੋ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਥੇਰੋ ਘਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸੀਲੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਥਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਤੀਣਿ ਸਰਣਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਦਾਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨੀਤਿ ਵਚਨਕਾਲੇਯੇਵ ਜਿਵ੍ਹਾ ਪਪਤਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤਿ ਏਤ੍ਤਕ’’ਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਸੋਪਿ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਚ ‘‘ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਇਦੰ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਥੇਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਦ੍ਧਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ‘‘ਕੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਮਿਲ਼ਦੋਵਾਰਿਕੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਕੁਹਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸੀਤਿ? ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕੇਸੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਮੇ ਅਯ੍ਯੋ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਅਦਸ੍ਸ, ਉਪਰਿ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸੰ। ਅਹੰ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵੰ ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਪੁਤ੍ਤੁਕਾਤਿ। ਸੋ ਥੇਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਮੇਵ ਗਤੋ। ਇਦੰ ਤਾਵ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇ ਵਤ੍ਥੁ।

ਅਨੁਰਗਙ੍ਗਾਯ ਪਨ ਮਹਾਵਾਚਕਾਲਉਪਾਸਕੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਤਿੰਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੰ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹੰ ਏਵੰ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੰ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਓਭਾਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿੰ, ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੰ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਲ੍ਲਾਸੰ ਪਤ੍ਵਾ ਕਾਲਕਿਰਿਯੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਗਙ੍ਗਾਯ ਨਵਉਸਭਿਕੋ ਸੁਸੁਮਾਰਪੇਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਕਚ੍ਛਕਤਿਤ੍ਥੇਨ ਸਟ੍ਠਿ ਪਾਸਾਣਤ੍ਥਮ੍ਭਸਕਟਾਨਿ ਅਗਮੰਸੁ। ਸੋ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਗੋਣੇ ਚ ਪਾਸਾਣੇ ਚ ਖਾਦਿ। ਇਦੰ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇ ਵਤ੍ਥੁ।

ਏਤੇਹਿ ਪਨ ਤੀਹਿ ਮੁਤ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਾਣਵਸੇਨ ਕਤੰ **ਕਟਤ੍ਤਾ ਵਾ ਪਨ ਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ। ਤੰ ਯਥਾ ਨਾਮ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੇਨ ਖਿਤ੍ਤਦਣ੍ਡੰ ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਤੇਸੰ ਅਭਾਵੇ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਿਪਾਕੰ ਦੇਤਿ।

ਜਨਕੰ ਨਾਮ ਏਕੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਨੇਤਿ, ਪਵਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੰ ਕਮ੍ਮੰ ਵਿਪਾਕੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਾਤਾ ਜਨੇਤਿਯੇਵ, ਧਾਤਿਯੇਵ ਪਨ ਜਗ੍ਗਤਿ; ਏਵਮੇਵੰ ਮਾਤਾ ਵਿਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੰ ਜਨਕਕਮ੍ਮੰ, ਧਾਤਿ ਵਿਯ ਪਵਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ। **ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕੰ** ਨਾਮ ਕੁਸਲੇਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ ਅਕੁਸਲੇਪਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਗਤਿਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਾਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੁਗਤਿਭਵਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਵਿਚਰਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੁਗ੍ਗਤਿਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਅਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਬਹੂਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿਭਵਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਵਿਚਰਤਿ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – **ਜਨਕੰ** ਨਾਮ ਕੁਸਲਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ ਅਕੁਸਲਮ੍ਪਿ। ਤੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਮ੍ਪਿ ਪਵਤ੍ਤੇਪਿ ਰੂਪਾਰੂਪਵਿਪਾਕਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਜਨੇਤਿ। **ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕੰ** ਪਨ ਵਿਪਾਕੰ ਜਨੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਦਿਨ੍ਨਾਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਾ ਜਨਿਤੇ ਵਿਪਾਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸੁਖਦੁਕ੍ਖੰ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤਿ, ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਉਪਪੀਲ਼ਕੰ** ਨਾਮ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਦਿਨ੍ਨਾਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਾ ਜਨਿਤੇ ਵਿਪਾਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸੁਖਦੁਕ੍ਖੰ ਪੀਲ਼ੇਤਿ ਬਾਧੇਤਿ, ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤਿਤੁੰ ਨ ਦੇਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਨਯੋ – ਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇ ਵਿਪਚ੍ਚਮਾਨੇ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੰ ਉਪਪੀਲ਼ਕੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਚ੍ਚਿਤੁੰ ਨ ਦੇਤਿ। ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇ ਵਿਪਚ੍ਚਮਾਨੇ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮੰ ਉਪਪੀਲ਼ਕੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਚ੍ਚਿਤੁੰ ਨ ਦੇਤਿ। ਯਥਾ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕੰ ਰੁਕ੍ਖੰ ਵਾ ਗਚ੍ਛੰ ਵਾ ਲਤੰ ਵਾ ਕੋਚਿਦੇਵ ਦਣ੍ਡੇਨ ਵਾ ਸਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਅਥ ਸੋ ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਾ ਗਚ੍ਛੋ ਵਾ ਲਤਾ ਵਾ ਵਡ੍ਢਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵੰ ਕੁਸਲੰ ਵਿਪਚ੍ਚਮਾਨੰ ਅਕੁਸਲੇਨ

ਉਪਪੀਲ਼ਿਤਂ, ਅਕੁਸਲਂ ਵਾ ਪਨ ਵਿਪਚ੍ਚਮਾਨਂ ਕੁਸਲੇਨ ਉਪਪੀਲ਼ਿਤਂ ਵਿਪਚ੍ਚਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਕੁਸਲਂ ਉਪਪੀਲ਼ੇਸਿ, ਚੋਰਘਾਤਕਸ੍ਸ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਅਕੁਸਲਂ ਉਪਪੀਲ਼ੇਸਿ।

ਰਾਜਗਹੇ ਕਿਰ ਵਾਤਕਾਲ਼ਕੋ ਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਚੋਰਘਾਤਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਦੇਵ, ਵਾਤਕਾਲ਼ਕੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਚੋਰੇ ਘਾਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀ''ਤਿ। ''ਅਪਨੇਥ ਨਂ ਤਸ੍ਮਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰਾਤਿ। ਅਮਚ੍ਚਾ ਨਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਪਯਿਂਸੁ। ਵਾਤਕਾਲ਼ਕੋਪਿ ਯਾਵ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ, ਤਾਵ ਅਹਤਵਤ੍ਥਾਨਿ ਵਾ ਅਚ੍ਛਾਦਿਤੁਂ ਸੁਰਭਿਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਾ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਿਤੁਂ ਪਾਯਾਸਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਉਦ੍ਦਾਦਨਨ੍ਹਾਪਨਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਤੁਂ ਨਾਲਤ੍ਥ। ਸੋ ''ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਮੇ ਕਿਲਿਟ੍ਠਵੇਸੇਨ ਚਰਿਤ''ਨ੍ਤਿ ''ਪਾਯਾਸਂ ਮੇ ਪਚਾਹੀ''ਤਿ ਭਰਿਯਂ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਨੀਯਸਮ੍ਭਾਰਾਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਨਤਿਤ੍ਥਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਅਹਤਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧੇ ਵਿਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਘਰਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਕਮ੍ਮਤੋ ਚਮ੍ਹਿ ਅਪਗਤੋ, ਅਯ੍ਯੋ ਚ ਮੇ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਥੇਰਂ ਘਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਨਵਸਪ੍ਪਿਸਕ੍ਕਰਚੁਣ੍ਣਾਭਿਸਙ੍ਖਤੇਨ ਪਾਯਾਸੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਮੋਦਨਮਕਾਸਿ। ਸੋ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਲੋਮਿਕਖਨ੍ਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਤਰੁਣਵਚ੍ਛਾਯ ਗਾਵਿਯਾ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪਿਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾਗਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਚੋਰਘਾਤਕੋ ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਿਲਿਟ੍ਠਕਮ੍ਮਤੋ ਅਪਨੀਤੋ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ, ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ? ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਚੋਰਘਾਤਕੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਪੁਰਿਸੇ ਘਾਤੇਸਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਚ ਏਵਂ ਵਦੇਥ, ਨਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਪਾਪਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਫਲਨ੍ਤਿ। ਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਵਂ ਅਵਚੁਤ੍ਥ, ਬਲਵਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਲੋਮਿਕਖਨ੍ਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਤਿ।

''ਸੁਭਾਸਿਤਂ ਸੁਣਿਤ੍ਵਾਨ, ਨਾਗਰਿਯੋ ਚੋਰਘਾਤਕੋ।
ਅਨੁਲੋਮਖਨ੍ਤਿਂ ਲਦ੍ਧਾਨ, ਮੋਦਤੀ ਤਿਦਿਵਂ ਗਤੋ''ਤਿ॥

ਉਪਘਾਤਕਂ ਪਨ ਸਯਂ ਕੁਸਲਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲਮ੍ਪਿ ਸਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਂ ਦੁਬ੍ਬਲਕਮ੍ਮਂ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਕਤੇ ਓਕਾਸੇ ਤਂ ਵਿਪਾਕਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਉਪਚ੍ਛੇਦਕਨ੍ਤਿਪਿ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਨਯੋ – ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਚ੍ਚਨਕਾਲੇ ਏਕਂ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ। ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਸ੍ਸਪਿ ਵਿਪਚ੍ਚਨਕਾਲੇ ਏਕਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ। ਇਦਂ ਉਪਚ੍ਛੇਦਕਂ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕੁਸਲਚ੍ਛੇਦਕਂ ਅਹੋਸਿ, ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਚ੍ਛੇਦਕਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਕਾਦਸ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ।

ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਸੋਲ਼ਸ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ''ਅਤ੍ਥੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਪਾਪਕਾਨਿ ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਨਿ ਗਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ਼੍ਹਾਨਿ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਪਾਪਕਾਨਿ ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਨਿ ਉਪਧਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ਼੍ਹਾਨਿ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਪਾਪਕਾਨਿ ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਨਿ ਕਾਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ਼੍ਹਾਨਿ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਪਾਪਕਾਨਿ ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਨਿ ਪਯੋਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ਼੍ਹਾਨਿ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ । ਅਤ੍ਥੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਪਾਪਕਾਨਿ ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਨਿ ਗਤਿਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਉਪਧਿਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਕਾਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ, ਪਯੋਗਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਅਤ੍ਥੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਕਲ੍ਯਾਣਾਨਿ ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਨਿ ਗਤਿਵਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ਼੍ਹਾਨਿ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਉਪਧਿਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਕਾਲਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਪਯੋਗਵਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ਼੍ਹਾਨਿ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਅਤ੍ਥੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਕਲ੍ਯਾਣਾਨਿ ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਨਿ ਗਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਉਪਧਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ, ਕਾਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ, ਪਯੋਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੧੦)।

ਤਤ੍ਥ **ਪਾਪਕਾਨੀ**ਤਿ ਲਾਮਕਾਨਿ। **ਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਗ੍ਗਹਣਾਨਿ। ਗਹਿਤਸਮਾਦਿਨ੍ਨਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਗਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ੍ਹਾਨਿ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਨਿਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਾਨੁਭਵਨਾਰਹੇ ਕਮ੍ਮੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਯੇਵ ਸੁਗਤਿਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ **ਗਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ੍ਹਂ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਗਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਤਿਬਾਹਿਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੋ ਪਨ ਪਾਪਕਮ੍ਮੇਨ ਦਾਸਿਯਾ ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰਿਯਾ ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਉਪਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਮਿਦ੍ਧਿਯਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕਾ ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਨਾਯਂ ਕਿਲਿਟ੍ਠਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਤਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਾਦਿਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ **ਉਪਧਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ੍ਹਂ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਪਠਮਕਪ੍ਪਿਕਕਾਲਸਦਿਸੇ ਸੁਲਭਸਮ੍ਪਨ੍ਨਰਸਭੋਜਨੇ ਸੁਭਿਕ੍ਖਕਾਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ **ਕਾਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ੍ਹਂ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਪਯੋਗਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਤਿ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਪਲਾਯਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਪਲਾਯਤਿ। ਲਞ੍ਜਦਾਨਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਲਞ੍ਜਂ ਦੇਤਿ, ਚੋਰਿਕਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਚੋਰਿਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ **ਪਯੋਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ੍ਹਂ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ।

ਦੁਗ੍ਗਤਿਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ **ਗਤਿਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਦਾਸਿਯਾ ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰਿਯਾ ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ ਦੁਸ੍ਸਣ੍ਠਾਨੋ, ''ਯਕ੍ਖੋ ਨੁ ਖੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਵਿਮਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਸੋ ਸਚੇ ਪੁਰਿਸੋ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਨਂ ''ਨਾਯਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਂ ਵਾ ਰਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਂ ਵਾ ਗੋਣੇ ਵਾ, ਤਿਣਕਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਖੇਲ਼ਸਰਕਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਇਤ੍ਥੀ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਭਤ੍ਤਮਾਸਾਦੀਨਿ ਵਾ ਪਚਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਕਚਵਰਂ ਵਾ ਛਡ੍ਡਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਪਨ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ **ਉਪਧਿਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਾਲੇ ਵਾ ਪਰਿਹੀਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਕਪ੍ਪੇ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ **ਕਾਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਪਯੋਗਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਚੋਰਿਕਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਚੋਰਿਕਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ **ਪਯੋਗਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ।

ਯੋ ਪਨ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਾਨੁਭਵਨਾਰਹੇ ਕਮ੍ਮੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਯੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੁਗ੍ਗਤਿਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ **ਗਤਿਵਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ੍ਹਂ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੇਨ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਾਣੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਕੁਣੀ ਵਾ ਖਞ੍ਜੋ ਵਾ ਪਕ੍ਖਹਤੋ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਓਪਰਜ੍ਜਸੇਨਾਪਤਿਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਨ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾਨੀਤਿ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਇਚ੍ਚਸ੍ਸ ਤਂ ਪੁਞ੍ਞਂ **ਉਪਧਿਵਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ੍ਹਂ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਾਲੇ ਵਾ ਪਰਿਹੀਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਕਪ੍ਪੇ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ **ਕਾਲਵਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ੍ਹਂ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਯੋਗਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ **ਪਯੋਗਵਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਬਾਲ੍ਹਂ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ।

ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮੇਨ ਪਨ ਸੁਗਤਿਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ **ਗਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ । ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਉਪਧਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਮਿਦ੍ਧਿਯਂ ਠਿਤਸ੍ਸ ਦੇਵਨਗਰੇ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਰਤਨਤੋਰਣਸਦਿਸਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਸ ਓਪਰਜ੍ਜਸੇਨਾਪਤਿਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾਨੀ''ਤਿ ਦਹਰਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ ਤਾਨਿ ਠਾਨਨ੍ਤਰਾਨਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ **ਉਪਧਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਠਮਕਪ੍ਪਿਕੇਸੁ ਵਾ ਸੁਲਭਨ੍ਨਪਾਨਕਾਲੇ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ **ਕਾਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਯੋਗਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ **ਪਯੋਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ** ਨਾਮ। ਏਵਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੋਲ਼ਸ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ।

ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗਪਰਿਯਾਯੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ। ਸੇਯਜਥਿਦੰ – ''ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨਾਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮੰ ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੨੩੪)।

ਤਤ੍ਥ ਯੰ ਕਮ੍ਮੰ ਅਤੀਤੇ ਆਯੂਹਿਤੰ ਅਤੀਤੇਯੇਵ ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਲਭਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਜਨਕੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਜਨੇਸਿ, ਰੂਪਜਨਕੰ ਰੂਪੰ, ਤੰ **ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਪਨ ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਨ ਲਭਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਜਨਕੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਰੂਪਜਨਕੰ ਵਾ ਰੂਪੰ ਜਨੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਤੰ **ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨਾਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਪਨ ਅਤੀਤੇ ਆਯੂਹਿਤੰ ਏਤਰਹਿ ਲਦ੍ਧਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਜਨਕੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਰੂਪਜਨਕੰ ਰੂਪੰ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੰ, ਤੰ **ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਅਲਦ੍ਧਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਜਨਕੰ ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਰੂਪਜਨਕੰ ਵਾ ਰੂਪੰ ਜਨੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਤੰ **ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਪਨ ਅਤੀਤੇ ਆਯੂਹਿਤੰ ਅਨਾਗਤੇ ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਜਨਕੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਰੂਪਜਨਕੰ ਰੂਪੰ ਜਨੇਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੰ **ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਅਨਾਗਤੇ ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਜਨਕੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਰੂਪਜਨਕੰ ਵਾ ਰੂਪੰ ਜਨੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੰ **ਅਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਯੰ ਪਨ ਏਤਰਹਿ ਆਯੂਹਿਤੰ ਏਤਰਹਿਯੇਵ ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਲਭਤਿ, ਤੰ **ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮੰ ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਪਨ ਏਤਰਹਿ ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਤੰ **ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਪਨ ਏਤਰਹਿ ਆਯੂਹਿਤੰ ਅਨਾਗਤੇ ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਜਨਕੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਰੂਪਜਨਕੰ ਰੂਪੰ ਜਨੇਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੰ **ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਪਨ ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਜਨਕੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਰੂਪਜਨਕੰ ਵਾ ਰੂਪੰ ਜਨੇਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੰ **ਅਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਯੰ ਪਨਾਨਾਗਤੇ ਆਯੂਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਨਾਗਤੇਯੇਵ ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਜਨਕੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਰੂਪਜਨਕੰ ਵਾ ਰੂਪੰ ਜਨੇਸ੍ਸਤਿ, ਤੰ **ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਪਨ ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਜਨਕੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਰੂਪਜਨਕੰ ਵਾ ਰੂਪੰ ਜਨੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੰ **ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵੰ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗਪਰਿਯਾਯੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ।

ਇਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚੇਵ ਦ੍ਵਾਦਸ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਸੋਲਸ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਾਨਾ ਓਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਏਕਾਦਸ ਕਮ੍ਮਾਨਿਯੇਵ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿਪਿ ਤਤੋ ਓਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿਯੇਵ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯੰ, ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯੰ , ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਸਙ੍ਕਮਨੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਥਾਠਾਨੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯੰ ਕਮ੍ਮੰ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯੰ ਵਾ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭਵੇਯਜ, ''ਦਿਟ੍ਠੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਨ ਵਦੇਯਜ। ਸਚੇਪਿ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯੰ ਵਾ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭਵੇਯਜ, ''ਉਪਪਜ੍ਜ ਵਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਨ ਵਦੇਯਜ। ਅਥਾਪਿ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯੰ ਵਾ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭਵੇਯਜ, ''ਅਪਰੇ ਵਾ ਪਰਿਯਾਯੇ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਨ ਵਦੇਯਜ।

ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਲੋਭੇ ਵਿਗਤੇ**ਤਿ ਲੋਭੇ ਅਪਗਤੇ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ। **ਤਾਲਵਤ੍ਥੁਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਲਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਕਤੰ, ਮਤ੍ਥਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਲੋ ਵਿਯ ਪੁਨ ਅਵਿਰੂਲ੍ਹਿਸਭਾਵੰ ਕਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਭਾਵੰ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਅਭਾਵੰ ਕਤੰ, ਯਥਾ

ਪੁਨ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਏਵਂ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬੀਜਾਨਿ ਵਿਯ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਂ ਕਮ੍ਮਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਤਾਨਿ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਡਹਨਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ, ਅਗ੍ਗਿ ਵਿਯ ਮਗ੍ਗਞਾਣਂ , ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਬੀਜਾਨਂ ਡਹਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਦਡ੍ਢਕਾਲੋ, ਮਸਿਕਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਕਾਲੋ, ਮਹਾਵਾਤੇ ਓਪੁਨਿਤ੍ਵਾ ਨਦਿਯਾ ਵਾ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਕਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਸਨ੍ਤਾਨਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੇਨ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਭਾਵੇਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਭਵਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਅਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਮੋਹਜਞ੍ਚਾਪਵਿਦ੍ਦਸੂਤਿ ਮੋਹਜਞ੍ਚਾਪਿ ਅਵਿਦ੍ਦਸੁ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਂ ਸੋ ਅਵਿਦ੍ਦੂ ਅਨ੍ਧਬਾਲੋ ਲੋਭਜਞ੍ਚ ਦੋਸਜਞ੍ਚ ਮੋਹਜਞ੍ਚਾਤਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਯਂ ਤੇਨ ਪਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਬਹੁਂ। **ਇਧੇਵ ਤਂ ਵੇਦਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਤੇਨ ਬਾਲੇਨ ਇਧ ਸਕੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਯੇਵ ਵੇਦਨੀਯਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਪਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਤ੍ਥੁਂ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਚ੍ਚਨਤ੍ਥਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਥੁ ਨਤ੍ਥਿ। ਨ ਹਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਭਞ੍ਚ ਦੋਸਞ੍ਚ, ਮੋਹਜਞ੍ਚਾਪਿ ਵਿਦ੍ਦਸੂ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਵਿਦ੍ਦੂ ਮੇਧਾਵੀ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤਂ ਲੋਭਜਾਦਿਭੇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਸੋ **ਵਿਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਾਦਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਬ੍ਬਾ ਦੁਗ੍ਗਤਿਯੋ ਜਹੇ,** ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਪਨ ਵਿਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਾ ਦੁਗ੍ਗਤਿਯੋ ਜਹਤਿ। ਦੇਸਨਾਸੀਸਮੇਵੇਤਂ, ਸੁਗਤਿਯੋਪਿ ਪਨ ਸੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਜਹਤਿਯੇਵ। ਯਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ''ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਭਞ੍ਚ ਦੋਸਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਲੋਭਦੋਸਸੀਸੇਨ ਲੋਭਜਞ੍ਚ ਦੋਸਜਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਗਾਥਾਯਪਿ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

੫. ਹਤ੍ਥਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫. ਪਠਮੇ **ਆਲ਼ਵਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਆਲ਼ਵਿਰਟ੍ਠੇ। **ਗੋਮਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਗੁਨ੍ਨਂ ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ। **ਪਣ੍ਣਸਨ੍ਥਰੇ**ਤਿ ਸਯਂ ਪਤਿਤਪਣ੍ਣਸਨ੍ਥਰੇ। **ਅਥਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਗੁਨ੍ਨਂ ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਉਜੁਂ ਮਹਾਪਥਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਿਂਸਪਾਵਨੇ ਸਯਂ ਪਤਿਤਪਣ੍ਣਾਨਿ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਕਤਸਨ੍ਥਰੇ ਸੁਗਤਮਹਾਚੀਵਰਂ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਤਥਾਗਤੇ। **ਹਤ੍ਥਕੋ ਆਲ਼ਵਕੋ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਤੋ ਹਤ੍ਥਂ ਗਤਤ੍ਤਾ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਆਲ਼ਵਕੋ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ। **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਏਤਂ ''ਕਚ੍ਚਿ, ਭਨ੍ਤੇ , ਭਗਵਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਅਵੋਚ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤਂ ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਤਤ੍ਥ ਗਤੋਤਿ? ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤਾਵ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਰਾਜਕੁਮਾਰੋਪਿ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਚਹਿ ਉਪਾਸਕਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਬੁਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮਹਾਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਗੋਪਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਮਿਸ੍ਸਕਮਾਲਂ ਓਚਿਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਵਂ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਗਤੋਤਿ। **ਸੁਖਮਸਯਿਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸੁਖਂ ਸਯਿਤ੍ਥ।

ਅਨ੍ਤਰਟ੍ਠਕੋਤਿ ਮਾਘਫਗ੍ਗੁਣਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਟ੍ਠਦਿਵਸਪਰਿਮਾਣੇ ਕਾਲੇ। ਮਾਘਸ੍ਸ ਹਿ ਅਵਸਾਨੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਦਿਵਸਾ, ਫਗ੍ਗੁਣਸ੍ਸ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਅਯਂ ''ਅਨ੍ਤਰਟ੍ਠਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਹਿਮਪਾਤਸਮਯੇ**ਤਿ ਹਿਮਸ੍ਸ ਪਤਨਸਮਯੇ। **ਖਰਾ**ਤਿ ਫਰੁਸਾ ਕਕ੍ਖਲ਼ਾ ਵਾ। **ਗੋਕਣ੍ਟਕਹਤਾ**ਤਿ ਨਵਵੁਟ੍ਠੇ ਦੇਵੇ ਗਾਵੀਨਂ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਖੁਰਨ੍ਤਰੇਹਿ ਕਦ੍ਦਮੋ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੋ ਵਾਤਾਤਪੇਨ ਸੁਕ੍ਖੋ ਕਕਚਦਨ੍ਤਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ – ''ਗੋਕਣ੍ਟਕਹਤਾ ਭੂਮੀ''ਤਿ। ਗੁਨ੍ਨਂ ਖੁਰਨ੍ਤਰੇਹਿ ਛਿਨ੍ਨਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵੇਰਮ੍ਭੋ ਵਾਤੋ ਵਾਯਤੀ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਵਾਯਨ੍ਤੋ ਵਾਤੋ ਵਾਯਤਿ। ਏਕਾਯ ਦਿਸਾਯ ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਾ ਦਿਸਾਹਿ ਤੀਹਿ ਵਾ ਦਿਸਾਹਿ ਵਾਯਨ੍ਤੋ ਵਾਤੋ ਵੇਰਮ੍ਭੋਤਿ ਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਤੇਨ ਹਿ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾਤਿ ਇਦਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਯਂ ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਨੇਵ ਸੁਖਵਾਸਿਨੋ, ਨ ਦੁਕ੍ਖਵਾਸਿਨੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਜਾਨਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਰਿ ਦੇਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਥਾ ਤੇ ਖਮੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਤੁਯ੍ਹਂ ਰੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ। **ਇਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਅਸ੍ਸ। **ਗੋਨਕਤ੍ਥਤੋ**ਤਿ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਾਧਿਕਲੋਮੇਨ ਕਾਲ਼ਕੋਜਵੇਨ ਅਤ੍ਥਤੋ। **ਪਟਿਕਤ੍ਥਤੋ**ਤਿ ਉਣ੍ਣਾਮਯੇਨ ਸੇਤਤ੍ਥਰਣੇਨ ਅਤ੍ਥਤੋ। **ਪਟਲਿਕਤ੍ਥਤੋ**ਤਿ ਘਨਪੁਪ੍ਫੇਨ ਉਣ੍ਣਾਮਯਅਤ੍ਥਰਣੇਨ ਅਤ੍ਥਤੋ। **ਕਦਲਿਮਿਗਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੋ**ਤਿ ਕਦਲਿਮਿਗਚਮ੍ਮਮਯੇਨ

ਉਤ੍ਤਮਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇਨ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਂ ਕਿਰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਸੇਤਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਕਦਲਿਮਿਗਚਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਸਉਤ੍ਤਰਚ੍ਛਦੋ**ਤਿ ਸਹ ਉਤ੍ਤਰਚ੍ਛਦੇਨ, ਉਪਰਿ ਬਦ੍ਧੇਨ ਰਤ੍ਤਵ◌ਿਤਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨੇ**ਤਿ ਸੀਸੂਪਧਾਨਞ੍ਚ ਪਾਦੂਪਧਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸ੍ਸ ਉਭਤੋ ਠਪਿਤਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨੇ। **ਪਜਾਪਤਿਯੋ**ਤਿ ਭਰਿਯਾਯੋ। **ਮਨਾਪੇਨ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਅਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਮਨਾਪੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨਵ◌ਿਧਾਨੇਨ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਭਵ◌ੇਯ੍ਯੁਂ।

ਕਾਯਿਕਾਤਿ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵ◌ਾਰਕਾਯਂ ਖੋਭਯਮਾਨਾ। **ਚੇਤਸਿਕਾ**ਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵ◌ਾਰਂ ਖੋਭਯਮਾਨਾ। **ਸੋ ਰਾਗੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨੋ**ਤਿ ਤਥਾਰੂਪੋ ਰਾਗੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਰਾਗੋ, ਨ ਸੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨੋ ਨਾਮ। **ਦੋਸਮੋਹੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ ਬਾਹਿਤਪਾਪੋ ਖੀਣਾਸਵਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ । **ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ ਕਾਮੇਸੂ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਸੁ ਚ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਸੁ ਚ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਲੇਪੇਹਿ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ। **ਸੀਤਿਭੂਤੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਤਾਪਨਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਭਾਵ◌ੇਨ ਸੀਤਿਭੂਤੋ। **ਨਿਰੂਪਧੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੂਪਧੀਨਂ ਅਭਾਵ◌ੇਨ ਨਿਰੂਪਧਿ। **ਸਬ੍ਬਾ ਆਸਤ੍ਤਿਯੋ ਛੇਤ੍ਵ**◌ਾਤਿ ਆਸਤ੍ਤਿਯੋ ਵ◌ੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯੋ, ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਆਸਤ੍ਤਵ◌ਿਸਤ੍ਤਾ ਆਸਤ੍ਤਿਯੋ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ। **ਵ◌ਿਨੇਯ੍ਯ ਹਦਯੇ ਦਰ**ਨ੍ਤਿ ਹਦਯਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਦਰਥਂ ਵ◌ਿਨਯਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੂਪਸਮੇਤ੍ਵ◌ਾ। **ਸਨ੍ਤਿਂ ਪਪ੍ਪੁਯ੍ਯ ਚੇਤਸੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵ◌ਾ। ਕਰਣਵਚਨਂ ਵ◌ਾ ਏਤਂ ''ਸਬ੍ਬਚੇਤਸੋ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵ◌ਿਯ, ਚੇਤਸਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵ◌ਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬. ਦੇਵਦੂਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਦੇਵਦੂਤਾਨੀ**ਤਿ ਦੇਵਦੂਤਾ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਚਨਤ੍ਥੋ – ਦੇਵ◌ੋਤਿ ਮਚ੍ਚੁ, ਤਸ੍ਸ ਦੂਤਾਤਿ **ਦੇਵਦੂਤਾ**। ਜਿਣ੍ਣਬ੍ਯਾਧਿਮਤਾ ਹਿ ਸਂਵ◌ੇਗਜਨਨਟ੍ਠੇਨ ''ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਮਚ੍ਚੁਸਮੀਪਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਚੋਦੇਨ੍ਤਿ ਵ◌ਿਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੇਵਦੂਤਾਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਦੇਵ◌ਾ ਵ◌ਿਯ ਦੂਤਾਤਿਪਿ **ਦੇਵਦੂਤਾ**। ਯਥਾ ਹਿ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ''ਤ੍ਵ◌ਂ ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਮਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ; ਏਵਮੇਵ◌ਂ ਜਿਣ੍ਣਬ੍ਯਾਧਿਮਤਾਪਿ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਾ ''ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਏਵ◌ਂਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਚੋਦੇਨ੍ਤਿ ਵ◌ਿਯ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਤਂ ਵਚਨਂ ਅਨਞ੍ਞਥਾਭਾਵ◌ਿਤਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਬ੍ਯਾਕਰਣਸਦਿਸਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦੇਵ◌ਾ ਵ◌ਿਯ ਦੂਤਾਤਿ ਦੇਵਦੂਤਾ। ਵ◌ਿਸੁਦ੍ਧਿਦੇਵ◌ਾਨਂ ਦੂਤਾਤਿਪਿ **ਦੇਵਦੂਤਾ**। ਸਬ੍ਬਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾ ਹਿ ਜਿਣ੍ਣਬ੍ਯਾਧਿਮਤਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾਵ ਸਂਵ◌ੇਗਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਿਸੁਦ੍ਧਿਦੇਵ◌ਾਨਂ ਦੂਤਾਤਿਪਿ ਦੇਵਦੂਤਾ। ਇਧ ਪਨ ਲਿਙ੍ਗਵ◌ਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ''ਦੇਵਦੂਤਾਨੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

ਕਾਯੇਨ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਨ੍ਤਿਆਦਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਦ੍ਧਂ? ਦੇਵਦੂਤਾਨੁਯੁਞ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੁਪਕ੍ਕਮਕਮ੍ਮਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਇਮਿਨਾ ਹਿ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਤਤ੍ਥ ਯਮੋ ਰਾਜਾ ਦੇਵਦੂਤੇ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਯੇਨ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵ◌ਾਰੇਨ ਤਿਵ◌ਿਧਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰਤਿ। **ਵ◌ਾਚਾਯਾ**ਤਿ ਵਚੀਦ੍ਵ◌ਾਰੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰਤਿ। **ਮਨਸਾ**ਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵ◌ਾਰੇਨ ਤਿਵ◌ਿਧਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰਤਿ।

ਤਮੇਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਨਿਰਯਪਾਲਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਚ੍ਚੇ ਥੇਰਾ ''ਨਿਰਯਪਾਲਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਨ੍ਤਰੂਪਂ ਵ◌ਿਯ ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਾਰਣਂ ਕਾਰੇਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਂ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨਿਰਯੇ ਨਿਰਯਪਾਲਾਤਿ, ਆਮਨ੍ਤਾ। ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਕਾਰਣਿਕਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ (ਕਥਾ॰ ੮੬੬) ਪਟਿਸੇਧਿਤਮੇਵ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਕਾਰਕਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਵਮੇਵ ਨਿਰਯੇ ਨਿਰਯਪਾਲਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ। **ਯਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਯਮਰਾਜਾ ਨਾਮ ਵ◌ੇਮਾਨਿਕਪੇਤਰਾਜਾ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਦਿਬ੍ਬਵ◌ਿਮਾਨੇ ਦਿਬ੍ਬਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਦਿਬ੍ਬਉਯ੍ਯਾਨਦਿਬ੍ਬਨਾਟਕਾਦਿਸਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਕਮ੍ਮਵ◌ਿਪਾਕਂ, ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਰਾਜਾ, ਨ ਚੇਸ ਏਕੋਵ ਹੋਤਿ, ਚਤੂਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵ◌ਾਰੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਜਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਮਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਮਾਤੁ ਹਿਤੋ ਮਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ, ਮਾਤਰਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨ ਮਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋਤਿ ਅਮਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ, ਮਾਤਰਿ ਮਿਚ੍ਛਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਖੀਣਾਸਵ◌ਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਮ, ਤੇਸੁ ਮਿਚ੍ਛਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞੋ ਨਾਮ।

ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਤੀਤਿ ਅਨੁਯੋਗᩅਤ੍ਤੁਂ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਲਦ੍ਧਿਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ ਪਨ **ਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਤਿ** ਨਾਮ, ਕਾਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਸਮਨੁਭਾਸਤਿ** ਨਾਮ। **ਨਾਦ੍ਦਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਹਿਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੇᩅਦੂਤਸ੍ਸ ਅਭਾᩅਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏᩅਂ ᩅਦਤਿ।

ਅਥ ਨਂ ਯਮੋ ''ਨਾਯਂ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ᩅਾ ਅਤ੍ਥਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਾਪੇਤੁਕਾਮੋ **ਅਮ੍ਭੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਜਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣਂ। **ਗੋਪਾਨਸਿᩅਙ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਪਾਨਸੀ ᩅਿਯ ᩅਙ੍ਕਂ। **ਭੋਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਭਗ੍ਗਂ। ਇਮਿਨਾਪਿਸ੍ਸ ᩅਙ੍ਕਭਾᩅਮੇᩅ ਦੀਪੇਤਿ। **ਦਣ੍ਡਪਰਾਯਣ**ਨ੍ਤਿ ਦਣ੍ਡਪਟਿਸਰਣਂ ਦਣ੍ਡਦੁਤਿਯਂ। **ਪᩅੇਧਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਪਮਾਨਂ। **ਆਤੁਰ**ਨ੍ਤਿ ਜਰਾਤੁਰਂ। **ਖਣ੍ਡਦਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਜਰਾਨੁਭਾᩅੇਨ ਖਣ੍ਡਿਤਦਨ੍ਤਂ। **ਪਲਿਤਕੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਰਕੇਸਂ। **ᩅਿਲੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ᩅਾ ਗਹਿਤਕੇਸਂ ᩅਿਯ ਖਲ੍ਲਾਟਂ। **ਖਲਿਤਸਿਰ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਖਲ੍ਲਾਟਸੀਸਂ। **ᩅਲਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤᩅਲਿਂ। **ਤਿਲਕਾਹਤਗਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਤਤਿਲਕਕਾਲ਼ਤਿਲਕੇਹਿ ᩅਿਕਿਣ੍ਣਸਰੀਰਂ। **ਜਰਾਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਜਰਾਸਭਾᩅੋ, ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤੋ ਜਰਾਯ, ਜਰਾ ਨਾਮ ਮਯ੍ਹਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਯੇᩅ ਪᩅਤ੍ਤਤੀਤਿ। ਪਰਤੋ **ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮੋ ਮਰਣਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਪਦਦ੍ᩅਯੇਪਿ ਏਸੇᩅ ਨਯੋ।

ਪਠਮਂ ਦੇᩅਦੂਤਂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ᩅਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣਸਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏᩅਂ ᩅਦਤਿ ਨਾਮ – ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ᩅਿਯ ਤਰੁਣੋ ਅਹੋਸਿਂ ਊਰੁਬਲੀ ਬਾਹੁਬਲੀ ਜᩅਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਤਾ ਬਲਜᩅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾ, ᩅਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਮੇ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਕਿਚ੍ਚਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਜਰਾਯਮ੍ਹਿ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤਾਯ ਏਦਿਸੋ ਜਾਤੋ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਮੇᩅ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਜਰਾਯ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਾᩅ। ਯਥੇᩅ ਹਿ ਮਯ੍ਹਂ, ਏᩅਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਜਰਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਾᩅ ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ । ਤੇਨੇᩅੇਸ ਦੇᩅਦੂਤੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। **ਆਬਾਧਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਬਾਧਿਕਂ। **ਦੁਕ੍ਖਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਤ੍ਤਂ। **ਬਾਲ਼੍ਹਗਿਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਗਿਲਾਨਂ।

ਦੁਤਿਯਂ ਦੇᩅਦੂਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਗਿਲਾਨਸਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏᩅਂ ᩅਦਤਿ ਨਾਮ – ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ᩅਿਯ ਨਿਰੋਗੋ ਅਹੋਸਿਂ, ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਬ੍ਯਾਧਿਨਾ ਅਭਿਹਤੋ, ਸਕੇ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸੇ ਪਲਿਪਨ੍ਨੋ, ਉਟ੍ਠਾਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ। ᩅਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਮੇ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਕਿਚ੍ਚਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਯਾਧਿਤੋਮ੍ਹਿ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤਾਯ ਏਦਿਸੋ ਜਾਤੋ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਮੇᩅ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਬ੍ਯਾਧਿਤੋ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਾᩅ। ਯਥੇᩅ ਹਿ ਮਯ੍ਹਂ, ਏᩅਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਬ੍ਯਾਧਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਾᩅ ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਤੇਨੇᩅੇਸ ਦੇᩅਦੂਤੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਏਕਾਹਮਤਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕਾਹਂ ਮਤਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਏਕਾਹਮਤੋ, ਤਂ ਏਕਾਹਮਤਂ। ਪਰਤੋ ਪਦਦ੍ᩅਯੇਪਿ ਏਸੇᩅ ਨਯੋ। ਭਸ੍ਤਾ ᩅਿਯ ᩅਾਯੁਨਾ ਉਦ੍ਧਂ ਜੀᩅਿਤਪਰਿਯਾਦਾਨਾ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਸਮੁਗ੍ਗਤੇਨ ਸੂਨਭਾᩅੇਨ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਤ੍ਤਾ **ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਂ**। ᩅਿਨੀਲੋ ᩅੁਚ੍ਚਤਿ ᩅਿਪਰਿਭਿਨ੍ਨᩅਣ੍ਣੋ, ᩅਿਨੀਲੋᩅ ᩅਿਨੀਲਕੋ, ਤਂ **ᩅਿਨੀਲਕਂ**। ਪਟਿਕੂਲਤ੍ਤਾ ᩅਾ ਕੁਚ੍ਛਿਤਂ ᩅਿਨੀਲਨ੍ਤਿ ᩅਿਨੀਲਕਂ। **ᩅਿਪੁਬ੍ਬਕ**ਨ੍ਤਿ ᩅਿਸ੍ਸਨ੍ਦਮਾਨਪੁਬ੍ਬਕਂ, ਪਰਿਭਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਹਿ ਪਗ੍ਘਰਿਤੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪਲਿਮਕ੍ਖਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤਿਯਂ ਦੇᩅਦੂਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਤਕਸਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏᩅਂ ᩅਦਤਿ ਨਾਮ – ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ, ਮਂ ਆਮਕਸੁਸਾਨੇ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦਿਭਾᩅਪ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਮਰਣਤੋਮ੍ਹਿ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤਾਯ ਏਦਿਸੋ ਜਾਤੋ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਮੇᩅ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਮਰਣਤੋ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਾ। ਯਥੇᩅ ਹਿ ਮਯ੍ਹਂ, ਏᩅਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਮਰਣਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਾᩅ ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਤੇਨੇᩅਸ੍ਸ ਦੇᩅਦੂਤੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਇਮਂ ਪਨ ਦੇᩅਦੂਤਾਨੁਯੋਗਂ ਕੋ ਲਭਤਿ, ਕੋ ਨ ਲਭਤਿ? ਯੇਨ ਤਾᩅ ਬਹੁਂ ਪਾਪਂ ਕਤਂ, ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ᩅਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿਯੇᩅ। ਯੇਨ ਪਨ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਪਾਪਂ ਕਤਂ, ਸੋ ਲਭਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਸਭਣ੍ਡਂ ਚੋਰਂ ਗਹੇਤ੍ᩅਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇᩅ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਨ ᩅਿਨਿਚ੍ਛਿਨਨ੍ਤਿ। ਅਨੁᩅਿਜ੍ਜਿਤ੍ᩅਾ ਗਹਿਤਂ ਪਨ ᩅਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨਂ ਨਯਨ੍ਤਿ, ਸੋ ᩅਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਲਭਤਿ। ਏᩅਂਸਮ੍ਪਦਮੇਤਂ। ਪਰਿਤ੍ਤਪਾਪਕਮ੍ਮਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯਪਿ ਸਰਨ੍ਤਿ, ਸਾਰੀਯਮਾਨਾਪਿ ਸਰਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਦੀਘਜਯਨ੍ਤੁਦਮਿਲ਼ੋ** ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਸਰਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਦਮਿਲ਼ੋ ਸੁਮਨਗਿਰਿਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਆਕਾਸਚੇਤਿਯਂ ਰਤ੍ਤਪਟੇਨ ਪੂਜੇਸਿ, ਅਥ ਨਿਰਯੇ ਉਸ੍ਸਦਸਾਮਨ੍ਤੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪੂਜਿਤਪਟਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿ, ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਅਪਰੋਪਿ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਖਲਿਸਾਟਕਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਸਿ, ਮਰਣਕਾਲਮ੍ਹਿ ਪਟਪਟਾਤਿ ਸਦ੍ਦੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ , ਸੋਪਿ ਉਸ੍ਸਦਸਾਮਨ੍ਤੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਜਾਲਸਦ੍ਦੇਨ ਤਂ ਸਾਟਕਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਕੁਸਲਂ ਕਮ੍ਮਂ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀਤਿ।

ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਅਸਰਨ੍ਤੇ ਪਨ ਤਯੋ ਦੇਵਦੂਤੇ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਪਠਮੇਨ ਦੇਵਦੂਤੇਨ ਸਰਤਿ, ਕੋਚਿ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯੇਹਿ, ਕੋਚਿ ਤੀਹਿਪਿ ਨਸ੍ਸਰਤਿ। ਤਂ ਯਮੋ ਰਾਜਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਯਂ ਸਾਰੇਤਿ। ਏਕੋ ਕਿਰ ਅਮਚ੍ਚੋ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਕੁਮ੍ਭੇਨ ਮਹਾਚੇਤਿਯਂ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਯਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦਾਸਿ, ਤਂ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਯਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨਯਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਤੀਹਿਪਿ ਦੇਵਦੂਤੇਹਿ ਕੁਸਲਂ ਅਸਰਨ੍ਤੇ ਯਮੋ ਸਯਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਮਹਾਚੇਤਿਯਂ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਕੁਮ੍ਭੇਨ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦਾਸੀ''ਤਿ ਸਾਰੇਸਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਂ ਗਤੋ । ਯਮੋ ਪਨ ਸਯਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ – ''ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਨਾਮ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ।

ਤਤ੍ਤਂ ਅਯੋਖਿਲਨ੍ਤਿ ਤਿਗਾਵੁਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਯ ਲੋਹਪਥਵਿਯਾ ਉਤ੍ਤਾਨਕਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇ ਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਯਸੂਲਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਵਾਮਹਤ੍ਥਾਦੀਸੁ। ਯਥਾ ਚ ਤਂ ਉਤ੍ਤਾਨਕਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਏਵਂ ਉਰੇਨਪਿ ਵਾਮਪਸ੍ਸੇਨਪਿ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇਨਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤਂ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੇਵ। **ਸਂਵੇਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਜਲਿਤਾਯ ਲੋਹਪਥਵਿਯਾ ਤਿਗਾਵੁਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਕੁਠਾਰੀਹੀ**ਤਿ ਮਹਤੀਹਿ ਗੇਹਸ੍ਸ ਏਕਪਕ੍ਖਚ੍ਛਦਨਮਤ੍ਤਾਹਿ ਕੁਠਾਰੀਹਿ ਤਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਲੋਹਿਤਂ ਨਦੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਦਤਿ, ਲੋਹਪਥਵਿਤੋ ਜਾਲਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਾਹਤਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਂ ਵਿਯ ਅਟ੍ਠਂਸਮ੍ਪਿ ਛਲ਼ਂਸਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਵਾਸੀਹੀ**ਤਿ ਮਹਾਸੁਪ੍ਪਪ੍ਪਮਾਣਾਹਿ ਵਾਸੀਹਿ। **ਰਥੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਗਯੋਤ੍ਤਪਕ੍ਖਰਥਚਕ੍ਕਕੁਬ੍ਬਰਪਾਜਨੇਹਿ ਸਬ੍ਬਤੋ ਪਜ੍ਜਲਿਤੇ ਰਥੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ। **ਮਹਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਕੂਟਾਗਾਰਪ੍ਪਮਾਣਂ। **ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤੇਹਿ ਅਯਮੁਗ੍ਗਰੇਹਿ ਪੋਥੇਨ੍ਤਾ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤਿ। **ਸਕਿਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਪਕ੍ਕੁਥਿਤਾਯ ਉਕ੍ਖਲਿਯਾ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਣ੍ਡੁਲਾ ਵਿਯ ਉਦ੍ਧਮਧੋਤਿਰਿਯਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਮਹਾਨਿਰਯੇ**ਤਿ ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯਮ੍ਹਿ।

ਭਾਗਸੋ ਮਿਤੋਤਿ ਭਾਗੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਭਤ੍ਤੋ। **ਪਰਿਯਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ। **ਅਯਸਾ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਅਯਪਟ੍ਟੇਨ ਛਾਦਿਤੋ। **ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਸਤਂ, ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਯਥਾ ਤਂ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਸਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਯਮਕਗੋਲ਼ਕਾ ਵਿਯ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ।

ਹੀਨਕਾਯੂਪਗਾਤਿ ਹੀਨਂ ਕਾਯਂ ਉਪਗਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਉਪਾਦਾਨੇ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਗ੍ਗਹਣੇ। **ਜਾਤਿਮਰਣਸਮ੍ਭਵੇ**ਤਿ ਜਾਤਿਯਾ ਚ ਮਰਣਸ੍ਸ ਚ ਕਾਰਣਭੂਤੇ। **ਅਨੁਪਾਦਾ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਉਪਾਦਾਨੇਹਿ ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ। **ਜਾਤਿਮਰਣਸਙ੍ਖਯੇ**ਤਿ ਜਾਤਿਮਰਣਸਙ੍ਖਯਸਙ੍ਖਾਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਾਭਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤਾ। **ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪਚ੍ਚਗੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ।

੭. ਚਤੁਮਹਾਰਾਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਪਰਿਚਾਰਿਕਦੇਵਤਾ। **ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਮੀਦਿਵਸੇ ਕਿਰ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਆਣਾਪੇਤਿ – ''ਤਾਤਾ, ਅਜ੍ਜ ਅਟ੍ਠਮੀਦਿਵਸੇ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਅਨੁਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਚਾਰਕੇ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ – ''ਗਚ੍ਛਥ, ਤਾਤਾ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਕਾਰਕਾਨਂ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੇ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਆਨੇਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਇਮਂ ਲੋਕਂ

ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ। **ਕਚ੍ਚਿ ਬਹੂ**ਤਿਆਦਿ ਤੇਸਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਹਿ ਤੇ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਉਪੋਸਥਂ ਉਪਵਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਵਾਰੇ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। **ਪਟਿਜਾਗਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਜਾਗਰਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸੇ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸਾਨਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਾਨੁਗ੍ਗਮਨਵਸੇਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਮੀਉਪੋਸਥਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਚਤੁਤ੍ਥਿਯਂ ਉਪੋਸਥਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਛਟ੍ਠਿਯਂ। ਅਟ੍ਠਮੀਉਪੋਸਥਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਮਿਯਂ, ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਨਵਮਿਯਂ। ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤੇਰਸਿਯਂ, ਪਨ੍ਨਰਸੀਉਪੋਸਥਂ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਾਟਿਪਦੇ ਉਪੋਸਥਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਰਣਗਮਨਨਿਚ੍ਚਸੀਲਪੁਪ੍ਫਪੂਜਾਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਪਦੀਪਸਹਸ੍ਸਆਰੋਪਨਵਿਹਾਰਕਰਣਾਦੀਨਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਏਵਂ ਅਨੁਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਕਾਰਕਾਨਂ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੇ ਪਟ੍ਟੇ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਰਾਜਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। **ਪੁਤ੍ਤਾ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਮਹਾਰਾਜੇਹਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਪਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। **ਤਦਹੂ**ਤਿ ਤਂਦਿਵਸਂ। **ਉਪੋਸਥੇ**ਤਿ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ।

ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਰਾਜਾਨਂ ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ ਤਾ ਤਾ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨਿਯੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਤਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ''ਮਹਾਰਾਜਾਨਂ ਅਮਚ੍ਚਾ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਖੋ ਮਾਰਿਸਾ ਬਹੂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪੁਞ੍ਞਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਮਾਰਿਸ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਅਸੁਕੋ ਚ ਅਸੁਕੋ ਚ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਂ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਰਾਜਾਨਂ ਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਤਮੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਾਨਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ। ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੇ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਾਨਿ ਲਿਖਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟਪਰਿਮਾਣੇਨੇਵ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਪ੍ਪਕਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਬਹੁਕਾ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਸਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇ ਉਪਾਦਾਯ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮਾਨਂ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਥਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯੇ ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਆਰੋਚਨੇਨ, ਤੇਨ ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਕਾਰਕਾਨਂ ਅਪ੍ਪਕਭਾਵੇਨ। **ਦਿਬ੍ਬਾ ਵਤ, ਭੋ, ਕਾਯਾ ਪਰਿਹਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਵਨਵਾਨਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਪਾਤੁਭਾਵੇਨ ਦੇਵਕਾਯਾ ਪਰਿਹਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਰਮਣੀਯਂ ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਨਗਰਂ ਸੁਞ੍ਞਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਪਰਿਪੂਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਸੁਰਕਾਯਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯਾ ਪਰਿਪੂਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ''ਮਯਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇ ਦੇਵਨਗਰੇ ਦੇਵਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲਿਤੁਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਉਪਾਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਕ੍ਕਦੇਵਰਾਜਕਾਲਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥੇਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਨੁਨਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਨੁਬੋਧਯਮਾਨੋ। **ਤਾਯਂ ਵੇਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ।

ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਪਕ੍ਖਞ੍ਚਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਪਕ੍ਖੋ ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਤੇਮਾਸਂ ਨਿਬਦ੍ਧੁਪੋਸਥੋ, ਤਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਵਾਰਣਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਏਕਮਾਸਂ ਨਿਬਦ੍ਧੁਪੋਸਥੋ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਪਵਾਰਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕੋ ਅਦ੍ਧਮਾਸੋ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਪਕ੍ਖੋਯੇਵ ਨਾਮ। **ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸੁਸਮਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਗੁਣങ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ। **ਯੋਪਿਸ੍ਸ ਮਾਦਿਸੋ ਨਰੋ**ਤਿ ਯੋਪਿ ਸਤ੍ਤੋ ਮਾਦਿਸੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਕਿਰ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਦੇਵਲੋਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਹਾਯ ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਵਾਰੇ ਉਪੋਸਥਂ ਉਪਵਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਅਪਰੋ ਨਯੋ – **ਯੋਪਿਸ੍ਸ ਮਾਦਿਸੋ ਨਰੋ**ਤਿ ਯੋਪਿ ਸਤ੍ਤੋ ਮਾਦਿਸੋ ਅਸ੍ਸ, ਮਯਾ ਪਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਕ੍ਕਾ ਹਿ ਏਵਰੂਪੇਨ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮੇਨ ਸਕ੍ਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਵੁਸਿਤਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਥਵਾਸੋ। **ਕਤਕਰਣੀਯੋ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਓਹਿਤਭਾਰੋ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਭਾਰਕਿਲੇਸਭਾਰਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਭਾਰੇ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਸਦਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਸਦਤ੍ਥੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ।

ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਭਵਸੰਯੋਜਨੋਤਿ ਯੇਨ ਸੰਯੋਜਨੇਨ ਬਦ੍ਧੋ ਭਵੇਸੁ ਆਕਡ੍ਢੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਤ੍ਤਾ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਭਵਸੰਯੋਜਨੋ। **ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। **ਕਲ੍ਲੰ ਵਚਨਾਯਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤੰ ਵਤ੍ਤੁੰ।

ਯੋਪਿਸ੍ਸ ਮਾਦਿਸੋ ਨਰੋਤਿ ਯੋਪਿ ਮਾਦਿਸੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਅਸ੍ਸ, ਸੋਪਿ ਏਵਰੂਪੰ ਉਪੋਸਥੰ ਉਪਵਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਗੁਣੰ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਅਪਰੋ ਨਯੋ **ਯੋਪਿਸ੍ਸ ਮਾਦਿਸੋ ਨਰੋ**ਤਿ ਯੋਪਿ ਸਤ੍ਤੋ ਮਾਦਿਸੋ ਅਸ੍ਸ, ਮਯਾ ਪਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਕ੍ਕਾ ਹਿ ਏਵਰੂਪੇਨ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮੇਨ ਖੀਣਾਸਵਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਅਟ੍ਠਮੰ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੯. ਸੁਖੁਮਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯. ਨਵਮੇ **ਸੁਖੁਮਾਲੋ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖੋ। **ਪਰਮਸੁਖੁਮਾਲੋ**ਤਿ ਪਰਮਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖੋ। **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੁਖੁਮਾਲੋ**ਤਿ ਸਤਤਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖੋ। ਇਮੰ ਭਗਵਾ ਕਪਿਲਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਭਾਵੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਹ, ਚਰਿਯਕਾਲੇ ਪਨ ਤੇਨ ਅਨੁਭੂਤਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। **ਏਕਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ। **ਉਪ੍ਪਲੰ ਵਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਲੰ ਰੋਪੇਤਿ। ਸਾ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਵਨਸਞ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। **ਪਦੁਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਰਪਦੁਮੰ। **ਪੁਣ੍ਡਰੀਕ**ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਪਦੁਮੰ। ਏਵੰ ਇਤਰਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪਦੁਮਪੁਣ੍ਡਰੀਕਵਨੇਹਿ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਰਾਜਾ ਅਮਚ੍ਚੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਰੁਣਦਾਰਕਾ ਕਤਰਕੀਲ਼ਿਕੰ ਪਿਯਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ਉਦਕਕੀਲ਼ਿਕੰ ਦੇਵਾਤਿ। ਤਤੋ ਰਾਜਾ ਕੁਦ੍ਦਾਲਕਮ੍ਮਕਾਰਕੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਞਤ੍ਵਾ – ''ਨ ਯੁਤ੍ਤੋ ਮਹਾਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਨੁਸਕਪਰਿਭੋਗੋ, ਦਿਬ੍ਬਪਰਿਭੋਗੋ ਯੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤ, ਮਹਾਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕੀਲ਼ਾਭੂਮਿਯੰ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਮਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਕੀਦਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤੁ , ਦੇਵਾਤਿ? ਅਪਗਤਕਲ੍ਲਲਕਦ੍ਦਮਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਮਣਿਮੁਤ੍ਤਪਵਾਲ਼ਿਕਾ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਪਵਾਲ਼ਮਯਉਣ੍ਹੀਸੇਹਿ ਮਣਿਮਯਸੋਪਾਨਬਾਹੁਕੇਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮਣਿਮਯਫਲਕੇਹਿ ਸੋਪਾਨੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮਣਿਪਵਾਲ਼ਮਯਾ ਚੇਤ੍ਥ ਨਾਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਸੁਵਣ੍ਣਨਾਵਾਯ ਰਜਤਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਹੋਤੁ, ਰਜਤਨਾਵਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ, ਮਣਿਨਾਵਾਯ ਪਵਾਲ਼ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ, ਪਵਾਲ਼ਨਾਵਾਯ ਮਣਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ, ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮਣਿਪਵਾਲ਼ਮਯਾਵ ਉਦਕਸੇਚਨਨਾਲ਼ਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇਹਿ ਚ ਪਦੁਮੇਹਿ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤੂਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਗਾਹਾਪਿਤਪੋਕ੍ਖਰਣਿਟ੍ਠਾਨੇਸੁਯੇਵ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਮਾਪੇਸਿ।

ਨਨੁ ਚੇਤਾ ਅਪਗਤਕਲ੍ਲਲਕਦ੍ਦਮਾ, ਕਥਮੇਤ੍ਥ ਪਦੁਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਿੰਸੂਤਿ? ਸੋ ਕਿਰ ਤਾਸੁ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸੁ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮਣਿਪਵਾਲ਼ਮਯਾ ਖੁਦ੍ਦਕਨਾਵਾਯੋ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤਾ ਕਲ੍ਲਲਕਦ੍ਦਮਪੂਰਿਤਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਨਿ ਚੇਤ੍ਥ ਪਦੁਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪਦੁਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਿੰਸੁ, ਰੇਣੁਵਟ੍ਟਿਯੋ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੰ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਭਮਰਗਣਾ ਉਪਕੂਜਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਤਾ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੋ ਦੇਵਪੁਰਮੇਵ ਗਤੋ। ਤਤੋ ਵਿਭਾਤਾਯ ਰਤ੍ତਿਯਾ ਮਹਾਜਨੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਹਾਪੁਰਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਮਾਪਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਮਹਾਜਨਪਰਿਵਾਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਿਦ੍ਧਿਯਾ ਦੇਵਤਾਹਿ ਮਾਪਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਉਦਕਕੀਲ਼ਿਕੰ ਅਗਮਾਸਿ।

ਯਾਵਦੇਵ ਮਮਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਾਵਦੇਵਾ**ਤਿ ਪਯੋਜਨਾਵਧਿਨਿਯਾਮਵਚਨੰ, ਯਾਵ ਮਮੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ, ਨਤ੍ਥੇਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞੰ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਅਹੰ। **ਅਕਾਸਿਕੰ ਚਨ੍ਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਣ੍ਹੰ ਚਨ੍ਦਨੰ। **ਕਾਸਿਕੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੁ ਮੇ ਤੰ ਵੇਠਨ**ਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵੇਠਨਮ੍ਪਿ ਮੇ ਕਾਸਿਕੰ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ **ਸੁ**ਇਤਿ ਚ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ, **ਮੇ**ਤਿ ਸਾਮਿਵਚਨੰ। ਵੇਠਨਮ੍ਪਿ ਮੇ ਸਣ੍ਹਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਕਾਸਿਕਾ ਕਞ੍ਚੁਕਾ**ਤਿ ਪਾਰੁਪਨਕਞ੍ਚੁਕੋਪਿ ਸਣ੍ਹਕਞ੍ਚੁਕੋਵ। **ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੰ ਧਾਰੀਯਤੀ**ਤਿ ਮਾਨੁਸਕਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਮ੍ਪਿ

ਦਿਬ੍ਬਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਪਰਿਧਾਰਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਮਾ ਨਂ ਫੁਸਿ ਸੀਤਂ** ਵਾਤਿ ਮਾ ਏਤਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਸੀਤਂ ਵਾ ਉਣ੍ਹਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਫੁਸਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਯੋ ਪਾਸਾਦਾ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਕਿਰ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੇ ਜਾਤੇ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾ ''ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸਨਕਪਾਸਾਦੇ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਡ੍ਢਕਿਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਕੇਨ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨ ਨਵਭੂਮਿਕਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਪਾਸਾਦੇ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਹੇਮਨ੍ਤਿਕੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ਸੁਖਂ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਵਸਿਤੁਂ, ਅਯਂ ਹੇਮਨ੍ਤਿਕੋ। ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਚਨਤ੍ਥੋ – ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਵਾਸੋ ਹੇਮਨ੍ਤਂ, ਹੇਮਨ੍ਤਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਹੇਮਨ੍ਤਿਕੋ। ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਹੇਮਨ੍ਤਿਕੋ** ਪਾਸਾਦੋ ਨਵਭੂਮਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਭੂਮਿਯੋ ਪਨਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹਉਤੁਗ੍ਗਾਹਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਨੀਚਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਸੁਫੁਸਿਤਕਵਾਟਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ ਨਿਬ੍ਬਿਵਰਾਨਿ। ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਜ੍ਜਲਿਤੇ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਯੇਵ ਅਕਂਸੁ। ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਮ੍ਬਲਮਯਂ, ਤਥਾ ਸਾਣਿਵਿਤਾਨਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਵੇਠਨਾਨਿ। ਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਉਣ੍ਹਗ੍ਗਾਹਾਪਨਤ੍ਥਂ ਦਿਵਾ ਵਿਵਟਾਨਿ ਰਤ੍ਤਿਂ ਪਿਹਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਗਿਮ੍ਹਿਕੋ ਪਨ ਪਞ੍ਚਭੂਮਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੀਤਉਤੁਗ੍ਗਾਹਾਪਨਤ੍ਥਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਭੂਮਿਯੋ ਉਚ੍ਚਾ ਅਸਮ੍ਬਾਧਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਨਾਤਿਫੁਸਿਤਾਨਿ ਸਵਿਵਰਾਨਿ ਸਜਾਲਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇ ਉਪ੍ਪਲਾਨਿ ਪਦੁਮਾਨਿ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਾਨਿਯੇਵ ਅਕਂਸੁ। ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦੁਕੂਲਮਯਂ, ਤਥਾ ਸਾਣਿਵਿਤਾਨਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਵੇਠਨਾਨਿ। ਵਾਤਪਾਨਸਮੀਪੇਸੁ ਚੇਤ੍ਥ ਨਵ ਚਾਟਿਯੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਾਦੀਹਿ ਸਞ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਪਦੇਸੇਸੁ ਉਦਕਯਨ੍ਤਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਯੇਹਿ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਵਿਯ ਉਦਕਧਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਪਾਸਾਦੇ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕਲਲਪੂਰਾ ਦੋਣਿਯੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪਦੁਮਾਨਿ ਰੋਪਯਿਂਸੁ। ਪਾਸਾਦਮਤ੍ਥਕੇ ਸੁਕ੍ਖਮਹਿਂਸਚਮ੍ਮਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਯਨ੍ਤਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਛਦਨਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਾਸਾਣੇ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਚਮ੍ਮੇ ਪਵਟ੍ਟਨ੍ਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦੋ ਮੇਘਗਜ੍ਜਿਤਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦਿਵਾ ਪਿਹਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਿਵਟਾਨਿ।

ਵਸ੍ਸਿਕੋ ਸਤ੍ਤਭੂਮਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਭੂਮਿਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਤੂਨਂ ਗਾਹਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਨਾਤਿਉਚ੍ਚਾ ਨਾਤਿਨੀਚਾ ਅਕਂਸੁ। ਏਕਚ੍ਚਾਨਿ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਸੁਫੁਸਿਤਾਨਿ, ਏਕਚ੍ਚਾਨਿ ਸਵਿਵਰਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਕੇਸੁਚਿ ਠਾਨੇਸੁ ਪਜ੍ਜਲਿਤਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ, ਕੇਸੁਚਿ ਜਾਤਸ੍ਸਰਵਸੇਨ ਕਤਂ। ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਾਦੀਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਮ੍ਬਲਦੁਕੂਲਵਸੇਨ ਉਭਯਮਿਸ੍ਸਕਾਨਿ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਿਵਟਾ ਦਿਵਾ ਪਿਹਿਤਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਦਿਵਾ ਵਿਵਟਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਪਿਹਿਤਾ। ਤਯੋਪਿ ਪਾਸਾਦਾ ਉਬ੍ਬੇਧੇਨ ਸਮਪ੍ਪਮਾਣਾ। ਭੂਮਿਕਾਸੁ ਪਨ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ।

ਏਵਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਪਾਸਾਦੇਸੁ ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਛਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਾਕਿਯਾਨਂ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਪਹਿਣਿ – ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਰਜ੍ਜੇ ਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇਸੁ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਦਾਰਿਕਾ ਇਮਂ ਗੇਹਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਤੇ ਸਾਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਕੁਮਾਰੋ ਕੇਵਲਂ ਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਮੋ ਰੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਪ੍ਪਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦਾਰਭਰਣਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਮਯਂ ਧੀਤਰੋ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ''ਕਿਂ ਸਿਪ੍ਪਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਹਸ੍ਸਥਾਮਧਨੁਂ ਆਰੋਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਾਤਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਆਹਰਾਪੇਥਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਧਨੁਂ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਂ ਆਰੋਪੇਤਿ, ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਂ ਓਰੋਪੇਤਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਧਨੁਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਜਿਯਂ ਪਾਦਙ੍ਗੁਟ੍ਠਕੇ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਪਾਦਙ੍ਗੁਟ੍ਠਕੇਨੇਵ ਧਨੁਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਮੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਦਣ੍ਡੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਜਿਯਂ ਪੋਥੇਸਿ। ਸਕਲਨਗਰਂ ਉਪ੍ਪਤਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ। ''ਕਿਂ ਸਦ੍ਦੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਦੇਵੋ ਗਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਅਥਞ੍ਞੇ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਨ ਜਾਨਾਥ, ਨ ਦੇਵੋ ਗਜ੍ਜਤਿ, ਅਙ੍ਗੀਰਸਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਥਾਮਧਨੁਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਜਿਯਂ ਪੋਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਜਿਯਪ੍ਪਹਾਰਸਦ੍ਦੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਾਕਿਯਾ ਤਾਵਤਕੇਨੇਵ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਬਹਲਂ ਅਯੋਪਟ੍ਟਂ ਕਣ੍ਡੇਨ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਤਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਬਹਲਂ ਅਸਨਫਲਕਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਤਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਵਿਦਤ੍ਥਿਬਹਲਂ ਉਦੁਮ੍ਬਰਫਲਕਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਤਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਯਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਂ ਫਲਕਸਤਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਤਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਟ੍ਠਿਪਟਲਂ ਸੁਕ੍ਖਮਹਿਂਸਚਮ੍ਮਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਵਾਲਿਕਸਕਟਾਦੀਨਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਮਹਾਸਤ੍ਤੋ ਵਾਲਿਕਸਕਟਮ੍ਪਿ ਪਲਾਲਸਕਟਮ੍ਪਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਏਕੁਸਭਪ੍ਪਮਾਣਂ ਕਣ੍ਡਂ ਪੇਸੇਸਿ, ਥਲੇ ਅਟ੍ਠਉਸਭਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਅਥ ਨਂ ''ਇਦਾਨਿ ਵਾਤਿਙ੍ਗਣਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾਲਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇਨ ਹਿ ਬਨ੍ਧਾਪੇਥਾਤਿ। ਸਦ੍ਦੂਨੁਰੇ ਬਜ੍ਝਤੁ, ਤਾਤਾਤਿ। ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਗਾਵੁਤਨ੍ਤਰੇ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੁਤਿ। ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਅਦ੍ਧਯੋਜਨੇ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੁਤਿ । ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ ਯੋਜਨੇ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੁਤਿ। ਬਨ੍ਧਾਪੇਥ, ਤਾਤਾਤਿ ਯੋਜਨਮਤ੍ਥਕੇ ਵਾਤਿਙ੍ਗਣਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾਲਂ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਨ੍ਧਕਾਰੇ ਮੇਘਪਟਲਚ੍ਛਨ੍ਨਾਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਕਣ੍ਡਂ ਖਿਪਿ, ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਮਤ੍ਥਕੇ ਵਾਲਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ, ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਨ ਮਹਾਸਤ੍ਤੋ ਲੋਕੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਸਿਪ੍ਪਂ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਕ੍ਯਰਾਜਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧੀਤਰੋ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸਯਿਂਸੁ, ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਸਹਸ੍ਸਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਤੀਸੁ ਪਾਸਾਦੇਸੁ ਦੇਵੋ ਮਞ੍ਞੇ ਪਰਿਚਾਰੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਤਿ।

ਨਿਪ੍ਪੁਰਿਸੇਹੀਤਿ ਪੁਰਿਸਵਿਰਹਿਤੇਹਿ। ਨ ਕੇਵਲਂ ਚੇਤ੍ਥ ਤੂਰਿਯਾਨੇਵ ਨਿਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਾਨਿਪਿ ਨਿਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨੇਵ। ਦੋਵਾਰਿਕਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋਵ, ਨ੍ਹਾਪਨਾਦਿਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋਵ । ਰਾਜਾ ਕਿਰ ''ਤਥਾਰੂਪਂ ਇਸ੍ਸਰਿਯਸੁਖਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਾ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਇਤ੍ਥਿਯੋਵ ਠਪੇਸਿ। **ਪਰਿਚਾਰਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਮੋਦਮਾਨੋ। **ਨ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦਂ ਓਰੋਹਾਮੀ**ਤਿ ਪਾਸਾਦਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨ ਓਤਰਾਮਿ। ਇਤਿ ਮਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਅਞ੍ਞੋ ਸਿਖਾਬਦ੍ਧੋ ਪੁਰਿਸੋ ਨਾਮ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨਾਲਤ੍ਥ। **ਯਥਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਨਿਯਾਮੇਨ। **ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਪੋਰਿਸਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦਾਸਾਨਞ੍ਚੇਵ ਦੇਵਸਿਕਭਤ੍ਤਵੇਤਨਾਭਤਾਨਂ ਕਮ੍ਮਕਰਾਨਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਮਾਨਪੁਰਿਸਾਨਞ੍ਚ। **ਕਣਾਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਕੁਣ੍ਡਕਭਤ੍ਤਂ। **ਬਿਲਙ੍ਗਦੁਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਞ੍ਜਿਕਦੁਤਿਯਂ।

ਏਵਰੂਪਾਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾਤਿ ਏਵਂਜਾਤਿਕਾਯ ਪੁਞ੍ਞਿਦ੍ਧਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ। **ਏਵਰੂਪੇਨ ਚ ਸੁਖੁਮਾਲੇਨਾ**ਤਿ ਏਵਂਜਾਤਿਕੇਨ ਚ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਭਾਵੇਨ। ਸੋਖੁਮਾਲੇਨਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਏਵਂ ਤਥਾਗਤੋ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਠਾਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਸਿ। ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਚ ਨ ਉਪ੍ਪਿਲਾਵਿਤਭਾਵਤ੍ਥਂ ਕਥੇਸਿ, ''ਏਵਰੂਪਾਯਪਿ ਪਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਠਿਤੋ ਪਮਾਦਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋਵ ਅਹੋਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਦਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸੇਵ ਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਤੇਨੇਵ **ਅਸ੍ਸੁਤਵਾ ਖੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਂ। **ਜਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣਂ। **ਅਟ੍ਟੀਯਤੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਟੋ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਹਰਾਯਤੀ**ਤਿ ਹਿਰਿਂ ਕਰੋਤਿ ਲਜ੍ਜਤਿ। **ਜਿਗੁਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਅਸੁਚਿਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਵਾ ਜਿਗੁਚ੍ਛਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। **ਅਤ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਅਤਿਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਜਰਾਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਸਮਾਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਟੀਯਤਿ ਹਰਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਰਾਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਜਰਾਸਭਾਵੋ। **ਜਰਂ ਅਨਤੀਤੋ**ਤਿ ਜਰਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਅਨ੍ਤੋ ਜਰਾਯ ਵਤ੍ਤਾਮਿ। **ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਯੋਬ੍ਬਨਮਦੋ**ਤਿ ਯੋਬ੍ਬਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੋ ਮਾਨਮਦੋ। **ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਹੀਯੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਪਹੀਨੋ। ਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨਸਦਿਸੋ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਨ ਪਨੇਸ ਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨੋ, ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੇਨ ਪਹੀਨੋਵ ਕਥਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਦੇਵਤਾ ਜਰਾਪਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਮਹਾਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਬ੍ਬਨਮਦੋ ਨਾਮ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਆਰੋਗ੍ਯਮਦੋ**ਤਿ ਅਹਂ ਨਿਰੋਗੋਤਿ ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੋ ਮਾਨਮਦੋ। **ਜੀਵਿਤਮਦੋ**ਤਿ ਅਹਂ ਚਿਰਂ ਜੀਵੀਤਿ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੋ ਮਾਨਮਦੋ। **ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ। **ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਹੀਨਾਯ ਲਾਮਕਾਯ ਗਿਹਿਭਾਵਾਯ ਆਵਤ੍ਤਤਿ।

ਯਥਾਧਮ੍ਮਾਤਿ ਬ੍ਯਾਧਿਆਦੀਹਿ ਯਥਾਸਭਾਵਾ। **ਤਥਾਸਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਸਨ੍ਤਾ ਏਵ ਅਵਿਪਰੀਤਬ੍ਯਾਧਿਆਦਿਸਭਾਵਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਂ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਮਮ ਏਵਂ ਵਿਹਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਏਵਂ ਜਿਗੁਚ੍ਛਾਵਿਹਾਰੇਨ

ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਨਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ ਭਵੇਯ੍ਯ ਨਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ। **ਸੋਹਂ ਏਵਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੋ ਅਹਂ ਏਵਂ ਪਰਂ ਜਿਗੁਚ੍ਛਮਾਨੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ, ਏਵਂ ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ। **ਞਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਨਿਰੂਪਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੂਪਧਿਵਿਰਹਿਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਵਾ। **ਸਬ੍ਬੇ ਮਦੇ ਅਭਿਭੋਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਤਯੋਪਿ ਮਦੇ ਅਭਿਭਵਿਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਿਂ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਦਟ੍ਠੁ ਖੇਮਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਖੇਮਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ। ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਂ ਦਟ੍ਠੁ ਖੇਮਤੋਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਖੇਮਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਅਹੁ ਉਸ੍ਸਾਹੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਤਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਭਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਾਹੋ ਅਹੁ, ਵਾਯਾਮੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਹਂ ਭਬ੍ਬੋ ਏਤਰਹਿ, ਕਾਮਾਨਿ ਪਟਿਸੇਵਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਹਂ ਦਾਨਿ ਦੁਵਿਧੇਪਿ ਕਾਮੇ ਪਟਿਸੇਵਿਤੁਂ ਅਭਬ੍ਬੋ। **ਅਨਿਵਤ੍ਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤੋ ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਤੋ ਚ ਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਨਿਵਤ੍ਤਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਰਾਯਣੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਰਾਯਣੋ ਜਾਤੋਸ੍ਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਮਨੀਯਵੀਰਿਯਂ ਕਥੇਸਿ।

੧੦. ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦. ਦਸਮੇ **ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਾਨੀ**ਤਿ ਜੇਟ੍ਠਕਕਾਰਣਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। **ਅਤ੍ਤਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਂ ਗੁਣਜਾਤਂ **ਅਤ੍ਤਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯਂ**। ਲੋਕਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਂ **ਲੋਕਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯਂ**। ਨਵਵਿਧਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਂ **ਧਮ੍ਮਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯਂ। ਨ ਇਤਿ ਭਵਾਭਵਹੇਤੂ**ਤਿ ਇਤਿ ਭਵੇ, ਇਤਿ ਭਵੋਤਿ ਏਵਂ ਆਯਤਿਂ, ਨ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਭਵਸ੍ਸ ਹੇਤੁ। **ਓਤਿਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠੋ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਜਾਤਿ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਸੋ ਜਾਤਿਯਾ ਓਤਿਣ੍ਣੋ ਨਾਮ। **ਜਰਾਦੀਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਕੇਵਲਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਕਲਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਰਾਸਿਸ੍ਸ। **ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾ ਪਞ੍ਞਾਯੇਥਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਕਰਣਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਪਰਿਵਟੁਮਕਰਣਂ ਪਞ੍ਞਾਯੇਯ੍ਯ। **ਓਹਾਯਾ**ਤਿ ਪਹਾਯ। **ਪਾਪਿਟ੍ਠਤਰੇ**ਤਿ ਲਾਮਕਤਰੇ। **ਆਰਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਪਗ੍ਗਹਿਤਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ, ਆਰਦ੍ਧਤ੍ਤਾਵ **ਅਸਲ੍ਲੀਨਂ। ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ। ਉਪਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾਵ **ਅਸਮ੍ਮੁਟ੍ਠਾ। ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਕਾਯੋ**ਤਿ ਨਾਮਕਾਯੋ ਚ ਕਰਜਕਾਯੋ ਚ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਵੂਪਸਨ੍ਤਦਰਥੋ। ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤਾਵ **ਅਸਾਰਦ੍ਧੋ। ਸਮਾਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾ ਆਹਿਤਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤਂ। ਸਮ੍ਮਾ ਆਹਿਤਤ੍ਤਾਵ **ਏਕਗ੍ਗਂ। ਅਧਿਪਤਿਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਸੁਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਂ ਨਿਮ੍ਮਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤਿ, ਗੋਪਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਞ੍ਚ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤਿ ਨਾਮ, ਫਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋਵ ਪਨ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤਿ।

ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋਤਿਆਦੀਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੪੭) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਨਿ। **ਜਾਨਂ ਪਸ੍ਸਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। **ਇਮਾਨਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੀਣਿ ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਤੀਣਿ ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਾਨਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ।

ਪਕੁਬ੍ਬਤੋਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਅਤ੍ਤਾ ਤੇ ਪੁਰਿਸ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਚ੍ਚਂ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਮੁਸਾ**ਤਿ ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਕਰੋਸਿ, ਤਂ ਯਦਿ ਵਾ ਯਥਾਸਭਾਵਂ ਯਦਿ ਵਾ ਨੋ ਯਥਾਸਭਾਵਨ੍ਤਿ ਤਵ ਅਤ੍ਤਾਵ ਜਾਨਾਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਕਾਰਣੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ''ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਲੋਕੇ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। **ਕਲ੍ਯਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਂ। **ਅਤਿਮਞ੍ਞਸੀ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਞਸਿ। **ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਗੂਹਸੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਨਂ ਪਰਿਗੂਹਾਮੀਤਿ ਵਾਯਮਸਿ। **ਅਤ੍ਤਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯਕੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਜੇਟ੍ਠਕੋ। **ਲੋਕਾਧਿਪੋ**ਤਿ ਲੋਕਜੇਟ੍ਠਕੋ। **ਨਿਪਕੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਵਾ। **ਝਾਯੀ**ਤਿ ਝਾਯਨ੍ਤੋ। **ਧਮ੍ਮਾਧਿਪੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਜੇਟ੍ਠਕੋ। **ਸਚ੍ਚਪਰਕ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਥਿਰਪਰਕ੍ਕਮੋ ਭੂਤਪਰਕ੍ਕਮੋ। **ਪਸਯ੍ਹ ਮਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਰਂ ਪਸਹਿਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਅਨ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਯੋ ਚ ਫੁਸੀ ਜਾਤਿਕ੍ਖਯਂ ਪਧਾਨਵਾ**ਤਿ ਯੋ ਝਾਯੀ ਪਧਾਨਵਾ ਮਾਰਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿਕ੍ਖਯਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਫੁਸਿ। **ਸੋ ਤਾਦਿਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਤਥਾਵਿਧੋ ਤਥਾਸਣ੍ਠਿਤੋ। **ਲੋਕਵਿਦੂ**ਤਿ ਤਯੋ ਲੋਕੇ ਵਿਦਿਤੇ ਪਾਕਟੇ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਸੁਮੇਧੋ**ਤਿ ਸੁਪਞ੍ਞੋ। **ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਤਮ੍ਮਯੋ ਮੁਨੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮੇ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਮ੍ਮਯਤਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਅਤਮ੍ਮਯੋ ਖੀਣਾਸਵਮੁਨਿ ਕਦਾਚਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨ ਹੀਯਤਿ ਨ ਪਰਿਹੀਯਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀਤਿ।

ਦੇਵਦੂਤਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਚੂਲ਼ਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੇਨ, ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਸਵਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਲਭਤਿ। **ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਾ**ਤਿ ਯਦਿ ਹਿ ਸਦ੍ਧਾ ਨ ਭਵੇਯਜ, ਦੇਯਜਧਮ੍ਮੋ ਨ ਭਵੇਯਜ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਯਜਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨ ਭਵੇਯਜੁਂ, ਕਥਂ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯਜ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸੁਲਭਾ ਦੇਯਜਧਮ੍ਮਾ ਚੇਵ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯਜਾ ਚ, ਸਦ੍ਧਾ ਪਨ ਦੁਲ੍ਲਭਾ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਹਿ ਸਦ੍ਧਾ ਅਥਾਵਰਾ ਪਦਵਾਰੇਨ ਨਾਨਾ ਹੋਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸਦਿਸੋਪਿ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਭਵਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਖੋ ਤੇ ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਭੋਗਾਨਞ੍ਚ ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ ਚ, ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਨ ਤ੍ਵਂਯੇਵ ਪਾਟਿਭੋਗੋ''ਤਿ (ਉਦਾ॰ ੧੮)।

੨. ਤਿਠਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਵਿਗਤਮਲਮਚ੍ਛੇਰੇਨਾ**ਤਿ ਵਿਗਤਮਚ੍ਛਰਿਯਮਲੇਨ। **ਮੁਤ੍ਤਚਾਗੋ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚਾਗੋ। **ਪਯਤਪਾਣੀ**ਤਿ ਧੋਤਹਤ੍ਥੋ। ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਹਿ ਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਹਤ੍ਥੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾਪਿ ਮਲਿਨਹਤ੍ਥੋਵ ਹੋਤਿ, ਸਦ੍ਧੋ ਪਨ ਦਾਨਾਭਿਰਤਤ੍ਤਾ ਮਲਿਨਹਤ੍ਥੋਪਿ ਧੋਤਹਤ੍ਥੋਵ। **ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਰਤੋ**ਤਿ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤੇ ਦਾਨੇ ਰਤੋ। **ਯਾਚਯੋਗੋ**ਤਿ ਯਾਚਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤੋ, ਯਾਚਕੇਹਿ ਵਾ ਯੋਗੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿਪਿ ਯਾਚਯੋਗੋ। **ਦਾਨਸਂਵਿਭਾਗਰਤੋ**ਤਿ ਦਾਨਂ ਦਦਨ੍ਤੋ ਸਂਵਿਭਾਗਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਦਾਨਸਂਵਿਭਾਗਰਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਦਸ੍ਸਨਕਾਮੋ ਸੀਲਵਤਨ੍ਤਿ ਦਸਪਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਯੋਜਨਸਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ **ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ** ਵਿਯ **ਸਦ੍ਧਾਤਿਸ੍ਸਮਹਾਰਾਜਾ** ਵਿਯ ਚ। ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਸਾਲਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਦ੍ਵੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਾਲ਼ਵਲ੍ਲਿਮਣ੍ਡਪਵਾਸਿਮਹਾਨਾਗਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਏਕੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਏਕੋ ਸਮੁਦ੍ਦਤੀਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਾਵਾਯ ਮਹਾਤਿਤ੍ਥਪਟ੍ਟਨੇ ਓਰੁਯ੍ਹ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਲ਼ਵਲ੍ਲਿਮਣ੍ਡਪੋ ਕੁਹਿ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਰੋਹਣਜਨਪਦੇਤਿ। ਸੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਚੂਲ਼ਨਗਰਗਾਮੇ ਧੁਰਘਰੇ ਨਿਵਾਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਹਾਰਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜਨਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਥੇਰਂ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਕਿਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਿਤੋ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪ੍ਫਕੇਸੁ ਦਲ਼੍ਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ''ਉਚ੍ਚਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਚ ਨਾਤਿਉਚ੍ਚੋ ਨਾਤਿਰਸ੍ਸੋ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੋਵ, ਤੇਨ ਨਂ ਪੁਨ ਆਹ – ''ਨਾਤਿਉਚ੍ਚਾ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਗੁਣਾ ਮੇਚਕਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗੁਣਕਥਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਾਹਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤਿਚੀਵਰਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੋਵਾਦੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਸਦ੍ਧਾਤਿਸ੍ਸਮਹਾਰਾਜਾਪਿ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਏਕਂ ਅਯਜਂ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਮਙ੍ਗਲ਼ਵਾਸੀ ਕੁਟ੍ਟਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰੇਨ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਕਿਂ ਸਦ੍ਦੋ ਏਸੋ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਰਾਜਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤੋ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਰਾਜਗੇਹੇ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਲੇਖਂ ਲਿਖਨ੍ਤੋ ਅਚ੍ਛਿ। ਰਾਜਾ ''ਕਹਂ ਥੇਰੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਭੂਮਿਯਂ ਲੇਖਂ ਲਿਖਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਨਾਮ ਹਤ੍ਥਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਾਯਂ ਖੀਣਾਸਵੋ''ਤਿ ਅਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਵ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂਵਿਧਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਸਨ੍ਨਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਕਸ੍ਮਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਂ ਕਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ।

''ਆਵੁਸੋ, ਰਞ੍ਞੋ ਪਸਾਦਰਕ੍ਖਣਂ ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਭਾਰੋ, ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਆਹ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਕੂਟਾਗਾਰਮ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਅਤ੍ਥਰਥਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥਤੇ ਥੇਰੋ – ''ਇਦਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲੇਯੇਵ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਆਕਾਸੇਨ ਅਗਮਾਸਿ। ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਮਗ੍ਗੇ ਧਜਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਰੁਕ੍ਖਾ ਧਜਪਗ੍ਗਹਿਤਾਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਗਚ੍ਛਾਪਿ ਗੁਮ੍ਬਾਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਕੂਟਾਗਾਰਾਭਿਮੁਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ।

ਰਞ੍ਞੋਪਿ ਪਣ੍ਣਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ ''ਥੇਰੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਨ ਸਦ੍ਦਹਿ। ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੂਪਾਰਾਮਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਿਲਾਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਚੇਤਿਯਂ ਸਹ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਮਤ੍ਥਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਸਾਧੁਕਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਿਂਸੁ । ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਮਹਾਬਜਗ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਲੋਹਪਾਸਾਦੇ ਸਤ੍ਤਮਕੂਟਾਗਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਸਦ੍ਦੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਮਣ੍ਡਲਵਾਸੀ ਕੁਟ੍ਟਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਸੋ ਸਾਧੁਕਾਰਸਦ੍ਦੋਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਮਞ੍ਚੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਰਾਜਾ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਠਿਤਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਪੂਜੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ। ਰਾਜਾ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਅਕਾਸਿ। ਏਵਰੂਪਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਕਾਮਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਮਿਚ੍ਛਤੀਤਿ ਤਥਾਗਤਪ੍ਪਵੇਦਿਤਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਾਦਯੋ** ਵਿਯ। ਗਣ੍ਠਾਵਨਵਾਲਿਅਙ੍ਗਣਮ੍ਹਿ ਕਿਰ ਤਿਂਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਤਾ ਅਨ੍ਵਦ੍ਧਮਾਸਂ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸਭਾਵਨਾਰਾਮਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸਞ੍ਚ (ਅਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੮) ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਏਕੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕੋ ਗੋਨਸੋ ਜਙ੍ਘਪਿਣ੍ਡਿਮਂਸਂ ਸਣ੍ਡਾਸੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਡਂਸਿ। ਥੇਰੋ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਗੋਨਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਨ੍ਤਰਾਯਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗੋਨਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥਵਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਥਵਿਕਾਮੁਖਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਞ੍ਚ ਵਿਸਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਿਣ੍ਣਂ ਫਲਾਨਂ ਪਾਪੁਣਨਞ੍ਚ ਵਿਸਸ੍ਸ ਦਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਨੇਵ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਪਵਿਸਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਾਨਿਟ੍ਠਾਪਨਞ੍ਚ ਏਕਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ ਏਕੋ ਮੇ ਚੋਰੋ ਗਹਿਤੋ''ਤਿ ਥਵਿਕਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਗੋਨਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਵੇਲਾਯ ਦਟ੍ਠਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਹਿਯ੍ਯੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਤ੍ਥਾਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਸਚਾਹਂ ਦੀਘਜਾਤਿਕੇਨ ਦਟ੍ਠੋਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯਂ, ਨਯਿਮਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਆਨਿਸਂਸਂ ਲਭੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਤਾਵ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ।

ਦੀਘਵਾਪਿਯਮ੍ਪਿ ''ਮਹਾਜਾਤਕਭਾਣਕਤ੍ਥੇਰੋ ਗਾਥਾਸਹਸ੍ਸਂ ਮਹਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਗਾਮੇ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀ ਏਕੋ ਦਹਰੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਾਹੇਨੇਵ ਨਵਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਆਗਤੋ। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਥੇਰੋ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਆਰਭਿ। ਦਹਰੋ ਦੂਰਮਗ੍ਗਾਗਮਨੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤਕਾਯਦਰਥਤ੍ਤਾ ਪਟ੍ਠਾਨਗਾਥਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਵਸਾਨਗਾਥਂਯੇਵ ਵਵਤ੍ਥਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ''ਇਦਮਵੋਚਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਮਨਕਾਲੇ ''ਮਯ੍ਹਂ ਆਗਮਨਕਮ੍ਮਂ ਮੋਘਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਰੋਦਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ, ''ਭਨ੍ਤੇ, 'ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਏਕੋ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰਾ ਆਗਤੋ, ਸੋ 'ਕਾਯਦਰਥਭਾਵੇਨ ਮੇ ਆਗਮਨਂ ਮੋਘਂ ਜਾਤ'ਨ੍ਤਿ ਰੋਦਮਾਨੋ ਠਿਤੋ''ਤਿ। ਗਚ੍ਛਥ ਸਞ੍ਞਾਪੇਥ ਨਂ ''ਪੁਨ ਸ੍ਵੇ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਅਪਰਾਪਿ **ਉਲ੍ਲਕੋਲਿਕਣ੍ਣਿਵਾਸਿਕਾ** ਏਕਾ ਇਤ੍ਥੀ ਪੁਤ੍ਤਕਂ ਪਾਯਮਾਨਾ ''ਦੀਘਭਾਣਕਮਹਾਅਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਅਰਿਯਵਂਸਪਟਿਪਦਂ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਕਥਿਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇਯੇਵ ਵਿਹਾਰਂ

ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਕਥਿਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਠਿਤਕਾਵ ਧਮ੍ਮਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਸਰਭਾਣਕੇ ਥੇਰੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਦੀਘਭਾਣਕਮਹਾਅਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਚਤੁਪਚ੍ਚੁਯਸਨ੍ਤੋਸਭਾਵਨਾਰਾਮਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸਂ ਆਰਭਿ। ਸਾ ਠਿਤਕਾਵ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਯੋ ਏਵ ਪਚ੍ਚਯੇ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਆਹ – ''ਅਯ੍ਯੋ, 'ਅਰਿਯਵਂਸਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਿਨਿਦ੍ਧਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਧੁਰਪਾਨਕਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਯਟ੍ਠਿਮਧੁਕਤੇਲਾਦੀਹਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਉਟ੍ਠਹਤੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਗਿਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਭਾਵਨਾਰਾਮਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਞ੍ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ''ਇਦਮਵੋਚਾ''ਤਿ ਵਚਨਞ੍ਚ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਚ ਏਕਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਹੋਸਿ।

ਅਪਰਾਪਿ **ਕਲ਼ਮ੍ਪਰਵਾਸਿਕਾ** ਇਤ੍ਥੀ ਅਙ੍ਕੇਨ ਪੁਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ''ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦਾਰਕਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਠਿਤਕਾਵ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤਿ। ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਏਕੋ ਦੀਘਜਾਤਿਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿਯਾਯੇਵ ਸਮੀਪੇ ਨਿਪਨ੍ਨਦਾਰਕਂ ਚਤੂਹਿ ਦਾਠਾਹਿ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚਾਹਂ 'ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਸਪ੍ਪੇਨ ਦਟ੍ਠੋ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਨੇਕਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਅਯਂ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟੇ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਧਮ੍ਮਮੇਵ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿਂ ਠਿਤਕਾਵ ਧਮ੍ਮਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸਂ ਨਿਮ੍ਮਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ। ਏਵਰੂਪਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਕਾਮਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੩. ਅਤ੍ਥਵਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩. ਤਤਿਯੇ **ਤਯੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਤਯੋ ਅਤ੍ਥੇ ਤੀਣਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇਨ। **ਅਲਮੇਵਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ। **ਯੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਂ ਪਕਾਸੇਤਿ। **ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਞਾਣੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ। **ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ।

੪. ਕਥਾਪਵਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਠਾਨੇਹੀ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਪਵਤ੍ਤਨੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ।

੫. ਪਣ੍ਡਿਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਪਣ੍ਡਿਤਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ ਪਸਤ੍ਥਾਨਿ। **ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸੇਹਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ ਪਸਤ੍ਥਾਨਿ। **ਅਹਿਂਸਾ**ਤਿ ਕਰੁਣਾ ਚੇਵ ਕਰੁਣਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਚ। **ਸਂਯਮੋ**ਤਿ ਸੀਲਸਂਯਮੋ। **ਦਮੋ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ, ਉਪੋਸਥਵਸੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਦਮਨਂ, ਪੁਣ੍ਣੋਵਾਦੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੯੫ ਆਦਯੋ; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੮੮ ਆਦਯੋ) ਦਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਖਨ੍ਤਿਪਿ ਆਲ਼ਵਕੇ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੪੬; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੮੩ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਮਾਤਾਪਿਤੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਰਕ੍ਖਨਂ ਗੋਪਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ। **ਸਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਸਨ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਇਧ ਪਨ ਮਾਤਾਪਿਤੁਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਤ੍ਤਮਟ੍ਠੇਨ ਸਨ੍ਤਾਨਂ , ਸੇਟ੍ਠਚਰਿਯਟ੍ਠੇਨ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ**। ਇਦਂ ਮਾਤਾਪਿਤੁਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਬ੍ਭਿ ਉਪਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਸਤਂ ਏਤਾਨਿ ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਉਤ੍ਤਮਪੁਰਿਸਾਨਂ ਏਤਾਨਿ ਠਾਨਾਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ। **ਅਰਿਯੋ ਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਇਧ ਇਮੇਸਂਯੇਵ ਤਿਣ੍ਣਂ ਠਾਨਾਨਂ ਕਾਰਣੇਨ ਅਰਿਯੋ ਚੇਵ ਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ ਨ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ। ਅਥ ਵਾ **ਸਤਂ ਏਤਾਨਿ ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਮਾਤੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਪਿਤੁਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਏਤਾਨਿ ਠਾਨਾਨਿ ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਉਤ੍ਤਮਪੁਰਿਸਾਨਂ ਕਾਰਣਾਨੀਤਿ ਏਵਂ ਮਾਤਾਪਿਤੁਉਪਟ੍ਠਾਕਵਸੇਨ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਗਾਥਾਯ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਮਾਤਾਪਿਤੁਉਪਟ੍ਠਾਕੋਯੇਵ ਹਿ ਇਧ ''ਅਰਿਯੋ ਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਸ ਲੋਕਂ ਭਜਤੇ ਸਿਵ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਖੇਮਂ ਦੇਵਲੋਕਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ।

੬. ਸੀਲਵਨ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹੀ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਕਾਯੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਉਪਲੇਪਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਾ ਕਾਯੇਨ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਯਾਗੁਂ ਦੇਥ, ਭਤ੍ਤਂ ਦੇਥ, ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਾਦੀਨਿ ਦੇਥ, ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਪੂਜੇਥ, ਉਪੋਸਥਂ ਉਪਵਸਥ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਥ, ਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਥਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਵਾਚਾਯ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਲਭਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਾ ਮਨਸਾ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਪਸਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਲਭਨ੍ਤਿ। ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਂ ਕਥਿਤਂ।

੭. ਸਙ੍ਖਤਲਕ੍ਖਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਙ੍ਖਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤਸ੍ਸ। **ਸਙ੍ਖਤਲਕ੍ਖਣਾਨੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਤਂ ਏਤਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨਕਾਰਣਾਨਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ। **ਉਪ੍ਪਾਦੋ**ਤਿ ਜਾਤਿ। **ਵਯੋ**ਤਿ ਭੇਦੋ। **ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਜਰਾ। ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਖਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਭੂਮਕਾ ਧਮ੍ਮਾ। ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਪਨ ਅਸਮ੍ਮਸਨੂਪਗਤ੍ਤਾ ਇਧ ਨ ਕਥੀਯਨ੍ਤਿ। ਉਪ੍ਪਾਦਾਦਯੋ **ਸਙ੍ਖਤਲਕ੍ਖਣਾ** ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਾਦੋ, ਠਾਨਕ੍ਖਣੇ ਜਰਾ, ਭੇਦਕ੍ਖਣੇ ਵਯੋ। ਲਕ੍ਖਣਂ ਨ ਸਙ੍ਖਤਂ, ਸਙ੍ਖਤਂ ਨ ਲਕ੍ਖਣਂ , ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਪਨ ਸਙ੍ਖਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ। ਯਥਾ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਗੋਮਹਿਂਸਾਦੀਨਂ ਸਤ੍ਤਿਸੂਲਾਦੀਨਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਨ ਹਤ੍ਥਿਆਦਯੋ, ਨਪਿ ਹਤ੍ਥਿਆਦਯੋ ਲਕ੍ਖਣਾਨੇਵ, ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਪਨ ਤੇ ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੀ, ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸੋ, ਅਸੁਕਹਤ੍ਥੀ, ਅਸੁਕਅਸ੍ਸੋ''ਤਿ ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵਂਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੮. ਅਸਙ੍ਖਤਲਕ੍ਖਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਸਙ੍ਖਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਕਤਸ੍ਸ। **ਅਸਙ੍ਖਤਲਕ੍ਖਣਾਨੀ**ਤਿ ਅਸਙ੍ਖਤਂ ਏਤਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨਕਾਰਣਾਨਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ। **ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਉਪ੍ਪਾਦਜਰਾਭਙ੍ਗਾਨਂ ਅਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਉਪ੍ਪਾਦਾਦੀਨਞ੍ਹਿ ਅਭਾਵੇਨ ਅਸਙ੍ਖਤਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ।

੯. ਪਬ੍ਬਤਰਾਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯. ਨਵਮੇ **ਮਹਾਸਾਲਾ**ਤਿ ਮਹਾਰੁਕ੍ਖਾ। **ਕੁਲਪਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਜੇਟ੍ਠਕਂ। **ਸੇਲੋ**ਤਿ ਸਿਲਾਮਯੋ। **ਅਰਞ੍ਞਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਗਾਮਕਟ੍ਠਾਨੇ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੋ। **ਵਨੇ**ਤਿ ਅਟਵਿਯਂ। **ਵਨਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਵਨਜੇਟ੍ਠਕਾ। **ਇਧ ਧਮ੍ਮਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾਨ, ਮਗ੍ਗਂ ਸੁਗਤਿਗਾਮਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਗਤਿਗਾਮਿਕਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ।

੧੦. ਆਤਪ੍ਪਕਰਣੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦. ਦਸਮੇ **ਆਤਪ੍ਪਂ ਕਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਕਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। **ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਤ੍ਥਾਯ, ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਂ ਸਾਧੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਰਤੋਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਾਰੀਰਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਰੀਰਸਮ੍ਭਵਾਨਂ। **ਦੁਕ੍ਖਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਮਾਨਂ। **ਤਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਬਹਲਾਨਂ, ਤਾਪਨਵਸੇਨ ਵਾ ਤਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਖਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਫਰੁਸਾਨਂ। **ਕਟੁਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਖਿਣਾਨਂ। **ਅਸਾਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਧੁਰਾਨਂ। **ਅਮਨਾਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਾਨਂ। **ਪਾਣਹਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਜੀਵਿਤਹਰਾਨਂ। **ਅਧਿਵਾਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਵਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਸਹਨਤ੍ਥਾਯ ਖਮਨਤ੍ਥਾਯ।

ਏਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤੋ **ਯਤੋ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਤੋ**ਤਿ ਯਦਾ। **ਆਤਾਪੀ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਵਾ। **ਨਿਪਕੋ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਞ੍ਞੋ। **ਸਤੋ**ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਪਰਿਵਟੁਮਕਿਰਿਯਾਯ। ਇਮੇ ਚ ਪਨ ਆਤਾਪਾਦਯੋ ਤਯੋਪਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾ ਕਥਿਤਾ।

੧੧. ਮਹਾਚੋਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਮਹਾਚੋਰੋ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੋ ਬਲਵਚੋਰੋ। **ਸਨ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਘਰਸਨ੍ਧਿਂ। **ਨਿਲ੍ਲੋਪ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਵਿਲੋਪਂ। **ਏਕਾਗਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਮੇਵ ਗੇਹਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨਂ। **ਪਰਿਪਨ੍ਥੇਪਿ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਪਨ੍ਥਦੂਹਨਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। **ਨਦੀਵਿਦੁਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਨਦੀਨਂ ਦੁਗ੍ਗਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਦੀਪਕਂ, ਯਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਤੀਹਿਪਿ ਜਙ੍ਘਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਲੀਯਿਤੁਂ। **ਪਬ੍ਬਤਵਿਸਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਾਨਂ ਵਿਸਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਬ੍ਬਤਨ੍ਤਰਂ, ਯਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵਾ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਾ ਜਙ੍ਘਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਲੀਯਿਤੁਂ। **ਤਿਣਗਹਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਣੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਯੋਜਨਟ੍ਠਾਨਂ। **ਰੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਘਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਂਸਟ੍ਠਸਾਖਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਮਹਾਵਨਸਣ੍ਡਂ। **ਪਰਿਯੋਧਾਯ ਅਤ੍ਥਂ ਭਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਯੋਦਹਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਕਥਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਤਜਾਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇ ਅਸ੍ਸ। **ਪਰਿਯੋਧਾਯ ਅਤ੍ਥਂ ਭਣਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੇਯੇਵ ''ਮਾ ਏਵਂ ਅਵਚੁਤ੍ਥ, ਮਯਂ ਏਤਂ ਕੁਲਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਜਾਨਾਮ, ਨ ਏਸ ਏਵਰੂਪਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦੋਸਂ ਹਰਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਂ ਭਣਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਪਰਿਯੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇ ਹਿ ਤਸ੍ਸਪਿ ਦੋਸਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਭਣਨ੍ਤਿ। **ਖਤਂ ਉਪਹਤ**ਨ੍ਤਿ ਗੁਣਖਨਨੇਨ ਖਤਂ, ਗੁਣੂਪਘਾਤੇਨ ਉਪਹਤਂ। **ਵਿਸਮੇਨ ਕਾਯਕਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਕ੍ਖਲਨਟ੍ਠੇਨ ਵਿਸਮੇਨ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਿਕਕਮ੍ਮੇਨ। ਵਚੀਮਨੋਕਮ੍ਮੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਾਯ ਅਨ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਦਿਟ੍ਠਿਯਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਚੂਲ਼ਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੨. ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

(੬) ੧. ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਦ੍ਵੇਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨. ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਜਿਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣਾ। **ਵੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਵਯੋਵੁਦ੍ਧਾ। **ਮਹਲ੍ਲਕਾ**ਤਿ ਜਾਤਿਮਹਲ੍ਲਕਾ। **ਅਦ੍ਧਗਤਾ**ਤਿ ਤਯੋ ਅਦ੍ਧੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। **ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤਤਿਯਂ ਵਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ। **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੂ**ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚਨਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਮਗ੍ਗਂ ਗਵੇਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। **ਮਯਮਸ੍ਸੁ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ; ਭੋ ਗੋਤਮ, ਮਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮਚ੍ਚਾ ਨ ਗਹਪਤਿਕਾਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ **ਜਿਣ੍ਣਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹਂਸੁ। **ਅਕਤਭੀਰੁਤ੍ਤਾਣਾ**ਤਿ ਅਕਤਭਯਪਰਿਤ੍ਤਾਣਾ। ਅਵਸ੍ਸਯਭੂਤਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਕਮ੍ਮਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਨ ਕਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। **ਤਗ੍ਘਾ**ਤਿ ਏਕਂਸਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਤ੍ਥੇ ਵਾ। ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਵਰੂਪਾ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਖੋ ਏਤਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਉਪਨੀਯਤੀ**ਤਿ ਉਪਸਂਹਰੀਯਤਿ। ਅਯਂ ਹਿ ਜਾਤਿਯਾ ਜਰਂ ਉਪਨੀਯਤਿ, ਜਰਾਯ ਬ੍ਯਾਧਿਂ, ਬ੍ਯਾਧਿਨਾ ਮਰਣਂ, ਮਰਣੇਨ ਪੁਨ ਜਾਤਿਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਉਪਨੀਯਤੀ''ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨੇ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ **ਯੋਧ ਕਾਯੇਨ ਸਂਯਮੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਯੇਨ ਸਂਯਮੋ**ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇਨ ਸਂਵਰੋ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਪੇਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਤਸ੍ਸ ਪਰਲੋਕਂ ਗਤਸ੍ਸ ਤਾਯਨਟ੍ਠੇਨ **ਤਾਣਂ,** ਨਿਲੀਯਨਟ੍ਠੇਨ **ਲੇਣਂ,** ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ **ਦੀਪੋ,** ਅਵਸ੍ਸਯਨਟ੍ਠੇਨ **ਸਰਣਂ,** ਉਤ੍ਤਮਗਤਿਵਸੇਨ **ਪਰਾਯਣਞ੍ਚ** ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਗਾਥਾ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਯੇਵ। ਏਵਂ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਤਥਾਗਤੇਨ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਸਮਾਦਪਿਤਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ।

੨. ਦੁਤਿਯਦ੍ਵੇਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਭਾਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਭਣ੍ਡਕਂ। ਸੇਸਂ ਪਠਮੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੩. ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੪. ਤਤਿਯੇ **ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮੋਦਜਨਨਿਂ। **ਸਾਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਰਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ। **ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ**ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਕੇਨ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਾਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ। **ਅਕਾਲਿਕੋ**ਤਿ ਨ ਕਾਲਨ੍ਤਰੇ ਫਲਦਾਯਕੋ। **ਏਹਿਪਸ੍ਸਿਕੋ**ਤਿ ''ਏਹਿ ਪਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਆਗਮਨੀਯਪਟਿਪਦਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੋ। **ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਸਾਮਂਯੇਵ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। **ਵਿਞ੍ਞੂਹੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ। **ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਦਿਨ੍ਨਗਹਿਤਪਰਾਮਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਚੇਤੇਤੀ**ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ, ਸਤ੍ਥਾਰਾਪਿ ਸੋਯੇਵ ਕਥਿਤੋ। ਸੋ ਹਿ ਸਾਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਨਾਮਾਤਿ।

੪. ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ**ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਜਾਤਿਕੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ, ਨ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਜਾਤਿਕੋ। **ਅਤ੍ਤਤ੍ਥਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਂ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਂ।

੫. ਨਿਬ੍ਬੁਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਕਾਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਕਾਲਨ੍ਤਰੇ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। **ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ।

੬. ਪਲੋਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭. ਛਟ੍ਠੇ **ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯਾਨਞ੍ਚੇਵ ਆਚਰਿਯਾਚਰਿਯਾਨਞ੍ਚ। **ਅਵੀਚਿ ਮਞ੍ਞੇ ਫੁਟੋ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਵੀਚਿ ਮਹਾਨਿਰਯੋ ਨਿਰਨ੍ਤਰਫੁਟੋ ਨੇਰਯਿਕਸਤ੍ਤੇਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ, ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਏਵਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ। **ਕੁਕ੍ਕੁਟਸਂਪਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਏਕਗਾਮਸ੍ਸ ਛਦਨਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਇਤਰਗਾਮਸ੍ਸ ਛਦਨਪਿਟ੍ਠੇ ਪਤਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸਂਪਾਤੋ ਏਤਾਸੁ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸਂਪਾਤਿਕਾ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਸਂਪਾਦਿਕਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਗਾਮਨ੍ਤਰਤੋ ਗਾਮਨ੍ਤਰਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਾਨਂ ਪਦਸਾ ਗਮਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸਂਪਾਦੋ ਏਤਾਸੁ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਘਨਨਿਵਾਸਤਂਯੇਵ ਦੀਪੇਤਿ। **ਅਧਮ੍ਮਰਾਗਰਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਰਾਗੋ ਨਾਮ ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਅਧਮ੍ਮੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਸੁ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਨ ਅਧਮ੍ਮਰਾਗੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਪਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋਵ ਅਧਮ੍ਮਰਾਗੋਤਿ। **ਵਿਸਮਲੋਭਾਭਿਭੂਤਾ**ਤਿ ਲੋਭਸ੍ਸ ਸਮਕਾਲੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕਨ੍ਤਂ ਵਿਸਮੋਵ ਏਸ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਸਮਲੋਭੋ ਨਾਮ, ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋਵ ਵਿਸਮੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਮਿਚ੍ਛਾਧਮ੍ਮਪਰੇਤਾ**ਤਿ ਅਵਤ੍ਥੁਪਟਿਸੇਵਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਦੇਵੋ ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਧਾਰਂ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਵਸ੍ਸਂ ਨ ਵਸ੍ਸਤਿ। **ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਲ੍ਲਭਭਿਕ੍ਖਂ। **ਦੁਸ੍ਸਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਿਧਸਸ੍ਸਾਨਂ ਅਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨੇਨ ਦੁਸ੍ਸਸ੍ਸਂ। **ਸੇਤਟ੍ਠਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸੇ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਪਾਣਕਾ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਦਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾਨਿ ਸਾਲਿਸੀਸਾਨਿ ਸੇਤਵਣ੍ਣਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਾਰਾਨਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸੇਤਟ੍ਠਿਕ''ਨ੍ਤਿ। **ਸਲਾਕਾਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਪਿਤਂ ਵਪਿਤਂ ਸਸ੍ਸਂ ਸਲਾਕਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਫਲਂ ਨ ਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਯਕ੍ਖਾਧਿਪਤਿਨੋ। **ਵਾਲ਼ੇ ਅਮਨੁਸ੍ਸੇ ਓਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਚਣ੍ਡਯਕ੍ਖੇ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਲਦ੍ਧੋਕਾਸਾ ਮਹਾਜਨਂ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੇਨ੍ਤਿ।

੭. ਵਚ੍ਛਗੋਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਮਹਪ੍ਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਵਿਪਾਕਂ। **ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਾਨੁਧਮ੍ਮਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮੋ** ਨਾਮ ਕਥਿਤਕਥਾ, **ਅਨੁਧਮ੍ਮੋ** ਨਾਮ ਕਥਿਤਸ੍ਸ ਪਟਿਕਥਨਂ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੋ**ਤਿ ਸਕਾਰਣੋ ਸਹੇਤੁਕੋ। **ਵਾਦਾਨੁਪਾਤੋ**ਤਿ ਵਾਦਸ੍ਸ ਅਨੁਪਾਤੋ, ਅਨੁਪਤਨਂ ਪਵਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਾਰਯ੍ਹਂ ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਂ ਕਾਰਣਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਕਾਰਣਾ ਵਾਦਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿਪਿ ਗਾਰਯ੍ਹਂ ਕਾਰਣਂ ਨ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਤੇਹਿ ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਕਾਰਣਾ ਵਾਦਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਾਰਯ੍ਹਂ ਕਾਰਣਂ ਨ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਵਿਨਾਸਂ ਕਿਚ੍ਛਲਾਭਕਂ ਵਿਲੋਮਕਂ ਕਰੋਤਿ। **ਪਾਰਿਪਨ੍ਥਿਕੋ**ਤਿ ਪਨ੍ਥਦੂਹਨਚੋਰੋ। **ਖਤੋ ਚ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਗੁਣਖਨਨੇਨ ਖਤੋ ਹੋਤਿ। **ਉਪਹਤੋ**ਤਿ ਗੁਣੂਪਘਾਤੇਨੇਵ ਉਪਹਤੋ।

ਚਨ੍ਦਨਿਕਾਯਾਤਿ ਅਸੁਚਿਕਲਲਕੂਪੇ। **ਓਲਿਗਲ੍ਲੇ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਧਮਨਕਲਲੇ। **ਸੋ ਚਾ**ਤਿ ਸੋ ਸੀਲਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਖੀਣਾਸਵੋ। **ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨਾ**ਤਿ ਸੀਲਰਾਸਿਨਾ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ, ਤਂ ਅਸੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਸੇਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਰਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਰਿਯੋਸਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਤਾਯ ਸਯਮ੍ਪਿ ਅਸੇਕ੍ਖਾਨੇਵ। ਤਾਨਿ ਚ ਪਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨਿ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ ਲੋਕਿਯਂ।

ਰੋਹਿਣੀਸੂਤਿ ਰਤ੍ਤਵਣ੍ਣਾਸੁ। **ਸਰੂਪਾਸੂ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚ੍ਛਕੇਹਿ ਸਮਾਨਰੂਪਾਸੁ। **ਪਾਰੇਵਤਾਸੂ**ਤਿ ਕਪੋਤਵਣ੍ਣਾਸੁ। **ਦਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨੋ। **ਪੁਙ੍ਗਵੋ**ਤਿ ਉਸਭੋ। **ਧੋਰਯ੍ਹੋ**ਤਿ ਧੁਰਵਾਹੋ। **ਕਲ੍ਯਾਣਜਵਨਿਕ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਕਲ੍ਯਾਣੇਨ ਉਜੁਨਾ ਜਵੇਨ ਗਨ੍ਤਾ। **ਨਾਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ**

ਪਰਿਕ੍ਖਰੇਤਿ ਅਸ੍ਸ ਗੋਣਸ੍ਸ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣਂ ਨ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਧੁਰਵਹਨਕਮ੍ਮਮੇਵ ਪਨ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। **ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਜਾਤਿਯੇ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਕੁਲਜਾਤੇ। **ਯਾਸੁ ਕਾਸੁਚਿ ਏਤਾਸੂ**ਤਿ ਏਤਾਸੁ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦਾਸੁ ਯਾਸੁ ਕਾਸੁਚਿ ਜਾਤੀਸੁ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਕੇਵਲੀਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਕੇਵਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਭਾਵੇਨ ਯੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਖੀਣਾਸਵੋ ਹਿ ਸਕਲਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਨ੍ਨਭਾਰੋ**ਤਿ ਓਰੋਪਿਤਭਾਰੋ, ਖਨ੍ਧਭਾਰਂ ਕਿਲੇਸਭਾਰਂ ਕਾਮਗੁਣਭਾਰਞ੍ਚ ਓਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਤਕਿਚ੍ਚੋ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਪਾਰਗੂ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਧਾਤੁਯੋ, ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਰਂ, ਪਰਿਞ੍ਞਾਪਾਰਂ, ਪਹਾਨਪਾਰਂ, ਭਾਵਨਾਪਾਰਂ, ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਪਾਰਂ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਪਾਰਞ੍ਚਾਤਿ ਛਬ੍ਬਿਧਂ ਪਾਰਂ ਗਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਗੂ। **ਅਨੁਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਸਨ੍ਤਾਪਰਹਿਤੋ। **ਵਿਰਜੇ**ਤਿ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਰਜਰਹਿਤੇ।

ਅਵਿਜਾਨਨ੍ਤਾਤਿ ਖੇਤ੍ਤਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ। **ਦੁਮ੍ਮੇਧਾ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞਾ। **ਅਸ੍ਸੁਤਾਵਿਨੋ**ਤਿ ਖੇਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸਵਨੇਨ ਰਹਿਤਾ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਇਮਮ੍ਹਾ ਸਾਸਨਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ। **ਨ ਹਿ ਸਨ੍ਤੇ ਉਪਾਸਰੇ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਖੀਣਾਸਵੇ ਉਤ੍ਤਮਪੁਰਿਸੇ ਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। **ਧੀਰਸਮ੍ਮਤੇ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤੇ ਸਮ੍ਭਾਵਿਤੇ। **ਮੂਲਜਾਤਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਕੁਲੇ ਵਾ ਇਧ ਜਾਯਰੇ**ਤਿ ਇਧ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਖਤ੍ਤਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵੇਸ੍ਸਕੁਲੇ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਯਮੇਵ ਹਿ ਤਿਵਿਧਾ ਕੁਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਤਿ ਇਮੇ ਗੁਣੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ।

੮. ਤਿਕਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੯. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਤਿਕਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ''ਸਮਣੋ ਕਿਰ ਗੋਤਮੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ, ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਮਹਾਜਨਪਰਿਵੁਤੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ**ਤਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ। **ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਭਾਸਤਿ? ਸੋ ਕਿਰ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਤਪੁਬ੍ਬੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਦੁਰਾਸਦਾ, ਮਯਿ ਪਠਮਤਰਂ ਅਕਥੇਨ੍ਤੇ ਕਥੇਯ੍ਯ ਵਾ ਨ ਵਾ। ਸਚੇ ਨ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਥ ਮਂ ਸਮਾਗਮਟ੍ਠਾਨੇ ਕਥੇਨ੍ਤਂ ਏਵਂ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ 'ਤ੍ਵਂ ਇਧ ਕਸ੍ਮਾ ਕਥੇਸਿ, ਯੇਨ ਤੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਚਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਲਦ੍ਧ'ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ 'ਏਵਂ ਮੇ ਅਯਂ ਗਰਹਾ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਾਸਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਨ ਞਾਣਂ ਘਟ੍ਟੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨੇਵ ਭਾਸਤਿ। **ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਂਪਣ੍ਡਿਤਾ ਏਵਂਧੀਰਾ ਏਵਂਬਜਤ੍ਤਾ ਏਵਂਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਏਵਂਵਾਦਿਨੋ, ਏਵਂਸਮ੍ਮਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤਿਪੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤੇਸਂ ਪਣ੍ਡਿਤਾਦਿਆਕਾਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਪਣ੍ਡਿਤਾ...ਪੇ॰... ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਤਾਤਿ ਅਯਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਥਾ ਕਥਂ ਪਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਥਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਵਚਨਂ, **ਕਥਂ ਪਨਾ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਵਚਨਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਕਥਂ ਪਨ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਤੇਵਿਜ੍ਜਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਏਵਂ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਜਾਨਿਤੁਂ, ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਵਦੇਹੀਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਜਾਨਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਮਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਨੋ ਅਜਾਨਨਟ੍ਠਾਨੇ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ **ਇਧ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਉਭਤੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਪਕ੍ਖੇਹਿ। **ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ, ਮਾਤੁ ਮਾਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਾਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ। ਪਿਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਪਿਤੁ ਪਿਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਿਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਸੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ। **ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸਂਸੁਦ੍ਧਾ ਮਾਤੁ ਗਹਣੀ, ਕੁਚ੍ਛੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਸਮਵੇਪਾਕਿਨਿਯਾ ਗਹਣਿਯਾ''ਤਿ ਪਨ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਜਤੇਜੋਧਾਤੁ ਗਹਣੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਿਤੁ ਪਿਤਾ ਪਿਤਾਮਹੋ, ਪਿਤਾਮਹਸ੍ਸ ਯੁਗਂ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਂ। **ਯੁਗ**ਨ੍ਤਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਭਿਲਾਪਮਤ੍ਤਮੇਵ ਚੇਤਂ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਪਿਤਾਮਹੋਯੇਵ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਂ। ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸਾ ਪਿਤਾਮਹਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਿਤਾ। ਏਵਂ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮੋ ਪੁਰਿਸੋ, ਤਾਵ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ, ਅਥ ਵਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਤਿ ‘‘ਅਪਨੇਥ ਏਤੰ, ਕਿੰ ਇਮਿਨਾ’’ਤਿ ਏਵੰ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨਵਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ। **ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਨ ਉਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ, ਨ ਅਕ੍ਕੋਸੰ ਵਾ ਨਿਨ੍ਦੰ ਵਾ ਪਤ੍ਤਪੁਬ੍ਬੋ। ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾਤਿ? **ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ**। ‘‘ਇਤਿਪਿ ਹੀਨਜਾਤਿਕੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਏਵਰੂਪੇਨ ਵਚਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਜ੍ਝਾਯਕੋਤਿ ਇਦੰ ‘‘ਨ ਦਾਨਿਮੇ ਝਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਦਾਨਿਮੇ ਝਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਜ੍ਝਾਯਕਾ ਅਜ੍ਝਾਯਕਾਤ੍ਵੇਵ ਤਤਿਯੰ ਅਕ੍ਖਰੰ ਉਪਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੩੨) ਏਵੰ ਪਠਮਕਪ੍ਪਿਕਕਾਲੇ ਝਾਨਵਿਰਹਿਤਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਗਰਹਵਚਨੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤੰ ਅਜ੍ਝਾਯਤੀਤਿ ਅਜ੍ਝਾਯਕੋ, ਮਨ੍ਤੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੇਨ ਪਸੰਸਾਵਚਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ। ਮਨ੍ਤੇ ਧਾਰੇਤੀਤਿ **ਮਨ੍ਤਧਰੋ**।

ਤਿਣ੍ਣੰ ਵੇਦਾਨਨ੍ਤਿ ਇਰੁਬ੍ਬੇਦਯਜੁਬ੍ਬੇਦਸਾਮਬ੍ਬੇਦਾਨੰ। ਓਟ੍ਠਪਹਤਕਰਣਵਸੇਨ ਪਾਰੰ ਗਤੋਤਿ **ਪਾਰਗੂ**। ਸਹ ਨਿਘਣ੍ਡੁਨਾ ਚ ਕੇਟੁਭੇਨ ਚ **ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾਨੰ। ਨਿਘਣ੍ਡੂ**ਤਿ ਨਾਮਨਿਘਣ੍ਡੁਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨੰ ਵੇਵਚਨਪਕਾਸਕਸਤ੍ਥੰ। **ਕੇਟੁਭ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਰਿਯਾਕਪ੍ਪਵਿਕਪ੍ਪੋ ਕਵੀਨੰ ਉਪਕਾਰਾਯ ਸਤ੍ਥੰ। ਸਹ ਅਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦੇਨ **ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾਨੰ। ਅਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦੋ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿ ਚ। **ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਥਬ੍ਬਣਵੇਦੰ ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਕਤ੍ਵਾ ਇਤਿਹ ਆਸ, ਇਤਿਹ ਆਸਾਤਿ ਈਦਿਸਵਚਨਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ ਪੁਰਾਣਕਥਾਸਙ੍ਖਾਤੋ ਖਤ੍ਤਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਾ ਇਤਿਹਾਸੋ ਪਞ੍ਚਮੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾ। ਤੇਸੰ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨੰ ਵੇਦਾਨੰ।

ਪਦੰ ਤਦਵਸੇਸਞ੍ਚ ਬਜਾਕਰਣੰ ਅਧੀਯਤਿ ਵੇਦੇਤਿ ਚਾਤਿ **ਪਦਕੋ ਵੇਯਜਾਕਰਣੋ। ਲੋਕਾਯਤੰ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਤਣ੍ਡਵਾਦਸਤ੍ਥੰ। **ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨੰ ਲਕ੍ਖਣਦੀਪਕੰ ਦ੍ਵਾਦਸਸਹਸ੍ਸਗਨ੍ਥਪਮਾਣੰ ਸਤ੍ਥੰ, ਯਤ੍ਥ ਸੋਲ਼ਸਸਹਸ੍ਸਗਾਥਾਪਦਪਰਿਮਾਣਾ ਬੁਦ੍ਧਮਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਅਹੇਸੁੰ, ਯੇਸੰ ਵਸੇਨ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ , ਇਮਿਨਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ, ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ, ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾ, ਬੁਦ੍ਧਮਾਤਾ, ਬੁਦ੍ਧਪਿਤਾ, ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕਾ, ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ, ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਅਯੰ ਵਿਸੇਸੋ ਞਾਯਤਿ। **ਅਨਵਯੋ**ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਲੋਕਾਯਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਨੂਨੋ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ, ਅਵਯੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਵਯੋ ਨਾਮ ਯੋ ਤਾਨਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚ ਗਨ੍ਥਤੋ ਚ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਅਨਵਯੋ**ਤਿ ਅਨੁ ਅਵਯੋ, ਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਉਕਾਰਲੋਪੋ। ਅਨੁ ਅਵਯੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਿਪ੍ਪੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤੇਨ ਹੀਤਿ ਇਦੰ ਭਗਵਾ ਨੰ ਆਯਾਚਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹੰ ਕਥੇਤੁੰ ਕਾਲੋ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਆਹ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯਸ੍ਮਾ ਮੰ ਆਯਾਚਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਣਾਹੀਤਿ। **ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੭੦) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਇਧ ਪਨੇਤੰ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨੰ ਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਅਨੁਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਚੇਵ ਭਾਵਨਾਨਯੋ ਚ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੪੦੨ ਆਦਯੋ) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਵ।

ਪਠਮਾ ਵਿਜ੍ਜਾਤਿ ਪਠਮੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਪਠਮਾ, ਵਿਦਿਤਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਵਿਜ੍ਜਾ। ਕਿੰ ਵਿਦਿਤੰ ਕਰੋਤਿ? ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਸ੍ਸ ਅਵਿਦਿਤਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕੋ ਮੋਹੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਤਮੋ**ਤਿ ਸ੍ਵੇਵ ਮੋਹੋ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਟ੍ਠੇਨ ਤਮੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਆਲੋਕੋ**ਤਿ ਸਾਯੇਵ ਵਿਜ੍ਜਾ ਓਭਾਸਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਆਲੋਕੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਜ੍ਜਾ ਅਧਿਗਤਾਤਿ ਅਯੰ ਅਤ੍ਥੋ । ਸੇਸੰ ਪਸੰਸਾਵਚਨੰ। ਯੋਜਨਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਯਮਸ੍ਸ ਵਿਜ੍ਜਾ ਅਧਿਗਤਾ, ਅਥਸ੍ਸ ਅਧਿਗਤਵਿਜ੍ਜਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਹਤਾ ਵਿਨਟ੍ਠਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਇਤਰਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਯਥਾ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਥਾ**ਤਿ ਓਪਮ੍ਮੰ, **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ। ਸਤਿਯਾ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇਨ **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ**। ਵੀਰਿਯਾਤਾਪੇਨ **ਆਤਾਪਿਨੋ**। ਕਾਯੇ ਚ ਜੀਵਿਤੇ ਚ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਾਯ **ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ**। ਪੇਸਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਤਾਪਿਨੋ ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਹਞ੍ਞੇਯਜ, ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯਜ। ਤਮੋ ਵਿਹਞ੍ਞੇਯਜ, ਆਲੋਕੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯਜ, ਏਵਮੇਵ ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਹਤਾ , ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਤਮੋ ਵਿਹਤੋ, ਆਲੋਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਏਤਸ੍ਸ ਤੇਨ ਪਧਾਨਾਨੁਯੋਗਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਮੇਵ ਫਲੰ ਲਦ੍ਧਨ੍ਤਿ।

ਚੁਤੂਪਪਾਤਕਥਾਯਂ ੵਿ**ਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਵਾਣੵਿਜ੍ਜਾ। **ਅੵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਅੵਿਜ੍ਜਾ। ਸੇਸਂ ੵੁਤ੍ਤਨਯਮੇੵ।

ਤਤਿਯੵਿਜ੍ਜਾਯ **ਸੋ ਏੵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ੵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਚਿਤ੍ਤਂ ੵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਆਸੵਾਨਂ ਖਯਵਾਣਾਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਾਣਤ੍ਥਾਯ। ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਆਸੵੵਿਨਾਸਨਤੋ ਆਸੵਾਨਂ ਖਯੋਤਿ ੵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਚੇਤਂ ਵਾਣਂ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤੀ**ਤਿ ੵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ। **ਸੋ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਏੵਮਾਦੀਸੁ ਏਤ੍ਤਕਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਨ ਇਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ ਸਰਸਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਟਿੵੇਧੇਨ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ ਪਟਿੵਿਜ੍ਝਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਕਂ ਤਣ੍ਹਂ ''ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ''ਤਿ, ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਯਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ੵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ , ਤਂ ਤੇਸਂ ਅਪ੍ਪੵਤ੍ਤਿਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ''ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਮ੍ਪਾਪਕਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ''ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ''ਤਿ ਸਰਸਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਟਿੵੇਧੇਨ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ ਪਟਿੵਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਏੵਮਤ੍ਥੋ ੵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏੵਂ ਸਰੂਪਤੋ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ੵਾ ਇਦਾਨਿ ਕਿਲੇਸੵਸੇਨ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਇਮੇ ਆਸੵਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਸ੍ਸ ਏੵਂ ਜਾਨਤੋ ਏੵਂ ਪਸ੍ਸਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏੵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏੵਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਸਹ ੵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕੋਟਿਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਕਥੇਸਿ। **ਕਾਮਾਸੵਾ**ਤਿ ਕਾਮਾਸੵਤੋ। **ੵਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ੵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ੵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ੵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ੵਿਮੁਤ੍ਤਮਿਤਿ ਵਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਚ੍ਚੵੇਕ੍ਖਣਵਾਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਖੀਣਾ ਜਾਤੀ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਤਸ੍ਸ ਭੂਮਿਂ। ਤੇਨ ਹਿ ਵਾਣੇਨ ਸੋ ਪਚ੍ਚੵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਖੀਣਾ ਜਾਤੀਤਿਆਦੀਨਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਕਤਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਜਾਤਿ ਖੀਣਾ, ਕਥਞ੍ਚ ਨਂ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ? ਨ ਤਾੵਸ੍ਸ ਅਤੀਤਾ ਜਾਤਿ ਖੀਣਾ ਪੁਬ੍ਬੇੵ ਖੀਣਤ੍ਤਾ, ਨ ਅਨਾਗਤਾ, ਅਨਾਗਤੇ ੵਾਯਾਮਾਭਾੵਤੋ, ਨ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ੵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਯਾ ਪਨ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਭਾੵਿਤਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਚਤੁਪਞ੍ਚੵੋਕਾਰਭੵੇਸੁ ਏਕਚਤੁਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਭੇਦਾ ਜਾਤਿ, ਸਾ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾੵਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਧਮ੍ਮਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨੇਨ ਖੀਣਾ। ਤਂ ਸੋ ਮਗ੍ਗਭਾੵਨਾਯ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸੇ ਪਚ੍ਚੵੇਕ੍ਖਿਤ੍ੵਾ ਕਿਲੇਸਾਭਾੵੇ ੵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਆਯਤਿਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਂ ਹੋਤੀਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ।

ੵੁਸਿਤਨ੍ਤਿ ੵੁਤ੍ਥਂ ਪਰਿੵੁਤ੍ਥਂ, ਕਤਂ ਚਰਿਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੇਨ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਤ ਸੇਕ੍ਖਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੵਾਸਂ ੵਸਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਖੀਣਾਸੵੋ ੵੁਤ੍ਥੵਾਸੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੵਾਸਂ ਪਚ੍ਚੵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ''ੵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਕਤਂ ਕਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾਪਹਾਨਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਭਾੵਨਾਭਿਸਮਯੵਸੇਨ ਸੋਲ਼ਸੵਿਧਮ੍ਪਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕਾਦਯੋ ਹਿ ਤਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਖੀਣਾਸੵੋ ਕਤਕਰਣੀਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਰਣੀਯਂ ਪਚ੍ਚੵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ''ਕਤਂ ਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਪੁਨ ਇਤ੍ਥਭਾੵਾਯ, ਏੵਂ ਸੋਲ਼ਸੵਿਧਕਿਚ੍ਚਭਾੵਾਯ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯਾਯ ੵਾ ਮਗ੍ਗਭਾੵਨਾਕਿਚ੍ਚਂ ਮੇ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਅਥ ੵਾ **ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਭਾੵਤੋ, ਇਮਸ੍ਮਾ ਏੵਂ ਪਕਾਰਾ ਇਦਾਨਿ ੵਤ੍ਤਮਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਸਨ੍ਤਾਨਾ ਅਪਰਂ ਖਨ੍ਧਸਨ੍ਤਾਨਂ ਮਯ੍ਹਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮੇ ਪਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕਾ ਰੁਕ੍ਖਾ ੵਿਯ। ਤੇ ਚਰਿਮਕੵਿਞ੍ਞਾਣਨਿਰੋਧੇਨ ਅਨੁਪਾਦਾਨੋ ੵਿਯ ਜਾਤੵੇਦੋ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਧ **ੵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਾਣੵਿਜ੍ਜਾ। **ਅੵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਅੵਿਜ੍ਜਾ। ਸੇਸਂ ੵੁਤ੍ਤਨਯਮੇੵ।

ਅਨੁਚ੍ਚਾੵਚਸੀਲਸ੍ਸਾਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸੀਲਂ ਕਾਲੇਨ ਹਾਯਤਿ, ਕਾਲੇਨ ੵਡ੍ਢਤਿ, ਸੋ ਉਚ੍ਚਾੵਚਸੀਲੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਖੀਣਾਸੵਸ੍ਸ ਪਨ ਸੀਲਂ ਏਕਨ੍ਤੵਡ੍ਢਿਤਮੇੵ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਅਨੁਚ੍ਚਾੵਚਸੀਲੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ੵਸੀਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ੵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤਂ। **ਸੁਸਮਾਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਾਹਿਤਂ, ਆਰਮ੍ਮਣਮ੍ਹਿ ਸੁਟ੍ਠਪਿਤਂ। **ਧੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਧਿਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ। **ਮਚ੍ਚੁਹਾਯਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਚ੍ਚੁਂ ਜਹਿਤ੍ੵਾ ਠਿਤਂ। **ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਹਾਯਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਪਾਪਧਮ੍ਮੇ ਪਜਹਿਤ੍ੵਾ ਠਿਤਂ। **ਬੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਬੁਦ੍ਧਂ। **ਅਨ੍ਤਿਮਦੇਹਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਸਰੀਰਧਾਰਿਨਂ। **ਤਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਗੋਤਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਗੋਤਮਗੋਤ੍ਤਂ ਬੁਦ੍ਧਸਾੵਕਾ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਥ ੵਾ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾੵਕੋਪਿ ਗੋਤਮੋ, ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਦੇੵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਮ੍ਪਰਂ। **ਯੋਵੇਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਅਵੇਤਿ ਅਵਗਚ੍ਛਤਿ। ਯੋਵੇਦੀਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਯੋ ਅਵੇਦਿ, ਵਿਦਿਤਂ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਗ੍ਗਾਪਾਯਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਛ ਕਾਮਾਵਚਰੇ ਨਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਅਪਾਯੇ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਜਾਤਿਕ੍ਖਯਂ ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾਵੋਸਿਤੋ**ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕਿਚ੍ਚਵੋਸਾਨੇਨ ਵੋਸਿਤੋ। **ਮੁਨੀ**ਤਿ ਮੋਨੇਯ੍ਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਖੀਣਾਸਵਮੁਨਿ। **ਏਤਾਹੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣਾਦੀਹਿ। **ਨਾਞ੍ਞਂ ਲਪਿਤਲਾਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਪਨਞ੍ਞੋ ਤੇਵਿਜ੍ਜੋਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਲਪਿਤਵਚਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਲਪਤਿ, ਤਮਹਂ ਤੇਵਿਜ੍ਜੋਤਿ ਨ ਵਦਾਮਿ, ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਕ੍ਖਤੋ ਞਤ੍ਵਾ ਪਰਸ੍ਸਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਕਥੇਨ੍ਤਮੇਵਾਹਂ ਤੇਵਿਜ੍ਜੋਤਿ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਲ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ। **ਨਾਗ੍ਘਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਕਥਾਯ ਪਸਨ੍ਨੋ ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੯. ਜਾਣੁਸ੍ਸੋਣਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦. ਨਵਮੇ **ਯਸ੍ਸਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। **ਯਞ੍ਞੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਜਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਯਞ੍ਞੋ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਸਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਮਤਕਭਤ੍ਤਂ। **ਥਾਲਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਵਰਪੁਰਿਸਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਂ ਭਤ੍ਤਂ। **ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਨਾਮ। **ਤੇਵਿਜ੍ਜੇਸੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਦਾਨਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਦਾਨਂ ਤੇਵਿਜ੍ਜੇਸੁ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

੧੦. ਸਙ੍ਗਾਰਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧. ਦਸਮੇ **ਸਙ੍ਗਾਰਵੋ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੋ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਜਿਣ੍ਣਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਕਾਰਕੋ ਆਯੁਤ੍ਤਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਪਰਿਵੁਤੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਮਯਮਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਮਯਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਮਾਤਿ ਇਦਮੇਵ ਅਤ੍ਥਪਦਂ। **ਯਞ੍ਞਂ ਯਜਾਮਾ**ਤਿ ਬਾਹਿਰਸਮਯੇ ਸਬ੍ਬਚਤੁਕ੍ਕੇਨ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਕੇਨ ਸਬ੍ਬਸੋਲ਼ਸਕੇਨ ਸਬ੍ਬਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਯ ਸਬ੍ਬਚਤੁਸਟ੍ਠਿਯਾ ਸਬ੍ਬਸਤੇਨ ਸਬ੍ਬਪਞ੍ਚਸਤੇਨਾਤਿ ਚ ਏਵਂ ਪਾਣਘਾਤਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤੋ ਯਞ੍ਞੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵਮਾਹ। **ਅਨੇਕਸਾਰੀਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਸਰੀਰਸਮ੍ਭਵਂ। **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਯਾ ਏਸਾ। **ਯਞ੍ਞਾਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਯਜਨਕਾਰਣਾ ਚੇਵ ਯਾਜਨਕਾਰਣਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਬਹੂਨਂ ਦਦਨ੍ਤੇਪਿ ਦਾਪੇਨ੍ਤੇਪਿ ਬਹੂਸੁਪਿ ਬਹੂਨਂ ਦੇਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਦਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਪੁਞ੍ਞਪਟਿਪਦਾ ਅਨੇਕਸਾਰੀਰਿਕਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੁਯ੍ਹਞ੍ਚ ਤੁਯ੍ਹਞ੍ਚ ਯਜਾਮੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਯਜਾਹੀਤਿ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚ ਅਨੇਕਸਾਰੀਰਿਕਾਵ ਹੋਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਸ੍ਸ** ਵਾ **ਤਸ੍ਸ** ਵਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਤਸ੍ਮਾ ਵਾ। **ਏਕਮਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮੇਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦਮਨਵਸੇਨ ਏਕਂ ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਦਮੇਤਿ। **ਏਕਮਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਾਗਾਦਿਸਮਨਵਸੇਨ ਏਕਂ ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਸਮੇਤਿ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਰਾਗਾਦਿਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤਿ। **ਏਵਮਸ੍ਸਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਅਯਂ।

ਏਵਮਿਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਸੁਘਾਤਕਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਅਨੇਕਸਾਰੀਰਿਕਂ ਪੁਞ੍ਞਪਟਿਪਦਂ ਵਦੇਤਿ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਮੂਲਕਂ ਪਨ ਪੁਞ੍ਞੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਪਦਂ ਏਕਸਾਰੀਰਿਕਨ੍ਤਿ ਵਦੇਤਿ। ਨੇਵਾਯਂ ਏਕਸਾਰੀਰਿਕਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਅਨੇਕਸਾਰੀਰਿਕਂ, ਹਨ੍ਦਸ੍ਸ ਏਕਸਾਰੀਰਿਕਞ੍ਚ ਅਨੇਕਸਾਰੀਰਿਕਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਰਿ ਦੇਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ **ਤੇਨ ਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਥਾ ਤੇ ਖਮੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਤੁਯ੍ਹਂ ਰੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ। **ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। **ਏਥਾਯਂ ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਏਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਅਹਮਨੁਸਾਸਾਮਿ, ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ। **ਅਯਂ ਪਟਿਪਦਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਯਥਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਯੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੋਗਾਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਓਗਧਂ ਉਤ੍ਤਮਪਤਿਟ੍ਠਾਭੂਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਇਚ੍ਚਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਅਯਂ।

ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰਾਤਿ ਯਤ੍ਥ ਬਹੂਹਿ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੇਹਿ ਵਾ ਉਪਕਰਣੇਹਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਬਹੂਨਂ ਕਮ੍ਮਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਪੀਲ਼ਾਸਙ੍ਖਾਤੋ ਸਮਾਰਮ੍ਭੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ , ਭਵਂ ਚਾਨਨ੍ਦੋ, ਏਤੇ ਮੇ ਪੁਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਭਵਂ

ਗੋਤਮੋ, ਭਵਞ੍ਞਾਨਨ੍ਦੋ, ਏਵਰੂਪਾ ਮਮ ਪੂਜਿਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਦ੍ਵੇ ਜਨਾ ਮਯ੍ਹੰ ਪੂਜਜਾ ਚ ਪਾਸੰਸਾ ਚਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵਦਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਏਵੰ ਅਹੋਸਿ – ''ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਮੰਯੇਵ ਇਮੰ ਪਞ੍ਹੰ ਕਥਾਪੇਤੁਕਾਮੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਖੋ ਪਨ ਵਣ੍ਣੇ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਦੁਸ੍ਸਨਕੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਹੰ ਅਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਵਣ੍ਣਭਣਨੇਨ ਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਨ ਖੋ ਤਜਾਹਨ੍ਤਿ ਨ ਖੋ ਤੇ ਅਹੰ। ਥੇਰੋਪਿ ਕਿਰ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਞ੍ਹੰ ਅਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਇਮੰ ਪਞ੍ਹੰ ਏਤੰਯੇਵ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨੰ ਏਵਮਾਹ।

ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਨ੍ਤਿ ਸਕਾਰਣੰ। **ਸੰਸਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਸੰਸੀਦਾਪੇਤਿ। **ਨੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੀ**ਤਿ ਨ ਕਥੇਤਿ। **ਯਂਨੂਨਾਹੰ ਪਰਿਮੋਚੇਯਜ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਨੂਨਾਹੰ ਉਭੋਪੇਤੇ ਵਿਹੇਸਤੋ ਪਰਿਮੋਚੇਯਜੰ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹਿ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੰ ਪਞ੍ਹੰ ਅਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਹੇਸੇਤਿ, ਆਨਨ੍ਦੋਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਅਕਥੇਨ੍ਤੰ ਕਥਾਪੇਨ੍ਤੋ। ਇਤਿ ਉਭੋਪੇਤੇ ਵਿਹੇਸਤੋ ਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਕਾ ਨ੍ਵਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਕਾ ਨੁ ਅਜ੍ਜ। **ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਕਥਾਯ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰੇ ਕਤਰਾ ਕਥਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਤੀਣਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨਿ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਏਵਮਾਹ। ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਕਥੰ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ **ਅਯੰ ਖ੍ਵਜ੍ਜ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਯੰ ਖ੍ਵਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਯੰ ਖੋ ਅਜ੍ਜ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਸੁਦ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸੁਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ। **ਉਤ੍ਤਰਿ ਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਸਙ੍ਖਾਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ ਉਤ੍ਤਰਿੰ। **ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਆਕਾਸੇਨੇਵ ਗਮਿੰਸੁ ਚੇਵ ਆਗਮਿੰਸੁ ਚਾਤਿ ਏਵੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਵਤ੍ਤੰ ਆਕਾਸਗਮਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵਮਾਹ। **ਏਤਰਹਿ ਪਨ ਬਹੁਤਰਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਇਦੰ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੂ 'ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਮਞ੍ਞੇ ਏਵਮਕੰਸੁ, ਇਦਾਨਿ ਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਸੋਪ੍ਪੇਨ ਚੇਵ ਪਮਾਦੇਨ ਚ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਏਵਮਾਹ।

ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨੀਤਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਪਟਿਹਰਣਵਸੇਨ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨਿ। **ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਜ੍ਝਨਵਸੇਨ ਇਦ੍ਧਿ, ਪਟਿਹਰਣਵਸੇਨ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ, ਇਦ੍ਧਿਯੇਵ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ। ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੰ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥੋ ਚੇਵ ਭਾਵਨਾਨਯੋ ਚ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੩੬੫) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਵ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਆਦਿਸਤੀਤਿ ਆਗਤਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਗਤਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਠਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ''ਇਦੰ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਕਥੇਤਿ। ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਰਾਜਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਮੁਤ੍ਤਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰੋਹਿਤੰ ਪੁਚ੍ਛਿ ''ਕਿੰ ਮੇ, ਆਚਰਿਯ, ਹਤ੍ਥੇ''ਤਿ। ਸੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਏਕਾ ਸਰਬੂ ''ਮਕ੍ਖਿਕੰ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਗਹਣਕਾਲੇ ਮਕ੍ਖਿਕਾ ਪਲਾਤਾ। ਸੋ ਮਕ੍ਖਿਕਾਯ ਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਮੁਤ੍ਤਾ ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਆਹ। ਮੁਤ੍ਤਾ ਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਕਤਿ ਮੁਤ੍ਤਾਤਿ। ਸੋ ਪੁਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਅਥਾਵਿਦੂਰੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਸਦ੍ਦੰ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਤਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਆਹ। ਏਵੰ ਏਕਚ੍ਚੋ ਆਗਤਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਕਥੇਤਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਗਤਠਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤੇਹਿਪਿ ਕਥਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੇ ਮਨੋ**ਤਿ ਏਵੰ ਤਵ ਮਨੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਤੋ ਵਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਤੋ ਵਾ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ ਵਾਤਿ। ਦੁਤਿਯੰ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। **ਇਤਿਪਿ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਤਿਪਿ ਤਵ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਇਮਞ੍ਚ ਇਮਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥੰ ਚਿਨ੍ਤਯਮਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬਹੁੰ ਚੇਪਿ ਆਦਿਸਤੀ**ਤਿ ਬਹੁੰ ਚੇਪਿ ਕਥੇਤਿ। **ਤਥੇਵ ਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਕਥਿਤੰ, ਤਥੇਵ ਹੋਤਿ।

ਅਮਨੁਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਿ ਯਕ੍ਖਪਿਸਾਚਾਦੀਨੰ। **ਦੇਵਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨੰ। **ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ। **ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਪ੍ਫਾਰਸਦ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਪ੍ਫਾਰਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵਿਪ੍ਪਲਪਨ੍ਤਾਨੰ ਸੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਸਦ੍ਦੰ। **ਸੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ। ਯੰ ਵਿਤਕ੍ਕਯਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਸਦ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ''ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੇ ਮਨੋ''ਤਿਆਦਿਸਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ''ਅਟ੍ਟੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਾਮਾ ਨਗਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੁਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸਭਾਯੰ ਰਞ੍ਞੋ ਚ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਇਦੰ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ ਇਦੰ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਰਾਜਕੁਲੰ ਗਤੋ ਵਿਯ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਅਟ੍ਟਕਾਰਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਪ੍ਫਾਰਵਸੇਨ ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤੰ ਸਦ੍ਦੰ

ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ''ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਟ੍ਟਕਮ੍ਮੇਨਾਤਿ। ਗਚ੍ਛ, ਜਯੋ ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜਯਮੇਵ ਪਾਪੁਣਿ।

ਅਪਰੋਪਿ ਥੇਰੋ ਮੋਲ਼ਿਯਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿ। ਅਥ ਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਏਕਾ ਦਾਰਿਕਾ ਅਦ੍ਦਵਿਹਿਤਾ ਨ ਅਦ੍ਦਸ। ਸੋ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਯੇਵ ਚ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਦਾਰਿਕਾ ਨ ਅਦ੍ਦਸਾ''ਤਿ ਵਚੀਭੇਦਂ ਅਕਾਸਿ। ਪਸ੍ਸੇ ਠਿਤੋ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮੋਲ਼ਿਯਗਾਮੇ ਚਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਮਨੋਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਣਿਹਿਤਾਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸੁਟ੍ਠਪਿਤਾ। ਵਿ**ਤਕ੍ਕੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਯਿਸ੍ਸਤਿ ਪਵਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ ਚ ਆਗਮਨੇਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਜਾਨਾਤਿ। **ਆਗਮਨੇਨ ਜਾਨਾਤਿ** ਨਾਮ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਕਾਲੇਯੇਵ ''ਯੇਨਾਕਾਰੇਨੇਸ ਕਸਿਣਭਾਵਨਂ ਆਰਦ੍ਧੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਵਾ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। **ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇਨ ਜਾਨਾਤਿ** ਨਾਮ ਪਠਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਰਦ੍ਧਾਯਯੇਵ ਜਾਨਾਤਿ, ''ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਏਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਆਰਦ੍ਧੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤਿ...ਪੇ॰... ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। **ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਜਾਨਾਤਿ** ਨਾਮ – ''ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਇਮਸ੍ਸ ਮਨੋਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸੁਟ੍ਠਪਿਤਾ, ਇਮਸ੍ਸ ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਇਮਂ ਨਾਮ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਸ੍ਸਤਿ, ਇਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਏਤਸ੍ਸ ਹਾਨਭਾਗਿਯੋ ਵਾ ਸਮਾਧਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਠਿਤਿਭਾਗਿਯੋ ਵਾ ਵਿਸੇਸਭਾਗਿਯੋ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯੋ ਵਾ, ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਚੇਤੋਪਰਿਯਞ੍ਞਾਣਲਾਭੀ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂਯੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਅਰਿਯਾਨਂ। ਅਰਿਯੇਸੁਪਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮੋ ਉਪਰਿਮਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਪਰਿਮੋ ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਿਮਸ੍ਸ ਜਾਨਾਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਚ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ...ਪੇ॰... ਅਰਹਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਪਰਿਮੋ ਹੇਟ੍ਠਿਮਂ ਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਤਤ੍ਰਵਤ੍ਤਿਯੇਵ ਹੋਤਿ। **ਤਥੇਵ ਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤਂ ਏਕਂਸੇਨ ਤਥੇਵ ਹੋਤਿ। ਚੇਤੋਪਰਿਯਞ੍ਞਾਣਵਸੇਨ ਞਾਤਞ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਏਵਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਥਾਤਿ ਏਵਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਾ ਵਿਤਕ੍ਕੇਥ। **ਮਾ ਏਵਂ ਵਿਤਕ੍ਕਯਿਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਾ ਮਾ ਵਿਤਕ੍ਕਯਿਤ੍ਥ। **ਏਵਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਮੇਵ, ਦੁਕ੍ਖਸਞ੍ਞਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥ। **ਮਾ ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਾ ਮਨਸਾ ਕਰਿਤ੍ਥ। **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਰਾਗਂ ਪਜਹਥ। **ਇਦਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਚਤੁਮਗ੍ਗਫਲਪ੍ਪਭੇਦਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਮੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਥ।

ਮਾਯਾਸਹਧਮ੍ਮਰੂਪਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤੀਤਿ ਮਾਯਾਯ ਸਮਾਨਕਾਰਣਜਾਤਿਕਂ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਮਾਯਾਕਾਰੋਪਿ ਹਿ ਉਦਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਤੇਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਨੇਕਰੂਪਂ ਮਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਤਥਾਰੂਪਮੇਵਾਤਿ। **ਇਦਮ੍ਪਿ ਮੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਮਾਯਾਸਹਧਮ੍ਮਰੂਪਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਾਮਣਿਕਵਿਜ੍ਜਾਸਰਿਕ੍ਖਕਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਂ ਆਹ। ਚਿਨ੍ਤਾਮਣਿਕਵਿਜ੍ਜਂ ਜਾਨਨ੍ਤਾਪਿ ਹਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਮੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਇਦਂ ਨਾਮ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ''ਇਦਂ ਨਾਮ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਠਿਤੋ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ।

ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਨ੍ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰਂ। **ਪਣੀਤਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਤਰਂ। **ਭਵਞ੍ਹਿ ਗੋਤਮੋ ਅਵਿਤਕ੍ਕਂ ਅਵਿਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਵਸੇਸਂ ਆਦੇਸਨਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਬਾਹਿਰਕਨ੍ਤਿ ਨ ਗਣ੍ਹਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋਯੇਵ ਆਹ। **ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ ਤਜਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਂਸੇਨੇਵ ਤਯਾ ਅਯਂ। **ਆਸਜ੍ਜ ਉਪਨੀਯ ਵਾਚਾ ਭਾਸਿਤਾ**ਤਿ ਮਮ ਗੁਣੇ ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮਮੇਵ ਗੁਣਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਉਪਨੀਤਾ ਵਾਚਾ ਭਾਸਿਤਾ। **ਅਪਿਚ ਤਜਾਹਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਅਪਿਚ ਤੇ ਅਹਮੇਵ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

(੭) ੨. ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੨. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨਾਨੀ**ਤਿ ਤਿਤ੍ਥਭੂਤਾਨਿ ਆਯਤਨਾਨਿ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਵਾ ਆਯਤਨਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਤ੍ਥਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਿਤ੍ਥਕਰਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਿਤ੍ਥਂ ਨਾਮ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ। ਤਿਤ੍ਥਕਰਾ ਨਾਮ ਤਾਸਂ ਦਿਟ੍ਠੀਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦਕਾ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਨਾਮ ਯੇਸਂ ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਰੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਖਮਨ੍ਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਾ ਨਾਮ ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕਾ। **ਆਯਤਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਕਮ੍ਬੋਜੋ ਅਸ੍ਸਾਨਂ ਆਯਤਨਂ, ਗੁਨ੍ਨਂ ਦਕ੍ਖਿਣਾਪਥੋ ਆਯਤਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਞ੍ਜਾਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਆਯਤਨਂ ਨਾਮ।

> ''ਮਨੋਰਮੇ ਆਯਤਨੇ, ਸੇਵਨ੍ਤਿ ਨਂ ਵਿਹਙ੍ਗਮਾ।
> ਛਾਯਂ ਛਾਯਤ੍ਥਿਨੋ ਯਨ੍ਤਿ, ਫਲਤ੍ਥਂ ਫਲਭੋਜਿਨੋ''ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੩੮) –

ਏਤ੍ਥ ਸਮੋਸਰਣਟ੍ਠਾਨਂ। ''ਪਞ੍ਚਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਾਯਤਨਾਨੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੬) ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਇਧ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਾ ਸਞ੍ਜਾਯਮਾਨਾ ਇਮੇਸੁਯੇਵ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਞ੍ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਸਮੋਸਰਣਮਾਨਾਪਿ ਏਤੇਸੁਯੇਵ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਮੋਸਰਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਭਾਵੇ ਚ ਨੇਸਂ ਏਤਾਨੇਵ ਤੀਣਿ ਕਾਰਣਾਨੀਤਿ ਤਿਤ੍ਥਭੂਤਾਨਿ ਸਞ੍ਜਾਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥੇਨ ਆਯਤਨਾਨੀਤਿਪਿ ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨਾਨਿ। ਤੇਨੇਵਤ੍ਥੇਨ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਆਯਤਨਾਨੀਤਿਪਿ ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨਾਨਿ। **ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਕਾ ਨਾਮੇਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋਤਿ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨਾਨਿ। **ਸਮਨੁਗਾਹਿਯਮਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਕਿਂਕਾਰਣਾ ਏਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ ਅਨੁਗ੍ਗਾਹਿਯਮਾਨਾਨਿ। **ਸਮਨੁਭਾਸਿਯਮਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਥ ਏਤਾਨਿ ਪਾਪਕਾਨਿ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨੀਤਿ ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ ਅਨੁਸਾਸਿਯਮਾਨਾਨਿ। ਅਪਿਚ ਤੀਣਿਪਿ ਏਤਾਨਿ ਅਨੁਯੋਗਪੁਚ੍ਛਾਵੇਵਚਨਾਨੇਵ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ – ''ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਤੀਤਿ ਵਾ ਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਤੀਤਿ ਵਾ ਸਮਨੁਭਾਸਤੀਤਿ ਵਾ ਏਸੇਸੇ ਏਕਟ੍ਠੇ ਸਮੇ ਸਮਭਾਗੇ ਤਜ੍ਜਾਤੇ ਤਞ੍ਞੇਵਾ''ਤਿ।

ਪਰਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਤਿ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਲਦ੍ਧਿਪਰਮ੍ਪਰਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਪਰਮ੍ਪਰਾਤਿ ਏਤੇਸੁ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਮ੍ਪਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ। **ਅਕਿਰਿਯਾਯ ਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਕਿਰਿਯਮਤ੍ਤੇ ਸਂਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਵਾਦੀ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਚਰਿਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਵਾਦੀ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਵਾਦੀ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਵਾਦੀ , ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਚਰਿਯੋ ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਵਾਦੀ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੋ ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਵਾਦੀ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਅਹੇਤੁਅਪਚ੍ਚਯਵਾਦੀ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਚਰਿਯੋ ਅਹੇਤੁਅਪਚ੍ਚਯਵਾਦੀ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੋ ਅਹੇਤੁਅਪਚ੍ਚਯਵਾਦੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਿ ਹਿ ਏਤਾਨਿ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਲਦ੍ਧਿਕੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਚਰਿਯੋ...ਪੇ॰... ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੋ ਅਹੇਤੁਅਪਚ੍ਚਯਲਦ੍ਧਿਕੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਿ ਲਦ੍ਧਿਪਰਮ੍ਪਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਹੇਤੁ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਚਰਿਯਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਅਹੇਤੁ ਅਪਚ੍ਚਯੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਪਰਮ੍ਪਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਪਨ ਸੁਵਿਦੂਰਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਿ ਅਕਿਰਿਯਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਏਕੋਪਿ ਏਤੇਸਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਾਨਂ ਕਤ੍ਤਾ ਵਾ ਕਾਰੇਤਾ ਵਾ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ।

ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋਤਿ ਸਤ੍ਤੋ। ਕਾਮਞ੍ਚ ਪੁਰਿਸੋਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੋਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤੋਯੇਵ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿਕਥਾ ਨਾਮ ਯੋ ਯਥਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਥਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਜਾਨਾਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਨੁਭਵਤਿ ਵਾ। **ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਹੇਤੂ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਕਾਰਣਾ, ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਕਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯੇਨੇਵ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਕਮ੍ਮਵੇਦਨਞ੍ਚ ਕਿਰਿਯਵੇਦਨਞ੍ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਮੇਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਵਾ ਇਮੇ ਪਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਆਬਾਧਾ ਸੇਮ੍ਹਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵਾਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਿਕਾ ਉਤੁਪਰਿਣਾਮਜਾ ਵਿਸਮਪਰਿਹਾਰਜਾ ਓਪਕ੍ਕਮਿਕਾ ਆਬਾਧਾ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਾ

ਆਬਾਧਾਤਿ ਅਟ੍ਠ ਰੋਗਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਤ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਂਯੇਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯੇਪਿਮੇ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯੰ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯੰ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯਨ੍ਤਿ ਤਯੋ ਕਮ੍ਮਰਾਸਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਕਮ੍ਮਂਯੇਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯੇਪਿਮੇ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯੋ ਵਿਪਾਕੋ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯੋ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯੋਤਿ ਤਯੋ ਵਿਪਾਕਰਾਸਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵਿਪਾਕਮੇਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯੇਪਿਮੇ ਕੁਸਲਚੇਤਨਾ ਅਕੁਸਲਚੇਤਨਾ ਵਿਪਾਕਚੇਤਨਾ ਕਿਰਿਯਚੇਤਨਾਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚੇਤਨਾਰਾਸਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁਪਿ ਤਯੋ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਵਿਪਾਕਚੇਤਨਂਯੇਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਹੇਤੂਤਿ ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਕਾਰਣਾ, ਇਸ੍ਸਰੇਨ ਨਿਮ੍ਮਿਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਂ ਹਿ ਤੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਮੂਲਕੇਨ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਮੂਲਕੇਨ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤੇਨ ਵਾ ਅਹੇਤੁਅਪਚ੍ਚਯਾ ਵਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਤੁਂ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਕਾਰਣਾਯੇਵ ਪਨ ਇਮਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀਤਿ। ਏਵਂਵਾਦਿਨੋ ਪਨੇਤੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਰੋਗੇਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚ ਤੀਸੁ ਕਮ੍ਮਰਾਸੀਸੁ ਤੀਸੁ ਵਿਪਾਕਰਾਸੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਚੇਤਨਾਰਾਸੀਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿ।

ਅਹੇਤੁਅਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਹੇਤੁਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਵਿਨਾ, ਅਕਾਰਣੇਨੇਵ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਨੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਮੂਲਕੇਨ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਮੂਲਕੇਨ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤੇਨ ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਹੇਤੁਨਾ ਵਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਤੁਂ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਹੇਤੁਅਪਚ੍ਚਯਾਯੇਵ ਪਨ ਇਮਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀਤਿ। ਏਵਂਵਾਦਿਨੋ ਪਨੇਤੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਰੋਗਾਦੀਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿ।

ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾ ਮਾਤਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖ**ਵੇਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਏਵਂ ਵਦਾਮੀ**ਤਿ ਲਦ੍ਧਿਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਲਦ੍ਧਿਞ੍ਹਿ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਮਾਨਾ ਲਦ੍ਧਿਤੋ ਲਦ੍ਧਿਂ ਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨ ਮਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਵਾਦਂ ਵਦਾਮਾਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਪਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਾਯ ਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਨੇਸਂ ਲਦ੍ਧਿਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਆਹ। **ਤੇਨਹਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਤੇਨ ਹਿ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਦਿ ਏਤਂ ਸਚ੍ਚਂ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾਦੇਨ। **ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਿਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਹੇਤੂ**ਤਿ ਯੇ ਕੇਚਿ ਲੋਕੇ ਪਾਣਂ ਅਤਿਪਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਹੇਤੁ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਿਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਕਿਂਕਾਰਣਾ? ਨ ਹਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਮੂਲਕੇਨ ਨ ਆਣਤ੍ਤਿਮੂਲਕੇਨ ਨ ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਹੇਤੁਨਾ ਨ ਅਹੇਤੁਅਪਚ੍ਚਯਾ ਸਕ੍ਕਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੁਂ, ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਹੇਤੁਯੇਵ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀਤਿ ਅਯਂ ਵੋ ਲਦ੍ਧਿ। ਯਥਾ ਚ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਿਨੋ, ਏਵਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵਿਰਮਨ੍ਤਾਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਹੇਤੁਯੇਵ ਵਿਰਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂਯੇਵ ਲਦ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਨਿਗ੍ਗਹਂ ਆਰੋਪੇਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ **ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਯਿਨੋ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤਨ੍ਤਿ ਸਾਰਭਾਵੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ। **ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾਛਨ੍ਦੋ। **ਇਦਂ ਵਾ ਕਰਣੀਯਂ ਇਦਂ ਵਾ ਅਕਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਇਦਂ ਵਾ ਕਰਣੀਯਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਕਰਣਤ੍ਥਾਯ, ਇਦਂ ਵਾ ਅਕਰਣੀਯਨ੍ਤਿ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾ ਵਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪੁਰਿਸਕਾਰੋ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਛਨ੍ਦਵਾਯਾਮੇਸੁ ਵਾ ਅਸਨ੍ਤੇਸੁ ''ਇਦਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਪਿ ''ਇਦਂ ਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਨ ਹੋਤਿ। **ਇਤਿ ਕਰਣੀਯਾਕਰਣੀਯੇ ਖੋ ਪਨ ਸਚ੍ਚਤੋ ਥੇਤਤੋ ਅਨੁਪਲਬ੍ਭਿਯਮਾਨੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਚ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਚ ਭੂਤਤੋ ਥਿਰਤੋ ਅਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇ ਅਲਬ੍ਭਮਾਨੇ। ਯਦਿ ਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਾਤੁਂ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ ਚ ਵਿਰਮਿਤੁਂ ਲਭੇਯ੍ਯ, ਕਰਣੀਯਾਕਰਣੀਯਂ ਸਚ੍ਚਤੋ ਥੇਤਤੋ ਉਪਲਬ੍ਭੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਤਂ ਏਸ ਨੁਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਸਚ੍ਚਤੋ ਥੇਤਤੋ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਚ ਅਨੁਪਲਬ੍ਭਿਯਮਾਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀਨਂ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀਨਂ। **ਅਨਾਰਕ੍ਖਾਨਂ ਵਿਹਰਤ**ਨ੍ਤਿ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਨਿਰਾਰਕ੍ਖਾਨਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾਨਂ। **ਨ ਹੋਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੋ ਸਮਣਵਾਦੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਭੂਤਾਨਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਾ ਮਯਂ

ਸਮਣਾਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੁਂ ਸਕਾਰਣੋ ਸਮਣਵਾਦੋ ਨ ਹੋਤਿ ਨ ਇਜ੍ਝਤਿ। ਸਮਣਾਪਿ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਕਾਰਣਾਯੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਸ੍ਸਮਣਾਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਕਾਰਣਾਯੇਵਾਤਿ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੋ**ਤਿ ਸਕਾਰਣੋ। **ਨਿਗ੍ਗਹੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮਮ ਨਿਗ੍ਗਹੋ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਪਨ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਵਾਦਿਨੋ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਵਾਦਿਨੋ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ **ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਵਾਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਤਥਾ ਅਹੇਤੁਕਵਾਦੇਪਿ।

ਏਵਂ ਇਮੇਸਂ ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨਾਨਂ ਪਰਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਕਿਰਿਯਾਯ ਸਣ੍ਠਹਨਭਾਵੇਨ ਤੁਚ੍ਛਭਾਵਂ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਭਾਵਂ, ਅਸਾਰਭਾਵੇਨ ਥੁਸਕੋਟ੍ਟਨਸਦਿਸਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨਭਾਵੇਨ ਅਗ੍ਗਿਸਵ੍ਵਾਯ ਧਮਮਾਨਖਜ੍ਜੁਪਨਕਸਰਿਕ੍ਖਤਂ ਤਂਦਿਟ੍ਠਿਕਾਨਂ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸਪਿ ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸਪਿ ਅਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਤਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨ੍ਧਵੇਣੂਪਮਤਂ ਸਦ੍ਦਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰਦਿਟ੍ਠਿਕਾਨਂ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਤਸ੍ਸ ਬੇਲੁਵਪਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦਦ੍ਦਭਾਯਿਤਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਪਥਵੀ ਸਂਵਟ੍ਟਮਾਨਾ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਸਵ੍ਵਾਯ ਪਲਾਯਨ੍ਤੇਨ ਸਸਕੇਨ ਸਰਿਕ੍ਖਭਾਵਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦੇਸਿਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਾਰਭਾਵਞ੍ਚੇਵ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਭਾਵਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਯਂ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨਿਗ੍ਗਹਿਤੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਨਿਗ੍ਗਹਿਤੋ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੋ। **ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ, ''ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਵਤ੍ਤੇਹਿਪਿ ਤਥਾ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੋ। **ਅਨੁਪਵਜ੍ਜੋ**ਤਿ ਉਪਵਾਦਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੋ। **ਅਪ੍ਪਟਿਕੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ''ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ ਹਰਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਤੋ , ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਵਾ। **ਵਿਞ੍ਞੂਹੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ। ਅਪਣ੍ਡਿਤਾਨਞ੍ਹਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂ ਵਚਨਂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਞ੍ਞੂਹੀਤਿ ਆਹ।

ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾ ਛ ਧਾਤੁਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਾਤਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪੁਨ **ਇਮਾ ਛ ਧਾਤੁਯੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਧਾਤੁਯੋ**ਤਿ ਸਭਾਵਾ। ਨਿਜ੍ਜੀਵਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਭਾਵਪ੍ਪਕਾਸਕੋ ਹਿ ਸਭਾਵਟ੍ਠੋ ਧਾਤ੍ਵਟ੍ਠੋ ਨਾਮ। **ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਫਸ੍ਸਾਨਂ ਆਕਰਟ੍ਠੇਨ ਆਯਤਨਾਨਿ। **ਮਨੋਪਵਿਚਾਰਾ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਪਾਦੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਮਨਸ੍ਸ ਉਪਵਿਚਾਰਾ।

ਪਥਵੀਧਾਤੂਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਧਾਤੁ। **ਆਪੋਧਾਤੂ**ਤਿ ਆਬਨ੍ਧਨਧਾਤੁ। **ਤੇਜੋਧਾਤੂ**ਤਿ ਪਰਿਪਾਚਨਧਾਤੁ। **ਵਾਯੋਧਾਤੂ**ਤਿ ਵਿਤ੍ਥਮ੍ਭਨਧਾਤੁ। **ਆਕਾਸਧਾਤੂ**ਤਿ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠਧਾਤੁ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੂ**ਤਿ ਵਿਜਾਨਨਧਾਤੁ। ਏਵਮਿਦਂ ਧਾਤੁਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਂ। ਤਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋਪਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋਪਿ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨਸੁਤ੍ਤੇ ਇਦਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਛਧਾਤੁਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਂ। ਤਂ ਉਭਯਥਾਪਿ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਛਧਾਤੁਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਏਵਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ, ਆਕਾਸਧਾਤੁ ਉਪਾਦਾਰੂਪਂ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਚ ਉਪਾਦਾਰੂਪੇ ਦਿਟ੍ਠੇ ਸੇਸਾਨਿ ਤੇਵੀਸਤਿ ਦਿਟ੍ਠਾਨੇਵਾਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੂਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਸਹਜਾਤਾ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਞ੍ਞਾ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਫਸ੍ਸੋ ਚ ਚੇਤਨਾ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਨਾਮ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਨ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਚ ਮਹਾਭੂਤਾਨਂ ਉਪਾਦਾਰੂਪਂ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਨਾਮਂ, ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਰੂਪਨ੍ਤਿ ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਧਮ੍ਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਸਤ੍ਤੋ ਵਾ ਜੀਵੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਏਵਂ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਛਧਾਤੁਵਸੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਸਮ੍ਪਾਪਕਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਧਾਤੁਪਰਿਗ੍ਗਹਾਨੁਸਾਰੇਨ ਤੇਵੀਸਤਿ ਉਪਾਦਾਰੂਪਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਪੁਨ ਚਤ੍ਤਾਰੇਵ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਵੀਸਤਿਕੋਟ੍ਠਾਸਾ, ਆਪੋਧਾਤੁ ਦ੍ਵਾਦਸ, ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਵਾਯੋਧਾਤੁ ਛਕੋਟ੍ਠਾਸਾਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਚ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ

ਤੇਸੁ ਤੇਵੀਸਤਿ ਉਪਾਦਾਰੂਪਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਟ੍ਠਿ ਰੂਪਾਨਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ। ਤਾਨਿ ਚ ਵਤ੍ਥੁਰੂਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਛਸਟ੍ਠਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਛਸਟ੍ਠਿ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ ਪਨ ਲੋਕਿਯਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਏਕਾਸੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤੇਹਿ ਸਹਜਾਤਾ ਵੇਦਨਾਦਯੋਪਿ ਤਤ੍ਤਕਾਯੇਵਾਤਿ ਏਕਾਸੀਤਿ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਏਕਾਸੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਏਕਾਸੀਤਿ ਚੇਤਨਾ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਤੇਭੂਮਕਵਸੇਨ ਗਯ੍ਹਮਾਨਾ ਚਤੁਵੀਸਾਧਿਕਾਨਿ ਤੀਣਿ ਧਮ੍ਮਸਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਇਤਿ ਇਮੇ ਚ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਛਸਟ੍ਠਿ ਚ ਰੂਪਧਮ੍ਮਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇਵ ਧਮ੍ਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਸਤ੍ਤੋ ਵਾ ਜੀਵੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਨਾਮਰੂਪਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਚ੍ਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾਪਚ੍ਚਯਾ ਕਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਾ ਆਹਾਰਪਚ੍ਚਯਾਤਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਤੀਤੇਪਿ ਇਮੇਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਇਦਂ ਵਟ੍ਟਂ ਪਵਤ੍ਤਿਤ੍ਥ, ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਏਤੇਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤਰਹਿਪਿ ਏਤੇਹਿਯੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਤੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਕਙ੍ਖਂ ਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋਪਿ ਛਧਾਤੁਵਸੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਸਮ੍ਪਾਪਕਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਚਕ੍ਖੁ ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਆਕਰੋ ਵਿਯ ਦ੍ਵੇ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸਨ੍ਤੀਰਣਾਨੀਤਿ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇਹਿ ਸਹਜਾਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਫਸ੍ਸਾਨਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਆਕਰੋਤਿ ਆਯਤਨਂ। **ਸੋਤਂ ਫਸ੍ਸਾਯਤਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਮਨੋ ਫਸ੍ਸਾਯਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਦ੍ਵਾਵੀਸਤਿ ਵਿਪਾਕਫਸ੍ਸਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਿ ਹਿਦਂ ਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਂ। ਤਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋਪਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋਪਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਤਾਵ – ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਆਯਤਨਾਨਿ ਉਪਾਦਾਰੂਪਂ, ਤੇਸੁ ਦਿਟ੍ਠੇਸੁ ਅਵਸੇਸਂ ਉਪਾਦਾਰੂਪਂ ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਛਟ੍ਠਂ ਆਯਤਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਸਹਜਾਤਾ ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਸੇਸਾ ਤਯੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਸਮ੍ਪਾਪਕਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਰੂਪਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ। **ਸੋਮਨਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸ੍ਸ ਕਾਰਣਭੂਤਂ। **ਉਪਵਿਚਰਤੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਮਨਂ ਚਾਰੇਨ੍ਤੋ ਉਪਵਿਚਰਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ । ਏਤ੍ਥ ਚ ਇਟ੍ਠਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਨਿਟ੍ਠਂ ਵਾ, ਯਂ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ **ਸੋਮਨਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨਿਯਂ** ਨਾਮ। ਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ **ਦੋਮਨਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨਿਯਂ** ਨਾਮ। ਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ **ਉਪੇਕ੍ਖਾਟ੍ਠਾਨਿਯਂ** ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸਦ੍ਦਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤਿ ਇਦਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਂ। ਤਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋਪਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋਪਿ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨਸੁਤ੍ਤੇ ਇਦਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਮਨੋਪਵਿਚਾਰਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਂ। ਤਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋਪਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋਪਿ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਤਾਵ – ਚਕ੍ਖੁ ਸੋਤਂ ਘਾਨਂ ਜਿਵ੍ਹਾ ਕਾਯੋ, ਰੂਪਂ ਸਦ੍ਦੋ ਗਨ੍ਧੋ ਰਸੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਨਵ ਉਪਾਦਾਰੂਪਾਨਿ, ਤੇਸੁ ਦਿਟ੍ਠੇਸੁ ਸੇਸਂ ਉਪਾਦਾਰੂਪਂ ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਤੀਣਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ, ਤੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠੇਹਿ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਮਨੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਤੇਨ ਸਹਜਾਤਾ ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਤਯੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਸਮ੍ਪਾਪਕਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨੀਤਿ ਅਰਿਯਭਾਵਕਰਾਨਿ, ਅਰਿਯਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾਨਿ ਵਾ ਸਚ੍ਚਾਨਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨੇਤਂ ਪਦਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੫੨੯) ਪਕਾਸਿਤਂ। **ਛਨ੍ਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਾਤੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਆਰਦ੍ਧਂ? ਸੁਖਾਵਬੋਧਨਤ੍ਥਂ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਤਥਾਗਤੋ ਦ੍ਵਾਦਸਪਦਂ ਪਚ੍ਚਯਾਵਟ੍ਟਂ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਗਬ੍ਭਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਗਬ੍ਭਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਸ੍ਮਿਂ ਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਕਥੇਤੁਮ੍ਪਿ ਸੁਖਂ ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਅਵਬੋਧੇ ਉਤੁਮ੍ਪੀਤਿ ਸੁਖਾਵਬੋਧਨਤ੍ਥਂ ਇਦਮਾਰਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ **ਛਨ੍ਨਂ ਧਾਤੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਪਥਵੀਧਾਤੁਆਦੀਨਂ। **ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਚ। ਏਤੇਨ ਪਚ੍ਚਯਮਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ''ਛਧਾਤੁਪਚ੍ਚਯਾ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਛਨ੍ਨਂ ਧਾਤੂਨਂ ਪਚ੍ਚਯੇਨ, ਕਿਂ ਮਾਤੁ, ਉਦਾਹੁ ਪਿਤੂਤਿ? ਨ ਮਾਤੁ ਨ ਪਿਤੁ,

ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਕਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਛਨ੍ਨਂ ਧਾਤੂਨਂ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਗਬ੍ਭੋ ਚ ਨਾਮੇਸ ਨਿਰਯਗਬ੍ਭੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਗਬ੍ਭੋ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਗਬ੍ਭੋ ਮਨੁਸ੍ਸਗਬ੍ਭੋ ਦੇਵਗਬ੍ਭੋਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਠਾਨੇ ਮਨੁਸ੍ਸਗਬ੍ਭੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਅਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਹੋਤਿ, ਕਥਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਨ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਤਿਣ੍ਣਂ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਕਤਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ? ਇਧ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਾਤਾ ਚ ਨ ਉਤੁਨੀ ਹੋਤਿ, ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ ਚ ਨ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਨੇਵ ਤਾਵ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਇਧ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਾਤਾ ਚ ਉਤੁਨੀ ਹੋਤਿ, ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ ਚ ਨ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਤਾਵ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਯਤੋ ਚ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਾਤਾ ਚ ਉਤੁਨੀ ਹੋਤਿ, ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ ਚ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੦੮)।

ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਯਾ ਸਤਿ ਨਾਮਰੂਪਨ੍ਤਿ ''ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਤ੍ਥੁਦਸਕਂ ਕਾਯਦਸਕਂ ਭਾਵਦਸਕਂ ਤਯੋ ਅਰੂਪਿਨੋ ਖਨ੍ਧਾਤਿ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਧਮ੍ਮਾ ਗਹਿਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ''ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਯਾ ਸਤਿ ਨਾਮਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਾਨਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਚਤੁਤ੍ਤਿਂਸ ਧਮ੍ਮਾ ਗਹਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਸਲ਼ਾਯਤਨਨ੍**ਤਿਆਦੀਹਿ ਯਥੇਵ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਯਾ ਸਤਿ ਨਾਮਰੂਪਪਾਤੁਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਏਵਂ ਨਾਮਰੂਪੇ ਸਤਿ ਸਲ਼ਾਯਤਨਪਾਤੁਭਾਵੋ, ਸਲ਼ਾਯਤਨੇ ਸਤਿ ਫਸ੍ਸਪਾਤੁਭਾਵੋ, ਫਸ੍ਸੇ ਸਤਿ ਵੇਦਨਾਪਾਤੁਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ।

ਵੇ**ਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੇਦਨਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋਪਿ ਵੇਦਿਯਮਾਨੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ। ''ਵੇਦਿਯਾਮਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੇਦਿਯਤੀਤਿ ਮਂ ਸਙ੍ਘੋ ਧਾਰੇਤੂ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੦੨) ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਵੇਦਿਯਮਾਨੋ ਨਾਮ, ''ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਿਯਮਾਨੋ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਿਯਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੧੩; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੮੦; ਵਿਭ॰ ੩੬੩) ਏਤ੍ਥ ਜਾਨਨ੍ਤੋ। ਇਧਾਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਮੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ''ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਇਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਮਿ ਬੋਧੇਮਿ ਜਾਨਾਪੇਮਿ। **ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਅਯਂ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਕਥਾ – ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਹਿ ਤਣ੍ਹਂ ਤੇਭੂਮਕਾ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਭਾਵਿਕਾ ਪੁਬ੍ਬਤਣ੍ਹਾ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ ਨਾਮ, ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧੋ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ ਨਾਮ, ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਨਾਮ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਯਾ ਸਤਿ ਨਾਮਰੂਪਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋਪਿ ਵੇਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਜਾਨਮਾਨਸ੍ਸੇਵ ਕਥੇਸਿ, ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਸਲ਼ਾਯਤਨਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਸਲ਼ਾਯਤਨਪਚ੍ਚਯਾ ਫਸ੍ਸੋਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਨਾਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਵੇਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਮੀਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋਪਿ , ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਮੀਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋਪਿ ਵੇਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਜਾਨਮਾਨਸ੍ਸੇਵ ਕਥੇਸਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਾਨਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪਿਤਾਨਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ੍ਤੋ **ਕਤਮਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖ**ਵੇਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੫੩੭) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਤਤ੍ਥ ''ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ ਯਾਯਂ ਤਣ੍ਹਾ ਪੋਨੋਬ੍ਭਵਿਕਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੩੩; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੦੦; ਵਿਭ॰ ੨੦੩) ਇਮਾਯ ਤਨ੍ਤਿਯਾ ਆਗਤਂ, ਇਧ ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਚ੍ਚਯਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਵਸੇਨ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ ''ਯੋ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੋ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੩੪; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੦੧; ਵਿਭ॰ ੨੦੪) ਇਮਾਯ ਤਨ੍ਤਿਯਾ ਆਗਤਂ, ਇਧ ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਯਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ''ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਨਿਰੋਧਵਸੇਨ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ**ਤਿ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗੇਨ ਚ ਅਸੇਸਨਿਰੋਧੇਨ ਚ। ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵੇਵਚਨਮੇਵ। **ਸਙ੍ਖਾਰਨਿਰੋਧੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਰੋਧੋ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਪਦੇਹਿ ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਯੋ

ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥੋ ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਹਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਨਿਰੋਧੋਤਿਪਿ ਸਙ੍ਖਾਰਨਿਰੋਧੋਤਿਪਿ ਏਵਂ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਨਿਰੋਧਨਾਮੇਨ ਕਥੀਯਤਿ। **ਕੇਵਲਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਕਲਸ੍ਸ। **ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਰਾਸਿਸ੍ਸ। **ਨਿਰੋਧੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨਂ ਨਿਰੋਧੋ ਨਾਮ ਖੀਣਾਕਾਰੋਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮ੍ਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਖੀਣਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ, ਦ੍ਵਾਦਸਸੁਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ**ਤਿ ਨ ਅਟ੍ਠਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਮਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਂ ਤੂਰਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਮਤ੍ਤਮੇਵ ਤੂਰਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਤ੍ਤਮੇਵ ਮਗ੍ਗੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਨਿਗ੍ਗਹਿਤੋ**ਤਿ ਨ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤੋ। ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਹਿ ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ‘‘ਨ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਹਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ‘‘ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਛ ਵਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾਪਿ ‘‘ਨ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ, ਅਞ੍ਞਾਨੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨੀ’’ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਨਿਗ੍ਗਹਿਤੋ ਨਾਮ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

੨. ਭਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਮਾਤਾਪੁਤ੍ਤਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਮਾਤਾ ਚ ਪੁਤ੍ਤੋ ਚ ਮਾਤਾਪੁਤ੍ਤਂ, ਪਰਿਤ੍ਤਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਭਾਵੇਨ ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਮਾਤਾਪੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਮਾਤਾਪੁਤ੍ਤਿਕਾਨਿ। **ਯਨ੍ਤਿ** ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ। **ਤਤ੍ਥ ਮਾਤਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਨਪ੍ਪਟਿਲਭਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਗ੍ਗਿਭਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮਾਤਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਮਾਤਰਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਯਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਭਯਂ ਹੋਤਿ। **ਅਟਵਿਸਙ੍ਕੋਪੋ**ਤਿ ਅਟਵਿਯਾ ਸਙ੍ਕੋਪੋ। ਅਟਵੀਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਅਟਵਿਵਾਸਿਨੋ ਚੋਰਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਦਾ ਹਿ ਤੇ ਅਟਵਿਤੋ ਜਨਪਦਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨਿਯੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਅਟਵਿਸਙ੍ਕੋਪੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚਕ੍ਕਸਮਾਰੂਲ੍ਹਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਰਿਯਾਪਥਚਕ੍ਕਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਯਾਨਚਕ੍ਕਮ੍ਪਿ। ਭਯਸ੍ਮਿਂ ਹਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਯੇਸਂ ਯਾਨਕਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਣ੍ਡਂ ਤੇਸੁ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ। ਯੇਸਂ ਨਤ੍ਥਿ , ਤੇ ਕਾਜੇਨ ਵਾ ਆਦਾਯ ਸੀਸੇਨ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਤੇ ਚਕ੍ਕਸਮਾਰੂਲ੍ਹਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਕਦਾਚੀ**ਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਕਾਲੇ। **ਕਰਹਚੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਮਾਤਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਟਿਲਭਤੀ**ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਿਲੀਨਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਲਭਤਿ। **ਉਦਕਵਾਹਕੋ**ਤਿ ਨਦੀਪੂਰੋ। **ਮਾਤਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਟਿਲਭਤੀ**ਤਿ ਕੁਲ੍ਲੇ ਵਾ ਉਲੁਮ੍ਪੇ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਭਾਜਨੇ ਵਾ ਦਾਰੁਕ੍ਖਣ੍ਡੇ ਵਾ ਲਗ੍ਗਂ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਵਾ ਪੁਨ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮੇ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਠਿਤਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਲਭਤੀਤਿ।

ਏਵਂ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਅਮਾਤਾਪੁਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਭਯਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤੀਣਿਮਾਨੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਜਰਾਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਜਰਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਭਯਂ। ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ – ‘‘ਜਰਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਭਯਂ ਭਯਾਨਕਂ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਂ ਲੋਮਹਂਸੋ ਚੇਤਸੋ ਉਤ੍ਰਾਸੋ। ਬ੍ਯਾਧਿਂ ਪਟਿਚ੍ਚ, ਮਰਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਭਯਂ ਭਯਾਨਕਂ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਂ ਲੋਮਹਂਸੋ ਚੇਤਸੋ ਉਤ੍ਰਾਸੋ’’ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੯੨੧)। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

੩. ਵੇਨਾਗਪੁਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪. ਤਤਿਯੇ **ਕੋਸਲੇਸੂ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇ। **ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਗਮਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ। ਚਾਰਿਕਾ ਚ ਨਾਮੇਸਾ ਭਗਵਤੋ ਦੁਵਿਧਾ ਹੋਤਿ ਤੁਰਿਤਚਾਰਿਕਾ ਚ ਅਤੁਰਿਤਚਾਰਿਕਾ ਚਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦੂਰੇਪਿ ਬੋਧਨੇਯ੍ਯਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਬੋਧਨਤ੍ਥਾਯ ਸਹਸਾ ਗਮਨਂ **ਤੁਰਿਤਚਾਰਿਕਾ** ਨਾਮ । ਸਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਾਦੀਸੁ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਯਂ ਪਨ ਗਾਮਨਿਗਮਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਦੇਵਸਿਕਂ ਯੋਜਨਅਦ੍ਧਯੋਜਨਵਸੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਚਰਿਯਾਦੀਹਿ ਲੋਕਂ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਮਨਂ, ਅਯਂ **ਅਤੁਰਿਤਚਾਰਿਕਾ** ਨਾਮ। ਇਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ’’ਤਿ। ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਪਨ ਚਾਰਿਕਾਕਥਾ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾਯਂ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੨੫੪) ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ**ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਮੋਸਰਣਗਾਮੋਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਭੋਗਗਾਮੋਪਿ। ਇਧ ਸਮੋਸਰਣਗਾਮੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਸਨਗਾਮੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਤਦਵਸਰੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਅਵਸਰਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਹਾਰੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਨਿਯਾਮਿਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਏਕੋ ਵਨਸਣ੍ਡੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਵਨਸਣ੍ਡਂ ਗਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਸ੍ਸੋਸੁਨ੍ਤਿ ਸੁਣਿਂਸੁ ਉਪਲਭਿਂਸੁ, ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਵਚਨਨਿਗ੍ਘੋਸਾਨੁਸਾਰੇਨ ਜਾਨਿਂਸੁ। **ਖੋ**ਤਿ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੇ, ਪਦਪੂਰਣਮਤ੍ਤੇ ਵਾ ਨਿਪਾਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੇਨ ''ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਏਵ, ਨ ਤੇਸਂ ਕੋਚਿ ਸਵਨਨ੍ਤਰਾਯੋ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਦਪੂਰਣੇਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਮਤ੍ਤਮੇਵ।

ਇਦਾਨਿ ਯਮਤ੍ਥਂ ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ, ਤਂ ਪਕਾਸੇਤੁਂ **ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਸਮਿਤਪਾਪਤ੍ਤਾ **ਸਮਣੋ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਖਲੂ**ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਵਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਭੋ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਲਪਨਮਤ੍ਤਂ। **ਗੋਤਮੋ**ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਰਿਦੀਪਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮਣੋ ਕਿਰ, ਭੋ, ਗੋਤਮਗੋਤ੍ਤੋਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਪਰਿਦੀਪਨਂ। **ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾਵਪਰਿਦੀਪਨਂ, ਕੇਨਚਿ ਪਾਰਿਜੁਞ੍ਞੇਨ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂਯੇਵ ਤਂ ਕੁਲਂ ਪਹਾਯ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਂ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਲ੍ਯਾਣੋ**ਤਿ ਕਲ੍ਯਾਣਗੁਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਸੇਟ੍ਠੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਿਯੇਵ, ਥੁਤਿਘੋਸੋ ਵਾ। **ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ**ਤਿ ਸਦੇਵਕਂ ਲੋਕਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਤੋ। ਕਿਨ੍ਤਿ? **ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ…ਪੇ॰… ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਦਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ – ਸੋ ਭਗਵਾ ਇਤਿਪਿ ਅਰਹਂ, ਇਤਿਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ…ਪੇ॰… ਇਤਿਪਿ ਭਗਵਾਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਮਿਨਾ ਚ ਕਾਰਣੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ''ਆਰਕਤ੍ਤਾ, ਅਰੀਨਂ ਅਰਾਨਞ੍ਚ ਹਤਤ੍ਤਾ, ਪਚ੍ਚਯਾਦੀਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਾ, ਪਾਪਕਰਣੇ ਰਹਾਭਾਵਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਾਤਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਏਤਾਨਿ ਪਦਾਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੨੫-੧੨੭) ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਨੀਤਿ ਤਤੋ ਨੇਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਸੋ ਇਮਂ ਲੋਕਨ੍ਤਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਇਮਂ ਲੋਕਂ, ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਿਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਦੇਵਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਹ ਦੇਵੇਹਿ ਸਦੇਵਕਂ। ਏਵਂ ਸਹ ਮਾਰੇਨ **ਸਮਾਰਕਂ**। ਸਹ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ **ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਂ**। ਸਹ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ **ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ**। ਪਜਾਤਤ੍ਤਾ **ਪਜਾ,** ਤਂ ਪਜਂ। ਸਹ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ **ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਂ**। ਤਤ੍ਥ ਸਦੇਵਕਵਚਨੇਨ ਪਞ੍ਚਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਗ੍ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਸਮਾਰਕਵਚਨੇਨ ਛਟ੍ਠਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਗ੍ਗਹਣਂ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਵਚਨੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਗ੍ਗਹਣਂ, ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਵਚਨੇਨ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗ੍ਗਹਣਂ, ਸਮਿਤਪਾਪਬਾਹਿਤਪਾਪਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗ੍ਗਹਣਞ੍ਚ, ਪਜਾਵਚਨੇਨ ਸਤ੍ਤਲੋਕਗ੍ਗਹਣਂ, ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਵਚਨੇਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵਅਵਸੇਸਮਨੁਸ੍ਸਗ੍ਗਹਣਂ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਓਕਾਸਲੋਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਜਾਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤਲੋਕੋਵ ਗਹਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – ਸਦੇਵਕਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਰੂਪਾਵਚਰਲੋਕੋ ਗਹਿਤੋ, ਸਮਾਰਕਗ੍ਗਹਣੇਨ ਛਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਲੋਕੋ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਗ੍ਗਹਣੇਨ ਰੂਪੀਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ, ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਦਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚਤੁਪਰਿਸਵਸੇਨ, ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵੇਹਿ ਵਾ ਸਹ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੋ, ਅਵਸੇਸਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਲੋਕੋ ਵਾ। ਪੋਰਾਣਾ ਪਨਾਹੁ – **ਸਦੇਵਕ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਵਸੇਸਲੋਕਂ। **ਸਮਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਵਸੇਸਲੋਕਂ। **ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਵਸੇਸਲੋਕਂ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਿਭਵੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਤੀਸੁ ਪਦੇਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਪਰਿਯਾਦਾਤੁਂ **ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਪਜਂ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਦੇਹਿ ਤੇਨ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਤੇਧਾਤੁਕਮੇਵ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ।

ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤੀਤਿ **ਸਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮੰ, ਅਪਰਨੇਯ੍ਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਅਧਿਕੇਨ ਞਾਣੇਨ ਞਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੰ ਕਤ੍ਵਾ , ਏਤੇਨ ਅਨੁਮਾਨਾਦਿਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਕਤੋ। **ਪਵੇਦੇਤੀ**ਤਿ ਬੋਧੇਤਿ ਞਾਪੇਤਿ ਪਕਾਸੇਤਿ।

ਸੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲਜਾਣੰ…ਪੇ॰… ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲਜਾਣਨ੍ਤਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਕਾਰੁਞ੍ਞਤੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਵਿਵੇਕਸੁਖੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਅਪ੍ਪੰ ਵਾ ਬਹੁੰ ਵਾ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਦਿਕਲਜਾਣਾਦਿਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵ ਦੇਸੇਤਿ, ਆਦਿਮ੍ਪਿ ਕਲਜਾਣੰ ਭਦ੍ਦਕੰ ਅਨਵਜ੍ਜਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਤਿ, ਮਜ੍ਝੇਪਿ, ਪਰਿਯੋਸਾਨੇਪਿ ਕਲਜਾਣੰ ਭਦ੍ਦਕੰ ਅਨਵਜ੍ਜਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਿ ਦੇਸਨਾਯ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਾਸਨਸ੍ਸ। **ਦੇਸਨਾਯ** ਤਾਵ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਾਯਪਿ ਗਾਥਾਯ ਪਠਮਪਾਦੋ ਆਦਿ ਨਾਮ, ਤਤੋ ਦ੍ਵੇ ਮਜ੍ਝੰ ਨਾਮ, ਅਨ੍ਤੇ ਏਕੋ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਨਾਮ। ਏਕਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਦਾਨੰ ਆਦਿ, ਇਦਮਵੋਚਾਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾ ਮਜ੍ਝੰ। ਅਨੇਕਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਾਨੁਸਨ੍ਧਿ ਆਦਿ, ਅਨ੍ਤੇ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਮਜ੍ਝੇ ਏਕੋ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਬਹੂ ਵਾ ਮਜ੍ਝਮੇਵ।

ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਸੀਲਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਆਦਿ ਨਾਮ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ – ''ਕੋ ਚਾਦਿ ਕੁਸਲਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ, ਸੀਲਞ੍ਚ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਦਿਟ੍ਠਿ ਚ ਉਜੁਕਾ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੩੬੯)। ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਪਟਿਪਦਾ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੋ ਪਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਮਜ੍ਝੰ ਨਾਮ। ਫਲਞ੍ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਨਾਮ। ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤ੍ਵੰ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਏਤੰਪਾਰੰ ਏਤੰਪਰਿਯੋਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਫਲੰ ਪਰਿਯੋਸਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਨਿਬ੍ਬਾਨੋਗਧਞ੍ਹਿ, ਆਵੁਸੋ ਵਿਸਾਖ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਵੁਸ੍ਸਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਾਯਣੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੬੬) ਏਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਧ ਪਨ ਦੇਸਨਾਯ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਸੀਲੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਮਗ੍ਗੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਸੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲਜਾਣੰ ਮਜ੍ਝੇਕਲਜਾਣੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲਜਾਣ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ –

> ''ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਸੀਲੰ ਦਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਮਜ੍ਝੇ ਮਗ੍ਗੰ ਵਿਭਾਵਯੇ।
> ਪਰਿਯੋਸਾਨਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ, ਏਸਾ ਕਥਿਕਸਣ੍ਠਿਤੀ''ਤਿ॥

ਸਾਤ੍ਥੰ ਸਬਜਞ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਦੇਸਨਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਸੋ ਸਾਤ੍ਥੰ ਦੇਸੇਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪੰ ਦੇਸਨੰ ਪਹਾਯ ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਦੇਸਨੰ ਦੇਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਾਤ੍ਥੰ ਦੇਸੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਦੇਸਨਾ ਏਕਬਜਞ੍ਜਨਾਦਿਯੁਤ੍ਤਾ ਵਾ ਸਬ੍ਬਨਿਰੋਟ੍ਠਬਜਞ੍ਜਨਾ ਵਾ ਸਬ੍ਬਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਬਜਞ੍ਜਨਾ ਵਾ ਸਬ੍ਬਨਿਗ੍ਗਹਿਤਬਜਞ੍ਜਨਾ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਦਮਿਲ਼ਕਿਰਾਤਯਵਨਾਦਿਮਿਲਕ੍ਖਾਨੰ ਭਾਸਾ ਵਿਯ ਬਜਞ੍ਜਨਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਅਬਜਞ੍ਜਨਾ ਨਾਮ ਦੇਸਨਾ ਹੋਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ –

> ''ਸਿਥਿਲੰ ਧਨਿਤਞ੍ਚ ਦੀਘਰਸ੍ਸੰ, ਲਹੁਕੰ ਗਰੁਕਞ੍ਚ ਨਿਗ੍ਗਹੀਤੰ।
> ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੰ ਵਵਤ੍ਥਿਤੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ, ਦਸਧਾ ਬਜਞ੍ਜਨਬੁਦ੍ਧਿਯਾ ਪਭੇਦੋ''ਤਿ॥ –

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਦਸਵਿਧੰ ਬਜਞ੍ਜਨੰ ਅਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਬਜਞ੍ਜਨਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਬਜਞ੍ਜਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕੇਵਲ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਾਧਿਵਚਨੰ। **ਪਰਿਪੁਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੂਨਾਧਿਕਵਚਨੰ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਸਕਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਮੇਵ ਦੇਸੇਤਿ, ਏਕਦੇਸਨਾਪਿ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸੰ। ਯੋ ਹਿ ''ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਾਭੰ ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਵਾ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦੇਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ ਦੇਸਨਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ

ਲੋਕਾਮਿਸਨਿਰਪੇਕ੍ਖੋ ਹਿਤਫਰਣੇਨੇਵ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਯ ਮੁਦੁਹਦਯੋ ਉਲ੍ਲੁਮ੍ਪਨਸਭਾਵਸਣ੍ਠਿਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦੇਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਦੇਸੇਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸਕਲਂ ਸਾਸਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤੀਤਿ ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲਜਾਣਂ...ਪੇ॰... ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ, ਏਵਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਚ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸਕਲਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤਂ ਚਰਿਯਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤਾਨਂ ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨਾਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਖੋ ਪਨ, ਅਤ੍ਥਾਵਹਂ ਸੁਖਾਵਹਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਰੂਪੋ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ, ਏਵਰੂਪਾਨਂ ਅਨੇਕੇਹਿਪਿ ਕਪ੍ਪਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਦੁਲ੍ਲਭਦਸ੍ਸਨਾਨਂ ਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਹਿ ਅਸੀਤਿਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਵਰੇਹਿ ਸਮਾਕਿਣ੍ਣਮਨੋਰਮਸਰੀਰਾਨਂ ਅਨਪ੍ਪਕਦਸ੍ਸਨਾਨਂ ਅਤਿਮਧੁਰਧਮ੍ਮਨਿਗ੍ਘੋਸਾਨਂ ਯਥਾਭੂਤਗੁਣਾਧਿਗਮੇਨ ਲੋਕੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋਤਿ ਲਦ੍ਧਸਦ੍ਦਾਨਂ ਅਰਹਤਂ। **ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਸਾਦਸੋਮ੍ਮਾਨਿ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਧੁ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਪਦਮ੍ਪਿ ਸੋਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ, ਸਾਧੁਤਰਂਯੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੂ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਪਹਾਯ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਅਗਮਂਸੁ। **ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤੇ ਉਭਤੋਪਕ੍ਖਿਕਾ, ਤੇ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਸਚੇ ਨੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਚੋਦੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ 'ਕਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਥਾ'ਤਿ, ਤੇਸਂ 'ਕਿਂ ਅਞ੍ਜਲਿਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਵਨ੍ਦਿਤਂ ਹੋਤੀ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਾਮ । ਸਚੇ ਨੋ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਚੋਦੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ 'ਕਸ੍ਮਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਥਾ'ਤਿ, 'ਕਿਂ ਸੀਸੇਨ ਭੂਮਿਂ ਪਹਰਨ੍ਤੇਨੇਵ ਵਨ੍ਦਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਨਨੁ ਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਵਨ੍ਦਨਾ ਏਵਾ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਾਮਾ''ਤਿ।

ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਨ੍ਤਿ , ''ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਹਂ ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਦਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਮਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਇਧਾਗਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਨਾਮਂ ਸਾਵੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ''ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਹਂ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਕਚ੍ਚਾਨੋ ਨਾਮ ਇਧਾਗਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਗੋਤ੍ਤਂ ਸਾਵੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਏਤੇ ਕਿਰ ਦਲਿਦ੍ਦਾ ਜਿਣ੍ਣਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ''ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਾਕਟਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਕਂਸੁ। ਯੇ ਪਨ **ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾ** ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ, ਤੇ ਕੇਰਾਟਿਕਾ ਚੇਵ ਅਨ੍ਧਬਾਲਾ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਕੇਰਾਟਿਕਾ ''ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੇ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇ ਸਤਿ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖਾ ਅਦਾਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਧਬਾਲਾ ਅਞ੍ਞਾਣਤਾਯੇਵ ਅਵਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਿਕਾਪਿਣ੍ਡਾ ਵਿਯ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ।

ਵੇਨਾਗਪੁਰਿਕੋਤਿ ਵੇਨਾਗਪੁਰਵਾਸੀ। **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਪਾਦਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਕੇਸਗ੍ਗਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਸੀਤਿਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮੁਜ੍ਜਲੇਹਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਸਰੀਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਪ੍ਪਦੇਸਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਹਿ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਾਹਿ ਘਨਬੁਦ੍ਧਰਂਸੀਹਿ ਸਮ੍ਪਰਿਵਾਰਿਤਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਤਵਿਮ੍ਹਯੋ ਵਣ੍ਣਂ ਭਣਨ੍ਤੋ ਏਤਂ ''ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਅਵੋਚ।

ਤਤ੍ਥ **ਯਾਵਞ੍ਚਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਚਨਮੇਤਂ। ਤਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਪਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯਾਵਞ੍ਚ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਛ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਤਾ ਪਾਕਟਾ ਅਹੋਸਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਾ ਮਨੇ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੇਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪ੍ਪਸਾਦੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਮਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪ੍ਪਸਾਦੋਪਿ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਏਸ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੀ''ਤਿ ਆਹ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਲੋ। **ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ**ਤਿ ਪਭਸ੍ਸਰੋ। **ਸਾਰਦਂ ਬਦਰਪਣ੍ਡੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਰਦਕਾਲੇ ਜਾਤਂ ਨਾਤਿਸੁਪਰਿਪਕ੍ਕਂ ਬਦਰਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਪਰਿਯੋਦਾਤਞ੍ਚ। **ਤਾਲਪਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਪਰਿਪਕ੍ਕਤਾਲਫਲਂ। **ਸਮ੍ਪਤਿ ਬਨ੍ਧਨਾ ਪਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਂਖਣਞ੍ਞੇਵ ਬਨ੍ਧਨਾ ਪਮੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਬਨ੍ਧਨਮੂਲਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਪਰਮੁਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਫਲਕੇ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਂ ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਪਰਿਯੋਦਾਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖਾਯਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵਮਾਹ । **ਨੇਕ੍ਖਂ ਜਮ੍ਬੋਨਦ**ਨ੍ਤਿ

ਸੁਰਤ੍ਤਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਜਮ੍ਬੋਨਦਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਘਟਿਕਾ। **ਦਕ੍ਖਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੁਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਕਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ। **ਉਕ੍ਕਾਮੁਖੇ ਸੁਕੁਸਲਸਮ੍ਪਹਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਉਦ੍ਧਨੇ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਸੁਕੁਸਲੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੇਨ ਘਟ੍ਟਨਪਰਿਮਜ੍ਜਨਹਂਸਨੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਹਟ੍ਟਂ ਸੁਪਰਿਮਦ੍ਦਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਦੀਪਿਦਾਠਾਯ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗੇਰੁਕਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲੇ ਠਪਿਤਂ। **ਭਾਸਤੇ**ਤਿ ਸਵ੍ਜਾਤਓਭਾਸਤਾਯ ਭਾਸਤੇ। **ਤਪਤੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰਵਿਦ੍ਧਂਸਨਤਾਯ ਤਪਤੇ। **ਵਿਰੋਚਤੀ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜੋਤਮਾਨਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਸੋਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਾਨੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਂ ਨਾਮ, ਆਯਤਵਿਤ੍ਥਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਮਹਾਸਯਨਂ ਨਾਮ। ਇਦਾਨਿ ਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ, ਆਸਨ੍ਦਿ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਆਸਨ੍ਦੀ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਂ ਆਸਨਂ। **ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ**ਤਿ ਪਾਦੇਸੁ ਵਾਲ਼ਰੂਪਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ। **ਗੋਨਕੋ**ਤਿ ਦੀਘਲੋਮਕੋ ਮਹਾਕੋਜਵੋ। ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਾਧਿਕਾਨਿ ਕਿਰ ਤਸ੍ਸ ਲੋਮਾਨਿ। **ਚਿਤ੍ਤਕੋ**ਤਿ ਵਾਨਚਿਤ੍ਤਂ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਣਂ। **ਪਟਿਕਾ**ਤਿ ਉਣ੍ਣਾਮਯੋ ਸੇਤਤ੍ਥਰਕੋ। **ਪਟਲਿਕਾ**ਤਿ ਘਨਪੁਪ੍ਫੋ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਕੋ, ਯੋ ਆਮਲਕਪਟ੍ਟੋਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਤੂਲਿਕਾ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਤੂਲਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਪੁਣ੍ਣਾ ਤੂਲਿਕਾ। **ਵਿਕਤਿਕਾ**ਤਿ ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਾਦਿਰੂਪਵਿਚਿਤ੍ਤੋ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਕੋ। **ਉਦ੍ਦਲੋਮੀ**ਤਿ ਉਭਤੋਦਸਂ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਣਂ। ਕੇਚਿ ਏਕਤੋ ਉਗ੍ਗਤਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਏਕਨ੍ਤਲੋਮੀ**ਤਿ ਏਕਤੋਦਸਂ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਣਂ। ਕੇਚਿ ਉਭਤੋ ਉਗ੍ਗਤਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਰਤਨਪਰਿਸਿਬ੍ਬਿਤਂ ਕੋਸੇਯ੍ਯਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸਮਯਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ। **ਕੋਸੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਤਨਪਰਿਸਿਬ੍ਬਿਤਮੇਵ ਕੋਸਿਯਸੁਤ੍ਤਮਯਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ। **ਕੁਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥੀਨਂ ਠਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਨਯੋਗ੍ਗਂ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਣਂ। **ਹਤ੍ਥਤ੍ਥਰਾ**ਦਯੋ ਹਤ੍ਥਿਪਿਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਅਤ੍ਥਰਣਕਅਤ੍ਥਰਕਾ ਚੇਵ ਹਤ੍ਥਿਰੂਪਾਦੀਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਅਤ੍ਥਰਕਾ ਚ। **ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣੀ**ਤਿ ਅਜਿਨਚਮ੍ਮੇਹਿ ਮਞ੍ਚਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਕਤਪ੍ਪਵੇਣੀ। ਸੇਸਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਨਿਕਾਮਲਾਭੀਤਿ ਅਤਿਕਾਮਲਾਭੀ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਲਾਭੀ। **ਅਕਿਚ੍ਛਲਾਭੀ**ਤਿ ਅਦੁਕ੍ਖਲਾਭੀ। **ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ**ਤਿ ਵਿਪੁਲਲਾਭੀ ਮਹਨ੍ਤਲਾਭੀ, ਉਲ਼ਾਰੁਲ਼ਾਰਾਨੇਵ ਲਭਤਿ ਮਞ੍ਞੇਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਯਨਗਰੁਕੋ, ਸੋ ਭਗਵਤੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਏਸ ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਤਿ ਚੇਵ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ ਚ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਇਮਂ ਸੇਨਾਸਨਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸਿ।

ਲਦ੍ਧਾ ਚ ਪਨ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਸੁਦ੍ਧਕੋਸੇਯ੍ਯਞ੍ਹਿ ਮਞ੍ਚੇਪਿ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਗੋਨਕਾਦਯੋ ਚ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਪਰਿਭੋਗੇਨ, ਆਸਨ੍ਦਿਯਾ ਪਾਦੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸ੍ਸ ਵਾਲ਼ੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਤੂਲਿਕਂ ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ ''ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਞ੍ਚ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੯੭) ਵਚਨਤੋ ਇਮਾਨਿਪਿ ਏਕੇਨ ਵਿਧਾਨੇਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਨ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਵਨਨ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਪਵਿਸਾਮੀਤਿ ਅਰਞ੍ਞਂਯੇਵ ਪਵਿਸਾਮਿ। **ਯਦੇਵ**ਾਤਿ ਯਾਨਿਯੇਵ। **ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਊਰੁਬਦ੍ਧਾਸਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ। **ਉਜੁਂ ਕਾਯਂ ਪਣਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਪਿਟ੍ਠਿਕਣ੍ਟਕੇ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿਂ ਪਟਿਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਉਜੁਂ ਕਾਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਭਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਨਿਯ੍ਯਾਨਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਪਰੀਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਟ੍ਠੋ। ਮੁਖਨ੍ਤਿ ਨਿਯ੍ਯਾਨਟ੍ਠੋ। ਸਤੀਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੋ। ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੬੪)। **ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਾਮੀ**ਤਿ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਾਮਿ। **ਏਵਂਭੂਤੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸਮਙ੍ਗੀ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਦਿਬ੍ਬੋ ਮੇ ਏਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਙ੍ਕਮੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਹਿ ਰੂਪਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮੋ ਦਿਬ੍ਬਚਙ੍ਕਮੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚਙ੍ਕਮੋ ਦਿਬ੍ਬਚਙ੍ਕਮੋਯੇਵ। ਠਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਥਾ ਇਤਰੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਿਹਾਰੇਸੁ।

ਸੋ ਏਵੰ ਪਜਾਨਾਮਿ "ਰਾਗੋ ਮੇ ਪਹੀਨੋ"ਤਿ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨਰਾਗਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਸੋ ਏਵੰ ਪਜਾਨਾਮਿ ਰਾਗੋ ਮੇ ਪਹੀਨੋ''ਤਿ ਆਹ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਕਿਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਕਥਿਤਾ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਯ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਕਥਿਤਾ। ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਞ੍ਹਿ ਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸਪਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚਙ੍ਕਮਾਦਯੋ ਅਰਿਯਚਙ੍ਕਮਾਦਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੪. ਸਰਭਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਰਾਜਗਹੇ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। **ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ**ਤਿ ਗਿਜ੍ਝਸਦਿਸਾਨਿਸ੍ਸ ਕੂਟਾਨਿ, ਗਿਜ੍ਝਾ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕੂਟੇਸੁ ਵਸਨ੍ਤੀਤਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ। ਏਤੇਨਸ੍ਸ ਰਾਜਗਹਂ ਗੋਚਰਗਾਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਤਥਾਗਤਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰੋ ਕਾਰਿਤੋ, ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਵਿਹਾਰੋਤ੍ਵੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਤਤ੍ਥਾਯਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਵਿਹਰਤੀਤਿ। **ਸਰਭੋ ਨਾਮ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਰਭੋਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਧੁਨਾ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਹਿ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਨਟ੍ਠਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਮਹਾਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਯਥਾਹ –

> ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਤੋ ਹੋਤਿ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ ਲਾਭੀ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨਂ। ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਨ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਅਸਕ੍ਕਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਗਰੁਕਤਾ ਅਮਾਨਿਤਾ ਅਪੂਜਿਤਾ ਨ ਲਾਭਿਨੋ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਉਦਾ॰੧੪; ਸਂ॰ਨਿ॰੧.੨.੭੦)।

ਤੇ ਏਵਂ ਪਰਿਹੀਨਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾ ਪਞ੍ਚਸਤਮਤ੍ਤਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਭੋ, ਮਯਂ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਤਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾ ਜਾਤਾ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾਨਞ੍ਚਸ੍ਸ ਏਕਂ ਅਵਣ੍ਣਂ ਉਪਧਾਰੇਥ, ਅਵਣ੍ਣਂ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਵਜ੍ਜਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ – ''ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਆਜੀਵੇ ਚਾਤਿ ਚਤੂਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਜ੍ਜਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਠਾਨਾਨਿ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਓਲੋਕੇਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਏਕੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਹਂ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਮੇ ਅਨ੍ਵਡ੍ਢਮਾਸਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਪਿਧਾਯ ਸਾਮਣੇਰਾਨਮ੍ਪਿ ਪਵੇਸਨਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਜੀਵਿਤਸਦਿਸਾਪਿ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਆਵਟ੍ਟਨਿਮਾਯਂ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਜਨਂ ਆਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਆਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਤਂ ਮਯਂ ਆਹਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ, ਏਵਂ ਨੋ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਉਲ਼ਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਪਰੋਪਿ ਏਵਮੇਵ ਵਦਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਵਾਦਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਆਹਂਸੁ – ''ਯੋ ਤਂ ਆਹਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਮਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮਯੇ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

ਤਤੋ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਤ੍ਵਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਤ੍ਵਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਹਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਬਹੂਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਰਭਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਤ੍ਵਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਆਚਰਿਯਾ''ਤਿ। ਸੋ ਆਹ – ''ਅਗਰੁ ਏਤਂ ਆਹਰਿਤੁਂ, ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਥਾਯ ਠਤ੍ਵਾ ਮਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ। ਅਗਰੁ ਏਤਮਾਚਰਿਯ ਆਹਰ, ਤ੍ਵਂ ਕਤੋਯੇਵਾਸਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਜੇਟ੍ਠਕੋਤਿ। ਸੋ ਆਹ – ''ਤਂ ਆਹਰਨ੍ਤੇਨ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਆਹਰਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਪਨ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਸਦਿਸੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪਤ੍ਤੇ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ। ਰੁਚ੍ਚਤਿ ਵੋ ਏਤਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾ''ਤਿ। ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚ ਨੋ ਦੇਹੀਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਭਵੇਯ੍ਯਾਥਾਤਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਨਂ ਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਂਸੁ – ''ਅਞ੍ਞੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਚਣ੍ਡਾ ਫਰੁਸਾ, ਅਯਂ ਪਨ ਸਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਪਸਨ੍ਨੋ''ਤਿ।

ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਮਯਂ ਪਨ ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਤ੍ਥੇਨੇਵ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਮਗ੍ਗੇ ਵਿਚਰਾਮਾਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਨ੍ਹਾਨੋਦਕਾਦੀਨਿ ਪਟਿਯਾਦੇਤਿ, ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਾਦੇ ਧੋਵਤਿ ਮਕ੍ਖੇਤਿ, ਅਤਿਰੇਕਭਤ੍ਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ।

ਤਂ ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਵਸਨ੍ਤਂ ਏਕੋ ਮਹਾਥੇਰੋ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕ, ਤ੍ਵਂ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ, ਕਿਂ ਨ ਪਬ੍ਬਜਸੀ''ਤਿ। ਕੋ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਤਿ। ਮਯਞ੍ਹਿ ਚਿਰਕਾਲਂ ਭਦਨ੍ਤਾਨਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਮ੍ਹਾਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ, ਅਹਂ ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਮਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਵਤ੍ਤੇ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਸੋ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕਂ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਕਤਿਪਾਹੇਨ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸੋ ਪਰਿਵੇਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕੋ ਨਾਮੋ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਨਾਮ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਉਤ੍ਤਮਧਮ੍ਮੋ ਏਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਆਮ, ਆਵੁਸੋ, ਸਕਲਸਾਸਨਧਾਰਣੀ ਅਯਂ ਸਿਕ੍ਖਾਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਏਸ ਸਿਕ੍ਖਾਧਮ੍ਮੋ ਉਤ੍ਤਮੋ, ਇਮਮੇਵ ਪਠਮਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀਤਿ। ਗਣ੍ਹਾਵੁਸੋਤਿ ਥੇਰੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ''ਕੀਦਿਸਂ ਆਚਰਿਯਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ, ''ਆਵੁਸੋ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਕਤਿਪਾਹੇਨ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਆਹ – ''ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ, ਆਵੁਸੋਤਿ।

ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਯਥਾਨਿਵਤ੍ਥਪਾਰੁਤੋਵ ਗਹਿਤਨੀਹਾਰੇਨੇਵ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੀਦਿਸਂ, ਆਚਰਿਯ, ਨਾਸਕ੍ਖਿਤ੍ਥ ਮਞ੍ਞੇ ਆਵਟ੍ਟਨਿਮਾਯਂ ਆਹਰਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਪਰਿਵਾਰਯਿਂਸੁ। ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਆਵੁਸੋ, ਆਹਟਾ ਮੇ ਆਵਟ੍ਟਨਿਮਾਯਾ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮਹਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮਗ੍ਗਾ ਹੋਥ, ਮਾ ਵਿਵਾਦਂ ਅਕਤ੍ਥਾਤਿ। ਸਚੇ ਤੇ, ਆਚਰਿਯ, ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ, ਅਮ੍ਹੇਪਿ ਨਂ ਵਾਚੇਹੀਤਿ। ਸੋ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਓਸਾਰੇਸਿ। ਅਥ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ – ''ਏਥ, ਭੋ, ਨਗਰੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਨੁਗ੍ਘਾਟਿਤੇਸੁਯੇਵ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਦ੍ਵਾਰਸਮੀਪਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਸਲਿਙ੍ਗੇਨੇਵ ਅਪਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਤਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਸਰਭੋ ਨਾਮ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਨ ਭਗਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਇਦਂ ਅਦ੍ਦਸ – ''ਅਜ੍ਜ ਸਰਭੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਨਗਰੇ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕਾਸਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਅਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਸਂ ਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਪਰਿਸਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਓਸਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਗਮੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਿਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ''ਤਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ ਹੋਤੁ, ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਪਤ੍ਥਰਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤੁਂ ਆਰੋਚੇਹੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਮੇਵ ਪਰਿਵਾਰਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਆਦਾਯ ਦ੍ਵਾਰਗਾਮਸਮੀਪੇਯੇਵ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿ। ਸਰਭੋਪਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਗਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਰਾਜਦ੍ਵਾਰਵੀਥਿਚਤੁਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਚ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਾਤੋ ਮਯਾ ਸਮਣਾਨਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਅਭਾਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਸੋ ਰਾਜਗਹੇ ਪਰਿਸਤਿ ਏਵਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞਾਤੋ**ਤਿ ਞਾਤੋ ਅਵਬੁਦ੍ਧੋ, ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਹਿਤੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਅਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਅਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਲਿਙ੍ਗੇਨੇਵ ਅਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਹਿ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਕੋਚਿ ਸਾਰੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਨਾਹਂ ਅਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਂ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਾਸਨਂ ਅਸਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਰਂ, ਆਵਟ੍ਟਨਿਮਾਯਂ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਾ ਲੋਕਂ ਖਾਦਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥਂ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਅਥ ਖੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਅਥ ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇ ਭਾਸਮਾਨੇ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਿਨੋ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਸਤ੍ਥਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤੁਂ ਗਤੋ''ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯਂ ਰਾਜਗਹਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਸ੍ਸੋਸੁਨ੍ਤਿ ਸੁਣਿੰਸੁ। **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੂ**ਤਿ ‘‘ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ।

ਸਿਪ੍ਪਿਨਿਕਾਤੀਰਨ੍ਤਿ **ਸਿਪ੍ਪਿਨਿਕਾ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਿਕਾਯ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰਂ। **ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਯਙ੍ਗਵਾਚਙ੍ਗਾਨਿ ਅਚੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਖਨ੍ਤਿਂ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਧਿਵਾਸੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਸਰਭਸ੍ਸ ਵਾਦਂ ਮਦ੍ਦਿਤੁਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਏਕਕੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ , ਉਦਾਹੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੇਨਾ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ਸਚਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਹਾਜਨੋ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸ੍ਸਤਿ – ‘‘ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਵਾਦੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਕ੍ਖਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਬਲੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾਦਂ ਮਦ੍ਦਤਿ, ਪਰਵਾਦੀਨਂ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਦੇਤੀ’’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਾਦੇ ਪਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਨਕਿਚ੍ਚਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਹਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਂ ਚੇਤਂ ਯ੍ਵਾਹਂ ਇਦਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਭੂਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾਦਂ ਮਦ੍ਦੇਯ੍ਯਂ, ਚਰਿਯਂ ਚਰਣਕਾਲੇ ਅਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਹਿ ਮਯਾ ਵਹਿਤਬ੍ਬਂ ਧੁਰਂ ਅਞ੍ਞੋ ਵਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਪਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਾਧਨਤ੍ਥਂ –

‘‘ਯਤੋ ਯਤੋ ਗਰੁ ਧੁਰਂ, ਯਤੋ ਗਮ੍ਭੀਰਵਤ੍ਤਨੀ।
ਤਦਾਸ੍ਸੁ ਕਣ੍ਹਂ ਯੁਞ੍ਜੇਨ੍ਤਿ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸੁ ਤਂ ਵਹਤੇ ਧੁਰ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੨੯) –

ਇਦਂ ਕਣ੍ਹਜਾਤਕਂ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਏਕੋ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਮਹਲ੍ਲਿਕਾਯ ਗੇਹੇ ਨਿਵਾਸਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਧੇਨੁਯਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਏਕਂ ਵਚ੍ਛਕਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਮਹਲ੍ਲਿਕਾਯ ਵਚ੍ਛਕਂ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਵਾਹਪੁਤ੍ਤੋ – ‘‘ਤਵ ਗੇਹਵੇਤਨਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਮਹਲ੍ਲਿਕਾ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਮਮੇਵ ਵਚ੍ਛਕਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਗਣ੍ਹ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ। ਸਾ ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਖੀਰਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਤਿਣਾਦੀਨਿ ਦਦਮਾਨਾ ਪੋਸੇਸਿ। ਸੋ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਰੂਪੋ ਬਲਵੀਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਚਾਰੋ, ਕਾਲਕੋ ਨਾਮ ਨਾਮੇਨ। ਅਥੇਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਵਾਹਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦਕਭਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਕਟਚਕ੍ਕਂ ਲਗ੍ਗਿ। ਸੋ ਦਸਪਿ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਕਾਲਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਤਾਤ, ਤਵ ਵੇਤਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਕਟਂ ਮੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ’’ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਦਾਯ – ‘‘ਅਞ੍ਞੋ ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਧੁਰਂ ਵਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਧੁਰਸਕਟੇ ਯੋਤ੍ਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਏਕਕਂਯੇਵ ਯੋਜੇਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਸਕਟਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਥਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਤੇਨੇਵ ਨਿਹਾਰੇਨ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਨੀਹਰਿ। ਸੋ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਸਕਟਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚਿਯਮਾਨੋ ‘‘ਸੁ’’ਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿ।

ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ‘‘ਅਯਂ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਸਕਟਾਨਿ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨ ਅਕਾਸਿ, ਵੇਤਨਤ੍ਥਂ ਮਞ੍ਞੇ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਸਕਟਗਣਨਾਯ ਕਹਾਪਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਭਣ੍ਡਿਕਂ ਤਸ੍ਸ ਗੀਵਾਯ ਬਨ੍ਧਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਲ੍ਲੀਯਿਤੁਂ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਉਜੁਕਂ ਗੇਹਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਮਹਲ੍ਲਿਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਕਹਾਪਣਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ, ਪੁਤ੍ਤ, ਏਵਮਕਾਸਿ, ਮਾ ਤ੍ਵਂ ‘ਮਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਭਤੇਨ ਅਯਂ ਜੀਵਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ ਸਞ੍ਞਮਕਾਸੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗੋਣਂ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲੇਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਨ ਮਾ ਏਵਮਕਾਸੀ’’ਤਿ ਓਵਦਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਚਰਿਯਂ ਚਰਣਕਾਲੇ ਅਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਹਿ ਮਯਾ ਵਹਿਤਬ੍ਬਧੁਰਂ ਅਞ੍ਞੋ ਵਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ**ਤਿ ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਟਿਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਲ੍ਲਾਨਤੋ, ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇਸੁ ਸਕਲਨਗਰੇ ਪਕਾਸਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚੇ, ਆਵੁਸੋ ਸਰਭ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ। ਸਮਣੇ ਗੋਤਮੇ ਏਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਅਹਂ ਦ੍ਵੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦ੍ਵੇ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚ, ਪਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਸ, ਦਸ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਵੀਸਤਿ, ਵੀਸਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਤਿਂਸਂ, ਤਿਂਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂ, ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ

ਪਞ੍ਞਾਸੰ, ਪਞ੍ਞਾਸੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਤੰ, ਸਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਹਸ੍ਸੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਸੀਹਨਾਦਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ।

ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮਸ੍ਸ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇਨੇਵ ਮਗ੍ਗੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਰਤ੍ਤਦੁਪਟ੍ਟੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸੁਗਤਮਹਾਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਬਲੋ ਰਾਜਾ ਵਿਯ ਏਕਕੋਵ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇਨ ਅਗਮਾਸਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਕਾਸਨੀਯਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਵਣ੍ਣੰ ਪਤ੍ਥਰਿੰਸੁ, ਸੋ ਏਤੇ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ ਗਚ੍ਛਤਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿੰਸੁ। ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾਪਿ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਆਦਾਯ ਏਕਕੋਵ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਸਰਭੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਹਾਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਮਯਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਾਗਮੇ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ।

ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਰੁਕ੍ਖਾਨੰ ਖਨ੍ਧਵਿਟਪਸਾਖਨ੍ਤਰੇਹਿ ਸਮੁਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਘਨਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਦਾ ਏਵਰੂਪੋ ਓਭਾਸੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਲ੍ਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਸਰਭੋ ਜਾਣੁਕਨ੍ਤਰੇ ਸੀਸੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਧੋਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਵੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਭਗਵਾ ਤੰ ਆਰਾਮੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਥਾਗਤੋ ਹਿ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਅਗ੍ਗਕੁਲੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਅਗ੍ਗਾਸਨਾਰਹੋਤਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਮਹਾਰਹੇ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਸਰਭੰ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੰ ਏਤਦਵੋਚੁਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਕਿਰ ਸਰਭੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਸਤ੍ਥੁ ਪਦਾਨੁਪਦਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮੰ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ, ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮੇਯੇਵ ਓਸਰਿੰਸੁ। ਤਤੋ ਤੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ''ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮੰ, ਸਕਲਨਗਰੰ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਵਣ੍ਣੰ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕਾਸਨੀਯਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਨੰ ਵੇਰੀਨੰ ਪਟਿਸਤ੍ਤੂਨੰ ਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੋਕਮ੍ਪਿ ਵਿਗ੍ਗਾਹਿਕਕਥੰ ਨ ਕਥੇਸਿ, ਆਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤਪਾਕਤੇਲੇਨ ਮਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਮਤਪਾਨੰ ਪਾਯੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਮਧੁਰਕਥੰ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾ ਏਤਦਵੋਚੁੰ।

ਯਾਚੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਆਯਾਚੇਯ੍ਯਾਸਿ ਪਤ੍ਥੇਯ੍ਯਾਸਿ ਪਿਹੇਯ੍ਯਾਸਿ। **ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ**ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੰ ਉਪਗਤੋ। **ਮਙ੍ਕੁਭੂਤੋ**ਤਿ ਨਿਤ੍ਤੇਜਤੰ ਆਪਨ੍ਨੋ। **ਪਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਓਨਤਗੀਵੋ। **ਅਧੋਮੁਖੋ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਮੁਖੋ। **ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤੇ ਪਟਿਜਾਨਤੋ**ਤਿ ''ਅਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ ਮਯਾ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਟਿਜਾਨਤੋ ਤਵ। **ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਇਮੇ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਾ ਤਯਾ ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾਤਿ ਏਵੰ ਦਸ੍ਸਿਤਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਪਟਿਚਰਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਵਚਨੇਨ ਅਞ੍ਞੰ ਵਚਨੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਞ੍ਞੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਕਥੰ ਅਪਨਾਮੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਞ੍ਞੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕਕਥੰ ਆਹਰਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਮਕਥੰ ਅਪਨਾਮੇਸ੍ਸਤਿ। **ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਭਿਰਦ੍ਧਿੰ ਅਤੁਟ੍ਠਾਕਾਰੰ **ਪਾਤੁਕਰਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਪਾਕਟੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਮਨ੍ਦਬਲਵਭੇਦੋ ਕੋਧੋਯੇਵ।

ਏਵੰ ਭਗਵਾ ਪਠਮਵੇਸਾਰਜ੍ਜੇਨ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦੁਤਿਯਾਦੀਹਿ ਨਦਨ੍ਤੋ **ਯੋ ਖੋ ਮੰ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਤੇ ਅਤ੍ਥਾਯ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਾ ਫਲਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤਯਾ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ। **ਸੋ ਨ ਨਿਯ੍ਯਾਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਧਮ੍ਮੋ ਨ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਨ ਨਿਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਤੰ ਅਤ੍ਥੰ ਸਾਧੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੋ ਨੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪੂਰਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਾਯਾ**ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸਕਲਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਖਯਾਯ। ਅਥ ਵਾ **ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਤੇ ਅਤ੍ਥਾਯ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਤੇ ਅਤ੍ਥਾਯ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਰਾਗਪਟਿਘਾਤਤ੍ਥਾਯ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ, ਦੋਸਪਟਿਘਾਤਤ੍ਥਾਯ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾ, ਮੋਹਪਟਿਘਾਤਤ੍ਥਾਯ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ, ਵਿਤਕ੍ਕੁਪਚ੍ਛੇਦਾਯ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ। **ਸੋ ਨ**

ਨਿਯਜਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਾਯਾਤਿ ਸੋ ਧਮ੍ਮੋ ਯੋ ਨਂ ਯਥਾਦੇਸਿਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਾਯ ਨ ਨਿਯਜਾਤਿ ਨ ਨਿਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਨ ਸਾਧੇਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਯਜਥਾਪਿ ਸਰਭੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਯਂ ਸਰਭੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਪਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਟਿਭਾਨੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਏਵਂ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ।

ਏਵਂ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਪਾਣਸਹਸ੍ਸਪਰਿਮਾਣਾ ਪਰਿਸਾ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਿਵਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਸਾਯ ਅਮਤਪਾਨਸ੍ਸ ਪੀਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੀਹਨਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਨਾਦਂ ਅਭੀਤਨਾਦਂ ਅਪ੍ਪਟਿਨਾਦਂ। **ਵੇਹਾਸਂ ਪਕ੍ਕਾਮੀ**ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਏਵਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦੋ ਚ ਪਨ ਤਂਖਣਞ੍ਞੇਵ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਵਾਚਾਯ ਸਨ੍ਨਿਤੋਦਕੇਨਾਤਿ ਵਚਨਪਤੋਦੇਨ। **ਸਞ੍ਜਮ੍ਭਰਿਮਕਂਸੂ**ਤਿ ਸਮ੍ਭਰਿਤਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਫੁਟਂ ਅਕਂਸੁ, ਉਪਰਿ ਵਿਜ੍ਝਿਂਸੂਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਬ੍ਰਹਾਰਞ੍ਞੇ**ਤਿ ਮਹਾਰਞ੍ਞੇ। **ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਸੀਹਸ੍ਸ ਨਦਤੋ ਆਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਮ੍ਪਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਦਾ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਏਵਮੇਵ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸੋ ਸੀਹਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਨਦਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਏਕਕੋ ਨਦਿਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਿਙ੍ਗਾਲਸਦ੍ਦੋਯੇਵ ਨਿਚ੍ਛਰਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – **ਸਿਙ੍ਗਾਲਕਂਯੇਵ ਨਦਤੀ**ਤਿ। **ਭੇਰਣ੍ਡਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਅਪਿਚ ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸਰਂ ਅਮਨਾਪਸਦ੍ਦਂ ਨਦਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਓਪਮ੍ਮੇਨ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਤਥਾਗਤਂ ਸੀਹਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਰਭਂ ਸਿਙ੍ਗਾਲਸਦਿਸਂ ਅਕਂਸੁ। **ਅਮ੍ਬੁਕਸਞ੍ਚਰੀ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਕੁਕ੍ਕੁਟਿਕਾ। **ਪੁਰਿਸਕਰਵਿਤਂ ਰਵਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਮਹਾਕੁਕ੍ਕੁਟਂ ਰਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਸਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪਾਦਾ ਦ੍ਵੇ ਪਕ੍ਖਾ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪਂ ਰਵਿਤਂ ਰਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਰਵਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਰਵਮਾਨਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਕਾਰਵਂਯੇਵ ਰਵਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – **ਅਮ੍ਬੁਕਸਞ੍ਚਰਿਰਵਿਤਂਯੇਵ ਰਵਤੀ**ਤਿ। **ਉਸਭੋ**ਤਿ ਗੋਣੋ। **ਸੁਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਤੁਚ੍ਛਾਯ ਜੇਟ੍ਠਕਵਸਭੇਹਿ ਵਿਰਹਿਤਾਯ । **ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਨਦਿਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਜੇਟ੍ਠਕਵਸਭਸ੍ਸ ਨਾਦਸਦਿਸਂ ਗਮ੍ਭੀਰਨਾਦਂ ਨਦਿਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੫. ਕੇਸਮੁਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਕਾਲਾਮਾਨਂ ਨਿਗਮੋ**ਤਿ ਕਾਲਾਮਾ ਨਾਮ ਖਤ੍ਤਿਯਾ, ਤੇਸਂ ਨਿਗਮੋ। **ਕੇਸਮੁਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਕੇਸਮੁਤ੍ਤਨਿਗਮਵਾਸਿਨੋ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੂ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਾਦਿਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਚੇਵ ਅਟ੍ਠਵਿਧਪਾਨਕਾਨਿ ਚ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। **ਸਕਂਯੇਵ ਵਾਦਂ ਦੀਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਲਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। **ਜੋਤੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ। **ਖੁਂਸੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ। **ਵਮ੍ਭੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਵਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਲਾਮਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਓਮਕ੍ਖਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਿ। **ਅਪਰੇਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਅਟਵਿਮੁਖੇ ਗਾਮੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਅਟਵਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਚ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਕਾਮਾ ਚ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁਪਿ ਪਠਮਂ ਆਗਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿਂ ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਤਾ ''ਕਿਂ ਤੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੂ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿਂ ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਕਾਲਾਮਾ ਏਕਲਦ੍ਧਿਯਮ੍ਪਿ ਸਣ੍ਠਹਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਤੇ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਏਵਮਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ **ਤੇਸਂ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ **ਹੋਤੇਵ ਕਙ੍ਖਾ**ਤਿ ਹੋਤਿਯੇਵ ਕਙ੍ਖਾ। **ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਂ।

ਮਾ ਅਨੁਸ੍ਸਵੇਨਾਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਵਕਥਾਯਪਿ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਪਰਮ੍ਪਰਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਮ੍ਪਰਕਥਾਯਪਿ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਇਤਿਕਿਰਾਯਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਕਿਰ ਏਤਨ੍ਤਿ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਪਿਟਕਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਟਕਤਨ੍ਤਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੇਤੀਤਿ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਤਕ੍ਕਹੇਤੂ**ਤਿ ਤਕ੍ਕਗ੍ਗਾਹੇਨਪਿ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਨਯਹੇਤੂ**ਤਿ ਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨਪਿ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਆਕਾਰਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਮਿਦਂ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਕਾਰਣਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੇਨਪਿ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਦਿਟ੍ਠਿਨਿਜ੍ਝਾਨਕ੍ਖਨ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ

ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੇਤੀਤਿਪਿ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਭਬ੍ਬਰੂਪਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਬ੍ਬਰੂਪੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਕਥਂ ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਪਿ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਸਮਣੋ ਨੋ ਗਰੂ**ਤਿ ਅਯਂ ਸਮਣੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਰੁ, ਇਮਸ੍ਸ ਕਥਂ ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਪਿ ਮਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥ। **ਸਮਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ। **ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਗਹਿਤਾ ਪਰਾਮਟ੍ਠਾ। **ਯਂਸ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਕਾਰਣਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਅਲੋਭਾਦਯੋ ਲੋਭਾਦਿਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਵਿਗਤਾਭਿਜ੍ਝੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਕਥਿਤੋ।

ਇਦਾਨਿ ਮੇਤ੍ਤਾਦਿਕਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਕਥਾਯ ਵਾ ਭਾਵਨਾਨਯੇ ਵਾ ਪਾਲ਼ਿਵਣ੍ਣਨਾਯ ਵਾ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੪੦) ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। **ਏਵਂ ਅਵੇਰਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਕੁਸਲਵੇਰਸ੍ਸ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਵੇਰਿਨੋ ਚ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਅਵੇਰਚਿਤ੍ਤੋ। **ਅਬਜਾਬਜ੍ਝਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕੋਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਚਿਤ੍ਤੋ। **ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ। **ਵਿਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਮਲਾਭਾਵੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ। **ਅਸ੍ਸਾਸਾ**ਤਿ ਅਵਸ੍ਸਯਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾ। **ਸਚੇ ਖੋ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਯਦਿ ਇਮਮ੍ਹਾ ਲੋਕਾ ਪਰਲੋਕੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। **ਅਥਾਹਂ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਮ੍ਮਰਣਾ...ਪੇ॰... ਉਪਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੇਤਂ ਕਾਰਣਂ, ਯੇਨਾਹਂ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਮ੍ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਨੀਘ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਂ। **ਸੁਖਿ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਖਿਤਂ। **ਉਭਯੇਨੇਵ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਯਞ੍ਚ ਪਾਪਂ ਨ ਕਰੋਮਿ, ਯਞ੍ਚ ਕਰੋਤੋਪਿ ਨ ਕਰੀਯਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੬. ਸਾਲ਼੍ਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੭. ਛਟ੍ਠੇ **ਮਿਗਾਰਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਨਤ੍ਤਾ। **ਸੇਖੁਨਿਯਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸੇਖੁਨਿਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਨਤ੍ਤਾ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੂ**ਤਿ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸਾ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਪਰਿਵੁਤਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਕਿਰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੇਯੇਵ ਗੇਹੇ ਏਕੋ ਪਞ੍ਹੋ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ, ਤਂ ਪਨ ਕਥੇਤੁਂ ਓਕਾਸੋ ਨਾਹੋਸਿ। ਤੇ ''ਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ''ਗਾਮੇ ਤਂ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਸੋਤੁਂ ਆਗਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਮਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਪਞ੍ਹਂ ਆਰਭਨ੍ਤੋ **ਏਥ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਾਲ਼੍ਹਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਤ੍ਥਿ ਲੋਭੋ**ਤਿ ਲੁਬ੍ਭਨਸਭਾਵੋ ਲੋਭੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਅਭਿਜ੍ਝਾਤਿ ਖੋ ਅਹਂ ਸਾਲ਼੍ਹਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਵਦਾਮੀ**ਤਿ ਏਤਂ ਲੋਭਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਅਹਂ ''ਅਭਿਜ੍ਝਾ''ਤਿ ਵਦਾਮਿ, ''ਤਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਾਮੀਤਿ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਨਯੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ।

ਸੋ ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੇ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਆਰਭਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਅਤ੍ਥਿ ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਸਙ੍ਖਾਤਂ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ ਨਾਮਰੂਪਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ ਏਸ ''ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਹੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ। **ਪਣੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਂ। **ਇਮਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਾਗਤਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿ ਨਿਸ੍ਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਾਗਤਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿ ਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਤਮਤ੍ਥੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਮਿਤਿ ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਵਿਧਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ ਕਥਿਤਂ। **ਅਹੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਲੋਭੋ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮੇ ਲੋਭੋ ਅਹੋਸਿ। **ਤਦਹੁ ਅਕੁਸਲ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਕੁਸਲਂ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਤਦਾ ਵਾ ਅਕੁਸਲਂ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। **ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲ**ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਏਤਂ ਕੁਸਲਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਕੁਸਲਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਕੁਸਲਂ ਖੇਮਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਨਿਚ੍ਛਾਤੋ**ਤਿ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹੋ। **ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਨ੍ਤਾਪਕਰਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। **ਸੀਤਿਭੂਤੋ**ਤਿ ਸੀਤਲੀਭੂਤੋ। **ਸੁਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ**ਤਿ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸ੍ਸ ਸੁਖਸ੍ਸ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਤਾ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤੇਨਾ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਭੂਤੇਨ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੭. ਕਥਾਵਤ੍ਥੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਕਥਾਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਕਥਾਕਾਰਣਾਨਿ, ਕਥਾਯ ਭੂਮਿਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤੀਤਂ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਨਾਮ ਕਾਲੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਖਨ੍ਧਾਪਿ। ਅਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਤੀਤੇ ਕਸ੍ਸਪੋ ਨਾਮ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ

ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਿਕੀ ਨਾਮ ਕਾਸਿਕਰਾਜਾ ਅਗ੍ਗਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁ ਅਹੋਸੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਅਤੀਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥਂ ਕਥੇਤਿ** ਨਾਮ। ਅਨਾਗਤੇ ਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਅਗ੍ਗਪਟ੍ਠਾਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਸੀਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਅਨਾਗਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥਂ ਕਥੇਤਿ** ਨਾਮ। ਏਤਰਹਿ ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਧਮ੍ਮਿਕੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥਂ ਕਥੇਤਿ** ਨਾਮ।

ਕਥਾਸਮ੍ਪਯੋਗੇਨਾਤਿ ਕਥਾਸਮਾਗਮੇਨ। **ਕਚ੍ਛੋ**ਤਿ ਕਥੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤੋ। **ਅਕਚ੍ਛੋ**ਤਿ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤੋ। **ਏਕਂਸਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯਂ ਪਞ੍ਹ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ, ''ਚਕ੍ਖੁ, ਅਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ, ''ਆਮ, ਅਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਏਕਂਸੇਨੇਵ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸੋਤਾਦੀਸੁ। ਅਯਂ **ਏਕਂਸਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯੋ** ਪਞ੍ਹੋ। ''ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਨਾਮ ਚਕ੍ਖੁ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਪਨ ''ਨ ਚਕ੍ਖੁਮੇਵ, ਸੋਤਮ੍ਪਿ ਅਨਿਚ੍ਚਂ, ਘਾਨਮ੍ਪਿ ਅਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ **ਵਿਭਜ੍ਜਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯੋ** ਪਞ੍ਹੋ। ''ਯਥਾ ਚਕ੍ਖੁ, ਤਥਾ ਸੋਤਂ। ਯਥਾ ਸੋਤਂ, ਤਥਾ ਚਕ੍ਖੁ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ''ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਪੁਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ ਹੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬਂ। ''ਅਨਿਚ੍ਚਟ੍ਠੇਨ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਮਾ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ **ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾਬ੍ਯਾਕਰਣੀਯੋ** ਪਞ੍ਹੋ। ''ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਪਨ ''ਅਬ੍ਯਾਕਤਮੇਤਂ ਭਗਵਤਾ''ਤਿ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ, ਏਸ ਪਞ੍ਹੋ ਨ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਂ **ਠਪਨੀਯੋ** ਪਞ੍ਹੋ।

ਠਾਨਾਠਾਨੇ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤੀਤਿ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣੇ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਨਯੋ – ਸਸ੍ਸਤਵਾਦੀ ਯੁਤ੍ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਪਹੋਤਿ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਿਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ, ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦੀ ਤੇਨ ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਮਾਨੋ ''ਕਿਂ ਪਨਾਹਂ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਿਭਾਵਮੇਵ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਦੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਏਵਂ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਿਮ੍ਹਿ ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦੀ, ਪੁਗ੍ਗਲਵਾਦਿਮ੍ਹਿ ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਸੁਞ੍ਞਤਵਾਦੀ, ਸੁਞ੍ਞਤਵਾਦਿਮ੍ਹਿ ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲਵਾਦੀਤਿ ਏਵਂ ਠਾਨਾਠਾਨੇ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ ਨਾਮ।

ਪਰਿਕਪ੍ਪੇ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤੀਤਿ ਇਦਂ ਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਨੇਪਿ ਪਞ੍ਹਕਥਨੇਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਕਥਂ? ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ''ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਣ੍ਠਂ ਸੋਧੇਤਿ, ਸੋ ਇਤਰੇਨ ''ਇਦਂ ਨਾਮ ਤ੍ਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਞਾਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਨ ਏਤਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋਪਿ ''ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਹਨੁਂ ਸਂਸੋਧੇਤਿ, ਸੋ ਇਤਰੇਨ ''ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਥੇਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਞਾਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਨ ਏਤਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਏਵਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ ਨਾਮ।

ਅਞ੍ਞਾਤਵਾਦੇ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤੀਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਵਾਦੇ ਜਾਨਿਤਵਾਦੇ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ। ਕਥਂ? ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਇਤਰੋ ''ਮਨਾਪੋ ਤਯਾ ਪਞ੍ਹੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ, ਕਹਂ ਤੇ ਏਸ ਉਗ੍ਗਹਿਤੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਇਤਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਕਥਾਯ ''ਅਪਞ੍ਹਂ ਨੁ ਖੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਮਤਿਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਪਰੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਕਥੇਤਿ, ਤਮਞ੍ਞੋ ''ਸੁਟ੍ਠੁ ਤੇ ਪਞ੍ਹੋ ਕਥਿਤੋ, ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਉਗ੍ਗਹਿਤੋ, ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਏਵਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਇਤਰੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਕਥਾਯ ''ਅਪਞ੍ਹੋ ਨੁ ਖੋ ਮਯਾ ਕਥਿਤੋ''ਤਿ ਵਿਮਤਿਂ ਕਰੋਤਿ।

ਪਟਿਪਦਾਯ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤੀਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਂ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਵਤ੍ਤਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਪੁਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਂ ਪਞ੍ਹੋ ਨਾਮ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇਨ ਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ, ਤਥਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਮਗ੍ਗੇ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਕਾਲੇ। ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਯਾਗੁਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਟ੍ਠਾਨਗਮਨਕਾਲੇਪਿ। ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਪਨ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾਵ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਇਦਂ ਵਤ੍ਤਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਟਿਪਦਾਯ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ ਨਾਮ। **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਾਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਕਚ੍ਛੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚ ਕਾਰਣੇ ਸਤਿ ਅਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨ ਕਥੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਠਾਨਾਠਾਨੇ ਸਣ੍ਠਾਤੀਤਿ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦੀ ਯੁਤ੍ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਪਹੋਤਿ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਿਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ, ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦੀ ਤੇਨ ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਮਾਨੋਪਿ ''ਅਹਂ ਤਯਾ ਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਮਾਨੋਪਿ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦੀਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਸ੍ਸਤਪੁਗ੍ਗਲਸੁਞ੍ਞਤਵਾਦਾਦੀਸੁਪਿ

ਨਯੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਠਾਨਾਠਾਨੇ ਸਣ੍ਠਾਤਿ ਨਾਮ। **ਪਰਿਕਪ੍ਪੇ ਸਣ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ''ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਞ੍ਚਿ ਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ''ਤ੍ਵੰ ਇਮੰ ਨਾਮ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਮ, ਏਤੰਯੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਪਞ੍ਹੰ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਹਨੁੰ ਸੰਸੋਧੇਨ੍ਤੋਪਿ ''ਤ੍ਵੰ ਇਮੰ ਨਾਮ ਕਥੇਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਮ, ਏਤੰਯੇਵ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਏਵੰ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇ ਸਣ੍ਠਾਤਿ ਨਾਮ।

ਅਞ੍ਞਾਤਵਾਦੇ ਸਣ੍ਠਾਤੀਤਿ ਇਮੰ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸੁਟ੍ਠੁ ਤੇ ਪਞ੍ਹੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ, ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਏਵੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਵਿਮਤਿੰ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਪਞ੍ਹੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾਪਿ ''ਸੁਟ੍ਠੁ ਤੇ ਪਞ੍ਹੋ ਕਥਿਤੋ, ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਏਵੰ ਕਥੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਵਿਮਤਿੰ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। **ਪਟਿਪਦਾਯ ਸਣ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਾਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਭਤ੍ਤੰ ਨਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ । ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਅਟ੍ਠਵਿਧਾਨਿ ਪਾਨਕਾਨਿ ਵਤ੍ਥਚ੍ਛਾਦਨਮਾਲਾਗਨ੍ਧਾਦੀਨਿ ਵਾ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਵਤ੍ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਟਿਪਦਾਯ ਸਣ੍ਠਾਤਿ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹੰ ਕਥੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞੰ ਪਟਿਚਰਤੀਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਚਨੇਨ ਅਞ੍ਞੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਕਥੇਤਿ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਕਥੰ ਅਪਨਾਮੇਤੀ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਕਥੰ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਮਕਥੰ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਪਨਾਮੇਤਿ। ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਵਤ੍ਥੁ – ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਿਰ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਦਹਰੰ, ''ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵੰ ਇਮਞ੍ਚਿਮਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਸੋ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਗਦੀਪੰ ਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ਆਵੁਸੋ , ਨ ਮਯੰ ਤਵ ਨਾਗਦੀਪਗਮਨੇਨ ਅਤ੍ਥਿਕਾ, ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਪਨ ਆਪਨ੍ਨੋਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਮਾਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਗਦੀਪੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਚ੍ਛੇ ਖਾਦਿਨ੍ਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਤਵ ਮਚ੍ਛਖਾਦਨੇਨ ਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਕਿਰਸਿ ਆਪਨ੍ਨੋਤਿ। ਸੋ ''ਨਾਤਿਸੁਪਕ੍ਕੋ ਮਚ੍ਛੋ ਮਯ੍ਹੰ ਅਫਾਸੁਕਮਕਾਸਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਤੁਯ੍ਹੰ ਫਾਸੁਕੇਨ ਵਾ ਅਫਾਸੁਕੇਨ ਵਾ ਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨੋਸੀਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਯਾਵ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿੰ, ਤਾਵ ਮੇ ਅਫਾਸੁਕਮੇਵ ਜਾਤਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕਕਥਾਵਸੇਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਕਥੰ ਅਪਨਾਮੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਅਭਿਹਰਤੀਤਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸੁਤ੍ਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਵਤ੍ਥਰਤਿ। **ਤੇਪਿਟਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ** ਵਿਯ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਹਾਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਓਵਾਦੰ ਦਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਪਞ੍ਹਸਾਕਚ੍ਛੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥਾਯੰ ਥੇਰੋ ਤੀਹਿ ਪਿਟਕੇਹਿ ਤਤੋ ਤਤੋ ਸੁਤ੍ਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਭਾਗੇ ਏਕਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਹੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁੰ ਨ ਦੇਤਿ। **ਅਭਿਮਦ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਕਾਰਣੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਤਿ। **ਅਨੁਪਜਗ੍ਘਤੀ**ਤਿ ਪਰੇਨ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇਪਿ ਕਥਿਤੇਪਿ ਪਾਣਿੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਹਸਿਤੰ ਹਸਤਿ, ਯੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ''ਅਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੰ ਨੁ ਖੋ ਪੁਚ੍ਛਿੰ, ਅਕਥੇਤਬ੍ਬੰ ਨੁ ਖੋ ਕਥੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਮਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਖਲਿਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੰ ਮੁਖਦੋਸਮਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ , ਅਕ੍ਖਰੇ ਵਾ ਪਦੇ ਵਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਵਾ ਦੁਰੁਤ੍ਤੇ ''ਏਵੰ ਨਾਮੇਤੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਯਮਾਨੋ ਵਿਚਰਤਿ। **ਸਉਪਨਿਸੋ**ਤਿ ਸਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਸਪਚ੍ਚਯੋ।

ਓਹਿਤਸੋਤੋਤਿ ਠਪਿਤਸੋਤੋ। **ਅਭਿਜਾਨਾਤਿ ਏਕੰ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੰ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮੰ ਅਭਿਜਾਨਾਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੰ। **ਪਰਿਜਾਨਾਤਿ ਏਕੰ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੰ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੰ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਜਾਨਾਤਿ। **ਪਜਹਤਿ ਏਕੰ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੰ ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲਧਮ੍ਮੰ ਪਜਹਤਿ ਵਿਨੋਦੇਤਿ ਬ੍ਯਨ੍ਤੀਕਰੋਤਿ। **ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ ਏਕੰ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੰ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਧਮ੍ਮੰ ਨਿਰੋਧਮੇਵ ਵਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੰ ਕਰੋਤਿ। **ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿੰ ਫੁਸਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੋਕ੍ਖੰ ਞਾਣਫਸ੍ਸੇਨ ਫੁਸਤਿ।

ਏਤਦਤ੍ਥਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਥਾਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾ ਏਸਾ ਕਥਾਸਮ੍ਪਯੋਗੇਨਾਤਿ ਕਥਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ, ਸਾ ਏਤਦਤ੍ਥਾ, ਅਯੰ ਤਸ੍ਸਾ ਕਥਾਯ ਭੂਮਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾ। ਇਦੰ ਵਤ੍ਥੁ ਯਦਿਦੰ ਅਨੁਪਾਦਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਏਤਦਤ੍ਥਾ ਮਨ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਯਾ ਅਯੰ ਕਚ੍ਛਾਕਚ੍ਛੇਸੁ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਕਚ੍ਛੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤਨਾ, ਸਾਪਿ ਏਤਦਤ੍ਥਾਯੇਵ। **ਏਤਦਤ੍ਥਾ ਉਪਨਿਸਾ**ਤਿ ਓਹਿਤਸੋਤੋ ਸਉਪਨਿਸੋਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਾ ਉਪਨਿਸਾਪਿ ਏਤਦਤ੍ਥਾਯੇਵ। **ਏਤਦਤ੍ਥੰ ਸੋਤਾਵਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਨਿਸਾਯ ਸੋਤਾਵਧਾਨੰ , ਤਮ੍ਪਿ

ਏਤਦਤ੍ਥਮੇਵ। **ਅਨੁਪਾਦਾ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਉਪਾਦਾਨੇਹਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਤ੍ਥਾਯ ਹਿ ਸਬ੍ਬਮੇਤਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਗਾਥਾਹਿ ਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ **ਯੇ ਵਿਰੁਦ੍ਧਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਵਿਰੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਵਿਰੋਧਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਕੋਪੇਨ ਵਿਰੁਦ੍ਧਾ। **ਸਲ੍ਲਪਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਲ੍ਲਾਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਵਿਨਿਵਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਾ**ਤਿ ਮਾਨੁਸ੍ਸਯੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਸ੍ਸਿਤਾ। **ਅਨਰਿਯਗੁਣਮਾਸਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਨਰਿਯਗੁਣਕਥਂ ਗੁਣਮਾਸਜ੍ਜ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਗੁਣਂ ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਥਾ ਹਿ ਅਨਰਿਯਕਥਾ ਨਾਮ, ਨ ਅਰਿਯਕਥਾ, ਤਂ ਕਥੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞੋਞ੍ਞਵਿਵਰੇਸਿਨੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਛਿਦ੍ਦਂ ਅਪਰਾਧਂ ਗਵੇਸਮਾਨਾ। **ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਥਿਤਂ। **ਵਿਕ੍ਖਲਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਮੁਖਦੋਸਖਲਿਤਂ। **ਸਮ੍ਪਮੋਹਂ ਪਰਾਜਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਮੁਖਦੋਸੇਨ ਸਮ੍ਪਮੋਹਞ੍ਚ ਪਰਾਜਯਞ੍ਚ। **ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੁਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਨਾਚਰੇ**ਤਿ ਨ ਚਰਤਿ ਨ ਕਥੇਤਿ। **ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਯਾ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤੇਨ ਕਥਿਤਕਥਾ, ਸਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਾ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਤੇਨ ਚ ਧਮ੍ਮੇਨ ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ। **ਅਨੁਨ੍ਨਤੇਨ ਮਨਸਾ**ਤਿ ਅਨੁਦ੍ਧਤੇਨ ਚੇਤਸਾ। **ਅਪਲ਼ਾਸੋ**ਤਿ ਯੁਗਗ੍ਗਾਹਪਲ਼ਾਸਵਸੇਨ ਅਪਲ਼ਾਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਅਸਾਹਸੋ**ਤਿ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਸਾਹਸਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਸਾਹਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ।

ਅਨੁਸੂਯਾਯਮਾਨੋਤਿ ਨ ਉਸੂਯਮਾਨੋ। **ਦੁਬ੍ਭਟ੍ਠੇ ਨਾਪਸਾਦਯੇ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਥਿਤਸ੍ਮਿਂ ਨ ਅਪਸਾਦੇਯ੍ਯ। **ਉਪਾਰਮ੍ਭਂ ਨ ਸਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਕਾਰਣੁਤ੍ਤਰਿਯਲਕ੍ਖਣਂ ਉਪਾਰਮ੍ਭਂ ਨ ਸਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ। **ਖਲਿਤਞ੍ਚ ਨ ਗਾਹਯੇ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਮੁਖਖਲਿਤਂ ''ਅਯਂ ਤੇ ਦੋਸੋ''ਤਿ ਨ ਗਾਹਯੇਯ੍ਯ। **ਨਾਭਿਹਰੇ**ਤਿ ਨਾਵਤ੍ਥਰੇਯ੍ਯ। **ਨਾਭਿਮਦ੍ਦੇ**ਤਿ ਏਕਂ ਕਾਰਣਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨ ਮਦ੍ਦੇਯ੍ਯ। **ਨ ਵਾਚਂ ਪਯੁਤਂ ਭਣੇ**ਤਿ ਸਚ੍ਚਾਲਿਕਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਵਾਚਂ ਨ ਭਣੇਯ੍ਯ। **ਅਞ੍ਞਾਤਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨਤ੍ਥਂ। **ਪਸਾਦਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਪਸਾਦਜਨਨਤ੍ਥਂ। **ਨ ਸਮੁਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਮਨ੍ਤਯੇ**ਤਿ ਨ ਮਾਨੁਸ੍ਸਯੇਨ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਨ ਹਿ ਮਾਨੁਸ੍ਸਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਕਥਯਨ੍ਤਿ, ਮਾਨੇਨ ਪਨ ਅਨੁਸ੍ਸਿਤੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤਯੇ ਕਥੇਯ੍ਯ ਭਾਸੇਯ੍ਯਾਤਿ।

੮. ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਭਗਵਂਮੂਲਕਾ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਮੂਲਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਭਗਵਂਮੂਲਕਾ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਇਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਅਞ੍ਞੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ, ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਨੋ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਾ। ਭਗਵਨ੍ਤਞ੍ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਯਂ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਆਜਾਨਾਮ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਾਮਾਤਿ ਏਵਂ ਭਗਵਂਮੂਲਕਾ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮਾਤਿ। **ਭਗਵਂਨੇਤ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਨੇਤਾ ਵਿਨੇਤਾ ਅਨੁਨੇਤਾ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਦਸ੍ਸੇਤਾਤਿ ਧਮ੍ਮਾ ਭਗਵਂਨੇਤ੍ਤਿਕਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਭਗਵਂਪਟਿਸਰਣਾ**ਤਿ ਚਤੁਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਭਗਵਤਿ ਪਟਿਸਰਨ੍ਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਭਗਵਂਪਟਿਸਰਣਾ। **ਪਟਿਸਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਓਸਰਨ੍ਤਿ ਸਮੋਸਰਨ੍ਤਿ। ਅਪਿਚ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨ ਫਸ੍ਸੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ – ''ਅਹਂ ਭਗਵਾ ਕਿਨ੍ਨਾਮੋ''ਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਫੁਸਨਟ੍ਠੇਨ ਫਸ੍ਸੋ ਨਾਮ। ਵੇਦਨਾ, ਸਞ੍ਞਾ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ – ''ਅਹਂ ਭਗਵਾ ਕਿਨ੍ਨਾਮ''ਨ੍ਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਵਿਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨਾਮਾਤਿ। ਏਵਂ ਚਤੁਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾਨਂ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਨਾਮਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮੇ ਪਟਿਸਰਤੀਤਿ **ਭਗਵਂਪਟਿਸਰਣਾ। ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਪਟਿਭਾਤੂ**ਤਿ ਭਗਵਤੋਵ ਏਤਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁ, ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਨੋ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਰਾਗੋ ਖੋਤਿ ਰਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਰਾਗੋ। **ਅਪ੍ਪਸਾਵਜ੍ਜੋ**ਤਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਵਸੇਨਪਿ ਵਿਪਾਕਵਜ੍ਜਵਸੇਨਪੀਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਵਜ੍ਜੇਹਿ ਅਪ੍ਪਸਾਵਜ੍ਜੋ, ਅਪ੍ਪਦੋਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥਂ? ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਹਿ ਭਾਤਿਭਗਿਨਿਆਦਯੋ ਚ ਪੁਤ੍ਤਭਾਤਿਕਾਨਂ ਆਵਾਹਵਿਵਾਹਮਙ੍ਗਲਂ ਨਾਮ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵੇਸੋ ਲੋਕਵਜ੍ਜਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਸਾਵਜ੍ਜੋ। ਸਦਾਰਸਨ੍ਤੋਸਮੂਲਿਕਾ ਪਨ ਅਪਾਯੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ

ਵਿਪਾਕਵਜ੍ਜਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਸਾਵਜ੍ਜੋ। **ਦਨ੍ਧਵਿਰਾਗੀ**ਤਿ ਵਿਰਜ੍ਜਮਾਨੇ ਪਨੇਸ ਸਣਿਕੰ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਸੀਘੰ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਲਮਸਿਰਾਗੋ ਵਿਯ ਚਿਰੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਭਵਨ੍ਤਰਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਨਾਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦਨ੍ਧਵਿਰਾਗੀ।

ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਪੁਰਿਸੋ ਭਾਤੁ ਜਾਯਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੰ ਚਰਤਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕਤੋ ਸੋਯੇਵ ਪਿਯਤਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਤਮਾਹ – ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕਾਰਣੇ ਪਾਕਟੇ ਜਾਤੇ ਮਹਤੀ ਗਰਹਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਵ ਭਾਤਿਕੰ ਘਾਤੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਨਸ੍ਸ, ਵਸਲਿ, ਮਾ ਏਵੰ ਪੁਨ ਅਵਚਾ''ਤਿ ਅਪਸਾਦੇਸਿ। ਸਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਨ ਕਥੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਦ੍ਵਜ੍ਝਭਾਵੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤੋ ਤਤਿਯਵਾਰੰ ਕਥਿਤੋ ''ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਾ ਉਪਾਯੰ ਕਥੇਨ੍ਤੀ ''ਤ੍ਵੰ ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਕਰੋਹਿ, ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਕਕੁਧਸਮੀਪੇ ਤਿਤ੍ਥੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਿਖਿਣੰ ਦਣ੍ਡਕਵਾਸਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਾਪਿਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞੇ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਘਰੰ ਆਗਤੋ। ਸਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ ਸਾਮਿ , ਸੀਸੇ ਤੇ ਓਲਿਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਓਲਿਖਨ੍ਤੀ ''ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਤੇ ਸੀਸ''ਨ੍ਤਿ ਆਮਲਕਪਿਣ੍ਡੰ ਦਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਸੀਸੰ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤਿਤ੍ਥਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਮਲਕਕਕ੍ਕੇਨ ਸੀਸੰ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕੰ ਓਰੁਯ੍ਹ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸੰ ਧੋਵਿ। ਅਥ ਨੰ ਇਤਰੋ ਰੁਕ੍ਖਨ੍ਤਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਧਟ੍ਠਿਕੇ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹੰ ਅਗਮਾਸਿ।

ਇਤਰੋ ਭਰਿਯਾਯ ਸਿਨੇਹੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤੁਮਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਗੇਹੇ ਮਹਾਧਮ੍ਮਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਠਿਤਾਯਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰੇ ਪਤਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਾ ''ਸੋਯੇਵ ਅਯੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਘਾਤਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸਾ ਸਿਨੇਹੇਨ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਗੇਹੇ ਕੁਕ੍ਕੁਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੋ ਪਦਸਾ ਗਮਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚਰਤਿ। ਅਰਞ੍ਞੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ਸਦ੍ਧਿੰਯੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਸੁਨਖਲੁਦ੍ਦਕੋ, ਕਤਰਟ੍ਠਾਨੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੇਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਪੁਨ ਤੰ ਘਾਤਾਪੇਸਿ।

ਸੋਪਿ ਪੁਨ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਗੇਹੇ ਵਚ੍ਛਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਥੇਵ ਤਸ੍ਸਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚਰਤਿ। ਤਦਾਪਿ ਨੰ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਗੋਪਾਲਕੋ, ਕਤ੍ਥ ਗਾਵਿਯੋ ਚਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੇਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਠਾਨੇ ਤੰ ਘਾਤਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਤਦਾਪਿ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਸਿਨੇਹੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਵਾਰੇ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਜਾਤਿਸ੍ਸਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਤੂਸੁ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਤਾਯ ਘਾਤਿਤਭਾਵੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਵਰੂਪਾਯ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਫੁਸਿਤੁੰ ਨ ਦੇਤਿ। ਸਚੇ ਨੰ ਸਾ ਫੁਸਤਿ, ਕਨ੍ਦਤਿ ਰੋਦਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਅਯ੍ਯਕੋਵ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤਿ। ਤੰ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਅਯ੍ਯਕੋ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵੰ ਮਾਤੁ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਫੁਸਿਤੁੰ ਨ ਦੇਸਿ। ਸਚੇਪਿ ਤੰ ਫੁਸਤਿ, ਮਹਾਸਦ੍ਦੇਨ ਰੋਦਸਿ ਕਨ੍ਦਸੀ''ਤਿ। ਅਯ੍ਯਕੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਨ ਏਸਾ ਮਯ੍ਹੰ ਮਾਤਾ, ਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤਾ ਏਸਾ''ਤਿ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸਬ੍ਬੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੋ ਤੰ ਆਲਿਙ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਤਾਤ, ਕਿੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਈਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਨਿਵਾਸਕਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਆਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ।

ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੋਤਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਵਸੇਨਪਿ ਵਿਪਾਕਵਜ੍ਜਵਸੇਨਪੀਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੋ। ਕਥੰ? ਦੋਸੇਨ ਹਿ ਦੁਟ੍ਠੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਿਪਿ ਅਪਰਜ੍ਝਤਿ, ਪਿਤਰਿਪਿ ਭਾਤਿਭਗਿਨਿਆਦੀਸੁਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁਪਿ। ਸੋ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ''ਅਯੰ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁਪਿ ਅਪਰਜ੍ਝਤਿ, ਭਾਤਿਭਗਿਨਿਆਦੀਸੁਪਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁਪੀ''ਤਿ ਮਹਤਿੰ ਗਰਹੰ ਲਭਤਿ। ਏਵੰ ਤਾਵ ਲੋਕਵਜ੍ਜਵਸੇਨ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੋ। ਦੋਸਵਸੇਨ ਪਨ ਕਤੇਨ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮੇਨ ਕਪ੍ਪੰ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਤਿ। ਏਵੰ ਵਿਪਾਕਵਜ੍ਜਵਸੇਨ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੋ। **ਖਿਪ੍ਪਵਿਰਾਗੀ**ਤਿ ਖਿਪ੍ਪੰ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ। ਦੋਸੇਨ ਹਿ ਦੁਟ੍ਠੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁਪਿ ਚੇਤਿਯੇਪਿ ਬੋਧਿਮ੍ਹਿਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁਪਿ ਅਪਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹੰ ਖਮਥਾ''ਤਿ। ਅਚ੍ਚਯੰ ਦੇਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਹ ਖਮਾਪਨੇਨ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਮੋਹੋਪਿ ਦ੍ਵੀਹੇਵ ਕਾਰਣੇਹਿ **ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੋ**। ਮੋਹੇਨ ਹਿ ਮੂਲ੍ਹੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁਪਿ ਚੇਤਿਯੇਪਿ ਬੋਧਿਮ੍ਹਿਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁਪਿ ਅਪਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਗਰਹਂ ਲਭਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਲੋਕਵਜ੍ਜਵਸੇਨ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੋ। ਮੋਹਵਸੇਨ ਪਨ ਕਤੇਨ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮੇਨ ਕਪ੍ਪਂ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਵਿਪਾਕਵਜ੍ਜਵਸੇਨਪਿ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੋ। **ਦਨ੍ਧਵਿਰਾਗੀ**ਤਿ ਸਣਿਕਂ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ। ਮੋਹੇਨ ਮੂਲ੍ਹੇਨ ਹਿ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਸਣਿਕਂ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਅਚ੍ਛਚਮ੍ਮਂ ਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਧੋਵਿਯਮਾਨਂ ਨ ਪਣ੍ਡਰਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਮੋਹੇਨ ਮੂਲ੍ਹੇਨ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਸੀਘਂ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸਣਿਕਮੇਵ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

੯. ਅਕੁਸਲਮੂਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦. ਨਵਮੇ **ਅਕੁਸਲਮੂਲਾਨੀ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਮੂਲਾਨਿ, ਅਕੁਸਲਾਨਿ ਚ ਤਾਨਿ ਮੂਲਾਨਿ ਚਾਤਿ ਵਾ ਅਕੁਸਲਮੂਲਾਨਿ। **ਯਦਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਭੋ**ਤਿ ਯੋਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਭੋ। **ਤਦਪਿ ਅਕੁਸਲਮੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਪਿ ਅਕੁਸਲਮੂਲਂ। ਅਕੁਸਲਮੂਲਂ ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਧ ਤਮ੍ਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨਯੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ। **ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤੀ**ਤਿ ਆਯੂਹਤਿ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ ਰਾਸਿਂ ਕਰੋਤਿ। **ਅਸਤਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਾਦਯਤੀ**ਤਿ ਅਭੂਤੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਤਸ੍ਸ ਅਭੂਤਂ ਦੋਸਂ ਵਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। **ਵਧੇਨ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਜਾਨਿਯਾ**ਤਿ ਧਨਜਾਨਿਯਾ। **ਪਬ੍ਬਾਜਨਾਯਾ**ਤਿ ਗਾਮਤੋ ਵਾ ਰਟ੍ਠਤੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮੇਨ । **ਬਲਵਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਅਹਮਸ੍ਮਿ ਬਲਵਾ। **ਬਲਤ੍ਥੋ ਇਤਿਪੀ**ਤਿ ਬਲੇਨ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ ਇਤਿਪਿ, ਬਲੇ ਵਾ ਠਿਤੋਮ੍ਹੀਤਿਪਿ ਵਦਤਿ।

ਅਕਾਲਵਾਦੀਤਿ ਕਾਲਸ੍ਮਿਂ ਨ ਵਦਤਿ, ਅਕਾਲਸ੍ਮਿਂ ਵਦਤਿ ਨਾਮ। **ਅਭੂਤਵਾਦੀ**ਤਿ ਭੂਤਂ ਨ ਵਦਤਿ , ਅਭੂਤਂ ਵਦਤਿ ਨਾਮ। **ਅਨਤ੍ਥਵਾਦੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਨ ਵਦਤਿ, ਅਨਤ੍ਥਂ ਵਦਤਿ ਨਾਮ। **ਅਧਮ੍ਮਵਾਦੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਵਦਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਂ ਵਦਤਿ ਨਾਮ। **ਅਵਿਨਯਵਾਦੀ**ਤਿ ਵਿਨਯਂ ਨ ਵਦਤਿ, ਅਵਿਨਯਂ ਵਦਤਿ ਨਾਮ।

ਤਥਾ ਹਾਯਨ੍ਤਿ ਤਥਾ ਹਿ ਅਯਂ। **ਨ ਆਤਪ੍ਪਂ ਕਰੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬੇਠਨਾਯਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਭੂਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬੇਠਨਤ੍ਥਾਯ ਵੀਰਿਯਂ ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਇਤਿਪੇਤਂ ਅਤਚ੍ਛ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਪਿ ਕਾਰਣੇਨ ਏਤਂ ਅਤਚ੍ਛਂ। ਇਤਰਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ।

ਦੁਗ੍ਗਤਿ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾਤਿ ਨਿਰਯਾਦਿਕਾ ਦੁਗ੍ਗਤਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ, ਸਾ ਅਸ੍ਸ ਅਵਸ੍ਸਭਾਵਿਨੀ, ਤਤ੍ਥਾਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦ੍ਧਸ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਧਂਸਿਤੋ। **ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਓਨਦ੍ਧੋ। **ਅਨਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਵੁਡ੍ਢਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਬ੍ਯਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਾਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਗਿਮ੍ਹਕਾਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮਾਲੁਵਾਸਿਪਾਟਿਕਾਯ ਫਲਿਤਾਯ ਬੀਜਾਨਿ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਟਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਮੂਲੇ ਪਤਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਤੀਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਤੀਣਿ ਬੀਜਾਨਿ ਪਤਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖੇ ਪਾਵੁਸ੍ਸਕੇਨ ਮੇਘੇਨ ਅਭਿਵਟ੍ਠੇ ਤੀਹਿ ਬੀਜੇਹਿ ਤਯੋ ਅਙ੍ਕੁਰਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਅਲ੍ਲੀਯਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਰੁਕ੍ਖਦੇਵਤਾਯੋ ਸਕਭਾਵੇਨ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਪਿ ਅਙ੍ਕੁਰਾ ਵਡ੍ਢਮਾਨਾ ਲਤਾਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਵਿਟਪਸਾਖਾਪਸਾਖਾ ਸਂਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਉਪਰਿ ਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਮਾਲੁਵਾਲਤਾਹਿ ਸਂਸਿਬ੍ਬਿਤੋ ਘਨੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਮਾਲੁਵਾਪਤ੍ਤੇਹਿ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨੋ ਦੇਵੇ ਵਾ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਵਾਤੇ ਵਾ ਵਾਯਨ੍ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਲੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਖਾਣੁਮਤ੍ਤੋਮੇਵ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਸਾਲਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਹਿ ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਮਾਲੁਵਾਲਤਾ ਵਿਯ ਤੀਣਿ ਅਕੁਸਲਮੂਲਾਨਿ, ਯਾਵ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਤਾਵ ਤਾਸਂ ਲਤਾਨਂ ਉਜੁਕਂ ਰੁਕ੍ਖਾਰੋਹਨਂ ਵਿਯ ਲੋਭਾਦੀਨਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੋ, ਸਾਖਾਨੁਸਾਰੇਨ ਗਮਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਦ੍ਵਾਰਵਸੇਨ ਗਮਨਕਾਲੋ, ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਕਾਲੋ ਵਿਯ ਲੋਭਾਦੀਹਿ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਕਾਲੋ, ਖੁਦ੍ਦਕਸਾਖਾਨਂ ਪਲੁਜ੍ਜਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਦ੍ਵਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਵਸੇਨ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ

ਆਪਨ੍ਨਕਾਲੋ, ਮਹਾਸਾਖਾਨਂ ਪਲੁਜ੍ਜਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨਕਾਲੋ, ਲਤਾਨੁਸਾਰੇਨ ਓਤਿਣ੍ਣੇਨ ਉਦਕੇਨ ਮੂਲੇਸੁ ਤਿਨ੍ਤੇਸੁ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਕਮੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਕਾਲੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਸਾਲਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਮਾਲੁਵਾਲਤਾ ਵਿਯ ਤੀਣਿ ਅਕੁਸਲਮੂਲਾਨਿ, ਤਾਸਂ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਕਾਤੁਂ ਆਗਤਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ, ਕੁਦ੍ਦਾਲੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾ, ਕੁਦ੍ਦਾਲਪਿਟਕਂ ਵਿਯ ਸਦ੍ਧਾਪਿਟਕਂ, ਪਲਿਖਨਨਖਣਿਤ੍ਤਿ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾ, ਖਣਿਤ੍ତਿਯਾ ਮੂਲਚ੍ਛੇਦਨਂ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਮੂਲਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਕਾਲੋ, ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕਂ ਛਿਨ੍ਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲੋ, ਫਾਲਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਿਤਕਾਲੋ, ਮਸਿਕਰਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ਧਰਮਾਨਕਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਕਾਲੋ, ਮਹਾਵਾਤੇ ਓਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਨਿਰੋਧੇਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਬ੍ਭਵੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਅਗ੍ਗਹਣਕਾਲੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ।

੧੦. ਉਪੋਸਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੧. ਦਸਮੇ **ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਹੁ ਉਪੋਸਥੇ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਉਪੋਸਥੇ, ਪਨ੍ਨਰਸਿਕਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਹਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਵਵਸ੍ਸਗ੍ਗਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਦਿਵਾ ਦਿਵਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਦਿਵਾ ਨਾਮ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹੋ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਿਤੇ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਕਾਲੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੁਤੋ ਨੁ ਤ੍ਵਂ ਆਗਚ੍ਛਸੀ**ਤਿ ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਵਿਚਰਸੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਗੋਪਾਲਕੁਪੋਸਥੋ**ਤਿ ਗੋਪਾਲਕੇਹਿ ਸਦਿਸੋ ਉਪਵਸਨਉਪੋਸਥੋ। **ਨਿਗਣ੍ਠੁਪੋਸਥੋ**ਤਿ ਨਿਗਣ੍ਠਾਨਂ ਉਪਵਸਨਉਪੋਸਥੋ। **ਅਰਿਯੁਪੋਸਥੋ**ਤਿ ਅਰਿਯਾਨਂ ਉਪਵਸਨਉਪੋਸਥੋ। **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਵਿਸਾਖੇ**ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ, ਵਿਸਾਖੇ। **ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਗਾਵੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗੋਪਾਲਕਾ ਹਿ ਦੇਵਸਿਕਵੇਤਨੇਨ ਵਾ ਪਞ੍ਚਾਹਦਸਾਹਅਦ੍ਧਮਾਸਮਾਸਛਮਾਸਸਂਵਚ੍ਛਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ ਗਾਵੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਦੇਵਸਿਕਵੇਤਨੇਨ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – **ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤਾ ਵੋ ਗਾਵੋ''ਤਿ ਦਤ੍ਵਾ। **ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ। **ਅਭਿਜ੍ਝਾਸਹਗਤੇਨਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨ। **ਏਵਂ ਖੋ, ਵਿਸਾਖੇ, ਗੋਪਾਲਕੁਪੋਸਥੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਰਿਯੁਪੋਸਥੋਵ ਅਯਂ, ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਿਤਕ੍ਕਤਾਯ ਪਨ ਗੋਪਾਲਕਉਪੋਸਥਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ। **ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਫਲੇਨ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ। **ਨ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਾਨਿਸਂਸੇਨ ਨ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ। **ਨ ਮਹਾਜੁਤਿਕੋ**ਤਿ ਵਿਪਾਕੋਭਾਸੇਨ ਨ ਮਹਾਓਭਾਸੋ। **ਨ ਮਹਾਵਿਪ੍ਫਾਰੋ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਵਿਪ੍ਫਾਰਸ੍ਸ ਅਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਨ ਮਹਾਵਿਪ੍ਫਾਰੋ।

ਸਮਣਜਾਤਿਕਾਤਿ ਸਮਣਾਯੇਵ। **ਪਰਂ ਯੋਜਨਸਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਸਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰਂ। **ਤੇਸੁ ਦਣ੍ਡਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਹੀ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਯੋਜਨਸਤਤੋ ਪਰਭਾਗੇਸੁ ਠਿਤੇਸੁ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਦਣ੍ਡਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪ, ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਦਣ੍ਡੋ ਹੋਹਿ। **ਨਾਹਂ ਕ੍ਵਚਨਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਨਤਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਹਂ ਕਤ੍ਥਚਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਰਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਨਤਸ੍ਮਿਂ ਨ ਹੋਮਿ। ਕਿਞ੍ਚਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਲਿਬੋਧੋ, ਪਲਿਬੋਧੋ ਨ ਹੋਮੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨ ਚ ਮਮ ਕ੍ਵਚਨਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਕਿਞ੍ਚਨਤਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਮਮਾਪਿ ਕ੍ਵਚਨਿ ਅਨ੍ਤੋ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਏਕਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਪਿ ਕਿਞ੍ਚਨਤਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਲਿਬੋਧੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧੋਹਮਸ੍ਮੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਭੋਗੇ**ਤਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦਯੋ। **ਅਦਿਨ੍ਨਂਯੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋਪਿ ਪੀਠੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋਪਿ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਨ੍ਤੋਪਿ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋਪਿ ਤੇ ਭੋਗੇ ਅਦਿਨ੍ਨੇਯੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ। **ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਲੋ। ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮੇਵ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਸਾਵਸੇਸਂ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਨਿਰਵਸੇਸੋ। ਏਵਂ ਉਪਵੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਹਿ ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਵਿਪਾਕਫਲਂ ਇਟ੍ਠਂ ਕਨ੍ਤਂ ਮਨਾਪਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਪ੍ਫਲੋਤ੍ਵੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਆਹ? ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠੇਨ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਪਵੁਤ੍ਥੋ ਉਪੋਸਥੋ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਪਵੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਂ

ਚਿਤ੍ਤਵਿਸੋਧਨਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਇਦਮਾਹ । ਤਤ੍ਥ **ਉਪਕ੍ਕਮੇਨਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪੁਰਿਸਕਾਰੇਨ, ਉਪਾਯੇਨ ਵਾ। **ਤਥਾਗਤੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਤਥਾਗਤਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ **ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਇਤਿਪਿ ਸੀਲੇਨ, ਇਤਿਪਿ ਸਮਾਧਿਨਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। **ਅਰਹ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਗੁਣਾਵ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ। **ਤਥਾਗਤੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇ ਤਥਾਗਤਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾਤਿ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾ। **ਕਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਮਲਕਕਕ੍ਕੰ। **ਤਜ੍ਜੰ ਵਾਯਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਜ੍ਜਾਤਿਕੰ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਕਕ੍ਕੇਨ ਮਕ੍ਖਨਘੰਸਨਧੋਵਨਵਾਯਾਮੰ। **ਪਰਿਯੋਦਪਨਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਭਾਵਕਰਣੰ ਹੋਤਿ। ਕਿਲਿਟ੍ਠਸ੍ਮਿੰ ਹਿ ਸੀਸੇ ਪਸਾਧਨੰ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੰ ਕੀਲ਼ਮਾਨੋ ਨ ਸੋਭਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਸਾਧਨੰ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੰ ਕੀਲ਼ਮਾਨੋ ਸੋਭਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਉਪੋਸਥੋ ਉਪਵੁਤ੍ਥੋ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਉਪਵੁਤ੍ਥੋ ਉਪੋਸਥੋ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਏਵਮਾਹ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਪੋਸਥੰ ਉਪਵਸਤੀ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਤਸ੍ਸ ਗੁਣਾਨੁਸ੍ਸਰਣਵਸੇਨ ਅਯੰ ਉਪੋਸਥੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਪੋਸਥੋ ਨਾਮ, ਤੰ ਉਪਵਸਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਸਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਸਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਆਰਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਆਰਬ੍ਭ।

ਧਮ੍ਮੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੀਤਿ ਸਹਤਨ੍ਤਿਕੰ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। **ਸੋਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਰੁਵਿਨ੍ਦਕਸੋਤ੍ਤਿੰ। ਕੁਰੁਵਿਨ੍ਦਕਪਾਸਾਣਚੁਣ੍ਣੇਨ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਲਾਖੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਮਣਿਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਆਵੁਣਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਮਣਿ ਕਲਾਪਪਨ੍ਤਿੰ ਉਭਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿੰ ਘੰਸੇਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਸੋਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚਾ''ਤਿ। **ਚੁਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਨ੍ਹਾਨੀਯਚੁਣ੍ਣੰ। **ਤਜ੍ਜੰ ਵਾਯਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟਨਘੰਸਨਧੋਵਨਾਦਿਕੰ ਤਦਨੁਰੂਪਵਾਯਾਮੰ। **ਧਮ੍ਮੁਪੋਸਥ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਤਨ੍ਤਿਕੰ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੰ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪਵੁਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਅਯੰ ਉਪੋਸਥੋ ''ਧਮ੍ਮੁਪੋਸਥੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਧਾਪਿ **ਪਰਿਯੋਦਪਨਾ**ਤਿ ਪਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

ਸਙ੍ਘੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨੰ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। **ਉਸ੍ਮਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਗਾਹਾਪਿਤੰ ਉਸੁਮੰ ਪਟਿਚ੍ਚ। ਉਸਞ੍ਚਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ । **ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਛਾਰਿਕੰ। **ਗੋਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਮੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਅਜਲਣ੍ਡਿਕਾ ਵਾ। **ਪਰਿਯੋਦਪਨਾ**ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। **ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨੰ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਗੁਣੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪਵੁਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਅਯੰ ਉਪੋਸਥੋ ''ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਸੀਲਾਨੀਤਿ ਗਹਟ੍ਠੋ ਗਹਟ੍ਠਸੀਲਾਨਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸੀਲਾਨਿ। **ਅਖਣ੍ਡਾਨੀ**ਤਿਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੧) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਵ। **ਵਾਲਣ੍ਡੁਪਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਵਾਲੇਹਿ ਵਾ ਮਕਚਿਵਾਲਾਦੀਹਿ ਵਾ ਕਤੰ ਅਣ੍ਡੁਪਕੰ। **ਤਜ੍ਜੰ ਵਾਯਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਲੇਨ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਮਲਸ੍ਸ ਤਿਨ੍ਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਛਾਰਿਕੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾਲਣ੍ਡੁਪਕੇਨ ਘੰਸਨਵਾਯਾਮੋ। ਇਧ **ਪਰਿਯੋਦਪਨਾ**ਤਿ ਪਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਕਿਲਿਟ੍ਠਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਆਦਾਸੇ ਮਣ੍ਡਿਤਪਸਾਧਿਤੋਪਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਓਲੋਕਿਯਮਾਨੋ ਨ ਸੋਭਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਸੋਭਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਕਿਲਿਟ੍ਠੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਪਵੁਤ੍ਥੋ ਉਪੋਸਥੋ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਪਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤੀਤਿ। **ਸੀਲੁਪੋਸਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਾਨੁਸ੍ਸਰਣਵਸੇਨ ਉਪਵੁਤ੍ਥੋ ਉਪੋਸਥੋ ਸੀਲੁਪੋਸਥੋ ਨਾਮ। **ਸੀਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਚਸੀਲਦਸਸੀਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ। **ਸੀਲਞ੍ਚਸ੍ਸ ਆਰਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੀਲੰ ਦਸਸੀਲਞ੍ਚ ਆਰਬ੍ਭ।

ਦੇਵਤਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੀਤਿ ਦੇਵਤਾ ਸਕ੍ਖਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਧਾਦਿਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। **ਉਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਨੰ। **ਲੋਣ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਣਮਤ੍ਤਿਕਾ। **ਗੇਰੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਗੇਰੁਕਚੁਣ੍ਣੰ। **ਨਾਲ਼ਿਕਸਣ੍ਡਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਧਮਨਨਾਲ਼ਿਕਞ੍ਚੇਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਸਣ੍ਡਾਸਞ੍ਚ। **ਤਜ੍ਜੰ ਵਾਯਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨਧਮਨਪਰਿਵਤ੍ਤਨਾਦਿਕੰ ਅਨੁਰੂਪੰ ਵਾਯਾਮੰ। ਇਧ **ਪਰਿਯੋਦਪਨਾ**ਤਿ ਪਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠਸੁਵਣ੍ਣਮਯੇਨ ਹਿ ਪਸਾਧਨਭਣ੍ਡੇਨ ਪਸਾਧਿਤਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੰ ਕੀਲ਼ਮਾਨਾ ਨ ਸੋਭਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੁਵਣ੍ਣਮਯੇਨ ਸੋਭਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥੋ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲੋ। **ਦੇਵਤੁਪੋਸਥ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਵਤਾ ਸਕ੍ਖਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ

ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੇਨ ਉਪਵੁਤ੍ਥਉਪੋਸਥੋ ਦੇਵਤੁਪੋਸਥੋ ਨਾਮ। ਸੇਸਂ ਇਮੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਆਦੀਸੁ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੨੩ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਨ੍ਤਿ ਪਾਣਵਧਂ। **ਪਹਾਯਾ**ਤਿ ਤਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਚੇਤਨਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਂ ਪਜਹਿਤ੍ਵਾ। **ਪਟਿਵਿਰਤਾ**ਤਿ ਪਹੀਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਤੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਤੋ ਓਰਤਾ ਵਿਰਤਾਵ। **ਨਿਹਿਤਦਣ੍ਡਾ ਨਿਹਿਤਸਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪਰੂਪਘਾਤਤ੍ਥਾਯ ਦਣ੍ਡਂ ਵਾ ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਆਦਾਯ ਅਵਤ੍ਤਨਤੋ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਦਣ੍ਡਾ ਚੇਵ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਤ੍ਥਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਅਵਸੇਸਂ ਉਪਕਰਣਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਹਿਂਸਨਭਾਵਤੋ ਸਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡਂ ਵਾ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਵਾਸਿਂ ਵਾ ਪਿਪ੍ਫਲਕਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਂ ਪਰੂਪਘਾਤਤ੍ਥਾਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਹਿਤਦਣ੍ਡਾ ਨਿਹਿਤਸਤ੍ਥਾਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਲਜ੍ਜੀ**ਤਿ ਪਾਪਜਿਗੁਚ੍ਛਨਲਕ੍ਖਣਾਯ ਲਜ੍ਜਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਦਯਾਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਦਯਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਆਪਨ੍ਨਾ। **ਸਬ੍ਬਪਾਣਭੂਤਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਪਾਣਭੂਤੇ ਹਿਤੇਨ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕਾ, ਤਾਯ ਏਵ ਦਯਾਪਨ੍ਨਤਾਯ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਣਭੂਤਾਨਂ ਹਿਤਚਿਤ੍ਤਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਹਮ੍ਪਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਜ੍ਜ। **ਇਮਿਨਾਪਿ ਅਙ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਪਿ ਗੁਣਙ੍ਗੇਨ। **ਅਰਹਤਂ ਅਨੁਕਰੋਮੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤਿ ਨਾਮ, ਏਵਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹਿ ਪਠਮਂ ਕਤਂ ਇਮਂ ਗੁਣਂ ਪਚ੍ਛਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤੇਸਂ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨੁਕਰੋਮਿ। **ਉਪੋਸਥੋ ਚ ਮੇ ਉਪਵੁਤ੍ਥੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਮਯਾ ਅਰਹਤਞ੍ਚ ਅਨੁਕਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਪੋਸਥੋ ਚ ਉਪਵੁਤ੍ਥੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਨ੍ਤਿ ਅਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਆਦਾਨਂ, ਥੇਯ੍ਯਂ ਚੋਰਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਆਦਿਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਦਿਨ੍ਨਾਦਾਯੀ**। ਚਿਤ੍ਤੇਨਪਿ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਪਟਿਕਙ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ **ਦਿਨ੍ਨਪਾਟਿਕਙ੍ਖੀ**। ਥੇਨੇਤੀਤਿ ਥੇਨੋ, ਨ ਥੇਨੇਨ **ਅਥੇਨੇਨ**। ਅਥੇਨਤ੍ਤਾਯੇਵ **ਸੁਚਿਭੂਤੇਨ। ਅਤ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ, ਅਥੇਨਂ ਸੁਚਿਭੂਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਅਸੇਟ੍ਠਚਰਿਯਂ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਂ ਸੇਟ੍ਠਂ ਆਚਾਰਂ ਚਰਨ੍ਤੀਤਿ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ**। **ਆਰਾਚਾਰੀ**ਤਿ ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਤੋ ਦੂਰਾਚਾਰੀ। **ਮੇਥੁਨਾ**ਤਿ ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਮੇਥੁਨਕਾਤਿ ਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰੇਹਿ ਪਟਿਸੇਵਿਤਬ੍ਬਤੋ ਮੇਥੁਨੇਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤਾ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ। **ਗਾਮਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਗਾਮਵਾਸੀਨਂ ਧਮ੍ਮਾ।

ਮੁਸਾਵਾਦਾਤਿ ਅਲਿਕਵਚਨਾ ਤੁਚ੍ਛਵਚਨਾ। ਸਚ੍ਚਂ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ **ਸਚ੍ਚਵਾਦੀ**। ਸਚ੍ਚੇਨ ਸਚ੍ਚਂ ਸਂਦਹਨ੍ਤਿ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਸਚ੍ਚਸਨ੍ਧਾ,** ਨ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਮੁਸਾ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । ਯੋ ਹਿ ਪੁਰਿਸੋ ਕਦਾਚਿ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਵਦਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਸਚ੍ਚਂ। ਤਸ੍ਸ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਅਨ੍ਤਰਿਤਤ੍ਤਾ ਸਚ੍ਚਂ ਸਚ੍ਚੇਨ ਨ ਘਟੀਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਸੋ ਸਚ੍ਚਸਨ੍ਧੋ। ਇਮੇ ਪਨ ਨ ਤਾਦਿਸਾ, ਜੀਵਿਤਹੇਤੁਪਿ ਮੁਸਾ ਅਵਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸਚ੍ਚਂ ਸਂਦਹਨ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਸਚ੍ਚਸਨ੍ਧਾ। **ਥੇਤਾ**ਤਿ ਥਿਰਾ, ਠਿਤਕਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਹਲਿਦ੍ਦਿਰਾਗੋ ਵਿਯ ਥੁਸਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਨਿਖਾਤਖਾਣੁ ਵਿਯ ਅਸ੍ਸਪਿਟ੍ਠੇ ਠਪਿਤਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਮਿਵ ਚ ਨ ਠਿਤਕਥੋ ਹੋਤਿ। ਏਕੋ ਪਾਸਾਣਲੇਖਾ ਵਿਯ ਇਨ੍ਦਖੀਲੋ ਵਿਯ ਚ ਠਿਤਕਥੋ ਹੋਤਿ, ਅਸਿਨਾ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਕਥਾ ਨ ਕਥੇਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਥੇਤੋ। **ਪਚ੍ਚਯਿਕਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਿਯਾਯਿਤਬ੍ਬਕਾ, ਸਦ੍ਧਾਯਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨ ਪਚ੍ਚਯਿਕੋ ਹੋਤਿ, ''ਇਦਂ ਕੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਸੁਕੇਨ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਦ੍ਦਹਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਕੋ ਪਚ੍ਚਯਿਕੋ ਹੋਤਿ, ''ਇਦਂ ਕੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਸੁਕੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਯਦਿ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਮੇਵ ਪਮਾਣਂ, ਇਦਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਮੇਵਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਚ੍ਚਯਿਕੋ। **ਅਵਿਸਂਵਾਦਕਾ ਲੋਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਾਯ ਸਚ੍ਚਵਾਦਿਤਾਯ ਲੋਕਂ ਨ ਵਿਸਂਵਾਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਾਨਂ ਪਾਨਚੇਤਨਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਮਾਦਕਾਰਣਂ। **ਏਕਭਤ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਪਾਤਰਾਸਭਤ੍ਤਂ ਸਾਯਮਾਸਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਭਤ੍ਤਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਪਾਤਰਾਸਭਤ੍ਤਂ ਅਨ੍ਤੋਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ, ਇਤਰਂ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਅਨ੍ਤੋਅਰੁਣੇਨ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਨ੍ਤੋਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਏਕਭਤ੍ਤਿਕਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਏਕਭਤ੍ਤਿਕਾ''ਤਿ। ਰਤ੍ਤਿਭੋਜਨਂ ਰਤ੍ਤਿ,

ਤਤੋ ਉਪਰਤਾਤਿ **ਰਤ੍ਤੂਪਰਤਾ**। ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਯਾਵ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਾ ਭੋਜਨਂ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਂ ਨਾਮ, ਤਤੋ ਵਿਰਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਰਤਾ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਾ**।

ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਅਨਨੁਲੋਮਤ੍ਤਾ ਵਿਸੂਕਂ ਪਟਾਣਿਭੂਤਂ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨਂ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਨਚ੍ਚਨਨਚ੍ਚਾਪਨਾਦਿਵਸੇਨ ਨਚ੍ਚਞ੍ਚ ਗੀਤਞ੍ਚ ਵਾਦਿਤਞ੍ਚ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਮਯੂਰਨਚ੍ਚਨਾਦਿਵਸੇਨਾਪਿ ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ ਨਚ੍ਚਾਦੀਨਂ ਵਿਸੂਕਭੂਤਂ ਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚਾਤਿ **ਨਚ੍ਚਗੀਤਵਾਦਿਤਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨਂ**। ਨਚ੍ਚਾਦੀਨਿ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਯੋਜੇਤੁਂ ਵਾ ਪਰੇਹਿ ਪਯੋਜਾਪੇਤੁਂ ਵਾ ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਵਾ ਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

ਮਾਲਾਦੀਸੁ ਮਾਲਾਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਪ੍ਫਂ। **ਗਨ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਗਨ੍ਧਜਾਤਂ। **ਵਿਲੇਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਛਵਿਰਾਗਕਰਣਂ। ਤਤ੍ਥ ਪਿਲਨ੍ਧਨ੍ਤੋ **ਧਾਰੇਤਿ** ਨਾਮ, ਊਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ **ਮਣ੍ਡੇਤਿ** ਨਾਮ, ਗਨ੍ਧਵਸੇਨ ਛਵਿਰਾਗਵਸੇਨ ਚ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋ **ਵਿਭੂਸੇਤਿ** ਨਾਮ। **ਠਾਨਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਰਣਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਾਯ ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਚੇਤਨਾਯ ਤਾਨਿ ਮਾਲਾਧਾਰਣਾਦੀਨਿ ਮਹਾਜਨੋ ਕਰੋਤਿ, ਤਤੋ ਪਟਿਵਿਰਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, **ਮਹਾਸਯਨਂ** ਅਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਥਰਣਂ, ਤਤੋ ਪਟਿਵਿਰਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕੀਵਮਹਪ੍ਫਲੋਤਿ ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਮਹਪ੍ਫਲੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਹੂਤਰਤ੍ਤਰਤਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਹੂਤੇਨ ਰਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਰਤਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨਂ, ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲਂ ਭੇਰਿਤਲਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਟਿਪ੍ਪਮਾਣੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਪੂਰਿਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਧਿਪਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਇਸ੍ਸਰਭਾਵੇਨ ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਿਯਮੇਵ ਵਾ ਆਧਿਪਚ੍ਚਂ, ਨ ਏਤ੍ਥ ਸਾਹਸਿਕਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿਪਿ ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਧਿਪਚ੍ਚਂ। **ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਯਜਾ**ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਯਜ। **ਅਙ੍ਗਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਤੇਸਂ ਜਨਪਦਾਨਂ ਨਾਮਾਨਿ। **ਕਲਂ ਨਾਗ੍ਘਤਿ ਸੋਲ਼ਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਅਹੋਰਤ੍ਤਂ ਉਪਵੁਤ੍ਥਉਪੋਸਥੇ ਪੁਞ੍ਞਂ ਸੋਲ਼ਸਭਾਗੇ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਏਕਂ ਭਾਗਞ੍ਚ ਨ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਏਕਰਤ੍ਤਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਸੋਲ਼ਸਿਯਾ ਕਲਾਯ ਯਂ ਵਿਪਾਕਫਲਂ, ਤਂਯੇਵ ਤਤੋ ਬਹੁਤਰਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਪਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਕਂ।

ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾਤਿ ਅਸੇਟ੍ਠਚਰਿਯਤੋ। **ਰਤ੍ਤਿਂ ਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯਜ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥਂ ਉਪਵਸਨ੍ਤੋ ਰਤ੍ਤਿਭੋਜਨਞ੍ਚ ਦਿਵਾਵਿਕਾਲਭੋਜਨਞ੍ਚ ਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯਜ। **ਮਞ੍ਚੇ ਛਮਾਯਂਵ ਸਯੇਥ ਸਨ੍ਥਤੇ**ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਪਾਦਕੇ ਕਪ੍ਪਿਯਮਞ੍ਚੇ ਵਾ ਸੁਧਾਦਿਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾਯ ਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਤਿਣਪਣ੍ਣਪਲਾਲਾਦੀਨਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤੇ ਸਨ੍ਥਤੇ ਵਾ ਸਯੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤਂ ਹਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਾਹੁਪੋਸਥ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਿ ਅਸਮਾਚਰਨ੍ਤੇਨ ਉਪਵੁਤ੍ਥਂ ਉਪੋਸਥਂ ਅਟ੍ਠਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਉਪਵਸਨ੍ਤੇਨ ''ਸ੍ਵੇ ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਜ੍ਜੇਵ ''ਇਦਞ੍ਚ ਇਦਞ੍ਚ ਕਰੇਯਜਾਥਾ''ਤਿ ਆਹਾਰਾਦਿਵਿਧਾਨਂ ਵਿਚਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵਾ ਦਸਸੀਲਲਕ੍ਖਣਞ੍ਞੁਨੋ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਾਚਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮਾਦਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਪਾਲ਼ਿਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ''ਬੁਦ੍ਧਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਉਪੋਸਥਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞਂ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਵਚੀਭੇਦੋ ਪਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋਯੇਵ । ਉਪੋਸਥਂ ਉਪਵਸਨ੍ਤੇਨ ਪਰੂਪਰੋਧਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਨ ਵਿਚਾਰੇਤਬ੍ਬਾ, ਆਯਵਯਗਣਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਬ੍ਬਂ, ਗੇਹੇ ਪਨ ਆਹਾਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਭਤ੍ਤਿਕਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਯ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੋ ਵਾ ਸੋਤਬ੍ਬੋ, ਅਟ੍ਠਤਿਂਸਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਂ।

ਸੁਦਸ੍ਸਨਾਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਦਸ੍ਸਨਾ। **ਓਭਾਸਯ**ਨ੍ਤਿ ਓਭਾਸਯਮਾਨਾ। **ਅਨੁਪਰਿਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। **ਯਾਵਤਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਠਾਨਂ। **ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਗਾ**ਤਿ ਆਕਾਸਙ੍ਗਮਾ। **ਪਭਾਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਜੋਤਨ੍ਤਿ ਪਭਾ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਦਿਸਾਵਿਰੋਚਨਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਵਿਰੋਚਮਾਨਾ। ਅਥ ਵਾ **ਪਭਾਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਿਸਾਹਿ ਦਿਸਾ ਓਭਾਸਨ੍ਤਿ। **ਵਿਰੋਚਨਾ**ਤਿ ਵਿਰੋਚਮਾਨਾ। **ਵੇਲ਼ੁਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਣੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਇਮਿਨਾ ਜਾਤਿਮਣਿਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਕਵਸ੍ਸਿਕਵੇਲ਼ੁਵਣ੍ਣਞ੍ਹਿ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਂ ਜਾਤਿਮਣਿ ਨਾਮ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵਮਾਹ। **ਭਦ੍ਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਕਂ। **ਸਿਙ੍ਗੀਸੁਵਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਸਿਙ੍ਗਸਦਿਸਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਨਾਮਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ। **ਕਞ੍ਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਤੇਯਜਂ ਪਬ੍ਬਤੇ ਜਾਤਸੁਵਣ੍ਣਂ। **ਜਾਤਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ

ਸਤ੍ਥਵਣ੍ਣਸੁਵਣ੍ਣਂ। **ਹਟਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਹਿ ਨੀਹਟਸੁਵਣ੍ਣਂ। **ਨਾਨੁਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। **ਚਨ੍ਦਪ੍ਪਭਾ**ਤਿ ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ, ਚਨ੍ਦਪ੍ਪਭਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਪਵਸ੍ਸੁਪੋਸਥ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਵਸਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ। **ਸੁਖੁਦ੍ਰਯਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਖਫਲਾਨਿ ਸੁਖਵੇਦਨੀਯਾਨਿ। **ਸਗ੍ਗਮੁਪੇਨ੍ਤਿ ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਂ ਠਾਨਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਕੇਨਚਿ ਅਨਿਨ੍ਦਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਯਂ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

(੮) ੩. ਆਨਨ੍ਦਵਗ੍ਗੋ

੧. ਛਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਛਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੋ ਛਨ੍ਨਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ। **ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ**, **ਆਵੁਸੋ**ਤਿ, ਆਵੁਸੋ, ਯਥਾ ਮਯਂ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਪਹਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਮ, ਕਿਂ ਏਵਂ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਥਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਤਤੋ ਥੇਰੋ ''ਅਯਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਅਮ੍ਹੇ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਪਹਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਮਾਤਿ ਵਦਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਨੇਤਂ ਬਾਹਿਰਸਮਯੇ''ਤਿ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ **ਮਯਂ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਖੋ**ਤਿ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਮਯਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਪੇਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ''ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਬਾਹਿਰਸਮਯਂ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਹਰਨ੍ਤੋ 'ਮਯਮੇਵਾ'ਤਿ ਆਹ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਆਦੀਨਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਤੇ ਏਤੇਸਂ ਪਹਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਕਿਂ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਰਤ੍ਤੋ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਤ੍ਤਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਂ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਂ। ਪਰਤ੍ਥਉਭਯਤ੍ਥੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਨ੍ਧਕਰਣੋਤਿਆਦੀਸੁ ਯਸ੍ਸ ਰਾਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਯਥਾਭੂਤਦਸ੍ਸਨਨਿਵਾਰਣੇਨ ਅਨ੍ਧਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਨ੍ਧਕਰਣੋ। ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਂ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਅਚਕ੍ਖੁਕਰਣੋ**। ਞਾਣਂ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਅਞ੍ਞਾਣਕਰਣੋ**। ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਞ੍ਞਾ ਝਾਨਪਞ੍ਞਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਤਿ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਞ੍ਞਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ତਿਕਰਣੇਨ ਨਿਰੋਧੇਤੀਤਿ **ਪਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧਿਕੋ**। ਅਨਿਟ੍ਠਫਲਦਾਯਕਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਵਿਘਾਤਸ੍ਸੇਵ ਪਕ੍ਖੇ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ **ਵਿਘਾਤਪਕ੍ਖਿਕੋ**। ਕਿਲੇਸਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨ ਸਂਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ **ਅਨਿਬ੍ਬਾਨਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ। ਅਲਞ੍ਚ ਪਨਾਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਪ੍ਪਮਾਦਾਯਾ**ਤਿ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਸਚੇ ਏਵਰੂਪਾ ਪਟਿਪਦਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਲਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦਾਯ ਯੁਤ੍ਤਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ, ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਕਰੋਥ, ਆਵੁਸੋਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕੋ ਕਥਿਤੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੨. ਆਜੀਵਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਤੇਨ ਹਿ ਗਹਪਤੀ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਇਧ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨ ਅਞ੍ਞਾਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਮਿ, ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਂ ਪਨ ਆਗਤੋ। ਇਮਿਨਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹਂ ਇਮਿਨਾਵ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਇਤਿ ਤਂਯੇਵ ਕਥਂ ਕਥਾਪੇਤੁਕਾਮੋ **ਤੇਨ ਹੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਤੇਨ ਹੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਾਪਦੇਸੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਞ੍ਞੇਵੇਤ੍ਥ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ। **ਕੇਸਂ ਨੋ**ਤਿ ਕਤਮੇਸਂ ਨੁ। **ਸਧਮ੍ਮੁਕ੍ਕਂਸਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਪਨਾ। **ਪਰਧਮ੍ਮਾਪਸਾਦਨਾ**ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਘਟ੍ਟਨਾ ਵਮ੍ਭਨਾ ਅਵਕ੍ਖਿਪਨਾ। **ਆਯਤਨੇਵ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ। **ਅਤ੍ਥੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹਾਯ ਅਤ੍ਥੋ ਚ ਪਕਾਸਿਤੋ । **ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਅਨੁਪਨੀਤੋ**ਤਿ ਅਮ੍ਹੇ ਏਵਰੂਪਾਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਨ ਉਪਨੀਤੋ। ਨੁਪਨੀਤੋਤਿਪਿ ਪਾਠੋ।

੩. ਮਹਾਨਾਮਸਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪. ਤਤਿਯੇ **ਗਿਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਗਿਲਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ। **ਗੇਲਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਗਿਲਾਨਭਾਵਤੋ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰਪਰਿਵੁਤੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਬਾਹਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨ ਬਾਹਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਿ, ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਬਾਹਾਯਂ ਅਙ੍ਗੁਟ੍ਠਕੇਨ ਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਪਨੇਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਥਸ੍ਸ ''ਸੇਖਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਨਾਮ, ਸੀਲ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸੇਖਾਨਂ ਸੀਲਞ੍ਚ ਸਮਾਧਿਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਞ੍ਚ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਸੇਨ ਅਸੇਖਾ ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਯੋ ਕਥੇਨ੍ਤੋ – ''ਸੇਖਸਮਾਧਿਤੋ ਸੇਖਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਅਸੇਖਞ੍ਚ ਫਲਞਾਣਂ ਪਚ੍ਛਾ,

ਸੇਖਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਤੋ ਚ ਅਸੇਖਫਲਸਮਾਧਿ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੇਸਿ। ਯਾਨਿ ਪਨ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਸਮਾਧਿਞਾਣਾਨਿ, ਤੇਸਂ ਅਪਚ੍ਛਾ ਅਪੁਰੇ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ।

੪. ਨਿਗਣ੍ਠਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕਣ੍ਣਿਕਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਂਸਵਟ੍ਟਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇਨ ਕਤਾਯ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ। **ਅਪਰਿਸੇਸਂ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਪਟਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਅਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ। **ਸਤਤਂ ਸਮਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ। **ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪੁਰਾਣਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਯੂਹਿਤਕਮ੍ਮਾਨਂ। **ਤਪਸਾ ਬਜਨ੍ਤੀਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਰਤਪੇਨ ਵਿਗਤਨ੍ਤਕਰਣਂ। **ਨਵਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਆਯੂਹਿਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਾਨਂ। **ਅਕਰਣਾ**ਤਿ ਅਨਾਯੂਹਨੇਨ। **ਸੇਤੁਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਘਾਤਂ ਪਚ੍ਚਯਘਾਤਂ ਕਥੇਤਿ। **ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਾ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਟ੍ਟਕ੍ਖਯੇਨ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯੋ। **ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਯੋ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਵਟ੍ਟਕ੍ਖਯੇਨ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਯੋ। ਦੁਕ੍ਖਵਟ੍ਟਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਖੀਣੇ ਵੇਦਨਾਵਟ੍ਟਮ੍ਪਿ ਖੀਣਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਯਾ ਸਬ੍ਬਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਜ੍ਜਿਣ੍ਣਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਯੇਨ ਪਨ ਸਕਲਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਜ੍ਜਿਣ੍ਣਮੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਸਾਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾਯ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ। **ਨਿਜ੍ਜਰਾਯ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਜੀਰਣਕਪਟਿਪਦਾਯ ਕਿਲੇਸੇ ਵਾ ਨਿਜ੍ਜੀਰਣਤੋ ਨਿਜ੍ਜਰਾਯ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ। **ਸਮਤਿਕ੍ਕਮੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਕਲਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਤਿਕ੍ਕਮੋ ਹੋਤਿ। **ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਿਮਾਹਾ**ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਇਮਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਿਮਾਹ, ਕਿਂ ਏਤਂਯੇਵ ਕਿਲੇਸਨਿਜ੍ਜੀਰਣਕਪਟਿਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਜਾਨਤਾਤਿ ਅਨਾਵਰਣਞਾਣੇਨ ਜਾਨਨ੍ਤੇਨ। **ਪਸ੍ਸਤਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇਨ। **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਸਮ੍ਪਾਪਨਤ੍ਥਾਯ। **ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾਯਾ**ਤਿ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਗਮਨਤ੍ਥਾਯ। **ਞਾਯਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯਾ**ਤਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਪਚ੍ਚਯਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਰਣਤ੍ਥਾਯ। **ਨਵਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਨਵਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਾਯੂਹਤਿ। **ਪੁਰਾਣਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਯੂਹਿਤਕਮ੍ਮਂ। **ਫੁਸ੍ਸ ਫੁਸ੍ਸ ਬਜਨ੍ਤੀ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਗਤਨ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਵਿਪਾਕਫਸ੍ਸਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਖੇਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਾ**ਤਿ ਸਾਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਕਾਲਿਕਾ**ਤਿ ਨ ਕਾਲਨ੍ਤਰੇ ਕਿਚ੍ਚਕਾਰਿਕਾ। **ਏਹਿਪਸ੍ਸਿਕਾ**ਤਿ ''ਏਹਿ ਪਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾ। **ਓਪਨੇਯਿਜਕਾ**ਤਿ ਉਪਨਯੇ ਯੁਤ੍ਤਾ ਅਲ੍ਲੀਯਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਾ। **ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ ਵਿਞ੍ਞੂਹੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇਯੇਵ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਬਾਲੇਹਿ ਪਨ ਦੁਜ੍ਜਾਨਾ। ਇਤਿ ਸੀਲਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗਾ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਫਲਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਹਿ ਸੀਲੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੋਤਿ। **ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀ**ਤਿਆਦਿਕਾਯ ਪਨ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਪਦਾਯ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ, ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਅਨਾਗਾਮੀ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਹਿ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਕਥਿਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਸੀਲਸਮਾਧਯੋਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਵ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਪਨ ਵਸੇਨ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਤਨ੍ਤਿ ਆਰੋਪਿਤਾਤਿ।

੫. ਨਿਵੇਸਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਮਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਸੁਹਜ੍ਜਾ। **ਞਾਤੀ**ਤਿ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਪਕ੍ਖਿਕਾ। **ਸਾਲੋਹਿਤਾ**ਤਿ ਸਮਾਨਲੋਹਿਤਾ ਭਾਤਿਭਗਿਨਿਆਦਯੋ। **ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇ**ਤਿ ਗੁਣੇ ਅਵੇਚ੍ਚ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਚਲਪ੍ਪਸਾਦੇ। **ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ । **ਪਥਵੀਧਾਤੁਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਵੀਸਤਿਯਾ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਥਦ੍ਧਾਕਾਰਭੂਤਾਯ ਪਥਵੀਧਾਤੁਯਾ, ਦ੍ਵਾਦਸਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਯੂਸਗਤਾਯ ਆਬਨ੍ਧਨਭੂਤਾਯ ਆਪੋਧਾਤੁਯਾ, ਚਤੂਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਪਰਿਪਾਚਨਭੂਤਾਯ ਤੇਜੋਧਾਤੁਯਾ, ਛਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਵਿਤ੍ਥਮ੍ਭਨਭੂਤਾਯ ਵਾਯੋਧਾਤੁਯਾ ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ। **ਨ ਤ੍ਵੇਵਾ**ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਹਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਭੂਤਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ, ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਪਨ ਨ ਤ੍ਵੇਵ

ਸਿਯਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਅਵ੍ਵਥਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਸਾਦਵ੍ਵਥਤ੍ਤੁਞ੍ਚ ਗਤਿਅਵ੍ਵਥਤ੍ਤੁਞ੍ਚ। ਤਞ੍ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤਿ, ਭਾਵਵ੍ਵਥਤ੍ਤੁਂ ਪਨ ਹੋਤਿ। ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦੇਵੋਪਿ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਪਿ। ਪਸਾਦੋ ਪਨਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਰੇਪਿ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਚ ਅਪਾਯਗਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਗਤਿਅਵ੍ਵਥਤ੍ਤੁਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਦੇਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਅਵ੍ਵਥਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੬. ਪਠਮਭਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੭. ਛਟ੍ਠੇ **ਕਾਮਧਾਤੁਵੇਪਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਧਾਤੁਯਾ ਵਿਪਚ੍ਚਨਕਂ। **ਕਾਮਭਵੋ**ਤਿ ਕਾਮਧਾਤੁਯਂ ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵੋ। **ਕਮ੍ਮਂ ਖੇਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਵਿਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਖੇਤ੍ਤਂ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਬੀਜ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਜਾਤਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਵਿਰੁਹਨਟ੍ਠੇਨ ਬੀਜਂ। **ਤਣ੍ਹਾ ਸ੍ਨੇਹੋ**ਤਿ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਵਸੇਨ ਤਣ੍ਹਾ ਉਦਕਂ ਨਾਮ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਨੀਵਰਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਆਵਰਿਤਾਨਂ। **ਤਣ੍ਹਾਸਂਯੋਜਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਬਨ੍ਧਨੇਨ ਬਦ੍ਧਾਨਂ। **ਹੀਨਾਯ ਧਾਤੁਯਾ**ਤਿ ਕਾਮਧਾਤੁਯਾ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ। **ਮਜ੍ਝਿਮਾਯ ਧਾਤੁਯਾ**ਤਿ ਰੂਪਧਾਤੁਯਾ। **ਪਣੀਤਾਯ ਧਾਤੁਯਾ**ਤਿ ਅਰੂਪਧਾਤੁਯਾ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੭. ਦੁਤਿਯਭਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਚੇਤਨਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਚੇਤਨਾ। **ਪਤ੍ਥਨਾ**ਪਿ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਥਨਾਵ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

੮. ਸੀਲਬ੍ਬਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੯. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸੀਲਬ੍ਬਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲਞ੍ਚੇਵ ਵਤਞ੍ਚ। **ਜੀਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਕਾਨੁਯੋਗੋ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ। **ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਾਰਂ , ‘‘ਇਦਂ ਵਰਂ ਇਦਂ ਨਿਟ੍ਠਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਸਉਦ੍ਰਯਂ ਸਵਡ੍ਢਿਕਂ ਹੋਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਨ ਖ੍ਵੇਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂਸੇਨਾ**ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਖੋ ਏਤ੍ਥ ਏਕਂਸੇਨ ਬਜਾਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਰਂ ਸੇਵਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਸਾਰਂ ਵਰਂ ਨਿਟ੍ਠਾਤਿ ਏਵਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤਂ ਸੇਵਮਾਨਸ੍ਸ। **ਅਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਫਲੇਨ ਅਫਲਂ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਮ੍ਮਵਾਦਿਕਿਰਿਯਵਾਦੀਨਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਬਾਹਿਰਕਸਮਯੋ ਗਹਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਸਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਫਲੇਨ ਸਫਲਂ ਸਉਦ੍ਰਯਂ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਇਮਂ ਸਾਸਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਕਮ੍ਮਵਾਦਿਕਿਰਿਯਵਾਦੀਨਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਗਹਿਤਾ। **ਨ ਚ ਪਨਸ੍ਸ ਸੁਲਭਰੂਪੋ ਸਮਸਮੋ ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਸੇਕ੍ਖਭੂਮਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਸਮੋ ਨ ਸੁਲਭੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੇਕ੍ਖਭੂਮਿ ਨਾਮ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੯. ਗਨ੍ਧਜਾਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੦. ਨਵਮੇ **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਮੂਲਗਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਾਰਗਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। ਇਮੇ ਪਨ ਤਯੋਪਿ ਗਨ੍ਧਾ ਅਨੁਵਾਤਂਯੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਟਿਵਾਤਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਕਿਞ੍ਚਿ, ਯਸ੍ਸ ਪਟਿਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਵਰਾਨਂ ਗਹਣਕਾਲੇਯੇਵ ਕਙ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮਯੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਵਰਸ੍ਸ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਤਕ੍ਖਣਂਯੇਵ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਕਙ੍ਖਾਯ ਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਂ ਏਤਂ ‘‘ਤੀਣਿਮਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਅਵੋਚ। ਤਤ੍ਥ **ਗਨ੍ਧਜਾਤਾਨੀ**ਤਿ ਗਨ੍ਧਜਾਤਿਯੋ। **ਮੂਲਗਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਮੂਲਵਤ੍ਥੁਕੋ ਗਨ੍ਧੋ, ਗਨ੍ਧਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਮੂਲਮੇਵ ਮੂਲਗਨ੍ਧੋ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਗਨ੍ਧੋ ਅਨੁਵਾਤਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਗਨ੍ਧਸ੍ਸ ਪਨ ਗਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਸਾਰਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਤ੍ਥਾਨਨ੍ਦ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਨ੍ਧਜਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਰਣਗਮਨਾਦਯੋ ਗੁਣਵਣ੍ਣਭਾਸਨਵਸੇਨ ਦਿਸਾਗਾਮਿਤਾਯ ਗਨ੍ਧਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਗਨ੍ਧਾ, ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਗਨ੍ਧਜਾਤਂ ਨਾਮ। **ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਵਣ੍ਣਭਾਸਨਵਸੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਸੀਲਵਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੀਲੇਨ ਵਾ ਦਸਸੀਲੇਨ ਵਾ ਸੀਲਵਾ।

ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋਤਿ ਤੇਨੇਵ ਸੀਲਧਮ੍ਮੇਨ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ ਸੁਨ੍ਦਰਧਮ੍ਮੋ। **ਵਿਗਤਮਲਮਚ੍ਛੇਰੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੬੦) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਵ। **ਦਿਸਾਸੂ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਚਤੂਸੁ ਅਨੁਦਿਸਾਸੁ । **ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਸਮਿਤਪਾਪਬਾਹਿਤਪਾਪਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ।

ਨ ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋ ਪਟਿਵਾਤਮੇਤੀਤਿ ਵਸ੍ਸਿਕਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਂ ਗਨ੍ਧੋ ਪਟਿਵਾਤਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਨ ਚਨ੍ਦਨਂ ਤਗਰਮਲ੍ਲਿਕਾ** ਵਾਤਿ ਚਨ੍ਦਨਤਗਰਮਲ੍ਲਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਪਟਿਵਾਤਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੇਵਲੋਕੇਪਿ ਫੁਟਸੁਮਨਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਪ੍ਫਿਤਦਿਵਸੇ ਗਨ੍ਧੋ ਯੋਜਨਸਤਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ। ਸੋਪਿ ਪਟਿਵਾਤਂ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਰਤਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਤਞ੍ਚ ਗਨ੍ਧੋ ਪਟਿਵਾਤਮੇਤੀ**ਤਿ ਸਤਞ੍ਚ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸੀਲਾਦਿਗੁਣਗਨ੍ਧੋ ਪਟਿਵਾਤਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਸਬ੍ਬਾ ਦਿਸਾ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਪਵਾਯਤੀ**ਤਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਸੀਲਾਦਿਗੁਣਗਨ੍ਧੇਨ ਸਬ੍ਬਾ ਦਿਸਾ ਪਵਾਯਤਿ, ਸਬ੍ਬਾ ਦਿਸਾ ਗਨ੍ਧੇਨ ਅਵਤ੍ਥਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦. ਚੂਲ਼ਨਿਕਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੧. ਦਸਮਸ੍ਸ ਦੁਵਿਧੋ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕੋਪਿ ਪੁਚ੍ਛਾਵਸਿਕੋਪਿ। ਕਤਰਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਕਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਅਰੁਣਵਤਿਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੫ ਆਦਯੋ) ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਕਥਿਤਂ। ਅਰੁਣਵਤਿਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਕੇਨ ਕਥਿਤੋਤਿ? ਦ੍ਵੀਹਿ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਕਥਿਤੋ ਸਿਖਿਨਾ ਚ ਭਗਵਤਾ ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਸਤ੍ਥਾਰਾ। ਇਮਸ੍ਮਾ ਹਿ ਕਪ੍ਪਾ ਏਕਤਿਂਸਕਪ੍ਪਮਤ੍ਥਕੇ ਅਰੁਣਵਤਿਨਗਰੇ ਅਰੁਣਵਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਭਾਵਤਿਯਾ ਨਾਮ ਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪਕ੍ਕੇ ਞਾਣੇ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਿਖੀ ਭਗਵਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਅਰੁਣਵਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪ੍ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ''ਅਰੁਣਵਤਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਸਮੀਪੇ ਠਿਤੋ ਅਭਿਭੁਂ ਨਾਮ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਤਿਪ੍ਪਗੋ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਰੁਣਵਤਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤੁਂ, ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਯਥਾਹ –

> ''ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਿਖੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਭਿਭੁਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਆਯਾਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਤਾਵ ਭਤ੍ਤਕਾਲੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। 'ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਭਿਭੂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਿਖਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਿਖੀ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਭਿਭੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੂ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੫)।

ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਥੇਰਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪਯਿਂਸੁ। ਨਿਸੀਦਿ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ, ਥੇਰੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਪਿ ਦਸਬਲਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਿਖੀ ਭਗਵਾ ਅਭਿਭੁਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪਟਿਭਾਤੁ ਤਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਰਿਸਾਯ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੀਕਥਾਤਿ। 'ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਭਿਭੂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਿਖਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਰਿਸਾਯ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਥੇਰੇ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਗਣਾ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ – ''ਚਿਰਸ੍ਸਞ੍ਚ ਮਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਗਮਨਂ ਲਭਿਮ੍ਹ, ਅਯਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸਯਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਆਰਭੀ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਅਨਤ੍ਤਮਨਭਾਵ◌ਂ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਅਭਿਭੁਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵ◌ੋਚ – ''ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ ਖੋ ਤੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਰਿਸਾ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ ਚ। ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵ◌ਂ – ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਸਂਵ◌ੇਜੇਹੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵ◌ਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੇਕਵ◌ਿਹਿਤਂ ਇਦ੍ਧਿਵ◌ਿਕੁਬ੍ਬਨਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਸਰੇਨ ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋ ''ਆਰਮ੍ਭਥ ਨਿਕ੍ਕਮਥਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੫) ਗਾਥਾਦ੍ਵਯਂ ਅਭਾਸਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਥੇਰੋ ਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਪੇਸੀਤਿ? ਨੀਲਕਸਿਣਂ ਤਾਵ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਫਰਿ, ਤਤੋ ''ਕਿਮਿਦਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਆਭੋਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਆਲੋਕਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ''ਕਿਂ ਆਲੋਕੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਿਚਿਨਨ੍ਤਾਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲੇ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਥੇਰਂਯੇਵ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਥੇਰੋ ''ਮਹਾਜਨੋ ਮਯ੍ਹਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਰਂ ਸੁਣਾਤੂ''ਤਿ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਓਸਟਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵ◌ਿਯ ਸਦ੍ਦਂ ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਅਤ੍ਥੋਪਿ ਨੇਸਂ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵ◌ਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਥੇਰੇਨ ਅਰੁਣਵਤਿਂ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਸ੍ਸੁਤ੍ਥ ਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਅਭਿਭੁਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਗਾਥਾਯੋ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ਤੇ ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸੁਤਭਾਵ◌ਂ ਆਵ◌ਿਕਰੋਨ੍ਤਾ ਤਦੇਵ ਗਾਥਾਦ੍ਵਯਂ ਉਦਾਹਰਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਏਵ◌ਂ ਤਾਵ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਇਤੋ ਏਕਤਿਂਸਕਪ੍ਪਮਤ੍ਥਕੇ ਸਿਖਿਨਾ ਭਗਵਤਾ ਕਥਿਤਂ।

ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਭਗਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੇਤਵਨੇ ਵ◌ਿਹਰਨ੍ਤੋ ਜੇਟ੍ਠਮੂਲਮਾਸਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵ◌ਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ ਇਮਂ ਅਰੁਣਵਤਿਸੁਤ੍ਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਬੀਜਯਮਾਨੋ ਠਿਤਕੋਵ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਏਕਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਅਹਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਕਲਸੁਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ਪੁਨਦਿਵ◌ਸੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਵ◌ਾਵ◌ਿਹਾਰਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਸਦ੍ਧਿਵ◌ਿਹਾਰਿਕਨ੍ਤੇਵ◌ਾਸਿਕੇਸੁ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਹਿਯ੍ਯੋ ਕਥਿਤਂ ਅਰੁਣਵਤਿਸੁਤ੍ਤਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵ◌ਿਭੂਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਿਖਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲਸਹਸ੍ਸੇ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵ◌ਿਧਮੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਰੀਰੋਭਾਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਦਂ ਸਾਵ◌ੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸੀਤਿ ਹਿਯ੍ਯੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਥਿਤਂ, ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਤਾਵ ਵ◌ਿਸਯੋ ਏਵਰੂਪੋ, ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਠਾਨਂ ਸਰੇਨ ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਸੋ ਏਵ◌ਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਵ◌ਿਮਤਿਯਾ ਵ◌ਿਨੋਦਨਤ੍ਥਂ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਮੁਖਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੇਨ ਮਯਾ ਏਤਂ ਸੁਤਂ, ਨ ਅਨੁਸ੍ਸਵ◌ੇਨ, ਨ ਦੂਤਪਰਮ੍ਪਰਾਯਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਏਵਮਾਹ। **ਕੀਵਤਕਂ ਪਹੋਤਿ ਸਰੇਨ ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਠਾਨਂ ਸਰੀਰੋਭਾਸੇਨ ਵ◌ਿਹਤਨ੍ਧਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਸਰੇਨ ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਸਾਵਕੋ ਸੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਾ ਤਥਾਗਤਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਭਗਵ◌ਾ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨਾਹ – ਆਨਨ੍ਦ, ਤ੍ਵ◌ਂ ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ, ਸੋ ਪਦੇਸਞਾਣੇ ਠਿਤੋ ਸਾਵਕੋ। ਤਥਾਗਤਾ ਪਨ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਪਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਾ। ਸੋ ਤ੍ਵ◌ਂ ਨਖਸਿਖਾਯ ਪਂਸੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਮਹਾਪਥਵ◌ਿਪਂਸੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪਮੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਵਦੇਸਿ। ਅਞ੍ਞੋ ਹਿ ਸਾਵਕਾਨਂ ਵ◌ਿਸਯੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ। ਅਞ੍ਞੋ ਸਾਵਕਾਨਂ ਗੋਚਰੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ। ਅਞ੍ਞਂ ਸਾਵਕਾਨਂ ਬਲਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵ◌ਾ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਭਾਵ◌ਂ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ।

ਥੇਰੋ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਤ੍ਵ◌ਂ ਤਾਲਚ੍ਛਿਦ੍ਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨਨ੍ਤਾਕਾਸੇਨ ਉਪਮੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ, ਚਾਤਕਸਕੁਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਦਿਯਡ੍ਢਯੋਜਨਸਤਿਕੇਨ ਸੁਪਣ੍ਣਰਾਜੇਨ ਉਪਮੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ, ਹਤ੍ਥਿਸੋਣ੍ਡਾਯ ਉਦਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਮਹਾਗਙ੍ਗਾਯ ਉਪਮੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ, ਚਤੁਰਤਨਿਕੇ ਆਵ◌ਾਟੇ ਉਦਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਸਰੇਹਿ ਉਪਮੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ, ਨਾਲਿਕੋਦਨਮਤ੍ਤਲਾਭਿਂ ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਞ੍ਞਾ ਉਪਮੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ, ਪਂਸੁਪਿਸਾਚਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਕ੍ਕੇਨ ਦੇਵਰਞ੍ਞਾ ਉਪਮੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ, ਖਜ੍ਜੋਪਨਕਪ੍ਪਭਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸੂਰਿਯਪ੍ਪਭਾਯ ਉਪਮੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਵਦੇਸੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਭਾਵਮੇਵ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਥੇਰੋ

ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਮਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨ ਤਾਵ ਕਥੇਸਿ, ਹਨ੍ਦ ਨੰ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਯਾਚਿ। ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਸੁਤਾ ਤੇ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ ‘ਸੁਤਾ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਹਸ੍ਸੀ ਚੂਲ਼ਨਿਕਾ ਲੋਕਧਾਤੂ’ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਜਾਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਯਾਚਨ੍ਤੋ **ਏਤਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਕਾਲੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਭਗਵਾਪਿਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥੰ ਕਥੇਤੁੰ **ਤੇਨ ਹਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਾਵਤਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੰ ਠਾਨੰ। **ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ**ਤਿ ਚਨ੍ਦਿਮਾ ਚ ਸੂਰਿਯੋ ਚ। **ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। **ਦਿਸਾ ਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾ ਓਭਾਸਨ੍ਤਿ। **ਵਿਰੋਚਨਾ**ਤਿ ਵਿਰੋਚਮਾਨਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੰ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤੰ ਹੋਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਤੰ ਸਹਸ੍ਸਗੁਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਤਾਵ ਸਹਸ੍ਸਧਾ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਆਹ। **ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਹਸ੍ਸਧਾ ਲੋਕੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ। **ਸਹਸ੍ਸੰ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਸ੍ਸੰ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਨੰ ਦੇਵਲੋਕਾਨੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ , ਤਸ੍ਮਾ **ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਰਾਜਸਹਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਚੂਲ਼ਨਿਕਾ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਿਕਾ। ਅਯੰ ਸਾਵਕਾਨੰ ਵਿਸਯੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸਾ ਆਨੀਤਾਤਿ? ਮਜ੍ਝਿਮਿਕਾਯ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ।

ਯਾਵਤਾਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ। **ਤਾਵ ਸਹਸ੍ਸਧਾ**ਤਿ ਤਾਵ ਸਹਸ੍ਸਭਾਗੇਨ। **ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸੀ ਮਜ੍ਝਿਮਿਕਾ ਲੋਕਧਾਤੂ**ਤਿ ਅਯੰ ਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਿ ਸਹਸ੍ਸਭਾਗੇਨ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਦਸਸਤਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਰਿਮਾਣਾ ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸੀ ਮਜ੍ਝਿਮਿਕਾ ਨਾਮ ਲੋਕਧਾਤੁ। ਅਯੰ ਸਾਵਕਾਨੰ ਅਵਿਸਯੋ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਮੇਵ ਵਿਸਯੋ। ਏਤ੍ਤਕੇਪਿ ਹਿ ਠਾਨੇ ਤਥਾਗਤਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰੰ ਵਿਧਮੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰੋਭਾਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਰੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਜਾਤਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵੇ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਚ ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਦਿਵਸੇ ਚ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਦਿਵਸੇ ਚ ਸਮ੍ਬੋਧਿਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਦਿਵਸੇਸੁ ਚ ਏਤ੍ਤਕੰ ਠਾਨੰ ਕਮ੍ਪਤਿ।

ਤਿਸਹਸ੍ਸੀ ਮਹਾਸਹਸ੍ਸੀਤਿ ਸਹਸ੍ਸਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਤਿਯਾਤਿ ਤਿਸਹਸ੍ਸੀ, ਸਹਸ੍ਸੰ ਸਹਸ੍ਸਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣਿਤੰ ਮਜ੍ਝਿਮਿਕੰ ਸਹਸ੍ਸਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣਿਤਤ੍ਤਾ ਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਗਣਿਤਾਤਿ ਮਹਾਸਹਸ੍ਸੀ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਰਿਮਾਣੋ ਲੋਕੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਭਗਵਾ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਏਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਅਨ੍ਧਕਾਰੰ ਵਿਧਮੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰੋਭਾਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਰੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਗਣਕਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਨ ਤਿਸਹਸ੍ਸਿਮਹਾਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਯਾ ਏਵੰ ਪਰਿਮਾਣੰ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਆਚਰਿਯਾਨੰ ਸਜ੍ਝਾਯਮੁਲ੍ਹਕੰ ਵਾਚਾਯ ਪਰਿਹੀਨਟ੍ਠਾਨੰ, ਦਸਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਰਿਮਾਣੰ ਪਨ ਠਾਨੰ ਤਿਸਹਸ੍ਸਿਮਹਾਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਨਾਮਾ’’ਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਹਿ ਭਗਵਤਾ ਆਣਾਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਆਟਾਨਾਟਿਯਪਰਿਤ੍ਤਇਸਿਗਿਲਿਪਰਿਤ੍ਤਧਜਗ੍ਗਪਰਿਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਪਰਿਤ੍ਤਖਨ੍ਧਪਰਿਤ੍ਤ- ਮੋਰਪਰਿਤ੍ਤਮੇਤ੍ਤਪਰਿਤ੍ਤਰਤਨਪਰਿਤ੍ਤਾਨੰ ਆਣਾ ਫਰਤਿ। **ਯਾਵਤਾ ਪਨ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੰ ਠਾਨੰ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਇਮਿਨਾ ਵਿਸਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਵਿਸਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਮਾਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥਿਕਭਾਵੇ ਚਸ੍ਸ ਇਮੰ ਉਪਮ੍ਮੰ ਆਹਰਨ੍ਤਿ – ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮ੍ਹਿ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸਾਸਪੇਹਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਏਕੰ ਸਾਸਪੰ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਸਾਸਪਾ ਪਰਿਕ੍ਖਯੰ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁੰ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਿ। ਦਕ੍ਖਿਣਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਅਵਿਸਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਏਵਮਾਹ – ‘ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਤਿਸਹਸ੍ਸਿਮਹਾਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁੰ ਸਰੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯ, ਯਾਵਤਾ ਪਨ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ। ਵਿਸਮੋ ਖੋ ਪਨਾਯੰ ਲੋਕੋ, ਅਨਨ੍ਤਾਨਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਿ, ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਸੂਰਿਯੋ ਉਗ੍ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤੋ, ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੋ। ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਪਠਮਯਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੋ,

ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੋ। ਸਤ੍ਤਾਪਿ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਸੁਤਾ, ਖਿਡ੍ਡਾਪਸੁਤਾ, ਆਹਾਰਪ੍ਪਸੁਤਾਤਿ ਏਵਂ ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਚ ਪਮਤ੍ਤਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਤੇ ਸਤ੍ਤਾ ਸਰੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਿਮਤਿਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਂ ਤਥਾਗਤਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਯਥਾ ਕਥਂ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਇਧਾਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਓਭਾਸੇਨ ਫਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਰੀਰੋਭਾਸੇਨ ਫਰੇਯ੍ਯ। ਫਰਮਾਨੋ ਪਨੇਸ ਕਿਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸੂਰਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਗਮੇਯ੍ਯ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਠਪੇਯ੍ਯ । ਤਤੋ ਯਤ੍ਥ ਸੂਰਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਅਧੁਨਾਵ ਸੂਰਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ, ਸੋ ਇਦਾਨੇਵ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਿਤੋ, ਨਾਗਾਵਟ੍ਟੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ, ਭੂਤਾਵਟ੍ਟਯਕ੍ਖਾਵਟ੍ਟਦੇਵਤਾਵਟ੍ਟਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ''ਤਿ ਵਿਤ੍ਤਕ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਅਧੁਨਾਵ ਸੂਰਿਯੋ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਿਤੋ, ਸ੍ਵਾਯਂ ਇਦਾਨੇਵ ਉਟ੍ਠਿਤੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਨਾਗਾਵਟ੍ਟਭੂਤਾਵਟ੍ਟਯਕ੍ਖਾਵਟ੍ਟਦੇਵਤਾਵਟ੍ਟਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ''ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯੁਂ। ਤਤੋ ਤੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਆਲੋਕਞ੍ਚ ਅਨ੍ਧਕਾਰਞ੍ਚ ਆਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਪਚ੍ਚਯਾ ਨੁ ਖੋ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੇਸੁ ਸਤ੍ਥਾ ਨੀਲਕਸਿਣਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਬਹਲਨ੍ਧਕਾਰਂ ਪਤ੍ਥਰੇਯ੍ਯ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਾਦਿਪ੍ਪਸੁਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਾਸਜਨਨਤ੍ਥਂ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਸਨ੍ਤਾਸਂ ਆਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਓਦਾਤਕਸਿਣਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਰਂ ਘਨਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਚਨ੍ਦਸਹਸ੍ਸਸੂਰਿਯਸਹਸ੍ਸਉਟ੍ਠਾਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਂ ਏਕਾਲੋਕਂ ਕਰੇਯ੍ਯ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਤਿਲਬੀਜਮਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਦੇਸੇਨ ਓਭਾਸਂ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ। ਯੋ ਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਥਵਿਂ ਦੀਪਕਪਲ੍ਲਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਉਦਕਂ ਤੇਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਿਨੇਰੁਂ ਵਟ੍ਟਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਸਿਨੇਰੁਮੁਦ੍ਧਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਜਾਲੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਯੇਵ ਆਲੋਕਂ ਕਰੇਯ੍ਯ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮ੍ਪਿ ਓਭਾਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ। ਤਥਾਗਤੋ ਪਨ ਤਿਲਫਲਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਸਰੀਰਪ੍ਪਦੇਸੇਨ ਓਭਾਸਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਿਸਹਸ੍ਸਿਮਹਾਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਏਕੋਭਾਸਂ ਕਰੇਯ੍ਯ ਤਤੋ ਵਾ ਪਨ ਭਿਯ੍ਯੋ। ਏਵਂ ਮਹਨ੍ਤਾ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾਤਿ।

ਤਂ ਆਲੋਕਂ ਸਞ੍ਜਾਨੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਤਂ ਆਲੋਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਯੇਨ ਸੂਰਿਯੋ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚੇਵ ਗਮਿਤੋ ਉਟ੍ਠਾਪਿਤੋ ਚ, ਬਹਲਨ੍ਧਕਾਰਞ੍ਚ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ, ਏਸ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਇਦਾਨਿ ਆਲੋਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ, ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਪੁਰਿਸੋ''ਤਿ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯੁਂ। **ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਕਥਾਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਯ੍ਯ। ਯੋ ਹਿ ਏਕਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਬ੍ਬਤਂ ਭੇਰਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਭੇਰਿਚਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਿਨੇਰੁਂ ਦਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਸਿਨੇਰੁਮਤ੍ਥਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਕੋਟੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਯੇਵ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸਾਵੇਯ੍ਯ, ਪਰਤੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮ੍ਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ। ਤਥਾਗਤੋ ਪਨ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਵਾ ਪੀਠੇ ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਿਸਹਸ੍ਸਿਮਹਾਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਸਰੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਤਤੋ ਵਾ ਪਨ ਭਿਯ੍ਯੋ, ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾ ਤਥਾਗਤਾਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਇਮਿਨਾ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵਿਸਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਇਮਞ੍ਚ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਸੀਹਨਾਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਬਲਵਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਸੋ ਪੀਤਿਵਸੇਨ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਨ੍ਤੋ **ਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਸ੍ਸ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਸਤ੍ਥਾ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਪਟਿਲਾਭੋ ਲਾਭਾ ਚੇਵ ਸੁਲਦ੍ਧਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਯ੍ਵਾਹਂ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਤੁਂ, ਪਾਦਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ, ਮੁਖਧੋਵਨਉਦਕਨ੍ਹਾਨੋਦਕਾਨਿ ਦਾਤੁਂ, ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤੁਂ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਕਙ੍ਖਾਯ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ, ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਕਥਞ੍ਚ ਸੋਤੁਂ ਲਭਾਮਿ, ਏਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਲਾਭਾ ਚੇਵ ਸੁਲਦ੍ਧਞ੍ਚਾਤਿਪਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਭਗਵਤੋ ਅਨ੍ਧਕਾਰਾਲੋਕਸਦ੍ਦਸਵਨਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਇਦ੍ਧੀਨਂ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾ, ਤਾਸਂਯੇਵ ਅਨੁਫਰਣੇਨ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਉਦਾਯੀ**ਤਿ ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪਟ੍ਠਾਕਤ੍ਥੇਰੇ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਾਨਿ ਓਕਾਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧਸੀਹਨਾਦਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਜਲਮਾਨਂ ਦੀਪਸਿਖਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗੋਣਸ੍ਸ ਤੁਣ੍ਡੇ ਪਹਾਰਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਭਤ੍ਤਭਰਿਤਂ ਪਾਤਿਂ ਅਵਕੁਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਸਾਦਭਙ੍ਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਭਗਵਾਤਿ ਏਵਂ ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪਪਾਤਤਟੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਵੇਧਮਾਨਂ ਪੁਰਿਸਂ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਹਿਤੇਸੀ ਪੁਰਿਸੋ ‘‘ਇਤੋ ਏਹਿ ਇਤੋ ਏਹੀ’’ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵਂ ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਂ ਤਸ੍ਮਾ ਵਚਨਾ ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤੋ **ਮਾ ਹੇਵਂ ਉਦਾਯਿ, ਮਾ ਹੇਵਂ ਉਦਾਯੀ**ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ **ਹੀ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਮਾ ਏਵਂ ਅਵਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਹਾਰਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਜ੍ਜਂ। ਨਨੁ ਚ ਸਤ੍ਥਾ ਏਕਸ੍ਸ ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਸਾਦਸ੍ਸ ਮਹਾਨਿਸਂਸਂ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਅਕਾਸਿ, ਸੋ ਕਸ੍ਮਾ ਇਮਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸੀਹਨਾਦਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਸਾਦਸ੍ਸ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੀਤਿ? ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕਅਤ੍ਤਭਾਵਪਰਿਮਾਣਤ੍ਤਾ। ਦਨ੍ਧਪਞ੍ਞੋਪਿ ਹਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਗਤਿਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਸੀਹਨਾਦਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸੀਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

(੯) ੪. ਸਮਣਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੨. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਮਣਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਸਮਣਸਨ੍ਤਕਾਨਿ। **ਸਮਣਕਰਣੀਯਾਨੀ**ਤਿ ਸਮਣੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ। **ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਸਮਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਮਾਦਾਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਗਹਣਂ, ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਯ ਸਮਾਦਾਨਂ ਗਹਣਂ ਪੂਰਣਂ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਸਮਾਦਾਨਂ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸੀਲਂ ਅਧਿਸੀਲਂ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਪਞ੍ਞਾ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਤਿ ਅਯਂ ਵਿਭਾਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਸੀਲਂ ਸੀਲਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਦਸਸੀਲਂ ਅਧਿਸੀਲਂ ਨਾਮ, ਤਮ੍ਪਿ ਉਪਾਦਾਯ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਅਧਿਸੀਲਂ ਨਾਮ। ਅਪਿਚ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਲੋਕਿਯਸੀਲਂ ਸੀਲਂ ਨਾਮ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸੀਲਂ ਅਧਿਸੀਲਂ, ਤਦੇਵ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਾਮਾਵਚਰਚਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਰੂਪਾਵਚਰਂ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ, ਤਮ੍ਪਿ ਉਪਾਦਾਯ ਅਰੂਪਾਵਚਰਂ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ। ਅਪਿਚ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਲੋਕਿਯਚਿਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ। ਪਞ੍ਞਾਯਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸਮਣਕਰਣੀਯਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਤਿਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਬਹਲੋ। **ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾਕੁਸਲਚ੍ਛਨ੍ਦੋ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੨. ਗਦ੍ਰਭਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ। **ਅਹਮ੍ਪਿ ਦਮ੍ਮੋ ਅਹਮ੍ਪਿ ਦਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਅਹਮ੍ਪਿ ''ਦਮ੍ਮੋ ਦਮ੍ਮਮਾਨੋ''ਤਿ ਵਦਮਾਨੋ ਗਾਵੀਤਿ। **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਗੁਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਗਾਵੀਨਂ। ਗਾਵੋ ਹਿ ਕਾਲ਼ਾਪਿ ਰਤ੍ਤਾਪਿ ਸੇਤਾਦਿਵਣ੍ਣਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਗਦ੍ਰਭਸ੍ਸ ਪਨ ਤਾਦਿਸੋ ਵਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਥਾ ਚ ਵਣ੍ਣੋ, ਏਵਂ ਸਰੋਪਿ ਪਦਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਾਦਿਸਮੇਵ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਮਿਸ੍ਸਿਕਾਵ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੩. ਖੇਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. ਤਤਿਯੇ **ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵਾ**ਤਿ ਪਠਮਮੇਵ। **ਸੁਕਟ੍ਠਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਨਙ੍ਗਲੇਨ ਸੁਕਟ੍ਠਂ ਕਰੋਤਿ। **ਸੁਮਤਿਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਤਿਯਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮੀਕਤਂ। **ਕਾਲੇਨਾ**ਤਿ ਵਪਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇਨ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਇਧਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਮਿਸ੍ਸਿਕਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੪. ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕੋ**ਤਿ ਵਜ੍ਜਿਰਾਜਕੁਲਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ। **ਦਿਯਡ੍ਢਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣਾਸਾਧਿਕਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਤਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਜ੍ਜਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਜੁਜਾਤਿਕੋ ਅਵਙ੍ਕੋ ਅਕੁਟਿਲੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਂ ਵਾ ਨ ਵਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸਿ। **ਸਕ੍ਕੋਮਹ**ਨ੍ਤਿ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਅਹਂ। ਸੋ ਕਿਰ ''ਏਤ੍ਤਕੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਗਰੁ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਏਵਮਾਹ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪਞ੍ਞਾਸ ਤਿਣਕਲਾਪਿਯੋ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਲਾਪਿਯਸਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਠਪੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਏਕਿਸ੍ਸਾਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਸਿਕ੍ਖਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪਰਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਉਪਰਿ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸੁਖੁਮਾਲੋ ਕਿਰ ਉਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਜਾਨਪਦਮਨੁਸ੍ਸੋ ਲੋਹਪਾਸਾਦਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਂਸੁ – ''ਉਤ੍ਤਰ, ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਾ ਓਵਸ੍ਸਤਿ, ਤਿਣਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਤਂ ਆਦਾਯ ਅਟਵਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਲਾਯਿਤਂ ਤਿਣਂਯੇਵ ਕਰਲ਼ੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ''ਪਞ੍ਞਾਸ ਕਰਲ਼ੇ ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਉਤ੍ਤਰਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੋ ''ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਸੀਤਿਂ ਪਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀਤਿ? ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਏਕਂ ਕਰਲ਼ਸਤਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀਤਿ? ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਕਰਲ਼ਸਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸੀਸੇ ਠਪਯਿਂਸੁ। ਸੋ

ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਤ੍ਥੁਨਨ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਾਯ ਸਮੀਪੇ ਪਾਤੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋਸਿ ਉਤ੍ਤਰਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਹਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮੰ ਵਞ੍ਚੇਸੁੰ, ਇਮੰ ਏਕਮ੍ਪਿ ਕਰਲਸਤੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੰ ਮੰ ''ਪਞ੍ਞਾਸ ਕਰਲ਼ੇ ਉਕ੍ਖਿਪਾਹੀ''ਤਿ ਵਦਿੰਸੁ। ਆਮ, ਉਤ੍ਤਰ, ਵਞ੍ਚਯਿੰਸੁ ਤਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਧਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਮਿਸ੍ਸਿਕਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੫. ਸੇਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਉਜੁਮਗ੍ਗਾਨੁਸਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ, ਤੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਨ੍ਨਕਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖਯਸ੍ਮਿੰ ਪਠਮੰ ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਮੇਵ ਮਗ੍ਗਞਾਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਖੇਪਨਤੋ ਖਯੋ ਨਾਮ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਞਾਣੰ ਖਯਸ੍ਮਿੰ ਞਾਣੰ ਨਾਮ। **ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥਮਗ੍ਗਞਾਣਤੋ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਅਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਞਾਣੰ ਵੇ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣੰ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਗਾਥਾਸੁਪਿ ਸਤ੍ਤ ਸੇਖਾ ਕਥਿਤਾ। ਅਵਸਾਨੇ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ।

੬. ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੭. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਤ੍ਤਕਾਮਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਿਤਕਾਮਾ। **ਯਤ੍ਥੇਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਸਮੋਧਾਨੰ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਯਾਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਬ੍ਬਮੇਤੰ ਦਿਯਡ੍ਢਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਤੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਮਤ੍ਤਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। **ਮਤ੍ਤਸੋ ਕਾਰੀ**ਤਿ ਪਮਾਣੇਨ ਕਾਰਕੋ, ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨੀ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੰ ਖੁਦ੍ਦਕੰ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਅਨੁਖੁਦ੍ਦਕੰ ਨਾਮ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਖੁਦ੍ਦਕੰ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਅਨੁਖੁਦ੍ਦਕੰ ਨਾਮ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਖੁਦ੍ਦਕੰ, ਪਾਟਿਦੇਸਨਿਯਦੁਕ੍ਕਟਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਨਿ ਅਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਨਾਮ। ਇਮੇ ਪਨ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਮਹਾਨਿਕਾਯਵਲਞ੍ਜਨਕਆਚਰਿਯਾ ''ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਾਨਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿਪਿ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵੋ ਤਾਵ ਲੋਕਵਜ੍ਜੰ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਚ ਕਾਯੇਨਪਿ ਵਾਚਾਯਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨਪਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਾਯੇਨ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਕੁਟਿਕਾਰਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦੀਨਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਪਦਸੋਧਮ੍ਮਾਦੀਨਿ, ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੇਕ੍ਖੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨ ਹਿ ਮੇਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਭਬ੍ਬਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨ ਹਿ ਮਯਾ ਏਤ੍ਥ ਏਵਰੂਪੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨੇ ਚ ਵੁਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਭਬ੍ਬਤਾ ਕਥਿਤਾ। **ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਕਾਨੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਦਿਭੂਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸਾਰੁਪ੍ਪਾਨੀ**ਤਿ ਤਾਨਿਯੇਵ ਚਤੁਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਾਰੁਪ੍ਪਾਨਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾਨਿ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ। **ਧੁਵਸੀਲੋ**ਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧਸੀਲੋ। **ਠਿਤਸੀਲੋ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਸੀਲੋ। **ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਸੋਤਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਫਲੰ ਆਪਨ੍ਨੋ। **ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਅਪਤਨਸਭਾਵੋ। **ਨਿਯਤੋ**ਤਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਨਿਯਾਮੇਨ ਨਿਯਤੋ। **ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ**ਤਿ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ।

ਤਨੁਤ੍ਤਾਤਿ ਤਨੁਭਾਵੋ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਹਿ ਰਾਗਾਦਯੋ ਅਬ੍ਭਪਟਲੰ ਵਿਯ ਮਚ੍ਛਿਕਾਪਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਚ ਤਨੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਬਹਲਾ। **ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗਿਯਾਨੰ। **ਸੰਯੋਜਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਬਨ੍ਧਨਾਨੰ। **ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਯੇਨ। **ਓਪਪਾਤਿਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕੋ ਹੋਤਿ। **ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਨੋਤਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਯੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਧਮ੍ਮੋ। **ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਯੋਨਿਗਤਿਵਸੇਨ ਅਨਾਗਮਨਧਮ੍ਮੋ।

ਪਦੇਸੰ ਪਦੇਸਕਾਰੀਤਿਆਦੀਸੁ ਪਦੇਸਕਾਰੀ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨਾਮ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਚ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਚ ਅਨਾਗਾਮੀ ਚ, ਸੋ ਪਦੇਸਮੇਵ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਨਾਮ ਅਰਹਾ, ਸੋ ਪਰਿਪੂਰਮੇਵ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। **ਅਵਞ੍ਝਾਨੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤੁਚ੍ਛਾਨਿ ਸਫਲਾਨਿ ਸਉਦ੍ਰਯਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਧਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੭. ਦੁਤਿਯਸਿਕ੍ਖਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੮. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਕੋਲਂਕੋਲੋ**ਤਿ ਕੁਲਾ ਕੁਲਂ ਗਮਨਕੋ। **ਕੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਭਵੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ ਕੁਲਾਨੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤਯੋ ਵਾ ਭਵੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਭਵੇ ਸਨ੍ਧਾਵਤਿ ਤਯੋ ਵਾ, ਉਤ੍ਤਮਕੋਟਿਯਾ ਛ ਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਛ ਵਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਵਿਕਪ੍ਪੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਏਕਬੀਜੀ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਭਵਸ੍ਸ ਬੀਜਂ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਏਕਬੀਜੀ। **ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਥਿ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ, ਅਤ੍ਥਿ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਨ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ, ਅਤ੍ਥਿ ਨ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ, ਅਤ੍ਥਿ ਨ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਨ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਇਧ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਵਿਹਾਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਉਪਰੂਪਰਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਕਨਿਟ੍ਠਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਅਵਿਹਾਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਤ੍ਵਾ ਅਕਨਿਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਮਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਅਯਂ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਨ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ ਨਾਮ। ਯੋ ਇਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਅਕਨਿਟ੍ਠੇਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਅਯਂ ਨ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਅਵਿਹਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਅਯਂ ਨ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਨ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀ ਨਾਮ।

ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪਨ ਸਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਸਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ **ਸਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ** ਨਾਮ। ਅਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਅਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਪਤ੍ਤੋ **ਅਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕੇਸੁ ਅਵਿਹੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਂ ਕਪ੍ਪਸਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਅਯਂ **ਉਪਹਚ੍ਚਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ** ਨਾਮ। ਅਤਪ੍ਪਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ**ਤਿ ਯੋ ਆਯੁਵੇਮਜ੍ਝਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਸੋ ਤਿਵਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕੇਸੁ ਤਾਵ ਅਵਿਹੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਨੋ ਚੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਪਠਮਸ੍ਸ ਪਨ ਕਪ੍ਪਸਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ ਪਠਮੋ ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ। ਅਪਰੋ ਏਵਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯੋ। ਅਪਰੋ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ ਤਤਿਯੋ ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ, ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ, ਅਟ੍ਠਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ, ਦ੍ਵਾਦਸ ਚ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਹਿ ਸਾਸਨੇ ਸਦ੍ਧਾਧੁਰਂ ਪਞ੍ਞਾਧੁਰਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਧੁਰਾਨਿ, ਦੁਕ੍ਖਪਟਿਪਦਾਦਨ੍ਧਾਭਿਞ੍ਞਾਦਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਪਦਾ। ਤਤ੍ਥੇਕੋ ਸਦ੍ਧਾਧੁਰੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਕਮੇਵ ਭਵਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਮੇਕੋ ਏਕਬੀਜੀ। ਸੋ ਪਟਿਪਦਾਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਚੇਸ, ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਾਧੁਰੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋਪੀਤਿ ਅਟ੍ਠ ਏਕਬੀਜਿਨੋ। ਤਥਾ ਕੋਲਂਕੋਲਾ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮਾ ਚਾਤਿ ਇਮੇ **ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ** ਨਾਮ। ਤੀਸੁ ਪਨ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇਸੁ ਸੁਞ੍ਞਤਵਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਸਕਦਾਗਾਮਿਭੂਮਿਂ ਪਤ੍ਤਾ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਟਿਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ, ਤਥਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਵਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਪਤ੍ਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਵਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਪਤ੍ਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਇਮੇ **ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ**। ਅਵਿਹੇਸੁ ਪਨ ਤਯੋ ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ, ਏਕੋ ਉਪਹਚ੍ਚਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ, ਏਕੋ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਅਕਨਿਟ੍ਠਗਾਮੀਤਿ ਪਞ੍ਚ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ, ਤੇ ਅਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਪਞ੍ਚ, ਸਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਪਞ੍ਚਾਤਿ ਦਸ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਅਤਪ੍ਪਾਦੀਸੁ। ਅਕਨਿਟ੍ਠੇਸੁ ਪਨ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ ਨਤ੍ਥਿ , ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ ਅਟ੍ਠ, ਇਮੇ **ਅਟ੍ਠਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ**। ਯਥਾ ਪਨ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ, ਤਥੇਵ **ਅਰਹਨ੍ਤੋਪਿ ਦ੍ਵਾਦਸ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਧਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਮਿਸ੍ਸਿਕਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੮. ਤਤਿਯਸਿਕ੍ਖਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੯. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਤਂ ਵਾ ਪਨ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭਵਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪਾਪੁਣਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਧਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਮਿਸ੍ਸਿਕਾਵ ਕਥਿਤਾ। ਨਵਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਇਧਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਮਿਸ੍ਸਿਕਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੧੦. ਦੁਤਿਯਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੧. ਦਸਮੇ **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਿਕ੍ਖਾ ਨਾਮ। ਫਲਂ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਯਥਾ ਪੁਰੇ ਤਥਾ ਪਚ੍ਛਾਤਿ ਯਥਾ ਪਠਮਂ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਤਥੇਵ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਯਥਾ ਅਧੋ ਤਥਾ ਉਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕਾਯਂ ਅਸੁਭਵਸੇਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਉਪਰਿਮਕਾਯਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਫਰਤਿ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਯਥਾ ਦਿਵਾ ਤਥਾ ਰਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਦਿਵਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਦਿਸਾ ਸਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾ ਦਿਸਾ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣਸਮਾਧਿਨਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸਮਾਧਿਨਾ।

ਸੇਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਂ ਸਕਰਣੀਯਂ। **ਪਟਿਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪਨ੍ਨਕਂ। **ਸਂਸੁਦ੍ਧਚਾਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਂਸੁਦ੍ਧਚਰਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਂ। **ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਬੁਦ੍ਧਂ। **ਧੀਰਂ ਪਟਿਪਦਨ੍ਤਗੁ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਧੀਰਆਯਤਨਧੀਰਵਸੇਨ ਧੀਰਂ ਧਿਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨ੍ਤਂ ਗਤਂ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਰਿਮਕਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ। **ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਵਿਮੁਤ੍ਤਿਨੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ। **ਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਦੀਪਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਵਿਯ। **ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ ਚੇਤਸੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਭਾਵੋ ਹੋਤਿ। ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਵਿਮੁਤ੍ਤਿਨੋ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਚਰਿਮਕਵਿਞ੍ਞਾਣਨਿਰੋਧੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਵਿਯ ਚੇਤਸੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵੂਪਗਮੋਯੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੧. ਸਙ੍ਕਵਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੨. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਸਙ੍ਕਵਾ ਨਾਮ ਕੋਸਲਾਨਂ ਨਿਗਮੋ**ਤਿ **ਸਙ੍ਕਵਾ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੋ ਕੋਸਲਰਟ੍ਠੇ ਨਿਗਮੋ। **ਆਵਾਸਿਕੋ**ਤਿ ਭਾਰਹਾਰੋ ਨਵੇ ਆਵਾਸੇ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪੁਰਾਣੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤਿ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਪਦੇਹਿ ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਯ, ਤੀਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਮਾਦਪੇਤੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ। **ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤੀ**ਤਿ ਸਮੁਸ੍ਸਾਹੇਤਿ। **ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣੇਹਿ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵੋਦਾਪੇਤਿ। **ਅਧਿਸਲ੍ਲਿਖਤੇ**ਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਸਲ੍ਲਿਖਤਿ, ਅਤਿਵਿਯ ਸਲ੍ਲਿਖਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਣ੍ਹਂ ਸਣ੍ਹਂ ਕਥੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਚ੍ਚਯੋਤਿ ਅਪਰਾਧੋ। **ਮਂ ਅਚ੍ਚਗਮਾ**ਤਿ ਮਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਧਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੋ। **ਅਹੁਦੇਵ ਅਕ੍ਖਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਹੋਸਿਯੇਵ ਅਨਧਿਵਾਸਨਾ। **ਅਹੁ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ**ਤਿ ਅਹੋਸਿ ਅਤੁਟ੍ਠਾਕਾਰੋ। **ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੂ**ਤਿ ਖਮਤੁ। **ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰਾਯਾ**ਤਿ ਅਨਾਗਤੇ ਸਂਵਰਤ੍ਥਾਯ, ਪੁਨ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਅਪਰਾਧਸ੍ਸ ਦੋਸਸ੍ਸ ਖਲਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਕਰਣਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਗ੍ਘਾ**ਤਿ ਏਕਂਸੇਨ। **ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਕਰੋਸੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤੋ, ਤਥਾ ਕਰੋਸਿ, ਖਮਾਪੇਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਂ ਤੇ ਮਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਾ**ਤਿ ਤਂ ਤਵ ਅਪਰਾਧਂ ਮਯਂ ਖਮਾਮ। **ਵੁਦ੍ਧਿਹੇਸਾ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਨਯੇ**ਤਿ ਏਸਾ ਕਸ੍ਸਪ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨੇ ਵੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ। ਕਤਮਾ? ਯਾਯਂ ਅਚ੍ਚਯਂ ਅਚ੍ਚਯਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰਾਪਜ੍ਜਨਾ। ਦੇਸਨਂ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਯੋ ਅਚ੍ਚਯਂ ਅਚ੍ਚਯਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਕਰੋਤਿ, ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਆਹ। **ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੋ**ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਨ ਕਾਮੇਤਿ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ ਨ ਪਿਹੇਤਿ। **ਸਿਕ੍ਖਾਸਮਾਦਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਰਿਪੂਰਣਸ੍ਸ। **ਨ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ**ਤਿ ਗੁਣਂ ਨ ਕਥੇਤਿ। **ਕਾਲੇਨਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇਨ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸਮਣਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

(੧੦) ੫. ਲੋਣਕਪਲ੍ਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਚ੍ਚਾਯਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੩. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਚ੍ਚਾਯਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਅਤਿਪਾਤਿਕਾਨਿ। **ਕਰਣੀਯਾਨੀ**ਤਿ ਅਵਸ੍ਸਕਿਚ੍ਚਾਨਿ। ਯਞ੍ਹਿ ਨ ਅਵਸ੍ਸਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਵਸ੍ਸਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਕਰਣੀਯਂ ਨਾਮ। **ਸੀਘਂ ਸੀਘ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਵੇਗੇਨ। **ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਨਤ੍ਥਿ ਸਾ ਇਦ੍ਧਿ ਵਾ ਆਨੁਭਾਵੋ ਵਾ**ਤਿ ਸਾ ਵਾ ਇਦ੍ਧਿ ਸੋ ਵਾ ਆਨੁਭਾਵੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਉਤ੍ਤਰਸ੍ਵੇ**ਤਿ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ। **ਉਤੁਪਰਿਣਾਮਿਨੀ**ਤਿ ਲਦ੍ਧਉਤੁਪਰਿਣਾਮਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਜਾਯਨ੍ਤਿਪੀ**ਤਿ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸੇਤਙ੍ਕੁਰਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਪਤ੍ਤੇ ਨੀਲਙ੍ਕੁਰਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਗਬ੍ਭੀਨਿਪਿ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਿਯਡ੍ਢਮਾਸਂ ਪਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਗਬ੍ਭਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਪੀ**ਤਿ ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਪਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਗਹਪਤਿਕੇਨ ਵਾ ਸਸ੍ਸੇਹਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਾਸਨੇ ਪਨ ਤਪ੍ਪਟਿਰੂਪਕਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਤਂ ਤਂ ਓਪਮ੍ਮਂ ਆਹਰਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੇਨ ਏਤਂ ਆਭਤਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਸਿਕ੍ਖਾ ਪਨ ਇਧਾਪਿ ਮਿਸ੍ਸਿਕਾ ਏਵ ਕਥਿਤਾ।

੨. ਪਵਿਵੇਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਚੀਵਰਪਵਿਵੇਕ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤਭਾਵਂ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਾਣਾਨੀ**ਤਿ ਸਾਣਵਾਕਚੇਲਾਨਿ। **ਮਸਾਣਾਨੀ**ਤਿ ਮਿਸ੍ਸਕਚੇਲਾਨਿ। **ਛਵਦੁਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਮਤਸਰੀਰਤੋ ਛਡ੍ਡਿਤਵਤ੍ਥਾਨਿ, ਏਰਕਤਿਣਾਦੀਨਿ ਵਾ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕਤਨਿਵਾਸਨਾਨਿ। **ਪਂਸੁਕੂਲਾਨੀ**ਤਿ ਪਥਵਿਯਂ ਛਡ੍ਡਿਤਨਨ੍ਤਕਾਨਿ। **ਤਿਰੀਟਾਨੀ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਤਚਵਤ੍ਥਾਨਿ। **ਅਜਿਨਾਨੀ**ਤਿ ਅਜਿਨਮਿਗਚਮ੍ਮਾਨਿ। **ਅਜਿਨਕ੍ਖਿਪ**ਨ੍ਤਿ ਤਦੇਵ ਮਜ੍ਝੇ ਫਾਲਿਤਂ, ਸਹਖੁਰਕਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਕੁਸਚੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਤਿਣਾਨਿ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕਤਚੀਰਂ। **ਵਾਕਚੀਰਫਲਕਚੀਰੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਕੇਸਕਮ੍ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਕੇਸੇਹਿ ਕਤਕਮ੍ਬਲਂ। **ਵਾਲਕਮ੍ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਵਾਲਾਦੀਹਿ ਕਤਕਮ੍ਬਲਂ। **ਉਲੂਕਪਕ੍ਖਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਲੂਕਪਤ੍ਤਾਨਿ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕਤਨਿਵਾਸਨਂ।

ਸਾਕਭਕ੍ਖਾਤਿ ਅਲ੍ਲਸਾਕਭਕ੍ਖਾ। **ਸਾਮਾਕਭਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਸਾਮਾਕਤਣ੍ਡੁਲਭਕ੍ਖਾ। **ਨੀਵਾਰਾਦੀਸੁ ਨੀਵਾਰਾ** ਨਾਮ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਯਂ ਜਾਤਵੀਹਿਜਾਤਿ। **ਦਦ੍ਦੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਚਮ੍ਮਕਾਰੇਹਿ ਚਮ੍ਮਂ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਿਤਕਸਟਂ। **ਹਟਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਿਲੇਸੋਪਿ ਸੇਵਾਲੋਪਿ ਕਣਿਕਾਰਾਦਿਰੁਕ੍ਖਨਿਯ੍ਯਾਸੋਪਿ। **ਕਣ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਣ੍ਡਕਂ। **ਆਚਾਮੋ**ਤਿ ਭਤ੍ਤਉਕ੍ਖਲਿਕਾਯ ਲਗ੍ਗੋ ਝਾਮਓਦਨੋ। ਤਂ ਛਡ੍ਡਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਓਦਨਕਞ੍ਜਿਯਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਿਞ੍ਞਾਕਾਦਯੋ** ਪਾਕਟਾਵ। **ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜੀ**ਤਿ ਪਤਿਤਫਲਭੋਜੀ। **ਭੁਸਾਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਖਲਸਾਲਂ।

ਸੀਲਵਾਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਞ੍ਚਸ੍ਸ ਪਹੀਨਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਾਨਿ ਪਹੀਨਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**ਤਿ ਯਾਥਾਵਦਿਟ੍ਠਿਕੋ। **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਅਯਾਥਾਵਦਿਟ੍ਠਿ। **ਆਸਵਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸਵਾ। **ਅਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੀਲਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। **ਸਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੀਲਸਾਰਂ ਪਤ੍ਤੋ। **ਸੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ। **ਸਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ। **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਪਕ੍ਕਸਾਲਿਭਰਿਤਂ। **ਸਙ੍ਘਰਾਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਯ੍ਯ। **ਉਬ੍ਬਹਾਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਖਲਟ੍ਠਾਨਂ ਆਹਰਾਪੇਯ੍ਯ। **ਭੁਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਭੁਸਂ। **ਕੋਟ੍ਟਾਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਪਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮੁਸਲੇਹਿ ਪਹਰਾਪੇਯ੍ਯ। **ਅਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਡੁਲਗ੍ਗਂ ਪਤ੍ਤਾਨਿ। **ਸਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਞ੍ਚਸ੍ਸ ਪਹੀਨਂ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਚਸ੍ਸ ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੩. ਸਰਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੫. ਤਤਿਯੇ **ਵਿਦ੍ਧੇ**ਤਿ ਵਲਾਹਕਵਿਗਮੇਨ ਦੂਰੀਭੂਤੇ। **ਦੇਵੇ**ਤਿ ਆਕਾਸੇ। **ਅਭਿਵਿਹਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਭਿਵਿਹਨਿਤ੍ਵਾ। **ਯਤੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ। **ਵਿਰਜ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਰਜਾਦਿਰਹਿਤਂ। ਤੇਸਂਯੇਵ ਮਲਾਨਂ ਵਿਗਤਤ੍ਤਾ **ਵੀਤਮਲਂ। ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਚਕ੍ਖੁਂ। **ਨਤ੍ਥਿ ਤਂ ਸਂਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਮੇਵਸ੍ਸ ਸਂਯੋਜਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਤਰਮ੍ਪਿ ਪਨ ਪੁਨ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਆਨੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਞਾਨਾਨਾਗਾਮੀ ਨਾਮ ਕਥਿਤੋਤਿ।

੪. ਪਰਿਸਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਨ ਬਾਹੁਲਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਬਾਹੁਲ੍ਲਿਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਨ ਸਾਥਲਿਕਾ**ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਿਥਿਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਓਕ੍ਕਮਨੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰਾ**ਤਿ ਓਕ੍ਕਮਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਵਗਮਨਟ੍ਠੇਨ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਨਿ, ਤੇਸੁ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰਾ। **ਪਵਿਵੇਕੇ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਉਪਧਿਵਿਵੇਕਸਙ੍ਖਾਤੇ ਤਿਵਿਧੇਪਿ ਵਿਵੇਕੇ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ। **ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਵੀਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਞਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਵਿਸੇਸਸ੍ਸ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਦਯੋ। **ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਕਤਂ ਅਨੁਕਰੋਤਿ। ਯਂ ਤਾਯ ਜਨਤਾਯ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਸੁ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਗਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। **ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਗ੍ਗਵਤੀ ਪਰਿਸਾ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਯਂ ਪਰਿਸਾ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲਵਤੀ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਤਿ ਜਾਤਭਣ੍ਡਨਾ। **ਕਲਹਜਾਤਾ**ਤਿ ਜਾਤਕਲਹਾ। ਭਣ੍ਡਨਨ੍ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਕਲਹਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ, ਹਤ੍ਥਪਰਾਮਾਸਾਦਿਵਸੇਨ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਕਲਹੋ ਨਾਮ। **ਵਿਵਾਦਾਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਵਿਰੁਦ੍ਧਵਾਦਂ ਆਪਨ੍ਨਾ। **ਮੁਖਸਤ੍ਤੀਹੀ**ਤਿ ਗੁਣਵਿਜ੍ਝਨਟ੍ਠੇਨ ਫਰੁਸਾ ਵਾਚਾ ‘‘ਮੁਖਸਤ੍ਤਿਯੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤਾਹਿ ਮੁਖਸਤ੍ਤੀਹਿ। **ਵਿਤੁਦਨ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ।

ਸਮਗ੍ਗਾਤਿ ਸਹਿਤਾ। **ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਾ**ਤਿ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਮੋਦਾ। **ਖੀਰੋਦਕੀਭੂਤਾ**ਤਿ ਖੀਰੋਦਕਂ ਵਿਯ ਭੂਤਾ। **ਪਿਯਚਕ੍ਖੂਹੀ**ਤਿ ਉਪਸਨ੍ਤੇਹਿ ਮੇਤ੍ਤਚਕ੍ਖੂਹਿ। **ਪੀਤਿ ਜਾਯਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਕਾਯੋ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਨਾਮਕਾਯੋਪਿ ਰੂਪਕਾਯੋਪਿ ਵਿਗਤਦਰਥੋ ਹੋਤਿ। **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯੋ**ਤਿ ਅਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯੋ। **ਸੁਖਂ ਵੇਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸੁਖਂ ਵੇਦਿਯਤਿ। **ਸਮਾਧਿਯਤੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮ੍ਮਾ ਠਪੀਯਤਿ।

ਥੁਲ੍ਲਫੁਸਿਤਕੇਤਿ ਮਹਾਫੁਸਿਤਕੇ। **ਪਬ੍ਬਤਕਨ੍ਦਰਪਦਰਸਾਖਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕਨ੍ਦਰੋ** ਨਾਮ ‘‘ਕ’’ਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇਨ ਉਦਕੇਨ ਦਾਰਿਤੋ ਉਦਕਭਿਨ੍ਨੋ ਪਬ੍ਬਤਪ੍ਪਦੇਸੋ, ਯੋ ‘‘ਨਿਤਮ੍ਬੋ’’ਤਿਪਿ ‘‘ਨਦਿਕੁਞ੍ਜੋ’’ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਦਰਂ** ਨਾਮ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਦੇਵੇ ਅਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਫਲਿਤੋ ਭੂਮਿਪ੍ਪਦੇਸੋ। **ਸਾਖਾ**ਤਿ ਕੁਸੋਬ੍ਭਗਾਮਿਨਿਯੋ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਾਯੋ। **ਕੁਸੋਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਆਵਾਟਾ। **ਮਹਾਸੋਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਮਹਾਆਵਾਟਾ। **ਕੁਨ੍ਨਦਿਯੋ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਨਦਿਯੋ। **ਮਹਾਨਦਿਯੋ**ਤਿ ਗਙ੍ਗਾਯਮੁਨਾਦਿਕਾ ਮਹਾਸਰਿਤਾ।

੫-੭. ਪਠਮਆਜਾਨੀਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੯੭-੯੯. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਙ੍ਗੇਹੀ**ਤਿ ਗੁਣਙ੍ਗੇਹਿ। **ਰਾਜਾਰਹੋ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਅਰਹੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ। **ਰਾਜਭੋਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਉਪਭੋਗਭੂਤੋ। **ਰਞ੍ਞੋ ਅਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦਿਅਙ੍ਗਸਮਤਾਯ ਅਙ੍ਗਨ੍ਤੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਕਾਯਬਲੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਆਹੁਨੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਆਹੁਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤੋ। **ਪਾਹੁਨੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਪਾਹੁਨਕਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ। **ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਦਸਵਿਧਦਾਨਵਤ੍ਥੁਪਰਿਚ੍ਚਾਗਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਾਦਾਨਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ। **ਅਞ੍ਜਲਿਕਰਣੀਯੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਜਲਿਪਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਸ ਅਸਦਿਸਂ ਪੁਞ੍ਞਵਿਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨਂ।

ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਗੁਣਵਣ੍ਣੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਬਲੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਜਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਞਾਣਜਵੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਥਾਮਵਾ**ਤਿ ਞਾਣਥਾਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਦਲ੍ਹਪਰਕ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਥਿਰਪਰਕ੍ਕਮੋ। **ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਪਿਤਧੁਰੋ ਪਗ੍ਗਹਿਤਧੁਰੋ, ਅਗ੍ਗਫਲਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਵੀਰਿਯਧੁਰਂ ਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਚ ਞਾਣਜਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ ਕਥਿਤਾਤਿ। ਛਟ੍ਠੇ ਤੀਣਿ ਚ ਮਗ੍ਗਾਨਿ ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ, ਤੀਹਿ ਮਗ੍ਗਫਲੇਹਿ ਚ ਞਾਣਜਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ ਕਥਿਤਾ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇਨੇਵ ਚ ਮਗ੍ਗਕਿਚ੍ਚਂ ਕਥਿਤਂ। ਫਲਂ ਪਨ ਜਵਿਤਜਵੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਜਵੋਤਿ ਚ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੮. ਪੋਤ੍ਥਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਨਵੋ**ਤਿ ਕਰਣਂ ਉਪਾਦਾਯ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪੋਤ੍ਥਕੋ**ਤਿ ਵਾਕਮਯਵਤ੍ਥਂ। **ਮਜ੍ਝਿਮੋ**ਤਿ ਪਰਿਭੋਗਮਜ੍ਝਿਮੋ। **ਜਿਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਪਰਿਭੋਗਜਿਣ੍ਣੋ। **ਉਕ੍ਖਲਿਪਰਿਮਜ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਕ੍ਖਲਿਪਰਿਪੁਞ੍ਛਨਂ **ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲੋ। **ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਤਾਯਾ**ਤਿ ਗੁਣਵਣ੍ਣਾਭਾਵੇਨ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਤਾਯ। **ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਕਤਂ ਅਨੁਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਨ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਫਲੇਨ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਨ ਹੋਤਿ। **ਨ ਮਹਾਨਿਸਂਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਾਕਾਨਿਸਂਸੇਨੇਵ ਨ ਮਹਾਨਿਸਂਸਂ। **ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਤਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਗ੍ਘੇਨ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਤਾਯ। **ਕਾਸਿਕਂ ਵਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਹਿ ਕਪ੍ਪਾਸਅਂਸੂਹਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਤਵਤ੍ਥਂ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਕਾਸਿਰਟ੍ਠੇਯੇਵ ਉਟ੍ਠਿਤਂ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਸੀਲਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਮਿਸ੍ਸਕਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

੯. ਲੋਣਕਪਲ੍ਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧. ਨਵਮੇ **ਯਥਾ ਯਥਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਯਥਾ ਅਯਂ। **ਤਥਾ ਤਥਾ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਥਾ ਤਥਾ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਯਥਾ ਯਥਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਯਤੇਵ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਕਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਸੇਧੇਤੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਤ੍ਤਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਯਤੇਵਾ''ਤਿ। **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦਨੀਯਤ੍ਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਵੁਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਅਵੁਤ੍ਥਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਓਕਾਸੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਾਯੂਹਨਞ੍ਚੇਵ ਵਿਪਾਕਾਨੁਭਵਨਾ ਚ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯ ਓਕਾਸੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਨਾਮ।

ਯਥਾ ਯਥਾ ਵੇਦਨੀਯਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਥਾ ਤਥਾਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਅਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਦੇਤਂ ਸਤ੍ਤਸੁ ਜਵਨੇਸੁ ਪਠਮਜਵਨਕਮ੍ਮਂ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਵਿਪਾਕਵਾਰਂ ਲਭਨ੍ਤਮੇਵ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਂ ਹੋਤਿ, ਅਸਤਿ ਅਹੋਸਿਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ। ਯਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਮਜਵਨਕਮ੍ਮਂ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯਂ ਹੋਤਿ, ਅਸਤਿ ਅਹੋਸਿਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ। ਯਞ੍ਚ ਮਜ੍ਝੇ ਪਞ੍ਚਜਵਨਕਮ੍ਮਂ ਯਾਵ ਸਂਸਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵੇਦਨੀਯਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਆਕਾਰੇਸੁ ਯੇਨ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਯਂ ਪੁਰਿਸੋ ਕਰੋਤਿ, ਤੇਨ ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਯਤਿ ਨਾਮ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਹਿ ਲਦ੍ਧਵਿਪਾਕਵਾਰਮੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਯਥਾਵੇਦਨੀਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਖੇਪੇਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵਾਸੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਵੁਤ੍ਥਂ ਸੁਵੁਤ੍ਥਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਓਕਾਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਨ ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੇਨ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਭਵੇਸੁ ਆਯਤਿਂ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਓਕਾਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯ।

ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਯਥਾਵੇਦਨੀਯਕਮ੍ਮਸਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਥੋਕਂ ਮਨ੍ਦਂ ਲਾਮਕਂ। **ਤਾਦਿਸਂਯੇਵਾ**ਤਿ ਤਂਸਰਿਕ੍ਖਕਮੇਵ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਮ੍ਮੇਯੇਵ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਵਿਪਚ੍ਚਿਤਬ੍ਬਂ

ਵਿਪਾਕਵਾਰੰ ਲਭਨ੍ਤੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯੰ ਹੋਤਿ। **ਨਾਣੂਪਿ ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਅਣੂਪਿ ਨ ਖਾਯਤਿ, ਅਣੂਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਪਾਕੰ ਨ ਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬਹੁਦੇਵਾ**ਤਿ ਬਹੁਕੰ ਪਨ ਵਿਪਾਕੰ ਕਿਮੇਵ ਦਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਭਾਵਿਤਕਾਯੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਕਾਯਭਾਵਨਾਰਹਿਤੋ ਵਟ੍ਟਗਾਮੀ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਪਰਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਗੁਣੋ। **ਅਪ੍ਪਾਤੁਮੋ**ਤਿ ਆਤੁਮਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਮਹਨ੍ਤੇਪਿ ਗੁਣਪਰਿਤ੍ਤਤਾਯ ਅਪ੍ਪਾਤੁਮੋਯੇਵ। **ਅਪ੍ਪਦੁਕ੍ਖਵਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਕੇਨਪਿ ਪਾਪੇਨ ਦੁਕ੍ਖਵਿਹਾਰੀ। **ਭਾਵਿਤਕਾਯੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਖੀਣਾਸਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਸੋ ਹਿ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਕਾਯਭਾਵਨਾਯ ਭਾਵਿਤਕਾਯੋ ਨਾਮ। ਕਾਯਸ੍ਸ ਵਾ ਵਡ੍ਢਿਤਤ੍ਤਾ ਭਾਵਿਤਕਾਯੋ। **ਭਾਵਿਤਸੀਲੋ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਸੀਲੋ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਭਾਵਨਾਯ ਵਾ ਭਾਵਿਤਕਾਯੋ। ਏਤੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰਸੀਲੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਭਾਵਿਤਸੀਲੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੇਸਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸੀਲਾਨਿ। **ਅਪਰਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਨ ਪਰਿਤ੍ਤਗੁਣੋ। **ਮਹਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਰਿਤ੍ਤੇਪਿ ਗੁਣਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਤ੍ਤੋ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣਵਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮਮੇਵ। ਸੋ ਹਿ ਪਮਾਣਕਰਾਨੰ ਰਾਗਾਦੀਨੰ ਅਭਾਵੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣਵਿਹਾਰੀ ਨਾਮ।

ਪਰਿਤ੍ਤੇਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕੇ। **ਉਦਕਮਲ੍ਲਕੇ**ਤਿ ਉਦਕਸਰਾਵੇ। **ਓਰਬ੍ਭਿਕੋ**ਤਿ ਉਰਬ੍ਭਸਾਮਿਕੋ। **ਉਰਬ੍ਭਘਾਤਕੋ**ਤਿ ਸੂਨਕਾਰੋ। **ਜਾਪੇਤੁੰ** ਵਾਤਿ ਧਨਜਾਨਿਯਾ ਜਾਪੇਤੁੰ। ਝਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਪਚ੍ਚਯੰ ਵਾ ਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਥਾ ਕਾਤੁੰ। **ਉਰਬ੍ਭਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਲਕਅਗ੍ਘਨਕਮੂਲੰ। ਸੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸਚੇ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਦੇਤਿ। ਨੋ ਚੇ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਗੀਵਾਯੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਤਿ। ਸੇਸੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟੰ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

੧੦. ਪੰਸੁਧੋਵਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੨. ਦਸਮੇ **ਧੋਵਤੀ**ਤਿ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤਿ। **ਸਨ੍ਧੋਵਤੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਧੋਵਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਧੋਵਤਿ। **ਨਿਦ੍ਧੋਵਤੀ**ਤਿ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਤਿ। **ਅਨਿਦ੍ਧਨ੍ਤਕਸਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੀਹਤਦੋਸੰ ਅਨਪਨੀਤਕਸਾਵੰ। **ਪਭਙ੍ਗੂ**ਤਿ ਪਭਿਜ੍ਜਨਸਭਾਵੰ, ਅਧਿਕਰਣੀਯੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮੁਟ੍ਠਿਕਾਯ ਪਹਟਮਤ੍ਤੰ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। **ਪਟ੍ਟਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟਕਾਯ। **ਗੀਵੇਯਕੇ**ਤਿ ਗੀਵਾਲਙ੍ਕਾਰੇ।

ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤੰ। **ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਚੇਤਸੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਦਬ੍ਬਜਾਤਿਕੋ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਜਾਤਿਕੋ। **ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾ**ਦੀਸੁ ਕਾਮੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕੋ। ਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਹਿੰਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਤਕ੍ਕਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਹਿੰਸਵਿਤਕ੍ਕਾ ਨਾਮ। ਞਾਤਿਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਞਾਤਕਾ ਬਹੂ ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਞਾਤਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ **ਞਾਤਿਵਿਤਕ੍ਕੋ**। ''ਅਸੁਕੋ ਜਨਪਦੋ ਖੇਮੋ ਸੁਭਿਕ੍ਖੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਜਨਪਦਮਾਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ **ਜਨਪਦਵਿਤਕ੍ਕੋ**। ''ਅਹੋ ਵਤ ਮੰ ਪਰੇ ਨ ਅਵਜਾਨੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ **ਅਨਵਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ** ਨਾਮ। **ਧਮ੍ਮਵਿਤਕ੍ਕਾਵਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਵਿਤਕ੍ਕਾ ਨਾਮ ਦਸਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਤਕ੍ਕਾ। **ਸੋ ਹੋਤਿ ਸਮਾਧਿ ਨ ਚੇਵ ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੋ ਅਵਸਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵਿਤਕ੍ਕੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮਾਧਿ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤਕਿਲੇਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਤੋ ਨ ਹੋਤਿ। **ਨ ਪਣੀਤੋ**ਤਿ ਨ ਅਤਪ੍ਪਕੋ। **ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਲਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਨ ਕਿਲੇਸਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਲਦ੍ਧੋ। **ਨ ਏਕੋਦਿਭਾਵਾਧਿਗਤੋ**ਤਿ ਨ ਏਕਗ੍ਗਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। **ਸਸਙ੍ਖਾਰਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਵਾਰਿਤਗਤੋ**ਤਿ ਸਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਸਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਾਰਿਤੋ, ਨ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਕਿਲੇਸੇ ਪਨ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ।

ਹੋਤਿ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮਯੋ ਨਾਮ ਉਤੁਸਪ੍ਪਾਯੰ ਆਹਾਰਸਪ੍ਪਾਯੰ ਸੇਨਾਸਨਸਪ੍ਪਾਯੰ ਪੁਗ੍ਗਲਸਪ੍ਪਾਯੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਸਪ੍ਪਾਯਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਸਪ੍ਪਾਯਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭਕਾਲੋ। **ਯੰ ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਤੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤੰ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰਯੇਵ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਇਧ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਨਾਮ। ਗੋਚਰਜ੍ਝਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੰ ਪਹਾਯ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗੋਚਰੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਸੀਦਤਿ। **ਏਕੋਦਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਕਗ੍ਗੰ ਹੋਤਿ। **ਸਮਾਧਿਯਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਆਧਿਯਤਿ। **ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਚ੍ਚਨੀਕਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮੇਨ **ਸਨ੍ਤੋ**। ਅਤਪ੍ਪਕਟ੍ਠੇਨ **ਪਣੀਤੋ**।

ਕਿਲੇਸਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ **ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਲਦ੍ਧੋ**। ਏਕਗ੍ਗਭਾਵਂ ਗਤਤ੍ਤਾ **ਏਕੋਦਿਭਾਵਾਧਿਗਤੋ**। ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨ ਸਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਾਰਿਤੋਤਿ **ਨ ਸਸਙ੍ਖਾਰਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਵਾਰਿਤਗਤੋ**। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਸਤੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਟਿਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਯਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਚਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਰਣੀਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਭਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਾਤਬ੍ਬਸ੍ਸ। **ਸਤਿ ਸਤਿਆਯਤਨੇ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਹੇਤੁਸਙ੍ਖਾਤੇ ਚੇਵ ਇਦਾਨਿ ਚ ਪਟਿਲਦ੍ਧਬ੍ਬੇ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਾਦਿਭੇਦੇ ਚ ਸਤਿ ਸਤਿਕਾਰਣੇ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਅਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੩੬੫ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਚੇਤ੍ਥ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੧. ਨਿਮਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩. ਏਕਾਦਸਮੇਪਿ **ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ** ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਮੇਵ। **ਤੀਣਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਤੀਣਿ ਕਾਰਣਾਨਿ। **ਕਾਲੇਨ ਕਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਲੇ ਕਾਲੇ, ਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਂ ਤਂ ਕਾਲਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਏਕਗ੍ਗਤਾਯ ਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਏਕਗ੍ਗਤਾ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਏਕਗ੍ਗਤਾ ਹਿ ਇਧ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਰ ਵਚਨਤ੍ਥੋ – ਸਮਾਧਿਯੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਗ੍ਗਹੋ**ਤਿ ਪਨ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਨਾਮਂ, **ਉਪੇਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਵੀਰਿਯਂ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭਾਵੋ ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। **ਠਾਨਂ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕੋਸਜ੍ਜਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ ਯੇਨ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕੋਸਜ੍ਜਭਾਵੇ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾਨਿਮਿਤ੍ਤਂਯੇਵ ਮਨਸਿ ਕਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਞਾਣਜਵਂ ਉਪੇਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਤ੍ਥਾਯ।

ਉਕ੍ਕਂ ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਙ੍ਗਾਰਕਪਲ੍ਲਂ ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। **ਆਲਿਮ੍ਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਾਰੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਨਾਲ਼ਿਕਾਯ ਧਮਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਂ ਗਾਹਾਪੇਯ੍ਯ। **ਉਕ੍ਕਾਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਾਰੇ ਵਿਯੂਹਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰਮਤ੍ਥਕੇ ਵਾ ਠਪੇਯ੍ਯ, ਮੂਸਾਯ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ। **ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਪਕ੍ਕਾਪਕ੍ਕਭਾਵਂ ਉਪਧਾਰੇਤਿ।

ਸਮ੍ਮਾ ਸਮਾਧਿਯਤਿ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾਯਾਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਮਾ ਠਪੀਯਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਪਟਿਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਯਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਚਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਲੋਣਕਪਲ੍ਲਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੩. ਤਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

(੧੧) ੧. ਸਮ੍ਬੋਧਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪੁਬ੍ਬੇਵਸਮ੍ਬੋਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੪. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸਮ੍ਬੋਧਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਬੋਧਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਵ, ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇਯੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਚਤੁਸਚ੍ਚਸ੍ਸ। **ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ**ਤਿ ਬੁਜ੍ਝਨਕਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁੰ ਆਰਭਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ, ਸਮ੍ਬੋਧਿਯਾ ਵਾ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਲਗ੍ਗਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ। ਦੀਪਙ੍ਕਰਸ੍ਸ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਮੂਲੇ ਅਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸਮੋਧਾਨੇਨ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮਿਦ੍ਧਿਤੋ ਪਭੁਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਸਤ੍ਤੋ ਲਗ੍ਗੋ ''ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਮਯਾ ਏਸਾ''ਤਿ ਤਦਧਿਗਮਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮੰ ਅਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋਯੇਵ ਆਗਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਕੋ ਨੁ ਖੋ**ਤਿ ਕਤਮੋ ਨੁ ਖੋ। **ਲੋਕੇ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੇ। **ਅਸ੍ਸਾਦੋ**ਤਿ ਮਧੁਰਾਕਾਰੋ। **ਆਦੀਨਵੋ**ਤਿ ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾਕਾਰੋ। **ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ ਮਯ੍ਹੰ। **ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਿਨਯੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪ੍ਪਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਆਰਬ੍ਭ ਪਟਿਚ੍ਚ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਵਿਨਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ ਪਹੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ''ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਿਨਯੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪ੍ਪਹਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਇਦੰ ਲੋਕਨਿਸ੍ਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਲੋਕਤੋ ਨਿਸ੍ਸਟਤ੍ਤਾ ਲੋਕਨਿਸ੍ਸਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਯਾਵਕੀਵ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੰ ਪਮਾਣੰ ਕਾਲੰ। **ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਵਿਸਿਟ੍ਠੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਅਞ੍ਞਾਸਿੰ। **ਞਾਣਞ੍ਚ ਪਨ ਮੇ ਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਪਦੇਹਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

੨. ਪਠਮਅਸ੍ਸਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਸ੍ਸਾਦਪਰਿਯੇਸਨੰ ਅਚਰਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦਪਰਿਯੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਅਚਰਿੰ। ਕੁਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ? ਸੁਮੇਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। **ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ। **ਸੁਦਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤਿਯੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੪. ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਅਰਿਯਫਲੰ। ਇਤਰੰ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਤ੍ਥੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਫਲਾਨਿ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਚਤੂਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਖਨ੍ਧਲੋਕੋਵ ਕਥਿਤੋ।

੫. ਰੁਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੮. ਪਞ੍ਚਮੰ ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ। ਕਤਰਾਯ ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ? ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾਨੰ ਅਨਾਚਾਰੇ। ਤੇ ਕਿਰ ਗਾਯਨ੍ਤਾ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤਾ ਹਸਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿੰਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਆਰੋਚਯਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਓਵਾਦਤ੍ਥਾਯ ਇਦੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਰੁਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਰੋਦਿਤੰ। **ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਕਿਰਿਯਾ। **ਕੋਮਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਮਾਰਕੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ। **ਦਨ੍ਤਵਿਦੰਸਕਹਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਨ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਾਣਿੰ ਪਹਰਨ੍ਤਾਨੰ ਮਹਾਸਦ੍ਦੇਨ ਹਸਿਤੰ। **ਸੇਤੁਘਾਤੋ ਗੀਤੇ**ਤਿ ਗੀਤੇ ਵੋ ਪਚ੍ਚਯਘਾਤੋ ਹੋਤੁ, ਸਹੇਤੁਕੰ ਗੀਤੰ ਪਜਹਥਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਨਚ੍ਚੇ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤੰ। **ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਮੋਦਿਤਾਨੰ ਸਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਰਣੰ, ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਪਮੁਦਿਤਾਨੰ ਸਨ੍ਤਾਨੰ। **ਸਿਤੰ ਸਿਤਮਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਿਤਕਾਰਣੇ ਸਤਿ ਯੰ ਸਿਤੰ ਕਰੋਥ, ਤੰ ਵੋ ਸਿਤਮਤ੍ਤਾਯ ਅਗ੍ਗਦਨ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਹਟ੍ਠਾਕਾਰਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਾਯਯੇਵ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

੬. ਅਤਿਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯. ਛਟ੍ਠੇ **ਸੋਪ੍ਪਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਾਯ। **ਪਟਿਸੇਵਨਾਯ ਨਤ੍ਥਿ ਤਿਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਯਥਾ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਰੁਚ੍ਚਤਿਯੇਵਾਤਿ ਤਿਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਹਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਉਦਕਂ ਸੁਰਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸੁਰਾਸੋਣ੍ਡੋ ਚ ਮਚ੍ਛੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਤਿਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੭. ਅਰਕ੍ਖਿਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਵਸ੍ਸੁਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਿਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨ ਭਦ੍ਦਕਂ ਮਰਣਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਪਾਯੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਚ੍ਚਯਤਾਯ ਨ ਲਦ੍ਧਕਂ ਹੋਤਿ। **ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ਸਗ੍ਗੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਚ੍ਚਯਤਾਯ ਭਦ੍ਦਕਂ ਹੋਤਿ ਲਦ੍ਧਕਂ। ਤਂ ਪਨ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਂਯੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

੮. ਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਕਤਿਭਾਵਂ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੯. ਪਠਮਨਿਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੨. ਨਵਮੇ **ਨਿਦਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਾਨਿ। **ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਸਮੁਦਯਾਯਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਗਾਮਿਕਮ੍ਮਾਨਂ ਪਿਣ੍ਡਕਰਣਤ੍ਥਾਯ। **ਲੋਭਪਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਭੇਨ ਪਕਤਂ। **ਸਾਵਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਸਦੋਸਂ। **ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਮ੍ਮਸਮੁਦਯਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਗਾਮਿਕਮ੍ਮਾਨਂ ਸਮੁਦਯਾਯ ਪਿਣ੍ਡਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। **ਨ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਮ੍ਮਨਿਰੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਤਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਂ ਵਟ੍ਟਗਾਮਿਕਮ੍ਮਾਨਂ ਨਿਰੋਧਤ੍ਥਾਯ ਨ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ **ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਸਮੁਦਯਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਵਟ੍ਟਗਾਮਿਕਮ੍ਮਾਨਂ ਸਮੁਦਯਤ੍ਥਾਯ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੦. ਦੁਤਿਯਨਿਦਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩. ਦਸਮੇ **ਕਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਗਾਮਿਕਮ੍ਮਾਨਮੇਵ। **ਛਨ੍ਦਰਾਗਟ੍ਠਾਨਿਯੇ**ਤਿ ਛਨ੍ਦਰਾਗਸ੍ਸ ਕਾਰਣਭੂਤੇ। **ਆਰਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਆਗਮ੍ਮ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਟਿਚ੍ਚ। **ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਛਨ੍ਦੋ। **ਯੋ ਚੇਤਸੋ ਸਾਰਾਗੋ**ਤਿ ਯੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਰਾਗੋ ਰਜ੍ਜਨਾ ਰਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਂ, ਏਤਮਹਂ ਸਂਯੋਜਨਂ ਵਦਾਮਿ, ਬਨ੍ਧਨਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ **ਕਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਟ੍ਟਗਾਮਿਕਮ੍ਮਾਨਂ। **ਤਦਭਿਨਿਵਤ੍ਤੇਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਅਭਿਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਯਦਾ ਵਾ ਤੇਨ ਵਿਪਾਕੋ ਞਾਤੋ ਹੋਤਿ ਵਿਦਿਤੋ, ਤਦਾ ਤੇ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਤਞ੍ਞ ਵਿਪਾਕਂ ਅਭਿਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਪਦੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ, **ਤਦਭਿਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੋ। **ਚੇਤਸਾ ਅਭਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਮਗ੍ਗੋਵ। **ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਤਿਵਿਜ੍ਝ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਸਮ੍ਬੋਧਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

(੧੨) ੨. ਆਪਾਯਿਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਆਪਾਯਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੪. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਅਪਾਯਂ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ **ਆਪਾਯਿਕਾ**। ਨਿਰਯਂ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ **ਨੇਰਯਿਕਾ। ਇਦਮਪ੍ਪਹਾਯਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞਤਾਦਿਂ ਪਾਪਧਮ੍ਮਤ੍ਤਯਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਰੂਪਕੋ, ਤੇਸਂ ਵਾ ਆਕਪ੍ਪਂ ਅਵਿਜਹਨੇਨ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ''ਤਿ ਏਵਂਪਟਿਞ੍ਞੋ। **ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤੀ**ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ ਚੋਦੇਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਕਾਮੇਸੁ ਦੋਸੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਨ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋ। **ਪਾਤਬ੍ਯਤਂ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਵਿਤਬ੍ਬਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤਂ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਿਪਾਸਿਤਸ੍ਸ ਪਾਨੀਯਪਿਵਨਸਦਿਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੨. ਦੁਲ੍ਲਭਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫. ਦੁਤਿਯੇ **ਕਤਞ੍ਞੂ ਕਤਵੇਦੀ**ਤਿ ''ਇਮਿਨਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਤੇਨ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਿਦਿਤਂ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕਰਣਕਪੁਗ੍ਗਲੋ।

੩. ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬. ਤਤਿਯੇ ਸੁਖੇਨ ਮੇਤਬ੍ਬੋਤਿ **ਸੁਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯੋ**। ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਮੇਤਬ੍ਬੋਤਿ **ਦੁਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯੋ**। ਪਮੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ **ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯੋ। ਉਨ੍ਨਲੋ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਤਨਲੋ, ਤੁਚ੍ਛਮਾਨਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਪਲੋ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਨਾਦਿਨਾ ਚਾਪਲ੍ਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਮੁਖਰੋ**ਤਿ ਮੁਖਖਰੋ। **ਵਿਕਿਣ੍ਣਵਾਚੋ**ਤਿ ਅਸਞ੍ਞਤਵਚਨੋ। **ਅਸਮਾਹਿਤੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਰਹਿਤੋ। **ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਭਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਭਨ੍ਤਗਾਵਿਭਨ੍ਤਮਿਗਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ। **ਪਾਕਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ**ਤਿ ਵਿਵਟਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

੪. ਆਨੇਞ੍ਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਤਦਸ੍ਸਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਝਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਿ। **ਤਂ ਨਿਕਾਮੇਤੀ**ਤਿ ਤਦੇਵ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। **ਤੇਨ ਚ ਵਿਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਝਾਨੇਨ ਤੁਟ੍ਠਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਤਤ੍ਰ ਠਿਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਝਾਨੇ ਠਿਤੋ। **ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ। **ਤਬ੍ਬਹੁਲਵਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਬਹੁਲਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ। **ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸਹਭਾਵਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । **ਨਿਰਯਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਨਿਰਯਾਦੀਹਿ ਅਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਪਰਪਰਿਯਾਯਵਸੇਨ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨਤੋ ਬਲਵਤਰਂ ਅਕੁਸਲਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਯੇਨ ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਅਪਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯ। **ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਸਾਵਕੋ**ਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ। **ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਭਵੇ**ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਰੂਪਭਵੇ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ। **ਅਧਿਪ੍ਪਯਾਸੋ**ਤਿ ਅਧਿਕਪ੍ਪਯੋਗੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਉਪਪਤ੍ਤਿਜ੍ਝਾਨਂ ਕਥਿਤਂ, ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਤਦੇਵ ਉਪਪਤ੍ਤਿਜ੍ਝਾਨਞ੍ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਞ੍ਚ ਕਥਿਤਂ।

੫. ਵਿਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਦਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੮. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੀਲਸ੍ਸ ਵਿਪਨ੍ਨਾਕਾਰੋ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਫਲਾਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਯਿਟ੍ਠਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਮਹਾਯੋਗੋ। **ਹੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਹੇਣਕਸਕ੍ਕਾਰੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਮ੍ਪਿ ਉਭਯਂ ਫਲਾਭਾਵਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਤਾਨਂ, ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਯਂ ਫਲਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਿਪਾਕੋਤਿ

ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਅਯਂ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਪਰਲੋਕੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, **ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਇਧ ਲੋਕੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਰਲੋਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਮਾਤਾ ਨਤ੍ਥਿ ਪਿਤਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤੀਨਂ ਫਲਾਭਾਵਵਸੇਨ ਵਦਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਤਿ। **ਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯੋ। **ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਸੀਲਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਅਵੇਕਲ੍ਲਭਾਵੋ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੬. ਅਪਣ੍ਣਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੯. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਪਣ੍ਣਕੋ ਮਣੀ**ਤਿ ਛਹਿ ਤਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪਾਸਕੋ। **ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੀਲਞ੍ਚ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਚਾਤਿ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਮਿਸ੍ਸਕਂ ਕਥਿਤਂ। ਸਤ੍ਤਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੮. ਪਠਮਸੋਚੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੧. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸੋਚੇਯ੍ਯਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਚਿਭਾਵਾ। **ਕਾਯਸੋਚੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਸੁਚਿਭਾਵੋ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਤੂਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਅਗਾਰਿਕਪਟਿਪਦਾ ਕਥਿਤਾ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮੀਨਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੯. ਦੁਤਿਯਸੋਚੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੨. ਨਵਮੇ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਂ। **ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਨੀਵਰਣਂ। **ਬ੍ਯਾਪਾਦਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਗਾਥਾਯ ਪਨ **ਕਾਯਸੁਚਿ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਸੁਚਿਂ, ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਸੁਚਿਂ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨਿਨ੍ਹਾਤਪਾਪਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਪਾਪੇ ਨਿਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ। ਇਮਿਨਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨਪਿ ਗਾਥਾਯਪਿ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਕਥਿਤੋਤਿ।

੧੦. ਮੋਨੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੩. ਦਸਮੇ **ਮੋਨੇਯ੍ਯਾਨੀ**ਤਿ ਮੁਨਿਭਾਵਾ। **ਕਾਯਮੋਨੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਮੁਨਿਭਾਵੋ ਸਾਧੁਭਾਵੋ ਪਣ੍ਡਿਤਭਾਵੋ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਯਮੋਨੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਤਿਵਿਧਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਪ੍ਪਹਾਨਂ ਕਾਯਮੋਨੇਯ੍ਯਂ ਨਾਮ। ਅਪਿਚ ਤਿਵਿਧਂ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਮ੍ਪਿ ਕਾਯਮੋਨੇਯ੍ਯਂ, ਤਥਾ ਕਾਯਾਰਮ੍ਮਣੇ ਞਾਣਂ ਕਾਯਮੋਨੇਯ੍ਯਂ, ਕਾਯਪਰਿਞ੍ਞਾ ਕਾਯਮੋਨੇਯ੍ਯਂ, ਪਰਿਞ੍ਞਾਸਹਗਤੋ ਮਗ੍ਗੋ ਕਾਯਮੋਨੇਯ੍ਯਂ, ਕਾਯੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ ਕਾਯਮੋਨੇਯ੍ਯਂ, ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਨਿਰੋਧੋ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਕਾਯਮੋਨੇਯ੍ਯਂ। ਵ**ਚੀਮੋਨੇਯ੍ਯੇ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ – ਯਥਾ ਇਧ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰਨਿਰੋਧੋ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਵਚੀਮੋਨੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਮਨੋਮੋਨੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਞਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਨਿਰੋਧੋ ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਮਨੋਮੋਨੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਕਾਯਮੁਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਮੁਨਿਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ, ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਮੁਨਿਂ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਹਾਯਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਂ। ਖੀਣਾਸਵੋ ਹਿ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਹਾਯੀ ਨਾਮਾਤਿ।

ਆਪਾਯਿਕਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

(੧੩) ੩. ਕੁਸਿਨਾਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕੁਸਿਨਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੪. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਕੁਸਿਨਾਰਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। **ਬਲਿਹਰਣੇ ਵਨਸਣ੍ਡੇ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਵਨਸਣ੍ਡੇ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਭੂਤਬਲਿਕਰਣਤ੍ਥਂ ਬਲਿਂ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਬਲਿਹਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ**ਤਿ ਇਚ੍ਛਮਾਨੋ। **ਸਹਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸਹਤ੍ਥੇਨ। **ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਤੀ**ਤਿ ਅਲਂ ਅਲਨ੍ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਚੇਵ ਹਤ੍ਥਵਿਕਾਰੇਨ ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤਿ। **ਸਾਧੁ ਵਤ ਮਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਧੁ ਵਤ ਮਂ ਅਯਂ। **ਗਥਿਤੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਗੇਧੇਨ ਗਥਿਤੋ। **ਮੁਚ੍ਛਿਤੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮੁਚ੍ਛਨਾਯਯੇਵ ਮੁਚ੍ਛਿਤੋ। **ਅਜ੍ਝੋਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੋ। **ਅਨਿਸ੍ਸਰਣਪਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਛਨ੍ਦਰਾਗਂ ਪਹਾਯ ਸਂਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਰਣਪਞ੍ਞੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਨ ਤਾਦਿਸੋ, ਸਚ੍ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀਤਿ ਅਨਿਸ੍ਸਰਣਪਞ੍ਞੋ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਮਿਸ੍ਸਕਾ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੨. ਭਣ੍ਡਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੫. ਦੁਤਿਯੇ **ਪਜਹਿਂਸੂ**ਤਿ ਪਜਹਨ੍ਤਿ। **ਬਹੁਲਮਕਂਸੂ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਤਯੋ ਵਿਤਕ੍ਕਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੩. ਗੋਤਮਕਚੇਤਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੬. ਤਤਿਯੇ **ਗੋਤਮਕੇ ਚੇਤਿਯੇ**ਤਿ ਗੋਤਮਕਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਭਵਨੇ। ਤਥਾਗਤੋ ਹਿ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਕਦਾਚਿ ਚਾਪਾਲੇ ਚੇਤਿਯੇ, ਕਦਾਚਿ ਸਾਰਨ੍ਦਦੇ, ਕਦਾਚਿ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤੇ, ਕਦਾਚਿ ਗੋਤਮਕੇਤਿ ਏਵਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਦੇਵਕੁਲੇਸੁਯੇਵ ਵਿਹਾਸਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਾਲੇ ਵੇਸਾਲਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਗੋਤਮਕਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਭਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਹਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਗੋਤਮਕੇ ਚੇਤਿਯੇ’’ਤਿ। **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਏਤਂ ‘‘ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾਹ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਵੋਚ।

ਇਦਞ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਰਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ? ਮੂਲਪਰਿਯਾਯਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧ ਆਦਯੋ)। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਉਗ੍ਗਹਿਤਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜਾਨਨਮਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਗ੍ਗਂ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ – ‘‘ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਞਾਤਮੇਵ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਅਞ੍ਞਾਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮੁਖਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮੂਲਪਰਿਯਾਯਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦੇਸਨਾਯ ਨੇਵ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨਂ, ਨ ਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ। ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ‘‘ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ‘ਮਯ੍ਹਂ ਕਥਾ ਨਿਯ੍ਯਾਤੀ’ਤਿ ਮੁਖਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਕਥੇਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਮਨਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਆਰਭਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ‘‘ਇਮੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ, ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਧਾਤੁਯੋ, ਬਾਵੀਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ, ਨਵ ਹੇਤੂ, ਸਤ੍ਤ ਫਸ੍ਸਾ, ਸਤ੍ਤ ਵੇਦਨਾ, ਸਤ੍ਤ ਚੇਤਨਾ, ਸਤ੍ਤ ਸਞ੍ਞਾ, ਸਤ੍ਤ ਚਿਤ੍ਤਾਨੀ’’ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਤਥਾ – ‘‘ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤੇ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨਿਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਮਿ, ਨੋ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਂ। **ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਪਟਿਹਰਣੇਨ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਮਿ, ਨੋ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ। **ਅਲਞ੍ਚ ਪਨ ਵੋ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ। **ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ**ਤਿ ‘‘ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ, ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘੋ’’ਤਿ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਗੁਣਤੋ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਾਨਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਤੁਟ੍ਠਿਂ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥਾਤਿ ਛਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਪਥਵਿਕਮ੍ਪੋ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇਪਿ ਅਹੋਸਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਕਿਰ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਭਾਗੇਨ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡं ਅਭਿਰੂਲ੍ਹੇ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਭਾਗੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ, ਉਤ੍ਤਰਭਾਗੋ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਵਗ੍ਗਂ ਅਭਿਹਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ। ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਂ ਗਤੇ ਪਚ੍ਛਿਮਭਾਗੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ, ਪਾਚੀਨਭਾਗੋ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਵਗ੍ਗਂ ਅਭਿਹਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ। ਉਤ੍ਤਰਦਿਸਂ ਗਤੇ ਉਤ੍ਤਰਦਿਸਾਭਾਗੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਭਾਗੋ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਵਗ੍ਗਂ ਅਭਿਹਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ। ਪਾਚੀਨਦਿਸਂ ਗਤੇ ਪਾਚੀਨਦਿਸਾਭਾਗੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਪਚ੍ਛਿਮਭਾਗੋ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਵਗ੍ਗਂ ਅਭਿਹਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ। ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖੋਪਿ ਸਕਿਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਸਕਿਂ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਵਗ੍ਗਂ ਅਭਿਹਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸੇ ਏਵਂ ਛਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸੀ ਮਹਾਪਥਵੀ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ।

੪. ਭਰਣ੍ਡੁਕਾਲਾਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਕੇਵਲਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਕਪ੍ਪਂ। **ਅਨ੍ਵਾਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ। **ਨਾਦ੍ਦਸਾ**ਤਿ ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਨ ਅਦ੍ਦਸ? ਅਯਂ ਕਿਰ ਭਰਣ੍ਡੁ ਕਾਲਾਮੋ ਸਕਜਾਨਂ ਅਗ੍ਗਪਿਣ੍ਡਂ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਏਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਸਮੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੋ ਆਵਸਥੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਅਦ੍ਦਸ। **ਪੁਰਾਣਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ**ਤਿ ਪੋਰਾਣਕੋ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ। ਸੋ ਕਿਰ ਆਲ਼ਾਰਕਾਲਾਮਕਾਲੇ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਸ੍ਸਮੇ ਅਹੋਸਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵਮਾਹ। **ਸਨ੍ਥਰਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਹੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਂ ਸਨ੍ਥਰਾਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨ੍ਥਰਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਮਞ੍ਚਕੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਕਾਮਾਨਂ ਪਰਿਞ੍ਞਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਨਾਮ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਮਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ। **ਨ ਰੂਪਾਨਂ ਪਰਿਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਭੂਤਂ ਅਰੂਪਾਵਚਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ। **ਨ ਵੇਦਨਾਨਂ ਪਰਿਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਨਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ। **ਨਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਗਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿ। **ਉਦਾਹੁ ਪੁਥੂ**ਤਿ ਉਦਾਹੁ ਨਾਨਾ।

੫. ਹਤ੍ਥਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੮. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਦ੍ਦੋ ਖਯਸੁਨ੍ਦਰਾਭਿਰੂਪਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਨਾਦੀਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਤ੍ਤਿ, ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਪਠਮੋ ਯਾਮੋ, ਚਿਰਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ, ਉਦ੍ਦਿਸਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਖਯੇ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਯਂ ਇਮੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰੋ ਚ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੦੦) ਸੁਨ੍ਦਰੇ।

''ਕੋ ਮੇ ਵਨ੍ਦਤਿ ਪਾਦਾਨਿ, ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਯਸਸਾ ਜਲਂ।
ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ, ਸਬ੍ਬਾ ਓਭਾਸਯਂ ਦਿਸਾ''ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੮੫੭) –

ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਅਭਿਰੂਪੇ। ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੧੫) ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਨੇ। ਇਧ ਪਨ ਸੁਨ੍ਦਰੇ। ਤੇਨ **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਇਟ੍ਠਾਯ ਕਨ੍ਤਾਯ ਮਨਾਪਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਇਧ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਦ੍ਦੋ ਅਭਿਰੂਪੇ, ਵਣ੍ਣਸਦ੍ਦੋ ਪਨ ਛਵਿਥੁਤਿਕੁਲਵਗ੍ਗਕਾਰਣਸਣ੍ਠਾਨਪਮਾਣਰੂਪਾਯਤਨਾਦੀਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋਸਿ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੯੯; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੫੫੩) ਛਵਿਯਂ। ''ਕਦਾ ਸਞ੍ਞੂਲ੍ਹਾ ਪਨ ਤੇ ਗਹਪਤਿ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੭੭) ਥੁਤਿਯਂ। ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਵਣ੍ਣਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੧੫) ਕੁਲਵਗ੍ਗੇ। ''ਅਥ ਕੇਨ ਨੁ ਵਣ੍ਣੇਨ, ਗਨ੍ਧਤ੍ਥੇਨੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੪) ਕਾਰਣੇ। ''ਮਹਨ੍ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਰਾਜਵਣ੍ਣਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੩੮) ਸਣ੍ਠਾਨੇ। ''ਤਯੋ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੬੦੨) ਪਮਾਣੇ। ''ਵਣ੍ਣੋ ਗਨ੍ਧੋ ਰਸੋ ਓਜਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਰੂਪਾਯਤਨੇ। ਸੋ ਇਧ ਛਵਿਯਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤੇਨ **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਅਭਿਰੂਪਚ੍ਛਵਿ, ਇਟ੍ਠਵਣ੍ਣਾ ਮਨਾਪਵਣ੍ਣਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਕੇਵਲਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕੇਵਲ**ਸਦ੍ਦੋ ਅਨਵਸੇਸਯੇਭੁਯ੍ਯਾਬ੍ਯਾਮਿਸ੍ਸਾਨਤਿਰੇਕਦਲ੍ਹਤ੍ਥਵਿਸੰਯੋਗਾਦਿਅਨੇਕਤ੍ਥੋ। ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ''ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੧) ਅਨਵਸੇਸਤਾ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਕੇਵਲਕਪ੍ਪਾ ਚ ਅਙ੍ਗਮਗਧਾ ਪਹੂਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਭੋਜਨੀਯੰ ਆਦਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਮਹਾਵ॰ ੪੩) ਯੇਭੁਯ੍ਯਤਾ। ''ਕੇਵਲਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਵਿਭ॰ ੨੨੫) ਅਬ੍ਯਾਮਿਸ੍ਸਤਾ। ''ਕੇਵਲੰ ਸਦ੍ਧਾਮਤ੍ਤਕੰ ਨੂਨ ਅਯਮਾਯਸ੍ਮਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਮਹਾਵ॰ ੨੪੪) ਅਨਤਿਰੇਕਤਾ। ''ਆਯਸ੍ਮਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਬਾਹਿਯੋ ਨਾਮ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਕੇਵਲਕਪ੍ਪੰ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਠਿਤੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪੩) ਦਲ੍ਹਤ੍ਥਤਾ। ''ਕੇਵਲੀ ਵੁਸਿਤਵਾ ਉਤ੍ਤਮਪੁਰਿਸੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੩.੫੭) ਵਿਸੰਯੋਗੋ। ਇਧ ਪਨ ਅਨਵਸੇਸਤਾ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ।

ਕਪ੍ਪਸਦ੍ਦੋ ਪਨਾਯੰ ਅਭਿਸਦ੍ਦਹਨਵੋਹਾਰਕਾਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਛੇਦਨਵਿਕਪ੍ਪਲੇਸਸਮਨ੍ਤਭਾਵਾਦਿਅਨੇਕਤ੍ਥੋ। ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ''ਓਕਪ੍ਪਨਿਯਮੇਤੰ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ, ਯਥਾ ਤੰ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੮੭) ਅਭਿਸਦ੍ਦਹਨਮਤ੍ਥੋ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਣਕਪ੍ਪੇਹਿ ਫਲੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਚੂਲਵ॰ ੨੫੦) ਵੋਹਾਰੋ। ''ਯੇਨ ਸੁਦੰ ਨਿਚ੍ਚਕਪ੍ਪੰ ਵਿਹਰਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੮੭) ਕਾਲੋ। ''ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੦੯੮; ਚੂਲਨਿ॰ ਕਪ੍ਪਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ੧੧੭, ਕਪ੍ਪਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੬੧) ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ । ''ਅਲਙ੍ਕਤੋ ਕਪ੍ਪਿਤਕੇਸਮਸ੍ਸੂ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਜਾ॰ ੨.੨੨.੧੩੬੮; ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੦੯੪) ਛੇਦਨੰ। ''ਕਪ੍ਪਤਿ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਕਪ੍ਪੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਚੂਲਵ॰ ੪੪੬) ਵਿਕਪ੍ਪੋ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਕਪ੍ਪੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੮੦) ਲੇਸੋ। ''ਕੇਵਲਕਪ੍ਪੰ ਵੇਲੁਵਨੰ ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੯੪) ਸਮਨ੍ਤਭਾਵੋ। ਇਧ ਪਨਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਭਾਵੋ ਅਤ੍ਥੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ **ਕੇਵਲਕਪ੍ਪੰ ਜੇਤਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਵਸੇਸੰ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਜੇਤਵਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾਤਿ ਆਭਾਯ ਫਰਿਤ੍ਵਾ। **ਵਾਲੁਕਾਯਾ**ਤਿ ਸਣ੍ਹਾਯ ਵਾਲੁਕਾਯ। **ਨ ਸਣ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। **ਓਲ਼ਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਵਤਾਯ ਹਿ ਪਥਵਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਮਾਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਪਥਵੀ ਵਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਗ੍ਗਹਿਤਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਨੋ ਅਹੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਮੂਲ੍ਹਕਾ ਵਾਚਾ ਪਰਿਹੀਨਾਯੇਵ ਅਹੇਸੁੰ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵਾਨੋ**ਤਿ ਅਨਿਵਤ੍ਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ।

ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ। **ਉਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ। **ਅਧਿਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਵਿਧੰ ਸੀਲੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਪਞ੍ਚਸੀਲੰ ਉਪਾਦਾਯ ਅਧਿਸੀਲਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਵਿਹੰ ਗਤੋ**ਤਿ ਅਵਿਹਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸ੍ਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੬. ਕਟੁਵਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੯. ਛਟ੍ਠੇ **ਗੋਯੋਗਪਿਲਕ੍ਖਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਵੀਨੰ ਵਿਕ੍ਕਯਟ੍ਠਾਨੇ ਉਟ੍ਠਿਤਪਿਲਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ। **ਰਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਝਾਨਸੁਖਾਭਾਵੇਨ ਰਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦੰ। **ਬਾਹਿਰਸ੍ਸਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਗੁਣਸੁਖਵਸੇਨ ਬਾਹਿਰਸ੍ਸਾਦੰ। **ਕਟੁਵਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠੰ। **ਆਮਗਨ੍ਧੇਨਾ**ਤਿ ਕੋਧਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਗਨ੍ਧੇਨ। **ਅਵਸ੍ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਨ੍ਤੰ। **ਮਕ੍ਖਿਕਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਮਕ੍ਖਿਕਾ। **ਨਾਨੁਪਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਯ ਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਨਾਨ੍ਵਾਸ੍ਸਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨ ਖਾਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਸੰਵੇਗਮਾਪਾਦੀ**ਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਜਾਤੋ।

ਕਟੁਵਿਯਕਤੋਤਿ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਕਤੋ। **ਆਰਕਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਦੂਰੇ ਹੋਤਿ। **ਵਿਘਾਤਸ੍ਸੇਵ ਭਾਗਵਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸੇਵ ਭਾਗੀ। **ਚਰੇਤੀ**ਤਿ ਚਰਤਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਦੁਮ੍ਮੇਧੋ**ਤਿ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤੰ, ਗਾਥਾਸੁ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟੰ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਭਾਸਿਤੰ।

੮. ਦੁਤਿਯਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੧. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਇਦਂ ਤੇ ਮਾਨਸ੍ਮਿਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਤੇ ਨਵਵਿਧੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਦਂ ਤੇ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਤਵ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਤਭਾਵੋ। **ਇਦਂ ਤੇ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਤਵ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ।

੯. ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੨. ਨਵਮੇ **ਆਵਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤਿ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋ ਆਵਹਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ। **ਵਿਵਟੋ ਵਿਰੋਚਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਤੋ ਉਭਤੋ ਅਤ੍ਤੁਤੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਤੋਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਵਿਵਟਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕਤੋ ਵਿਵਟਂ** ਨਾਮ ਅਸਾਧਾਰਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। **ਉਭਤੋ** ਵਿਵਟਂ ਨਾਮ ਸਾਧਾਰਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। **ਅਤ੍ਤੁਤੋ** ਵਿਵਟਂ ਨਾਮ ਪਟਿਲਦ੍ਧਧਮ੍ਮਗੁਣੋ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਵਿਵਟਂ** ਨਾਮ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ।

੧੦. ਲੇਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੩. ਦਸਮੇ **ਅਭਿਣ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਕ੍ਖਣਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ। **ਆਗਾਲ਼੍ਹੇਨਾ**ਤਿ ਗਾਲ਼੍ਹੇਨ ਕਕ੍ਖਲ਼ੇਨ। **ਫਰੁਸੇਨਾ**ਤਿ ਫਰੁਸਵਚਨੇਨ। ਗਾਲ਼੍ਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਫਰੁਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਮਨਾਪੇਨਾ**ਤਿ ਮਨਂ ਅਨਲ੍ਲੀਯਨ੍ਤੇਨ ਅਵਡ੍ਢਨ੍ਤੇਨ। **ਸਨ੍ਧਿਯਤਿਮੇਵਾ**ਤਿ ਘਟਿਯਤਿਯੇਵ। **ਸਂਸਨ੍ਦਤਿਮੇਵਾ**ਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰੋਵ ਹੋਤਿ। **ਸਮ੍ਮੋਦਤਿਮੇਵਾ**ਤਿ ਏਕੀਭਾਵਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਕੁਸਿਨਾਰਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

(੧੪) ੪. ਯੋਧਾਜੀਵਵਗ੍ਗੋ

੧. ਯੋਧਾਜੀਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੪. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਯੁਦ੍ਧਂ ਉਪਜੀਵਤੀਤਿ **ਯੋਧਾਜੀਵੋ। ਰਾਜਾਰਹੋ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ। **ਰਾਜਭੋਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗੋ। **ਅਙ੍ਗਨ੍ਤੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੋ ਵਿਯ ਪਾਦੋ ਵਿਯ ਚ ਅਵਸ੍ਸਂ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਦੂਰੇ ਪਾਤੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਉਦਕੇ ਉਸਭਮਤ੍ਤਂ , ਥਲੇ ਅਟ੍ਠੁਸਭਮਤ੍ਤਂ, ਤਤੋ ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਨ੍ਤਿ ਦੂਰੇ ਕਣ੍ਡਂ ਪਾਤੇਤਿ। ਦੁਟ੍ਠਗਾਮਣਿਅਭਯਸ੍ਸ ਹਿ ਯੋਧਾਜੀਵੋ ਨਵੁਸਭਮਤ੍ਤਂ ਕਣ੍ਡਂ ਪਾਤੇਸਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਭਵੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ। **ਅਕ੍ਖਣਵੇਧੀ**ਤਿ ਅਵਿਰਾਧਿਤਵੇਧੀ, ਅਕ੍ਖਣਂ ਵਾ ਵਿਜ੍ਜੁ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਹਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਪਦਾਲੇਤਾ**ਤਿ ਏਕਤੋਬਦ੍ਧਂ ਫਲਕਸਤਮ੍ਪਿ ਮਹਿਂਸਚਮ੍ਮਸਤਮ੍ਪਿ ਅਙ੍ਗੁਟ੍ਠਪਮਾਣਬਹਲਂ ਲੋਹਪਟ੍ਟਮ੍ਪਿ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਬਹਲਂ ਅਸਨਪਦਰਮ੍ਪਿ ਵਿਦਤ੍ਥਿਬਹਲਂ ਉਦੁਮ੍ਬਰਪਦਰਮ੍ਪਿ ਦੀਘਨ੍ਤੇਨ ਵਾਲਿਕਸਕਟਮ੍ਪਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। **ਨੇਤਂ ਮਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਹੇਤੁਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਪਦਾਲੇਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਪਦਾਲੇਤਿ।

੨. ਪਰਿਸਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੫. ਦੁਤਿਯੇ **ਉਕ੍ਕਾਚਿਤਵਿਨੀਤਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨੀਤਾ ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤਪਰਿਸਾ। **ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾਵਿਨੀਤਾ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨੀਤਾ ਸੁਵਿਨੀਤਪਰਿਸਾ। **ਯਾਵਤਾਵਿਨੀਤਾ**ਤਿ ਪਮਾਣਵਸੇਨ ਵਿਨੀਤਾ, ਪਮਾਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਿਨੀਤਪਰਿਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਯਾਵਤਜ੍ਝਾ''ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਪਨ ਯਾਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਿਨੀਤਪਰਿਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੪. ਉਪ੍ਪਾਦਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਤਾ**ਤਿ ਸਭਾਵਟ੍ਠਿਤਤਾ। **ਧਮ੍ਮਨਿਯਾਮਤਾ**ਤਿ ਸਭਾਵਨਿਯਾਮਤਾ। **ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਚਤੁਭੂਮਕਸਙ੍ਖਾਰਾ। **ਅਨਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਟ੍ਠੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਾ। **ਦੁਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੇਨ ਦੁਕ੍ਖਾ। **ਅਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਵਸਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਅਨਤ੍ਤਾ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਮਿਸ੍ਸਕਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ।

੫. ਕੇਸਕਮ੍ਬਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੮. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਤਨ੍ਤਾਵੁਤਾਨਂ ਵਤ੍ਥਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਤਨ੍ਤੇਹਿ ਵਾਯਿਤਵਤ੍ਥਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੋ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਕੇਸੇਹਿ ਵਾਯਿਤਕਮ੍ਬਲੋ । **ਪੁਥੁਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ। **ਪਟਿਕਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋ ਲਾਮਕੋ। **ਮੋਘਪੁਰਿਸੋ**ਤਿ ਤੁਚ੍ਛਪੁਰਿਸੋ। **ਪਟਿਬਾਹਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਸੇਧੇਤਿ। **ਖਿਪ੍ਪਂ ਉਡ੍ਡੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਕੁਮਿਨਂ ਓਡ੍ਡੇਯ੍ਯ। ਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੮. ਅਸ੍ਸਖਲ਼ੁਙ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੧. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਸ੍ਸਖਲ਼ੁਙ੍ਕੋ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਪੋਤੋ। **ਇਦਮਸ੍ਸ ਜਵਸ੍ਮਿਂ ਵਦਾਮੀ**ਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਞਾਣਜਵੋਤਿ ਵਦਾਮਿ। **ਇਦਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਸ੍ਮਿਂ ਵਦਾਮੀ**ਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਗੁਣਵਣ੍ਣੋਤਿ ਵਦਾਮਿ। **ਇਦਮਸ੍ਸ ਆਰੋਹਪਰਿਣਾਹਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਉਚ੍ਚਭਾਵੋ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਭਾਵੋਤਿ ਵਦਾਮੀਤਿ।

੯. ਅਸ੍ਸਪਰਸ੍ਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੨. ਨਵਮੇ **ਅਸ੍ਸਪਰਸ੍ਸੇ**ਤਿ ਅਸ੍ਸੇਸੁ ਪਰਸ੍ਸੇ। **ਪੁਰਿਸਪਰਸ੍ਸੇ**ਤਿ ਪੁਰਿਸੇਸੁ ਪਰਸ੍ਸੇ, ਪੁਰਿਸਪੁਰਿਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਯਂ ਤੀਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਞਾਣਜਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੦. ਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੩. ਦਸਮੇ **ਭਦ੍ਰੇ**ਤਿ ਭਦ੍ਦਕੇ। **ਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯੇ**ਤਿ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਂ ਜਾਨਨਕੇ ਅਸ੍ਸੇ। **ਪੁਰਿਸਾਜਾਨੀਯੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਕਥਿਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਞਾਣਜਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੧. ਪਠਮਮੋਰਨਿਵਾਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੪. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਨਿਟ੍ਠੋ, ਅਕੁਪ੍ਪਨਿਟ੍ਠੋ ਧੁਵਨਿਟ੍ਠੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਸਦਿਸਮੇਵ।

੧੨. ਦੁਤਿਯਮੋਰਨਿਵਾਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੫. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ **ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਇਜ੍ਝਨਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਨ। **ਆਦੇਸਨਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਆਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਥਨਅਨੁਕਥਨਕਥਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਨ।

੧੩. ਤਤਿਯਮੋਰਨਿਵਾਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੬. ਤੇਰਸਮੇ **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ**ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ। **ਸਮ੍ਮਾਞਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਫਲਞਾਣੇਨ। **ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਸੇਸੇਹਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੇਹਿ। ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਕਥਿਤੋਤਿ।

ਯੋਧਾਜੀਵਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

(੧੫) ੫. ਮਙ੍ਗਲਵੱਗੋ

੧-੯. ਅਕੁਸਲਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੭-੧੫੫. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ। ਦੁਤਿਯੇ **ਸਾਵਜ੍ਜੇਨਾ**ਤਿ ਸਦੋਸੇਨ। ਤਤਿਯੇ ਵਿ**ਸਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਪਕ੍ਖਲਨੇਨ। **ਸਮੇਨਾ**ਤਿ ਅਪਕ੍ਖਲਨੇਨ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਸੁਚਿਨਾ**ਤਿ ਗੂਥਸਦਿਸੇਨ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਮੇਜ੍ਝੇਨ। **ਸੁਚਿਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਮੇਜ੍ਝੇਨ। ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਾਨੇਵ।

੧੦. ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੬. ਦਸਮੇ **ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਤਯੋ ਸੁਚਰਿਤਧਮ੍ਮਾ ਪੂਰਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਦਿਵਸੋ ਲਦ੍ਧਨਕ੍ਖਤ੍ਤਯੋਗੋ ਨਾਮ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਦਾ **ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸ੍ਵੇਵ ਦਿਵਸੋ ਕਤਮਙ੍ਗਲੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਦਾ **ਸੁਮਙ੍ਗਲ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਭਾਤਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਸਦਾ **ਸੁਪ੍ਪਭਾਤ**ਮੇਵ, ਸਯਨਤੋ ਉਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ **ਸੁਹੁਟ੍ਠਿਤ**ਮੇਵ, ਖਣੋਪਿ **ਸੁਕ੍ਖਣੋ**ਵ, ਮੁਹੁਤ੍ਤੋਪਿ **ਸੁਮੁਹੁਤ੍ਤੋ**ਵ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਦਸਚ੍ਛਰਪਮਾਣੋ ਕਾਲੋ ਖਣੋ ਨਾਮ, ਤੇਨ ਖਣੇਨ ਦਸਕ੍ਖਣੋ ਕਾਲੋ ਲਯੋ ਨਾਮ, ਤੇਨ ਲਯੇਨ ਚ ਦਸਲਯੋ ਕਾਲੋ ਖਣਲਯੋ ਨਾਮ, ਤੇਨ ਦਸਗੁਣੋ ਮੁਹੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਤੇਨ ਦਸਗੁਣੋ ਖਣਮੁਹੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮਾਤਿ ਅਯਂ ਵਿਭਾਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸੁਯਿਟ੍ਠਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਸੂ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਤੀਣਿ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਪੂਰਿਤਾਨਿ, ਤਦਾਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਚਾਰੀਸੁ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਸੁਯਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ । **ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਤੇਨ ਕਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਵਡ੍ਢਿਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਦਕ੍ਖਿਣਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ। **ਲਭਨ੍ਤਤ੍ਥੇ ਪਦਕ੍ਖਿਣੇ**ਤਿ ਪਦਕ੍ਖਿਣੇ ਵਡ੍ਢਿਅਤ੍ਥੇਯੇਵ ਲਭਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਮਙ੍ਗਲਵੱਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਤਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

(੧੬) ੬. ਅਚੇਲਕਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੭-੧੬੩. ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ **ਆਗਾਲ਼੍ਹਾ ਪਟਿਪਦਾ**ਤਿ ਗਾਲ਼੍ਹਾ ਕਕ੍ਖਲ਼ਾ ਲੋਭਵਸੇਨ ਥਿਰਗ੍ਗਹਣਾ। **ਨਿਜ੍ਝਾਮਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗਵਸੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਝਾਮਾ ਸਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਤਤ੍ਤਾ। **ਮਜ੍ਝਿਮਾ**ਤਿ ਨੇਵ ਕਕ੍ਖਲ਼ਾ ਨ ਝਾਮਾ ਮਜ੍ਝੇ ਭਵ◌ਾ। **ਅਚੇਲਕੋ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚੇਲੋ ਨਗ੍ਗੋ। **ਮੁਤ੍ਤਾਚਾਰੋ**ਤਿ ਵ◌ਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਚਾਰੋ, ਉਚ੍ਚਾਰਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਲੋਕਿਯਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਚਾਰੇਨ ਵ◌ਿਰਹਿਤੋ ਠਿਤਕੋਵ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਸ੍ਸਾਵ◌ਂ ਕਰੋਤਿ, ਖਾਦਤਿ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। **ਹਤ੍ਥਾਪਲੇਖਨੋ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇ ਪਿਣ੍ਡਮ੍ਹਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਜਿਵ◌੍ਹਾਯ ਹਤ੍ਥਂ ਅਪਲੇਖਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਰਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਹਤ੍ਥਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਦਣ੍ਡਕਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਪਲੇਖਤਿ। ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਗਹਣਤ੍ਥਂ ‘‘ਏਹਿ, ਭਦਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ ਨ ਏਤੀਤਿ **ਨ ਏਹਿਭਦਨ੍ਤਿਕੋ**। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਤਿਟ੍ਠ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋਪਿ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ **ਨ ਤਿਟ੍ਠਭਦਨ੍ਤਿਕੋ**। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਕਿਰ ਸੋ ‘‘ਏਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਕਤਂ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਅਭਿਹਟ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰੇਤਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਆਹਟਭਿਕ੍ਖਂ। **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਰੋਚਿਤਭਿਕ੍ਖਂ। **ਨਿਮਨ੍ਤਨ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਵ◌ਾ ਵ◌ੀਥਿਂ ਵ◌ਾ ਗਾਮਂ ਵ◌ਾ ਪਵ◌ਿਸੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਭਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਨ ਸਾਦਿਯਤਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਨ ਕੁਮ੍ਭਿਮੁਖਾ**ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਿਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਦੀਯਮਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਨ ਕਲ਼ੋਪਿਮੁਖਾ**ਤਿ ਕਲ਼ੋਪੀਤਿ ਉਕ੍ਖਲਿ ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਿ ਵ◌ਾ, ਤਤੋਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ‘‘ਕੁਮ੍ਭਿਕਲ਼ੋਪਿਯੋ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਟਚ੍ਛੁਨਾ ਪਹਾਰਂ ਲਭਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। **ਨ ਏਲ਼ਕਮਨ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਮ੍ਮਾਰਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਦੀਯਮਾਨਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ‘‘ਅਯਂ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨ੍ਤਰਕਰਣਂ ਲਭਤੀ’’ਤਿ। **ਦਣ੍ਡਮੁਸਲੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਦ੍ਵ◌ਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵ◌ੀਸੁ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਦੇਨ੍ਤੇ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਕਬਲ਼ਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤੀਤਿ।

ਨ ਗਬ੍ਭਿਨਿਯਾਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਗਬ੍ਭਿਨਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਦਾਰਕੋ ਕਿਲਮਤਿ, ਪਾਯਨ੍ਤਿਯਾ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਖੀਰਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤਿ, ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਗਤਾਯ ਰਤਿਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਨ ਸਙ੍ਕਿਤ੍ਤੀਸੂ**ਤਿ ਸਙ੍ਕਿਤ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਤਭਤ੍ਤੇਸੁ। ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਸਮਯੇ ਕਿਰ ਅਚੇਲਕਸਾਵਕਾ ਅਚੇਲਕਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤਤੋ ਤਤੋ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਨ੍ਤਿ, ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਚੇਲਕੋ ਤਤੋ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਨ ਯਤ੍ਥ ਸਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਸੁਨਖੋ ‘‘ਪਿਣ੍ਡਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸ ਅਦਤ੍ਵ◌ਾ ਆਹਟਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਤਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤੀਤਿ। **ਸਣ੍ਡਸਣ੍ਡਚਾਰਿਨੀ**ਤਿ ਸਮੂਹਸਮੂਹਚਾਰਿਨੀ । ਸਚੇ ਹਿ ਅਚੇਲਕਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਤ੍ਤਗੇਹਂ ਪਵ◌ਿਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਚ ਪਵ◌ਿਸਨ੍ਤੇਸੁ ਕਲ਼ੋਪਿਮੁਖਾਦੀਸੁ ਨਿਲੀਨਾ ਮਕ੍ਖਿਕਾ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਣ੍ਡਸਣ੍ਡਾ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਆਹਟਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ‘‘ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਕ੍ਖਿਕਾਨਂ ਗੋਚਰਨ੍ਤਰਾਯੋ ਜਾਤੋ’’ਤਿ।

ਥੁਸੋਦਕਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਸ੍ਸਸਮ੍ਭਾਰੇਹਿ ਕਤਸੋਵ◌ੀਰਕਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸੁਰਾਪਾਨਮੇਵ ਸਾਵਜ੍ਜਂ, ਅਯਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਸਾਵਜ੍ਜਸਞ੍ਞੀ। **ਏਕਾਗਾਰਿਕੋ**ਤਿ ਯੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਗੇਹੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਲਭਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। **ਏਕਾਲੋਪਿਕੋ**ਤਿ ਏਕੇਨੇਵ ਆਲੋਪੇਨ ਯਾਪੇਤਿ। **ਦ੍ਵ◌ਾਗਾਰਿਕਾਦੀਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਏਕਿਸ੍ਸਾਪਿ ਦਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਏਕਾਯ ਦਤ੍ਤਿਯਾ। ਦਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਏਕਾ ਖੁਦ੍ਦਕਪਾਤਿ ਹੋਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਅਗ੍ਗਭਿਕ੍ਖਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। **ਏਕਾਹਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਦਿਵਸਨ੍ਤਰਿਕਂ। **ਅਦ੍ਧਮਾਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਦ੍ਧਮਾਸਨ੍ਤਰਿਕਂ। **ਪਰਿਯਾਯਭਤ੍ਤਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾਰਭਤ੍ਤਭੋਜਨਂ, ਏਕਾਹਵ◌ਾਰੇਨ ਦ੍ਵ◌ੀਹਵ◌ਾਰੇਨ ਸਤ੍ਤਾਹਵ◌ਾਰੇਨ ਅਦ੍ਧਮਾਸਵ◌ਾਰੇਨਾਤਿ ਏਵ◌ਂ ਦਿਵਸਵ◌ਾਰੇਨ ਆਭਤਭਤ੍ਤਭੋਜਨਂ। **ਸਾਕਭਕ੍ਖੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ।

ਉਬ੍ਭਟ੍ਠਕੋਤਿ ਉਦ੍ਧਂ ਠਿਤਕੋ। **ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਪ੍ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਵ◌ੀਰਿਯਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਕਣ੍ਟਕਾਪਸ੍ਸਯਿਕੋ**ਤਿ ਅਯਕਣ੍ਟਕੇ ਵ◌ਾ ਪਕਤਿਕਣ੍ਟਕੇ ਵ◌ਾ ਭੂਮਿਯਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਚਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਠਾਨਚਙ੍ਕਮਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ। **ਸੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਯਨ੍ਤੋਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ। ਸਾਯਂ ਤਤਿਯਮਸ੍ਸਾਤਿ **ਸਾਯਤਤਿਯਕਂ**। ਪਾਤੋ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਸਾਯਨ੍ਤਿ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ‘‘ਪਾਪਂ ਪਵ◌ਾਹੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਉਦਕੋਰੋਹਨਾਨੁਯੋਗਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵ◌ਿਹਰਤਿ।

ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿਆਦੀਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਏਕਕਨਿਪਾਤਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਪਟਿਪਦਾ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਯਂ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਨੁਯੋਗਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਨ੍ਤੇ ਅਨੁਪਗਤਾ, ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਨ੍ਤੇਹਿ ਵਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਚੇਲਕਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

੧੭-੧੮. ਪੇਯ੍ਯਜਾਲਵਗ੍ਗਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੪-੧੮੪. **ਸਮਨੁਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਸਮਾਨਜ੍ਝਾਸਯੋ। **ਰਾਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਸ੍ਸ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਅਭਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ। **ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਸਮਾਧੀ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਤੀਹਿਪਿ ਸਮਾਧੀਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ ਕਥਿਤਾ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਹਿ ਨਿਚ੍ਚਾਭਿਨਿਵੇਸ-ਨਿਚ੍ਚਨਿਮਿਤ੍ਤ-ਨਿਚ੍ਚਪਣਿਧਿਆਦੀਨਂ ਅਭਾਵਾ ਇਮਾਨਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ। **ਪਰਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ।

ਪੇਯ੍ਯਜਾਲਵਗ੍ਗਾਦਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮਨੋਰਥਪੂਰਣਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਤਿਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੇ

ਚਤੁਕ੍ਕਨਿਪਾਤ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

੧. ਭਣ੍ਡਗਾਮਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਚਤੁਕ੍ਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਨਨੁਬੋਧਾ**ਤਿ ਅਬੁਜ੍ਝਨੇਨ ਅਜਾਨਨੇਨ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਧਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨੇਨ ਅਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਿਰਿਯਾਯ। **ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਰਕਾਲਂ। **ਸਨ੍ਧਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਤੋ ਭਵਂ ਗਮਨਵਸੇਨ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤਂ। **ਸਂਸਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਗਮਨਾਗਮਨਵਸੇਨ ਸਂਸਰਿਤਂ। **ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਮਯਾ ਚ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਚ। ਅਥ ਵਾ **ਸਨ੍ਧਾਵਿਤਂ ਸਂਸਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਵਨਂ ਸਂਸਰਣਂ ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਅਹੋਸੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਰਿਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸਸ੍ਸ। ਸੀਲਂ ਸਮਾਧਿ ਪਞ੍ਞਾਤਿ ਇਮੇ ਪਨ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਮਗ੍ਗਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਨਾਮੇਨ ਫਲਮੇਵ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ। **ਭਵਤਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਭਵੇਸੁ ਤਣ੍ਹਾ। **ਭਵਨੇਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਭਵਰਜ੍ਜੁ। ਤਣ੍ਹਾਯ ਏਵ ਏਤਂ ਨਾਮਂ। ਤਾਯ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਗੋਣਾ ਵਿਯ ਗੀਵਾਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਤਂ ਭਵਂ ਨੀਯਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਵਨੇਤ੍ਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ। **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਕਰੋ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਰੋ। **ਚਕ੍ਖੁਮਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। ਇਦਮਸ੍ਸ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਪਠਮਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਪਚ੍ਛਾ ਪਨ ਯਮਕਸਾਲਾਨਮਨ੍ਤਰੇ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋਤਿ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

੨. ਪਪਤਿਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਪਪਤਿਤੋ**ਤਿ ਪਤਿਤੋ ਚੁਤੋ। **ਅਪ੍ਪਪਤਿਤੋ**ਤਿ ਅਪਤਿਤੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨੋ ਪਤਿਤੋਯੇਵ ਨਾਮ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਕਿਲੇਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਪਤਿਤਾ ਨਾਮ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਏਕਨ੍ਤਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਨਾਮ।

ਚੁਤਾ ਪਤਨ੍ਤੀਤਿ ਯੇ ਚੁਤਾ, ਤੇ ਪਤਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਪਤਿਤਾ**ਤਿ ਯੇ ਪਤਿਤਾ, ਤੇ ਚੁਤਾ ਨਾਮ। ਚੁਤਤ੍ਤਾ ਪਤਿਤਾ, ਪਤਿਤਤ੍ਤਾ ਚੁਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਰਾਗਰਤ੍ਤਾ। **ਪੁਨਰਾਗਤਾ**ਤਿ ਪੁਨ ਜਾਤਿਂ ਪੁਨ ਜਰਂ ਪੁਨ ਬ੍ਯਾਧਿਂ ਪੁਨ ਮਰਣਂ ਆਗਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਕਤਂ ਕਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤਂ। **ਰਤਂ ਰਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਰਮਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੇ ਗੁਣਜਾਤੇ ਰਮਿਤਂ। **ਸੁਖੇਨਾਨ੍ਵਾਗਤਂ ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਖੇਨ ਸੁਖਂ ਅਨੁਆਗਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ। ਮਾਨੁਸਕਸੁਖੇਨ ਦਿਬ੍ਬਸੁਖਂ, ਝਾਨਸੁਖੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁਖਂ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁਖੇਨ ਮਗ੍ਗਸੁਖਂ, ਮਗ੍ਗਸੁਖੇਨ ਫਲਸੁਖਂ, ਫਲਸੁਖੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਅਧਿਗਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩. ਪਠਮਖਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩. ਤਤਿਯਂ ਦੁਕਨਿਪਾਤਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਗਾਥਾਸੁ ਪਨ **ਨਿਨ੍ਦਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ। **ਨਿਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਗਰਹਤਿ। **ਪਸਂਸਿਯੋ**ਤਿ ਪਸਂਸਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤੋ। **ਵਿਚਿਨਾਤਿ ਮੁਖੇਨ ਸੋ ਕਲਿ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤੋ , ਤੇਨ ਮੁਖੇਨ ਕਲਿਂ ਵਿਚਿਨਾਤਿ ਨਾਮ। **ਕਲਿਨਾ ਤੇਨ ਸੁਖਂ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਚ ਕਲਿਨਾ ਸੁਖਂ ਨ ਪਟਿਲਭਤਿ। **ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾਪਿ ਸਹਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਨਪਿ ਸਕੇਨ ਧਨੇਨ ਚੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋ ਪਰਾਜਯੋ, ਸੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਵ ਕਲੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯੋ ਸੁਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਯੋ ਪਨ ਸਮ੍ਮਗ੍ਗਤੇਸੁ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਦੁਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਅਯਂ ਚਿਤ੍ਤਪਦੋਸੋਵ ਤਤੋ ਕਲਿਤੋ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ ਕਲਿ। ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਰਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸਤਂ ਸਹਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਤਂ ਸਹਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰਬ੍ਬੁਦਗਣਨਾਯ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ। **ਛਤ੍ਤਿਂਸਤੀ**ਤਿ ਅਪਰਾਨਿ ਚ ਛਤ੍ਤਿਂਸਤਿ ਨਿਰਬ੍ਬੁਦਾਨਿ। **ਪਞ੍ਚ ਚਾ**ਤਿ ਅਬ੍ਬੁਦਗਣਨਾਯ ਚ ਪਞ੍ਚ ਅਬ੍ਬੁਦਾਨਿ। **ਯਮਰਿਯਗਰਹੀ**ਤਿ ਯਂ ਅਰਿਯੇ ਗਰਹਨ੍ਤੋ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਏਤ੍ਤਕਂ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ।

੪. ਦੁਤਿਯਖਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਮਾਤਰਿ ਪਿਤਰਿ ਚਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਮਿਤ੍ਤਵਿਨ੍ਦਕੋ ਮਾਤਰਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ, ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਪਿਤਰਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਤਥਾਗਤੇ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ, ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕੇ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ। **ਬਹੁਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਬਹੁਕਮੇਵ। **ਪਸਵਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਲਭਤਿ। **ਤਾਯਾ**ਤਿ ਤਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਅਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾਯ। **ਪੇਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਇਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਅਪਾਯਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੫. ਅਨੁਸੋਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫. ਪਞ੍ਚਮੇ ਅਨੁਸੋਤਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ **ਅਨੁਸੋਤਗਾਮੀ**। ਕਿਲੇਸਸੋਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਨੀਕਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਟਿਸੋਤਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ **ਪਟਿਸੋਤਗਾਮੀ**। **ਠਿਤਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਠਿਤਸਭਾਵੋ। **ਤਿਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਓਘਂ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਪਾਰਙ੍ਗਤੋ**ਤਿ ਪਰਤੀਰਂ ਗਤੋ। **ਥਲੇ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਥਲੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠੋ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ। **ਕਾਮੇ ਚ ਪਟਿਸੇਵਤੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਹਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇ ਪਟਿਸੇਵਤਿ। **ਪਾਪਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਪਾਪਞ੍ਚ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। **ਪਾਪਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵੇਰਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਠਿਤਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਅਨਾਗਾਮੀ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ ਪੁਨ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਅਨਾਗਮਨਤੋ ਠਿਤਤ੍ਤੋ ਨਾਮ।

ਤਣ੍ਹਾਧਿਪਨ੍ਨਾਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਧਿਪਨ੍ਨਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਾ, ਤਣ੍ਹਂ ਵਾ ਅਧਿਪਨ੍ਨਾ ਅਜ੍ਝੋਗਾਲ੍ਹਾ। **ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੇਖੋ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਠਿਤੋ। **ਅਪਰਿਹਾਨਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਅਪਰਿਹੀਨਸਭਾਵੋ। **ਚੇਤੋਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਵਸੀਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਏਵਰੂਪੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਹੋਤਿ, ਇਧ ਪਨ ਅਨਾਗਾਮੀ ਕਥਿਤੋ। **ਸਮਾਹਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ**ਤਿ ਸਮਾਹਿਤਛਲ਼ਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ। **ਪਰੋਪਰਾ**ਤਿ ਪਰੋਵਰਾ ਉਤ੍ਤਮਲਾਮਕਾ, ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮੇਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਞਾਣੇਨ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਵਿਧੂਪਿਤਾ**ਤਿ ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਤਾ ਞਾਪਿਤਾ ਵਾ। **ਵੁਸਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਲੋਕਨ੍ਤਗੂ**ਤਿ ਤਿਵਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਗਤੋ। **ਪਾਰਗਤੋ**ਤਿ ਛਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਾਰਗਤੋ। ਇਧ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਕਥਿਤੋ। ਇਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਗਾਥਾਸੁਪਿ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੬. ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਨੁਪਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਅਨੁਪਾਗਤੋ। **ਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸਖਨ੍ਧਕਪਰਿਵਾਰਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤਮਙ੍ਗਲਸੁਤ੍ਤਰਤਨਸੁਤ੍ਤ-ਨਾਲ਼ਕਸੁਤ੍ਤਤੁਵਟਕਸੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਚ ਸੁਤ੍ਤਨਾਮਕਂ ਤਥਾਗਤਵਚਨਂ **ਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਗਾਥਕਂ ਸੁਤ੍ਤਂ **ਗੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਵਿਸੇਸੇਨ ਸਂਯੁਤ੍ਤਕੇ ਸਕਲੋਪਿ ਸਗਾਥਾਵਗ੍ਗੋ। ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ, ਨਿਗ੍ਗਾਥਕਸੁਤ੍ਤਂ, ਯਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਅਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ, ਤਂ **ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਧਮ੍ਮਪਦ-ਥੇਰਗਾਥਾ-ਥੇਰਿਗਾਥਾ ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤੇ ਨੋਸੁਤ੍ਤਨਾਮਿਕਾ ਸੁਦ੍ਧਿਕਗਾਥਾ ਚ **ਗਾਥਾ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੋਮਨਸ੍ਸਞਾਣਮਯਿਕਗਾਥਾਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇਅਸੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ **ਉਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ‘‘ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾ’’ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਦਸੁਤ੍ਤਰਸਤਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ **ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਪਣ੍ਣਕਜਾਤਕਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਞਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਕਸਤਾਨਿ **ਜਾਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਾ ਧਮ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੇ’’ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਅਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ **ਅਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਚੂਲ਼ਵੇਦਲ੍ਲਮਹਾਵੇਦਲ੍ਲਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਸਙ੍ਖਾਰਭਾਜਨਿਯਮਹਾਪੁਣ੍ਣਮਸੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵੇਦਞ੍ਚ ਤੁਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਲਦ੍ਧਾ ਲਦ੍ਧਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ **ਵੇਦਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਨ ਅਤ੍ਥਮਞ੍ਞਾਯ ਨ ਧਮ੍ਮਮਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਧਮ੍ਮਂ ਸਹਸੀਲਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਂ ਨ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਠਮਵਾਰੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਕਥਿਤੋ, ਦੁਤਿਯੇ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਖੀਣਾਸਵੋ, ਤਤਿਯੇ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਦੁਸ੍ਸੀਲੋ, ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਖੀਣਾਸਵੋ।

ਸੀਲੇਸੁ ਅਸਮਾਹਿਤੋਤਿ ਸੀਲੇਸੁ ਅਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ। **ਸੀਲਤੋ ਚ ਸੁਤੇਨ ਚਾ**ਤਿ ਸੀਲਭਾਗੇਨ ਚ ਸੁਤਭਾਗੇਨ ਚ ‘‘ਅਯਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਤਂ ਗਰਹਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਸੁਤੇਨ ਸੁਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤਂ,

ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਸੁਤੰ ਸਮ੍ਪਜਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। **ਨਾਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਜਜ੍ਜਤੇ**ਤਿ ਸੁਤਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਮ੍ਪਜਜ੍ਜਤਿ। **ਧਮ੍ਮਧਰ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤਧਮ੍ਮਾਨੰ ਆਧਾਰਭੂਤੰ। **ਸਪ੍ਪਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਪਞ੍ਞੰ। **ਨੇਕ੍ਖੰ ਜਮ੍ਬੋਨਦਸ੍ਸੇ**ਵਾਤਿ ਜਮ੍ਬੁਨਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਜਾਤਿਸੁਵਣ੍ਣੰ, ਤਸ੍ਸ ਜਮ੍ਬੁਨਦਸ੍ਸ ਨੇਕ੍ਖੰ ਵਿਯ, ਪਞ੍ਚਸੁਵਣ੍ਣਪਰਿਮਾਣੰ ਸੁਵਣ੍ਣਘਟਿਕੰ ਵਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੭. ਸੋਭਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਵਿਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਵੇਯਜਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਵਿਨੀਤਾ**ਤਿ ਵਿਨਯੰ ਉਪੇਤਾ ਸੁਵਿਨੀਤਾ। **ਵਿਸਾਰਦਾ**ਤਿ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜੇਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਧਮ੍ਮਧਰਾ**ਤਿ ਸੁਤਧਮ੍ਮਾਨੰ ਆਧਾਰਭੂਤਾ। **ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਗਾਥਾਯ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਕੇਕਸ੍ਸੇਵ ਏਕੇਕੋ ਗੁਣੋ ਕਥਿਤੋ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ।

੮. ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਾਰਜ੍ਜਪਟਿਪਕ੍ਖੋ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜੰ, ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਾਰਜ੍ਜਾਭਾਵੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੋਮਨਸ੍ਸਮਯਞਾਣਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ। **ਆਸਭੰ ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੰ ਉਤ੍ਤਮਟ੍ਠਾਨੰ। ਆਸਭਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾ, ਤੇਸੰ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਿਚ ਗਵਸਤਜੇਟ੍ਠਕੋ ਉਸਭੋ, ਗਵਸਹਸ੍ਸਜੇਟ੍ਠਕੋ ਵਸਭੋ। ਵਜਸਤਜੇਟ੍ਠਕੋ ਵਾ ਉਸਭੋ, ਵਜਸਹਸ੍ਸਜੇਟ੍ਠਕੋ ਵਸਭੋ , ਸਬ੍ਬਗਵਸੇਟ੍ਠੋ ਸਬ੍ਬਪਰਿਸ੍ਸਯਸਹੋ ਸੇਤੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਮਹਾਭਾਰਵਹੋ ਅਸਨਿਸਤਸਦ੍ਦੇਹਿਪਿ ਅਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਿਯੋ ਨਿਸਭੋ, ਸੋ ਇਧ ਉਸਭੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੰ। ਉਸਭਸ੍ਸ ਇਦਨ੍ਤਿ **ਆਸਭੰ। ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਪਥਵਿੰ ਉਪ੍ਪੀਲੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥਾਨੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਆਸਭੰ ਵਿਯਾਤਿ ਆਸਭੰ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਨਿਸਭਸਙ੍ਖਾਤੋ ਉਸਭੋ ਚਤੂਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਪਥਵਿੰ ਉਪ੍ਪੀਲੇਤ੍ਵਾ ਅਚਲਟ੍ਠਾਨੇਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵੰ ਤਥਾਗਤੋਪਿ ਚਤੂਹਿ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਪਾਦੇਹਿ ਅਟ੍ਠਪਰਿਸਪਥਵਿੰ ਉਪ੍ਪੀਲੇਤ੍ਵਾ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਕੇਨਚਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤੇਨ ਅਕਮ੍ਪਿਯੋ ਅਚਲਟ੍ਠਾਨੇਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਏਵੰ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨੋਵ ਤੰ ਆਸਭੰ ਠਾਨੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਿ ਆਰੋਪੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਆਸਭੰ ਠਾਨੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ।

ਪਰਿਸਾਸੂਤਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਪਰਿਸਾਸੁ। **ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਤੀ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਨਾਦੰ ਅਭੀਤਨਾਦੰ ਨਦਤਿ, ਸੀਹਨਾਦਸਦਿਸੰ ਵਾ ਨਾਦੰ ਨਦਤਿ। ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਸੀਹਨਾਦਸੁਤ੍ਤੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਵਾ ਸੀਹੋ ਸਹਨਤੋ ਚ ਹਨਨਤੋ ਚ ਸੀਹੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵੰ ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕਧਮ੍ਮਾਨੰ ਸਹਨਤੋ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾਨਞ੍ਚ ਹਨਨਤੋ ਸੀਹੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਹਸ੍ਸ ਨਾਦੰ ਸੀਹਨਾਦੰ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਸੀਹੋ ਸੀਹਬਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਿਸਾਰਦੋ ਵਿਗਤਲੋਮਹੰਸੋ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਤਿ, ਏਵੰ ਤਥਾਗਤਸੀਹੋਪਿ ਤਥਾਗਤਬਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਟ੍ਠਸੁ ਪਰਿਸਾਸੁ ਵਿਸਾਰਦੋ ਵਿਗਤਲੋਮਹੰਸੋ ''ਇਤਿ ਰੂਪ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਾਨਾਵਿਧਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਪਰਿਸਾਸੁ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਤੀ''ਤਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਬ੍ਰਹ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠੰ ਉਤ੍ਤਮੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧੰ। ਚਕ੍ਕਸਦ੍ਦੋ ਪਨਾਯੰ –

''ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰ ਲਕ੍ਖਣੇ ਚ, ਰਥਙ੍ਗੇ ਇਰਿਯਾਪਥੇ।
ਦਾਨੇ ਰਤਨਧਮ੍ਮੂਰ-ਚਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਚ ਦਿਸ੍ਸਤਿ।
ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੇ ਇਧ ਮਤੋ, ਤਞ੍ਚ ਦ੍ਵੇਧਾ ਵਿਭਾਵਯੇ''॥

''ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਕ੍ਕਾਨਿ, ਯੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨੰ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੧) ਹਿ ਅਯੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਪਾਦਤਲੇਸੁ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਜਾਤਾਨੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੫) ਏਤ੍ਥ ਲਕ੍ਖਣੇ। ''ਚਕ੍ਕੰਵ ਵਹਤੋ ਪਦ''ਨ੍ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੧) ਏਤ੍ਥ ਰਥਙ੍ਗੇ। ''ਚਤੁਚਕ੍ਕੰ ਨਵਦ੍ਵਾਰ''ਨ੍ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੯) ਏਤ੍ਥ ਇਰਿਯਾਪਥੇ। ''ਦਦੰ ਭੁਞ੍ਜ ਮਾ ਚ ਪਮਾਦੋ, ਚਕ੍ਕੰ ਵਤ੍ਤਯ

ਸਬ੍ਬਪਾਣਿਨ’’ਨ੍ਤਿ (ਜਾ॰ ੧.੭.੧੪੯) ਏਤ੍ਥ ਦਾਨੇ। ‘‘ਦਿਬ੍ਬਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੪੩; ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੫੬) ਏਤ੍ਥ ਰਤਨਚਕ੍ਕੇ। ‘‘ਮਯਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਚਕ੍ਕ’’ਨ੍ਤਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੫੬੨) ਏਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੇ। ‘‘ਇਚ੍ਛਾਹਤਸ੍ਸ ਪੋਸਸ੍ਸ, ਚਕ੍ਕਂ ਭਮਤਿ ਮਤ੍ਥਕੇ’’ਤਿ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੦੪; ੧.੫.੧੦੩) ਏਤ੍ਥ ਉਰਚਕ੍ਕੇ। ‘‘ਖੁਰਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਚੇਪਿ ਚਕ੍ਕੇਨਾ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੬੬) ਏਤ੍ਥ ਪਹਰਣਚਕ੍ਕੇ। ‘‘ਅਸਨਿਵਿਚਕ੍ਕ’’ਨ੍ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੬੧; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੬੨) ਏਤ੍ਥ ਅਸਨਿਮਣ੍ਡਲੇ। ਇਧ ਪਨਾਯਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੇ ਮਤੋ।

ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਦੁਵਿਧਂ ਹੋਤਿ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਞ੍ਚ ਦੇਸਨਾਞਾਣਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾਪਭਾਵਿਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਿਯਫਲਾਵਹਂ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਂ, ਕਰੁਣਾਪਭਾਵਿਤਂ ਸਾਵਕਾਨਂ ਅਰਿਯਫਲਾਵਹਂ ਦੇਸਨਾਞਾਣਂ। ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਤੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ। ਤੁਸਿਤਭਵਨਤੋ ਵਾ ਯਾਵ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ। ਦੀਪਙ੍ਕਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਾ ਯਾਵ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ। ਦੇਸਨਾਞਾਣਮ੍ਪਿ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਯਾਵ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਪਵਤ੍ਤਂ ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ, ਦੇਸਨਾਞਾਣਂ ਲੋਕਿਯਂ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਪਨੇਤਂ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਂ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂਯੇਵ ਓਰਸਞਾਣਂ।

ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤੇ ਪਟਿਜਾਨਤੋਤਿ ‘‘ਅਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ ਮਯਾ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਜਾਨਤੋ ਤਵ। **ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਇਮੇ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਾ ਤਯਾ ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ। **ਤਤ੍ਰ ਵਤਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ‘‘ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਦਸ੍ਸਿਤਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਸਹਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਹੇਤੁਨਾ ਸਕਾਰਣੇਨ ਵਚਨੇਨ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਗ੍ਗਲੋਪਿ ਧਮ੍ਮੋਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ । ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯੋ ਮਂ ਪਟਿਚੋਦੇਸ੍ਸਤਿ। ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮੋ ਤਯਾ ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਮਂ ਪਟਿਚੋਦੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖੇਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਖੇਮਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯਂ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤਂ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਞਾਣਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਹਿ ‘‘ਅਯਂ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮੋ ਤਯਾ ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਚੋਦਕਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਾ ਚੋਦਨਾਕਾਰਣਂ ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਤੋ ‘‘ਸਭਾਵਬੁਦ੍ਧੋਯੇਵ ਵਤ ਸਮਾਨੋ ਅਹਂ ਬੁਦ੍ਧੋਸ੍ਮੀਤਿ ਵਦਾਮੀ’’ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਲਵਤਰਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਞਾਣਂ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਂ ਨਾਮ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਖੇਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ**। ਤੇ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਵੀਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਵੀਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਹਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਦੁਕ੍ਕਟਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰੋਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਮੇਥੁਨਂ ਸੇਵਤੋ ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਿਸ੍ਸਂਸਯਮੇਵ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤਿ।

ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਤੇ ਅਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਰਾਗਕ੍ਖਯਾਦੀਸੁ ਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ। **ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ**ਤਿ ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਦਿਧਮ੍ਮੋ ਕਥਿਤੋ। **ਤਤ੍ਰ ਵਤ ਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਧਮ੍ਮੇ ਮਂ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵ**ਾਦਪਥਾ**ਤਿ ਵਾਦਾਯੇਵ। **ਪੁਥੂ**ਤਿ ਬਹੂ। **ਸਿਤਾ**ਤਿ ਉਪਨਿਬਦ੍ਧਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਾ। ਅਥ ਵਾ **ਪੁਥੁਸ੍ਸਿਤਾ**ਤਿ ਪੁਥੁਭਾਵਂ ਸਿਤਾ ਉਪਗਤਾ, ਪੁਥੂਹਿ ਵਾ ਸਿਤਾਤਿਪਿ ਪੁਥੁਸ੍ਸਿਤਾ। **ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ**ਤਿ ਏਤਰਹਿਪਿ ਯਂ ਵਾਦਪਥਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। **ਨ ਤੇ ਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇ ਵਾਦਪਥਾ ਨ ਭਵਨ੍ਤਿ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸਪਿ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਸ੍ਸਪਿ ਏਤਂ ਨਾਮਂ। ਤੇਸੁ ਦੇਸਨਾਞਾਣਂ ਲੋਕਿਯਂ, ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ। **ਕੇਵਲੀ**ਤਿ ਸਕਲਗੁਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਤਾਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਥਾਵਿਧਂ।

੯. ਤਣ੍ਹੁਪ੍ਪਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯. ਨਵਮੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਏਤੇਸੂਤਿ **ਉਪ੍ਪਾਦਾ**। ਕਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ? ਤਣ੍ਹਾ। ਤਣ੍ਹਾਯ ਉਪ੍ਪਾਦਾ **ਤਣ੍ਹੁਪ੍ਪਾਦਾ**, ਤਣ੍ਹਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਤਣ੍ਹਾਕਾਰਣਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚੀਵਰਹੇਤੂ**ਤਿ ''ਕਤ੍ਥ ਮਨਾਪਂ ਚੀਵਰਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚੀਵਰਕਾਰਣਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਇਤਿਭਵਾਭਵਹੇਤੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤੀ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਯਥਾ ਚੀਵਰਾਦਿਹੇਤੁ, ਏਵਂ ਭਵਾਭਵਹੇਤੁਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਵਾਭ**ਵੋਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਪਣੀਤਤਰਾਨਿ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਾਦੀਨਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਨਿ। ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਭਵੇਸੁ ਪਣੀਤਤਰਪਣੀਤਤਮਭਵੋਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੇਵ।

ਤਣ੍ਹਾਦੁਤਿਯੋਤਿ ਅਯਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤੋ ਅਨਮਤਗ੍ਗੇ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟੇ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਨ ਏਕਕੋਵ ਸਂਸਰਤਿ, ਤਣ੍ਹਂ ਪਨ ਦੁਤਿਯਿਕਂ ਲਭਨ੍ਤੋਵ ਸਂਸਰਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਤਣ੍ਹਾਦੁਤਿਯੋ''ਤਿ। **ਇਤ੍ਥਭਾਵਞ੍ਞਥਾਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਤ੍ਥਭਾਵੋ ਨਾਮ ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ ਨਾਮ ਅਨਾਗਤਤ੍ਤਭਾਵੋ। ਏਵਰੂਪੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਇਤ੍ਥਭਾਵੋ ਨਾਮ, ਨ ਏਵਰੂਪੋ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ ਨਾਮ। ਤਂ ਇਤ੍ਥਭਾਵਞ੍ਞਥਾਭਾਵਂ। **ਸਂਸਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਾਨਂ ਪਟਿਪਾਟਿਂ। **ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ। **ਏਵਮਾਦੀਨ**ਵਂ **ਞਤ੍**ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਆਦੀਨਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਤਣ੍ਹਂ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭ**ਵਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਹਂ ਚ ''ਅਯਂ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸਮ੍ਭੂਤੋ ਸਭਾਵੋ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਖੀਣਾਸਵਂ ਥੋਮੇਨ੍ਤੋ **ਵੀਤਤਣ੍ਹੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨਾਦਾਨੋ**ਤਿ ਨਿਗ੍ਗਹਣੋ। **ਸਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇ**ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇ ਵੇਪੁਲ੍ਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਚਰੇਯਜ ਵਿਹਰੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਾਥਾਸੁ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

੧੦. ਯੋਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦. ਦਸਮੇ ਵਟ੍ਟਸ੍ਮਿਂ ਯੋਜੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਯੋਗਾ। ਕਾਮਯੋਗੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕੋ ਰਾਗੋ ਕਾਮਯੋਗੋ। ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ **ਭਵਯੋਗੋ**, ਤਥਾ ਝਾਨਨਿਕਨ੍ਤਿ। ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿਸਹਗਤੋ ਚ ਰਾਗੋ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਚ **ਦਿਟ੍ਠਿਯੋਗੋ**। ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਂ **ਅਵਿਜ੍ਜਾਯੋਗੋ**। ਕਾਮੇਸੁ ਵਾ ਯੋਜੇਤੀਤਿ ਕਾਮਯੋਗੋ। ਭਵੇਸੁ ਯੋਜੇਤੀਤਿ ਭਵਯੋਗੋ। ਦਿਟ੍ਠੀਸੁ ਯੋਜੇਤੀਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋਗੋ। ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਯੋਜੇਤੀਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯੋਗੋਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਨਂਯੇਵੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ।

ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮੁਦਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ। **ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮ**ਨ੍ਤਿ ਭੇਦਂ। **ਅਸ੍ਸਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਮਧੁਰਭਾਵਂ। **ਆਦੀਨਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਧੁਰਭਾਵਂ ਦੋਸਂ। **ਨਿਸ੍ਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਟਭਾਵਂ। **ਕਾਮੇਸੂ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਸੁ। **ਕਾਮਰਾਗੋ**ਤਿ ਕਾਮੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਰਾਗੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਨੁਸੇਤੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। **ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਮਯੋਗੋ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਂ ਕਾਮੇਸੁ ਯੋਜਨਕਾਰਣਂ ਬਨ੍ਧਨਕਾਰਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਾਦਿਕਾਰਣਾਨਂ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਅਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਣਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵੇਨ ਅਞ੍ਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾ। **ਇਤਿ ਕਾਮਯੋਗੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਤਿ ਸਦ੍ਦੋ ਚਤੂਹਿਪਿ ਯੋਗੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ ''ਏਵਂ ਕਾਮਯੋਗੋ, ਏਵਂ ਭਵਯੋਗੋ''ਤਿ। **ਸਂਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ। **ਪਾਪਕੇਹੀ**ਤਿ ਲਾਮਕੇਹਿ। **ਅਕੁਸਲੇਹੀ**ਤਿ ਅਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤੇਹਿ। **ਸਂਕਿਲੇਸਿਕੇਹੀ**ਤਿ ਸਂਕਿਲੇਸਨਕੇਹਿ, ਪਸਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਸਨ੍ਨਭਾਵਦੂਸਕੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੋਨੋਬ੍ਭਵਿਕੇਹੀ**ਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੇਹਿ। **ਸਦਰੇਹੀ**ਤਿ ਸਦਰਥੇਹਿ। **ਦੁਕ੍ਖਵਿਪਾਕੇਹੀ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਕਾਲੇ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਾਦਕੇਹਿ। **ਆਯਤਿਂ ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਿਕੇਹੀ**ਤਿ ਅਨਾਗਤੇ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੇਹਿ। **ਤਸ੍ਮਾ ਅਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਯੋਗੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਏਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਚਤੂਹਿ ਯੋਗੇਹਿ ਖੇਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਨਧਿਗਤਤ੍ਤਾ ਨ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਵਿਸਂਯੋਗੋਤਿ ਵਿਸਂਯੋਜਨਕਾਰਣਾਨਿ। **ਕਾਮਯੋਗਵਿਸਂਯੋਗੋ**ਤਿ ਕਾਮਯੋਗਤੋ ਵਿਸਂਯੋਜਨਕਾਰਣਂ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਸੁਭਜ੍ਝਾਨਂ ਕਾਮਯੋਗਵਿਸਂਯੋਗੋ, ਤਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਗਤੋ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੋ ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਕਾਮਯੋਗਵਿਸਂਯੋਗੋ ਨਾਮ। ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਭਵਯੋਗਵਿਸਂਯੋਗੋ ਨਾਮ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋਗਵਿਸਂਯੋਗੋ ਨਾਮ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯੋਗਵਿਸਂਯੋਗੋ ਨਾਮ। ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਭਵਯੋਗੇਨ ਚੂਭਯਨ੍ਤਿ ਭਵਯੋਗੇਨ ਚ ਸਂਯੁਤ੍ਤਾ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਿਯ੍ਯੋ ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਯੋਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਰਕ੍ਖਤਾ**ਤਿ ਪੁਰਤੋ ਕਤਾ, ਪਰਿਵਾਰਿਤਾ ਵਾ। **ਕਾਮੇ ਪਰਿਵ੍ਵਾਯਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਧੇਪਿ ਕਾਮੇ ਪਰਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਭਵਯੋਗਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਸੋ**ਤਿ ਭਵਯੋਗਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਪਰਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਸਮੂਹਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਸਮੂਹਨਿਤ੍ਵਾ। **ਵਿਰਾਜਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਰਾਜੇਨ੍ਤੋ, ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ ਵਾ। ''ਵਿਰਾਜੇਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ ਹੋਤਿ, ''ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਫਲਂ। **ਮੁਨੀ**ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਮੁਨਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਗਾਥਾਸੁਪਿ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਭਣ੍ਡਗਾਮਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਚਰਵੱਗੋ

੧. ਚਰਸੁੱਤਵੰਣਨਾ

੧੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਧਿਵਾਸੇਤੀ**ਤਿ ਚਿੱਤਂ ਅਧਿਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਸੇਤਿ। **ਨਪ੍ਪਜਹਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਰਿੱਚਜਤਿ। **ਨ ਵਿਨੋਦੇਤੀ**ਤਿ ਨ ਨੀਹਰਤਿ। **ਨ ਬਜਨ੍ਤੀਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਨ ਵਿਗਤਨ੍ਤਂ ਪਰਿੱਚਛਿੰਨਪਰਿਵਟੁਮਂ ਕਰੋਤਿ। **ਨ ਅਨਭਾਵਂ ਗਮੇਤੀ**ਤਿ ਨ ਅਨੁਅਭਾਵਂ ਅਵਡ੍ਢਿਂ ਵਿਨਾਸਂ ਗਮੇਤਿ। **ਚਰਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਚਰਨ੍ਤੋਪਿ। **ਅਨਾਤਾਪੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੀਰਿਯੋ। **ਅਨੋੱਤਾਪੀ**ਤਿ ਉਪਵਾਦਭਯਰਹਿਤੋ। **ਸਤਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿੱਚਂ। **ਸਮਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅੱਤ੍ਥਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ਵੁੱਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅੱਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਗਾਥਾਸੁ **ਗੇਹਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਨਿਸ੍ਸਿਤਂ। **ਮੋਹਨੇਯ੍ਯੇਸੂ**ਤਿ ਮੋਹਜਨਕੇਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ। **ਅਭਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਭਾਜਨਭੂਤੋ। **ਫੁੱਟ੍ਠੁਂ ਸਮ੍ਬੋਧਿਮੁੱਤਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹੱਤਮੱਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਂ ਉੱਤਮਞਾਣਂ ਫੁਸਿਤੁਂ।

੨. ਸੀਲਸੁੱਤਵੰਣਨਾ

੧੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੀਲਾ। **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾ। **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਂਵੁਤਾ**ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੀਲੇਨ ਸਂਵੁਤਾ ਪਿਹਿਤਾ ਉਪੇਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਥ। **ਆਚਾਰਗੋਚਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਆਚਾਰੇਨ ਚ ਗੋਚਰੇਨ ਚ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਮੁਪਾਗਤਾ ਭਵਥ। **ਅਣੁਮੱਤੇਸੁ ਵੱਜੇਸੂ**ਤਿ ਅਣੁਪ੍ਪਮਾਣੇਸੁ ਦੋਸੇਸੁ। **ਭਯਦਸ੍ਸਾਵੀਨੋ**ਤਿ ਤਾਨਿ ਅਣੁਮੱਤਾਨਿ ਵੱਜਾਨਿ ਭਯਤੋ ਦਸ੍ਸਨਸੀਲਾ। **ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਥ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੂ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਸਮਾਦਾਤਬ੍ਬਂ ਸਮਾਦਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਥ। ''ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਾਨਂ...ਪੇ॰... ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੂ''ਤਿ ਏੱਤਕੇਨ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਾਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖੱਤੁਯੇ ਸਮਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚੇਵ ਪਟਿਲੱਦ੍ਧਗੁਣੇਸੁ ਚ ਵੰਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਉੱਤਰਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਕਿਮਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤੱਤ੍ਥ **ਕਿਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਿਂ ਭਵੇਯ੍ਯ।

ਯਤਂ ਚਰੇਤਿ ਯਥਾ ਚਰਨ੍ਤੋ ਯਤੋ ਹੋਤਿ ਸਂਯਤੋ, ਏਵਂ ਚਰੇਯ੍ਯ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬੱਤ੍ਥ। **ਅੱਚ੍ਛੇ**ਤਿ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ। **ਯਤਮੇਨਂ ਪਸਾਰਯੇ**ਤਿ ਯਂ ਅਙ੍ਗਪੱਚ੍ਚਙ੍ਗਂ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਯਤਂ ਸਂਯਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ। **ਉੱਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਰਿ। **ਤਿਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮੱਜ੍ਝਂ। **ਅਪਾਚੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਧੋ। ਏੱਤਾਵਤਾ ਅਤੀਤਾ ਪੱਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਨਾਗਤਾ ਚ ਪਞ੍ਚੱਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਕਥਿਤਾ। **ਯਾਵਤਾ**ਤਿ ਪਰਿੱਚ੍ਛੇਦਵਚਨਂ। **ਜਗਤੋ ਗਤੀ**ਤਿ ਲੋਕਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਫੱਤਿ। **ਸਮਵੇਕ੍ਖਿਤਾ ਚ ਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਉਦਯਬ੍ਬਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ ਅਤੀਤਾਦਿਭੇਦਾਨਂ ਪਞ੍ਚੱਕ੍ਖਨ੍ਧਧਮ੍ਮਾਨਂ ਉਦਯਞ੍ਚ ਵਯਞ੍ਚ ਸਮਵੇਕ੍ਖਿਤਾ। ''ਪਞ੍ਚੱਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਉਦਯਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਲੱਕ੍ਖਣਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਵਯਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਲੱਕ੍ਖਣਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੇਹਿ ਸਮਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਲੱਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮ੍ਮਾ ਅਵੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤਿ। **ਚੇਤੋਸਮਥਸਾਮੀਚਿ**ਨ੍ਤਿ ਚਿੱਤਸਮਥਸ੍ਸ ਅਨੁੱਚ੍ਛਵਿਕਂ ਪਟਿਪਦਂ। **ਸਿਕ੍ਖਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪੱਜਮਾਨਂ, ਪੂਰਯਮਾਨਨ੍ਤਿ ਅੱਤ੍ਥੋ। **ਪਹਿਤੱਤੋ**ਤਿ ਪੇਸਿਤੱਤੋ। **ਆਹੂ**ਤਿ ਕਥਯਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਮੇੱਤ੍ਥ ਉੱਤਾਨਮੇਵ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁੱਤੇ ਸੀਲਂ ਮਿਸ੍ਸਕਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਾਥਾਸੁ ਖੀਣਾਸਵੋ ਕਥਿਤੋ।

੩. ਪਧਾਨਸੁੱਤਵੰਣਨਾ

੧੩. ਤਤਿਯੇ **ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਪਧਾਨਾਨਿ ਉੱਤਮਵੀਰਿਯਾਨਿ। **ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਰਿਯਾ। **ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਾਭਿਭੂਤਾ**ਤਿ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਮਤਿੱਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ। **ਤੇ ਅਸਿਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਖੀਣਾਸਵਾ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਨਾਮ। **ਜਾਤਿਮਰਣਭਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਜਾਤਿਞ੍ਚ ਮਰਣਞ੍ਚ ਪਟਿੱਚ ਉਪ੍ਪੱਜਨਕਭਯਸ੍ਸ, ਜਾਤਿਮਰਣਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸੇਵ ਵਾ ਭਯਸ੍ਸ। **ਪਾਰਗੂ**ਤਿ ਪਾਰਙ੍ਗਤਾ। **ਤੇ ਤੁਸਿਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਖੀਣਾਸਵਾ ਤੁਟ੍ਠਾ ਨਾਮ। **ਜੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰਂ ਸਵਾਹਿਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਸੇਨਕਂ ਮਾਰਂ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ। **ਤੇ ਅਨੇਜਾ**ਤਿ ਤੇ ਖੀਣਾਸਵਾ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਏਜਾਯ ਅਨੇਜਾ ਨਿੱਚਲਾ ਨਾਮ। **ਨਮੁਚਿਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਰਬਲਂ। **ਉਪਾਤਿਵੱਤਾ**ਤਿ ਅਤਿੱਕਨ੍ਤਾ। **ਤੇ ਸੁਖਿਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਖੀਣਾਸਵਾ ਲੋਕੁੱਤਰਸੁਖੇਨ ਸੁਖਿਤਾ ਨਾਮ। ਤੇਨੇਵਾਹ –

‘‘ਸੁਖਿਤਾ ਵਤ ਅਰਹਨ੍ਤੋ, ਤਣ੍ਹਾ ਨੇਸਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਅਸ੍ਮਿਮਾਨੋ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ, ਮੋਹਜਾਲਂ ਪਦਾਲਿਤ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੭੬)।

੪. ਸਂਵਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪਧਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਾਨਿ। **ਸਂਵਰਪ੍ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਸਂਵਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵੀਰਿਯਂ। **ਪਹਾਨਪ੍ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਪਜਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵੀਰਿਯਂ। **ਭਾਵਨਾਪ੍ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵੀਰਿਯਂ। **ਅਨੁਰਕ੍ਖਣਾਪ੍ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਨੁਰਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵੀਰਿਯਂ।

ਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਵੇਕੋ, ਵਿਰਾਗੋ, ਨਿਰੋਧੋਤਿ ਤੀਣਿਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਨਾਮਾਨਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਹਿ ਉਪਧਿਵਿਵੇਕਤ੍ਤਾ **ਵਿਵੇਕੋ,** ਤਂ ਆਗਮ੍ਮ ਰਾਗਾਦਯੋ ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ **ਵਿਰਾਗੋ,** ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ **ਨਿਰੋਧੋ**। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਵਾ ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਵਸੇਨ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਪਰਿਣਾਮਿਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਾ – ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਤਦਙ੍ਗਵਸੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਚ ਖਨ੍ਧੇ ਚ ਰਾਗਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤੀਤਿ **ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ**। ਮਗ੍ਗੋ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀਤਿ **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ**। ਤਸ੍ਮਾ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਪਰਿਣਾਮਿਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਭਾਵਿਯਮਾਨੋ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਣਮਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਭਾਵਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਭਾਵਞ੍ਚ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਏਵਂ ਤਂ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਭਦ੍ਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਕਂ। **ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਟ੍ਠਿਕਸਞ੍ਞਾਦਿਵਸੇਨ ਅਧਿਗਤੋ ਸਮਾਧਿਯੇਵ। **ਅਨੁਰਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਸਮਾਧਿਪਾਰਿਪਨ੍ਥਿਕਧਮ੍ਮੇ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹੇ ਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਟ੍ਠਿਕਸਞ੍ਞਾਦਿਕਾ ਪਞ੍ਚੇਵ ਸਞ੍ਞਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਠਾਨੇ ਦਸਪਿ ਅਸੁਭਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤੇਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੦੨ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ। ਗਾਥਾਯ ਸਂਵਰਾਦਿਨਿਪ੍ਫਾਦਕਂ ਵੀਰਿਯਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਖਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਾਪੁਣੇ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯਾਤਿ।

੫. ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਗ੍ਗਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ। **ਅਤ੍ਤਭਾਵੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਵਨ੍ਤਾਨਂ। **ਯਦਿਦਂ ਰਾਹੁ ਅਸੁਰਿਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਯੋ ਏਸ ਰਾਹੁ ਅਸੁਰਿਨ੍ਦੋ ਅਯਂ ਅਗ੍ਗੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਰਾਹੁ ਕਿਰ ਅਸੁਰਿਨ੍ਦੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਚ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ ਉਚ੍ਚੋ, ਬਾਹਨ੍ਤਰਮਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਸਤਾਨਿ, ਹਤ੍ਥਤਲਪਾਦਤਲਾਨਂ ਪੁਥੁਲਤਾ ਤੀਣਿ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ। ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਬ੍ਬਾਨਿ ਪਣ੍ਣਾਸ ਯੋਜਨਾਨਿ, ਭਮੁਕਨ੍ਤਰਂ ਪਣ੍ਣਾਸਯੋਜਨਂ, ਨਲਾਟਂ ਤਿਯੋਜਨਸਤਂ, ਸੀਸਂ ਨਵਯੋਜਨਸਤਂ। **ਕਾਮਭੋਗੀਨਂ ਯਦਿਦਂ ਰਾਜਾ ਮਨ੍ਧਾਤਾ**ਤਿ ਯੋ ਏਸ ਰਾਜਾ ਮਨ੍ਧਾਤਾ ਨਾਮ, ਅਯਂ ਦਿਬ੍ਬੇਪਿ ਮਾਨੁਸਕੇਪਿ ਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਕਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ। ਏਸ ਹਿ ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਾਯੁਕੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਹਿਰਞ੍ਞਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਾਪੇਨ੍ਤੋ ਮਾਨੁਸਕੇ ਕਾਮੇ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ। ਦੇਵਲੋਕੇ ਪਨ ਯਾਵ ਛਤ੍ਤਿਂਸਾਯ ਇਨ੍ਦਾਨਂ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਤਾਵ ਪਣੀਤੇ ਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੀਤਿ ਕਾਮਭੋਗੀਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। **ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ। **ਤਥਾਗਤੋ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਤਥਾਗਤੋ ਅਗ੍ਗੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਉਤ੍ਤਮੋ ਅਕ੍ਖਾਯਤਿ।

ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਯਸਸਾ ਜਲਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮਿਦ੍ਧਿਯਾ ਚ ਪਰਿਵਾਰਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਯਸਸਾ ਚ ਜਲਨ੍ਤਾਨਂ। **ਉਦ੍ਧਂ ਤਿਰਿਯਂ ਅਪਾਚੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਰਿ ਚ ਮਜ੍ਝੇ ਚ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ। **ਯਾਵਤਾ ਜਗਤੋ ਗਤੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਲੋਕਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿ।

੬. ਸੋਖੁਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਸੋਖੁਮ੍ਮਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਖੁਮਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਕਾਨਿ ਞਾਣਾਨਿ। **ਰੂਪਸੋਖੁਮ੍ਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਰੂਪੇ ਸਞ੍ਞਸੁਖੁਮਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ। **ਪਰਮੇਨਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮੇਨ। **ਤੇਨ ਚ ਰੂਪਸੋਖੁਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਯਾਵ ਅਨੁਲੋਮਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤੇਨ ਸੁਖੁਮਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਞਾਣੇਨ। **ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵੇਨੇਵ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਨ ਪਤ੍ਥੇਤੀ**ਤਿ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵੇਨੇਵ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। ਵ**ੇਦਨਾਸੋਖੁਮ੍ਮਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਰੂਪਸੋਖੁਮ੍ਮਤਂ ਞਤ੍ਵਾਤਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਸੁਖੁਮਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸੁਖੁਮਤਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਵੇਦਨਾਨਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਚ ਪਭਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਸਞ੍ਞਾ ਯਤੋ ਸਮੁਦੇਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਕਾਰਣਾ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸਮੁਦੇਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਅਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਯਤ੍ਥ ਚਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਰਤੋ ਞਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਯ ਲੁਜ੍ਜਨਭਾਵੇਨ ਪਰਤੋ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। ਇਮਿਨਾ ਹਿ ਪਦੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। **ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਨੋ ਚ ਅਤ੍ਤਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। **ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਸਨ੍ਤਤਾਯ ਸਨ੍ਤੋ। **ਸਨ੍ਤਿਪਦੇ ਰਤੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਰਤੋ। ਇਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ ਕਥਿਤਾ, ਗਾਥਾਸੁ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋਪੀਤਿ।

੭. ਪਠਮਅਗਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭-੧੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਗਤਿਗਮਨਾਨੀ**ਤਿ ਨਗਤਿਗਮਨਾਨਿ। **ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਛਨ੍ਦੇਨ ਅਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਰੋਤਿ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਛਨ੍ਦਾ ਦੋਸਾ ਭਯਾ ਮੋਹਾ**ਤਿ ਛਨ੍ਦੇਨ, ਦੋਸੇਨ, ਭਯੇਨ, ਮੋਹੇਨ। **ਅਤਿਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ। ਅਟ੍ਠਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਨਵਮੇ ਤਥਾਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਨਯੇਹਿ ਕਥਿਤਂ।

੧੦. ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦. ਦਸਮੇ **ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੋ**ਤਿ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਉਦ੍ਦੇਸਕੋ। **ਕਾਮੇਸੁ ਅਸਂਯਤਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਸੁ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਹਿ ਅਸਂਯਤਾ। **ਪਰਿਸਾਕਸਟੋ ਚ ਪਨੇਸ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਅਯਞ੍ਚ ਪਨ ਸੋ ਏਵਰੂਪਾ ਪਰਿਸਾਕਚਵਰੋ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਣੇਨਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਸਮਣੇਨ। **ਪਰਿਸਾਯ ਮਣ੍ਡੋ ਚ ਪਨੇਸ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਅਯਂ ਏਵਰੂਪਾ ਪਰਿਸਾ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੇਨ ਪਰਿਸਾਮਣ੍ਡੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਚਰਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਉਰੁਵ◌ੇਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਉਰੁਵ◌ੇਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਉਰੁਵ◌ੇਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਉਰੁਵ◌ੇਲਾ**ਤਿ ਮਹਾਵ◌ੇਲਾ, ਮਹਾਵ◌ਾਲਿਕਰਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵ◌ਾ **ਉਰੂ**ਤਿ ਵ◌ਾਲੁਕਾ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਵ◌ੇ**ਲਾ**ਤਿ ਮਰਿਯਾਦਾ। ਵ◌ੇਲਾਤਿਕ੍ਕਮਨਹੇਤੁ ਆਹਟਾ ਉਰੁ ਉਰੁਵ◌ੇਲਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਤਾਪਸਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਵ◌ਿਹਰਨ੍ਤਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਅਕਂਸੁ – ''ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਾਮ ਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਪਾਕਟਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਅਪਾਕਟਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਕਾਮਵ◌ਿਤਕ੍ਕਂ ਵ◌ਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦਵ◌ਿਤਕ੍ਕਂ ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਹਿਂਸਾਵ◌ਿਤਕ੍ਕਂ ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਤਕ੍ਕੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੋ ਚੋਦਕੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਚੋਦੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਤ੍ਤਪੁਟੇਨ ਵ◌ਾਲੁਕਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਆਕਿਰਤੁ, ਇਦਮਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯੋ ਤਾਦਿਸਂ ਵ◌ਿਤਕ੍ਕਂ ਵ◌ਿਤਕ੍ਕੇਤਿ, ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਪਤ੍ਤਪੁਟੇਨ ਵ◌ਾਲੁਕਂ ਆਕਿਰਤਿ, ਏਵ◌ਂ ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਮਹਾਵ◌ਾਲੁਕਰਾਸਿ ਜਾਤੋ। ਤਤੋ ਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨਮਕਾਸਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ – ''ਉਰੁਵ◌ੇਲਾਤਿ ਮਹਾਵ◌ੇਲਾ, ਮਹਾਵ◌ਾਲਿਕਰਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ। ਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਥ ਵ◌ਾ ਉਰੂਤਿ ਵ◌ਾਲੁਕਾ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਵ◌ੇਲਾਤਿ ਮਰਿਯਾਦਾ, ਵ◌ੇਲਾਤਿਕ੍ਕਮਨਹੇਤੁ ਆਹਟਾ ਉਰੁ ਉਰੁਵ◌ੇਲਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ''ਤਿ।

ਨਜ੍ਜਾ ਨੇਰਞ੍ਜਰਾਯ ਤੀਰੇਤਿ ਉਰੁਵ◌ੇਲਗਾਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨੇਰਞ੍ਜਰਾਨਦੀਤੀਰੇ ਵ◌ਿਹਰਾਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧੇ**ਤਿ ਅਜਪਾਲਕਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਰੋਧਸ੍ਸ ਛਾਯਾਯ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿਪਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧੋਤ੍ਵ◌ੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਠਮਾਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਪਠਮਮੇਵ। **ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿ ਅਯਂ ਵ◌ਿਤਕ੍ਕੋ ਪਞ੍ਚਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਉਦਪਾਦੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਆਚਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਚੇਵ ਪੁਬ੍ਬਾਸੇਵਨਤਾਯ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਾਸੇਵਨਾਯ ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ ਤਿਤ੍ਤਿਰਜਾਤਕਂ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਹਤ੍ਥਿਵ◌ਾਨਰਤਿਤ੍ਤਿਰਾ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਵ◌ਿਹਰਨ੍ਤਾ ''ਯੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਮਹਲ੍ਲਕੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਗਾਰਵ◌ਾ ਵ◌ਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਗ੍ਰੋਧਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਮਹਲ੍ਲਕੋ''ਤਿ ਵ◌ੀਮਂਸਨ੍ਤਾ ਤਿਤ੍ਤਿਰਸ੍ਸ ਮਹਲ੍ਲਕਭਾਵ◌ਂ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਤਸ੍ਸ ਜੇਟ੍ਠਾਪਚਾਯਨਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਾ ਵ◌ਿਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਗ੍ਗਪਰਾਯਣਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਯੇ ਵ◌ੁਡ੍ਢਮਪਚਾਯਨ੍ਤਿ, ਨਰਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੋਵ◌ਿਦਾ।
ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਪਾਸਂਸਾ, ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਚ ਸੁਗ੍ਗਤੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੩੭)।

ਏਵ◌ਂ ਅਹੇਤੁਕਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਪਿ ਤਥਾਗਤੋ ਸਗਾਰਵਵ◌ਾਸਂ ਰੋਚੇਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਰੋਚੇਸ੍ਸਤੀਤਿ। **ਅਗਾਰ**ਵ◌ੋਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਗਾਰਵਰਹਿਤੋ, ਕਞ੍ਚਿ ਗਰੁਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਪਤਿਸ੍ਸਯਰਹਿਤੋ, ਕਞ੍ਚਿ ਜੇਟ੍ਠਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਣਂ** ਵ◌**ਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ** ਵ◌ਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮਿਤਪਾਪਬਾਹਿਤਪਾਪਾਯੇਵ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਸਕ੍ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਗਰੁਂ ਕਤ੍ਵ◌**ਾਤਿ ਸਕ੍ਕਾਰਞ੍ਚੇਵ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਗਰੁਕਾਰਞ੍ਚ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ।

ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇਤਿਆਦੀਸੁ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੇਵ◌ੇਹਿ ਸਦੇਵਕੇ। ਦੇਵਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮੇਸੁ ਗਹਿਤੇਸੁਪਿ ਮਾਰੋ ਨਾਮ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਉਪਰਿ ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਨਾਮ ਮਹਾਨੁਭਾਵ◌ੋ, ਏਕਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲਸਹਸ੍ਸੇ ਆਲੋਕਂ ਫਰਤਿ, ਦ੍ਵ◌ੀਹਿ ਦ੍ਵ◌ੀਸੁ, ਦਸਹਿ ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਦਸਸੁ ਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਆਲੋਕਂ ਫਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਰੋਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਮਾ ਲਭਨ੍ਤੁਤਿ **ਸਮਾਰਕੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ**ਤਿ ਵ◌ਿਸੁਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ ਸਮਣਾ ਨਾਮ ਏਕਨਿਕਾਯਾਦਿਵਸੇਨ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਪਣ੍ਡਿਤਾ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਪਿ ਵਤ੍ਥਵ◌ਿਜ੍ਜਾਦਿਵਸੇਨ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ। ਤੇ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਰਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਮਾ ਲਭਨ੍ਤੁਤਿ **ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯਾ**ਤਿ

ਵ੍ਹੁਤ੍ਤੁਂ। **ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸਤੋ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਗਹਿਤਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਪਦਾਨਿ ਲੋਕਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਪਜਾਵਸੇਨ। **ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਰਂ, ਅਧਿਕਤਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸੀਲਾਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਕਥਿਤਾ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਲੋਕਿਯਮੇਵ। ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਮੇਵ ਹੇਤਂ। **ਪਾਤੁਰਹੋਸੀ**ਤਿ ''ਅਯਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਵੀਚਿਤੋ ਯਾਵ ਭਵਗ੍ਗਾ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਕਤਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ 'ਮਯਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਮੇਵ ਸਕ੍ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ, ਕਾਰਣਂ ਭਗਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ, ਅਤ੍ਥਂ ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਵਿਸੇਸਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ, ਗਚ੍ਛਾਮਿਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਜਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ, ਅਭਿਮੁਖੇ ਅਟ੍ਠਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਹਂਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਚਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਵਿਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਵਚਨਤੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਬਹੂ ਬੁਦ੍ਧਾ''ਤਿ, ਸੋ ''ਭਗਵਾਪਿ ਭਨ੍ਤੇ ਏਤਰਹਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਪਟਿਬਾਹਿਤਬ੍ਬੋ।

> ''ਨ ਮੇ ਆਚਰਿਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਦਿਸੋ ਮੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
> ਸਦੇਵਕਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ''ਤਿ॥ (ਮਹਾਵ॰ ੧੧; ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੪੧) –

ਆਦੀਹਿ ਚਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਭਾਵੋ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਗਰੁਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਮਹਤ੍ਤਮਭਿਕਙ੍ਖਤਾ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੇਨ। **ਸਰਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨ ਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਸਰਨ੍ਤੇਨ।

ਯਤੋਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ। **ਮਹਤ੍ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੁਮਹਤ੍ਤਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਮਹਤ੍ਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਮਹਤ੍ਤਂ ਲਾਭਗ੍ਗਮਹਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੇਨ ਮਹਤ੍ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਥ ਮੇ ਸਙ੍ਘੇਪਿ ਗਾਰਵੋ**ਤਿ ਅਥ ਮਯ੍ਹਂ ਸਙ੍ਘੇਪਿ ਗਾਰਵੋ ਜਾਤੋ। ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਾਲੇ ਭਗਵਤਾ ਸਙ੍ਘੇ ਗਾਰਵੋ ਕਤੋਤਿ? ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਦਾਨਕਾਲੇ। ਤਦਾ ਹਿ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਨੀਤਂ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ ''ਸਙ੍ਘੇ, ਗੋਤਮਿ, ਦੇਹਿ, ਸਙ੍ਘੇ ਤੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਪੂਜਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸਙ੍ਘੋ ਚਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘੇ ਗਾਰਵਂ ਅਕਾਸਿ ਨਾਮ।

੨. ਦੁਤਿਯਉਰੁਵੇਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ**ਤਿ ਬਹੁਕਾ। **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਹੁਹੁਕ੍ਕਜਾਤਿਕੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ। **ਜਿਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣਾ। **ਵੁਡ੍ਢਾ**ਤਿ ਵਯੋਵੁਦ੍ਧਾ। **ਮਹਲ੍ਲਕਾ**ਤਿ ਜਾਤਿਮਹਲ੍ਲਕਾ। **ਅਦ੍ਧਗਤਾ**ਤਿ ਤਯੋ ਵਯੇ ਅਦ੍ਧੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। **ਸੁਤਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸੁਤਂ ਏਤਂ। **ਤਯਿਦਂ ਭੋ, ਗੋਤਮ, ਤਥੇਵਾ**ਤਿ ਭੋ, ਗੋਤਮ, ਏਤਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸੁਤਕਾਰਣਂ ਤਥਾ ਏਵ। **ਤਯਿਦਂ ਭੋ, ਗੋਤਮ, ਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਮੇਵਾ**ਤਿ ਤਂ ਏਤਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਅਕਰਣਂ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਮੇਵ।

ਅਕਾਲਵਾਦੀਤਿਆਦੀਸੁ ਅਕਾਲੇ ਵਦਤੀਤਿ **ਅਕਾਲਵਾਦੀ**। ਅਸਭਾਵਂ ਵਦਤੀਤਿ **ਅਭੂਤਵਾਦੀ**। ਅਨਤ੍ਥਂ ਵਦਤਿ, ਨੋ ਅਤ੍ਥਨ੍ਤਿ **ਅਨਤ੍ਥਵਾਦੀ**। ਅਧਮ੍ਮਂ ਵਦਤਿ, ਨੋ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ **ਅਧਮ੍ਮਵਾਦੀ**। ਅਵਿਨਯਂ ਵਦਤਿ , ਨੋ ਵਿਨਯਨ੍ਤਿ **ਅਵਿਨਯਵਾਦੀ। ਅਨਿਧਾਨਵਤਿਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਿਤਾ**ਤਿ ਨ ਹਦਯੇ ਨਿਧੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਿਤਾ। **ਅਕਾਲੇਨਾ**ਤਿ ਕਥੇਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇਨ। **ਅਨਪਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਦੇਸਰਹਿਤਂ, ਸਾਪਦੇਸਂ ਸਕਾਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਕਥੇਤਿ। **ਅਪਰਿਯਨ੍ਤਵਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤਰਹਿਤਂ, ਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ। **ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਅਤ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ। **ਬਾਲੋ ਥੇਰੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਧਬਾਲੋ ਥੇਰੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਕਾਲਵਾਦੀਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਥੇਰੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਪਣ੍ਡਿਤੋ, ਥਿਰਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਥੇਰੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਬਹੁੰ ਅਸ੍ਸ ਸੁਤੰ ਹੋਤਿ, ਨਵਙ੍ਗੰ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੰ ਪਾਲ਼ਿਅਨੁਸਨ੍ਧਿਪੁਬ੍ਬਾਪਰਵਸੇਨ ਉਗ੍ਗਹਿਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਤਧਰੋ**ਤਿ ਸੁਤਸ੍ਸ ਆਧਾਰਭੂਤੋ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਇਤੋ ਗਹਿਤੰ ਇਤੋ ਪਲਾਯਤਿ, ਛਿਦ੍ਦਘਟੇ ਉਦਕੰ ਵਿਯ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਏਕਸੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਜਾਤਕੰ ਵਾ ਕਥੇਤੁੰ ਵਾ ਵਾਚੇਤੁੰ ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਯੰ ਨ ਸੁਤਧਰੋ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਉਗ੍ਗਹਿਤੰ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਉਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲਸਦਿਸਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਦਸਪਿ ਵੀਸਤਿਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਅਯੰ ਸੁਤਧਰੋ ਨਾਮ। **ਸੁਤਸਨ੍ਨਿਚਯੋ**ਤਿ ਸੁਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਚਯਭੂਤੋ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਸੁਤੰ ਹਦਯਮਞ੍ਜੂਸਾਯ ਸਨ੍ਨਿਚਿਤੰ ਸਿਲਾਯ ਲੇਖਾ ਵਿਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸੀਹਵਸਾ ਵਿਯ ਚ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯੰ ਸੁਤਸਨ੍ਨਿਚਯੋ ਨਾਮ। **ਧਾਤਾ**ਤਿ ਧਾਤਾ ਪਗੁਣਾ। ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਹਿ ਉਗ੍ਗਹਿਤਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਧਾਤੰ ਪਗੁਣੰ ਨਿਚ੍ਚਲਿਕੰ ਨ ਹੋਤਿ, ''ਅਸੁਕੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਜਾਤਕੰ ਵਾ ਕਥੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸੰਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਧਾਤੰ ਪਗੁਣੰ ਭਵਙ੍ਗਸੋਤਸਦਿਸੰ ਹੋਤਿ, ''ਅਸੁਕੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਜਾਤਕੰ ਵਾ ਕਥੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਕਥੇਤਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਧਾਤਾ''ਤਿ। **ਵਚਸਾ ਪਰਿਚਿਤਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਦਸਕ-ਵਗ੍ਗਦਸਕਪਣ੍ਣਾਸਦਸਕਵਸੇਨ ਵਾਚਾਯ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤਾ। **ਮਨਸਾਨੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਨੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ। ਯਸ੍ਸ ਵਾਚਾਯ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤੰ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਮਨਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਾਕਟੰ ਹੋਤਿ, ਮਹਾਦੀਪੰ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਰੂਪਗਤੰ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚ ਕਾਰਣਤੋ ਚ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ।

ਆਭਿਚੇਤਸਿਕਾਨਨ੍ਤਿ **ਅਭਿਚੇਤੋ**ਤਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੰ ਵਾ, ਅਭਿਚੇਤਸਿ ਜਾਤਾਨਿ ਆਭਿਚੇਤਸਿਕਾਨਿ, ਅਭਿਚੇਤੋਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨੀਤਿ ਵਾ ਆਭਿਚੇਤਸਿਕਾਨਿ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਸੁਖਵਿਹਾਰਾਨੰ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸੁਖਵਿਹਾਰਭੂਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਮੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਝਾਯਿਨੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਅਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸੁਖੰ ਵਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਨਿਕਾਮਲਾਭੀ**ਤਿ ਨਿਕਾਮੇਨ ਲਾਭੀ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਲਾਭੀ, ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਕਿਚ੍ਛਲਾਭੀ**ਤਿ ਸੁਖੇਨੇਵ ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ**ਤਿ ਅਕਸਿਰਾਨੰ ਲਾਭੀ ਵਿਪੁਲਾਨੰ, ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਲਾਭੀਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਨ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁੰ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਤਥਾਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁੰ, ਪਾਰਿਪਨ੍ਥਿਕੇ ਚ ਪਨ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਤਥਾ ਚ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਾਰਿਪਨ੍ਥਿਕੇ ਚ ਅਕਿਚ੍ਛੇਨੇਵ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਨਾਲ਼ਿਕਯਨ੍ਤੰ ਵਿਯ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਯੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁੰ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਅਯੰ ਤਿਵਿਧਾਪਿ ਸਮ੍ਪਦਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ''ਅਕਿਚ੍ਛਲਾਭੀ ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਆਸਵਾਨੰ ਖਯਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਏਵਮਿਧ ਸੀਲਮ੍ਪਿ ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸੇਵ ਸੀਲੰ ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਞ੍ਚ, ਝਾਨਾਨਿਪਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸੇਵ ਵਲਞ੍ਜਨਕਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ। ''ਆਸਵਾਨੰ ਖਯਾ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਕਥਿਤੰ। ਫਲੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗਕਿਚ੍ਚੰ ਪਕਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਉਦ੍ਧਤੇਨਾਤਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਸਹਗਤੇਨ। **ਸਮ੍ਫ**ਨ੍ਤਿ ਪਲਾਪਕਥੰ। **ਅਸਮਾਹਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਪਿਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ। **ਮਗੋ**ਤਿ ਮਗਸਦਿਸੋ। **ਆਰਾ**ਤਿ ਦੂਰੇ। **ਥਾਵਰੇਯਜਮ੍ਹਾ**ਤਿ ਥਾਵਰਭਾਵਤੋ। **ਪਾਪਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਲਾਮਕਦਿਟ੍ਠਿ। **ਅਨਾਦਰੋ**ਤਿ ਆਦਰਰਹਿਤੋ। **ਸੁਤਵਾ**ਤਿ ਸੁਤੇਨ ਉਪਗਤੋ। **ਪਟਿਭਾਨਵਾ**ਤਿ ਦੁਵਿਧੇਨ ਪਟਿਭਾਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਪਞ੍ਞਾਯਤ੍ਥੰ ਵਿਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਸਚ੍ਚਾਨੰ ਅਤ੍ਥੰ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਪਾਰਗੂ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਖਨ੍ਧਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨੰ ਪਾਰੰ ਗਤੋ, ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਰਗੂ, ਪਰਿਞ੍ਞਾਪਾਰਗੂ, ਪਹਾਨਪਾਰਗੂ, ਭਾਵਨਾਪਾਰਗੂ, ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਪਾਰਗੂ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਪਾਰਗੂਤਿ ਏਵੰ ਛਬ੍ਬਿਧੇਨ ਪਾਰਗਮਨੇਨ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨੰ ਪਾਰੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਗਤੋ। **ਅਖਿਲੋ**ਤਿ ਰਾਗਖਿਲਾਦਿਵਿਰਹਿਤੋ। **ਪਟਿਭਾਨਵਾ**ਤਿ ਦੁਵਿਧੇਨੇਵ ਪਟਿਭਾਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਕੇਵਲੀ**ਤਿ ਸਕਲਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

੩. ਲੋਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩. ਤਤਿਯੇ **ਲੋਕੋ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ। **ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਞਾਤੋ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੋ ਕਤੋ। **ਲੋਕਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਤੋ। **ਪਹੀਨੋ**ਤਿ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਪਹੀਨੋ। **ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਭਾਵਿਤਾ**ਤਿ ਤਥਾਗਤੇਨ ਭਾਵਿਤਾ।

ਏਵਂ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਠਾਨੇਨ ਚਤੂਹਿ ਸਚ੍ਚੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਥਾਗਤਭਾਵਂ ਕਥੇਤੁਂ **ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਯਤਨਂ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਦਾਯਤਨਂ। **ਮੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ ਗਨ੍ਧਾਯਤਨਂ ਰਸਾਯਤਨਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਯਤਨਂ। **ਵਿਞ੍ਞਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਦਿ ਧਮ੍ਮਾਰਮ੍ਮਣਂ। **ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਯੇਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤਂ। **ਅਨੁਵਿਚਰਿਤਂ ਮਨਸਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਨੁਸਞ੍ਚਰਿਤਂ।

ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਏਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ – ਯਂ ਅਪਰਿਮਾਣਾਸੁ ਲੋਕਧਾਤੂਸੁ ਇਮਸ੍ਸ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਨੀਲਂ ਪੀਤਕਨ੍ਤਿਆਦਿ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ‘‘ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਇਮਂ ਨਾਮ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੁਮਨੋ ਵਾ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਵਾ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਵਾ ਜਾਤੋ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ। ਤਥਾ ਯਂ ਅਪਰਿਮਾਣਾਸੁ ਲੋਕਧਾਤੂਸੁ ਇਮਸ੍ਸ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਭੇਰਿਸਦ੍ਦੋ ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਦ੍ਦੋਤਿਆਦਿ ਸਦ੍ਦਾਰਮ੍ਮਣਂ ਸੋਤਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੂਲਗਨ੍ਧੋ ਤਚਗਨ੍ਧੋਤਿਆਦਿ ਗਨ੍ਧਾਰਮ੍ਮਣਂ ਘਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੂਲਰਸੋ ਖਨ੍ਧਰਸੋਤਿਆਦਿ ਰਸਾਰਮ੍ਮਣਂ ਜਿਵ੍ਹਾਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਕ੍ਖਲ਼ਂ ਮੁਦੁਕਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਥਵੀਧਾਤੁਤੇਜੋਧਾਤੁਵਾਯੋਧਾਤੁਭੇਦਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਰਮ੍ਮਣਂ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ‘‘ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਇਮਂ ਨਾਮ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਰਮ੍ਮਣਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਸੁਮਨੋ ਵਾ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਵਾ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਵਾ ਜਾਤੋ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ। ਤਥਾ ਯਂ ਅਪਰਿਮਾਣਾਸੁ ਲੋਕਧਾਤੂਸੁ ਇਮਸ੍ਸ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਦਿਭੇਦਂ ਧਮ੍ਮਾਰਮ੍ਮਣਂ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ‘‘ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਇਮਂ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸੁਮਨੋ ਵਾ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਵਾ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਵਾ ਜਾਤੋ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ। ਯਞ੍ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇਸਂ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਸੁਤਂ ਮੁਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਦਿਟ੍ਠਂ ਵਾ ਅਸੁਤਂ ਵਾ ਅਮੁਤਂ ਵਾ ਅਵਿਞ੍ਞਾਤਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ ਞਾਣੇਨ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਂ।

ਤਸ੍ਮਾ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਯਂ ਯਥਾ ਲੋਕੇਨ ਗਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਤਥੇਵ ਗਤਤ੍ਤਾ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ । ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ‘‘ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਗਤਸਦ੍ਦੇਨ ਏਕਤ੍ਥਂ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਨਿਗਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਸ ਯੁਤ੍ਤਿ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਤਥਾਗਤਸਦ੍ਦਵਿਤ੍ਥਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਾਯੇਵ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਏਕਂਸਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਦਕ੍ਖਤੀਤਿ **ਦਸੋ**। ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ **ਵਸਵਤ੍ਤੀ**।

ਸਬ੍ਬਂ ਲੋਕਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਿ ਤੇਧਾਤੁਕਂ ਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਸਬ੍ਬਂ ਲੋਕੇ ਯਥਾਤਥ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤੇਧਾਤੁਕਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਨੇਯ੍ਯਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਯਥਾਤਥਂ ਅਵਿਪਰੀਤਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਯੋਗਾਨਂ ਪਹਾਨੇਨ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤੋ। **ਅਨੂਪਯੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਉਪਯੇਹਿ ਵਿਰਹਿਤੋ। **ਸਬ੍ਬਾਭਿਭੂ**ਤਿ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਧੀਰੋ**ਤਿ ਧਿਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਥਪ੍ਪਮੋਚਨੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਗਨ੍ਥੇ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਫੁਟ੍ਠਾ ਅਸ੍ਸ। ਇਦਞ੍ਚ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ। **ਪਰਮਾ ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਤੇਨ ਞਾਣਫੁਸਨੇਨ ਫੁਟ੍ਠਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਕੁਤੋਭਯ**ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਪਰਮਾਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਾ ਸਨ੍ਤਿ। ਕਤਰਾ ਸਾਤਿ? ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਕੁਤੋਚਿ ਭਯਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ **ਅਕੁਤੋਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਉਪਧਿਸਙ੍ਖਯੇ**ਤਿ ਉਪਧਿਸਙ੍ਖਯਸਙ੍ਖਾਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। **ਸੀਹੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ**ਤਿ ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨਂ ਸਹਨਟ੍ਠੇਨ ਕਿਲੇਸਾਨਞ੍ਚ ਹਿਂਸਨਟ੍ਠੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਸੀਹੋ ਨਾਮ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਂ। **ਇਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਗੁਣੇ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਸਙ੍ਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਤਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਤਥਾਗਤਂ ਤੇ ਸਰਣਂ ਗਤਾ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਯਂ ਵਦਨ੍ਤਾ ਤੇ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਦਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੪. ਕਾਲ਼ਕਾਰਾਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪. ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ਕਤਰਾਯ ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ? ਦਸਬਲਗੁਣਕਥਾਯ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਧੀਤਾ ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਾ ''ਸਾਕੇਤਨਗਰੇ ਕਾਲ਼ਕਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਕੁਲਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ। ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪੁਰਿਸੇ ਪੇਸਿਯਮਾਨੇ ਪਪਞ੍ਚੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਂ ਆਵਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਸੁਣਿਸਾ ਮੇ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਮਙ੍ਗਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਵ ਬਹੁਂ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਅਚੇਲਕਸਤਾਨਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਸੋ ਤੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ''ਧੀਤਾ ਮੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤੇ ਵਨ੍ਦਤੂ''ਤਿ ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਪੇਸੇਸਿ। ਆਗਤਫਲਾ ਅਰਿਯਸਾਵਿਕਾ ਅਰਹਨ੍ਤੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ''ਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ''ਤਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਿਰਿਕਦਸ੍ਸਨੇ ਅਚੇਲਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਸਮਣਾ ਨਾਮ ਨ ਏਵਰੂਪਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਤ, ਯੇਸਂ ਨੇਵ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਹਿਰੀ, ਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਨ ਇਮੇ ਸਮਣਾ, ਧੀਧੀ''ਤਿ ਖੇਲ਼ਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਤਾ।

ਤਤੋ ਅਚੇਲਕਾ ''ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਕੁਤੋ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾ ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣੀ ਲਦ੍ਧਾ, ਕਿਂ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਞ੍ਞਾ ਦਾਰਿਕਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਪਰਿਭਾਸਿਂਸੁ। ਸੋ ''ਆਚਰਿਯਾ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਤਂ ਹੋਤੁ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ, ਅਹਮੇਤ੍ਥ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਚੇਲਕੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਮ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਰੂਪਂ ਅਕਾਸਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਅਰਹਨ੍ਤੇ ਲਜ੍ਜਾਪੇਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਾਤ, ਅਰਹਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਆਹ –

''ਕੀਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਬਾਲ਼੍ਹਂ ਖੋ ਨੇ ਪਸਂਸਸਿ।
ਕਿਂਸੀਲਾ ਕਿਂਸਮਾਚਾਰਾ, ਤਂ ਮੇ ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ''ਤਿ॥

ਸਾ ਆਹ –

''ਸਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ ਸਨ੍ਤਮਨਾ, ਸਨ੍ਤਤੇਜਾ ਗੁਣਮਗ੍ਗਸਣ੍ਠਿਤਾ।
ਓਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੂ ਮਿਤਭਾਣੀ, ਤਾਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਮਮ॥

''ਵਸਨ੍ਤਿ ਵਨਮੋਗਯ੍ਹ, ਨਾਗੋ ਛੇਤ੍ਵਾਵ ਬਨ੍ਧਨਂ।
ਏਕਕਿਯਾ ਅਦੁਤਿਯਾ, ਤਾਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਮਮਾ''ਤਿ॥

ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਗੁਣਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਯਦਿ ਏਵਂ, ਤਵ ਸਮਣੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ। ਸਾ ਪੁਚ੍ਛਿ ''ਕਦਾ ਕਰਿਸ੍ਸਥ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ''ਸ੍ਵੇ ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪੁਪ੍ਫਸਮੁਗ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਪੁਪ੍ਫਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਅਵਚ – ''ਭਗਵਾ ਸ੍ਵੇ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਵਿਤਾਨਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਦਸਬਲਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਸ੍ਵੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਮ ਗੇਹੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਮ੍ਹ ਸੇਟ੍ਠੀਤਿ। ਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਞ੍ਚਿ ਆਗਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਆਮ, ਸੇਟ੍ਠਿ, ਸਦ੍ਧਾ ਪਨ ਉਪਾਸਿਕਾ ਦੂਰੇ ਯੋਜਨਸਤਮਤ੍ਥਕੇਪਿ ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਥਕੇਪਿ ਠਿਤਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

''ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤੋ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਹਿਮਵਨ੍ਤੋਵ ਪਬ੍ਬਤੋ।

ਅਸਨ੍ਤੇਤ੍ਥ ਨ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਰਤ੍ਤਿੰ ਖਿਤ੍ਤਾ ਯਥਾ ਸਰਾ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੦੪) –

ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ, ਧੀਤੁ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਾਕੇਤਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਸਲਾਕਂ ਦੇਹਿ। ਦਦਨ੍ਤੋ ਚ ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞਾਨਂਯੇਵ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਬਹੁਕਿਚ੍ਚਾ ਬਹੁਕਰਣੀਯਾ, ਮਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਯ੍ਯ ਵਾ ਨ ਵਾ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਵੇਸ੍ਸਵਣੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਕਥੇਸਿ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਮਾ ਖੋ ਤ੍ਵਂ ਵਿਮਨਾ ਅਹੋਸਿ, ਮਾ ਦੁਮ੍ਮਨਾ। ਅਧਿਵੁਤ੍ਥਂ ਤੇ ਭਗਵਤਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ। ਸਾ ਤੁਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠਾ ਦਾਨਮੇਵ ਸਂਵਿਦਹਿ। ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਖੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤਾਤ, ਦਸਬਲੋ ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਸਾਕੇਤਨਗਰਂ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਞ੍ਚ ਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਨਿ ਮਾਪੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਕੂਟਾਗਾਰਯਾਨੇਨ ਮਣਿਵਣ੍ਣਂ ਆਕਾਸਂ ਵਿਲਿਖਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਾਕੇਤਨਗਰਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸੁਭਦ੍ਦਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਸੁਰਪਕ੍ਖੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ, ਸਾਧੁ ਤੇਸਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਕਾਲ਼ਕਸੇਟ੍ਠਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਅਚੇਲਕਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਠਮਂ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ''ਗਚ੍ਛਥ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬਨਿਯਾਮੇਨ ਤੇ ਨੀਹਰਥਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਨੀਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਪਾਤੇਸਿ । ਸੋ ਕਾਲ਼ਕੇਨ ਕਾਰਿਤਤਾਯ ਕਾਲ਼ਕਾਰਾਮੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਾਕੇਤੇ ਵਿਹਰਤਿ ਕਾਲ਼ਕਾਰਾਮੇ''ਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਤੇ ਕਿਰ ਸਾਕੇਤਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ''ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾ ਨਾਮ ਮਹਨ੍ਤਾ, ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਕਾਲ਼ਕਸੇਟ੍ਠਿਂ ਦਿਟ੍ਠਿਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਨਗਰਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਵਲੋਕਸਦਿਸਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਗੁਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ – ''ਮਯਿ ਗਤੇ ਮਹਤੀ ਦੇਸਨਾ ਸਮੁਟ੍ਠਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਪਥਵੀ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਭਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਏਵਮਿਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗੁਣਕਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਥ ''ਤਮਹਂ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਪਦਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਮਹਾਪਥਵੀ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। **ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਅਞ੍ਞਾਸਿਂ, ਜਾਨਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਦਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਞਾਤਂ। ਇਮਿਨਾ ਏਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ – ਅਞ੍ਞੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਮਯਾ ਪਨ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਦਿਤਨ੍ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਭੂਮਿ ਨਾਮ ਕਥਿਤਾ। **ਤਂ ਤਥਾਗਤੋ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਸੀ**ਤਿ ਤਂ ਛਦ੍ਵਾਰਿਕਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਤਥਾਗਤੋ ਤਣ੍ਹਾਯ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਵਾ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ ਨ ਉਪਗਞ੍ਛਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਭਗਵਾ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਂ, ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਭਗਵਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਸੋ ਭਗਵਾ। ਸੁਣਾਤਿ ਭਗਵਾ ਸੋਤੇਨ ਸਦ੍ਦਂ। ਘਾਯਤਿ ਭਗਵਾ ਘਾਨੇਨ ਗਨ੍ਧਂ। ਸਾਯਤਿ ਭਗਵਾ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਰਸਂ। ਫੁਸਤਿ ਭਗਵਾ ਕਾਯੇਨ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਵਿਜਾਨਾਤਿ ਭਗਵਾ ਮਨਸਾ ਧਮ੍ਮਂ, ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਭਗਵਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਸੋ ਭਗਵਾ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਤਂ ਤਥਾਗਤੋ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਸੀ''ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਪਦੇਨ ਖੀਣਾਸਵਭੂਮਿ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤਂ ਮਮਸ੍ਸ ਮੁਸਾਤਿ ਤਂ ਮੇ ਵਚਨਂ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਨਾਮ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਤਂ ਪਸ੍ਸ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾ**ਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਤਂ ਮਮਸ੍ਸ ਕਲੀ**ਤਿ ਤਂ ਵਚਨਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦੋਸੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਚ੍ਚਭੂਮਿ ਨਾਮ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਦਟ੍ਠਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਦਿਟ੍ਠਂ ਨ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਰੂਪਾਯਤਨਂ ‘‘ਅਹਂ ਮਹਾਜਨੇਨ ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। **ਅਦਿਟ੍ਠਂ ਨ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ‘‘ਅਹਂ ਮਹਾਜਨੇਨ ਅਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਏਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਤਣ੍ਹਾਦੀਹਿ ਮਞ੍ਞਨਾਹਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। **ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਨ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ‘‘ਮਹਾਜਨੇਨ ਦਿਟ੍ਠਂ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਤਾਹਿ ਮਞ੍ਞਨਾਹਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਞ੍ਹਿ ਅਦਿਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਹਿ ਵਚਨਾਨਿ ਤੀਸੁਪਿ ਕਾਲੇਸੁ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਦਟ੍ਠਾਰਂ ਨ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਿਤਾਰਂ ਏਕਸਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਤਾਹਿ ਮਞ੍ਞਨਾਹਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਟ੍ਠਾਨੇਸੁਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਿਨਾ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਠਾਨੇਨ ਸੁਞ੍ਞਤਾਭੂਮਿ ਨਾਮ ਕਥਿਤਾ।

ਇਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ। **ਤਾਦੀਯੇਵ ਤਾਦੀ**ਤਿ **ਤਾਦਿਤਾ** ਨਾਮ ਏਕਸਦਿਸਤਾ। ਤਥਾਗਤੋ ਚ ਯਾਦਿਸੋ ਲਾਭਾਦੀਸੁ, ਤਾਦਿਸੋਵ ਅਲਾਭਾਦੀਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਲਾਭੇਪਿ ਤਾਦੀ, ਅਲਾਭੇਪਿ ਤਾਦੀ। ਯਸੇਪਿ ਤਾਦੀ, ਅਯਸੇਪਿ ਤਾਦੀ। ਨਿਨ੍ਦਾਯਪਿ ਤਾਦੀ, ਪਸਂਸਾਯਪਿ ਤਾਦੀ। ਸੁਖੇਪਿ ਤਾਦੀ, ਦੁਕ੍ਖੇਪਿ ਤਾਦੀ’’ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੩੮, ੧੯੨)। ਇਮਾਯ ਤਾਦਿਤਾਯ ਤਾਦੀ। **ਤਮ੍ਹਾ ਚ ਪਨ ਤਾਦਿਮ੍ਹਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਤਥਾਗਤਤਾਦਿਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਵਾ ਪਣੀਤਤਰੋ ਵਾ ਤਾਦੀ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਤਾਦਿਭੂਮਿ ਨਾਮ ਕਥਿਤਾ। ਇਮਾਹਿ ਪਞ੍ਚਭੂਮੀਹਿ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਮਹਾਪਥਵੀ ਸਕ੍ਖਿਭਾਵੇਨ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤੇ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਅਧੁਨਾਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਿਵਿਂਸੁ।

ਭਗਵਾਪਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਾਥਾਹਿ ਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ **ਯਂਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਜ੍ਝੋਸਿਤਂ ਸਚ੍ਚਮੁਤਂ ਪਰੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਰਪਤ੍ਤਿਯਾਯਨਾਯ ਸਚ੍ਚਮੁਤਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਿਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਸਿਤਂ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਂ। **ਸਯਸਂਵੁਤੇਸੂ**ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਯਾਯਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਗਹਣੇਸੁ, ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਾ ਹਿ ਸਯਂ ਸਂਵੁਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਸਚ੍ਚਂ ਮੁਸਾ ਵਾਪਿ ਪਰਂ ਦਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਸਯਂ ਸਂਵੁਤਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕੇਸੁ ਤਥਾਗਤੋ ਤਾਦੀ ਤੇਸਂ ਏਕਮ੍ਪਿ ਵਚਨਂ ‘‘ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਮੋਘਮਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਚ੍ਚਂ ਮੁਸਾ ਵਾਪਿ ਪਰਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਓਦਹੇਯ੍ਯ, ਨ ਸਦ੍ਦਹੇਯ੍ਯ, ਨ ਪਤ੍ਤਿਯਾਯੇਯ੍ਯ। **ਏਤਞ੍ਚ ਸਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸਲ੍ਲਂ। **ਪਟਿਕਚ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਪੁਰੇਤਰਂ ਬੋਧਿਮੂਲੇਯੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ। **ਵਿਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਲਗ੍ਗਾ ਲਗਿਤਾ ਪਲਿਬੁਦ੍ਧਾ। **ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਤਥੇਵ ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਯਂ ਪਜਾ ਅਜ੍ਝੋਸਿਤਾ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸਤ੍ਤਾ ਲਗ੍ਗਾ ਲਗਿਤਾ, ਏਵਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਤਥਾ ਏਵਂ ਯਥਾ ਏਤਾਯ ਪਜਾਯ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਜ੍ਝੋਸਿਤਂ ਨਤ੍ਥਿ ਤਥਾਗਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫. ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਜਨਕੁਹਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਹਿ ਕੁਹਨਵਤ੍ਥੂਹਿ ਜਨਸ੍ਸ ਕੁਹਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨ ਜਨਲਪਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਜਨਸ੍ਸ ਉਪਲਾਪਨਤ੍ਥਂ। **ਨ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਸਿਲੋਕਾਨਿਸਂਸਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਚੀਵਰਾਦਿਥੁਤਿਵਚਨਤ੍ਥਂ। **ਨ ਇਤਿਵਾਦਪ੍ਪਮੋਕ੍ਖਾਨਿਸਂਸਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਤੇਨ ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਕਤਵਾਦਾਨਿਸਂਸਤ੍ਥਂ, ਨ ਵਾਦਸ੍ਸ ਪਮੋਕ੍ਖਾਨਿਸਂਸਤ੍ਥਂ। **ਨ ਇਤਿ ਮਂ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ**ਤਿ ਨ ‘‘ਏਵਂ ਕਿਰ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਵਂ ਕਿਰ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਜਨਸ੍ਸ ਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ। **ਸਂਵਰਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਂਵਰੇਹਿ ਸਂਵਰਣਤ੍ਥਾਯ। **ਪਹਾਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਹਿ ਪਹਾਨੇਹਿ ਪਜਹਨਤ੍ਥਾਯ। **ਵਿਰਾਗਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਵਿਰਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨਿਰੋਧਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਨੀਤਿਹ**ਨ੍ਤਿ ਇਤਿਹਪਰਿਵਜ੍ਜਿਤਂ, ਅਪਰਪਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨੋਗਧਗਾਮਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਿਨਂ। ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਵਤ੍ਤਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। **ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਾਥਾਸੁ ਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੬. ਕੁਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਕੁਹਾ**ਤਿ ਕੁਹਕਾ। **ਥਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਕੋਧੇਨ ਚ ਮਾਨੇਨ ਚ ਥਦ੍ਧਾ। **ਲਪਾ**ਤਿ ਉਪਲਾਪਕਾ। **ਸਿਙ੍ਗੀ**ਤਿ ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਸਿਙ੍ਗਂ, ਯਂ ਸਿਙ੍ਗਂ ਸਿਙ੍ਗਾਰਤਾ ਚਾਤੁਰਤਾ ਚਾਤੁਰਿਯਂ ਪਰਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਤਾ ਪਾਰਿਕ੍ਖਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭਂ॰ ੮੫੨) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਿਙ੍ਗਸਦਿਸੇਹਿ ਪਾਕਟਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਉਨ੍ਨਲ਼ਾ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਤਨਲ਼ਾ ਤੁਚ੍ਛਮਾਨਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ। **ਅਸਮਾਹਿਤਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਮਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਲਾਭਿਨੋ। **ਨ ਮੇ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਾਮਕਾ**ਤਿ ਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ''ਤੇ ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤੇ ਖੋ ਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਾਮਕਾ**ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਮੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਵਦਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਨ ''ਮਾਮਕਾ''ਤਿ ਆਹ। **ਵੁਦ੍ਧਿਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਵਡ੍ਢਨਤੋ ਵੁਦ੍ਧਿਂ, ਨਿਚ੍ਚਲਭਾਵੇਨ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਤ੍ਥਟਤਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਪਨੇਤੇ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਵਿਰੁਹਨ੍ਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਪਤ੍ਤੇ ਵਿਰੂਲ੍ਹਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਗਾਥਾਸੁਪਿ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੭. ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਪ੍ਪਾਨੀ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਾਨਿ। **ਸੁਲਭਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਖੇਨ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਾਨਿ, ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਲਭਿਤੁਂ। **ਅਨਵਜ੍ਜਾਨੀ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸਾਨਿ। **ਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਜਙ੍ਘਾਪਿਣ੍ਡਿਯਬਲੇਨ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਆਲੋਪਮਤ੍ਤਂ ਲਦ੍ਧਂ ਭੋਜਨਂ। **ਪੂਤਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਮੁਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋਪਿ ਕਾਯੋ ਪੂਤਿਕਾਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਂ ਅਭਿਨਵਮ੍ਪਿ ਮੁਤ੍ਤਂ ਪੂਤਿਮੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਵਿਘਾਤੋਤਿ ਵਿਗਤਘਾਤੋ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਸਾ ਨਪ੍ਪਟਿਹਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਹਿ ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਗਤੋ ਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਿਸਾ ਪਟਿਹਞ੍ਞਤਿ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਸ ਏਵਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਪ੍ਪਟਿਹਞ੍ਞਤਿ ਨਾਮ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾ। **ਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸਾਨੁਲੋਮਿਕਾ**ਤਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਾ। **ਅਧਿਗ੍ਗਹਿਤਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਤੇ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਧਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਗਤਾ ਨ ਪਰਿਬਾਹਿਰਾਤਿ।

੮. ਅਰਿਯਵਂਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮. ਅਟ੍ਠਮਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯਿਕੋ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਇਮਂ ਕਿਰ ਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਭਗਵਾ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨਮ੍ਪਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਵਂਸਾ**ਤਿ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਰਿਯਵਂਸਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਾਨਂ ਵਂਸਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਖਤ੍ਤਿਯਵਂਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਂਸੋ ਵੇਸ੍ਸਵਂਸੋ ਸੁਦ੍ਦਵਂਸੋ ਸਮਣਵਂਸੋ ਕੁਲਵਂਸੋ ਰਾਜਵਂਸੋ, ਏਵਂ ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਮੋ ਅਰਿਯਵਂਸੋ ਅਰਿਯਤਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯਪਵੇਣੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਖੋ ਪਨਾਯਂ ਅਰਿਯਵਂਸੋ ਇਮੇਸਂ ਵਂਸਾਨਂ ਮੂਲਗਨ੍ਧਾਦੀਨਂ ਕਾਲ਼ਾਨੁਸਾਰਿਗਨ੍ਧਾਦਯੋ ਵਿਯ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤਿ।

ਕੇ ਪਨ ਤੇ ਅਰਿਯਾ, ਯੇਸਂ ਏਤੇ ਵਂਸਾਤਿ? ਅਰਿਯਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕਾ ਚ, ਏਤੇਸਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਵਂਸਾਤਿ **ਅਰਿਯਵਂਸਾ**। ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਹਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਤਣ੍ਹਙ੍ਕਰੋ, ਮੇਧਙ੍ਕਰੋ , ਸਰਣਙ੍ਕਰੋ, ਦੀਪਙ੍ਕਰੋਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤੇ ਅਰਿਯਾ, ਤੇਸਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਵਂਸਾਤਿ ਅਰਿਯਵਂਸਾ। ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ...ਪੇ॰... ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ, ਕੋਣਾਗਮਨੋ, ਕਸ੍ਸਪੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਾ ਗੋਤਮੋਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤੇਸਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਵਂਸਾਤਿ ਅਰਿਯਵਂਸਾ। ਅਪਿਚ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧ-ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧ-ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਨਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਵਂਸਾਤਿ ਅਰਿਯਵਂਸਾ।

ਤੇ ਖੋ ਪਨੇਤੇ **ਅਗ੍ਗਞ੍ਞਾ** ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, **ਰਤ੍ਤਞ੍ਞਾ** ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਾਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ, **ਵਂਸਞ੍ਞਾ** ਵਂਸਾਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ। **ਪੋਰਾਣਾ** ਨ ਅਧੁਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾ। **ਅਸਂਕਿਣ੍ਣਾ** ਅਵਿਕਿਣ੍ਣਾ ਅਨਪਨੀਤਾ। **ਅਸਂਕਿਣ੍ਣਪੁਬ੍ਬਾ** ਅਤੀਤਬੁਦ੍ਧੇਹਿਪਿ ਨ

ਸੰਕਿਣ੍ਣਪੁਬ੍ਬਾ, ‘‘ਕਿ ਇਮੇਹੀ’’ਤਿ ਨ ਅਪਨੀਤਪੁਬ੍ਬਾ। **ਨ ਸੰਕੀਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦਾਨਿਪਿ ਨ ਅਪਨੀਯਨ੍ਤਿ। **ਨ ਸੰਕੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨਾਗਤਬੁਦ੍ਧੇਹਿਪਿ ਨ ਅਪਨੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਲੋਕੇ ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ, ਤੇਹਿ **ਅਪ੍ਪਟਿਕੁਟ੍ਠਾ,** ਸਮਣੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ਅਨਿਨ੍ਦਿਤਾ ਅਗਰਹਿਤਾ।

ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤੀਤਿ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸਵਸੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ। **ਇਤਰੀਤਰੇਨਾ**ਤਿ ਨ ਥੂਲਸੁਖੁਮਲੂਖਪਣੀਤਥਿਰਜਿਣ੍ਣਾਨੰ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ, ਅਥ ਖੋ ਯਥਾਲਦ੍ਧਾਦੀਨੰ ਇਤਰੀਤਰੇਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚੀਵਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਤਯੋ ਸਨ੍ਤੋਸਾ ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋਤਿ। ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤੇਸੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ‘‘ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚੇਵ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਸਨ੍ਤੋਸੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ ਇਤਰੀਤਰੇਨ ਚੀਵਰੇਨ, ਯਥਾਲਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਚੀਵਰੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਚੀਵਰੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ, ਚੀਵਰਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ, ਪੰਸੁਕੂਲੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ, ਚੀਵਰਸਨ੍ਤੋਸੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਚੀਵਰਪ੍ਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ **ਚੀਵਰੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਖੋਮਾਦੀਨਿ ਛ ਚੀਵਰਾਨਿ ਦੁਕੂਲਾਦੀਨਿ ਛ ਅਨੁਲੋਮਚੀਵਰਾਨਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਪ੍ਪਿਯਚੀਵਰਾਨਿ। ਕੁਸਚੀਰੰ, ਵਾਕਚੀਰੰ, ਫਲਕਚੀਰੰ, ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੰ, ਵਾਲਕਮ੍ਬਲੰ, ਪੋਤ੍ਥਕੋ, ਚਮ੍ਮੰ, ਉਲੂਕਪਕ੍ਖੰ, ਰੁਕ੍ਖਦੁਸ੍ਸੰ, ਲਤਾਦੁਸ੍ਸੰ, ਏਰਕਦੁਸ੍ਸੰ, ਕਦਲਿਦੁਸ੍ਸੰ, ਵੇਲ਼ੁਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਪਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਚੀਵਰਾਨਿ।

ਚੀਵਰਕ੍ਖੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ‘‘ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਾ ਗਣਤੋ ਵਾ ਞਾਤਿਤੋ ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਤੋ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਧਨੇਨ, ਪੰਸੁਕੂਲੰ ਵਾ’’ਤਿ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਛ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਞ੍ਚ ਮਾਤਿਕਾਨੰ ਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਪੰਸੁਕੂਲਨ੍ਤਿ ਸੋਸਾਨਿਕੰ, ਪਾਪਣਿਕੰ, ਰਥਿਯੰ, ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟਕੰ, ਸੋਤ੍ਥਿਯੰ, ਸਿਨਾਨੰ, ਤਿਤ੍ਥੰ, ਗਤਪਚ੍ਚਾਗਤੰ, ਅਗ੍ਗਿਦਡ੍ਢੰ, ਗੋਖਾਯਿਤੰ, ਉਪਚਿਕਖਾਯਿਤੰ, ਉਨ੍ਦੂਰਖਾਯਿਤੰ , ਅਨ੍ਤਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ, ਦਸਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ, ਧਜਾਹਟੰ, ਥੂਪੰ, ਸਮਣਚੀਵਰੰ, ਸਾਮੁਦ੍ਦਿਯੰ, ਆਭਿਸੇਕਿਯੰ, ਪਨ੍ਥਿਕੰ, ਵਾਤਾਹਟੰ, ਇਦ੍ਧਿਮਯੰ, ਦੇਵਦਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਤੇਵੀਸਤਿ ਪੰਸੁਕੂਲਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਸੋਤ੍ਥਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਗਬ੍ਭਮਲਹਰਣੰ। **ਗਤਪਚ੍ਚਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਤਕਸਰੀਰੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸੁਸਾਨੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਆਨੀਤਚੀਵਰੰ। **ਧਜਾਹਟ**ਨ੍ਤਿ ਧਜੰ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਆਨੀਤੰ। **ਥੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਵਮ੍ਮਿਕੇ ਪੂਜਿਤਚੀਵਰੰ। **ਸਾਮੁਦ੍ਦਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਮੁਦ੍ਦਵੀਚੀਹਿ ਥਲੰ ਪਾਪਿਤੰ। **ਪਨ੍ਥਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਨ੍ਥੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ ਚੋਰਭਯੇਨ ਪਾਸਾਣੇਹਿ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਤਚੀਵਰੰ। **ਇਦ੍ਧਿਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਚੀਵਰੰ। ਸੇਸੰ ਪਾਕਟਮੇਵਾਤਿ।

ਚੀਵਰਸਨ੍ਤੋਸੋਤਿ ਵੀਸਤਿ ਚੀਵਰਸਨ੍ਤੋਸਾ – ਚੀਵਰੇ ਵਿਤਕ੍ਕਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਗਮਨਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਪਰਿਯੇਸਨਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਪਟਿਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਮਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਲੋਲੁਪ੍ਪਵਿਵਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਉਦਕਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਧੋਵਨਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਕਰਣਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਪਰਿਮਾਣਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਸੁਤ੍ਤਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਸਿਬ੍ਬਨਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਰਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਕਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਪਰਿਭੋਗਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਸਨ੍ਨਿਧਿਪਰਿਵਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਾਦਕਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤੇਮਾਸੰ ਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸੰ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਾਸਮਤ੍ਤੰ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਮਾਸੇ ਚੀਵਰੰ ਕਰੋਤਿ, ਪੰਸੁਕੂਲਿਕੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸੇਨੇਵ ਕਰੋਤਿ। ਇਦੰ ਮਾਸਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤੰ ਵਿਤਕ੍ਕਨੰ **ਵਿਤਕ੍ਕਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਵਿਤਕ੍ਕਸਨ੍ਤੋਸੇਨ ਪਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਾਚੀਨਖਣ੍ਡਰਾਜਿਵਾਸਿਕਪੰਸੁਕੂਲਿਕਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ‘‘ਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤਵਿਹਾਰੇ ਚੇਤਿਯੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਗਤੋ ਚੇਤਿਯੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਯ੍ਹੰ ਚੀਵਰੰ ਜਿਣ੍ਣੰ, ਬਹੂਨੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਮਹਾਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਥੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਚੀਵਰੰ ਆਦਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਵਨ੍ਦਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਕਿੰ , ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਅਹਮ੍ਪਾਵੁਸੋ,

ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮਹਾਬੋਧਿਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਪੁਵ੍ਵਵ੍ਹਨ੍ਨਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਮਨਾਪਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਮੇ ਵਿਤਕ੍ਕੋ''ਤਿ ਤਤੋਵ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਮ੍ਬਙ੍ਗਣਸਮੀਪਤੋ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਮਹਾਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਨ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਮਾਨੋ ਗਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਤਞ੍ਚ ਰਤ੍ਤਿਂ ਏਕੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਉਚ੍ਚਾਰਪਲਿਬੁਦ੍ਧੋ ਸਾਟਕੇਯੇਵ ਵਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਛਡ੍ਡੇਸਿ। ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਤਂ ਨੀਲਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ ਸਮ੍ਪਰਿਕਿਣ੍ਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਮਹਾਥੇਰੋ ''ਕਿਂ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਸੀ''ਤਿ। ਨਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਤੁ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਪੁਣ੍ਣਦਾਸਿਯਾ ਸਰੀਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਤੁਮ੍ਬਮਤ੍ਤੇ ਪਾਣਕੇ ਵਿਧੁਨਿਤ੍ਵਾ ਸੁਸਾਨਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ਦੁਕ੍ਕਰਤਰਂ ਕਤਂ , ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਮਹਾਥੇਰੋ ''ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ ਪਤ੍ਤੋ ਤਂ ਸਾਟਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਾਚੀਨਖਣ੍ਡਰਾਜਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ''ਕਤ੍ਥ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨੇਵ ਗਮਨਂ **ਗਮਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਿਂ ਪੇਸਲਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਨਂ **ਪਰਿਯੇਸਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਏਵਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਹਰਿਯਮਾਨਂ ਚੀਵਰਂ ਦੂਰਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਤਂ ਮਨਾਪਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤਂ ਅਮਨਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਵਿਤਕ੍ਕੇਤ੍ਵਾ ਥੂਲਸੁਖੁਮਾਦੀਸੁ ਯਥਾਲਦ੍ਧੇਨੇਵ ਸਨ੍ਤੁਸ੍ਸਨਂ **ਪਟਿਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਦੁਪਟ੍ਟਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਏਕਪਟ੍ਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਹੋਨਕਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਨ੍ਤੁਸ੍ਸਨਂ **ਮਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਮਨਾਪਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਰਣਂ **ਲੋਲੁਪ੍ਪਵਿਵਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ।

ਲੂਖਪਣੀਤੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਯਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਥਾਲਦ੍ਧੇਨੇਵ ਯਾਪਨਂ **ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਾਮਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਯਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤੇਨ ਯਾਪਨਂ **ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਮਨਾਪਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਯਾਪਨਂ **ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ।

''ਕਤ੍ਥ ਉਦਕਂ ਮਨਾਪਂ, ਕਤ੍ਥ ਅਮਨਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਧੋਵਨੂਪਗੇਨ ਉਦਕੇਨ ਧੋਵਨਂ **ਉਦਕਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਪਣ੍ਡੁਮਤ੍ਤਿਕਗੇਰੁਕਪੂਤਿਪਣ੍ਣਰਸਕਿਲਿਟ੍ਠਾਨਿ ਪਨ ਉਦਕਾਨਿ ਵਜ੍ਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਧੋਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਮੁਗ੍ਗਰਾਦੀਹਿ ਅਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਨਂ **ਧੋਵਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਤਥਾ ਅਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤਂ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਾਪਿਤਉਦਕੇਨਾਪਿ ਧੋਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਇਦਂ ਥੂਲਂ, ਇਦਂ ਸੁਖੁਮ''ਨ੍ਤਿ ਅਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪਹੋਨਕਨੀਹਾਰੇਨੇਵ ਕਰਣਂ **ਕਰਣਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਤਿਮਣ੍ਡਲਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਰਣਂ **ਪਰਿਮਾਣਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਚੀਵਰਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਮਨਾਪਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰਥਿਕਾਦੀਸੁ ਵਾ ਦੇਵਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਰਣਂ **ਸੁਤ੍ਤਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ।

ਕੁਸਿਬਨ੍ਧਨਕਾਲੇ ਪਨ ਅਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤ ਵਾਰੇ ਨ ਵਿਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਹਾਯੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਭੇਦੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਿਵਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਤ੍ਤ ਵਾਰੇ ਵਿਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨਾਪਿ ਸਹਾਯੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਭੇਦੋ। ਅਯਂ **ਸਿਬ੍ਬਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਰਜਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਕਾਲ਼ਕਚ੍ਛਕਾਦੀਨਿ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੇਨ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਸੋਮਵਕ੍ਕਲਾਦੀਸੁ ਯਂ ਲਭਤਿ, ਤੇਨ ਰਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਿਤਰਜਨਂ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਿਤਕਸਟਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ **ਰਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਨੀਲਕਦ੍ਦਮਕਾਲ਼ਸਾਮੇਸੁ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਪਿਟ੍ਠੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਕਪ੍ਪਕਰਣਂ **ਕਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ।

ਹਿਰਿਕੋਪੀਨਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਮਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਂ **ਪਰਿਭੋਗਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਦੁਸ੍ਸਂ ਪਨ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਸੂਚਿਂ ਵਾ ਕਾਰਕਂ ਵਾ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਲਭਨ੍ਤੇਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਤਮ੍ਪਿ ਸਚੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਦੀਨਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਚ ਅਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾ, ਯਾਵ ਆਗਮਨਾ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਗਤਮਤ੍ਤੇਸੁ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਦਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਚੀਵਰੇ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਮ੍ਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਮੇਵ ਹਿ ਸਨ੍ਨਿਧਿ ਹੋਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ **ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ** ਆਹ। ਅਯਂ **ਸਨ੍ਨਿਧਿਪਰਿਵਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਨ ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮੇ ਠਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਯਂ **ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ।

ਚੀਵਰਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਨਾਮ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਙ੍ਗਞ੍ਚੇਵ ਤੇਚੀਵਰਿਕਙ੍ਗਞ੍ਚ। ਤੇਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੪-੨੫) ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਿ ਚੀਵਰਸਨ੍ਤੋਸਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸਂ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਗੋਪੇਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਗੋਪੇਨ੍ਤੋ ਚੀਵਰਸਨ੍ਤੋਸਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸਵਸੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤੀਤਿ।

ਵਣ੍ਣਵਾਦੀਤਿ ਏਕੋ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਸਨ੍ਤੋਸਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਨ ਕਥੇਤਿ। ਏਕੋ ਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਸਨ੍ਤੋਸਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤਿ। ਏਕੋ ਨੇਵ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਨ੍ਤੋਸਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤਿ। ਏਕੋ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਚੇਵ ਹੋਤਿ, ਸਨ੍ਤੋਸਸ੍ਸ ਚ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤਿ। ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਇਤਰੀਤਰਚੀਵਰਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ ਚ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਨੇਸਨਨ੍ਤਿ ਦੂਤੇਯ੍ਯਪਹਿਨਗਮਨਾਨੁਯੋਗਪ੍ਪਭੇਦਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਅਨੇਸਨਂ। **ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਅਯੁਤ੍ਤਂ। **ਅਲਦ੍ਧਾ ਚਾ**ਤਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ। ਯਥਾ ਏਕਚ੍ਚੋ ''ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਚੀਵਰਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੋਹਞ੍ਞਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਸਤਿ ਪਰਿਤਸ੍ਸਤਿ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਅਲਦ੍ਧਾ ਚੀਵਰਂ ਨ ਪਰਿਤਸ੍ਸਤਿ। **ਲਦ੍ਧਾ ਚਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਲਭਿਤ੍ਵਾ। **ਅਗਧਿਤੋ**ਤਿ ਵਿਗਤਲੋਭਗਿਦ੍ਧੋ। **ਅਮੁਚ੍ਛਿਤੋ**ਤਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਤਣ੍ਹਾਯ ਮੁਚ੍ਛਂ ਅਨਾਪਨ੍ਨੋ। **ਅਨਜ੍ਝੋਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਨੋਤ੍ਥਤੋ ਅਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੋ। **ਆਦੀਨਵਦਸ੍ਸਾਵੀ**ਤਿ ਅਨੇਸਨਾਪਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਗੇਧਿਤਪਰਿਭੋਗੇ ਚ ਆਦੀਨਵਂ ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ। **ਨਿਸ੍ਸਰਣਪਞ੍ਞੋ**ਤਿ ''ਯਾਵਦੇਵ ਸੀਤਸ੍ਸ ਪਟਿਘਾਤਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਰਣਮੇਵ ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ।

ਇਤਰੀਤਰਚੀਵਰਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਚੀਵਰੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ। **ਨੇਵਤ੍ਤਾਨੁਕ੍ਕਂਸੇਤੀ**ਤਿ ''ਅਹਂ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕੋ, ਮਯਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਮਾਲੇਯੇਵ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਙ੍ਗਂ ਗਹਿਤਂ, ਕੋ ਮਯਾ ਸਦਿਸੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤੁਕ੍ਕਂਸਨਂ ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਨੋ ਪਰਂ ਵਮ੍ਭੇਤੀ**ਤਿ ''ਇਮੇ ਪਨਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾ''ਤਿ ਵਾ, ''ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਙ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਏਤੇਸਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਪਰਂ ਨ ਵਮ੍ਭੇਤਿ। **ਯੋ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਦਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਯੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਚੀਵਰਸਨ੍ਤੋਸੇ ਵਣ੍ਣਵਾਦਾਦੀਸੁ ਵਾ ਦਕ੍ਖੋ ਛੇਕੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ। **ਅਨਲਸੋ**ਤਿ ਸਾਤਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਆਲਸਿਯਵਿਰਹਿਤੋ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਪਟਿਸ੍ਸਤੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਪਞ੍ਞਾਯ ਚੇਵ ਸਤਿਯਾ ਚ ਯੁਤ੍ਤੋ। **ਅਰਿਯਵਂਸੇ ਠਿਤੋ**ਤਿ ਅਰਿਯਵਂਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਇਤਰੀਤਰੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨਾਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਨ੍ਤੋਸੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਧੁਤਙ੍ਗਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ । ਤਤ੍ਥ **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ**ਤਿ ਓਦਨੋ ਕੁਮ੍ਮਾਸੋ ਸਤ੍ਤੁ ਮਚ੍ਛੋ ਮਂਸਂ ਖੀਰਂ ਦਧਿ ਸਪ੍ਪਿ ਨਵਨੀਤਂ ਤੇਲਂ ਮਧੁ ਫਾਣਿਤਂ ਯਾਗੁ ਖਾਦਨੀਯਂ ਸਾਯਨੀਯਂ ਲੇਹਨੀਯਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾ।

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਕ੍ਖੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਂ ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਖਿਕਂ ਉਪੋਸਥਿਕਂ ਪਾਟਿਪਦਿਕਭਤ੍ਤਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਤ੍ਤਂ ਗਮਿਕਭਤ੍ਤਂ ਗਿਲਾਨਭਤ੍ਤਂ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਭਤ੍ਤਂ ਧੁਰਭਤ੍ਤਂ ਕੁਟਿਭਤ੍ਤਂ ਵਾਰਭਤ੍ਤਂ ਵਿਹਾਰਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਕ੍ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ।

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਨ੍ਤੋਸੋਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਵਿਤਕ੍ਕਸਨ੍ਤੋਸੋ ਗਮਨਸਨ੍ਤੋਸੋ ਪਰਿਯੇਸਨਸਨ੍ਤੋਸੋ ਪਟਿਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਨ੍ਤੋਸੋ ਮਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਨ੍ਤੋਸੋ ਲੋਲੁਪ੍ਪਵਿਵਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ ਉਪਕਾਰਸਨ੍ਤੋਸੋ ਪਰਿਮਾਣਸਨ੍ਤੋਸੋ ਪਰਿਭੋਗਸਨ੍ਤੋਸੋ ਸਨ੍ਨਿਧਿਪਰਿਵਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋਤਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਸਨ੍ਤੋਸਾ।

ਤਤ੍ਥ ਸਾਦਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤਿ। ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੇਨ ਪਨ ਗਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਰਤਾ ਸਾਯਂ ਥੇਰੂਪਟ੍ਠਾਨਕਾਲੇ ''ਸ੍ਵੇ ਕਤ੍ਥ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ? ਅਸੁਕਗਾਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਕਚਾਰਿਕੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕਮਾਲ਼ਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਅਰਿਯਵਂਸਾ ਚੁਤੋ ਹੋਤਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ। ਅਯਂ **ਵਿਤਕ੍ਕਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ।

ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਨ ''ਕੁਹਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ **ਗਮਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੇਨ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਿਂ ਪੇਸਲਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ **ਪਰਿਯੇਸਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਦੂਰਤੋਵ ਆਹਰਿਯਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਤਂ ਮਨਾਪਂ , ਏਤਂ ਅਮਨਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ **ਪਟਿਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ''ਇਮਂ ਮਨਾਪਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਮਂ ਅਮਨਾਪਂ ਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਅਯਂ **ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਬਹੁ, ਦਾਯਕੋ ਅਪ੍ਪਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਅਪ੍ਪਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋਪਿ ਬਹੁ, ਦਾਯਕੋਪਿ ਬਹੁਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਪਮਾਣੇਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨ ਬਹੁ, ਦਾਯਕੋਪਿ ਅਪ੍ਪਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਅਪ੍ਪਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨ ਬਹੁ, ਦਾਯਕੋ ਪਨ ਬਹੁਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ । ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮਤ੍ਤਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਸਾਦਂ ਮਕ੍ਖੇਤਿ, ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਂ ਵਿਨਿਪਾਤੇਤਿ, ਸਾਸਨਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਵਿਜਾਤਮਾਤੁਯਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਇਤਿ ਮਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਯਂ **ਮਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਅਡ੍ਢਕੁਲਾਨਿਯੇਵ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ **ਲੋਲੁਪ੍ਪਵਿਵਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। **ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸਾ**ਦਯੋ ਚੀਵਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾ ਏਵ।

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਪਾਲੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਕਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਂ **ਉਪਕਾਰਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਪਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਨੀਤਂ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸਤਿ ਤੇਨ ਗਾਹਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਸਤਿ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ **ਪਰਿਮਾਣਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ''ਜਿਘਚ੍ਛਾਯ ਪਟਿਵਿਨੋਦਨਂ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਨਿਸ੍ਸਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਂ **ਪਰਿਭੋਗਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਯਂ **ਸਨ੍ਨਿਧਿਪਰਿਵਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ। ਮੁਖਂ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ **ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਸਨ੍ਤੋਸੋ** ਨਾਮ।

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਙ੍ਗਂ ਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕਙ੍ਗਂ ਏਕਾਸਨਿਕਙ੍ਗਂ ਪਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਿਕਙ੍ਗਂ ਖਲੁਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਿਕਙ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੬-੩੦) ਵੁਤ੍ਤਾ। ਇਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਨ੍ਤੋਸਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸਂ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਗੋਪੇਤਿ, ਇਮਾਨਿ ਗੋਪੇਨ੍ਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਨ੍ਤੋਸਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ। ਵਣ੍ਣਵਾਦੀਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਸੇਨਾਸਨੇਨਾਤਿ ਇਧ ਸੇਨਾਸਨਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਸੇਨਾਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਸੇਨਾਸਨਸਨ੍ਤੋਸੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ, ਸੇਨਾਸਨਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਧੁਤਙ੍ਗਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੇਨਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਚੋ ਪੀਠਂ ਭਿਸਿ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਂ ਵਿਹਾਰੋ ਅਡ੍ਢਯੋਗੋ ਪਾਸਾਦੋ ਹਮ੍ਮਿਯਂ ਗੁਹਾ ਲੇਣਂ ਅਟ੍ਟੋ ਮਾਲ਼ੋ ਵੇਲ਼ੁਗੁਮ੍ਬੋ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ।

ਸੇਨਾਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਾ ਗਣਤੋ ਵਾ ਞਾਤਿਤੋ ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਤੋ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਧਨੇਨ ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਵਾਤਿ ਛ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ।

ਸੇਨਾਸਨਸਨ੍ਤੋਸੋਤਿ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਿਤਕ੍ਕਸਨ੍ਤੋਸਾਦਯੋ ਪਨ੍ਨਰਸ ਸਨ੍ਤੋਸਾ। ਤੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸੇਨਾਸਨਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਨਿ** ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਆਰਞ੍ਞਿਕਙ੍ਗਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਿਕਙ੍ਗਂ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਿਕਙ੍ਗਂ ਸੋਸਾਨਿਕਙ੍ਗਂ ਯਥਾਸਨ੍ਥਤਿਕਙ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੩੧-੩੫) ਵੁਤ੍ਤਾ। ਇਤਿ ਸੇਨਾਸਨਸਨ੍ਤੋਸਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸਂ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਗੋਪੇਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਗੋਪੇਨ੍ਤੋ ਸੇਨਾਸਨਸਨ੍ਤੋਸਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ।

ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੋ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਯੇਵ ਪਵਿਟ੍ਠੋ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਲਾਭਯਥਾਬਲਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੇਨੇਵ ਸਨ੍ਤੁਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਨੇਸਜ੍ਜਿਕਙ੍ਗਂ ਭਾਵਨਾਰਾਮਅਰਿਯਵਂਸਂ ਭਜਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

‘‘ਪਞ੍ਚ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਪਞ੍ਚ ਆਹਾਰਨਿਸ੍ਸਿਤਾ।
ਏਕੋ ਵੀਰਿਯਸਂਯੁਤ੍ਤੋ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਚੀਵਰਨਿਸ੍ਸਿਤਾ’’ਤਿ॥

ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਪਥਵਿਂ ਪਤ੍ਥਰਮਾਨੋ ਵਿਯ ਸਾਗਰਕੁਚ੍ਛਿਂ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਵਿਯ ਆਕਾਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਯਮਾਨੋ ਵਿਯ ਚ ਪਠਮਂ ਚੀਵਰਸਨ੍ਤੋਸਂ ਅਰਿਯਵਂਸਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸੂਰਿਯਂ ਉਲ੍ਲਙ੍ਘੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਦੁਤਿਯਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਨ੍ਤੋਸਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸਿਨੇਰੁਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤਤਿਯਂ ਸੇਨਾਸਨਸਨ੍ਤੋਸਂ ਅਰਿਯਵਂਸਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸਹਸ੍ਸਨਯਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਭਾਵਨਾਰਾਮਂ ਅਰਿਯਵਂਸਂ ਕਥੇਤੁਂ **ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਾਵਨਾਰਾਮੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ।

ਤਤ੍ਥ ਆਰਮਣਂ ਆਰਾਮੋ, ਅਭਿਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭਾਵਨਾਯ ਆਰਾਮੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਭਾਵਨਾਰਾਮੋ**। ਭਾਵਨਾਯ ਰਤੋਤਿ **ਭਾਵਨਾਰਤੋ**। ਪਞ੍ਚਵਿਧੇ ਪਹਾਨੇ ਆਰਾਮੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਪਹਾਨਾਰਾਮੋ**। ਅਪਿਚ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤੀਤਿ **ਭਾਵਨਾਰਾਮੋ**। ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤੀਤਿ **ਪਹਾਨਾਰਾਮੋ**ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਰਤਿਂ ਵਿਨ੍ਦਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਥਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੇ, ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਬਲਾਨਿ, ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ, ਸਤ੍ਤ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ, ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਹਾਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਸਤ੍ਤਤਿਂਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੇ, ਅਟ੍ਠਤਿਂਸ ਆਰਮ੍ਮਣਵਿਭਤ੍ਤਿਯੋ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਰਤਿਂ ਵਿਨ੍ਦਤਿ। ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਾਦਯੋ ਪਨ ਕਿਲੇਸੇ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਰਤਿਂ ਵਿਨ੍ਦਤਿ।

ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਚਤੂਸੁ ਅਰਿਯਵਂਸੇਸੁ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਤੇਰਸਨ੍ਨਂ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਂ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਸਕਲਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਭਾਵਨਾਰਾਮੇਨ ਅਵਸੇਸਂ ਪਿਟਕਦ੍ਵਯਂ। ਇਮਂ ਪਨ ਭਾਵਨਾਰਾਮਂ ਅਰਿਯਵਂਸਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗੇ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿਯਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ, ਦੀਘਨਿਕਾਯੇ ਦਸੁਤ੍ਤਰਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ, ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਨਿਦ੍ਦੇਸਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗੇ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿਯਾ**ਤਿ –

‘‘ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ। ਅਬ੍ਯਾਪਾਦਂ, ਬ੍ਯਾਪਾਦਂ... ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਂ... ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ... ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਂ, ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਂ... ਧਮ੍ਮਵਵਤ੍ਥਾਨਂ... ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ... ਞਾਣਂ... ਅਵਿਜ੍ਜਂ... ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ... ਅਰਤਿਂ... ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ, ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ... ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ... ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰੇ... ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ... ਪੀਤਿਂ... ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ... ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੇ... ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਰੂਪਸਞ੍ਞਂ ਪਟਿਘਸਞ੍ਞਂ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ...ਪੇ॰... ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸਞ੍ਞਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ।

‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ। ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਸੁਖਸਞ੍ਞਂ... ਅਨਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ... ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਨਨ੍ਦਿਂ... ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਰਾਗਂ... ਨਿਰੋਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਸਮੁਦਯਂ... ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਆਦਾਨਂ... ਖਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ... ਘਨਸਞ੍ਞਂ... ਵਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਆਯੂਹਨਂ... ਵਿਪਰਿਣਾਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਧੁਵਸਞ੍ਞਂ... ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ... ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ... ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਪਣਿਧਿਂ... ਸੁਞ੍ਞਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਅਭਿਨਿਵੇਸਂ... ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਂ... ਸਾਰਾਦਾਨਾਭਿਨਿਵੇਸਂ... ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ... ਸਮ੍ਮੋਹਾਭਿਨਿਵੇਸਂ... ਆਦੀਨਵਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਆਲਯਾਭਿਨਿਵੇਸਂ... ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਅਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਂ... ਵਿਵਟ੍ਟਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ... ਸਂਯੋਗਾਭਿਨਿਵੇਸਂ... ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ...

ਦਿਟ੍ਠੇਕਟ੍ਠੇ ਕਿਲੇਸੇ... ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ... ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਕਿਲੇਸੇ... ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ... ਅਨੁਸਹਗਤੇ ਕਿਲੇਸੇ... ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੪੧,੯੫)।

ਏਵੰ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗੇ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿਯਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ।

ਦੀਘਨਿਕਾਯੇ ਦਸੁਤ੍ਤਰਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨਾਤਿ –

> ''ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ...ਪੇ॰... ਦਸ ਧਮ੍ਮੇ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਦਸ ਧਮ੍ਮੇ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ। ਕਤਮਂ ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ? ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਂ ਸਾਤਸਹਗਤਂ, ਇਮਂ ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ। ਕਤਮਂ ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ? ਅਸ੍ਮਿਮਾਨਂ, ਇਮਂ ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ। ਕਤਮੇ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰... ਕਤਮੇ ਦਸ ਧਮ੍ਮੇ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ? ਦਸ ਕਸਿਣਾਯਤਨਾਨਿ, ਇਮੇ ਦਸ ਧਮ੍ਮੇ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ। ਕਤਮੇ ਦਸ ਧਮ੍ਮੇ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ? ਦਸ ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਦਸ ਧਮ੍ਮੇ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ। ਏਵੰ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਾਵਨਾਰਾਮੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੫੧-੩੬੦)।

ਏਵੰ ਦੀਘਨਿਕਾਯੇ ਦਸੁਤ੍ਤਰਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ।

ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨਾਤਿ –

> ''ਏਕਾਯਨੋ ਅਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਗ੍ਗੋ...ਪੇ॰... ਯਾਵਦੇਵ ਞਾਣਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਮਤ੍ਤਾਯ। ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਾਵਨਾਰਾਮੋ ਹੋਤਿ ਭਾਵਨਾਰਤੋ। ਪਹਾਨਾਰਾਮੋ ਹੋਤਿ ਪਹਾਨਰਤੋ। ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਸਰੀਰਂ ਸਿਵਥਿਕਾਯ ਛਡ੍ਡਿਤਂ...ਪੇ॰... ਪੂਤੀਨਿ ਚੁਣ੍ਣਕਜਾਤਾਨਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ 'ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕਾਯੋ ਏਵਂਧਮ੍ਮੋ ਏਵਂਭਾਵੀ ਏਵਂਅਨਤੀਤੋ'ਤਿ। ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ... ਪੇ॰... ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਾਵਨਾਰਾਮੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦੬ ਆਦਯੋ)।

ਏਵੰ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ।

ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਨਿਦ੍ਦੇਸਪਰਿਯਾਯੇਨਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਙ੍ਖਤੇ ''ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਰੋਗਤੋ ਗਣ੍ਡਤੋ ...ਪੇ॰... ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਧਮ੍ਮਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਰਮਤਿ, ਏਵੰ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਾਵਨਾਰਾਮੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧੩; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਉਪਸੀਵਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੩੯, ਨਨ੍ਦਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੫੧)। ਏਵੰ ਨਿਦ੍ਦੇਸਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ।

ਨੇਵਤ੍ਤਾਨੁਕ੍ਕਂਸੇਤੀਤਿ ''ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਸਟ੍ਠਿ ਵਾ ਸਤ੍ਤਤਿ ਵਾ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੋ ਮਯਾ ਸਦਿਸੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਤੁਕ੍ਕਂਸਨਂ ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਨੋ ਪਰਂ ਵਮ੍ਭੇਤੀ**ਤਿ ''ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਿਂ ਇਮੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾ ਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਰਵਮ੍ਭਨਂ ਨ ਕਰੋਤਿ। ਸੇਸਂ ਵੁੱਤਨਯਮੇਵ।

ਇਮੇ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਵੰਸਾਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਵੰਸਾ ਅਰਿਯਤਨ੍ਤਿਯੋ ਅਰਿਯਪਵੇਣਿਯੋ ਅਰਿਯਞ੍ਜਸਾ ਅਰਿਯਵਟੁਮਾਨੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਵਿਨਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮਹਾਅਰਿਯਵੰਸਪਰਿਪੂਰਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਸਨਦਿਸਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਇਮੇਹਿ ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸ੍ਵੇਵ ਅਰਤਿਂ ਸਹਤੀ**ਤਿ ਸੋਯੇਵ ਅਰਤਿਂ ਅਨਭਿਰਤਿਂ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਂ ਸਹਤਿ

ਅਭਿਭਵਤਿ। **ਨ ਤਂ ਅਰਤਿ ਸਹਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਯਾ ਏਸਾ ਪਨ੍ਤੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਅਧਿਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਭਾਵਨਾਯ ਅਰਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਸਹਿਤੁਂ ਅਧਿਭਵ◌ਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਅਰਤਿਰਤਿਸਹੋ**ਤਿ ਅਰਤਿਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਰਤਿਞ੍ਚ ਸਹਤਿ, ਅਧਿਭਵ◌ਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਗਾਥਾਹਿ ਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ **ਨਾਰਤੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਧੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਵ◌ੀਰਿਯਵਨ੍ਤਂ। **ਨਾਰਤਿ ਧੀਰਂ ਸਹਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸੇਵ ਕਾਰਣਵਚਨਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਸਾ ਧੀਰਂ ਨ ਸਹਤਿ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ ਧੀਰਂ ਸਹਿਤੁਂ ਅਧਿਭਵ◌ਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਾਰਤਿ ਸਹਤਿ ਧੀਰਂ। **ਧੀਰੋ ਹਿ ਅਰਤਿਸ੍ਸਹੋ**ਤਿ ਅਰਤਿਸਹਤ੍ਤਾ ਹਿ ਸੋ ਧੀਰੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਤਿਂ ਸਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਵ◌ਿਹਾਯੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤੇਭੂਮਕਕਮ੍ਮਂ ਚਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਪਰਿਵਟੁਮਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਠਿਤਂ। **ਪਨੁਣ੍ਣਂ ਕੋ ਨਿਵ◌ਾਰਯੇ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੇ ਪਨੁਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਠਿਤਂ ਕੋ ਨਾਮ ਰਾਗੋ ਵ◌ਾ ਦੋਸੋ ਵ◌ਾ ਨਿਵ◌ਾਰੇਯ੍ਯ। **ਨੇਕ੍ਖਂ ਜਮ੍ਬੋਨਦਸ੍ਸੇਵ, ਕੋ ਤਂ ਨਿਨ੍ਦਿਤੁਮਰਹਤੀ**ਤਿ ਜਮ੍ਬੋਨਦਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਜਾਤਿਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਸਦਿਸਂ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਦੋਸਵ◌ਿਮੁਤ੍ਤਂ ਕੋ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਅਰਹਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾਪਿ ਪਸਂਸਿਤੋ**ਤਿ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾਪਿ ਏਸ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਸਂਸਿਤੋਯੇਵ◌ਾਤਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ।

੯. ਧਮ੍ਮਪਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯. ਨਵਮੇ **ਧਮ੍ਮਪਦਾਨੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸਾ। **ਅਨਭਿਜ੍ਝਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਭਿਜ੍ਝਾਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ **ਅਨਭਿਜ੍ਝਾ,** ਬ੍ਯਾਪਾਦਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ **ਅਬ੍ਯਾਪਾਦੋ,** ਮਿਚ੍ਛਾਸਤਿਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ **ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ,** ਮਿਚ੍ਛਾਸਮਾਧਿਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ **ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ** ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਨਭਿਜ੍ਝਾਲੂਤਿ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹੋ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ। **ਅਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨੇਨ ਚੇਤਸਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਪਕਤਿਭਾਵ◌ਂ ਅਵ◌ਿਜਹਨ੍ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ। **ਸਤੋ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸੁਸਮਾਹਿਤੋ**ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤਚਿਤ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਗਾਥਾਯਪਿ ਵਟ੍ਟਵ◌ਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ।

੧੦. ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦. ਦਸਮੇ **ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ**ਤਿ ਞਾਤਾ ਪਾਕਟਾ। **ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਤੇਸਂ ਨਾਮਾਨਿ। **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵ◌ੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵ◌ੁਟ੍ਠਿਤੋ। ਸਾ ਹਿ ਇਧ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ। **ਅਭਿਜ੍ਝਾਲੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਤਣ੍ਹਂ। **ਕਾਮੇਸੁ ਤਿਬ੍ਬਸਾਰਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਸੁ ਬਹਲਰਾਗਂ। **ਤਮਹਂ ਤਤ੍ਥ ਏਵ◌ਂ ਵਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਹਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਰਣੇ ਏਵ◌ਂ ਵਦੇਯ੍ਯਂ। **ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਾਨਿ ਪਟਿਬਾਹਿਤਬ੍ਬਨਿ ਵ◌ਾ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾ**ਤਿ ਸਕਾਰਣਾ। **ਵ◌ਾਦਾਨੁਪਾਤਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕਵ◌ਾਦੇ ਘਟ੍ਟਯਮਾਨਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕਵ◌ਾਦਾਨੁਪਾਤਾ, ਵ◌ਾਦਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਾਰਯ੍ਹਾ ਠਾਨਾ**ਤਿ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾ ਪਚ੍ਚਯਾ। **ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਉਕ੍ਕਲਾਤਿ ਉਕ੍ਕਲਜਨਪਦਵ◌ਾਸਿਨੋ। ਵ**ਸ੍ਸਭਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸੋ ਚ ਭਞ੍ਞੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵ◌ੇ ਜਨਾ। **ਅਹੇਤੁਕਵ◌ਾਦਾ**ਤਿ ''ਨਤ੍ਥਿ ਹੇਤੁ ਨਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਯੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵ◌ਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿਏਵਮਾਦਿਵ◌ਾਦਿਨੋ। **ਅਕਿਰਿਯਵ◌ਾਦਾ**ਤਿ ''ਕਰੋਤੋ ਨ ਕਰੀਯਤਿ ਪਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਕਿਰਿਯਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵ◌ਾਦਿਨੋ। **ਨਤ੍ਥਿਕਵ◌ਾਦਾ**ਤਿ ''ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਵ◌ਾਦਿਨੋ। ਤੇ ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁਪਿ ਦਸ੍ਸਨੇਸੁ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਨਿਯਾਮਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਕਥਂ ਪਨ ਤੇਸੁ ਨਿਯਾਮੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਯੋ ਹਿ ਏਵਰੂਪਂ ਲਦ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵ◌ਾਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਜ੍ਝਾਯਤਿ ਵ◌ੀਮਂਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ''ਨਤ੍ਥਿ ਹੇਤੁ ਨਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਯੋ ਕਰੋਤੋ ਨ ਕਰੀਯਤਿ ਪਾਪਂ...ਪੇ॰... ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨਂ...ਪੇ॰... ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਮਿਚ੍ਛਾਸਤਿ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਜਵਨਾਨਿ ਜਵਨ੍ਤਿ। ਪਠਮਜਵਨੇ ਸਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ, ਸਤ੍ਤਮੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿ ਅਰਿਟ੍ਠਕਣ੍ਟਕਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ । ਤਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਏਕਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਕੋਚਿ ਦ੍ਵ◌ੇ, ਕੋਚਿ ਤੀਣਿਪਿ। ਨਿਯਤਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋਵ ਹੋਤਿ, ਪਤ੍ਤੋ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗਾਵਰਣਞ੍ਚੇਵ ਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗਾਵਰਣਞ੍ਚ, ਅਭਬ੍ਬੋ ਤਸ੍ਸ

ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਸਗ੍ਗਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਪਗੇਵ ਮੋਕ੍ਖਂ। ਵਟ੍ਟਖਾਣੁਕੋ ਨਾਮੇਸ ਸਤ੍ਤੋ ਪਥਵਿਗੋਪਕੋ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਭਵਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਵਸ੍ਸਭਞ੍ਞਾਪਿ ਏਦਿਸਾ ਅਹੇਸੁਂ। **ਨਿਨ੍ਦਾਬ੍ਯਾਰੋਸਨਉਪਾਰਮ੍ਭਭਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਨ੍ਦਭਯੇਨ ਘਟ੍ਟਨਭਯੇਨ ਉਪਵਾਦਭਯੇਨ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾਵਿਨਯੇ ਸਿਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਵਿਨਯੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ, ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਾਥਾਯ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਕਥਿਤਾਤਿ।

ਉਰੁਵੇਲਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਚਕ੍ਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਚਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਚਕ੍ਕਾਨੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ। **ਚਤੁਚਕ੍ਕਂ ਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਚਕ੍ਕਾਨਿ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਘਟਿਯਨ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਤਿਰੂਪਦੇਸਵਾਸੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਰਿਸਾ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪੇ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇ ਦੇਸੇ ਵਾਸੋ। **ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਵਸ੍ਸਯੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਅਵਸ੍ਸਯਨਂ ਸੇਵਨਂ ਭਜਨਂ, ਨ ਰਾਜਾਨਂ। **ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਮਾਪਣਿਧੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਠਪਨਂ, ਸਚੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਨਿ ਪਹਾਯ ਸਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਂ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਚ ਕਤਪੁਞ੍ਞਤਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪਚਿਤਕੁਸਲਤਾ। ਇਦਮੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਂ। ਯੇਨ ਹਿ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਦੇਵ ਕੁਸਲਂ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਪਤਿਰੂਪਦੇਸੇ ਉਪਨੇਤਿ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇ ਭਜਾਪੇਤਿ, ਸੋ ਏਵ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮ੍ਮਾ ਠਪੇਤਿ। **ਪੁਞ੍ਞਕਤੋ**ਤਿ ਕਤਪੁਞ੍ਞੋ। **ਸੁਖਞ੍ਚੇਤਂਧਿਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਸੁਖਞ੍ਚ ਏਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਅਧਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਅਵਤ੍ਥਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨. ਸङ੍ਗਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਸङ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਸङ੍ਗਣ੍ਹਨਕਾਰਣਾਨਿ। **ਦਾਨਞ੍ਚਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਦਾਨੇਨੇਵ ਸङ੍ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। **ਪੇਯ੍ਯਵਜ੍ਜਨ੍**ਤਿ ਪਿਯਵਚਨਂ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ‘‘ਅਯਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮ ਦੇਤਿ, ਏਕੇਕੇਨ ਪਨ ਵਚਨੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਾਸੇਤਿ, ਕਿਂ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ‘‘ਅਯਂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦਾਨਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਪਨ ਤੇਲੇਨ ਵਿਯ ਮਕ੍ਖੇਤਿ। ਏਸ ਦੇਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਵਚਨਮੇਵਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਂ ਅਗ੍ਘਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਾਨਂ ਨ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਪਿਯਵਚਨਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਿਯਵਚਨਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। **ਅਤ੍ਥਚਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਵਡ੍ਢਨਕਥਾ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਨੇਵ ਦਾਨਂ, ਨ ਪਿਯਵਚਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਿਤਕਥਂ ਵਡ੍ਢਿਕਥਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ‘‘ਇਦਂ ਤੇ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ, ਏਵਰੂਪੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਥਚਰਿਯਕਥਾਵ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। **ਸਮਾਨਤ੍ਤਤਾ**ਤਿ ਸਮਾਨਸੁਖਦੁਕ੍ਖਭਾਵੋ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਦਾਨਾਦੀਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ , ਏਕਾਸਨੇ ਨਿਸਜ੍ਜਂ, ਏਕਪਲ੍ਲङ੍ਕੇ ਸਯਨਂ, ਏਕਤੋ ਭੋਜਨਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਮਾਨਸੁਖਦੁਕ੍ਖਤਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ। ਸੋ ਸਚੇ ਗਹਟ੍ਠਸ੍ਸ ਜਾਤਿਯਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਸੀਲੇਨ ਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਯਂ ਸਮਾਨਤ੍ਤਤਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। **ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਰਹਨ੍**ਤਿ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਯਥਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਸਮਾਨਤ੍ਤਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰਥਸ੍ਸਾਣੀਵ ਯਾਯਤੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਰਥਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਤੋ ਆਣਿ ਸङ੍ਗਹੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਰਥਂ ਸङ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਮਿਮੇ ਸङ੍ਗਹਾ ਲੋਕਂ ਸङ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਨ ਮਾਤਾ ਪੁਤ੍ਤਕਾਰਣਾ**ਤਿ ਯਦਿ ਮਾਤਾ ਏਤੇ ਸङ੍ਗਹੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਪੁਤ੍ਤਕਾਰਣਾ ਮਾਨਂ ਵਾ ਪੂਜਂ ਵਾ ਨ ਲਭੇਯ੍ਯ। **ਸङ੍ਗਹਾ ਏਤੇ**ਤਿ ਉਪਯੋਗਵਚਨੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ। ਸङ੍ਗਹੇ ਏਤੇਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਸਮਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪੇਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। **ਪਾਸਂਸਾ ਚ ਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਸਂਸਨੀਯਾ ਚ ਭਵਨ੍ਤਿ।

੩. ਸੀਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩. ਤਤਿਯੇ **ਸੀਹੋ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸੀਹਾ – ਤਿਣਸੀਹੋ, ਕਾਲ਼ਸੀਹੋ, ਪਣ੍ਡੁਸੀਹੋ, ਕੇਸਰਸੀਹੋਤਿ। ਤੇਸੁ **ਤਿਣਸੀਹੋ** ਕਪੋਤਵਣ੍ਣਗਾਵਿਸਦਿਸੋ ਤਿਣਭਕ੍ਖੋ ਚ ਹੋਤਿ। **ਕਾਲ਼ਸੀਹੋ** ਕਾਲ਼ਗਾਵਿਸਦਿਸੋ ਤਿਣਭਕ੍ਖੋਯੇਵ। **ਪਣ੍ਡੁਸੀਹੋ** ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਵਣ੍ਣਗਾਵਿਸਦਿਸੋ ਮਂਸਭਕ੍ਖੋ। **ਕੇਸਰਸੀਹੋ** ਲਾਖਾਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੇਨੇਵ ਮੁਖੇਨ ਅਗ੍ਗਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇਨ ਚਤੂਹਿ ਚ ਪਾਦਪਰਿਯਨ੍ਤੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਮਤ੍ਥਕਤੋਪਿਸ੍ਸ ਪਟ੍ਠਾਯ ਲਾਖਾਤੂਲਿਕਾਯ ਕਤਾ ਵਿਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਰਾਜਿਯੋ ਪਿਟ੍ਠਿਮਜ੍ਝੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਸਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ। ਖਨ੍ਧੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਕਮ੍ਬਲਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਵਿਯ ਕੇਸਰਭਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਸੇਸਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸਾਲਿਪਿਣ੍ਡਸङ੍ਖਚੁਣ੍ਣਪਿਣ੍ਡਵਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ। ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਸੀਹੇਸੁ ਅਯਂ ਕੇਸਰਸੀਹੋ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

ਮਿਗਰਾਜਾਤਿ ਸਬ੍ਬਮਿਗਗਣਸ੍ਸ ਰਾਜਾ। **ਆਸਯਾ**ਤਿ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ, ਸੁਵਣ੍ਣਗੁਹਤੋ ਵਾ ਰਜਤਮਣਿਫਲਿਕਮਨੋਸਿਲਾਗੁਹਤੋ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਨਿਕ੍ਖਮਮਾਨੋ ਪਨੇਸ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰਪੀਲ਼ਿਤੋ ਵਾ ਆਲੋਕਤ੍ਥਾਯ, ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਪੀਲ਼ਿਤੋ ਵਾ ਤੇਸੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ, ਜਿਘਚ੍ਛਾਪੀਲ਼ਿਤੋ ਵਾ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯ, ਸਮ੍ਭਵਪੀਲ਼ਿਤੋ ਵਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਟਿਸੇਵਨਤ੍ਥਾਯ। ਇਧ ਪਨ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

ਵਿਜਮ੍ਭਤੀਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਲੇ ਵਾ ਰਜਤਮਣਿਫਲਿਕਮਨੋਸਿਲਾਤਲਾਨੰ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਦ੍ਵੇ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦੇ ਸਮੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਾਦੇ ਪੁਰਤੋ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੰ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਭਾਗੰ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿੰ ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਗੀਵੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਸਨਿਸਦ੍ਦੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਾਸਪੁਟਾਨਿ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਲਗ੍ਗੰ ਰਜੰ ਵਿਧੁਨਨ੍ਤੋ ਵਿਜਮ੍ਭਤਿ। ਵਿਜਮ੍ਭਨਭੂਮਿਯਞ੍ਚ ਪਨ ਤਰੁਣਵਚ੍ਛਕੋ ਵਿਯ ਅਪਰਾਪਰੰ ਜਵਤਿ, ਜਵਤੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤੰ ਅਲਾਤੰ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ।

ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤਿ? ਪਰਾਨੁਦ੍ਦਯਤਾਯ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਿਰ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਨ੍ਤੇ ਪਪਾਤਾਵਾਟਾਦੀਸੁ ਵਿਸਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਚਰਨ੍ਤਾ ਹਤ੍ਥਿਗੋਕਣ੍ਣਮਹਿੰਸਾਦਯੋ ਪਾਣਾ ਪਪਾਤੇਪਿ ਆਵਾਟੇਪਿ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾਯ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤਿ। ਕਿੰ ਪਨਸ੍ਸ ਲੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਰਮੰਸਖਾਦਿਨੋ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀਤਿ? ਆਮ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਥਾ ਹਿ ‘‘ਕਿੰ ਮੇ ਬਹੂਹਿ ਘਾਤਿਤੇਹੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯਾਪਿ ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਪਾਣੇ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਏਵੰ ਅਨੁਦ੍ਦਯੰ ਕਰੋਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ – ‘‘ਮਾਹੰ ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਪਾਣੇ ਵਿਸਮਗਤੇ ਸਙ੍ਘਾਤੰ ਆਪਾਦੇਸਿ’’ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੨੧)।

ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਤੀਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਤਾਵ ਅਭੀਤਨਾਦੰ ਨਦਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨਸ੍ਸ ਵਿਜਮ੍ਭਨਭੂਮਿਯੰ ਠਤ੍ਵਾ ਨਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਸਮਨ੍ਤਾ ਤਿਯੋਜਨਪਦੇਸੰ ਏਕਨਿਨ੍ਨਾਦੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਮਸ੍ਸ ਨਿਨ੍ਨਾਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਿਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤਾ ਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦਗਣਾ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। **ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਆਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਥੰ? ਸੋ ਹਿ ਵਿਜਮ੍ਭਨਭੂਮਿਯੰ ਠਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਵਾ ਵਾਮਤੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਤਨ੍ਤੋ ਉਸਭਮਤ੍ਤੰ ਠਾਨੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਉਦ੍ਧੰ ਉਪ੍ਪਤਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਅਟ੍ਠਪਿ ਉਸਭਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਉਪ੍ਪਤਤਿ, ਸਮੇ ਠਾਨੇ ਉਜੁਕੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਸੋਲ਼ਸਉਸਭਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵੀਸਤਿਉਸਭਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਨੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ, ਥਲਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਾ ਵਾ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਸਟ੍ਠਿਉਸਭਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਸੀਤਿਉਸਭਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਨੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਰੁਕ੍ਖੰ ਵਾ ਪਬ੍ਬਤੰ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੰ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਾਮਤੋ ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਵਾ ਉਦ੍ਧੰ ਵਾ ਉਸਭਮਤ੍ਤੰ ਅਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਤਤਿਯੰ ਪਨ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਿਯੋਜਨੇ ਠਾਨੇ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਿਯੋਜਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਨਾਦਸ੍ਸ ਅਨੁਨਾਦੰ ਸੁਣਾਤਿ। ਏਵੰ ਸੀਘੇਨ ਜਵੇਨ ਪਕ੍ਕਮਤਿ।

ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਾਤਿ ਪਾਯੇਨ। **ਭਯੰ ਸਨ੍ਤਾਸੰ ਸੰਵੇਗਨ੍ਤਿ** ਸਬ੍ਬੰ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮੰ। ਸੀਹਸ੍ਸ ਹਿ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਭਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਕਾ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤਿ। ਕੇ ਪਨ ਤੇਤਿ? ਸਮਸੀਹੋ ਹਤ੍ਥਾਜਾਨੀਯੋ ਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯੋ ਉਸਭਾਜਾਨੀਯੋ ਪੁਰਿਸਾਜਾਨੀਯੋ ਖੀਣਾਸਵੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤੇ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤੀਤਿ? ਸਮਸੀਹੋ ਤਾਵ ‘‘ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਕੁਲਸੂਰਭਾਵੇਹਿ ਸਮਾਨੋਸ੍ਮੀ’’ਤਿ ਨ ਭਾਯਤਿ, ਹਤ੍ਥਾਜਾਨੀਯਾਦਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਬਲਵਤਾਯ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤਿ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਨ ਭਾਯਤਿ।

ਬਿਲਾਸਯਾਤਿ ਬਿਲੇ ਸਯਨ੍ਤਾ ਬਿਲਵਾਸਿਨੋ ਅਹਿਨਕੁਲਗੋਧਾਦਯੋ। **ਉਦਕਾਸਯਾ**ਤਿ ਉਦਕਵਾਸਿਨੋ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਾਦਯੋ। **ਵਨਾਸਯਾ**ਤਿ ਵਨਵਾਸਿਨੋ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਗੋਕਣ੍ਣਮਿਗਾਦਯੋ। **ਪਵਿਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਮਗ੍ਗੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। **ਦਲ਼੍ਹੇਹੀ**ਤਿ ਥਿਰੇਹਿ। **ਵਰਤ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਚਮ੍ਮਰਜ੍ਜੂਹਿ। **ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਜਮ੍ਭਨਭੂਮਿਯੰ ਠਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸਾਦੀਹਿ ਉਸਭਮਤ੍ਤੰ, ਉਜੁੰ ਵੀਸਤਿਉਸਭਮਤ੍ਤਾਦਿਲਙ੍ਘਨਵਸੇਨ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾ, ਸੇਸਮਿਗਾਨੰ ਅਧਿਪਤਿਭਾਵੇਨ ਮਹੇਸਕ੍ਖਤਾ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਤਿਯੋਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਾਨੰ ਵਸੇਨ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਭਗਵਾ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇਸੁ ਤਥਾ ਤਥਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ''ਸੀਹੋਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੯੯; ੧੦.੨੧) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤਾਵ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੀਹਸਦਿਸਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ''ਭਿਸਕ੍ਕੋ ਸਲ੍ਲਕਤ੍ਤੋਤਿ ਖੋ, ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੬੫) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵੇਜ੍ਜਸਦਿਸਂ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੮੫) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸਦਿਸਂ, ''ਪੁਰਿਸੋ ਮਗ੍ਗਕੁਸਲੋਤਿ ਖੋ, ਤਿਸ੍ਸ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੪) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਮਗ੍ਗਦੇਸਕਪੁਰਿਸਸਦਿਸਂ, ''ਰਾਜਾਹਮਸ੍ਮਿ, ਸੇਲਾ''ਤਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੫੫੯; ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੯੯) ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰਾਜਸਦਿਸਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੀਹਸਦਿਸਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਦਿਸਤਾ – ਸੀਹਸ੍ਸ ਕਞ੍ਚਨਗੁਹਾਦੀਸੁ ਵਸਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਦੀਪਙ੍ਕਰਪਾਦਮੂਲੇ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰਸ੍ਸ ਅਪਰਿਮਿਤਕਾਲਂ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚੇਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨੇਨ ਚ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਕਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਦਿਸਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨਸ੍ਸ ਤੀਸੁ ਪਾਸਾਦੇਸੁ ਨਿਵਾਸਕਾਲੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਸੀਹਸ੍ਸ ਕਞ੍ਚਨਗੁਹਾਦਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਕੂਨਤਿਂਸਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਵਿਵਟੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਕਣ੍ਡਕਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਛਨ੍ਨਸਹਾਯਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਰਜ੍ਜਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਮਾਨਦੀਤੀਰੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਪਰਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਵਗਿਰਿਪਬ੍ਭਾਰੇ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਠਮਮੇਵ ਮਗਧਰਟ੍ਠਂ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਯਾਵ ਰਞ੍ਞੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਦਾਨਕਾਲੋ।

ਸੀਹਸ੍ਸ ਵਿਜਮ੍ਭਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਪਟਿਞ੍ਞਸ੍ਸ ਆਲ਼ਾਰਕਾਲਾਮਉਪਸਙ੍ਕਮਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸੁਜਾਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਪਾਯਾਸਸ੍ਸ ਏਕੂਨਪਣ੍ਣਾਸਾਯ ਪਿਣ੍ਡੇਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੀਹਸ੍ਸ ਸਰੀਰਵਿਧੁਨਨਂ ਵਿਯ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸੋਤ੍ਥਿਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨਾ ਅਟ੍ਠ ਤਿਣਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਦੇਵਤਾਹਿ ਥੋਮਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪੂਜਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਬੋਧਿਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਚੁਦ੍ਦਸਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੇ ਠਾਨੇ ਤਿਣਸਨ੍ਥਰਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗਵੀਰਿਯਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਂਖਣਞ੍ਞੇਵ ਮਾਰਬਲਂ ਵਿਧਮੇਤ੍ਵਾ ਤੀਸੁ ਯਾਮੇਸੁ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਲੋਮਪ੍ਪਟਿਲੋਮਂ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਯਮਕਞਾਣਮਨ੍ਥਨੇਨ ਮਨ੍ਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੇ ਤਦਨੁਭਾਵੇਨ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਕਮ੍ਪਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸੀਹਸ੍ਸ ਚਤੁਦਿਸਾਵਿਲੋਕਨਂ ਵਿਯ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਮਧੁਪਿਣ੍ਡਿਕਾਹਾਰਸ੍ਸ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੇ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯਾਚਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਾਦਸਮੇ ਦਿਵਸੇ ''ਸ੍ਵੇ ਆਸਾਲ਼੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਆਲ਼ਾਰੁਦਕਾਨਂ ਕਾਲਕਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਓਲੋਕਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸੀਹਸ੍ਸ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯ ਤਿਯੋਜਨਂ ਗਮਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ''ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਰਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਗਮਨਕਾਲੋ।

ਸੀਹਸ੍ਸ ਸੀਹਨਾਦਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਰਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਚਲਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਸਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇਨ ਦੇਵਗਣੇਨ ਪਰਿਵੁਤਸ੍ਸ ''ਦ੍ਵੇਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚ ਪਨ ਪਦੇ ਦੇਸਿਯਮਾਨੇ ਤਥਾਗਤਸੀਹਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਘੋਸੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਂ ਉਪਰਿ ਭਵਗ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਸਿ। ਸੀਹਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੇਨ ਖੁਦ੍ਦਕਪਾਣਾਨਂ ਸਨ੍ਤਾਸਾਪਜ੍ਜਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਸੋਲ਼ਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਟ੍ਠਿਯਾ ਚ ਨਯਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੀਘਾਯੁਕਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਞਾਣਸਨ੍ਤਾਸਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਤਥਾਗਤੋ, ਆਸਯਭੂਤਾਯ ਕਨਕਗੁਹਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਨੰ ਵਿਯ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ, ਵਿਜਮ੍ਭਨੰ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਸਭੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਕਾਲੇ, ਦਿਸਾਵਿਲੋਕਨੰ ਵਿਯ ਪਰਿਸਾਵਿਲੋਕਨੰ, ਸੀਹਨਾਦਨਦਨੰ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਕਾਲੇ, ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਨੰ ਵਿਯ ਪਰਵਾਦਨਿਮ੍ਮਦ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਗਮਨੰ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤੋ, ਹਿਮਵਨ੍ਤਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯ ਕਞ੍ਚਨਗੁਹਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਨੰ ਵਿਯ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਵਿਜਮ੍ਭਨੰ ਵਿਯ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣੰ, ਦਿਸਾਵਿਲੋਕਨੰ ਵਿਯ ਵੇਨੇਯ੍ਯਜਨਸਤ੍ਤਵਿਲੋਕਨੰ, ਸੀਹਨਾਦੋ ਵਿਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਨੰ ਵਿਯ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਵੇਨੇਯ੍ਯਜਨਸਤ੍ਤਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੂਪਸਙ੍ਕਮਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਯਦਾਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ। **ਤਥਾਗਤੋ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਤਥਾਗਤੋ। **ਲੋਕੇ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕੇ। **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਨੀਹਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਾ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਨ ਪਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ। **ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੨੪ ਆਦਯੋ) ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਨਿ।

ਇਤਿ ਸਕ੍ਕਾਯੋਤਿ ਅਯੰ ਸਕ੍ਕਾਯੋ, ਏਤ੍ਤਕੋ ਸਕ੍ਕਾਯੋ, ਨ ਇਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋ ਸਕ੍ਕਾਯੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਭਾਵਤੋ ਸਰਸਤੋ ਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਪਰਿਵਟੁਮਤੋ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਇਤਿ ਸਕ੍ਕਾਯਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਅਯੰ ਸਕ੍ਕਾਯਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ ਨਾਮ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ''ਆਹਾਰਸਮੁਦਯਾ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋ''ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ ਹੋਤਿ। **ਇਤਿ ਸਕ੍ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ**ਤਿ ਅਯੰ ਸਕ੍ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ। ਇਮਿਨਾਪਿ ''ਆਹਾਰਨਿਰੋਧਾ ਰੂਪਨਿਰੋਧੋ''ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ ਹੋਤਿ।

ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋਤਿ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੇਨ ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ। **ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਪਣ੍ਣਾਸਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ। **ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਾ**ਤਿ ਇਧ ਕੇ ਠਪੇਤਿ? ਅਰਿਯਸਾਵਕੇ ਦੇਵੇ। ਤੇਸੰ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਭਯਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੰਵਿਗ੍ਗਸ੍ਸ ਯੋਨਿਸੋ ਪਧਾਨੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਪਤ੍ਤਤਾਯ ਞਾਣਸੰਵੇਗੋਪਿ। ਇਤਰਾਸੰ ਪਨ ਦੇਵਤਾਨੰ ''ਤਾਸੋ ਹੇਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਭਯਮ੍ਪਿ, ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਾਲੇ ਞਾਣਭਯਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਭੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਲਪਨਮਤ੍ਤਮੇਤੰ। **ਸਕ੍ਕਾਯਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ। ਇਤਿ ਤੇਸੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਵਟ੍ਟਦੋਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਹਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇ ਞਾਣਭਯੰ ਨਾਮ ਓਕ੍ਕਮਤਿ।

ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਵੇਧਞਾਣਮ੍ਪਿ ਦੇਸਨਾਞਾਣਮ੍ਪਿ। **ਪਟਿਵੇਧਞਾਣੰ** ਨਾਮ ਯੇਨ ਞਾਣੇਨ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਸੋਲ਼ਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਟ੍ਠਿਯਾ ਚ ਨਯਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। **ਦੇਸਨਾਞਾਣੰ** ਨਾਮ ਯੇਨ ਞਾਣੇਨ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟੰ ਦ੍ਵਾਦਸਾਕਾਰੰ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਉਭਯਮ੍ਪੇਤੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਉਰੇ ਜਾਤਞਾਣਮੇਵ। ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਞਾਣੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਤੰ ਪਨੇਸ ਯਾਵ ਅਟ੍ਠਾਰਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੋਟੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਞ੍ਞਾਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਵ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਵਤ੍ਤਿਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਸਦਿਸਪੁਗ੍ਗਲਰਹਿਤੋ। **ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਤਾਦਿਨੋ**ਤਿ ਲਾਭਾਲਾਭਾਦੀਹਿ ਏਕਸਦਿਸਸ੍ਸ।

੪. ਪਸਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਅਗ੍ਗੇਸੁ ਪਸਾਦਾ, ਅਗ੍ਗਾ ਵਾ ਪਸਾਦਾਤਿ **ਅਗ੍ਗਪ੍ਪਸਾਦਾ**। **ਯਾਵਤਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ। **ਅਪਦਾ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਪਦਾ ਅਹਿਮਚ੍ਛਾਦਯੋ। **ਦ੍ਵਿਪਦਾ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਪਕ੍ਖਿਆਦਯੋ। **ਚਤੁਪ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਯੋ। **ਬਹੁਪ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਸਤਪਦਿਆਦਯੋ। **ਨੇਵਸਞ੍ਞਿਨਾਸਞ੍ਞਿਨੋ**ਤਿ ਭਵਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾ। **ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਗੁਣੇਹਿ ਅਗ੍ਗੋ ਉਤ੍ਤਮੋ ਸੇਟ੍ਠੋਤਿ ਅਕ੍ਖਾਯਤਿ। **ਅਸਙ੍ਖਤਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਵਿਰਾਗੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਾਨਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਆਗਮ੍ਮ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾ ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤਿ,

ਸਬ੍ਬੇ ਰਾਗਮਦਾਦਯੋ ਮਦਾ ਨਿਮ੍ਮਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਭਾਵੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਾ ਪਿਪਾਸਾ ਵਿਨਯਂ ਉਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਆਲਯਾ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਾਨਿ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਣ੍ਹਾ ਖੀਯਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਪਰਿਲ਼ਾਹਾ ਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਾਨਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੫. ਵਸ੍ਸਕਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਾ**ਤਿ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਰਿਤਾ, ਅਪਰਾਪਰਂ ਸਰਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਛੇਕੋ। **ਤਤ੍ਰੁਪਾਯਾਯਾ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਇਮਂ ਨਾਮ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਉਪਾਯਭੂਤਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਨੁਮੋਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨੇਵ ਖੋ ਤਜਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਨੇਵ ਖੋ ਤੇ ਅਹਂ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਂ ਭਗਵਾ ਨਾਭਿਨਨ੍ਦਤਿ, ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੀਤਿ? ਲੋਕਿਯਤ੍ਤਾ ਨਾਭਿਨਨ੍ਦਤਿ , ਲੋਕਿਯਂ ਅਤ੍ਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਤਿ। **ਬਹੁਸ੍ਸ ਜਨਤਾ**ਤਿ ਬਹੁ ਅਸ੍ਸ ਜਨਤਾ। ਇਦਞ੍ਚ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਰਿਯੇ ਞਾਯੇ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਕੇ ਮਗ੍ਗੇ। **ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਤਾ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਤਾ**ਤਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਾਨਿ। **ਯਂ ਵਿਤਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ। **ਨ ਤਂ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤੀ**ਤਿ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤਿ। ਇਤਰਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਵਿਤਕ੍ਕਪਥੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਤਕ੍ਕੋਯੇਵ ਵਿਤਕ੍ਕਪਥੋ। **ਅਹਞ੍ਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਠਮਨਯੇਨ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਸੀਲਞ੍ਚੇਵ ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਞ੍ਚ ਕਥਿਤਂ, ਦੁਤਿਯਤਤਿਯੇਹਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਵਿਤਕ੍ਕਾਨਿ ਚੇਵ ਕਿਰਿਯਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਚ, ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਖੀਣਾਸਵਭਾਵੋ ਕਥਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਮਚ੍ਚੁਪਾਸਪ੍ਪਮੋਚਨਨ੍ਤਿ ਮਚ੍ਚੁਪਾਸਾ ਪਮੋਚਨਕਂ ਮਗ੍ਗਂ। **ਞਾਯਂ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਕਂ ਮਗ੍ਗਂ। **ਦਿਸ੍ਵਾ ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਾ**ਤਿ ਞਾਣੇਨੇਵ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਚ ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਚ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੬. ਦੋਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਸੇਤਬ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਾਹਿ ਧਾਰੀਯਮਾਨਾਹਿ ਮਾਪਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵਂਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰਂ ਨਗਰਂ। **ਸੇਤਬ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਤੀਤੇ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਜਾਤਨਗਰਂ। **ਅਨ੍ਤਰਾ**ਸਦ੍ਦੋ ਪਨ ਕਾਰਣਖਣਚਿਤ੍ਤਵੇਮਜ੍ਝਵਿਵਰਾਦੀਸੁ ਵਤ੍ਤਤਿ। ''ਤਦਨ੍ਤਰਂ ਕੋ ਜਾਨੇਯ੍ਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤਥਾਗਤਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੪੪; ੧੦.੭੫) ਚ, ''ਜਨਾ ਸਙ੍ਗਮ੍ਮ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਮਞ੍ਚ ਤਞ੍ਚ ਕਿਮਨ੍ਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨੮) ਕਾਰਣੇ। ''ਅਦ੍ਦਸਾ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਇਤ੍ਥੀ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਭਾਜਨਂ ਧੋਵਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੪੯) ਖਣੇ। ''ਯਸ੍ਸਨ੍ਤਰਤੋ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਕੋਪਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਉਦਾ॰ ੨੦) ਚਿਤ੍ਤੇ। ''ਅਨ੍ਤਰਾਵੋਸਾਨਮਾਪਾਦੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵੇਮਜ੍ਝੇ। ''ਅਪਿਚਾਯਂ ਤਪੋਦਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਮਹਾਨਿਰਯਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੨੩੧) ਵਿਵਰੇ। ਸ੍ਵਾਯਮਿਧ ਵਿਵਰੇ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਯ ਚ ਸੇਤਬ੍ਯਸ੍ਸ ਚ ਵਿਵਰੇਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਅਨ੍ਤਰਾਸਦ੍ਦੇਨ ਪਨ ਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ਕਤਂ। ਈਦਿਸੇਸੁ ਚ ਠਾਨੇਸੁ ਅਕ੍ਖਰਚਿਨ੍ਤਕਾ ''ਅਨ੍ਤਰਾ ਗਾਮਞ੍ਚ ਨਦਿਞ੍ਚ ਯਾਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਏਕਮੇਵ ਅਨ੍ਤਰਾਸਦ੍ਦਂ ਪਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਦੁਤਿਯਪਦੇਨਪਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਅਯੋਜਿਯਮਾਨੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਦੀਘਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋਤਿ? ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਕਿਰ ਭਗਵਾ ਇਦਂ ਅਦ੍ਦਸ ''ਮਯਿ ਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ ਦੋਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਮ ਪਦਚੇਤਿਯਾਨਿ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪਦਾਨੁਪਦਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਮ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾਹਂ ਏਕਂ ਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ । ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੀਣਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸਪਦਸਹਸ੍ਸਪਰਿਮਾਣਂ ਦੋਣਗਜ੍ਜਿਤਂ ਨਾਮ ਵਣ੍ਣਂ ਵਤ੍ਵਾ ਮਯਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮਹਾਕਲਹਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਭਾਜੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। **ਦੋਣੋਪਿ ਸੁਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ**ਤਿ ਦੋਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਪਗੁਣੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਮਾਣਵਕੇ ਸਿਪ੍ਪਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ ਤਂਦਿਵਸਂ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ

ਸਤਗ੍ਘਨਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਗ੍ਘਨਕਂ ਏਕੰਸਵਰਗਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਮੁਤ੍ਤਯਞ੍ਞਸੁਤ੍ਤੋ ਰਤ੍ਤਵਟ੍ਟਿਕਾ ਉਪਾਹਨਾ ਆਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਮਾਣਵਕਪਰਿਵਾਰੋ ਤਮੇਵ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਾਦੇਸੂਤਿ ਪਾਦੇਹਿ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁ। **ਚਕ੍ਕਾਨੀ**ਤਿ ਲਕ੍ਖਣਚਕ੍ਕਾਨਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ? ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ । ਕਸ੍ਮਾ? ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ ਮਹਾਬਲਤ੍ਤਾ ਮਹਾਜਨਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਚ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਸੁਖੁਮਚ੍ਛਵਿਤਾਯ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਤੂਲਪਿਚੁਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਪਦਵਲਞ੍ਜੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਬਲਵਤੋ ਵਾਤਜਵਸਿਨ੍ਧਵਸ੍ਸ ਪਦੁਮਿਨਿਪਤ੍ਤੇਪਿ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਮਹਾਬਲਤਾਯ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਦਵਲਞ੍ਜੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਅਨੁਪਦਂ ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਪਦਵਲਞ੍ਜਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਿਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਮਨਵਿਚ੍ਛੇਦੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਯੋਪਿ ਪਦਵਲਞ੍ਜੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤੇਵ। ਦੋਣੋ ਪਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਪਸ੍ਸਿ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਪਦਚੇਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ‘‘ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਪਸ੍ਸਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਿਯ ਅਯਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਅਦ੍ਦਸ।

ਪਾਸਾਦਿਕਨ੍ਤਿ ਪਸਾਦਜਨਕਂ। ਇਤਰਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਉਤ੍ਤਮਦਮਥਸਮਥਮਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਮਦਮਥੋ ਨਾਮ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ, ਉਤ੍ਤਮਸਮਥੋ ਨਾਮ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸਮਾਧਿ, ਤਦੁਭਯਂ ਪਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । **ਦਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਂ। **ਗੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਪਿਤਂ। **ਸਂਯਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਕ੍ਖਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। **ਨਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਛਨ੍ਦਾਦੀਹਿ ਅਗਚ੍ਛਨਤੋ, ਪਹੀਨਕਿਲੇਸੇ ਪੁਨ ਅਨਾਗਚ੍ਛਨਤੋ, ਆਗੁਂ ਅਕਰਣਤੋ, ਬਲਵਨ੍ਤਟ੍ਠੇਨਾਤਿ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਨਾਗਂ।

ਦੇਵੋ ਨੋ ਭਵਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਦੇਵੋ ਨੋ ਭਵ’’ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਪਿ ਪੁਚ੍ਛਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਅਯਂ ਪਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ‘‘ਅਨਾਗਤੇ ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ ਏਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਨਾਗਤਵਸੇਨ ਪੁਚ੍ਛਾਸਭਾਗੇਨੇਵ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਭਗਵਾਪਿਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਾਸਭਾਗੇਨੇਵ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਨ ਖੋ ਅਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਦੇਵੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਆਹ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਆਸਵਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਾਸਵਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ। **ਪਹੀਨਾ**ਤਿ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਾਧਿਗਮੇਨੇਵ ਪਹੀਨਾ। **ਅਨੁਪਲਿਤ੍ਤੋ ਲੋਕੇਨਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਲੇਪਾਨਂ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੇਨ ਅਨੁਪਲਿਤ੍ਤੋ। **ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧੋ ਇਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ।

ਯੇਨਾਤਿ ਯੇਨ ਆਸਵੇਨ। **ਦੇਵੂਪਪਤ੍ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦੇਵੂਪਪਤ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਵਿਹਙ੍ਗਮੋ**ਤਿ ਆਕਾਸਚਰੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਕਾਯਿਕਦੇਵੋ। **ਵਿਦ੍ਧਸ੍ਤਾ**ਤਿ ਵਿਧਮਿਤਾ। **ਵਿਨਲੀਕਤਾ**ਤਿ ਵਿਗਤਨਲਾ ਵਿਗਤਬਨ੍ਧਨਾ ਕਤਾ। **ਵਗ੍ਗੂ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਂ। **ਤੋਯੇਨ ਨੁਪਲਿਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਉਦਕਤੋ ਰਤਨਮਤ੍ਤਂ ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮ੍ਮ ਠਿਤਂ ਸਰਂ ਸੋਭਯਮਾਨਂ ਭਮਰਗਣਂ ਹਾਸਯਮਾਨਂ ਤੋਯੇਨ ਨ ਲਿਪ੍ਪਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧੋਸ੍ਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸਹਿ ਪਦਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਦੋਣਗਜ੍ਜਿਤਂ ਨਾਮ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸਿ, ਤਥਾਗਤੇ ਚ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮਹਾਕਲਹਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਭਾਜੇਸੀਤਿ।

੭. ਅਪਰਿਹਾਨਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਨ੍ਤਿਕੇਯੇਵ ਚਰਤਿ। **ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। **ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ। **ਆਤਾਪੀ**ਤਿ ਆਤਾਪੇਨ ਵੀਰਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਯੋਗੇਹਿ ਖੇਮਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ। **ਪਮਾਦੇ ਭਯਦਸ੍ਸਿਵਾ**ਤਿ ਪਮਾਦਂ ਭਯਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ।

੮. ਪਤਿਲੀਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਪਨੁਣ੍ਣਪਚ੍ਚੇਕਸਚ੍ਚੋ**ਤਿ ''ਇਦਮੇਵ ਦਸ੍ਸਨੰ ਸਚ੍ਚੰ, ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਪਾਟਿਏਕ੍ਕੰ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚੇਕਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਨੁਣ੍ਣਾਨਿ ਨੀਹਟਾਨਿ ਪਹੀਨਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਪਨੁਣ੍ਣਪਚ੍ਚੇਕਸਚ੍ਚੋ। **ਸਮਵਯਸਟ੍ਠੇਸਨੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਵਯਾ**ਤਿ ਅਨੂਨਾ, **ਸਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ, ਸਮ੍ਮਾ ਅਵਯਾ ਸਟ੍ਠਾ ਏਸਨਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਵਯਸਟ੍ਠੇਸਨੋ, ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸਬ੍ਬਏਸਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਤਿਲੀਨੋ**ਤਿ ਨਿਲੀਨੋ ਏਕੀਭਾਵੰ ਉਪਗਤੋ। **ਪੁਥੁਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੂਨੰ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਸਮਣਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੂਪਗਤਾ, **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਭੋਵਾਦਿਨੋ। **ਪੁਥੁਪਚ੍ਚੇਕਸਚ੍ਚਾਨੀ**ਤਿ ਬਹੂਨਿ ਪਾਟੇਕ੍ਕਸਚ੍ਚਾਨਿ। **ਨੁਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਨੀਹਟਾਨਿ। **ਪਨੁਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨੀਹਟਾਨਿ। **ਚਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨਿ। ਵ**ਨ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਵਮਿਤਾਨਿ। **ਮੁਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਕਤਾਨਿ। **ਪਹੀਨਾਨੀ**ਤਿ ਪਜਹਿਤਾਨਿ। **ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਨ ਪੁਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਰੋਹਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾਨਿ। ਸਬ੍ਬਾਨੇਵੇਤਾਨਿ ਗਹਿਤਗਹਣਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਭਾਵਵੇਵਚਨਾਨਿ।

ਕਾਮੇਸਨਾ ਪਹੀਨਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨਾ। **ਭਵੇਸਨਾ** ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਯਤਿ। ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਏਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਗਵੇਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤੁਜ੍ਝਾਸਯਸਙ੍ਖਾਤਾ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਸਨਾ**ਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿੰ ਵੂਪਸਮੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਸਨਾ ਪਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਪਟਿਪ੍ਪਸਮ੍ਭਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਏਵੰ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਏਵੰ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇਨ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਵੂਪਸਨ੍ਤਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਅਸ੍ਮਿਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੋ ਨਵਵਿਧਮਾਨੋ।

ਗਾਥਾਸੁ **ਕਾਮੇਸਨਾ ਭਵੇਸਨਾ**ਤਿ ਏਤਾ ਦ੍ਵੇ ਏਸਨਾ, **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਸਨਾ ਸਹਾ**ਤਿ ਤਾਹਿਯੇਵ ਸਹ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਸਨਾਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਏਤਾ। ਇਧ ਠਤ੍ਵਾ **ਏਸਨਾ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। **ਇਤਿ ਸਚ੍ਚਪਰਾਮਾਸੋ, ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾ ਸਮੁਸ੍ਸਯਾ**ਤਿ ''ਇਤਿ ਸਚ੍ਚੰ ਇਤਿ ਸਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਗਹਣਪਰਾਮਾਸੋ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਾਤਾਯੇਵ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾ ਚ ਯੇ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਸਮੁਸ੍ਸਯਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ। ਇਧ ਠਤ੍ਵਾ **ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾ ਸਮੂਹਤਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਕਸ੍ਸ ਪਨ ਏਤਾ ਏਸਨਾ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ, ਏਤੇ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾ ਸਮੂਹਤਾਤਿ? **ਸਬ੍ਬਰਾਗਵਿਰਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯਵਿਮੁਤ੍ਤਿਨੋ**। ਯੋ ਹਿ ਸਬ੍ਬਰਾਗੇਹਿਪਿ ਵਿਰਤ੍ਤੋ, ਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯੇ ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਏਤਸ੍ਸ ਏਸਨਾ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ, ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾ ਚ ਸਮੂਹਤਾ । **ਸ ਵੇ ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੋ ਏਵਰੂਪੋ ਕਿਲੇਸਸਨ੍ਤਤਾਯ ਸਨ੍ਤੋ। **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀਹਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ। **ਅਪਰਾਜਿਤੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਕੇਨਚਿ ਅਪਰਾਜਿਤੋ। **ਮਾਨਾਭਿਸਮਯਾ**ਤਿ ਮਾਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਭਿਸਮਯੇਨ। **ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਗਾਥਾਸੁਪਿ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਕਥਿਤੋਤਿ।

੯. ਉਜ੍ਜਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯. ਨਵਮੇ **ਸਙ੍ਘਾਤੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਧੰ ਮਰਣੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਨਿਚ੍ਚਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤੰ। **ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਿਤੂਹਿ ਪਿਤਾਮਹੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਏਵੰ ਕੁਲਾਨੁਕੁਲਵਸੇਨ ਯਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸ੍ਸਮੇਧ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਸ੍ਸਮੇਤ੍ਥ ਮੇਧਨ੍ਤੀਤਿ ਅਸ੍ਸਮੇਧੋ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਰਿਯਞ੍ਞੇਹਿ ਯਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਏਕਵੀਸਤਿਯੂਪਸ੍ਸ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਞ੍ਚ ਪੁਰਿਸੇ ਚ ਅਵਸੇਸਸਬ੍ਬਵਿਭਵਦਕ੍ਖਿਣਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਪੁਰਿਸਮੇਤ੍ਥ ਮੇਧਨ੍ਤੀਤਿ **ਪੁਰਿਸਮੇਧੋ**, ਚਤੂਹਿ ਪਰਿਯਞ੍ਞੇਹਿ ਯਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭੂਮਿਯਾ ਅਸ੍ਸਮੇਧੇ ਵੁਤ੍ਤਵਿਭਵਦਕ੍ਖਿਣਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਸਮ੍ਮਮੇਤ੍ਥ ਪਾਸਨ੍ਤੀਤਿ **ਸਮ੍ਮਾਪਾਸੋ**, ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਸਮ੍ਮੰ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਤਿਤੋਕਾਸੇ ਵੇਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸੰਹਾਰਿਮੇਹਿ ਯੂਪਾਦੀਹਿ ਸਰਸ੍ਸਤਿਨਦਿਯਾ ਨਿਮੁਗ੍ਗੋਕਾਸਤੋ ਪਭੁਤਿ ਪਟਿਲੋਮੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਯਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਯਾਗਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਵਾਜਮੇਤ੍ਥ ਪਿਵਨ੍ਤੀਤਿ **ਵਾਜਪੇਯ੍ਯੰ**, ਏਕੇਨ ਪਰਿਯਞ੍ਞੇਨ ਸਤ੍ਤਰਸਹਿ ਪਸੂਹਿ ਯਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਬੇਲੁਵਯੂਪਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਰਸਕਦਕ੍ਖਿਣਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਅਗ੍ਗਲਾਤਿ **ਨਿਰਗ੍ਗਲੋ**। ਨਵਹਿ ਪਰਿਯਞ੍ਞੇਹਿ ਯਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭੂਮਿਯਾ ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਚ ਅਸ੍ਸਮੇਧੇ ਵੁਤ੍ਤਵਿਭਵਦਕ੍ਖਿਣਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਮੇਧਪਰਿਯਾਯਨਾਮਸ੍ਸ

ਅਸ੍ਸਮੇਧਵਿਕਪ੍ਪਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਮਹਾਰਮ੍ਭਾ**ਤਿ ਮਹਾਕਿਚ੍ਚਾ ਮਹਾਕਰਣੀਯਾ। ਅਪਿਚ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸਮਾਰਮ੍ਭਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯਪਿ ਮਹਾਰਮ੍ਭਾਯੇਵ। **ਨ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਰਵਸੇਸਤ੍ਥੋ ਸਾਵਸੇਸਰੂਪਨੰ ਕਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਟ੍ਠਫਲੇਨ ਨਿਪ੍ਫਲਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸਮਾਰਮ੍ਭਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਰਨ੍ਤੁਰਾ ਦਾਨੰ ਦਿਯ੍ਯਤਿ, ਤੰ ਇਮਿਨਾ ਸਮਾਰਮ੍ਭੇਨ ਉਪਹਤਤ੍ਤਾ ਮਹਪ੍ਫਲੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਮਨ੍ਦਫਲੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹਵ੍ਵਰੇ**ਤਿ ਹਵ੍ਵਨ੍ਤਿ। **ਯਜਨ੍ਤਿ ਅਨੁਕੁਲੰ ਸਦਾ**ਤਿ ਯੇ ਅਵ੍ਵੇ ਅਨੁਕੁਲੰ ਯਜਨ੍ਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸੇਹਿ ਯਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਛਿਮਪੁਰਿਸਾਪਿ ਯਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਯ੍ਯੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਵਿਸੇਸੋਵ ਹੋਤਿ। **ਨ ਪਾਪਿਯੋ**ਤਿ ਪਾਪੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਹੋਤਿ।

੧੦. ਉਦਾਯਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦. ਦਸਮੇ **ਅਭਿਸਙ੍ਖਤ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਸਿਕਤੰ। **ਨਿਰਾਰਮ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਣਸਮਾਰਮ੍ਭਰਹਿਤੰ। **ਯਵ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਯਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਯਵ੍ਵਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਕਾਲੇਨਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇਨ। **ਉਪਸੰਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਕੁਲੰ ਗਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਕੁਲਞ੍ਚੇਵ ਵਟ੍ਟਗਤਿਞ੍ਚ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। **ਯਵ੍ਵਸ੍ਸ ਕੋਵਿਦਾ**ਤਿ ਚਤੁਭੂਮਕਯਵ੍ਵੇ ਕੁਸਲਾ। **ਯਵ੍ਵੇ**ਤਿ ਪਕਤਿਦਾਨੇ। **ਸਦ੍ਧੇ**ਤਿ ਮਤਕਦਾਨੇ। **ਹਬ੍ਯੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਹੁਨਿਤਬ੍ਬੰ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੰ ਉਪਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ। **ਸੁਖੇਤ੍ਤੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਸੂ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਸਙ੍ਖਾਤੇ ਸੁਖੇਤ੍ਤਸ੍ਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਤ੍ਤੰ। **ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੇਸੁ ਯੰ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇਸੁ ਉਪਕਪ੍ਪਿਤੰ, ਤੰ ਸੁਹੁਤੰ ਸੁਯਿਟ੍ਠੰ ਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਗੁਣਾਨੰ ਸਦ੍ਦਹਨਤਾਯ ਸਦ੍ਧੋ। **ਮੁਤ੍ਤੇਨ ਚੇਤਸਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ। ਇਮਿਨਾਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤਚਾਗੰ ਦੀਪੇਤੀਤਿ।

ਚਕ੍ਕਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਰੋਹਿਤਸ੍ਸਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਪ੍ਪਟਿਲਾਭਾਯਾ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪਟਿਲਾਭਾਯ। **ਦਿਵਾਸਞ੍ਞਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਦਿਵਾਤਿ ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ। **ਯਥਾ ਦਿਵਾ ਤਥਾ ਰਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਦਿਵਾ ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾ ਮਨਸਿ ਕਤਾ, ਤਥੇਵ ਤਂ ਰਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਪ੍ਪਭਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣੋਭਾਸੇਨ ਸਹੋਭਾਸਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਆਲੋਕਸਦਿਸਂ ਕਤਂ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਨ ਏਵਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬੋ। ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਾਲੋਕੋ ਹਿ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

ਵਿਦਿਤਾਤਿ ਪਾਕਟਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਕਥਂ ਪਨ ਵੇਦਨਾ ਵਿਦਿਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਵਿਦਿਤਾ ਅਬ੍ਭਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣਤਾਯ ਤਾ ਵੇਦਨਾ ‘‘ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਠਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਿਦਿਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਵਿਦਿਤਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਵਿਦਿਤਾ ਅਬ੍ਭਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਸਞ੍ਞਾਵਿਤਕ੍ਕੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਉਦਯਞ੍ਚ ਵਯਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਇਤਿ ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਰੂਪਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਰੂਪਂ ਨ ਇਤੋ ਪਰਂ ਰੂਪਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ। **ਇਤਿ ਰੂਪਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਰੂਪਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ। **ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋ**ਤਿ ਪਨ ਭੇਦੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਵੇਦਨਾਦੀਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਾਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਂ ਮਯਾ ਏਤਂ ਪੁਣ੍ਣਕਪਞ੍ਹੇ ‘‘ਸਙ੍ਖਾਯ ਲੋਕਸ੍ਮਿ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਭਾਸਿਤਂ, ਤਂ ਇਦਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਞਾਣੇਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਲੋਕਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕੇ। **ਪਰੋਪਰਾਨੀ**ਤਿ ਉਚ੍ਚਾਵਚਾਨਿ ਉਤ੍ਤਮਾਧਮਾਨਿ। **ਇਞ੍ਜਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਲਿਤਂ। **ਨਤ੍ਥਿ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ**ਤਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਕਤ੍ਥਚਿ ਏਕਕ੍ਖਨ੍ਧੇਪਿ ਏਕਾਯਤਨੇਪਿ ਏਕਧਾਤੁਯਾਪਿ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣੇਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। **ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮੇਨ ਸਨ੍ਤੋ। **ਵਿਧੂਮੋ**ਤਿ ਕੋਧਧੂਮੇਨ ਵਿਗਤਧੂਮੋ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਮਗ੍ਗੋਕਗ੍ਗਤਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਾਥਾਯ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੨. ਪਞ੍ਹਬਜਾਕਰਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਯੋ ਚ ਤੇਸਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ, ਜਾਨਾਤਿ ਅਨੁਧਮ੍ਮਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਏਤੇਸਂ ਪਞ੍ਹਾਨਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਬਜਾਕਰਣਂ ਜਾਨਾਤਿ। **ਚਤੁਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਕੁਸਲੋ, ਆਹੁ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਤਥਾਵਿਧ**ਨ੍ਤਿ ਤਥਾਵਿਧਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪਞ੍ਹੇਸੁ ਕੁਸਲੋਤਿ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਦੁਰਾਸਦੋ ਦੁਪ੍ਪਸਹੋ**ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਘਟ੍ਟੇਤੁਂ ਵਾ ਅਭਿਭਵਿਤੁਂ ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। **ਗਮ੍ਭੀਰੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸੀਦਨ੍ਤੁਰਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਗਮ੍ਭੀਰੋ। **ਦੁਪ੍ਪਧਂਸਿਯੋ**ਤਿ ਦੁਮ੍ਮੋਚਾਪਯੋ, ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਥੇ ਅਨਤ੍ਥੇ ਚਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਯਞ੍ਚ ਅਵਡ੍ਢਿਯਞ੍ਚ। **ਅਤ੍ਥਾਭਿਸਮਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਸਮਾਗਮੇਨ। **ਧੀਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਧਿਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ‘‘ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੩-੪. ਕੋਧਗਰੁਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩-੪੪. ਤਤਿਯੇ **ਕੋਧਗਰੁ ਨ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਗਰੂ**ਤਿ ਕੋਧਂ ਗਾਰਵੇਨ ਗਰੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਪਨ ਅਗਾਰਵੇਨ ਲਾਮਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਵਿਰੂਹਨ੍ਤੀਤਿ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਸਞ੍ਜਾਤਮੂਲਾਯ ਵਾ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਅਚਲਾ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਕੋਧਗਰੁਤਾ**ਤਿ ਕੋਧਮ੍ਹਿ ਸਗਾਰਵਤਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੫. ਰੋਹਿਤਸ੍ਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਲੋਕਸ੍ਸ ਏਕੋਕਾਸੇ ਭੁਮ੍ਮਂ। **ਨ ਚਵਤਿ ਨ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਪਰਾਪਰਂ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਗਹਿਤਂ। **ਗਮਨੇਨਾ**ਤਿ ਪਦਗਮਨੇਨ। **ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਞਾਤੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਞਾਤਬ੍ਬਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇਨ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕਸ੍ਸ ਕਥਿਤੋ । ਸੋ ਪਨ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਹੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਥੁ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਸਮੇਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨ੍ਤੋ **ਅਚ੍ਛਰਿਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਦਲ਼੍ਹਧਮ੍ਮਾਤਿ ਦਲ਼੍ਹਧਨੁ ਉਤ੍ਤਮਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਧਨੁਨਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਧਨੁਗ੍ਗਹੋ**ਤਿ ਧਨੁਆਚਰਿਯੋ। **ਸਿਕ੍ਖਿਤੋ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਧਨੁਸਿਪ੍ਪਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤੋ। **ਕਤਹਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਉਸਭਪ੍ਪਮਾਣੇਪਿ ਵਾਲਗ੍ਗਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਭਾਵੇਨ ਕਤਹਤ੍ਥੋ। **ਕਤੂਪਾਸਨੋ**ਤਿ ਕਤਸਰਕ੍ਖੇਪੋ ਦਸ੍ਸਿਤਸਿਪ੍ਪੋ। **ਅਸਨੇਨਾ**ਤਿ ਕਣ੍ਡੇਨ। **ਅਤਿਪਾਤੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ। ਯਾਵਤਾ ਸੋ ਤਾਲਚ੍ਛਾਦਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ, ਤਾਵਤਾ ਕਾਲੇਨ ਏਕਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਵਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾ ਸਮੁਦ੍ਦਾ ਪਚ੍ਛਿਮੋਤਿ ਯਥਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾ ਸਮੁਦ੍ਦਾ ਪਚ੍ਛਿਮਸਮੁਦ੍ਦੋ ਦੂਰੇ, ਏਵਂ ਮੇ ਦੂਰੇ ਪਦਵੀਤਿਹਾਰੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਵਦਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਪਾਚੀਨਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਠਿਤੋ ਪਾਦਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਪੁਨ ਦੁਤਿਯਪਾਦਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਰਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ। **ਇਚ੍ਛਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਚ੍ਛਾ ਏਵ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰੇ**ਵਾਤਿ ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਕਾਲੇ ਕਿਰੇਸ ਨਾਗਲਤਾਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਤਤ੍ਤੇ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਮ੍ਹਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਜਵਤਿ। ਵ**ਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕੋ**ਤਿ ਤਦਾ ਦੀਘਾਯੁਕਕਾਲੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਵਸ੍ਸਸਤਾਵਸਿਟ੍ਠੇ ਆਯੁਮ੍ਹਿ ਗਮਨਂ ਆਰਭਿ। ਵ**ਸ੍ਸਸਤਜੀ**ਵੀਤਿ ਤਂ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਜੀਵਨ੍ਤੋ। **ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ**ਵ **ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ**ਤਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਵ ਮਤੋ। ਸੋ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ। **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ। **ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤਕਰਣਂ। **ਕਲ਼ੇ**ਵ**ਰੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ। **ਸਸਞ੍ਞਿਮ੍ਹਿ ਸਮਨਕੇ**ਤਿ ਸਸਞ੍ਞੇ ਸਚਿਤ੍ਤਕੇ। **ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ। **ਲੋਕਸਮੁਦਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ। **ਲੋਕਨਿਰੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ। **ਪਟਿਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਂ। ਇਤਿ ''ਨਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਤਿਣਕਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਪਞ੍ਞਪੇਮਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੇ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਞ੍ਞਪੇਮੀ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਮਿਤਾ**ਵੀਤਿ ਸਮਿਤਪਾਪੋ। **ਨਾਸੀਸਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। ਛਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੭. ਸੁਵਿਦੂਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸੁਵਿਦੂਰਵਿਦੂਰਾਨੀ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਨਾਸਨ੍ਨਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਵਿਦੂਰਾਨੇਵ ਵਿਦੂਰਾਨਿ। **ਨਭਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਥਵੀ ਚਾ**ਤਿ ਆਕਾਸਞ੍ਚ ਮਹਾਪਥਵੀ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਥਵਿਤੋ ਆਕਾਸਂ ਨਾਮ ਨ ਦੂਰੇ, ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤੇਪਿ ਹੋਤਿ। ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਲਗ੍ਗਨਟ੍ਠੇਨ ਪਨ ''ਸੁਵਿਦੂਰਵਿਦੂਰੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵੇਰੋਚਨੋ**ਤਿ ਸੂਰਿਯੋ। **ਸਤਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਭੇਦੋ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੋ। **ਅਸਤਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਦਿਟ੍ਠਿਗਤਭੇਦੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ।

ਪਭਙ੍ਕਰੋਤਿ ਆਲੋਕਕਰੋ। **ਅਬਜਾਯਿਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਵਿਗਚ੍ਛਨਸਭਾਵੋ ਹੋਤਿ। **ਸਤਂ ਸਮਾਗਮੋ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵਵਸੇਨ ਸਮਾਗਮੋ। **ਯਾਵਾਪਿ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜ। **ਤਥੇਵ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਾਦਿਸੋਵ ਹੋਤਿ, ਪਕਤਿਂ ਨ ਜਹਤਿ। **ਖਿਪ੍ਪਂ ਹਿ ਵੇਤੀ**ਤਿ ਸੀਘਂ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ।

੮. ਵਿਸਾਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਪਞ੍ਚਾਲਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਾਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੋ। **ਪੋਰਿਯਾ ਵਾਚਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵਾਚਾਯ। **ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ਅਪਲਿਬੁਦ੍ਧਾਯ। **ਅਨੇਲਗਲਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸਾਯ ਚੇਵ ਅਗਲਿਤਾਯ ਚ ਅਪਤਿਤਪਦਬਜਞ੍ਜਨਾਯ। **ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਵਟ੍ਟਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਯ। **ਅਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਂ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤਾਯ। ਵਿਵਟ੍ਟਨਿਸ੍ਸਿਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਕਥੇਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਨਾਭਾਸਮਾਨਨ੍ਤਿ ਨ ਅਕਥੇਨ੍ਤਂ। **ਅਮਤਂ ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਦਂ। **ਭਾਸਯੇ**ਤਿ ਓਭਾਸੇਯਜ। **ਜੋਤਯੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਪਗ੍ਗਣ੍ਹੇ ਇਸਿਨਂ ਧਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤਟ੍ਠੇਨ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਇਸੀਨਂ ਧਜੋ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਮੇਵ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯਜ ਉਕ੍ਖਿਪੇਯਜ, ਉਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਦੀਪਕਂ ਸੁਭਾਸਿਤਂ ਧਜੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਸੁਭਾਸਿਤਧਜਾ। ਇਸਯੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ ਅਰਿਯਾ। **ਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਇਸਿਨਂ ਧਜੋ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਇਸੀਨਂ ਧਜੋ ਨਾਮਾਤਿ।

੯. ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯. ਨਵਮੇ **ਸਞ੍ਞਾਵਿਪਲ੍ਲਾਸਾ**ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਵਿਪਲ੍ਲਤ੍ਥਭਾਵਾ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਰੀਤਸਞ੍ਞਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਨਿਚ੍ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ''ਨਿਚ੍ਚਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞਾ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਨਤ੍ਤਨਿ ਚ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਅਨਤ੍ਤਨਿ ''ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞਿਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਹਤਾ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਸਞ੍ਞਿਨੋਵ, ਸਞ੍ਞਾਯ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾਪਿ ਹਤਾ। **ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਸਞ੍ਞਾਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਖਿਤ੍ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਵਿਸਞ੍ਞਿਨੋ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਤਂ, ਵਿਪਰੀਤਸਞ੍ਞਾਚਿਤ੍ਤਦਿਟ੍ਠਿਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇ ਯੋਗਯੁਤ੍ਤਾ ਮਾਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇ ਮਾਰਸ੍ਸ ਯੋਗੇ ਯੁਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਯੋਗਕ੍ਖੇਮਿਨੋ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਯੋਗੇਹਿ ਖੇਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾ। **ਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾ। **ਬੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਬੁਦ੍ਧਾ। **ਇਮਂ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਂ। **ਸਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਲਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਸਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ। **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਦਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਭਾਵੇਨ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ। **ਅਸੁਭਤਦ੍ਦਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਸੁਭਂ ਅਸੁਭਤੋਯੇਵ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ। **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮਾਦਾਨਾ**ਤਿ ਗਹਿਤਸਮ੍ਮਾਦਸ੍ਸਨਾ। **ਸਬ੍ਬਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪਚ੍ਚਗੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਂ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ।

੧੦. ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦. ਦਸਮੇ **ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ**ਤਿ ਵਿਰੋਚਿਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠਭਾਵਕਰਣੇਨ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ। **ਮਹਿਕਾ**ਤਿ ਹਿਮਂ। **ਧੂਮੋ ਰਜੋ**ਤਿ ਧੂਮੋ ਚ ਰਜੋ ਚ। **ਰਾਹੂ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਾ ਤਯੋ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ, ਰਾਹੁ ਪਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਸੇਨ ਕਥਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨ ਤਪਨ੍ਤਿ ਨ ਭਾਸਨ੍ਤਿ ਨ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਗੁਣਪ੍ਪਤਾਪੇਨ ਨ ਤਪਨ੍ਤਿ, ਗੁਣੋਭਾਸੇਨ ਨ ਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਗੁਣਵਿਰੋਚਨੇਨ ਨ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤਿ। **ਸੁਰਾਮੇਰਯਪਾਨਾ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਰਤਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾਯ ਸੁਰਾਯ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਸ੍ਸ ਮੇਰਯਸ੍ਸ ਚ ਪਾਨਤੋ ਅਵਿਰਤਾ।

ਅਵਿਜ੍ਜਾਨਿਵੁਤਾਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਨਿਵਾਰਿਤਾ ਪਿਹਿਤਾ। **ਪਿਯਰੂਪਾਭਿਨਨ੍ਦਿਨੇ**ਤਿ ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਮਾਨਾ ਤੁਸ੍ਸਮਾਨਾ। **ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਅਵਿਦ੍ਦਸੂ**ਤਿ ਅਨ੍ਧਬਾਲਾ। **ਸਨੇਤ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯੋਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਯੋਤ੍ਤਾ। **ਕਟਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ। **ਘੋਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਕ੍ਖਲ਼ਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਗਾਥਾਸੁਪਿ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਰੋਹਿਤਸ੍ਸਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਪਠਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੨. ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

(੬) ੧. ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਭਿਸਨ੍ਦਾ, ਪੁਞ੍ਞਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੁਸਲਾਭਿਸਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਤੇ ਪਨੇਤੇ ਸੁਖਂ ਆਹਰਨ੍ਤੀਤਿ **ਸੁਖਸ੍ਸਾਹਾਰਾ**। ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਗ੍ਗਾਨਂ ਰੂਪਾਦੀਨਂ ਦਾਯਕਾਤਿ **ਸੋਵਗ੍ਗਿਕਾ**। ਸੁਖੋ ਨੇਸਂ ਵਿਪਾਕੋਤਿ **ਸੁਖਵਿਪਾਕਾ**। ਸਗ੍ਗੋ ਉਪਪਤ੍ਤਿ ਸਗ੍ਗੋ, ਸਗ੍ਗਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ **ਸਗ੍ਗਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾ। ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ**ਤਿ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਵਤ੍ਥਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸੂਚਿਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੋਪਿ ਜਿਣ੍ਣਕਾਲੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਿਤੁਮ੍ਪਿ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਂ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਸ੍ਸ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ‘‘ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ’’ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ‘‘ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮਾਧਿਂ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਚੇਤਨਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਣਤਂ ਕਥੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ‘‘ਖੀਣਾਸਵੋ ਮੇ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਪੁਞ੍ਞਚੇਤਨਾ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾ**ਦੀਸੁ ਪਨ ਯੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਮ੍ਪਿ ਤੇਨੇਵ ਯਾਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਸਤ੍ਤਾਹਮ੍ਪਿ ਤਯੇਵ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨੇ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ ਯਾਵ ਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਹਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਾਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਕੇਨ ਪਨ ਭੇਸਜ੍ਜੇਨ ਬ੍ਯਾਧਿਮ੍ਹਿ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਯਾਵ ਅਞ੍ਞਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਤਾਵਦੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਬਹੁਭੇਰਵਨ੍ਤਿ ਬਹੂਹਿ ਭੇਰਵਾਰਮ੍ਮਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ। **ਰਤਨਵਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਰਰਤਨਾਨਂ। **ਆਲਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਂ। **ਪੁਥੂ ਸਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬਹੁਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਦਮਾਨਾ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੨. ਦੁਤਿਯਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਰਿਯਕਨ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਹਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਅਰਿਯਾਨਂ ਕਨ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਿਯਾਨਿ ਮਨਾਪਾਨਿ। ਸੇਸਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਤਾਵ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੨੪ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਗਾਥਾਸੁ ਪਨ **ਸਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਸੀਲਮ੍ਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੀਲਮੇਵ। **ਉਜੁਭੂਤਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਵਙ੍ਕਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਂ ਉਜੁਭੂਤਦਸ੍ਸਨਂ ਨਾਮ। **ਆਹੂ**ਤਿ ਕਥਯਨ੍ਤਿ। **ਪਸਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘੇਸੁ ਪਸਾਦਂ। **ਧਮ੍ਮਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਦਸ੍ਸਨਂ।

੩. ਪਠਮਸਂਵਾਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩. ਤਤਿਯੇ **ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਪਿ ਖੋ ਗਹਪਤੀ ਚ ਗਹਪਤਾਨਿਯੋ ਚਾ**ਤਿ ਬਹੁਕਾ ਗਹਪਤਯੋ ਚ ਗਹਪਤਾਨਿਯੋ ਚ ਆਵਾਹਵਿਵਾਹਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤਮੇਵ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਸਂਵਾਸਾ**ਤਿ ਸਹਵਾਸਾ ਏਕਤੋਵਾਸਾ। **ਛਵੋ ਛਵਾਯਾ**ਤਿ ਗੁਣਮਰਣੇਨ ਮਤਤ੍ਤਾ ਛਵੋ ਗੁਣਮਰਣੇਨੇਵ ਮਤਾਯ ਛਵਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ। **ਦੇਵਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਗੁਣੇਹਿ ਦੇਵਿਭੂਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲੋ। **ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਲਾਮਕਧਮ੍ਮੋ। **ਅਕ੍ਕੋਸਕਪਰਿਭਾਸਕੋ**ਤਿ ਦਸਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਕੋ, ਭਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜਨੇਨ ਪਰਿਭਾਸਕੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਕਦਰਿਯਾਤਿ ਥਦ੍ਧਮਚ੍ਛਰਿਨੋ। **ਜਾਨਿਪਤਯੋ**ਤਿ ਜਯਮ੍ਪਤਿਕਾ। **ਵਦਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਯਾਚਕਾਨਂ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਸਞ੍ਞਤਾ**ਤਿ ਸੀਲਸਂਯਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਧਮ੍ਮਜੀਵਿਨੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੇ ਠਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਧਮ੍ਮਜੀਵਿਨੋ। **ਅਤ੍ਥਾਸਂ ਪਚੁਰਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਅਤ੍ਥਾ ਏਤੇਸਂ ਬਹੂ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਫਾਸੁਕਂ ਉਪਜਾਯਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ ਜਾਯਤਿ। **ਕਾਮਕਾਮਿਨੋ**ਤਿ ਕਾਮੇ ਕਾਮਯਮਾਨਾ।

੪. ਦੁਤਿਯਸਂਵਾਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਕਮ੍ਮਪਥਵਸੇਨ ਦੇਸਨਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਾ। ਸੇਸਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਅਗਾਰਿਕਪਟਿਪਦਾ ਕਥਿਤਾ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮੀਨਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੫-੬. ਸਮਜੀਵੀਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫-੫੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ? ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਂ। ਤਥਾਗਤੋ ਹਿ ਤਂ ਰਟ੍ਠਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੋ ਇਮੇਸਂਯੇਵ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਾਯ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਨਕੁਲਪਿਤਾ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਹਾਪਿਤਾ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਚੂਲ਼ਪਿਤਾ। ਨਕੁਲਮਾਤਾਪਿ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਹਾਮਾਤਾ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਚੂਲ਼ਮਾਤਾ। ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਹਨ੍ਤਾਤ, ਹਨ੍ਤਾਤਾ''ਤਿ ਵਚ੍ਛਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਚ੍ਛਗਿਦ੍ਧਿਨੀ ਗਾਵੀ ਵਿਯ ਵਿਰਵਮਾਨਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਜਾਤਾ। ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਸਨਾਨਿ ਸਦਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਅਤਿਚਰਿਤਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤਾ। **ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਪਰਲੋਕੇ ਚ। **ਸਮਸਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਮਾ ਏਕਸਦਿਸਾ। **ਸੀਲਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਛਟ੍ਠਂ ਕੇਵਲ਼ਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦੇਸਿਤਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਤਾਦਿਸਮੇਵ।

੭. ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਪਜ੍ਜਨਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਿਗਮਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਕੋਲਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਲ਼ਰਾਜਕੁਲਾਨਂ। **ਆਯੁਂ ਖੋ ਪਨ ਦਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਯੁਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ। **ਆਯੁਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਆਯੁਭਾਗਪਟਿਲਾਭਿਨੀ ਹੋਤਿ, ਆਯੁਂ ਵਾ ਭਜਨਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਆਯੁਪ੍ਪਟਿਲਾਭਿਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਰਸਸਾ ਉਪੇਤਨ੍ਤਿ ਰਸੇਨ ਉਪੇਤਂ ਰਸਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ। **ਉਜੁਜੁਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਕਾਯਵਙ੍ਕਾਦਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਉਜੁਕਮੇਵ ਗਤੇਸੁ ਖੀਣਾਸਵੇਸੁ। **ਚਰਣੂਪਪਨ੍ਨੇਸੂ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਦਸਹਿ ਚਰਣਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਸੁ। **ਮਹਗ੍ਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਮਹਤ੍ਤਂ ਗਤੇਸੁ। ਖੀਣਾਸਵਾਨਞ੍ਞੇਵੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਪੁਞ੍ਞਂ ਸਂਸਨ੍ਦਮਾਨਾ**ਤਿ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਘਟਯਮਾਨਾ। **ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਲੋਕਵਿਦੂਨ ਵਣ੍ਣਿਤਾ**ਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਦਾਨਸਙ੍ਖਾਤਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਤਿਵਿਧਲੋਕਂ ਵਿਦਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਲੋਕਵਿਦੂਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਵਣ੍ਣਿਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਪਸਤ੍ਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਞ੍ਞਮਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਯਞ੍ਞਂ ਦਾਨਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਾ। **ਵੇਦਜਾਤਾ**ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਿਜਾਤਾ।

੮. ਸੁਦਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸਞ੍ਞਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਸਂਯਤਾਨਂ। **ਪਰਦਤ੍ਤਭੋਜਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਾਪੇਨ੍ਤਾਨਂ। **ਕਾਲੇਨਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇਨ। **ਸਕ੍ਕਚ੍ਚ ਦਦਾਤੀ**ਤਿ ਸਹਤ੍ਥਾ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਦਾਤਿ। **ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਠਾਨਾਨਿ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਸੇਤਿ ਦਦਾਤਿ। **ਯਸਵਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਨਵਮਂ ਕੇਵਲ਼ਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥਿਤਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਤਾਦਿਸਮੇਵ।

੧੦. ਗਿਹਿਸਾਮੀਚਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦. ਦਸਮੇ **ਗਿਹਿਸਾਮੀਚਿਪਟਿਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ। **ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਤਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਕਾਮਤਾਯ ਪਤਿਉਪਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ ਉਪਗਤੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਯਕੋ। **ਤੇਸਂ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤੋ ਚਾ**ਤਿ ਯੇ ਏਵਂ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਵਸੇਨ ਚ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਵਸੇਨ ਚ ਸਦਾ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਵਡ੍ਢਤਿ। **ਸਗ੍ਗਞ੍ਚ ਕਮਤਿਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਦਿਸੋ ਚ ਭਦ੍ਦਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਆਗਾਰਿਯਪਟਿਪਦਾ ਕਥਿਤਾ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮੀਨਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

(7) 2. ਪਤ੍ਤਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ

1. ਪਤ੍ਤਕਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

61. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਅਨਿਟ੍ਠਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ **ਇਟ੍ਠਾ**। ਮਨੇ ਕਮਨ੍ਤਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤੀਤਿ **ਕਨ੍ਤਾ**। ਮਨੰ ਅਪ੍ਪਾਯਨ੍ਤਿ ਪਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਮਨਾਪਾ। ਦੁਲ੍ਲਭਾ**ਤਿ ਪਰਮਦੁਲ੍ਲਭਾ। **ਭੋਗਾ**ਤਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ ਰੂਪਾਦਯੋ ਵਿਸਯਾ। **ਸਹਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੁ, ਮਾ ਧਮ੍ਮੂਪਘਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਮ੍ਮੇਨਾਤਿ। ਅਥਵਾ **ਸਹਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਕਾਰਣੇਨ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਸੇਨਾਪਤਿਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾਦਿਕਾਰਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਸੋ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। **ਸਹ ਞਾਤੀਭੀ**ਤਿ ਞਾਤਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ। **ਸਹ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਹੀ**ਤਿ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੇਸੁ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਸਮ੍ਭਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ।

ਅਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਕਾਤਬ੍ਬਂ ਕਰੋਤਿ। **ਕਿਚ੍ਚਂ ਅਪਰਾਧੇਤੀ**ਤਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਂ ਅਪਰਾਧੇਤਿ ਨਾਮ। **ਧਂਸਤੀ**ਤਿ ਪਤਤਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। **ਅਭਿਜ੍ਝਾਵਿਸਮਲੋਭ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਵਿਸਮਲੋਭਂ। **ਪਜਹਤੀ**ਤਿ ਨੁਦਤਿ ਨੀਹਰਤਿ। **ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਪਞ੍ਞੋ। **ਪੁਥੁਪਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਪੁਥੁਲਪਞ੍ਞੋ। **ਆਪਾਤਦਸੋ**ਤਿ ਤਂ ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਆਪਾਤੇਤਿ ਤਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਖੁਮਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਜਾਤਂ ਆਪਾਤਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਟ੍ਠਾਨਵੀਰਿਯਾਧਿਗਤੇਹੀਤਿ ਉਟ੍ਠਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਵੀਰਿਯੇਨ ਅਧਿਗਤੇਹਿ। **ਬਾਹਾਬਲਪਰਿਚਿਤੇਹੀ**ਤਿ ਬਾਹਾਬਲੇਨ ਪਰਿਚਿਤੇਹਿ ਵਡ੍ਢਿਤੇਹਿ। **ਸੇਦਾਵਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਅਵਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸੇਦੇਹਿ, ਸੇਦਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਾਯਾਮੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਸਮਧਿਗਤੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮਿਕੇਹੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਯੁਤ੍ਤੇਹਿ। **ਧਮ੍ਮਲਦ੍ਧੇਹੀ**ਤਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਧਮ੍ਮੇ ਅਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੇਹਿ। **ਪਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨੀ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਕਮ੍ਮਾਨਿ। **ਸੁਖੇਤੀ**ਤਿ ਸੁਖਿਤਂ ਕਰੋਤਿ। **ਪੀਣੇਤੀ**ਤਿ ਪੀਣਿਤਂ ਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਰੋਤਿ। **ਠਾਨਗਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਗਤਂ ਹੋਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਤਨ੍ਤਿ? ਚਤੂਸੁ ਪਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇਸੁ ਏਕਂ ਭੋਗੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਭੋਗਜਾਤਮੇਵ ਠਾਨਗਤਂ। **ਪਤ੍ਤਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਗਤਂ। **ਆਯਤਨਸੋ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਰਣੇਨੇਵ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਭੋਗਜਾਤਂ ਹੋਤਿ।

ਪਰਿਯੋਧਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਯਥਾ ਅਗ੍ਗਿਆਦੀਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਸੁ ਆਪਦਾਸੁ, ਏਵਂ ਆਦਿਤ੍ਤਗੇਹਨਿਬ੍ਬਾਪਨਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਧਨਪਰਿਚ੍ਚਾਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਸਂ ਆਪਦਾਨਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਿਦਹਤਿ ਨਿਵਾਰੇਤਿ। **ਸੋਤ੍ਥਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਨਿਰੁਪਦ੍ਦਵਂ ਖੇਮਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਰੋਤਿ। **ਞਾਤਿਬਲਿ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਤਕਾਨਂ ਬਲਿਂ। **ਅਤਿਥਿਬਲਿ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ਬਲਿਂ। **ਪੁਬ੍ਬਪੇਤਬਲਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਲੋਕਗਤਾਨਂ ਞਾਤਕਾਨਂ ਬਲਿਂ। **ਰਾਜਬਲਿ**ਨ੍ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਰਾਜਬਲਿਂ। **ਦੇਵਤਾਬਲਿ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਵਤਾਨਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਬਲਿਂ। ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਯਥਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕਵਸੇਨ ਦਾਤਬ੍ਬਦਾਨਸ੍ਸ ਅਧਿਵਚਨਂ।

ਖਨ੍ਤਿਸੋਰਚ੍ਚੇ ਨਿਵਿਟ੍ਠਾਤਿ ਅਧਿਵਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਸੁਸੀਲਤਾਯ ਚ ਨਿਵਿਟ੍ਠਾ। **ਏਕਮਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦਮੇਨ ਦਮੇਨ੍ਤਿ। **ਸਮੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮਨੇਨ ਸਮੇਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਿਕ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਉਪਰੂਪਰਿਭੂਮੀਸੁ ਫਲਦਾਨਵਸੇਨ ਉਦ੍ਧਮਗ੍ਗਮਸ੍ਸਾਤਿ **ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਿਕਾ**। ਸਗ੍ਗਸ੍ਸ ਹਿਤਾਤਿ ਤਤ੍ਰੁਪਪਤ੍ਤਿਜਨਨਤੋ **ਸੋਵਗ੍ਗਿਕਾ**। ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸੁਖੋਵ ਵਿਪਾਕੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸੁਖਵਿਪਾਕਾ**। ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਗ੍ਗਾਨਂ ਦਿਬ੍ਬਵਣ੍ਣਾਦੀਨਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਵਿਸੇਸਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤੋ **ਸਗ੍ਗਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾ**, ਏਵਰੂਪਂ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਰਿਯਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤੋਤਿ ਪਞ੍ਚਸੀਲਧਮ੍ਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। **ਪੇਚ੍ਚ ਸਗ੍ਗੇ ਪਮੋਦਤੀ**ਤਿ ਪਰਲੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਸਗ੍ਗੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮੋਦਤਿ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਅਨਾਗਾਮੀ ਵਾ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਯਂ ਪਟਿਪਦਾ ਲਬ੍ਭਤੇਵਾਤਿ।

2. ਆਨਣ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਧਿਗਮਨੀਯਾਨੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਕਾਮਭੋਗਿਨਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇ ਚ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇ ਚ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨ। **ਅਤ੍ਥਿਸੁਖਾ**ਦੀਸੁ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸੁਖਂ **ਅਤ੍ਥਿਸੁਖਂ** ਨਾਮ। ਭੋਗੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸੁਖਂ **ਭੋਗਸੁਖਂ** ਨਾਮ। ਅਨਣੋਸ੍ਮੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸੁਖਂ **ਆਨਣ੍ਯਸੁਖਂ** ਨਾਮ। ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ ਅਨਵਜ੍ਜੋਸ੍ਮੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸੁਖਂ **ਅਨਵਜ੍ਜਸੁਖਂ** ਨਾਮ।

ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ। **ਪਞ੍ਞਾ ਵਿਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਤਿ। **ਉਭੋ ਭਾਗੇ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਏਕਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ, ਅਨਵਜ੍ਜਸੁਖਂ ਏਕਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਵਜ੍ਜਸੁਖਸ੍ਸੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਤਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸੁਖਂ ਅਨਵਜ੍ਜਸੁਖਸ੍ਸ ਸੋਲ਼ਸਿਂ ਕਲਂ ਨਾਗ੍ਘਤੀਤਿ।

੩. ਬ੍ਰਹ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩. ਤਤਿਯਂ ਤਿਕਨਿਪਾਤੇ ਵਣ੍ਣਿਤਮੇਵ। **ਸਪੁਬ੍ਬਦੇਵਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਦਮਤ੍ਤਮੇਵ ਏਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਸਬ੍ਬਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੫. ਰੂਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫. ਪਞ੍ਚਮੇ ਰੂਪੇ ਪਮਾਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੋ **ਰੂਪਪ੍ਪਮਾਣੋ** ਨਾਮ। **ਰੂਪਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਥਵਚਨਂ। ਘੋਸੇ ਪਮਾਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੋ **ਘੋਸਪ੍ਪਮਾਣੋ** ਨਾਮ। ਚੀਵਰਲੂਖਪਤ੍ਤਲੂਖੇਸੁ ਪਮਾਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੋ **ਲੂਖਪ੍ਪਮਾਣੋ** ਨਾਮ। ਧਮ੍ਮੇ ਪਮਾਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੋ **ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਮਾਣੋ** ਨਾਮ। ਇਤਰਾਨਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਅਤ੍ਥਵਚਨਾਨਿ। ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇ ਚ ਤਯੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਰੂਪਪ੍ਪਮਾਣਾ, ਏਕੋ ਨ ਰੂਪਪ੍ਪਮਾਣੋ। ਪਞ੍ਚ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਘੋਸਪ੍ਪਮਾਣਾ, ਏਕੋ ਨ ਘੋਸਪ੍ਪਮਾਣੋ। ਦਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਨਵ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਲੂਖਪ੍ਪਮਾਣਾ, ਏਕੋ ਨ ਲੂਖਪ੍ਪਮਾਣੋ। ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਨ ਏਕੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋਵ ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਮਾਣੋ, ਸੇਸਾ ਨ ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਮਾਣਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਰੂਪੇ ਪਮਾਣਿਂਸੂਤਿ ਯੇ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਾ, ਤੇ ਰੂਪੇ ਪਮਾਣਿਂਸੁ ਨਾਮ, ਪਸੀਦਿਂਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਘੋਸੇਨ ਅਨ੍ਵਗੂ**ਤਿ ਘੋਸੇਨ ਅਨੁਗਤਾ, ਘੋਸਪ੍ਪਮਾਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਸੂਪੇਤਾ**ਤਿ ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਚ ਰਾਗਸ੍ਸ ਚ ਵਸਂ ਉਪੇਤਾ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਚ ਨ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾਪਿਸ੍ਸ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਸਮਨ੍ਤਾਵਰਣੋ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਆਵਾਰਿਤੋ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਵਾ ਆਵਰਣਮਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾਵਰਣੋ। **ਘੋਸੇਨ ਵੁਯ੍ਹਤੀ**ਤਿ ਘੋਸੇਨ ਨਿਯਤਿ, ਨ ਗੁਣੇਨ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਚ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਗੁਣਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਫਲਦਸ੍ਸਾਵੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਰੇਹਿ ਕਤਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਕ੍ਕਾਰਫਲਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਵਿਨੀਵਰਣਦਸ੍ਸਾਵੀ**ਤਿ ਵਿਵਟਦਸ੍ਸਾਵੀ। **ਨ ਸੋ ਘੋਸੇਨ ਵੁਯ੍ਹਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਘੋਸੇਨ ਨ ਨੀਯਤਿ।

੬. ਸਰਾਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਮੋਹਜਂ ਚਾਪਵਿਦ੍ਦਸੂ**ਤਿ ਮੋਹਜਂ ਚਾਪਿ ਅਵਿਦ੍ਦਸੂ ਅਪਣ੍ਡਿਤਾ। **ਸਵਿਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਦੁਕ੍ਖਂ। **ਦੁਖੁਦ੍ਰਯ**ਨ੍ਤਿ ਆਯਤਿਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਖਵਡ੍ਢਿਦਾਯਕਂ। **ਅਚਕ੍ਖੁਕਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਰਹਿਤਾ। **ਯਥਾ ਧਮ੍ਮਾ ਤਥਾ ਸਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਰਾਗਾਦਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਠਿਤਾ, ਤਥਾ ਸਭਾਵਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਨ ਤਸ੍ਸੇਵਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਰੇ**ਤਿ ਮਯਂ ਏਵਂਸਨ੍ਤਾ ਏਵਂਸਭਾਵਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨ ਮਞ੍ਞਰੇ, ਨ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇਪਿ ਗਾਥਾਸੁਪਿ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੭. ਅਹਿਰਾਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਹਿਰਾਜਕੁਲਾਨੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਦਟ੍ਠਵਿਸਾਨੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ ਦਟ੍ਠਵਿਸਾ, ਸਬ੍ਬੇਤੇ ਇਮੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਹਿਰਾਜਕੁਲਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਤ੍ਤਗੁਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ। **ਅਤ੍ਤਰਕ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ। **ਅਤ੍ਤਪਰਿਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਤ੍ਤਾਣਤ੍ਥਾਯ। ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਅਨੁਜਾਨਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਦਾਨਿ ਯਥਾ ਤਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੇਹਿ ਮੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੇਹੀ**ਤਿ ਵਿਰੂਪਕ੍ਖਨਾਗਕੁਲੇਹਿ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਪਾਦਕੇਹੀ**ਤਿ ਅਪਾਦਕਸਤ੍ਤੇਹਿ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਠਾਨੇਨ ਓਦਿਸ੍ਸਕਮੇਤ੍ਤਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਨੋਦਿਸ੍ਸਕਮੇਤ੍ਤਂ ਕਥੇਤੁਂ ਇਦਮਾਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਤ੍ਤਾ ਪਾਣਾ ਭੂਤਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨੇਤਾਨਿ ਪੁਗ੍ਗਲਵੇਵਚਨਾਨੇਵ। **ਭਦ੍ਰਾਨਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੂ**ਤਿ ਭਦ੍ਰਾਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੁ। **ਮਾ ਕਞ੍ਚਿ ਪਾਪਮਾਗਮਾ**ਤਿ ਕਞ੍ਚਿ ਸਤ੍ਤਂ ਪਾਪਕਂ ਲਾਮਕਂ ਮਾ ਆਗਚ੍ਛਤੁ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇ ਹਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ ਨਾਮ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਮਾਣਵਨ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਗੁਣਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਯੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਉਣ੍ਣਨਾਭੀ**ਤਿ ਲੋਮਸਨਾਭਿਕੋ ਮਕ੍ਕਟਕੋ। **ਸਰਬੂ**ਤਿ ਘਰਗੋਲਿਕਾ। **ਕਤਾ ਮੇ ਰਕ੍ਖਾ, ਕਤਾ ਮੇ ਪਰਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਮਯਾ ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਜਨਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਾ ਚ ਪਰਿਤ੍ਤਾਣਞ੍ਚ ਕਤਂ। **ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੁ ਭੂਤਾਨੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮੇ ਕਤਪਰਿਤ੍ਤਾਣਾ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਮਾ ਮਂ ਵਿਹੇਠਯਿਂਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮. ਦੇਵਦਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਦੇਵਦਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ। **ਪਰਾਭਵਾਯਾ**ਤਿ ਅਵਡ੍ਢਿਯਾ ਵਿਨਾਸਾਯ। **ਅਸ੍ਸਤਰੀ**ਤਿ ਵਲਵਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਗਦ੍ਰਭਸ੍ਸ ਜਾਤਾ। **ਅਤ੍ਤਵਧਾਯ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਅਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਪਯੋਜੇਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਿਜਾਯਿਤੁਂ ਨਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਪਾਦੇਹਿ ਭੂਮਿਂ ਪਹਰਨ੍ਤੀ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਦੇ ਚਤੂਸੁ ਖਾਣੂਸੁ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪੋਤਕਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਮਰਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੯. ਪਧਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੯. ਨਵਮੇ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਸਂਵਰਤ੍ਥਾਯ ਪਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਨਤ੍ਥਾਯ ਪਧਾਨਂ **ਸਂਵਰਪ੍ਪਧਾਨਂ,** ਪਜਹਨਤ੍ਥਾਯ ਪਧਾਨਂ **ਪਹਾਨਪ੍ਪਧਾਨਂ,** ਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਬ੍ਰੂਹਨਤ੍ਥਾਯ ਵਡ੍ਢਨਤ੍ਥਾਯ ਪਧਾਨਂ **ਭਾਵਨਾਪ੍ਪਧਾਨਂ,** ਤੇਸਂਯੇਵ ਅਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਪਧਾਨਂ **ਅਨੁਰਕ੍ਖਣਾਪ੍ਪਧਾਨਂ।**

੧੦. ਅਧਮ੍ਮਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੦. ਦਸਮੇ **ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੋਰਾਣਕਰਾਜੂਹਿ ਠਪਿਤਂ ਦਸਭਾਗਬਲਿਞ੍ਚੇਵ ਅਪਰਾਧਾਨੁਰੂਪਞ੍ਚ ਦਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਬਲਿਨੋ ਚੇਵ ਅਤਿਰੇਕਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਚ ਗਹਣੇਨ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ। **ਰਾਜਾਯੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚਸਂਵਿਧਾਯਕਾ ਆਯੁਤ੍ਤਕਪੁਰਿਸਾ। **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਯੋ। **ਨੇਗਮਜਾਨਪਦਾ**ਤਿ ਨਿਗਮਵਾਸਿਨੋ ਚੇਵ ਜਨਪਦਵਾਸਿਨੋ ਚ। **ਵਿਸਮਂ** ਵਿਸਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਅਸਮਯੇਨ ਵਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਸਮਾ**ਤਿ ਨ ਸਮਾ, ਅਤਿਥਦ੍ਧਾ ਵਾ ਅਤਿਮੁਦੁਕਾ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪਞ੍ਜਸਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਤੋ ਅਪਗਤਾ, ਉਮ੍ਮਗ੍ਗਗਾਮਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੇਵਤਾ ਪਰਿਕੁਪਿਤਾ ਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਾਤੇਸੁ ਹਿ ਵਿਸਮੇਸੁ ਅਪਞ੍ਜਸੇਸੁ ਵਾਯਨ੍ਤੇਸੁ ਰੁਕ੍ਖਾ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਵਿਮਾਨਾਨਿ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਦੇਵਤਾ ਪਰਿਕੁਪਿਤਾ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਤਾ ਦੇਵਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਦੇਵੋ ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਧਾਰਂ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ। **ਵਿਸਮਪਾਕਾਨਿ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਗਬ੍ਭੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਞ੍ਜਾਤਖੀਰਾਨਿ, ਏਕਂ ਠਾਨਂ ਪਚ੍ਚੂਤੀਤਿ ਏਵਂ ਵਿਸਮਂ ਪਾਕਾਨਿ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ।

ਸਮਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਿ ਤਾਰਕਰੂਪਾਨਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਯਥਾ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ ਕਤ੍ਤਿਕਨਕ੍ਖਤ੍ਤਮੇਵ ਲਭਤਿ, ਮਿਗਸਿਰਪੁਣ੍ਣਮਾ ਮਿਗਸਿਰਨਕ੍ਖਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਾਸੇ ਸਾ ਸਾ ਪੁਣ੍ਣਮਾ ਤਂ ਤਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਮੇਵ ਲਭਤਿ, ਤਥਾ ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਸਮਂ ਵਾਤਾ ਵਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਵਿਸਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮਯਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਾਯਨ੍ਤਿ, ਛ ਮਾਸੇ ਉਤ੍ਤਰਾ ਵਾਤਾ, ਛ ਮਾਸੇਦਕ੍ਖਿਣਾਤਿ ਏਵਂ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਜਨਪਦਾਨਂ ਅਨੁਰੂਪੇ ਸਮਯੇ ਵਾਯਨ੍ਤਿ। **ਸਮਾ**ਤਿ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਨੋ ਨਾਤਿਥਦ੍ਧਾ ਨਾਤਿਮੁਦੂ। **ਪਞ੍ਜਸਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ, ਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਵਾਯਨ੍ਤਿ, ਨੋ ਅਮਗ੍ਗੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਜਿਮ੍ਹਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਕੁਟਿਲਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਤਿਤ੍ਥਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਨੇਤ੍ਤੇ ਜਿਮ੍ਹਂ ਗਤੇ ਸਤੀ**ਤਿ ਨਯਤੀਤਿ ਨੇਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਨੇਤ੍ਤੇ ਜਿਮ੍ਹਂ ਗਤੇ ਕੁਟਿਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤਿਤ੍ਥਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਇਤਰਾਪਿ ਅਤਿਤ੍ਥਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨੇਤੇਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਦੁਕ੍ਖਂ ਸੇਤੀ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਯਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਤ੍ਤਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

(੮) ੩. ਅਪਣ੍ਣਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਧਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਪਣ੍ਣਕਪ੍ਪਟਿਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਰਦ੍ਧਪ੍ਪਟਿਪਦਂ। **ਯੋਨਿ ਚਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਞ੍ਚਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ। ਦੁਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੩. ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩. ਤਤਿਯੇ **ਅਵਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਅਗੁਣੋ। **ਪਾਤੁ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਕਥੇਤਿ, ਪਾਕਟਂ ਕਰੋਤਿ। **ਪਞ੍ਹਾਭਿਨੀਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਹਤ੍ਥਾਯ ਅਭਿਨੀਤੋ। **ਅਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਪਰਿਹੀਨਂ ਅਲਮ੍ਬਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਵਣ੍ਣਂ ਛਾਦੇਤਿ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਲਜ੍ਜਿਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਣ੍ਣਂ। ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਰਹਿਤੋ ਸਂਵਾਸੇਨ ਅਵਜਾਨਾਤਿ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਪਨ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਂਵਾਸੇਨਾਪਿ ਨਾਵਜਾਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਭਾਵਸਾਧਕਂ ਅਧੁਨਾਗਤਵਧੁਕੋਪਮ੍ਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**, **ਵਧੁਕਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਧੁਕਾ**ਤਿ ਸੁਣਿਸਾ। **ਤਿਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਬਹਲਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੪-੫. ਅਗ੍ਗਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪-੨੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸੀਲਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਮਸੀਲਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਪਞ੍ਚਮੇ **ਰੂਪਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਰੂਪਂ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਇਦਂ ਰੂਪਗ੍ਗਂ ਨਾਮ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਭਵਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਠਿਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਏਤਂ ਭਵਗ੍ਗਂ ਨਾਮਾਤਿ।

੬. ਕੁਸਿਨਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਉਪਵਤ੍ਤਨੇ**ਤਿ ਪਾਚੀਨਗਤਾਯ ਸਾਲਪਨ੍ਤਿਯਾ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਯ ਵੇਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨੇ। **ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਯਮਕਸਾਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਾਲਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ। **ਕਙ੍ਖਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇਲ੍ਹਕਂ। **ਵਿਮਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾ। ''ਬੁਦ੍ਧੋ ਨੁ ਖੋ ਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨੁ ਖੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਨੁ ਖੋ ਨ ਧਮ੍ਮੋ ਨੁ ਖੋ, ਸਙ੍ਘੋ ਨੁ ਖੋ ਨ ਸਙ੍ਘੋ ਨੁ ਖੋ, ਮਗ੍ਗੋ ਨੁ ਖੋ ਨ ਮਗ੍ਗੋ ਨੁ ਖੋ, ਪਟਿਪਦਾ ਨੁ ਖੋ ਨ ਪਟਿਪਦਾ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸਂਸਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਵੋ ਵਦਾਮਿ ਪੁਚ੍ਛਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ। **ਸਤ੍ਥੁਗਾਰਵੇਨਪਿ ਨ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ**ਤਿ ''ਮਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਮ੍ਹ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਨੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਕਾਵ। ਤੇ ਮਯਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਕਙ੍ਖਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨ ਅਰਹਾਮ ਅਜ੍ਜ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ ਕਙ੍ਖਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਰਿ ਗਾਰਵੇਨ ਨ ਪੁਚ੍ਛਥ। **ਸਹਾਯਕੋਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੂ**ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਯੋ ਯਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੁ, ਅਹਂ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖਾ ਭਵਥਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਵਂ ਪਸਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਦ੍ਦਹਾਮਿ ਅਹਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਞਾਣਮੇਵਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖਭਾਵਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਰਣਞਾਣਂਯੇਵ ਏਤ੍ਥ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ, ਨ ਸਦ੍ਧਾਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ। **ਯੋ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋ**ਤਿ ਯੋ ਗੁਣਵਸੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋ, ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ।

੭. ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯਾਨੀ**ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾਯੇਵ ਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਯਾਨਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਯਾਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ। **ਉਮ੍ਮਾਦਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਭਾਵਸ੍ਸ। **ਵਿਘਾਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ। **ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੋ**ਤਿ

ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਵਿਸਯੋ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਾਦੀਨਂ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਿ ਚ ਆਨੁਭਾਵੋ ਚ। **ਝਾਨਵਿਸਯੋ**ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਝਾਨਵਿਸਯੋ। **ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਾਦੀਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਪਾਕੋ। **ਲੋਕਚਿਨ੍ਤਾ**ਤਿ ‘‘ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਕਤਾ, ਕੇਨ ਮਹਾਪਥਵੀ, ਕੇਨ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ, ਕੇਨ ਸਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਾ, ਕੇਨ ਪਬ੍ਬਤਾ, ਕੇਨ ਅਮ੍ਬਤਾਲਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਯੋ’’ਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਲੋਕਚਿਨ੍ਤਾ।

੮. ਦਕ੍ਖਿਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ**ਤਿ ਦਾਨਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨਕਾਰਣਾਨਿ। **ਦਾਯਕਤੋ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲਭਾਵੇਨ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ, ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਸੁਚਿਧਮ੍ਮੋ। **ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਲਾਮਕਧਮ੍ਮੋ। **ਦਾਯਕਤੋ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਮਹਾਰਾਜਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਹਿ ਜੂਜਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਾਰਕੇ ਦਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਸਿ। **ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਤੋ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਲ੍ਯਾਣੀਨਦੀਮੁਖਦ੍ਵਾਰਵਾਸੀ ਕੇਵਟ੍ਟੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਦੀਘਸੁਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮਰਣਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ‘‘ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਮਂ ਦੀਘਸੁਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਉਦ੍ਧਰਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। **ਨੇਵ ਦਾਯਕਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਡ੍ਢਮਾਨਵਾਸੀ ਲੁਦ੍ਦਕੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਪੇਤਦਕ੍ਖਿਣਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸੇਵ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਅਦਾਸਿ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ ‘‘ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਮਂ ਵਿਲੁਮ੍ਪਤੀ’’ਤਿ ਵਿਰਵਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਸੀਲਵਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਤ੍ਵਾ ਪਾਪਿਤਕਾਲੇਯੇਵਸ੍ਸ ਪਾਪੁਣਿ। **ਦਾਯਕਤੋ ਚੇਵ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਤੋ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸਦਿਸਦਾਨਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

੯. ਵਣਿਜ੍ਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੯. ਨਵਮੇ **ਤਾਦਿਸਾ** ਵਾਤਿ ਤਂਸਦਿਸਾਵ ਤਂਸਰਿਕ੍ਖਕਾਵ। **ਛੇਦਗਾਮਿਨੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਛੇਦਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਂ ਪਤ੍ਥਿਤਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਨਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਥਾਜ੍ਝਾਸਯਾ ਨ ਹੋਤਿ। **ਪਰਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਰਜ੍ਝਾਸਯਾ ਅਜ੍ਝਾਸਯਤੋ ਅਧਿਕਤਰਫਲਾ ਹੋਤਿ। **ਸਮਣਂ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮਿਤਪਾਪਬਾਹਿਤਪਾਪਤਾਹਿ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਵਦਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਚ੍ਚਯੇਨਾ**ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੇਨ ਚੀਵਰਾਦਿਨਾ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਏਵਂ ਪਵਾਰੇਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤਿ। **ਯੇਨ ਪਵਾਰੇਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਤਕੇਨ ਪਵਾਰੇਤਿ। **ਤਂ ਨ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਸਬ੍ਬਸੋਵ ਨ ਦੇਤਿ। **ਨ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ, ਏਵਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਕਂ ਦੇਤਿ। **ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਸੋ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਮੇਵ ਦੇਤਿ। **ਪਰਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਕਂ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਬਹੁਂ ਦੇਤਿ।

੧੦. ਕਮ੍ਬੋਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੦. ਦਸਮੇ **ਨੇਵ ਸਭਾਯਂ ਨਿਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਰਣਤ੍ਥਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸਭਾਯਂ ਨੇਵ ਨਿਸੀਦਤਿ । **ਨ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਯੋਜੇਤੀ**ਤਿ ਕਸਿਵਣਿਜ੍ਜਾਦਿਮਹਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਨਪ੍ਪਯੋਜੇਤਿ। **ਨ ਕਮ੍ਬੋਜਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਭੋਗੇ ਸਮ੍ਭਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਮ੍ਬੋਜਰਟ੍ਠਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਚੇਤਂ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਿਰੋਰਟ੍ਠਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੋਧਨੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਕੋਧਨਤਾਯ ਕੋਧਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੋ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਇਸ੍ਸੁਕਿਤਾਯ ਪਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਸਹਤਿ, ਮਚ੍ਛਰਿਤਾਯ ਧਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞਤਾਯ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਂਵਿਧਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਾਨਿ ਸਭਾਨਿਸੀਦਨਾਦੀਨਿ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ।

ਅਪਣ੍ਣਕਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

(੯) ੪. ਮਚਲਵਗ੍ਗੋ

੧-੫. ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਸੁਤ੍ਤਪਞ੍ਚਕਵਣ੍ਣਨਾ

੮੧-੮੫. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਪਞ੍ਚਮੇ ‘‘ਨੀਚੇ ਕੁਲੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੋ’’ਤਿਆਦਿਕੇਨ ਤਮੇਨ ਯੁਤ੍ਤੋਤਿ **ਤਮੋ**। ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਹਿ ਪੁਨ ਨਿਰਯਤਮੂਪਗਮਨਤੋ **ਤਮਪਰਾਯਣੋ**। ਇਤਿ ਉਭਯੇਨਪਿ ਖਨ੍ਧਤਮੋਵ ਕਥਿਤੋ ਹੋਤਿ। ‘‘ਅਡ੍ਢੇ ਕੁਲੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੋ’’ਤਿਆਦਿਕੇਨ ਜੋਤਿਨਾ ਯੁਤ੍ਤੋ **ਜੋਤਿ,** ਆਲੋਕਭੂਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਾਦੀਹਿ ਪੁਨ ਸਗ੍ਗੂਪ੍ਪਤ੍ਤਿਜੋਤਿਭਾਵੂਪਗਮਨਤੋ **ਜੋਤਿਪਰਾਯਣੋ**। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਇਤਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਵੇ**ਨਕੁਲੇ**ਤਿ ਵਿਲੀਵਕਾਰਕੁਲੇ। **ਨੇਸਾਦਕੁਲੇ**ਤਿ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕਾਦੀਨਂ ਕੁਲੇ। **ਰਥਕਾਰਕੁਲੇ**ਤਿ ਚਮ੍ਮਕਾਰਕੁਲੇ। **ਪੁਕ੍ਕੁਸਕੁਲੇ**ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਛਡ੍ਡਕਕੁਲੇ। **ਕਸਿਰਵੁਤ੍ਤਿਕੇ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਵੁਤ੍ਤਿਕੇ। **ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਪਂਸੁਪਿਸਾਚਕੋ ਵਿਯ ਝਾਮਖਾਣੁਵਣ੍ਣੋ। **ਦੁਦ੍ਦਸਿਕੋ**ਤਿ ਵਿਜਾਤਮਾਤੁਯਾਪਿ ਅਮਨਾਪਦਸ੍ਸਨੋ। **ਓਕੋਟਿਮਕੋ**ਤਿ ਲਕੁਣ੍ਡਕੋ। **ਕਾਣੋ**ਤਿ ਏਕਚ੍ਛਿਕਾਣੋ ਵਾ ਉਭਯਚ੍ਛਿਕਾਣੋ ਵਾ। **ਕੁਣੀ**ਤਿ ਏਕਹਤ੍ਥਕੁਣੀ ਵਾ ਉਭਯਹਤ੍ਥਕੁਣੀ ਵਾ। **ਖਞ੍ਜੋ**ਤਿ ਏਕਪਾਦਖਞ੍ਜੋ ਵਾ ਉਭਯਪਾਦਖਞ੍ਜੋ ਵਾ। **ਪਕ੍ਖਹਤੋ**ਤਿ ਹਤਪਕ੍ਖੋ ਪੀਠਸਪ੍ਪੀ । **ਪਦੀਪੇਯ੍ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇਲਕਪਲ੍ਲਾਦਿਨੋ ਦੀਪਉਪਕਰਣਸ੍ਸ। **ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖ**ਵੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਆਲੋਕਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਮਾਤੁ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿਯੇਵ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਂ ਸਂਸਰਤਿ। ਸੋਪਿ ਤਮੋਤਮਪਰਾਯਣੋਵ। ਸੋ ਪਨ ਕੁਹਕਪੁਗ੍ਗਲੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਕੁਹਕਸ੍ਸ ਹਿ ਏਵਰੂਪਾ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ‘‘ਨੀਚੇ ਕੁਲੇ’’ਤਿਆਦੀਹਿ ਆਗਮਨਵਿਪਤ੍ਤਿ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਵਿਪਤ੍ਤਿ ਚ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ‘‘ਦਲਿਦ੍ਦੇ’’ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਵਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਵਿਪਤ੍ਤਿ, ‘‘ਕਸਿਰਵੁਤ੍ਤਿਕੇ’’ਤਿਆਦੀਹਿ ਆਜੀਵੁਪਾਯਵਿਪਤ੍ਤਿ, ‘‘ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੋ’’ਤਿਆਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਵਿਪਤ੍ਤਿ, ‘‘ਬਹ੍ਵਾਬਾਧੋ’’ਤਿਆਦੀਹਿ ਦੁਕ੍ਖਕਾਰਣਸਮਾਯੋਗੋ, ‘‘ਨ ਲਾਭੀ’’ਤਿਆਦੀਹਿ ਸੁਖਕਾਰਣਵਿਪਤ੍ਤਿ ਚੇਵ ਉਪਭੋਗਵਿਪਤ੍ਤਿ ਚ, ‘‘ਕਾਯੇਨ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਤਮਪਰਾਯਣਭਾਵਸ੍ਸ ਕਾਰਣਸਮਾਯੋਗੋ, ‘‘ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ’’ਤਿਆਦੀਹਿ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਤਮੂਪਗਮੋ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੬. ਓਣਤੋਣਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਓਣਤੋਣਤੋ**ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਨੀਚਕੋ ਆਯਤਿਮ੍ਪਿ ਨੀਚਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਓਣਤੁਣ੍ਣਤੋ**ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਨੀਚੋ ਆਯਤਿਂ ਉਚ੍ਚੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਉਣ੍ਣਤੋਣਤੋ**ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਉਚ੍ਚੋ ਆਯਤਿਂ ਨੀਚੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਉਣ੍ਣਤੁਣ੍ਣਤੋ**ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਉਚ੍ਚੋ ਆਯਤਿਮ੍ਪਿ ਉਚ੍ਚੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਨੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੭. ਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਮਣਮਚਲੋ**ਤਿ ਸਮਣਅਚਲੋ, ਮਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਕਰੋ, ਨਿਚ੍ਚਲਸਮਣੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਸਤ੍ਤਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸੇਖਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਸਾਸਨੇ ਮੂਲਜਾਤਾਯ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਅਚਲੋ ਨਾਮ। **ਸਮਣਪੁਣ੍ਡਰੀਕੋ**ਤਿ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਸਦਿਸੋ ਸਮਣੋ। ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਂ ਨਾਮ ਊਨਸਤਪਤ੍ਤਂ ਸਰੋਰੁਹਂ। ਇਮਿਨਾ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਖੀਣਾਸਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਝਾਨਾਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗੁਣਤ੍ਤਾ ਸਮਣਪੁਣ੍ਡਰੀਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਸਮਣਪਦੁਮੋ**ਤਿ ਪਦੁਮਸਦਿਸੋ ਸਮਣੋ। ਪਦੁਮਂ ਨਾਮ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਤਪਤ੍ਤਂ ਸਰੋਰੁਹਂ। ਇਮਿਨਾ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਖੀਣਾਸਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਝਾਨਾਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਭਾਵੇਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗੁਣਤ੍ਤਾ ਸਮਣਪਦੁਮੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ । **ਸਮਣੇਸੁ ਸਮਣਸੁਖੁਮਾਲੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਏਤੇਸੁ ਸਮਣੇਸੁ ਸੁਖੁਮਾਲਸਮਣੋ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤਸਰੀਰੋ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਦੁਕ੍ਖਰਹਿਤੋ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ। ਏਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚੇਵ ਅਤ੍ਤਸਦਿਸੇ ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਏਵੰ ਮਾਤਿਕੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ **ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੇਖੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧੋਪਿ ਸੇਖੋ। **ਪਾਟਿਪਦੋ**ਤਿ ਪਟਿਪਨ੍ਨਕੋ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮੰ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। **ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮੁਦ੍ਧਨਿ ਅਵਸਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਕਤਾਭਿਸੇਕਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਭਿਸੇਕੋ**ਤਿ ਅਭਿਸੇਕੰ ਕਾਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤੋ। **ਅਨਭਿਸਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਨ ਤਾਵ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ। **ਮਚਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਖਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਚੇਵ ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਜੇਟ੍ਠਕਭਾਵੇਨ ਚ ਨ ਤਾਵ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਚ ਅਭਿਸੇਕਪ੍ਪਤ੍ਤਿਅਤ੍ਥਾਯ ਅਚਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਚ੍ਚਲਪਤ੍ਤੋ। ਮਕਾਰੋ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ। **ਕਾਯੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਾਮਕਾਯੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ।

ਯਾਚਿਤੋਵ ਬਹੁਲੰ ਚੀਵਰੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀਤਿ ''ਇਦੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਦਾਯਕੇਹਿ ਯਾਚਮਾਨੇਹੇਵ ਉਪਨੀਤੰ ਚੀਵਰੰ ਬਹੁੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਯਾਚਿਤੰ, ਬਾਕੁਲਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ। ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਖਦਿਰਵਨਮਗ੍ਗੇ ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ। ਸੇਨਾਸਨੰ ਅਟ੍ਠਕਨਾਗਰਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੭ ਆਦਯੋ; ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੧.੧੬ ਆਦਯੋ) ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ। ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੰ ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛਥੇਰੋ ਵਿਯ। **ਤਜਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇ ਅਸ੍ਸ। **ਮਨਾਪੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਮਨੰ ਅਲ੍ਲੀਯਨਕੇਨ। **ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਾ। **ਉਪਹਾਰੰ ਉਪਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਉਪਹਾਰੰ ਉਪਹਰਨ੍ਤਿ ਉਪਨੀਯਨ੍ਤਿ। **ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। **ਉਤੁਪਰਿਣਾਮਜਾਨੀ**ਤਿ ਉਤੁਪਰਿਣਾਮਤੋ ਅਤਿਸੀਤਅਤਿਉਣ੍ਹਉਤੁਤੋ ਜਾਤਾਨਿ। **ਵਿਸਮਪਰਿਹਾਰਜਾਨੀ**ਤਿ ਅਚ੍ਚਾਸਨਅਤਿਟ੍ਠਾਨਾਦਿਕਾ ਵਿਸਮਪਰਿਹਾਰਤੋ ਜਾਤਾਨਿ। **ਓਪਕ੍ਕਮਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਵਧਬਨ੍ਧਨਾਦਿਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। **ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਨਾਪਿ ਇਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਕੇਵਲੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਵਸੇਨੇਵ ਜਾਤਾਨਿ। **ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਞਾਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਖੀਣਾਸਵਾਨਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਕਿਰਿਯਜ੍ਞਾਨਾਨੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਨਿ। ਸੇਸੰ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੮. ਸੰਯੋਜਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੮. ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਾਸਨੇ ਲਦ੍ਧਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਵ **ਸਮਣਮਚਲੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨਾਤਿਬਹੁਗੁਣਤ੍ਤਾ ਨ ਬਹੁਪਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਸਰੋਰੁਹੰ ਸਕਦਾਗਾਮੀ **ਸਮਣਪੁਣ੍ਡਰੀਕੋ**ਤਿ, ਤਤੋ ਬਹੁਤਰਗੁਣਤ੍ਤਾ ਸਤਪਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਸਰੋਰੁਹੰ ਅਨਾਗਾਮੀ **ਸਮਣਪਦੁਮੋ**ਤਿ, ਥਦ੍ਧਭਾਵਕਰਾਨੰ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਸਬ੍ਬਸੋ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮੁਦੁਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖੀਣਾਸਵੋ **ਸਮਣਸੁਖੁਮਾਲੋ**ਤਿ।

੯. ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੯. ਨਵਮੇ **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਪਠਮਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤ ਸੇਖਾ ਗਹਿਤਾ। ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ ਦਸਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਞਾਣਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ, ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਖੀਣਾਸਵੋ ਕਥਿਤੋ, ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ ਤਥਾਗਤੋ ਚ ਤਥਾਗਤਸਦਿਸਖੀਣਾਸਵੋ ਚਾਤਿ। ਇਤਿ ਇਦੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਪਠਮਸੁਤ੍ਤੇ ਕਥਿਤਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਵਸੇਨੇਵ ਕਥਿਤੰ, ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਨੇਤ੍ਥ ਨਾਨਨ੍ਤਿ।

੧੦. ਖਨ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦. ਦਸਮੇ ਪਠਮਵਾਰੇ ਅਰਹਤ੍ਤਾਯ ਪਯੋਗੰ ਅਨਾਰਭਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਪਮਾਦਵਿਹਾਰੀ ਸੇਖਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਤੋ। ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਿਤਜ੍ਞਾਨੋ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਿਹਾਰੀ ਸੇਖਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਤੋ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਿਹਾਰੀ ਅਟ੍ਠਵਿਮੋਕ੍ਖਲਾਭੀ ਸੇਖਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਤੋ, ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ ਪਰਮਸੁਖੁਮਾਲਖੀਣਾਸਵੋਤਿ।

ਮਚਲਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

(੧੦) ੫. ਅਸੁਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਸੁਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੧. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਸੁਰੋ**ਤਿ ਅਸੁਰਸਦਿਸੋ ਬੀਭਚ੍ਛੋ। **ਦੇਵੋ**ਤਿ ਦੇਵਸਦਿਸੋ ਗੁਣਵਸੇਨ ਅਭਿਰੂਪੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ।

੨. ਪਠਮਸਮਾਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਚੇਤੋਸਮਥਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਨਾਚਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿਸ੍ਸ। **ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ। ਤਞ੍ਹਿ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਞ੍ਚ, ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਚ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਭੂਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

੩. ਦੁਤਿਯਸਮਾਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੩. ਤਤਿਯੇ **ਯੋਗੋ ਕਰਣੀਯੋ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਤਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। **ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾਛਨ੍ਦੋ। **ਵਾਯਾਮੋ**ਤਿ ਪਯੋਗੋ। **ਉਸ੍ਸਾਹੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਅਧਿਮਤ੍ਤਤਰੰ ਵੀਰਿਯੰ। **ਉਸ੍ਸੋਲ੍ਹੀ**ਤਿ ਪਙ੍ਕਲਗ੍ਗਸਕਟਉਦ੍ਧਰਣਸਦਿਸੰ ਮਹਾਵੀਰਿਯੰ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵਾਨੀ**ਤਿ ਅਨਿਵਤ੍ਤਨਤਾ।

੪. ਤਤਿਯਸਮਾਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਏਵੰ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਨਾਮ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਸਮ੍ਮਸਿਤਬ੍ਬਾ, ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਥਾ ਦੁਕ੍ਖਤੋ, ਅਨਤ੍ਤਤੋਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਏਵੰ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਣ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ, ਆਵੁਸੋ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਣ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਸਨ੍ਨਿਸਾਦੇਤਬ੍ਬੰ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਏਕੋਦਿ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਸਮਾਦਹਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਥਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦਿਵਸੇਨਾਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੫. ਛਵਾਲਾਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਛਵਾਲਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਸਾਨੇ ਅਲਾਤੰ। **ਮਜ੍ਝੇ ਗੂਥਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨੇ ਗੂਥਮਕ੍ਖਿਤੰ। **ਨੇਵ ਗਾਮੇ ਕਟ੍ਠਤ੍ਥੰ ਫਰਤੀ**ਤਿ ਕੂਟਗੋਪਾਨਸਿਥਮ੍ਭਸੋਪਾਨਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਨੁਪਨੇਯ੍ਯਤਾਯ ਗਾਮੇ ਨ ਕਟ੍ਠਤ੍ਥੰ ਸਾਧੇਤਿ, ਖੇਤ੍ਤਕੁਟਿਪਾਦੰ ਵਾ ਮਞ੍ਚਪਾਦੰ ਵਾ ਕਾਤੁੰ ਅਨੁਪਨੇਯ੍ਯਤਾਯ ਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਕਟ੍ਠਤ੍ਥੰ ਸਾਧੇਤਿ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਕੋਟੀਸੁ ਗਯ੍ਹਮਾਨੰ ਹਤ੍ਥੰ ਡਹਤਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੰ ਗੂਥੇਨ ਮਕ੍ਖੇਤਿ। **ਤਥੂਪਮ**ਨ੍ਤਿ ਤੰਸਰਿਕ੍ਖਕੰ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰੋ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰੋ। **ਪਣੀਤਤਰੋ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਤਰੋ। **ਗਵਾ ਖੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਵਿਤੋ ਖੀਰੰ। **ਖੀਰਮ੍ਹਾ ਦਧੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਰੰ ਪਰੰ ਪੁਰਿਮਤੋ ਪੁਰਿਮਤੋ ਅਗ੍ਗੰ, ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੋ ਪਨ ਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਅਗ੍ਗਮੇਵ । **ਅਗ੍ਗੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਗੁਣੇਹਿ ਅਗ੍ਗੋ ਚੇਵ ਸੇਟ੍ਠੋ ਚ ਪਮੁਖੋ ਚ ਉਤ੍ਤਮੋ ਚ ਪਵਰੋ ਚਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਛਵਾਲਾਤੂਪਮਾਯ ਨ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਤੋ, ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ ਪਨ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਗੋਣਸਦਿਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਥਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਛਟ੍ਠੇ ਸਬ੍ਬੰ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੭. ਖਿਪ੍ਪਨਿਸਨ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਖਿਪ੍ਪਨਿਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਖਿਪ੍ਪਨਿਸਾਮਨੋ ਸੀਘੰ ਜਾਨਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ। **ਸੁਤਾਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤਪ੍ਪਗੁਣਾਨੰ ਤਨ੍ਤਿਧਮ੍ਮਾਨੰ। **ਅਤ੍ਥੂਪਪਰਿਕ੍ਖੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੰ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਕੋ। **ਅਤ੍ਥਮਞ੍ਞਾਯ ਧਮ੍ਮਮਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ।

ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀਤਿ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨੁਰੂਪਧਮ੍ਮਭੂਤੰ ਸਸੀਲਕੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪ੍ਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। **ਨੋ ਚ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਚੋ**ਤਿ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਵਚਨੋ। **ਨ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ**ਤਿ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਵਚਨਘੋਸੋ ਹੋਤਿ। **ਪੋਰਿਯਾ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨੋ-ਕਾਰੋ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋਯੇਵ। ਗੁਣਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਯ ਅਪਲਿਬੁਦ੍ਧਾਯ ਅਦੋਸਾਯ ਅਗਲ਼ਿਤਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਯ ਅਤ੍ਥੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੮. ਅਤ੍ਤਹਿਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮-੯੯. ਅਟ੍ਠਮੰ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨਾਪਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਞਾਣਵਿਲਾਸੇਨਾਪਿ ਕਥਿਤੰ, ਨਵਮੰ ਪਞ੍ਚਵੇਰਵਸੇਨ।

੧੦. ਪੋਤਲਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦. ਦਸਮੇ **ਕਾਲੇਨਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇਨ। **ਖਮਤੀ**ਤਿ ਰੁਚ੍ਚਤਿ। **ਯਦਿਦੰ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕਾਲਞ੍ਞੁਤਾ**ਤਿ ਯਾ ਏਸਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕਾਲੰ ਜਾਨਨਾ। ਤੰ ਤੰ ਕਾਲੰ ਞਤ੍ਵਾ ਹਿ ਅਵਣ੍ਣਾਰਹਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਕਥਨੰ ਵਣ੍ਣਾਰਹਸ੍ਸ ਚ ਵਣ੍ਣਕਥਨੰ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨੰ ਪਕਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਸੁਰਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਦੁਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੩. ਤਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕੰ

(੧੧) ੧. ਵਲਾਹਕਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਵਲਾਹਕਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧-੨. ਤਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਵਲਾਹਕਾ**ਤਿ ਮੇਘਾ। **ਭਾਸਿਤਾ ਹੋਤਿ ਨੋ ਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ‘‘ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਭਾਸਤਿਯੇਵ, ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਕਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਨੋ ਭਾਸਿਤਾ**ਤਿ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾਵ ‘‘ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਮਯਾ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਕਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਦੁਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੩. ਕੁਮ੍ਭਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩. ਤਤਿਯੇ **ਕੁਮ੍ਭਾ**ਤਿ ਘਟਾ। **ਤੁਚ੍ਛੋ ਪਿਹਿਤੋ**ਤਿ ਰਿਤ੍ਤਕੋ ਪਿਹਿਤਮੁਖੋ। **ਪੂਰੋ ਵਿਵਟੋ**ਤਿ ਉਦਕਪੁਣ੍ਣੋ ਅਪਾਰੁਤਮੁਖੋ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੪. ਉਦਕਰਹਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਉਤ੍ਤਾਨੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋਭਾਸੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪੁਰਾਣਪਣ੍ਣਰਸਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਵਣ੍ਣੋ ਕਾਲ਼ਉਦਕੋ **ਗਮ੍ਭੀਰੋਭਾਸੋ** ਨਾਮ, ਅਚ੍ਛਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਮਣਿਵਣ੍ਣਉਦਕੋ **ਉਤ੍ਤਾਨੋਭਾਸੋ** ਨਾਮ।

੫-੬. ਅਮ੍ਬਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫-੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਆਮਂ ਪਕ੍ਕਵਣ੍ਣੀ**ਤਿ ਆਮਕਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਪਕ੍ਕਸਦਿਸਂ ਖਾਯਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦਾਨਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਨਿ। ਛਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੭. ਮੂਸਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੭. ਸਤ੍ਤਮੇ ਯੋ ਆਵਾਟਂ ਖਣਤਿ, ਨ ਚ ਤਤ੍ਥ ਵਸਤਿ, ਸੋ **ਗਾਧਂ ਕਤ੍ਤਾ ਨੋ ਵਸਿਤਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਖਨ੍ਤਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੮. ਬਲੀਬਦ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੮. ਅਟ੍ਠਮੇ ਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੋਗਣਂ ਮਦ੍ਦਤਿ, ਨ ਪਰਗੋਗਣਂ, ਅਯਂ **ਸਗਵਚਣ੍ਡੋ ਨੋ ਪਰਗਵਚਣ੍ਡੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਉਬ੍ਬੇਜੇਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਉਬ੍ਬੇਗਪਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ।

੯. ਰੁਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯. ਨਵਮੇ **ਫੇਗ੍ਗੁ ਫੇਗ੍ਗੁਪਰਿਵਾਰੋ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਾਰੋ ਫੇਗ੍ਗੁਰੁਕ੍ਖੋ ਫੇਗ੍ਗੁਰੁਕ੍ਖੇਹੇਵ ਪਰਿਵੁਤੋ। **ਸਾਰਪਰਿਵਾਰੋ**ਤਿ ਖਦਿਰਾਦੀਹਿ ਸਾਰਰੁਕ੍ਖੇਹੇਵ ਪਰਿਵੁਤੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੧੦. ਆਸੀਵਿਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦. ਦਸਮੇ **ਆਗਤਵਿਸੋ ਨ ਘੋਰਵਿਸੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਵਿਸੰ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਘੋਰੰ ਪਨ ਨ ਹੋਤਿ, ਚਿਰਕਾਲੰ ਨ ਪੀਲ਼ੇਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ।

ਵਲਾਹਕਵੱਗੋ ਪਠਮੋ।

(੧੨) ੨. ਕੇਸਿਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕੇਸਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਕੇਸੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਅਸ੍ਸਦਮ੍ਮੇ ਸਾਰੇਤੀਤਿ **ਅਸ੍ਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ। ਸਣ੍ਹੇਨਪਿ ਵਿਨੇਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਭੋਜਨਂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਮਧੁਰਪਾਨਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਮੁਦੁਵਚਨੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਿਤ੍ਵਾ ਦਮੇਨ੍ਤੋ ਸਣ੍ਹੇਨ ਦਮੇਤਿ ਨਾਮ, ਜਾਣੁਬਨ੍ਧਨਮੁਖਬਨ੍ਧਨਾਦੀਹਿ ਚੇਵ ਪਤੋਦਵਿਜ੍ਝਨਕਸਾਭਿਘਾਤਫਰੁਸਵਚਨੇਹਿ ਚ ਦਮੇਨ੍ਤੋ ਫਰੁਸੇਨ ਦਮੇਤਿ ਨਾਮ, ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਤਦੁਭਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਣ੍ਹਫਰੁਸੇਨ ਦਮੇਤਿ ਨਾਮ।

੨. ਜਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਜ੍ਜਵੇਨਾ**ਤਿ ਉਜੁਕਭਾਵੇਨ। **ਜਵੇਨਾ**ਤਿ ਪਦਵੇਗੇਨ। **ਖਨ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਵਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਤਿਯਾ। **ਸੋਰਚ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਚਿਭਾਵਸੀਲੇਨ। ਪੁਗ੍ਗਲਗੁਣਙ੍ਗੇਸੁ **ਜਵੇਨਾ**ਤਿ ਞਾਣਜਵੇਨ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੩. ਪਤੋਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩. ਤਤਿਯੇ **ਪਤੋਦਚ੍ਛਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥਂ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤੋਦਸ੍ਸ ਛਾਯਂ। **ਸਂਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ''ਜਵੋ ਮੇ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ। **ਸਂਵੇਗਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸਂਵੇਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ **ਲੋਮਵੇਧਵਿਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਲੋਮਕੂਪੇ ਪਤੋਦਵੇਧੇਨ ਵਿਦ੍ਧਮਤ੍ਤੋ। **ਚਮ੍ਮਵੇਧਵਿਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਛਵਿਚਮ੍ਮਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਪਤੋਦਵੇਧੇਨ ਵਿਦ੍ਧੋ। **ਅਟ੍ਠਿਵੇਧਵਿਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਿਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਵੇਧੇਨ ਵਿਦ੍ਧੋ। **ਕਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਨਾਮਕਾਯੇਨ। **ਪਰਮਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ।

੪. ਨਾਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਤਿਣਵਨਿਨ੍ਨਾਦਸਦ੍ਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤਿਣਵੋ**ਤਿ ਡਿਣ੍ਡਿਮੋ, **ਨਿਨ੍ਨਾਦਸਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਏਕਤੋਮਿਸ੍ਸਿਤੋ ਮਹਾਸਦ੍ਦੋ। ਡਂਸਾਦੀਸੁ **ਡਂਸਾ**ਤਿ ਪਿਙ੍ਗਲਮਕ੍ਖਿਕਾ, **ਮਕਸਾ** ਮਕਸਾਵ। **ਖਿਪ੍ਪਞ੍ਞੇਵ ਗਨ੍ਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸੀਘਮੇਵ ਗਨ੍ਤਾ ਹੋਤਿ।

੫. ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਾਨਿ। **ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਅਹਿਤਾਯ ਅਵਡ੍ਢਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਠਮਂ ਓਪਾਤਕ੍ਖਣਨਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਨਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਨਾਦਿਭੇਦਂ ਸਦੁਕ੍ਖਂ ਸਵਿਘਾਤਂ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਸਮਜੀਵਿਕਾਨਂ ਗਿਹੀਨਂ ਪੁਪ੍ਫਚ੍ਛਡ੍ਡਕਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਸੁਧਾਕੋਟ੍ਟਨ-ਗੇਹਚ੍ਛਾਦਨਅਸੁਚਿਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਾਦਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਤਿਯਂ ਸੁਰਾਪਾਨਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਮਾਲਾਪਿਲ਼ਨ੍ਧਨਾਦਿਕਮ੍ਮਞ੍ਞੇਵ ਅਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਗਮਨਕਾਲੇ ਸੁਦ੍ਧਵਤ੍ਥਚ੍ਛਾਦਨ-ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਾਦੀਨਂ ਆਦਾਯ ਗਮਨਂ ਚੇਤਿਯਵਨ੍ਦਨਂ ਬੋਧਿਵਨ੍ਦਨਂ ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਕਥਾਸਵਨਂ ਪਞ੍ਚਸੀਲਸਮਾਦਾਨਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪੁਰਿਸਥਾਮੇ**ਤਿ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਞਾਣਥਾਮਸ੍ਮਿਂ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੬. ਅਪ੍ਪਮਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਯਤੋ ਖੋ**ਤਿ ਯਦਾ ਖੋ। **ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਤਂ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਪਨ ਨੇਵ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਸ੍ਸ, ਨ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਮਰਣਸ੍ਸ ਭਾਯਤਿ। ਸੋਵ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਭਾਵਿਤਾਤਿ ਵਚਨਤੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਰਿਯਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੭. ਆਰਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਤ੍ਤਰੂਪੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਰੂਪੇਨ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇਨ, ਹਿਤਕਾਮੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰਜਨੀਯੇਸੂ**ਤਿ ਰਾਗਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤੇਸੁ। **ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਸਭਾਵੇਸੁ, ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਨ ਰਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਨ ਰਜ੍ਜਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨ ਚ ਪਨ ਸਮਣਵਚਨਹੇਤੁਪਿ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਸਮਣਾਨਂ ਪਰਵਾਦੀਨਂ ਵਚਨਹੇਤੁਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪਹਾਯ ਤੇਸਂ ਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਧਾਪਿ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

੮-੧੦. ਸਂਵੇਜਨੀਯਾਦਿਸੁਤ੍ਤਤ੍ਤਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੮-੧੨੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਦਸ੍ਸਨੀਯਾਨੀ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾਨਿ। **ਸਂਵੇਜਨੀਯਾਨੀ**ਤਿ ਸਂਵੇਗਜਨਕਾਨਿ। ਨਵਮੇ **ਜਾਤਿਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਤਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਭਯਂ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਦਸਮੇ **ਅਗ੍ਗਿਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਭਯਂ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਕੇਸਿਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

(੧੩) ੩. ਭਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਤ੍ਤਾਨੁਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਤ੍ਤਾਨੁਵਾਦਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨੁਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਭਯਂ। **ਪਰਾਨੁਵਾਦਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਦਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਭਯਂ। **ਦਣ੍ਡਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਭਯਂ। **ਦੁਗ੍ਗਤਿਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਭਯਂ। **ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਤ੍ਤਾਨੁਵਾਦਭਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਤਾਨੁਵਾਦਭਯਂ ਤਾਵ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਹਿਰੀ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਸਾਸ੍ਸ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਂਵਰਂ ਜਨੇਤਿ, ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਂਵਰੋ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਪਰਾਨੁਵਾਦਭਯਂ ਪਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਦਸ੍ਸ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਂਵਰਂ ਜਨੇਤਿ, ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਂਵਰੋ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਦੁਗ੍ਗਤਿਭਯਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਹਿਰੀ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਸਾਸ੍ਸ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਂਵਰਂ ਜਨੇਤਿ, ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਂਵਰੋ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ।

੨. ਊਮਿਭਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਉਦਕੋਰੋਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਦਕਂ ਓਤਰਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਸੁਸੁਕਾਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਣ੍ਡਮਚ੍ਛਭਯਂ। **ਮੁਖਾਵਰਣਂ ਮਞ੍ਞੇ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮੁਖਪਿਦਹਨਂ ਵਿਯ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਓਦਰਿਕਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਹੋਦਰਤਾਯ ਮਹਗ੍ਘਸਭਾਵਸ੍ਸ। **ਅਰਕ੍ਖਿਤੇਨੇਵ ਕਾਯੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਤਿਵਿਧਸ੍ਸ ਸਂਵਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਅਰਕ੍ਖਿਤੇਨ ਕਾਯੇਨ। ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਸ੍ਸ ਸਂਵਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ **ਅਰਕ੍ਖਿਤਾਯ ਵਾਚਾਯ**।

੩. ਪਠਮਨਾਨਾਕਰਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੩. ਤਤਿਯੇ **ਤਦਸ੍ਸਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਝਾਨਂ ਸੁਖਸ੍ਸਾਦੇਨ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਿ। **ਨਿਕਾਮੇਤੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। **ਵਿਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਤਂ ਵਾ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ। **ਤਬ੍ਬਹੁਲਵਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਝਾਨੇਨ ਬਹੁਲਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ। **ਸਹਬਜਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸਹਭਾਵਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਪ੍ਪੋ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿ ਹੀਨਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਮਜ੍ਝਿਮਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਣੀਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਹੀਨੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਤਤਿਯੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਮਜ੍ਝਿਮੇਨ ਉਪਡ੍ਢਕਪ੍ਪੋ, ਪਣੀਤੇਨ ਕਪ੍ਪੋ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਿਰਯਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਨਿਰਯਗਮਨੀਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਅਪਰਾਪਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਅਨਨ੍ਤਰਮੇਵ। **ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਭਵੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਰੂਪਭਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਓਤਰਤਿ। **ਯਦਿਦਂ ਗਤਿਯਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਇਦਂ ਗਤਿਯਾ ਚ ਉਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਸਤਿ ਸੇਖਸ੍ਸ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਨੋਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਰੂਪਭਵੇ ਉਪਰਿ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਰਯਾਦਿਗਮਨਂ, ਇਦਂ ਨਾਨਾਕਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦ੍ਵੇ ਕਪ੍ਪਾਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਤਿਵਿਧਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਣੀਤਭਾਵਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਂ ਅਟ੍ਠਕਪ੍ਪਾ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਮਜ੍ਝਿਮੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਹੀਨੇਨ ਦ੍ਵੇ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਪ੍ਪਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਕਪ੍ਪੋ, ਦ੍ਵੇ ਕਪ੍ਪਾ’’ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਪ੍ਪੋਤਿ ਚ ਗੁਣਸ੍ਸਪਿ ਨਾਮਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪੋ ਦ੍ਵੇ ਕਪ੍ਪਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਪ੍ਪਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯੋ ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤੋ ਕਪ੍ਪੋ, ਸੋ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਗੁਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਕਪ੍ਪਾ ਹੋਨ੍ਤਿ,

ਦੁਤਿਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਪੁਨ ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਪ੍ਪਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਗੁਣਿਤਾ ਏਕੇਨ ਗੁਣੇਨ ਅਟ੍ਠ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਸੋਲ਼ਸ, ਤਤਿਯੇਨ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ, ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਚਤੁਸਟ੍ਠੀਤਿ। ਏਵਮਿਧ ਪਣੀਤਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ ਕਪ੍ਪਾ ਗਹਿਤਾਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਪਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਪਣੀਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਪਤ੍ਤਿਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਵ◌ੇਹਪ੍ਫਲੇਸੁ ਵ◌ਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਭੂਮਿਆਦੀਸੁ ਵ◌ਿਯ ਤਿਣ੍ਣੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਨੰ ਅਭਾਵਤੋ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵ◌ੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ।

੪. ਦੁਤਿਯਨਾਨਾਕਰਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਰੂਪਮੇਵ **ਰੂਪਗਤੰ**। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਅਭਾਵਟ੍ਠੇਨ **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ**, ਆਬਾਧਟ੍ਠੇਨ **ਰੋਗਤੋ**, ਅਨ੍ਤੋ ਪਦੁਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ **ਗਣ੍ਡਤੋ**, ਅਨੁਪਵ◌ਿਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ **ਸਲ੍ਲਤੋ**, ਸਦੁਕ੍ਖਟ੍ਠੇਨ **ਅਘਤੋ**, ਸਮ੍ਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੇਨ **ਆਬਾਧਤੋ**, ਅਵ◌ਿਧੇਯ੍ਯਟ੍ਠੇਨ **ਪਰਤੋ**, ਪਲੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ **ਪਲੋਕਤੋ**, ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਟ੍ਠੇਨ **ਸੁਞ੍ਞਤੋ**, ਅਵਸਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ **ਅਨਤ੍ਤਤੋ**। ਏਤ੍ਥ ਚ ‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਪਲੋਕਤੋ’’ਤਿ ਦ੍ਵ◌ੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣੰ ਕਥਿਤੰ, ‘‘ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਅਨਤ੍ਤਤੋ’’ਤਿ ਦ੍ਵ◌ੀਹਿ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੰ, ਸੇਸੇਹਿ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣੰ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਞਾਣੇਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਏਵ◌ੰ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਤਿਲਕ੍ਖਣੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ। **ਸੁਦ੍ਧਾਵ◌ਾਸਾਨੰ ਦੇਵ◌ਾਨੰ ਸਹਬ੍ਯਤੰ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਭਾਵ◌ੇਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ।

੫-੬. ਮੇਤ੍ਤਾਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੫-੧੨੬. ਪਞ੍ਚਮੇ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਮੇਤ੍ਤਾ, ਦੁਤਿਯਾਦਿਵਸੇਨ ਕਰੁਣਾਦਯੋ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਛਟ੍ਠੰ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੭. ਪਠਮਤਥਾਗਤਅਚ੍ਛਰਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਪਾਤੁਭਾਵ◌ਾ**ਤਿ ਪਾਤੁਭਾਵ◌ੇਨ। **ਕੁਚ੍ਛਿੰ ਓਕ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੁਚ੍ਛਿੰ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਹਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਏਵ◌ੰ ਹੋਤਿ, ਨ ਓਕ੍ਕਮਮਾਨੇ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ**ਤਿ ਵ◌ੁਡ੍ਢਿਪ੍ਪਮਾਣੋ, ਵ◌ਿਪੁਲੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਲ਼ਾਰੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵ◌ੇਵਚਨੰ। **ਦੇਵ◌ਾਨੰ ਦੇਵ◌ਾਨੁਭਾ**ਵਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੇਵ◌ਾਨੰ ਅਯਮਾਨੁਭਾਵ◌ੋ – ਨਿਵਤ੍ਥਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਭਾ ਦ੍ਵ◌ਾਦਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਫਰਤਿ, ਤਥਾ ਸਰੀਰਸ੍ਸ, ਤਥਾ ਵ◌ਿਮਾਨਸ੍ਸ, ਤੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਾ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲ਼ਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾ ਏਕੇਕੋ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਿਣ੍ਣੰ ਸਕਟਚਕ੍ਕਾਨੰ ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਆਹਚ੍ਚ ਠਪਿਤਾਨੰ ਮਜ੍ਝੇ ਓਕਾਸੋ ਵ◌ਿਯ। ਸੋ ਪਨ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਨਿਰਯੋ ਪਰਿਮਾਣਤੋ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਮਾਣੋ ਹੋਤਿ। **ਅਘਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਵ◌ਿਵਟਾ। **ਅਸੰਵ◌ੁਤਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਪਿ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰਾ**ਤਿ ਤਮਭੂਤਾ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰਤਿਮਿਸਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਵ◌ਾਰਣਤੋ ਅਨ੍ਧਭਾਵਕਰਣਤਿਮਿਸਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਚਕ੍ਖੁਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣੰ ਨ ਜਾਯਤਿ। **ਏਵ◌ੰਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਕਿਰ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਤੀਸੁ ਦੀਪੇਸੁ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵ◌ੰਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ। ਏਕੇਕਾਯ ਦਿਸਾਯ ਨਵ ਨਵ ਯੋਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰੰ ਵ◌ਿਧਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਆਲੋਕੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ, **ਏਵ◌ੰਮਹਾਨੁਭਾਵ◌ਾ। ਆਭਾ ਨਾਨੁਭੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਭਾ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਕਿਰ ਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲ਼ਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਵ◌ੇਮਜ੍ਝੇਨ ਚਰਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲ਼ਪਬ੍ਬਤਞ੍ਚ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਲੋਕਨ੍ਤਰਨਿਰਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੰ ਤਤ੍ਥ ਆਭਾ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਿ।

ਯੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਯੇਪਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਲੋਕਨ੍ਤਰਮਹਾਨਿਰਯੇ ਸਤ੍ਤਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ। ਕਿੰ ਪਨ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ? ਭਾਰਿਯੰ ਦਾਰੁਣੰ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਧਮ੍ਮਿਕਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਞ੍ਚ ਉਪਰਿ ਅਪਰਾਧੰ, ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਪਾਣਵਧਾਦਿਸਾਹਸਿਕਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਅਭਯਚੋਰਨਾਗਚੋਰਾਦਯੋ ਵ◌ਿਯ। ਤੇਸੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵ◌ੋ ਤਿਗਾਵ◌ੁਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਵਗ੍ਗੁਲੀਨੰ ਵ◌ਿਯ ਦੀਘਨਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਗ੍ਗੁਲਿਯੋ ਵ◌ਿਯ ਨਖੇਹਿ ਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲ਼ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਲਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਸੰਸਪ੍ਪਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ‘‘ਭਕ੍ਖੋ ਨੋ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਤਤ੍ਥ ਬ੍ਯਾਵਟਾ ਵ◌ਿਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵ◌ਾ ਲੋਕਸਨ੍ਧਾਰਕਉਦਕੇ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਵ◌ਾਤੇ ਪਹਰਨ੍ਤੇਪਿ ਮਧੁਕਫਲਾਨਿ ਵ◌ਿਯ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਉਦਕੇ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਪਤਿਤਮਤ੍ਤਾਵ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਖਾਰੇ ਉਦਕੇ ਪਿਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਿ ਵ◌ਿਯ ਵ◌ਿਲੀਯਨ੍ਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਪਿ**

ਕਿਰ ਭੋ ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਭੋ ਯਥਾ ਮਯਂ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਾਮ, ਏਵਂ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਾ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾਤਿ ਤਂਦਿਵਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਓਭਾਸੋ ਏਕਯਾਗੁਪਾਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਯਾਵਤਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬੁਦ੍ਧੋ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਵਿਭਾਵੇਤਿ , ਤਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਹੋਤਿ। ਦੀਘਭਾਣਕਾ ਪਨ ''ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਿਜ੍ਜੁਓਭਾਸੋ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਛਰਿਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਇਦਨ੍ਤਿ ਭਣਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੮. ਦੁਤਿਯਤਥਾਗਤਅਚ੍ਛਰਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੮. ਅਟ੍ਠਮੇ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਅਲ੍ਲੀਯਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਆਲਯੋਤਿ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾ, ਸਕਲਮੇਵ ਵਾ ਵਟ੍ਟਂ। ਆਰਮਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਆਰਾਮੋ, ਆਲਯੋ ਆਰਾਮੋ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ **ਆਲਯਾਰਾਮਾ**। ਆਲਯੇ ਰਤਾਤਿ **ਆਲਯਰਤਾ** । ਆਲਯੇ ਸਮ੍ਮੁਦਿਤਾਤਿ **ਆਲਯਸਮ੍ਮੁਦਿਤਾ। ਅਨਾਲਯੇ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਆਲਯਪਟਿਪਕ੍ਖੇ ਵਿਵਟ੍ਟੂਪਨਿਸ੍ਸਿਤੇ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮੇ। **ਸੁਸ੍ਸੂਸਤੀ**ਤਿ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। **ਸੋਤਂ ਓਦਹਤੀ**ਤਿ ਸੋਤਂ ਠਪੇਤਿ। **ਅਞ੍ਞਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤੀ**ਤਿ ਆਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤਿ। **ਮਾਨੋ**ਤਿ ਮਞ੍ਞਨਾ, ਮਞ੍ਞਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸਕਲਂ ਵਟ੍ਟਮੇਵ। **ਮਾਨਵਿਨਯੇ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਮਾਨਵਿਨਯਧਮ੍ਮੇ। ਉਪਸਮਪਟਿਪਕ੍ਖੋ **ਅਨੁਪਸਮੋ,** ਅਨੁਪਸਨ੍ਤਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਅਨੁਪਸਮੋ ਨਾਮ। **ਓਪਸਮਿਕੇ**ਤਿ ਉਪਸਮਕਰੇ ਵਿਵਟ੍ਟੂਪਨਿਸ੍ਸਿਤੇ। ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਗਤਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਤਿ **ਅਵਿਜ੍ਜਾਗਤਾ**। ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸੇਨ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਅਣ੍ਡਂ ਵਿਯ ਭੂਤਾਤਿ **ਅਣ੍ਡਭੂਤਾ**। ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਓਨਦ੍ਧਾਤਿ **ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਾ। ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਿਨਯੇ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਿਨਯੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ, ਤਂਨਿਸ੍ਸਿਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸਿਯਮਾਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਟ੍ਟਂ, ਚਤੂਸੁ ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ।

੯. ਆਨਨ੍ਦਅਚ੍ਛਰਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੯. ਨਵਮੇ **ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾ ਆਨਨ੍ਦਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਯੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾ ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਵਾ ''ਆਯਸ੍ਮਾ ਕਿਰਾਨਨ੍ਦੋ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਸਙ੍ਘਸੋਭਨੋ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾ ਆਨਨ੍ਦਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਅਤ੍ਤਮਨਾ**ਤਿ ''ਸਵਨੇਨ ਨੋ ਦਸ੍ਸਨਂ ਸਮੇਤੀ''ਤਿ ਸਕਮਨਾ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ। **ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ** ''ਕਚ੍ਚਿ, ਆਵੁਸੋ, ਖਮਨੀਯਂ, ਕਚ੍ਚਿ ਯਾਪਨੀਯਂ, ਕਚ੍ਚਿ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਥ, ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਥਾ''ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਧਮ੍ਮਂ। ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ''ਕਚ੍ਚਿ, ਭਗਿਨਿਯੋ, ਅਟ੍ਠ ਗਰੁਧਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਥਾ''ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਨਾਨਾਕਰਣਂ ਹੋਤਿ। ਉਪਾਸਕੇਸੁ ''ਸ੍ਵਾਗਤਂ, ਉਪਾਸਕ, ਨ ਤੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੀਸਂ ਵਾ ਅਙ੍ਗਂ ਵਾ ਰੁਜ੍ਜਤਿ, ਅਰੋਗਾ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤਭਾਤਰੋ''ਤਿ ਨ ਏਵਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਂ ਪਨ ਕਰੋਤਿ – ''ਕਥਂ, ਉਪਾਸਕਾ, ਤੀਣਿ ਸਰਣਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਥ, ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਉਪੋਸਥੇ ਕਰੋਥ, ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਥ, ਧਮ੍ਮਿਕਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਥਾ''ਤਿ। ਉਪਾਸਿਕਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੧੦. ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਅਚ੍ਛਰਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੦. ਦਸਮੇ **ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਸਾ**ਤਿ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਾ ਅਨਭਿਸਿਤ੍ਤਾ ਚ ਖਤ੍ਤਿਯਾ । ਤੇ ਹਿ ਕਿਰ ''ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਨਾਮ ਅਭਿਰੂਪੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਆਕਾਸੇਨ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਰਜ੍ਜਂ ਅਨੁਸਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਗੁਣਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਵਨੇਨ ਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਸਮੇਨ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ''ਕਥਂ, ਤਾਤਾ, ਰਾਜਧਮ੍ਮਂ ਪੂਰੇਥ, ਪਵੇਣਿਂ ਰਕ੍ਖਥਾ''ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਪਨ ''ਕਥਞ੍ਚ, ਆਚਰਿਯਾ, ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਥ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਮਨ੍ਤੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਵਾ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਵਾ ਸੀਲਂ ਵਾ ਲਭਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਗਹਪਤੀਸੁ ''ਕਥਂ, ਤਾਤਾ, ਨ ਵੋ ਰਾਜਕੁਲਤੋ ਦਣ੍ਡੇਨ ਵਾ ਬਨ੍ਧਨੇਨ ਵਾ ਪੀਲ਼ਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਮ੍ਮਾ ਦੇਵੋ ਧਾਰਂ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛਤਿ, ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਮਣੇਸੁ ''ਕਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਚ੍ਚਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਸੁਲਭਾ, ਸਮਣਧਮ੍ਮੇ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਤੀਤਿ।

ਭਯਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

(੧੪) ੪. ਪੁਗ੍ਗਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਂਯੋਜਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੧. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਉਪਪਤ੍ਤਿਪਟਿਲਾਭਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਯੇਹਿ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। **ਭਵਪਟਿਲਾਭਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵਸ੍ਸ ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਪਚ੍ਚਯਾਨਿ। **ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਪ੍ਪਹੀਨਸਂਯੋਜਨੇਸੁ ਅਰਿਯੇਸੁ ਉਤ੍ਤਮਕੋਟਿਯਾ ਗਹਿਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਂ ਪਨ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਞਾਣਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਕੁਸਲਤ੍ਤਾ ‘‘ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ’’ ਤੇਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ‘‘ਉਪਪਤ੍ਤਿਪਟਿਲਾਭਿਯਾਨਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਪਹੀਨਾਨਿ, ਭਵਪਟਿਲਾਭਿਯਾਨਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾਨੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯੇਸੁ ਚ ਅਪ੍ਪਹੀਨਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ‘‘ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾਨੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੨. ਪਟਿਭਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਭਾਨੋ ਨੋ ਮੁਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਭਾਨੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਕਥੇਤਿ, ਸੀਘਂ ਪਨ ਨ ਕਥੇਤਿ, ਸਣਿਕਮੇਵ ਕਥੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੩. ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੩. ਤਤਿਯੇ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਇਮਿਨਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵਿਸੇਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ –

> ‘‘ਕਤਮੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂ, ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਹ ਉਦਾਹਟਵੇਲਾਯ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂ**। ਕਤਮੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂ, ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਵਿਭਜਿਯਮਾਨੇ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂ**। ਕਤਮੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨੇਯ੍ਯੋ, ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦੇਸਤੋ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤੋ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਨੇਯ੍ਯੋ**। ਕਤਮੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਦਪਰਮੋ, ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਸੁਣਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਭਣਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਧਾਰਯਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਵਾਚਯਤੋ ਨ ਤਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਪਦਪਰਮੋ**’’ਤਿ (ਪੁ॰ ਪ॰ ੧੪੮-੧੫੧)।

੪. ਉਟ੍ਠਾਨਫਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਉਟ੍ਠਾਨਵੀਰਿਯੇਨੇਵ ਦਿਵਸਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦਫਲਮਤ੍ਤਂ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਤਂ ਪਨ ਉਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਮ੍ਮ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਞ੍ਞਫਲਂ ਨਪ੍ਪਟਿਲਭਤਿ , ਅਯਂ **ਉਟ੍ਠਾਨਫਲੂਪਜੀਵੀ ਨ ਕਮ੍ਮਫਲੂਪਜੀਵੀ** ਨਾਮ। ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕੇ ਪਨ ਦੇਵੇ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਦੇਵਾ ਉਟ੍ਠਾਨਵੀਰਿਯੇਨ ਵਿਨਾ ਪੁਞ੍ਞਫਲਸ੍ਸੇਵ ਉਪਜੀਵਨਤੋ **ਕਮ੍ਮਫਲੂਪਜੀਵਿਨੋ ਨ ਉਟ੍ਠਾਨਫਲੂਪਜੀਵਿਨੋ** ਨਾਮ। ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦਯੋ **ਉਟ੍ਠਾਨਫਲੂਪਜੀਵਿਨੋ ਚ ਕਮ੍ਮਫਲੂਪਜੀਵਿਨੋ ਚ**। ਨੇਰਯਿਕਸਤ੍ਤਾ **ਨੇਵ ਉਟ੍ਠਾਨਫਲੂਪਜੀਵਿਨੋ ਨ ਕਮ੍ਮਫਲੂਪਜੀਵਿਨੋ**। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪੁਞ੍ਞਫਲਮੇਵ ਕਮ੍ਮਫਲਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤਞ੍ਚ ਤੇਸਂ ਨਤ੍ਥਿ।

੫. ਸਾਵਜ੍ਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੫. ਪਞ੍ਚਮੇ ਪਠਮੋ ਅਨ੍ਧਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ, ਦੁਤਿਯੋ ਅਨੁਰਨੁਰਾ ਕੁਸਲਕਾਰਕੋ ਲੋਕਿਯਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ, ਤਤਿਯੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਨੋਪਿ ਏਤੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਖੀਣਾਸਵੋ। ਸੋ ਹਿ ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਅਨਵਜ੍ਜੋ।

੬-੭. ਸੀਲਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੬-੧੩੭. ਛਟ੍ਠੇ ਪਠਮੋ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨੋ, ਦੁਤਿਯੋ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਚ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਚ, ਤਤਿਯੋ ਅਨਾਗਾਮੀ। ਸੋ ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਙ੍ਖਣਿਕਮ੍ਪਿ ਉਪਪਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਕਂ ਝਾਨਂ ਪਟਿਲਭਤਿਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕੋਪਿ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀਯੇਵ। ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਖੀਣਾਸਵੋਯੇਵ । ਸੋ ਹਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸੀਲਾਦਿਪਚ੍ਚਨੀਕਾਨਂ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਨਾਮ। ਸਤ੍ਤਮੇਪਿ ਛਟ੍ਠੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੮. ਨਿਕਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਨਿਕਟ੍ਠਕਾਯੋ**ਤਿ ਨਿਗ੍ਗਤਕਾਯੋ। **ਅਨਿਕਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ। ਕਾਯੇਨੇਵ ਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਗਾਮਮੇਵ ਪਵਿਟ੍ਠੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੯. ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੯. ਨਵਮੇ **ਅਸਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੇਨ ਅਸਂਯੁਤ੍ਤਂ। **ਨ ਕੁਸਲਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨ ਛੇਕਾ ਹੋਤਿ। **ਸਹਿਤਾਸਹਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸ ਵਾ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੦. ਵਾਦੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੦. ਦਸਮੇ **ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਨੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ**ਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਪਨਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਨ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤਿ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਤਿ।

ਪੁਗ੍ਗਲਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

(੧੫) ੫. ਆਭਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਆਭਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੧. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਆਭਾਸਨਵਸੇਨ ਚਨ੍ਦੋਵ **ਚਨ੍ਦਾਭਾ**। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੨-੫. ਪਭਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੨-੧੪੫. ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁਪਿ ਪਭਾਸਨਵਸੇਨ ਚਨ੍ਦੋਵ **ਚਨ੍ਦਪ੍ਪਭਾ**। ਆਲੋਕਨਵਸੇਨ ਚਨ੍ਦੋਵ **ਚਨ੍ਦਾਲੋਕੋ**। ਓਭਾਸਨਵਸੇਨ ਚਨ੍ਦੋਵ **ਚਨ੍ਦੋਭਾਸੋ**। ਪਜ੍ਜੋਤਨਵਸੇਨ ਚਨ੍ਦੋਵ **ਚਨ੍ਦਪਜ੍ਜੋਤੋ**ਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੬. ਪਠਮਕਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਕਾਲਾ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾਲਾ। **ਕਾਲੇਨ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ। **ਧਮ੍ਮਸਾਕਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਨਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਂਸਨ੍ਦਨਕਥਾ।

੭. ਦੁਤਿਯਕਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਕਾਲਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨਂ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤੇ ਭਾਵਿਯਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਚ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ। ਅਟ੍ਠਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੯-੧੦. ਸੁਚਰਿਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੯-੧੫੦. ਨਵਮੇ **ਸਣ੍ਹਾ ਵਾਚਾ**ਤਿ ਮੁਦੁਕਵਾਚਾ। **ਮਨੁਭਾਸਾ**ਤਿ ਮਨੁਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਕਥਾ। ਦਸਮੇ **ਸੀਲਸਾਰੋ**ਤਿ ਸਾਰਸਮ੍ਪਾਪਕਂ ਸੀਲਂ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਆਭਾਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਤਤਿਯਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੪. ਚਤੁਤ੍ਥਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

(੧੬) ੧. ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੧. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਸਦ੍ਧਾਧੁਰੇਨ ਇਨ੍ਦਟ੍ਠੰ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ**। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਦੁਤਿਯੇ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੇ ਅਕਮ੍ਪਨਟ੍ਠੇਨ **ਸਦ੍ਧਾਬਲਂ**। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤਿਯੇ **ਅਨਵਜ੍ਜਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸਬਲਂ। **ਸਙ੍ਗਹਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾਨਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨਬਲਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਚਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਾਨੇਵ।

੬. ਕਪ੍ਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਸੰਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤਯੋ ਸੰਵਟ੍ਟਾ** ਆਪੋਸੰਵਟ੍ਟੋ, ਤੇਜੋਸੰਵਟ੍ਟੋ, ਵਾਯੋਸੰਵਟ੍ਟੋਤਿ। **ਤਿਸ੍ਸੋ ਸੰਵਟ੍ਟਸੀਮਾ** ਆਭਸ੍ਸਰਾ, ਸੁਭਕਿਣ੍ਹਾ, ਵੇਹਪ੍ਫਲਾਤਿ। ਯਦਾ ਕਪ੍ਪੋ ਤੇਜੇਨ ਸੰਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਭਸ੍ਸਰਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਡਯ੍ਹਤਿ। ਯਦਾ ਆਪੇਨ ਸੰਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੁਭਕਿਣ੍ਹਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਦਕੇਨ ਵਿਲੀਯਤਿ। ਯਦਾ ਵਾਤੇਨ ਸੰਵਟ੍ਟਤਿ, ਵੇਹਪ੍ਫਲਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾਤੇਨ ਵਿਦ੍ਧਂਸਤਿ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਸਦਾਪਿ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਪਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੪੦੩-੪੦੪ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੭. ਰੋਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਵਿਘਾਤਵਾ**ਤਿ ਮਹਿਚ੍ਛਾਪਚ੍ਚਯੇਨ ਵਿਘਾਤੇਨ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਤੀਹਿ ਸਨ੍ਤੋਸੇਹਿ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ। **ਅਨਵਞ੍ਞਪ੍ਪਟਿਲਾਭਾਯਾ**ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਅਨਵਜਾਨਨਸ੍ਸ ਪਟਿਲਾਭਤ੍ਥਾਯ। **ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਸਿਲੋਕਪ੍ਪਟਿਲਾਭਾਯਾ**ਤਿ ਸੁਸਙ੍ਖਤਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਸ੍ਸ ਚੇਵ ਵਣ੍ਣਭਣਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਿਲੋਕਸ੍ਸ ਚ ਪਟਿਲਾਭਤ੍ਥਾਯ। **ਸਙ੍ਖਾਯ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ''ਇਤਿ ਮਂ ਏਤੇ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੮. ਪਰਿਹਾਨਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਗਮ੍ਭੀਰੇਸੂ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਗਮ੍ਭੀਰੇਸੁ। **ਠਾਨਾਠਾਨੇਸੂ**ਤਿ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣੇਸੁ। **ਨ ਕਮਤੀ**ਤਿ ਨਾਵਗਾਹਤਿ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤਿ। **ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਪਞ੍ਞਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਮ੍ਮਸਨਪ੍ਪਟਿਵੇਧਪਞ੍ਞਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ।

੯. ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੯. ਨਵਮੇ **ਏਹਿ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੇ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਤਂ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਸਸੀਸਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਹ ਸੀਸੇਨ ਕਾਯਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ। **ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜੀ**ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਮਞ੍ਚਕਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾਕਾਰਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਲੋਭਪ੍ਪਹਾਨਤ੍ਥਾਯ ਸਣ੍ਹੇਨੇਵ ਅਸੁਭਕਥਂ ਕਥੇਤੁਂ ਏਤਂ ਅਵੋਚ। **ਆਹਾਰਸਮ੍ਭੂਤੋ**ਤਿ ਆਹਾਰੇਨ ਸਮ੍ਭੂਤੋ ਆਹਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਡ੍ਢਿਤੋ। **ਆਹਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਆਹਾਰਂ ਪਜਹਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਬਲੀਕਾਰਾਹਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਂ ਏਵਂ ਯੋਨਿਸੋ ਸੇਵਮਾਨੋ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਹਾਰਂ ਪਜਹਤਿ। ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਪਨ ਕਬਲੀਕਾਰਾਹਾਰੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਤਣ੍ਹਾ ਪਜਹਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤਣ੍ਹਂ ਪਜਹਤੀਤਿ ਇਦਾਨਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤਣ੍ਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਟ੍ਟਮੂਲਿਕਂ ਪੁਬ੍ਬਤਣ੍ਹਂ ਪਜਹਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤਣ੍ਹਾ ਕੁਸਲਾ ਅਕੁਸਲਾਤਿ? ਅਕੁਸਲਾ। ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਤਿ? ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਆਕਡ੍ਢਤਿ ਨਾਕਡ੍ਢਤੀਤਿ? ਨਾਕਡ੍ਢਤਿ। ਏਤਿਸ੍ਸਾਪਿ ਪਨ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਤਣ੍ਹਾਯ ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਪਜਹਿਤਬ੍ਬਾਯੇਵ। **ਸੋ ਹਿ ਨਾਮ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਸਵਾਨਂ**

ਖਯਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗੰ ਪਨਾਹਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕਿਮਙ੍ਗੰ ਪਨਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਨਮੇਤੰ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਸੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੰ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹੰ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਨ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੋਪਿ ਹਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸੇਵ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸੇਵ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪੇਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। **ਮਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ। **ਮਾਨੰ ਪਜਹਤੀ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕੰ ਪੁਬ੍ਬਮਾਨੰ ਪਜਹਤਿ। ਯੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਨੇਸ ਤੰ ਪਜਹਤਿ, ਸੋਪਿ ਤਣ੍ਹਾ ਵਿਯ ਅਕੁਸਲੋ ਚੇਵ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ ਚ, ਨੋ ਚ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਆਕਡ੍ਢਤਿ। ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਜਹਿਤਬ੍ਬਾਵ।

ਸੇਤੁਘਾਤੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤਾਤਿ ਪਦਘਾਤੋ ਪਚ੍ਚਯਘਾਤੋ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਗਵਤਾ ਕਥਿਤੋ। ਇਤਿ ਇਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਥੇਰੇ ਦੇਸਨੰ ਵਿਨਿਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਅਪਗਚ੍ਛਿ। ਸਾਪਿ ਥੇਰੰ ਖਮਾਪੇਤੁੰ ਅਚ੍ਚਯੰ ਦੇਸੇਸਿ, ਥੇਰੋਪਿਸ੍ਸਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿ। ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਥ ਖੋ ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੧੦. ਸੁਗਤਵਿਨਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੦. ਦਸਮੇ **ਦੁਗ੍ਗਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਗਹਿਤੰ। **ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਲ਼ਞ੍ਜੇਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। **ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਦਮੇਵ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦੁਨ੍ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪਿਤਸ੍ਸ। **ਅਤ੍ਥੋਪਿ ਦੁਨ੍ਨਯੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ। **ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕੋ**ਤਿ ਮੂਲਭੂਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕੋ। **ਅਪ੍ਪਟਿਸਰਣੋ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠੋ। **ਬਾਹੁਲਿਕਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਬਾਹੁਲ੍ਲਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ। **ਸਾਥਲਿਕਾ**ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਿਥਿਲਗ੍ਗਹਣੇਨ ਗਣ੍ਹਨਕਾ। **ਓਕ੍ਕਮਨੇ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਅਵਗਮਨਤੋ ਓਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਵਿਵੇਕੇ**ਤਿ ਤਿਵਿਧੇ ਵਿਵੇਕੇ। **ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੀਰਿਯਾ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

(੧੭) ੨. ਪਟਿਪਦਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸੰਖਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਸੁਖਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਦੁਕ੍ਖਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਪਟਿਪਦਾ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ **ਦੁਕ੍ਖਾਪਟਿਪਦਾ**। ਅਸੀਘਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਤਾਯ ਗਰੁਭਾਵੇਨ ਦਨ੍ਧਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ **ਦਨ੍ਧਾਭਿਞ੍ਞਾ**। ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੨. ਵਿਤ੍ਥਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਭਿਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਣ੍ਹਂ। **ਆਨਨ੍ਤਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਵਿਪਾਕਦਾਯਕਂ ਮਗ੍ਗਸਮਾਧਿਂ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਤ੍ਥਾਯ। **ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਚਮਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ। **ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਵ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਇਮਾਸਂ ਪਨ ਪਟਿਪਦਾਨਂ ਅਯਂ ਆਵਿਭਾਵਕਥਾ – ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਕਤਾਭਿਨਿਵੇਸੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਕਿਲਮਤਿ, ਅਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਕਿਲਮਤਿ, ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਕਿਲਮਤਿ, ਤੀਸੁ ਅਦ੍ਧਾਸੁ ਕਿਲਮਤਿ, ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗੇ ਕਿਲਮਤਿ। ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਿਲਮਨ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਤ੍ਵਾਪਿ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨੇ, ਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨੇ, ਭਯਤੁਪਟ੍ਠਾਨੇ, ਆਦੀਨਵਾਨੁਪਸ੍ਸਨੇ, ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨੇ, ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਮ੍ਯਤਾਞਾਣੇ, ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਞਾਣੇ, ਅਨੁਲੋਮਞਾਣੇ, ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣੇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਨਵਸੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਸੁਪਿ ਕਿਲਮਿਤ੍ਵਾਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਗਰੁਭਾਵੇਨ ਸਚ੍ਛਿਕਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਪਟਿਪਦੋ ਦਨ੍ਧਾਭਿਞ੍ਞੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਯੋ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਪਞ੍ਚਸੁ ਞਾਣੇਸੁ ਕਿਲਮਨ੍ਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਨਵਸੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਸੁ ਅਕਿਲਮਿਤ੍ਵਾਵ ਮਗ੍ਗਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਮਗ੍ਗੋ ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਗਰੁਭਾਵੇਨ ਸਚ੍ਛਿਕਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਪਟਿਪਦੋ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਇਤਰਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਗੋਣਪਰਿਯੇਸਕਉਪਮਾਹਿ ਚੇਤਾ ਵਿਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ – ਏਕਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਗੋਣਾ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਅਟਵਿਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ। ਸੋ ਸਕਣ੍ਟਕੇ ਸਗਹਨੇ ਵਨੇ ਤੇ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਗਹਨਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਕਸਿਰੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਹਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਨਿਲੀਨੇ ਗੋਣੇਪਿ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਕਸਿਰੇਨ ਅਦ੍ਦਸ। ਏਕੋ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਠਿਤੇ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਪਰੋ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸੁਖੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਹਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਲੀਨੇ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਕਸਿਰੇਨ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਪਰੋ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਸੁਖੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਠਿਤੇਯੇਵ ਖਿਪ੍ਪਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਗੋਣਾ ਵਿਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਗੋਣਪਰਿਯੇਸਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ, ਗਹਨਮਗ੍ਗੇਨ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਕਸਿਰੇਨ ਗਮਨਂ ਵਿਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਪਞ੍ਚਸੁ ਞਾਣੇਸੁ ਕਿਲਮਤੋ ਦੁਕ੍ਖਾਪਟਿਪਦਾ। ਗਹਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਲੀਨਾਨਂ ਕਿਚ੍ਛੇਨੇਵ ਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਯ ਅਪਰਭਾਗੇ ਨਵਸੁ ਞਾਣੇਸੁ ਕਿਲਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਂ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸੇਸਉਪਮਾਪਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾ।

੩. ਅਸੁਭਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੩. ਤਤਿਯੇ **ਅਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਕਾਯੇ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਰਜਕਾਯੇ ‘‘ਯਥਾ ਏਤਂ, ਤਥਾ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਦਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਅਸੁਭਾਨਂ ਉਪਸਂਹਰਣਵਸੇਨ ਅਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯਂ ਅਸੁਭਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਤੋ ਞਾਣੇਨ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਨਵਨ੍ਨਂ ਪਾਟਿਕ੍ਕੁਲ੍ਯਾਨਂ ਵਸੇਨ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰੇ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਸਞ੍ਞੀ। **ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ ਅਨਭਿਰਤਿਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਤੇਧਾਤੁਕੇ ਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇ ਅਨਭਿਰਤਾਯ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਸਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇਭੂਮਕਸਙ੍ਖਾਰੇ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਮਰਣਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਮਰਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। **ਸੇਖਬਲਾਨੀ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਨਕਾਨਂ

ਬਲਾਨਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ‘‘ਅਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸੀ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਸੁਖਾਯ। ਅਸੁਭਾਦੀਨਿ ਹਿ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾਰਮ੍ਮਣਾਨਿ, ਤੇਸੁ ਪਨ ਪਕਤਿਯਾਵ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਲ੍ਲੀਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਪਣੀਤਸੁਖਾਨਿ , ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸੁਖਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਾ ਉਪਮਾ – ਸਙ੍ਗਾਮਾਵਚਰਪੁਰਿਸੋ ਹਿ ਫਲਕਕੋਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਾਵੁਧਾਨਿ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਸੋ ਅਨ੍ਤਰਾ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤੁਕਾਮੋ ਫਲਕਕੋਟ੍ਠਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਮਤਿ ਚੇਵ ਪਾਨਭੋਜਨਾਦੀਨਿ ਚ ਪਟਿਸੇਵਤਿ। ਤਤੋ ਪੁਨ ਸਙ੍ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਗਾਮੋ ਵਿਯ ਕਿਲੇਸਸਙ੍ਗਾਮੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਫਲਕਕੋਟ੍ਠਕੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਨਿਸ੍ਸਯਬਲਾਨਿ, ਸਙ੍ਗਾਮਪਵਿਸਨਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ, ਪਞ੍ਚਾਵੁਧਸਨ੍ਨਾਹੋ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਚਮਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਸਙ੍ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਕਰਣਕਾਲੋ, ਵਿਸ੍ਸਮਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਫਲਕਕੋਟ੍ਠਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਮਨਪਾਨਭੋਜਨਾਨਿ ਪਟਿਸੇਵਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਸ੍ਸ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦਕ੍ਖਣੇ ਪਞ੍ਚ ਬਲਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਕਾਲੋ, ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪੁਨ ਸਙ੍ਗਾਮਸ੍ਸ ਪਵਿਸਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਹਿ ਬਲੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਬਲਾਨਿ ਚੇਵ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਚ ਮਿਸ੍ਸਕਾਨੇਵ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ।

੪. ਪਠਮਖਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਕ੍ਖਮਾ**ਤਿ ਅਨਧਿਵਾਸਿਕਪਟਿਪਦਾ। **ਖਮਾ**ਤਿ ਅਧਿਵਾਸਿਕਪਟਿਪਦਾ। **ਦਮਾ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦਮਨਪਟਿਪਦਾ। **ਸਮਾ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕਾਨਂ ਵੂਪਸਮਨਪਟਿਪਦਾ। **ਰੋਸਨ੍ਤਂ ਪਟਿਰੋਸਤੀ**ਤਿ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਂ ਪਟਿਘਟ੍ਟੇਤਿ। **ਭਣ੍ਡਨ੍ਤਂ ਪਟਿਭਣ੍ਡਤੀ**ਤਿ ਪਹਰਨ੍ਤਂ ਪਟਿਪਹਰਤਿ। ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੭. ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੭. ਸਤ੍ਤਮੇ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ ਸੁਖਪਟਿਪਦਾ ਦਨ੍ਧਾਭਿਞ੍ਞਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਦੁਕ੍ਖਪਟਿਪਦੋ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਯਾਯਂ ਪਟਿਪਦਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾ, ਇਮਂ ਮੇ ਪਟਿਪਦਂ ਆਗਮ੍ਮ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ।

੮. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੮. ਅਟ੍ਠਮੇ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ ਸੁਖਪਟਿਪਦਾ ਦਨ੍ਧਾਭਿਞ੍ਞਾ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਸੁਖਪਟਿਪਦੋ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞੋ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਯਾਯਂ ਪਟਿਪਦਾ ਸੁਖਾ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਮਿਸ੍ਸਿਕਾਵ ਪਟਿਪਦਾ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੯. ਸਸਙ੍ਖਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੯. ਨਵਮੇ ਪਠਮਦੁਤਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਾ ਸਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਸਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਬਲਵਤ੍ਤਾ ਇਧੇਵ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਏਕੋ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਦੁਬ੍ਬਲਤਾਯ ਇਧ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਤਦੇਵ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਸਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਾ ਸਮਥਯਾਨਿਕਾ। ਤੇਸਂ ਏਕੋ ਅਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਅਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਬਲਵਤ੍ਤਾ

ਇਧੇਵ ਕਿਲੇਸੇ ਖੇਪੇਤਿ, ਏਕੋ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਦੁਬ੍ਬਲਤ੍ਤਾ ਇਧ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਤਦੇਵ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਅਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਖੇਪੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੦. ਯੁਗਨਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੦. ਦਸਮੇ **ਸਮਥਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਥਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ ਪੁਰੇਚਾਰਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਮਗ੍ਗੋ ਸਞ੍ਜਾਯਤੀ**ਤਿ ਪਠਮੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। **ਸੋ ਤਂ ਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣਿਕਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਸੇਵਨਾਦੀਨਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਦੁਤਿਯਮਗ੍ਗਾਦਯੋ ਪਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਤਮੇਵ ਆਸੇਵਤਿ ਭਾਵੇਤਿ ਬਹੁਲੀਕਰੋਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ ਪੁਰੇਚਾਰਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਥਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਪਕਤਿਯਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਲਾਭੀ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਠਤ੍ਵਾ ਸਮਾਧਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯੁਗਨਦ੍ਧਂ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਯੁਗਨਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਾਵੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਅਯਂ ਪਨ ਯਾਵਤਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਵਤਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। ਯਾਵਤਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਤਿ, ਤਾਵਤਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਥਂ? ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਤਿ, ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪੁਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ... ਪੇ॰... ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। ਏਵਮਯਂ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਯੁਗਨਦ੍ਧਂ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ।

ਧਮ੍ਮੁਦ੍ਧਚ੍ਚਵਿਗ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮੇਸੁ ਦਸਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇਨ ਵਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਸਮਯੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਪ੍ਪਾਯਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭਕਾਲੋ ਕਥਿਤੋ। **ਯਂ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵੀਥਿਂ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਮੇਵ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵੀਥਿਂ ਪਚ੍ਚੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਗੋਚਰਜ੍ਝਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੇ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਨਿਸੀਦਤਿ। **ਏਕੋਦਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ। **ਸਮਾਧਿਯਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਆਧਿਯਤਿ ਸੁਟ੍ਠਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਪਟਿਪਦਾਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

(੧੮) ੩. ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਚੇਤਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਕਾਯੇ**ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ, ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਯਸਞ੍ਚੇਤਨਾਹੇਤੂ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਕਾਯਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਨਾਮ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਚੇਤਨਾ ਪਕਪ੍ਪਨਾ। ਸਾ ਅਟ੍ਠ ਕਾਮਾਵਚਰਕੁਸਲਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠਵਿਧਾ, ਅਕੁਸਲਵਸੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਵਿਧਾਤਿ ਵੀਸਤਿਵਿਧਾ। ਤਥਾ ਵਚੀਸਞ੍ਚੇਤਨਾ, ਤਥਾ ਮਨੋਸਞ੍ਚੇਤਨਾ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ਨਵ ਮਹਗ੍ਗਤਚੇਤਨਾਪਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। **ਕਾਯਸਞ੍ਚੇਤਨਾਹੇਤੂ**ਤਿ ਕਾਯਸਞ੍ਚੇਤਨਾਪਚ੍ਚਯਾ। **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਾ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਸੁਖੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਦ੍ਵਾਦਸਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਖੰ। ਸੇਸਦ੍ਵਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਚ੍ਚਯਾ**ਵਾਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਕਾਰਣੇਨੇਵ। ਸਚੇ ਹਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਛਾਦਯਮਾਨਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਨੰ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ ਚੇਤਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਤਿ ਮੂਲਭੂਤਾਯ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਵਸੇਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਸਾਮੰ ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਪਰੇਹਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋ ਸਯਮੇਵ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਨ੍ਤੋ ਸਾਮੰ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੰ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ ਨਾਮ। ਯੰ ਪਨ ਪਰੇ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੰ ਪਰੇ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਕੁਸਲੰ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲੰ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਵਿਪਾਕੰ ਕੁਸਲਵਿਪਾਕੋਤਿ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕੰ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕੋਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਵੀਸਤਿਵਿਧੰ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੰ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ, ਅਯੰ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ ਨਾਮ। ਯੋ ਏਵੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ, ਅਯੰ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ ਨਾਮ। ਸੇਸਦ੍ਵਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਕਮ੍ਮੰ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ – ਦਹਰਦਾਰਕਾ ‘‘ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਕਤੰ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ ਚੇਤਿਯੰ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਪੁਪ੍ਫਪੂਜੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਤੰ ਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਆਦਯੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘੰ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਚੇਤਿਯੰ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਜਾਨਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਤੰ ਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਦਹਰਦਾਰਕਾ ਪਨ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇਹਿ ਪਹਰਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਤਲਸਤ੍ਤਿਕੰ ਉਗ੍ਗਿਰਨ੍ਤਿ, ਦਣ੍ਡੰ ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ । ਗਾਵਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਸੁਨਖਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਡੰਸਨ੍ਤਿ, ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਾਦਯੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਜਾਨਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੰ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਇਦਾਨਿ ਤੀਸੁਪਿ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਆਯੂਹਨਚੇਤਨਾ ਸਮੋਧਾਨੇਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਸਯੰਕਤਮੂਲਿਕਾ ਵੀਸਤਿ ਚੇਤਨਾ, ਆਣਤ੍ਤਿਮੂਲਿਕਾ ਵੀਸਤਿ, ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੂਲਿਕਾ ਵੀਸਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਮੂਲਿਕਾ ਵੀਸਤੀਤਿ ਅਸੀਤਿ ਚੇਤਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ। ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਪਨ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇ ਏਕੂਨਤਿੰਸ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤਞ੍ਚ ਸੋਲ਼ਸ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਸਤਾਨਿ ਛਸਤ੍ਤਤਿ ਚ ਚੇਤਨਾ। ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਵੇਦਯਿਤਾਕਾਰੋ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਞ੍ਜਾਨਨਾਕਾਰੋ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਕਾਯੋ ਉਪਾਦਾਰੂਪੰ, ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਧਾਤੁਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਭੂਤਾਨੀਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚੰ ਨਾਮ।

ਇਮੇਸੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਅਨੁਪਤਿਤਾਤਿ ਇਮੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਭੇਦੇਸੁ ਚੇਤਨਾਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਸਹਜਾਤਵਸੇਨ ਚ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨ ਚ ਅਨੁਪਤਿਤਾ। ਏਵੰ ਵਟ੍ਟਞ੍ਚੇਵ ਵਟ੍ਟਮੂਲਿਕਾ ਚ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ ਹੋਤਿ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਇਦਾਨਿ ਥੁਤਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਅਵਿਜ੍ਜਾਯਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ**ਤਿ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗੇਨ ਚੇਵ ਅਸੇਸਨਿਰੋਧੇਨ ਚ। **ਸੋ ਕਾਯੋ ਨ**

ਹੋਤੀਤਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਕਰਣਕਮ੍ਮਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਂ ਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਂ ਅਭਿਕ੍ਕਮਨਂ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨਂ ਵਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਕਰਣਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। ਕਾਯਦ੍ਵ◌ਾਰੇ ਪਨਸ੍ਸ ਵ◌ੀਸਤਿ ਚੇਤਨਾ ਅਵ◌ਿਪਾਕਧਮ੍ਮਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ – ''ਸੋ ਕਾਯੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਪਚ੍ਚਯਾਸ੍ਸ ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ। ਕਾਯਦ੍ਵ◌ਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਹਿ ਚੇਤਨਾ ਇਧ ਕਾਯੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਖੇਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿਪਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਾਨਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਵ◌ਿਪਾਕਸ੍ਸ ਵ◌ਿਰੂਹਨਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਖੇਤ੍ਤਂ, ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਵਤ੍ਥੁ, ਕਾਰਣਟ੍ਠੇਨ ਆਯਤਨਂ, ਅਧਿਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ।

ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਠਾਨੇਨ ਤੀਹਿ ਦ੍ਵ◌ਾਰੇਹਿ ਆਯੂਹਿਤਕਮ੍ਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵ◌ਿਪਚ੍ਚਨਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ ਭਿਕ੍ਖਵ**◌ੇਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਤ੍ਤਭਾਵਪ੍ਪਟਿਲਾਭਾ**ਤਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧਅਤ੍ਤਭਾਵ◌ਾ। **ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਕਮਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਕਪ੍ਪਿਤਚੇਤਨਾ ਵਹਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ।

ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਚੇਤਨਾਹੇਤੁ ਤੇਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚੁਤਿ ਹੋਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਖਿਡ੍ਡਾਪਦੋਸਿਕਾ ਦੇਵ◌ਾ **ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਚੇਤਨਾਹੇਤੁ** ਚਵਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਨਨ੍ਦਨਵਨਚਿਤ੍ਤਲਤਾਵਨਫਾਰੁਸਕਵਨਾਦੀਸੁ ਦਿਬ੍ਬਰਤਿਸਮਪ੍ਪਿਤਾਨਂ ਕੀਲਨ੍ਤਾਨਂ ਪਾਨਭੋਜਨੇ ਸਤਿ ਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਤਿ, ਤੇ ਆਹਾਰੂਪਚ੍ਛੇਦੇਨ ਆਤਪੇ ਖਿਤ੍ਤਮਾਲਾ ਵ◌ਿਯ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤਿ। ਮਨੋਪਦੋਸਿਕਾ ਦੇਵ◌ਾ **ਪਰਸਞ੍ਚੇਤਨਾਹੇਤੁ** ਚਵਨ੍ਤਿ, ਏਤੇ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾ ਦੇਵ◌ਾ। ਤੇਸੁ ਕਿਰ ਏਕੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ''ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਪਰਿਵ◌ਾਰੋ ਰਥੇਨ ਵ◌ੀਥਿਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਥਞ੍ਞੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਤਂ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ''ਕਿਂ, ਭੋ, ਅਯਂ ਕਪਣੋ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ ਵ◌ਿਯ ਏਤਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਪੀਤਿਯਾ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤੋ ਵ◌ਿਯ ਗਜ੍ਜਮਾਨੋ ਵ◌ਿਯ ਚ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਤਿ। ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਂ ਕੁਦ੍ਧਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਕੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਸੁਵ◌ਿਜਾਨਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਕੁਦ੍ਧਭਾਵਮਸ੍ਸ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ''ਤ੍ਵ◌ਂ ਕੁਦ੍ਧੋ ਮਯ੍ਹਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਮਯਾ ਦਾਨਸੀਲਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਲਦ੍ਧਾ, ਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਸੇਨਾ''ਤਿ ਪਟਿਕੁਜ੍ਝਤਿ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਕੁਦ੍ਧੇ ਇਤਰੋ ਅਕੁਦ੍ਧੋ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਉਭੋਸੁ ਪਨ ਕੁਦ੍ਧੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸ ਕੋਧੋ ਇਤਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਕੋਧੋ ਇਤਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਉਭੋ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਓਰੋਧਾਨਂ ਚਵਨ੍ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ **ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਚ ਪਰਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਚ ਹੇਤੁ** ਚਵਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਚੇਤਨਾਯ ਚ ਪਰਸਞ੍ਚੇਤਨਾਯ ਚ ਹੇਤੁਭੂਤਾਯ ਚਵਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਹਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਹਤ੍ਥੇਹਿਪਿ ਦਣ੍ਡੇਹਿਪਿ ਪਹਰਨ੍ਤਿ, ਰਜ੍ਜੁਬਨ੍ਧਨਾਦੀਹਿਪਿ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਅਸਿਨਾਪਿ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਵ◌ਿਸਮ੍ਪਿ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਪਪਾਤੇਪਿ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਉਦਕਮ੍ਪਿ ਪਵ◌ਿਸਨ੍ਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਪਿ ਪਵ◌ਿਸਨ੍ਤਿ, ਪਰੇਪਿ ਦਣ੍ਡੇਨ ਵ◌ਾ ਸਤ੍ਥੇਨ ਵ◌ਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਏਵ◌ਂ ਤੇਸੁ ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਚੇਤਨਾਪਿ ਪਰਸਞ੍ਚੇਤਨਾਪਿ ਕਮਤਿ।

ਕਤਮੇ ਤੇਨ ਦੇਵ◌ਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਤਿ ਕਤਮੇ ਨਾਮ ਤੇ ਦੇਵ◌ਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨ ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵ◌ੇਨ ਕਤਮੇ ਦੇਵ◌ਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਥੇਰੋ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਕਿਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਥੇਤੁਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤੀਤਿ? ਪਹੋਤਿ, ਇਦਂ ਪਨ ਪਦਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵ◌ੇਨ ਬੁਦ੍ਧਵ◌ਿਸਯਂ ਪਞ੍ਹਨ੍ਤਿ ਥੇਰੋ ਨ ਕਥੇਸਿ। **ਤੇਨ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵ◌ੇਨ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਅਯਂ ਪਨ ਪਞ੍ਹੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਾਮਾਵਚਰੇਪਿ ਰੂਪਾਵਚਰੇਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਭਵਗ੍ਗੇਨ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਥਿਤੋ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸੇਨ ਕਥਿਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਭਗਵਤਾ ਏਵ◌ਂ ਕਥਿਤੋ।

ਆਗਨ੍ਤਾਰੋ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਭਾਵ◌ਂ ਕਾਮਾਵਚਰਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਭਾਵਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤਾਰੋ, ਨੇਵ ਤਤ੍ਰੂਪਪਤ੍ਤਿਕਾ ਨ ਉਪਰੂਪਪਤ੍ਤਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਨਾਗਨ੍ਤਾਰੋ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ ਅਨਾਗਨ੍ਤਾਰੋ, ਹੇਟ੍ਠੂਪਪਤ੍ਤਿਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰੂਪਪਤ੍ਤਿਕਾ ਵ◌ਾ ਉਪਰੂਪਪਤ੍ਤਿਕਾ ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵ◌ਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਹੇਟ੍ਠਿਮਭਵ◌ੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਉਪਰੂਪਪਤ੍ਤਿਕਾ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਭਵਗ੍ਗੇ ਪਨੇਤਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ◌ਾਤਿ।

੨. ਵ◌ਿਭਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਅਤ੍ਥੇਸੁ ਪਭੇਦਗਤਂ ਞਾਣਂ। **ਓਧਿਸੋ**ਤਿ ਕਾਰਣਸੋ। **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ**ਤਿ ਅਕ੍ਖਰਸੋ। **ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਅਨੇਕੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਆਚਿਕ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਕਥੇਮਿ। **ਦੇਸੇਮੀ**ਤਿ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਮਿ। **ਪਞ੍ਞਾਪੇਮੀ**ਤਿ ਜਾਨਾਪੇਮਿ। **ਪਟ੍ਠਪੇਮੀ**ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਮਿ। **ਵਿਵਰਾਮੀ**ਤਿ ਵਿਵਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਮਿ। **ਵਿਭਜਾਮੀ**ਤਿ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਮਿ। **ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰੋਮੀ**ਤਿ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਉਤ੍ਤਾਨਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਮਿ। **ਸੋ ਮਂ ਪਞ੍ਹੇਨਾ**ਤਿ ਸੋ ਮਂ ਪਞ੍ਹੇਨ ਉਪਗਚ੍ਛਤੁ। **ਅਹਂ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨਾ**ਤਿ ਅਹਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਥਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਸ੍ਸਾਮਿ। **ਯੋ ਨੋ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸੁਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਯੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਧਿਗਤਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸੁਕੁਸਲੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਸੋ ਏਸ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੋ। ਯਦਿ ਮਯਾ ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਨ ਸਚ੍ਛਿਕਤਾ, ‘‘ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਹਿ ਤਾਵ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਂ ਪਟਿਬਾਹਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਾਸੁ ਚ ਪਨ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਸੁ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਲੋਕਿਯਾ, ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਤਿ।

੩. ਮਹਾਕੋਟ੍ਠਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੩. ਤਤਿਯੇ **ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਫਸ੍ਸਾਕਰਾਨਂ, ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਥਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਅਸੇਸਤੋ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਸੁ ਤਤੋ ਪਰਂ ਕੋਚਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਕਿਲੇਸੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਨਤ੍ਥਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਇਧਾਪਿ ‘‘ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਕਿਲੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮੇ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਪਞ੍ਹੇ ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੋ **ਮਾ ਹੇ**ਵਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਏਤ੍ਥ **ਹਿ**ਇਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਏਵਂ ਮਾ ਭਣੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਤ੍ਤੁਪਲਦ੍ਧਿਵਸੇਨੇਵ ‘‘ਅਤ੍ਥਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਸਸ੍ਸਤਾਦਿਆਕਾਰੇਨ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਕਿਂ ਪਨੇਸ ਅਤ੍ਤੁਪਲਦ੍ਧਿਕੋਤਿ? ਨ ਅਤ੍ਤੁਪਲਦ੍ਧਿਕੋ। ਏਵਂਲਦ੍ਧਿਕੋ ਪਨ ਤਤ੍ਥੇਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਸੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪਨਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਯੇਪਿ ਚ ਅਨਾਗਤੇ ਏਵਂਲਦ੍ਧਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇਪੇਸੋ ਪਞ੍ਹੋ ਮਹਾਸਾਵਕੇਹਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋ’’ਤਿ ਵਚਨੋਕਾਸੁਪਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿਯੇਵ।

ਅਪ੍ਪਪਞ੍ਚਂ ਪਪਞ੍ਚੇਤੀਤਿ ਨ ਪਪਞ੍ਚੇਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਪਪਞ੍ਚਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਨਾਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਮਗ੍ਗਂ ਚਰਤਿ। **ਤਾਵਤਾ ਪਪਞ੍ਚਸ੍ਸ ਗਤੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਛਨ੍ਨਂ ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨਂ ਗਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਾਵ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਮਾਨਪ੍ਪਭੇਦਸ੍ਸ ਪਪਞ੍ਚਸ੍ਸ ਗਤਿ। **ਛਨ੍ਨਂ, ਆਵੁਸੋ, ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨਂ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਪਪਞ੍ਚਨਿਰੋਧੋ ਪਪਞ੍ਚਵੂਪਸਮੋ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਛਸੁ ਆਯਤਨੇਸੁ ਸਬ੍ਬਸੋ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਸੁ ਪਪਞ੍ਚਾਪਿ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵੂਪਸਨ੍ਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਰੁਪ੍ਪੇ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਦੇਵਤਾਨਂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਞ੍ਚ ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨਿ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾਨਿ, ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨਿਰੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਯੋਪਿ ਪਪਞ੍ਚਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾਵ। ਅਪਿਚ ਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰਭਵਵਸੇਨੇਵ ਪਞ੍ਹੋ ਕਥਿਤੋਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫. ਉਪਵਾਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੫-੧੭੬. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਵਿਜ੍ਜਾਯਨ੍ਤਕਰੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਯ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਰੋ ਹੋਤਿ, ਸਕਲਂ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਪਰਿਵਟੁਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਉਪਾਦਾਨੋ**ਤਿ ਸਗਹਣੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਅਨ੍ਤਕਰੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ। **ਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਪਨ੍ਨਰਸਧਮ੍ਮਭੇਦੇਨ ਚਰਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਯਥਾਭੂਤਂ ਜਾਨਂ ਪਸ੍ਸਂ ਅਨ੍ਤਕਰੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਂ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨ ਪਞ੍ਹਂ ਨਿਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਛਟ੍ਠਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਏਕਕਨਿਪਾਤਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੭. ਰਾਹੁਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਵੀਸਤਿਯਾ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਥਦ੍ਧਾਕਾਰਲਕ੍ਖਣਾ ਪਥਵੀਧਾਤੁ। **ਬਾਹਿਰਾ**ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧੇਸੁ ਪਾਸਾਣਪਬ੍ਬਤਾਦੀਸੁ ਥਦ੍ਧਾਕਾਰਲਕ੍ਖਣਾ ਪਥਵੀਧਾਤੁ । ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਸੇਸਾਪਿ ਧਾਤੁਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਨੇਤਂ ਮਮ, ਨੇਸੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਨ ਮੇਸੋ ਅਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਤਯਂ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਗ੍ਗਾਹਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਂ। **ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ। **ਅਚ੍ਛੇਚ੍ਛਿ ਤਣ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਤਣ੍ਹਂ ਸਮੂਲਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿ। **ਵਿਵਤ੍ਤਯਿ ਸਂਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸਂਯੋਜਨਂ ਵਿਵਤ੍ਤਯਿ ਉਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਜਹਿ। **ਸਮ੍ਮਾ ਮਾਨਾਭਿਸਮਯਾ**ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਨਵਵਿਧਸ੍ਸ ਮਾਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਭਿਸਮਯਾ। **ਅਨ੍ਤਮਕਾਸਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਪਰਿਵਟੁਮਂ ਅਕਾਸਿ, ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਂਯੁਤ੍ਤਮਹਾਨਿਕਾਯੇ ਰਾਹੁਲੋਵਾਦੇ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੯੧ ਆਦਯੋ) ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਚੂਲਰਾਹੁਲੋਵਾਦੇਪਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੪੧੬ ਆਦਯੋ) ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਰਾਹੁਲੋਵਾਦੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੦੭ ਆਦਯੋ) ਦਹਰਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਵੇਰਮਣੀ ਕਥਿਤਾ, ਮਹਾਰਾਹੁਲੋਵਾਦੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੧੩ ਆਦਯੋ) ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਮਹਾਨਿਕਾਯੇ ਅਯਂ ਚਤੁਕੋਟਿਕਸੁਞ੍ਞਤਾ ਨਾਮ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੮. ਜਮ੍ਬਾਲੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸਨ੍ਤਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ। **ਸਕ੍ਕਾਯਨਿਰੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਯਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖੋ**ਤਿ ਨ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ। **ਲੇਪਗਤੇਨਾ**ਤਿ ਲੇਪਮਕ੍ਖਿਤੇਨ।

ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਨਤ੍ਥੇ ਨਦੀਪਾਰਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਪੁਰਿਸੋਪਮ੍ਮਂ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਂ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਪੁਰਿਸੋ ਚਣ੍ਡਸੋਤਾਯ ਵਾਲਮਚ੍ਛਾਕੁਲਾਯ ਨਦਿਯਾ ਪਾਰਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ''ਓਰਿਮਂ ਤੀਰਂ ਸਾਸਙ੍ਕਂ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਂ, ਪਾਰਿਮਂ ਤੀਰਂ ਖੇਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਭਯਂ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਿਤੇ ਅਟ੍ਠ ਕਕੁਧਰੁਕ੍ਖੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਕ੍ਕਾ ਇਮਾਯ ਰੁਕ੍ਖਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ''ਕਕੁਧਰੁਕ੍ਖਾ ਨਾਮ ਮਟ੍ਠਸਾਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਾਖਾਯ ਹਤ੍ਥਾ ਨ ਸਣ੍ਠਹੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਗ੍ਰੋਧਪਿਲਕ੍ਖਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਲਾਖਾਯ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇਨ ਏਕਂ ਸਾਖਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਹਤ੍ਥੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਲਗਿ। ਪੁਨ ਵਾਮਹਤ੍ਥੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦੇਨ ਵਾਮਪਾਦੇਨਾਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਲਗਿਂਸੁ। ਸੋ ਅਧੋਸਿਰੋ ਲਮ੍ਬਮਾਨੋ ਉਪਰਿਨਦਿਯਂ ਦੇਵੇ ਵੁਟ੍ਠੇ ਪੁਣ੍ਣਾਯ ਨਦਿਯਾ ਸੋਤੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗੋ ਕੁਮ੍ਭੀਲਾਦੀਨਂ ਭਕ੍ਖੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤਤ੍ਥ ਨਦੀਸੋਤਂ ਵਿਯ ਸਂਸਾਰਸੋਤਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਸੋਤਸ੍ਸ ਪਾਰਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ, ਓਰਿਮਤੀਰਂ ਵਿਯ ਸਕ੍ਕਾਯੋ, ਪਾਰਿਮਤੀਰਂ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਿਤਾ ਅਟ੍ਠ ਕਕੁਧਰੁਕ੍ਖਾ ਵਿਯ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਲੇਪਮਕ੍ਖਿਤੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਸਾਖਾਗਹਣਂ ਵਿਯ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਪਾਰਿਪਨ੍ਥਿਕੇ ਅਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨਂ, ਚਤੂਹਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇਹਿ ਸਾਖਾਯ ਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਓਲਮ੍ਬਨਂ ਵਿਯ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ ਲਗ੍ਗਕਾਲੋ, ਉਪਰਿਸੋਤੇ ਵੁਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੋ, ਨਦਿਯਾ ਪੁਣ੍ਣਾਯ ਸੋਤੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗਸ੍ਸ ਕੁਮ੍ਭੀਲਾਦੀਨਂ ਭਕ੍ਖਭੂਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਸਂਸਾਰਸੋਤੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗਸ੍ਸ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਭਵਨਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸੁਦ੍ਧੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨਾਤਿ ਸੁਧੋਤੇਨ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਹਤ੍ਥੇਨ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੇ ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਓਪਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ – ਤਥੇਵ ਹਿ ਪਾਰਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਪੁਰਿਸੋ ''ਕਕੁਧਰੁਕ੍ਖਾ ਨਾਮ ਮਟ੍ਠਸਾਖਾ, ਕਿਲਿਟ੍ਠਹਤ੍ਥੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੋ ਪਰਿਗਲੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਸੁਧੋਤੇ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਸਾਖਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਆਰੁਲ੍ਹੋ। ਤਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਂ...ਪੇ॰... ਤਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮਂ, ਅਟ੍ਠਮਰੁਕ੍ਖਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਿਮਤੀਰੇ ਖੇਮਨ੍ਤਭੂਮਿਂ ਗਤੋ।

ਤਤ੍ਥ ''ਇਮੇਹਿ ਰੁਕ੍ਖੇਹਿ ਪਾਰਿਮਤੀਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਨ੍ਤਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਯੋਗਿਨੋ ''ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਕਾਲੋ, ਸੁਦ੍ਧੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਸਾਖਾਗਹਣਂ ਵਿਯ

ਞਾਣਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨੰ ਪਾਰਿਪਨ੍ਥਿਕਧਮ੍ਮੇ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨੰ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਰੁਕ੍ਖਾਰੋਹਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾਲੋ, ਪਠਮਰੁਕ੍ਖਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਦੁਤਿਯੰ ਆਰੁਲ੍ਹਕਾਲੋ ਵਿਯ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ ਅਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਨ੍ਨਕਾਲੋ…ਪੇ॰… ਸਤ੍ਤਮਰੁਕ੍ਖਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਅਟ੍ਠਮੰ ਆਰੁਲ੍ਹਕਾਲੋ ਵਿਯ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੰ ਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ ਅਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਨ੍ਨਕਾਲੋ। ਅਟ੍ਠਮਰੁਕ੍ਖਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਪਾਰਿਮਤੀਰੰ ਖੇਮਨ੍ਤਭੂਮਿੰ ਗਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ ਅਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਵਿਜ੍ਜਾਪ੍ਪਭੇਦੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਭੂਤਾਯ ਗਣ੍ਹਬਹਲਮਹਾਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਪਭੇਦਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। **ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨੇਵ ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। **ਜਮ੍ਬਾਲੀ**ਤਿ ਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਉਦਕਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਭੂਤੋ ਮਹਾਆਵਾਟੋ। **ਅਨੇਕਵਸ੍ਸਗਣਿਕਾ**ਤਿ ਗਾਮਸ੍ਸ ਵਾ ਨਗਰਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇਯੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਨੇਕਾਨਿ ਵਸ੍ਸਗਣਾਨਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ ਅਨੇਕਵਸ੍ਸਗਣਿਕਾ। **ਆਯਮੁਖਾਨੀ**ਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਵਿਸਨਕਨ੍ਦਰਾ। **ਅਪਾਯਮੁਖਾਨੀ**ਤਿ ਅਪਵਾਹਨਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ। **ਨ ਆਲ਼ਿਪ੍ਪਭੇਦੋ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖੋ**ਤਿ ਨ ਪਾਲ਼ਿਪ੍ਪਭੇਦੋ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ। ਨ ਹਿ ਤਤੋ ਉਦਕੰ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਾਲ਼ਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਚਵਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ।

ਇਮਸ੍ਸ ਪਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥੰ ਉਯ੍ਯਾਨਗਾਵੇਸਕਓਪਮ੍ਮੰ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਕੋ ਕਿਰ ਨਗਰਵਾਸਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ਨਗਰਤੋ ਨਾਤਿਦੂਰੇ ਨਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੇ ਮਹਨ੍ਤੰ ਜਮ੍ਬਾਲਿੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਸੋ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਰਮਣੀਯੰ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਕੁਦ੍ਦਾਲੰ ਆਦਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਕਨ੍ਦਰਾਨਿ ਪਿਧਾਯ ਅਪਵਾਹਨਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਦੇਵੋ ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਿ, ਅਵਸੇਸਉਦਕੰ ਅਪਵਾਹਨਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਪਰਿਸ੍ਸਵਿਤ੍ਵਾ ਗਤੰ। ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਪਿਲੋਤਿਕਾਦੀਨਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪੂਤਿਕਾਨਿ ਜਾਤਾਨਿ, ਪਾਣਕਾ ਸਣ੍ਠਿਤਾ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਅਨੁਪਗਮਨੀਯਾ ਜਾਤਾ। ਉਪਗਤਾਨਮ੍ਪਿ ਨਾਸਾਪੁਟੇ ਪਿਧਾਯ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ । ਸੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਠਿਤੋ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਉਪਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਤਤ੍ਥ ਨਗਰਵਾਸੀ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਗਵੇਸਨ੍ਤੇਨ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਜਮ੍ਬਾਲਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲੋ ਵਿਯ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕਕਾਯੋ, ਆਯਮੁਖਾਨੰ ਪਿਹਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੇਦਕਸ੍ਸ ਅਲਦ੍ਧਕਾਲੋ, ਅਪਾਯਮੁਖਾਨੰ ਵਿਵਟਕਾਲੋ ਵਿਯ ਛਦ੍ਵਾਰਿਕਸੰਵਰਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਲੋ, ਦੇਵਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਅਵੁਟ੍ਠਕਾਲੋ ਵਿਯ ਸਪ੍ਪਾਯਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਲਦ੍ਧਕਾਲੋ, ਅਵਸੇਸਉਦਕਸ੍ਸ ਅਪਾਯਮੁਖੇਹਿ ਪਰਿਸ੍ਸਵਿਤ੍ਵਾ ਗਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਗੁਣਾਨੰ ਪਰਿਹੀਨਕਾਲੋ, ਉਦਕਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਾਲ਼ਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਚਵਰੰ ਆਦਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਅਸਮਤ੍ਥਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਾਲਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸਰਾਸਿੰ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤੁੰ ਅਸਮਤ੍ਥਕਾਲੋ, ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਪਿਲੋਤਿਕਾਦੀਨੰ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪੂਤਿਭਾਵੋ ਵਿਯ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਰਾਗਾਦਿਕਿਲੇਸੇਹਿ ਪਰਿਪੂਰਿਤਕਾਲੋ, ਤਸ੍ਸ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਗਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਵਟ੍ਟਸਮਙ੍ਗਿਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟੇ ਅਭਿਰਤਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਆਲ਼ਿਪ੍ਪਭੇਦੋ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖੋਤਿ ਪਾਲ਼ਿਪ੍ਪਭੇਦੋ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤੋ ਹਿ ਉਦਕੰ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਾਲ਼ਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਚਵਰੰ ਆਦਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਧਾਪਿ ਤਦੇਵ ਓਪਮ੍ਮੰ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ ਆਯਮੁਖਾਨੰ ਵਿਵਟਕਾਲੋ ਵਿਯ ਸਪ੍ਪਾਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਕਾਲੋ, ਅਪਾਯਮੁਖਾਨੰ ਪਿਹਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸੰਵਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਕਾਲੋ, ਦੇਵਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਵੁਟ੍ਠਕਾਲੋ ਵਿਯ ਸਪ੍ਪਾਯਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਕਾਲੋ, ਉਦਕਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਾਲ਼ਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਚਵਰੰ ਆਦਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੰ ਪਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਕੁਸਲਰਾਸਿੰ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਤਕਾਲੋ, ਆਯਮੁਖੇਹਿ ਪਵਿਟ੍ਠੇਨ ਉਦਕੇਨ

ਸਰਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਕਾਲੋ, ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਵਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖੇ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਮਜ੍ਝੇ ਪਾਸਾਦਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਟਕਾਨਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਪਾਸਾਦਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਦੇਸਨਾ ਪਨ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਿਕਾ ਕਥਿਤਾਤਿ।

੯. ਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੯. ਨਵਮੇ **ਹਾਨਭਾਗਿਯਾ ਸਞ੍ਞਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭਿਂ ਕਾਮਸਹਗਤਾ ਸਞ੍ਞਾਮਨਸਿਕਾਰਾ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤਿ, ਹਾਨਭਾਗਿਨੀ ਪਞ੍ਞਾ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੭੯੯) ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਯਥਾਭੂਤਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ।

੧੦. ਮਹਾਪਦੇਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੦. ਦਸਮੇ **ਭੋਗਨਗਰੇ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮਯੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤਂ ਨਗਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਤਿ। **ਆਨਨ੍ਦਚੇਤਿਯੇ**ਤਿ ਆਨਨ੍ਦਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਭਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਵਿਹਾਰੇ। **ਮਹਾਪਦੇਸੇ**ਤਿ ਮਹਾਓਕਾਸੇ ਮਹਾਅਪਦੇਸੇ ਵਾ, ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ ਮਹਨ੍ਤੇ ਮਹਨ੍ਤੇ ਅਪਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਮਹਾਕਾਰਣਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੇਹਿ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਨ ਸੋਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਕਤੇ ਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ''ਇਦਂ ਨ ਸਮੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋਪਿ ''ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ, ਇਦਾਨਿ ਨ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਿਂ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। **ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ''ਕਿਂ ਏਸ ਬਾਲੋ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਹਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਤੇਨਾਹ – **ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ। **ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨੀ**ਤਿ ਪਦਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ। **ਸਾਧੁਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਾਲ਼ਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ , ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਕਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਵਿਨਯੇ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਨਯੇ ਸਂਸਨ੍ਦੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯਥਾਹ – ''ਕਤ੍ਥ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸੁਤ੍ਤਵਿਭਙ੍ਗੇ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੫੭) **ਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਕੋ। ਯਥਾਹ – ''ਵਿਨਯਾਤਿਸਾਰੇ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਮ੍ਪਿ ਨ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤਿ। ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਾ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਖਨ੍ਧਕਪਰਿਵਾਰਾ ਵਿਨਯੋਤਿ ਏਵਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਏਵਂ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਪਿਟਕਾਨਿ ਪਰਿਯਾਦਿਯਨ੍ਤਿ। ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਾਨਿ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਵਿਨਯੋਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਨ ਤਾਵ ਪਰਿਯਾਦਿਯਨ੍ਤਿ। ਅਸੁਤ੍ਤਨਾਮਕਞ੍ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਜਾਤਕਂ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤੋ ਧਮ੍ਮਪਦਂ ਉਦਾਨਂ ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਕਂ ਵਿਮਾਨਵਤ੍ਥੁ ਪੇਤਵਤ੍ਥੁ ਥੇਰਗਾਥਾ ਥੇਰੀਗਾਥਾ ਅਪਦਾਨਨ੍ਤਿ।

ਸੁਦਿਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ''ਅਸੁਤ੍ਤਨਾਮਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਵਿਨਯੋ ਪਨ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਮਾਹਰਿ –

> ''ਯੇ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਗੋਤਮਿ, ਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਰਾਗਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਵਿਰਾਗਾਯ, ਸਂਯੋਗਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਵਿਸਂਯੋਗਾਯ, ਸਉਪਾਦਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਅਨੁਪਾਦਾਨਾਯ, ਮਹਿਚ੍ਛਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਯ, ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ, ਕੋਸਜ੍ਜਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਾਯ, ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਪਵਿਵੇਕਾਯ, ਆਚਯਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਅਪਚਯਾਯ। ਏਕਂਸੇਨ, ਗੋਤਮਿ, ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਸਿ 'ਨੇਸੋ ਧਮ੍ਮੋ ਨੇਸੋ ਵਿਨਯੋ ਨੇਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨ'ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਯੇ ਚ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਗੋਤਮਿ, ਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨੇਯਜਾਸਿ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਰਾਗਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਸਰਾਗਾਯ, ਵਿਸਂਯੋਗਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਸਂਯੋਗਾਯ। ਅਨੁਪਾਦਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਸਉਪਾਦਾਨਾਯ, ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਮਹਿਚ੍ਛਤਾਯ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ, ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਕੋਸਜ੍ਜਾਯ, ਪਵਿਵੇਕਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ, ਅਪਚਯਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਆਚਯਾਯ। ਏਕਂਸੇਨ, ਗੋਤਮਿ , ਜਾਨੇਯਜਾਸਿ ‘ਏਸੋ ਧਮ੍ਮੋ ਏਸੋ ਵਿਨਯੋ ਏਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨ’’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੦੬; ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੫੩)।

ਤਸ੍ਮਾ **ਸੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਤੇਪਿਟਕਬੁਦ੍ਧਵਚਨੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਵਿਨਯੇ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਰਾਗਾਦਿਵਿਨਯਕਾਰਣੇ ਸਂਸਨ੍ਦੇਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਚੇਵ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਛਲ੍ਲਿਂ ਉਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗੁਲ਼੍ਹਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰ-ਗੁਲ਼੍ਹਉਮ੍ਮਗ੍ਗ-ਗੁਲ਼੍ਹਵਿਨਯਵੇਦਲ੍ਲਪਿਟਕਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਤੋ ਆਗਤਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਆਗਤਾਨਿ ਹਿ ਰਾਗਾਦਿਵਿਨਯੇ ਚ ਅਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਇਤਿ ਹਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਡ੍ਡੇਯਜਾਥਾ’’ਤਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਮਹਾਪਦੇਸਂ ਧਾਰੇਯਜਾਥਾ**ਤਿ ਇਮਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨੋਕਾਸਂ ਧਾਰੇਯਜਾਥਾਤਿ।

ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਯਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

(੧੯) ੪. ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੋ

੧. ਯੋਧਾਜੀਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੧. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਠਾਨਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਯੇਨ ਠਾਨੇਨ ਠਿਤੋ ਅਵਿਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਕੁਸਲੋ। ਸੇਸੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੨. ਪਾਟਿਭੋਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਪਾਟਿਭੋਗੋ**ਤਿ ਅਹੰ ਤੇ ਪਾਟਿਭੋਗੋਤਿ ਏਵੰ ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਭਵਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਜਰਾਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਜਰਾਸਭਾਵੰ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੩. ਸੁਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੩. ਤਤਿਯੇ **ਨਤ੍ਥਿ ਤਤੋ ਦੋਸੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਦੋਸੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪. ਅਭਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਕਿਚ੍ਛਾਜੀਵਿਤਕਾਰਣਟ੍ਠੇਨ ਰੋਗੋਵ **ਰੋਗਾਤਙ੍ਕੋ** ਨਾਮ। **ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਰੋਗਾਤਙ੍ਕੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ। **ਉਰਤ੍ਤਾਲ਼ਿੰ ਕਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਉਰੰ ਤਾਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਰੋਦਤਿ। **ਅਕਤਕਲਜਾਣੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਕਲਜਾਣੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮੰ , ਤੰ ਅਕਤੰ ਏਤੇਨਾਤਿ ਅਕਤਕਲਜਾਣੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਮੇਵ ਹਿ ਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤਤ੍ਤਾ **ਕੁਸਲੰ,** ਭੀਤਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤਾਯਕਤ੍ਤਾ **ਭੀਰੁਤ੍ਤਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਕਤਪਾਪੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਾਪੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਲਾਮਕੰ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੰ। **ਲੁਦ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਕਕ੍ਖਲ਼ਕਮ੍ਮੰ। **ਕਿਬ੍ਬਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਲੰ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਮ੍ਮੰ। **ਕਙ੍ਖੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਗੁਣੇਸੁ ਚੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤੇ ਚ ਅਪਰਨ੍ਤੇ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤੇ ਚ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੇ ਚਾਤਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਙ੍ਖਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ। **ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੀ**ਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਾਸਨਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ ਨ ਨਿਟ੍ਠੰ ਗਤੋ, ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਨਿਟ੍ਠੰ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫. ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸਚ੍ਚਾਨੀ**ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਤਥਾਨਿ। **ਸੋ ਤੇਨ ਨ ਸਮਣੋਤਿ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ''ਅਹੰ ਸਮਣੋ''ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਯਦੇਵ ਤਤ੍ਥ ਸਚ੍ਚੰ, ਤਦਭਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਯੰ ਤਤ੍ਥ ''ਸਬ੍ਬੇ ਪਾਣਾ ਅਵਜ੍ਝਾ''ਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਚ੍ਚੰ ਤਥੰ ਅਵਿਪਰੀਤੰ। ਇਮਿਨਾ ਵਚੀਸਚ੍ਚੰ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਮਤ੍ਥਸਚ੍ਚੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਤਦਭਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਤੰ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਅਭਿਵਿਸਿਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਅਨੁਦ੍ਦਯਾਯ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਦ੍ਦਯਤ੍ਥਾਯ ਚ ਅਨੁਕਮ੍ਪਤ੍ਥਾਯ ਚ ਯਾ ਪਟਿਪਦਾ, ਤੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਪਟਿਪਦਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਸਬ੍ਬੇ ਕਾਮਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮਾ। **ਇਤਿ ਵਦੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਚ੍ਚਮਾਹਾ**ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਖੀਣਾਸਵਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਚ੍ਚਮੇਵ ਆਹ। **ਸਬ੍ਬੇ ਭਵਾ**ਤਿ ਕਾਮਭਵਾਦਯੋ ਤਯੋਪਿ। **ਨਾਹੰ ਕ੍ਵਚਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਚਤੁਕ੍ਕੋਟਿਕਸੁਞ੍ਞਤਾ ਕਥਿਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ''ਨਾਹੰ ਕ੍ਵਚਨੀ''ਤਿ ਕ੍ਵਚਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, **ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਨਤਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਰਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵੇ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੰ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਭਾਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਭਾਤਰੰ, ਸਹਾਯਟ੍ਠਾਨੇ ਸਹਾਯੰ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ ਮਞ੍ਞਿਤ੍ਵਾ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੰ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਚ ਮਮ ਕ੍ਵਚਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਮਸਦ੍ਦੰ ਤਾਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਨ ਚ ਕ੍ਵਚਨਿ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਕ੍ਵਚਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ।

ਇਦਾਨਿ ‘‘ਮਮਸਦ੍ਦਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਨਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਸੋ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਮਮ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵੇ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਭਾਤਰਂ, ਸਹਾਯਟ੍ਠਾਨੇ ਸਹਾਯਂ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਠਾਨੇ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਇਮਿਨਾ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵੇਨ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਮਯਂ ਯਸ੍ਮਾ ਨੇਵ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਤਂ ਪਰਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵੇ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵੇ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ। **ਇਤਿ ਵਦਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਚਤੁਕ੍ਕੋਟਿਕਂ ਸੁਞ੍ਞਤਂ ਵਦਨ੍ਤੋਪਿ ਖੀਣਾਸਵਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸਾ ਪਟਿਪਦਾਯ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਸਚ੍ਚਮੇਵ ਆਹ, ਨ ਮੁਸਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਵਾਰੇਸੁ ਮਞ੍ਞਨਾਨਂ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾਯੇਵ ਨ ਮਞ੍ਞਤੀਤਿ ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਂਯੇਵ ਪਟਿਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵਵਿਰਹਿਤਂ ਨਿਪ੍ਪਲਿਬੋਧਂ ਨਿਗ੍ਗਹਣਮੇਵ ਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ।

ਇਮਾਨਿ ਖੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸਚ੍ਚਾਨਿ ਮਯਾ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦਿਤਾਨੀਤਿ ਯਾਨਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਭੋਵਾਦਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਵਦੇਥ, ਤੇਹਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਮਯਾ ਇਮਾਨਿ ਬਾਹਿਤਪਾਪਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਸੋਲ਼ਸਵਿਧੇਨ ਕਿਚ੍ਚੇਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦਿਤਾਨਿ ਦੇਸਿਤਾਨਿ ਜੋਤਿਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤੂਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਵਚੀਸਚ੍ਚਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

੬. ਉਮ੍ਮਗ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਪਰਿਕਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਆਕਡ੍ਢਿਯਤਿ। **ਉਮ੍ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਂ, ਪਞ੍ਞਾਗਮਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਞ੍ਞਾ ਏਵ ਵਾ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ ਉਮ੍ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾਵ ਪਟਿਭਾਨਟ੍ਠੇਨ **ਪਟਿਭਾਨਂ। ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਸਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂਯੇਵੇਤ੍ਥ ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਤ੍ਥਮਞ੍ਞਾਯ ਧਮ੍ਮਮਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਧਮ੍ਮਂ ਸਹ ਸੀਲੇਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪ੍ਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝਨਕਪਞ੍ਞੋ। **ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਹਂ ਸੇਸਂ ਤੇਭੂਮਕਕ੍ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਸੁਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ। **ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਤਣ੍ਹਾ ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਸੁਤਂ ਹੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੭. ਵਸ੍ਸਕਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਤੋਦੇਯ੍ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੁਦਿਗਾਮਵਾਸਿਕਸ੍ਸ। **ਪਰਿਸਤੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ। **ਪਰੂਪਾਰਮ੍ਭਂ ਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਰਗਰਹਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। **ਬਾਲੋ ਅਯਂ ਰਾਜਾ**ਤਿਆਦਿ ਯਂ ਤੇ ਉਪਾਰਮ੍ਭਂ ਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮਣੇ ਰਾਮਪੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਉਦਕੇ ਰਾਮਪੁਤ੍ਤੇ। **ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਸਨ੍ਨੋ। **ਪਰਮਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਨਿਪਾਤਕਿਰਿਯਂ ਨੀਚਵੁਤ੍ਤਿਂ। **ਪਰਿਹਾਰਕਾ**ਤਿ ਪਰਿਚਾਰਕਾ। **ਯਮਕੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਤੇਸਂ ਨਾਮਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਹਿ ਏਕੋ ਯਮਕੋ ਨਾਮ, ਏਕੋ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲੋ ਨਾਮ, ਏਕੋ ਉਗ੍ਗੋ ਨਾਮ, ਏਕੋ ਨਾਵਿਨ੍ਦਕੀ ਨਾਮ, ਏਕੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ ਨਾਮ, ਏਕੋ ਅਗ੍ਗਿਵੇਸ੍ਸੋ ਨਾਮ। **ਤਜਾਸ੍ਸੁਦ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਸ੍ਸੁਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨੇਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਅਨੁਨੇਤਿ ਜਾਨਾਪੇਤਿ। **ਕਰਣੀਯਾਧਿਕਰਣੀਯੇਸੂ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਚ ਅਤਿਰੇਕਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਚ। **ਵਚਨੀਯਾਧਿਵਚਨੀਯੇਸੂ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇਸੁ ਚ ਅਤਿਰੇਕਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇਸੁ ਚ। **ਅਲਮਤ੍ਥਦਸਤਰੇਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੇ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਅਲਮਤ੍ਥਦਸਾ, ਤੇ ਅਤਿਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਅਲਮਤ੍ਥਦਸਤਰਾ, ਤੇਹਿ ਅਲਮਤ੍ਥਦਸਤਰੇਹਿ। **ਅਲਮਤ੍ਥਦਸਤਰੋ**ਤਿ ਅਲਮਤ੍ਥਦਸਤਾਯ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ, ਛੇਕੇਹਿ ਛੇਕਤਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤਤਰੋਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ **ਏਵਂ ਭੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹਂਸੁ। ਇਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਤਾਯ ਤਂ ਏਲ਼ੇਯ੍ਯਰਾਜਾਨਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰਿਕੇਪਿ ਉਦਕਮ੍ਪਿ ਰਾਮਪੁਤ੍ਤਂ ਪਸਂਸਿ। ਅਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਹਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ, ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਵਿਯ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। ਯਥਾ ਅਨ੍ਧੋ ਨੇਵ ਅਨਨ੍ਧਂ ਨ ਅਨ੍ਧਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਨੇਵ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਂ ਨ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਂ ਜਾਨਾਤਿ। ਯਥਾ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਅਨ੍ਧਮ੍ਪਿ ਅਨਨ੍ਧਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ

ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਮ੍ਪਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਤੋਦੇਯ੍ਯੋਪਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਤਾਯ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇ ਅਵ੍ਹਾਸੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ **ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਭੋ, ਗੋਤਮਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਂ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

੮. ਉਪਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਉਪਕੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਮਣ੍ਡਿਕਾਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਣ੍ਡਿਕਾਯ ਪੁਤ੍ਤੋ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ, ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਥਾ ਮਯਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਉਪਗਤੇ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਵਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ''ਨੇਰਯਿਕੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੪੮) ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਘਟ੍ਟੇਤੁਕਾਮੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਰੂਪਾਰਮ੍ਭਂ ਵਤ੍ਤੇਤੀ**ਤਿ ਪਰਗਰਹਂ ਕਥੇਤਿ। **ਸਬ੍ਬੋ ਸੋ ਨ ਉਪਪਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਸੋ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਂ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਵਚਨਂ ਉਪਪਾਦੇਤੁਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਅਨੁਪਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਗਾਰਯ੍ਹੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕੁਸਲਂ ਧਮ੍ਮਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਵਚਨਂ ਉਪਪਨ੍ਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਗਾਰਯ੍ਹੋ ਹੋਤਿ। **ਉਪਵਜ੍ਜੋ**ਤਿ ਉਪਵਦਿਤਬ੍ਬੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਵਜ੍ਜੇਨ ਵਾ ਉਪੇਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਦੋਸੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਥ ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਾਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੀਵਾਯ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ **ਪਰੂਪਾਰਮ੍ਭ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਮਾਨਕਂਯੇ**ਵਾਤਿ ਉਦਕਤੋ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਂਯੇਵ। **ਤਤ੍ਥ ਅਪਰਿਮਾਣਾ ਪਦਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਪਨੇ ਪਦਾਨਿਪਿ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿਪਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਿ ਅਪਰਿਮਾਣਾਯੇਵ। **ਇਤਿਪਿਦਂ ਅਕੁਸਲ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲਂ ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲਂ ਇਮਿਨਾਪਿ ਕਾਰਣੇਨ ਇਮਿਨਾਪਿ ਕਾਰਣੇਨ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਕੁਸਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਆਗਤਾਨਿਪਿ ਅਪਰਿਮਾਣਾਨਿ। ਅਥਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇਨਾਕਾਰੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯ, ਏਵਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾ ਅਪਰਿਮਾਣਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਯਥਾਹ – ''ਅਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਾਵਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਅਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਂ ਧਮ੍ਮਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੬੧)। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਯਾਵ ਧਂਸੀ ਵਤਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਵ ਗੁਣਧਂਸੀ ਵਤ ਅਯਂ। **ਲੋਣਕਾਰਦਾਰਕੋ**ਤਿ ਲੋਣਕਾਰਗਾਮਦਾਰਕੋ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਯੋ ਹਿ ਨਾਮ। **ਆਸਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਘਟ੍ਟੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਤਿ। **ਅਪੇਹੀ**ਤਿ ਅਪਗਚ੍ਛ, ਮਾ ਮੇ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਗੀਵਾਯ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਸਿਯੇਵਾਤਿ।

੯. ਸਚ੍ਛਿਕਰਣੀਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੯. ਨਵਮੇ **ਕਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਨਾਮਕਾਯੇਨ। **ਸਚ੍ਛਿਕਰਣੀਯਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। **ਸਤਿਯਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਯਾ। **ਚਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ। **ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਝਾਨਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ, ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਫਲਪਞ੍ਞਾ, ਫਲਪਞ੍ਞਾਯ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਪਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਪਞ੍ਞਾਯ ਸਚ੍ਛਿਕਰਣੀਯਂ ਨਾਮਾਤਿ।

੧੦. ਉਪੋਸਥਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੦. ਦਸਮੇ **ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਤੋ ਯਤੋ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤਿ, ਤਤੋ ਤਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਮੇਵ। **ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਸਨ੍ਨੇਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਧਮ੍ਮਪਾਮੋਜ੍ਜੋ ਥੋਮੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। **ਅਪਲਾਪਾ**ਤਿ ਪਲਾਪਰਹਿਤਾ। ਇਤਰਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਸੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਲਾ। **ਸਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਸੀਲਾਦਿਸਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ। **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਂ। **ਯੋਜਨਗਣਨਾਨੀ**ਤਿ ਏਕਂ ਯੋਜਨਂ ਯੋਜਨਮੇਵ, ਦਸਪਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਯੋਜਨਾਨੇਵ। ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ''ਯੋਜਨਗਣਨਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਯੋਜਨਸਤਮ੍ਪਿ ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਪੁਟੋਸੇਨਾਪੀ**ਤਿ ਪੁਟੋਸਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਾਥੇਯ੍ਯਂ, ਪਾਥੇਯ੍ਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ

ਯੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪੁਟਂਸੇਨਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪੁਟੋ ਅਂਸੇ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਪੁਟਂਸੋ, ਤੇਨ ਪੁਟਂਸੇਨ, ਅਂਸੇਨ ਪਾਥੇਯ੍ਯਪੁਟਂ ਵਹਨ੍ਤੇਨਾਪੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਚ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਏਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਸਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦੇਵਪ੍ਪਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਉਪਪਤ੍ਤਿਦੇਵਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਂ ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰਂ ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰੇਨ ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸਟ੍ਠੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਭਾਵਸਾਧਕਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੇਨ ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ। **ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਨਿਞ੍ਜਨਭਾਵਸਾਧਕਂ ਆਨੇਞ੍ਜਂ ਆਨੇਞ੍ਜੇਨ ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ। **ਅਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਰਿਯਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤਾ। **ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੇਵਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਵਂ ਰੂਪਾਵਚਰਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਦੇਵਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ , ਚਤੂਸੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਚਤੂਸੁ ਅਰੂਪਜ੍ਝਾਨੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ। **ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਸਚ੍ਚੇਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਂ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਂ ਪਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

(੨੦) ੫. ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸੋਤਾਨੁਗਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੧. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸੋਤਾਨੁਗਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਸਾਦਸੋਤੰ ਓਦਹਿਤ੍ਵਾ ਞਾਣਸੋਤੇਨ ਵਵਤ੍ਥਪਿਤਾਨੰ। **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਨਿਸੰਸਾ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਗੁਣਾਨਿਸੰਸਾ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਦੰ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ତਿਵਸੇਨ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਕਤਰਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨਾਤਿ? ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ ਅਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ। ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲਿਙ੍ਗਵਚਨਵਿਭਤ੍ਤਿਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਦੀਹਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਞਾਤਮੇਵ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਞ੍ਞਾਤੰ ਕਿੰ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥੰ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਕਰੋਥ, ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਾਥ, ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਇਮੇ ਏਤ੍ਤਕਾ ਆਨਿਸੰਸਾ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਦੇਸਨੰ ਆਰਭਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮੰ ਪਰਿਯਾਪੁਣਾਤੀ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤੰ ਗੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿਆਦਿਕੰ ਨਵਙ੍ਗੰ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਭੂਤੰ ਤਨ੍ਤਿਧਮ੍ਮੰ ਵਲਞ੍ਜੇਤਿ। **ਸੋਤਾਨੁਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੋਤੰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਮਨਸਾਨੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਓਲੋਕਿਤਾ। **ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚ ਕਾਰਣਤੋ ਚ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੰ ਕਤਾ। **ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿ ਕਾਲੰ ਕੁਰੁਮਾਨੋ**ਤਿ ਨਯਿਦੰ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਸਤਿਯਾ ਅਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲਕਿਰਿਯੰ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਹਿ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿ ਕਾਲੰ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। **ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। **ਧਮ੍ਮਪਦਾ ਪ੍ਲਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਨੋ, ਯੇਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਜ੍ਝਾਯਮੂਲਿਕਾ ਵਾਚਾਪਰਿਚਿਤਬੁਦ੍ਧਵਚਨਧਮ੍ਮਾ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਪਸਨ੍ਨੇ ਆਦਾਸੇ ਛਾਯਾ ਵਿਯ ਪ੍ਲਵਨ੍ਤਿ, ਪਾਕਟਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। **ਦਨ੍ਧੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤੁਪ੍ਪਾਦੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਾਨੁਸ੍ਸਰਣਸਤਿਯਾ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਦਨ੍ਧੋ ਗਰੁ। ਅਥ ਸੋ ਸਤ੍ਤੋ ਖਿਪ੍ਪੰਯੇਵ ਵਿਸੇਸਗਾਮੀ ਹੋਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮੀ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਚੇਤੋਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਇਦ੍ਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸਿਭਾਵਪਤ੍ਤੋ ਖੀਣਾਸਵੋ। **ਅਯੰ ਵਾ ਸੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥੋ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ। **ਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਅਚਰਿ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੰ ਵਸਿੰ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਮਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਲਞ੍ਜਿਤਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਾਨੁਸ੍ਸਰਣਵਸੇਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਾਲਚਣ੍ਡੋ ਵਿਯ ਹਤ੍ਥਕਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਿਯ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਿਯ ਚ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ। **ਓਪਪਾਤਿਕੋ ਓਪਪਾਤਿਕੰ ਸਾਰੇਤੀ**ਤਿ ਪਠਮੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਸਾਰੇਤਿ। **ਸਹਪੰਸੁਕੀਲ਼ਿਕਾ**ਤਿ ਏਤੇਨ ਨੇਸੰ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਕਤਪਰਿਚਯਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਮਾਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਲਾਯ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੰ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁੰ। **ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਾਲਾਯ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਵਾ ਪਠਮਤਰੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਤੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੨. ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਾਨਿ। **ਠਾਨੇਹੀ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਸੋਚੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਚਿਭਾਵੋ। **ਸੰਵਸਮਾਨੋ**ਤਿ ਏਕਤੋ ਵਸਮਾਨੋ। **ਨ ਸਨ੍ਤਤਕਾਰੀ**ਤਿ ਨ ਸਤਤਕਾਰੀ। **ਨ ਸਨ੍ਤਤਵੁਤ੍ਤਿ ਸੀਲੇਸੂ**ਤਿ ਸਤਤੰ ਸਬ੍ਬਕਾਲੰ ਸੀਲਜੀਵਿਤੰ ਨ ਜੀਵਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੰਵੋਹਾਰਮਾਨੋ**ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋ। **ਏਕੇਨ ਏਕੋ ਵੋਹਰਤੀ**ਤਿ ਏਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ। **ਵੋਕ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਓਕ੍ਕਮਤਿ। **ਪੁਰਿਮਵੋਹਾਰਾ ਪਚ੍ਛਿਮਵੋਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਮਕਥਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਕਥੰ, ਪੁਰਿਮਕਥਾਯ ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਕਥਾ, ਪਚ੍ਛਿਮਕਥਾਯ ਚ ਪੁਰਿਮਕਥਾ ਨ ਸਮੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਞਾਤਿਬ੍ਯਸਨੇਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਞਾਤੀਨੰ ਬ੍ਯਸਨੰ ਞਾਤਿਬ੍ਯਸਨੰ, ਞਾਤਿਵਿਨਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਰੋਗਬ੍ਯਸਨੇ** ਪਨ ਰੋਗੋਯੇਵ ਆਰੋਗ੍ਯਵਿਨਾਸਨਤੋ ਬ੍ਯਸਨੰ ਰੋਗਬ੍ਯਸਨੰ। **ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ। **ਲਾਭੋ ਚਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਲਾਭੋ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਏਕੰ ਅਲਾਭੋਤਿ ਏਵੰ ਨਯੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸਾਕਚ੍ਛਾਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਨਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਸਾਕਚ੍ਛੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਯਥਾ**ਤਿ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ । **ਉਮ੍ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਹੁਮ੍ਮਗ੍ਗੋ। **ਅਭਿਨੀਹਾਰੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਹਾਭਿਸਙ੍ਖਰਣਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਨੀਹਾਰੋ। **ਸਮੁਦਾਹਾਰੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਨੰ। **ਸਨ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਸਨ੍ਤਤਾਯ ਸਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਕਥੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਣੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਪ੍ਪਕੰ। **ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਤਕ੍ਕੇਨ ਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨ ਗਹੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਨ ਕਥੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਪੁਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਣ੍ਹੰ। **ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਕੰ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੩. ਭਦ੍ਦਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੩. ਤਤਿਯੇ **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਮਾ ਅਨੁਸ੍ਸਵੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਨੁਸ੍ਸਵਵਚਨੇਨ ਮਮ ਕਥੰ ਮਾ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸਾਰਮ੍ਭੋ**ਤਿ ਕਰਣੁਤ੍ਤਰਿਯਲਕ੍ਖਣੋ ਸਾਰਮ੍ਭੋ। **ਅਲੋਭਾਦਯੋ** ਲੋਭਾਦਿਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਕੁਸਲਧਮ੍ਮੂਪਸਮ੍ਪਦਾਯਾ**ਤਿ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨੰ ਸਮ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਾਯ, ਪਟਿਲਾਭਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਇਮੇ ਚੇਪਿ, ਭਦ੍ਦਿਯ, ਮਹਾਸਾਲਾ**ਤਿ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤੇ ਸਾਲਰੁਕ੍ਖੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਚ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇਵ। ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਨ ਦੇਸਨੰ ਵਿਨਿਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੇ ਭਦ੍ਦਿਯੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਜਾਤੋਤਿ।

੪. ਸਾਮੁਗਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਾਮੁਗਿਯਾ**ਤਿ ਸਾਮੁਗਨਿਗਮਵਾਸਿਨੋ। **ਬ੍ਯਗ੍ਘਪਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਤੇ ਆਲਪਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਕੋਲਨਗਰਸ੍ਸ ਹਿ ਕੋਲਰੁਕ੍ਖੇ ਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਤਤ੍ਤਾ ਕੋਲਨਗਰਨ੍ਤਿ ਚ ਬ੍ਯਗ੍ਘਪਥੇ ਮਾਪਿਤਤ੍ਤਾ ਬ੍ਯਗ੍ਘਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਚ ਦ੍ਵੇ ਨਾਮਾਨਿ। ਏਤੇਸਞ੍ਹ ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿੰਸੂਤਿ ਬ੍ਯਗ੍ਘਪਜ੍ਜਵਾਸਿਤਾਯ ਬ੍ਯਗ੍ਘਪਜ੍ਜਵਾਸਿਨੋ ਬ੍ਯਗ੍ਘਪਜ੍ਜਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਆਲਪਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਪਧਾਨਿਯਙ੍ਗਾਨੀ**ਤਿ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਅਤ੍ਥਾਯ ਪਧਾਨਿਯਙ੍ਗਾਨਿ ਪਦਹਿਤਬ੍ਬਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਾਨਿ, ਕੋਟ੍ਠਾਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੀਲਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਪਧਾਨਿਯਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲਪਰਿਸੋਧਨਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਸੀਲਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਪਰਿਪੂਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪਧਾਨਿਯਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਸੀਲਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਪਧਾਨਿਯਙ੍ਗੰ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮਿ । **ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮਤਾਛਨ੍ਦੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਤਿੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੀਰਿਯਪਗ੍ਗਹਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਰਜਨੀਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਰਾਜੇਤੀ**ਤਿ ਰਾਗਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਯਥਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ, ਏਵੰ ਕਰੋਤਿ। **ਵਿਮੋਚਨੀਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਮੋਚੇਤੀ**ਤਿ ਯੇਹਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਮੋਚੇਤਬ੍ਬੰ, ਤੇਸੁ ਯਥਾ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵੰ ਕਰੋਤਿ। **ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਵਿਰਾਜੇਤਿ ਨਾਮ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਵਿਰਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿੰ ਫੁਸਤੀ**ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿੰ ਞਾਣਫਸ੍ਸੇਨ ਫੁਸਤੀਤਿ।

੫. ਵਪ੍ਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਵਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚੂਲ਼ਪਿਤਾ ਸਕ੍ਯਰਾਜਾ। **ਨਿਗਣ੍ਠਸਾਵਕੋ**ਤਿ ਵੇਸਾਲਿਯੰ ਸੀਹਸੇਨਾਪਤਿ ਵਿਯ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦਾਯੰ ਉਪਾਲਿਗਹਪਤਿ ਵਿਯ ਚ ਨਿਗਣ੍ਠਸ੍ਸ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ। **ਕਾਯੇਨ ਸੰਵੁਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਸੰਵੁਤਤ੍ਤਾ ਪਿਹਿਤਤ੍ਤਾ ਕਾਯੇਨ ਸੰਵੁਤੋ ਨਾਮ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਿਰਾਗਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਖਯਵਿਰਾਗੇਨ। **ਵਿਜ੍ਜੁਪ੍ਪਾਦਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾਯ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ। **ਤੰ ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਕਾਰਣੰ। **ਅਵਿਪਕ੍ਕਵਿਪਾਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਲਦ੍ਧਵਿਪਾਕਵਾਰੰ। **ਤਤੋਨਿਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੰਹੇਤੁ

ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ। **ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਿਯਾ ਆਸਵਾ ਅਸ੍ਸਵੇਯਜੁ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ ਕਿਲੇਸਾ ਅਸ੍ਸਵੇਯਜੁਂ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯਜੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ। **ਕਾਯਸਮਾਰਮ੍ਭਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯੇਨ। **ਆਸਵਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਾ। **ਵਿਘਾਤਪਰਿਲ਼ਾਹਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਵਿਘਾਤੋ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਂ। **ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ**ਤਿ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕੋ ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ। **ਫੁਸ੍ਸ ਫੁਸ੍ਸ ਬਜਨ੍ਤੀਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਞਾਣਵਜ੍ਝਂ ਕਮ੍ਮਂ ਞਾਣਫਸ੍ਸੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਖਯਂ ਗਮੇਤਿ, ਵਿਪਾਕਵਜ੍ਝਂ ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਪਾਕਫਸ੍ਸੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਖਯਂ ਗਮੇਤਿ। **ਨਿਜ੍ਜਰਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਜੀਰਣਕਪਟਿਪਦਾ। ਸੇਸਵਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਧ ਠਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਖੀਣਾਸਵੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਤ੍ਥਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ।

ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਸਤਤਵਿਹਾਰੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਤਤਵਿਹਾਰਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਵਿਹਾਰਾ ਨਿਬਦ੍ਧਵਿਹਾਰਾ। **ਨੇਵ ਸੁਮਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਰਾਗਵਸੇਨ ਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਹੋਤਿ। **ਨ ਦੁਮ੍ਮਨੋ**ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਪਟਿਘਵਸੇਨ ਨ ਦੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਹੋਤਿ। **ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਯ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰਲਕ੍ਖਣਾਯ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਤੇਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ।

ਕਾਯਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕਨ੍ਤਿ ਕਾਯਨ੍ਤਿਕਂ ਕਾਯਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ, ਯਾਵ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਕਾਯੋ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਾਵ ਪਵਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਵੇਦਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜੀਵਿਤਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਿਕਂ ਜੀਵਿਤਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ, ਯਾਵ ਜੀਵਿਤਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਾਵ ਪਵਤ੍ਤਂ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਵੇਦਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਵੇਦਨਾ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਵੇਦਨਾ ਪਠਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਸਾ ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਵਤ੍ਥੁਰੂਪਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਪਵਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਪਠਮਵਯੇ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਰਜ੍ਜਨਦੁਸ੍ਸਨਮੁਯ੍ਹਨਵਸੇਨ ਅਧਿਮਤ੍ਤਾ ਬਲਵਤੀ ਹੋਤਿ, ਪਣ੍ਣਾਸਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਹਾਯਮਾਨਾ, ਅਸੀਤਿਨਵੁਤਿਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਮਨ੍ਦਾ ਹੋਤਿ। ਤਦਾ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ‘‘ਚਿਰਰਤ੍ਤਂ ਏਕਤੋ ਨਿਸੀਦਿਮ੍ਹਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇਪਿ ਨ ਜਾਨਾਮਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਧਿਮਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਸੁਗਨ੍ਧਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਵਾ ਸਾਦੁਅਸਾਦੁਂ ਵਾ ਥਦ੍ਧਮੁਦੁਕਂ ਵਾਤਿ ਨ ਜਾਨਾਮਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਨੇਸਂ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਵੇਦਨਾ ਭਗ੍ਗਾ ਹੋਤਿ, ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਸਾਪਿ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪਰਿਹਾਯਮਾਨਾ ਮਰਣਸਮਯੇ ਹਦਯਕੋਟਿਂਯੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਯਾਵ ਪਨੇਸਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਾਵ ਸਤ੍ਤੋ ਜੀਵਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਦਾ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਦਾ ‘‘ਮਤੋ ਨਿਰੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸ੍ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ ਵਾਪਿਯਾ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਯਥਾ ਹਿ ਪੁਰਿਸੋ ਪਞ੍ਚਉਦਕਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾਪਿਂ ਕਰੇਯਜ। ਪਠਮਂ ਦੇਵੇ ਵੁਟ੍ਠੇ ਪਞ੍ਚਹਿ ਉਦਕਮਗ੍ਗੇਹਿ ਉਦਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਾਪਿਯਂ ਆਵਾਟੇ ਪੂਰੇਯਜ। ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਉਦਕਮਗ੍ਗੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਾਵੁਤਡ੍ਢਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਓਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜ ਤਤੋ ਤਤੋ ਵਿਸ੍ਸਨ੍ਦਮਾਨਂ। ਅਥ ਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬੇ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਉਦਕਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ, ਸਸ੍ਸਪਾਕਕਾਲੇ ਉਦਕਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਉਦਕਂ ਪਰਿਹੀਨਂ, ‘‘ਮਚ੍ਛੇ ਗਣ੍ਹਾਮਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯਜ। ਤਤੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨ ਆਵਾਟੇਸੁਯੇਵ ਉਦਕਂ ਸਣ੍ਠਹੇਯ। ਯਾਵ ਪਨ ਤਂ ਆਵਾਟੇਸੁ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਮਹਾਵਾਪਿਯਂ ਉਦਕਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਦਾ ‘‘ਵਾਪਿਯਂ ਉਦਕਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਠਮਂ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਉਦਕੇ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇ ਆਵਾਟਾਨਂ ਪੂਰਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ਹਿ ਪਠਮਮੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਵੇਦਨਾਯ ਵਤ੍ਥੁਰੂਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਕਾਲੋ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚਮਗ੍ਗਾਨਂ ਪੂਰਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ਪਵਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਵੇਦਨਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਗਾਵੁਤਡ੍ਢਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣਂ ਵਿਯ ਪਠਮਵਯੇ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਰਜ੍ਜਨਾਦਿਵਸੇਨ ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਮਤ੍ਤਬਲਵਭਾਵੋ, ਯਾਵ ਵਾਪਿਤੋ ਉਦਕਂ ਨ ਨਿਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਾਵ ਪੂਰਾਯ ਵਾਪਿਯਾ ਠਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਸਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਤਸ੍ਸ ਠਿਤਕਾਲੋ, ਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬੇਸੁ ਵਿਵਟੇਸੁ ਕਮ੍ਮੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਉਦਕਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ

ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਨਿ, ਉਦਕੇ ਭਟ੍ਠੇ ਉਦਕਮਗ੍ਗੇਸੁ ਪਰਿਤ੍ਤਉਦਕਸ੍ਸ ਠਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਸੀਤਿਨਵੁਤਿਕਾਲੇ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਵੇਦਨਾਯ ਮਨ੍ਦਕਾਲੋ, ਆਵਾਟੇਸੁਯੇਵ ਉਦਕਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਕੋਟਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਵੇਦਨਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਕਾਲੋ, ਆਵਾਟੇਸੁ ਪਰਿਤ੍ਤੇਪਿ ਉਦਕੇ ਸਤਿ ''ਵਾਪਿਯਂ ਉਦਕਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਕਾਲੋ ਵਿਯ ਯਾਵ ਸਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਾਵ ''ਸਤ੍ਤੋ ਜੀਵਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਆਵਾਟੇਸੁ ਉਦਕੇ ਛਿਨ੍ਨੇ ''ਨਤ੍ਥਿ ਵਾਪਿਯਂ ਉਦਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਂ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਵੇਦਨਾਯ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਸਤ੍ਤੋ ਮਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਮਂ ਵੇਦਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਜੀਵਿਤਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਿਯਮਾਨੋ''ਤਿ।

ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾਤਿ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦੇਨ। **ਉਦ੍ਧਂ ਜੀਵਿਤਪਰਿਯਾਦਾਨਾ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਤੋ ਉਦ੍ਧਂ। **ਇਧੇਵਾ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਪਰਤੋ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ। **ਸੀਤੀ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਿਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਨਦਰਥਰਹਿਤਾਨਿ ਸੀਤਾਨਿ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਧਮ੍ਮਾਨਿ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਥੂਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚਾਤਿ ਰੁਕ੍ਖਂ ਪਟਿਚ੍ਚ। **ਕੁਦ੍ਦਾਲਪਿਟਕਂ ਆਦਾਯਾ**ਤਿ ਕੁਦ੍ਦਾਲਞ੍ਚ ਖਣਿਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੇਸਨਾ ਪਨ ਕੁਦ੍ਦਾਲਵਸੇਨੇਵ ਕਤਾ। **ਮੂਲੇ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਮੂਲਮ੍ਹਿ ਕੁਦ੍ਦਾਲੇਨ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ। **ਪਲਿਖਣੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਖਣਿਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਖਣੇਯ੍ਯ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਹਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਰੁਕ੍ਖਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਛਾਯਾ ਵਿਯ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਛਾਯਂ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ, ਕੁਦ੍ਦਾਲੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾ, ਪਿਟਕਂ ਵਿਯ ਸਮਾਧਿ, ਖਣਿਤ੍ਤਿ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਖਣਿਤ੍ਤਿਯਾ ਮੂਲਾਨਂ ਪਲਿਖਣਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਛੇਦਨਕਾਲੋ, ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਂ ਕਰਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲੋ, ਫਾਲਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਆਯਤਨਵਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲੋ, ਸਕਲੀਕਰਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ਧਾਤੁਵਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲੋ, ਵਾਤਾਤਪੇਨ ਵਿਸੋਸਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸ੍ਸ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਕਰਣਕਾਲੋ, ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਡਹਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਞਾਣੇਨ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਡਹਨਕਾਲੋ, ਮਸਿਕਰਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕ-ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਕਾਲੋ, ਮਹਾਵਾਤੇ ਓਫੁਨਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਨਦੀਸੋਤੇ ਪਵਾਹਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਚ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਨਿਰੋਧੋ, ਓਫੁਨਨਪ੍ਪਵਾਹਨੇਹਿ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਭਾਵੂਪਗਮੋ ਵਿਯ ਪੁਨਬ੍ਭਵੇ ਵਿਪਾਕਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਨ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚਾਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਿ ਦੇਸਨਂ ਵਿਨਿਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਅਵੋਚ। ਤਤ੍ਥ **ਉਦਯਤ੍ਥਿਕੋ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਅਤ੍ਥਿਕੋ। **ਅਸ੍ਸਪਣਿਯਂ ਪੋਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਪੋਤਸਤਾਨਿ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪੋਸੇਯ੍ਯ। ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਸਤਮਤ੍ਤਂ ਉਪਕਰਣਂ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਵਸੇਨ ਪੋਸਾਵਨਿਕਂਯੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇ ਅਸ੍ਸਾ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਰੋਗਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਏਵਮਾਹ। **ਉਦਯਞ੍ਚੇਵ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਞ੍ਚ ਗੇਹਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਮੂਲਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਲਭੇਯ੍ਯ। **ਪਯਿਰੁਪਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂ। **ਸ੍ਵਾਹਂ ਉਦਯਞ੍ਚੇਵ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਿ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਅਹਂ ਨੇਵ ਉਦਯਂ ਨ ਗੇਹਤੋ ਦਿਨ੍ਨਧਨਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਿਂ, ਪਣਿਯਅਸ੍ਸਜਗ੍ਗਨਕੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋਸ੍ਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

੬. ਸਾਲ਼੍ਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਦ੍ਵਯੇਨਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ। **ਓਘਸ੍ਸ ਨਿਤ੍ਥਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਰੋਘਨਿਤ੍ਥਰਣਂ। **ਤਪੋਜਿਗੁਚ੍ਛਾਹੇਤੂ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਕਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਤਪੇਨ ਪਾਪਜਿਗੁਚ੍ਛਨਹੇਤੁ । **ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਸਾਮਞ੍ਞ**ਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸਂ। **ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕਚੇਤਸਿਕਸੀਲਾਨਂ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਦੇਨ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਦਸ੍ਸਨਾਯ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਾਯ, ਅਰਹਤ੍ਤਞਾਣਫਸ੍ਸੇਨ ਫੁਸਿਤੁਂ ਅਭਬ੍ਬਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਾਲਲਟ੍ਠਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਲਰੁਕ੍ਖਂ। **ਨਵ**ਨ੍ਤਿ ਤਰੁਣਂ।

ਅਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਕਜਾਤਨ੍ਤਿ ‘‘ਭਵੇਯ੍ਯ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਅਜਨੇਤਬ੍ਬਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੋ। **ਲੇਖਣਿਯਾ ਲਿਖੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਵਲੇਖਨਮਤ੍ਤਕੇਨ ਅਵਲਿਖੇਯ੍ਯ। **ਧੋਵੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਘੰਸੇਯ੍ਯ। **ਅਨ੍ਤੋ ਅਵਿਸੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਸੁਦ੍ਧਾ ਅਪਨੀਤਸਾਰਾ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦੰ ਓਪਮ੍ਮਸੰਸਨ੍ਦਨੰ – ਸਾਲਲਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਹਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਨਦੀਸੋਤੰ ਵਿਯ ਸੰਸਾਰਸੋਤੰ, ਪਾਰੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਪੁਰਿਸੋ, ਸਾਲਲਟ੍ਠਿਯਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਤਪਚਰਣੰ ਗਾਲ੍ਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਕਾਲੋ, ਅਨ੍ਤੋ ਅਸੁਦ੍ਧਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸੀਲਾਨੰ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਲੋ, ਸਾਲਲਟ੍ਠਿਯਾ ਸੰਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਧੋਗਮਨੰ ਵਿਯ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਸ੍ਸ ਸੰਸਾਰਸੋਤੇ ਸੰਸੀਦਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਫਿਯਾਰਿਤ੍ਤੰ ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯਾਤਿ ਫਿਯਞ੍ਚ ਅਰਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਯੋਜੇਯ੍ਯ। **ਏਵਮੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਇਦੰ ਓਪਮ੍ਮਸੰਸਨ੍ਦਨੰ – ਸਾਲਲਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਨਦੀਸੋਤੰ ਵਿਯ ਸੰਸਾਰਸੋਤੰ, ਪਾਰੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸੰਵਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਕਾਲੋ, ਅਨ੍ਤੋ ਸੁਵਿਸੋਧਿਤਭਾਵੋ ਵਿਯ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਭਾਵੋ, ਫਿਯਾਰਿਤ੍ਤਬਨ੍ਧਨੰ ਵਿਯ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯਕਰਣੰ, ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਪਾਰਿਮਤੀਰਗਮਨੰ ਵਿਯ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸੀਲੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਧਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਮਨੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਕਣ੍ਡਚਿਤ੍ਰਕਾਨੀਤਿ ਸਰਲਟ੍ਠਿਸਰਰਜ੍ਜੁਸਰਪਾਸਾਦਸਰਸਾਣਿਸਰਪੋਕ੍ਖਰਣਿਸਰਪਦੁਮਾਨੀਤਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਕਣ੍ਡੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਚਿਤ੍ਰਾਨਿ। **ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹੀ**ਤਿ ਸੋ ਏਵੰ ਬਹੂਨਿ ਕਣ੍ਡਚਿਤ੍ਰਕਾਨਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਰਾਜਾਰਹੋ ਹੋਤਿ, ਤੀਹਿਯੇਵ ਪਨ ਠਾਨੇਹਿ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਮਾਧਿਨਾ ਚ ਫਲਸਮਾਧਿਨਾ ਚ ਸਮਾਹਿਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਇਦੰ ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਸਚ੍ਚੇਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਅਯੰ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਅਵਿਰਾਧਿਤੰ ਵਿਜ੍ਝਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਪਦਾਲੇਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਪਦਾਲੇਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਦਾਲਿਤੋ , ਇਧ ਪਨ ਪਦਾਲਿਤੰ ਉਪਾਦਾਯ ਪਦਾਲੇਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

੭. ਮਲ੍ਲਿਕਾਦੇਵੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਦੇਵੀ**ਤਿ ਪਸੇਨਦਿਰਞ੍ਞੋ ਦੇਵੀ। **ਯੇਨ ਮਿਧੇਕਚ੍ਚੋ ਮਾਤੁਗਾਮੋ**ਤਿ ਯੇਨ ਇਧੇਕਚ੍ਚਾ ਇਤ੍ਥੀ। **ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਬੀਭਚ੍ਛਵਣ੍ਣਾ। **ਦੁਰੂਪਾ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸਣ੍ਠਿਤਾ। **ਸੁਪਾਪਿਕਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਾਪਿਕਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਲਾਮਿਕਾ। **ਦਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ। **ਦਲਿਦ੍ਦਾ**ਤਿ ਧਨਦਲਿਦ੍ਦਾ। **ਅਪ੍ਪਸ੍ਸਕਾ**ਤਿ ਸਕੇਨ ਧਨੇਨ ਰਹਿਤਾ। **ਅਪ੍ਪਭੋਗਾ**ਤਿ ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗਭਣ੍ਡਕਰਹਿਤਾ। **ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਪਰਿਵਾਰਾ। **ਅਡ੍ਢਾ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਰਾ। **ਮਹਦ੍ਧਨਾ**ਤਿ ਵਲਞ੍ਜਨਕਧਨੇਨ ਮਹਦ੍ਧਨਾ। **ਮਹਾਭੋਗਾ**ਤਿ ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗਭਣ੍ਡਭੋਗੇਨ ਮਹਾਭੋਗਾ। **ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰਾ। **ਅਭਿਰੂਪਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਰੂਪਾ। **ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ**ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਯੁਤ੍ਤਾ। **ਪਾਸਾਦਿਕਾ**ਤਿ ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਪਾਸਾਦਿਕਾ। **ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯਾ**ਤਿ ਵਣ੍ਣੇਨ ਚੇਵ ਸਰੀਰਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਚ।

ਅਭਿਸਜ੍ਜਤੀਤਿ ਲਗ੍ਗਤਿ। **ਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪਕਤਿੰ ਪਜਹਤਿ। **ਪਤਿਤ੍ਥੀਯਤੀ**ਤਿ ਕੋਧਵਸੇਨ ਥਿਨਭਾਵੰ ਥਦ੍ਧਭਾਵੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਨ ਦਾਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨ ਦਾਯਿਕਾ ਹੋਤਿ। **ਸੇਯ੍ਯਾਵਸਥਪਦੀਪੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਮਞ੍ਚਪਲ੍ਲਙ੍ਕਾਦਿਸਯਨੰ। **ਆਵਸਥੋ**ਤਿ ਆਵਸਥਾਗਾਰੰ। **ਪਦੀਪੇਯ੍ਯੰ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਟ੍ਟਿਤੇਲਾਦਿਪਦੀਪੂਪਕਰਣੰ। ਇਸ੍ਸਾਮਨਿਕਾਤਿ ਇਸ੍ਸਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ । **ਕੋਧਨਾ ਅਹੋਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਧਮਨਾ ਅਹੋਸਿੰ। **ਅਨਿਸ੍ਸਾਮਨਿਕਾ ਅਹੋਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਸ੍ਸਾਵਿਰਹਿਤਚਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿੰ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੮. ਅਤ੍ਤਨ੍ਤਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੮. ਅਟ੍ਠਮੇ ਅਤ੍ਤਨ੍ਤਪਾਦੀਸੁ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਤਪਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਪੇਤੀਤਿ **ਅਤ੍ਤਨ੍ਤਪੋ**। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਤਾਪਨਾਨੁਯੋਗਂ **ਅਤ੍ਤਪਰਿਤਾਪਨਾਨੁਯੋਗਂ**। ਪਰਂ ਤਪਤੀਤਿ **ਪਰਨ੍ਤਪੋ**। ਪਰੇਸਂ ਪਰਿਤਾਪਨਾਨੁਯੋਗਂ **ਪਰਪਰਿਤਾਪਨਾਨੁਯੋਗਂ। ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ। **ਨਿਚ੍ਛਾਤੋ**ਤਿ ਛਾਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਣ੍ਹਾ, ਸਾ ਅਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਨਿਚ੍ਛਾਤੋ। ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬੁਤਤ੍ਤਾ **ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**। ਅਨ੍ਤੋ ਤਾਪਨਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਭਾਵਾ ਸੀਤਲੋ ਜਾਤੋਤਿ **ਸੀਤੀਭੂਤੋ**। ਝਾਨਮਗ੍ਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਾਨਿ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤੀਤਿ **ਸੁਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਭੂਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ।

ਅਚੇਲਕੋਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। **ਓਰਬ੍ਭਿਕਾ**ਦੀਸੁ ਉਰਬ੍ਭਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਲ਼ਕਾ, ਉਰਬ੍ਭੇ ਹਨਤੀਤਿ **ਓਰਬ੍ਭਿਕੋ। ਸੂਕਰਿਕਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਲੁਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਦਾਰੁਣੋ ਕਕ੍ਖਲ਼ੋ। **ਮਚ੍ਛਘਾਤਕੋ**ਤਿ ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧੋ ਕੇਵਟ੍ਟੋ। **ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਿਕੋ**ਤਿ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਗੋਪਕੋ। **ਕੁਰੂਰਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਦਾਰੁਣਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ।

ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤੋਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾਭਿਸੇਕੇਨ ਮੁਦ੍ਧਨਿ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ। **ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਨਗਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਗਰਤੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ। **ਸਨ੍ਥਾਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਞ੍ਞਸਾਲਂ। **ਖਰਾਜਿਨਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਖੁਰਂ ਅਜਿਨਚਮ੍ਮਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ। **ਸਪ੍ਪਿਤੇਲੇਨਾ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਨਾ ਚੇਵ ਤੇਲੇਨ ਚ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਹਿ ਸਪ੍ਪਿਂ ਅਵਸੇਸੋ ਯੋ ਕੋਚਿ ਸ੍ਨੇਹੋ ਤੇਲਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਕਣ੍ਡੁਵਮਾਨੋ**ਤਿ ਨਖਾਨਂ ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਕਣ੍ਡੁਵਿਤਬ੍ਬਕਾਲੇ ਤੇਨ ਕਣ੍ਡੁਵਮਾਨੋ। **ਅਨਨ੍ਤਰਹਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਸਨ੍ਥਤਾਯ। **ਸਰੂਪਵਚ੍ਛਾਯਾ**ਤਿ ਸਦਿਸਵਚ੍ਛਾਯ। ਸਚੇ ਗਾਵੀ ਸੇਤਾ ਹੋਤਿ, ਵਚ੍ਛੋਪਿ ਸੇਤਕੋਵ। ਸਚੇ ਕਪਿਲਾ ਵਾ ਰਤ੍ਤਾ ਵਾ, ਵਚ੍ਛਕੋਪਿ ਤਾਦਿਸੋਵਾਤਿ ਏਵਂ ਸਰੂਪਵਚ੍ਛਾਯ। **ਸੋ ਏਵਮਾਹਾ**ਤਿ ਸੋ ਰਾਜਾ ਏਵਂ ਵਦੇਤਿ। **ਵਚ੍ਛਤਰਾ**ਤਿ ਤਰੁਣਵਚ੍ਛਕਭਾਵਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਬਲਵਵਚ੍ਛਾ। **ਵਚ੍ਛਤਰੀਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਬਰਿਹਿਸਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਚੇਵ ਯਞ੍ਞਭੂਮਿਯਂ ਅਤ੍ਥਰਣਤ੍ਥਾਯ ਚ।

ਚਤੁਤ੍ਥਪੁਗ੍ਗਲਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਤਥਾਗਤੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। **ਤਂ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਸਮ੍ਪਦਂ ਧਮ੍ਮਂ। **ਸੁਣਾਤਿ, ਗਹਪਤਿ,** ਵਾਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਪਠਮਂ ਗਹਪਤਿਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ? ਨਿਹਤਮਾਨਤ੍ਤਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਚ। ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਹਿ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਜਾਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਮਨ੍ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਹੀਨਜਚ੍ਚਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਜਾਤਿਤਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਗਹਪਤਿਦਾਰਕਾ ਪਨ ਕਚ੍ਛੇਹਿ ਸੇਦਂ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੇਹਿ ਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਲੋਣਂ ਪੁਪ੍ਫਮਾਨਾਯ ਭੂਮਿਂ ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਮਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਨਿਹਤਮਾਨਦਪ੍ਪਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮਾਨਂ ਵਾ ਦਪ੍ਪਂ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯਥਾਬਲਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ। ਇਤਰੇਹਿ ਚ ਕੁਲੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਨ ਬਹੁਕਾ, ਗਹਪਤਿਕਾਵ ਬਹੁਕਾ। ਇਤਿ ਨਿਹਤਮਾਨਤ੍ਤਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਚ ਪਠਮਂ ਗਹਪਤਿਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਵਾਤਿ ਇਤਰੇਸਂ ਵਾ ਕੁਲਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ। **ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੋ**ਤਿ ਪਤਿਜਾਤੋ। **ਤਥਾਗਤੇ ਸਦ੍ਧਂ ਪਟਿਲਭਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਾਮਿਮ੍ਹਿ ਤਥਾਗਤੇ ‘‘ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਤ ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਸਦ੍ਧਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। **ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ। **ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਘਰਾਵਾਸੋ**ਤਿ ਸਚੇਪਿ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥੇ ਘਰੇ ਯੋਜਨਸਤਨ੍ਤਰੇਪਿ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਜਾਯਮ੍ਪਤਿਕਾ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਨੇਸਂ ਸਕਿਞ੍ਚਨਸਪਲਿਬੋਧਟ੍ਠੇਨ ਘਰਾਵਾਸੋ ਸਮ੍ਬਾਧੋਵ। **ਰਜਾਪਥੋ**ਤਿ ਰਾਗਰਜਾਦੀਨਂ ਉਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਆਗਮਨਪਥੋਤਿਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਲਗ੍ਗਨਟ੍ਠੇਨ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ ਵਿਯਾਤਿ **ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ**। ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਹਿ ਕੂਟਾਗਾਰਰਤਨਪਾਸਾਦਦੇਵਵਿਮਾਨਾਦੀਸੁ ਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨੇਸੁ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਸੁ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਨੇਵ ਲਗ੍ਗਤਿ ਨ ਸਜ੍ਜਤਿ ਨ ਬਜ੍ਝਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ’’ਤਿ। ਅਪਿਚ **ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਘਰਾਵਾਸੋ** ਕੁਸਲਕਿਰਿਯਾਯ ਯਥਾਸੁਖਂ ਓਕਾਸਾਭਾਵਤੋ, **ਰਜਾਪਥੋ** ਅਸਂਵੁਤਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਯ ਰਜਾਨਂ, ਕਿਲੇਸਰਜਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਟ੍ਠਾਨਤੋ। **ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ** ਕੁਸਲਕਿਰਿਯਾਯ ਯਥਾਸੁਖਂ ਓਕਾਸਸਬ੍ਭਾਵਤੋ।

ਨਯਿਦੰ ਸੁਕਰੰ…ਪੇ॰… ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯੰ ਸਙ੍ਖੇਪਕਥਾ – ਯਦੇਤੰ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਏਕਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸੰ ਅਖਣ੍ਡੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਰਿਮਕਚਿਤ੍ਤੰ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬਤਾਯ **ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ,** ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਚ ਕਿਲੇਸਮਲੇਨ ਅਮਲਿਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਰਿਮਕਚਿਤ੍ਤੰ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬਤਾਯ **ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ, ਸਙ੍ਖਲਿਖਿਤੰ** ਲਿਖਿਤਸਙ੍ਖਸਦਿਸੰ ਧੋਤਸਙ੍ਖਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗੰ ਚਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਦੰ ਨ ਸੁਕਰੰ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ…ਪੇ॰… ਚਰਿਤੁੰ। ਯਂਨੂਨਾਹੰ ਕੇਸੇ ਚ ਮਸ੍ਸੁਞ੍ਚ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਸਾਯਰਸਪੀਤਤਾਯ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਨ੍ਤਾਨੰ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਅਗਾਰਸ੍ਸ ਹਿਤੰ ਕਸਿਵਣਿਜ੍ਜਾਦਿਕਮ੍ਮੰ ਅਗਾਰਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਨਗਾਰਿਯਾਤਿ ਞਾਤਬ੍ਬਾ, ਤੰ ਅਨਗਾਰਿਯੰ। **ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੰ।

ਅਪ੍ਪੰ ਵਾਤਿ ਸਹਸ੍ਸਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਅਪ੍ਪੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸਹਸ੍ਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾ। ਆਬਨ੍ਧਨਟ੍ਠੇਨ ਞਾਤਿਯੇਵ **ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟੋ**। ਸੋ ਵੀਸਤਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਪ੍ਪੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਵੀਸਤਿਯਾ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾ। **ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਸਮਾਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਧਿਸੀਲਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾ, ਤਞ੍ਚ, ਯਤ੍ਥ ਚੇਤੇ ਸਹ ਜੀਵਨ੍ਤਿ, ਏਕਜੀਵਿਕਾ ਸਭਾਗਵੁਤ੍ਤਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਭਗਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਙ੍ਖਾਤੰ ਸਾਜੀਵਞ੍ਚ ਤਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਨਭਾਵੇਨ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਸਮਾਪਨ੍ਨੋ। **ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖੰ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਸਾਜੀਵਞ੍ਚ ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਦੁਭਯੰ ਉਪਗਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੰ ਪਹਾਯਾਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। **ਇਮੇਸੰ ਭੇਦਾਯਾ**ਤਿ ਯੇਸੰ ਇਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸੁਤੰ, ਤੇਸੰ ਭੇਦਾਯ। **ਭਿਨ੍ਨਾਨੰ ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਤਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਵਾ ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਾਦੀਨੰ ਵਾ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਭਿਨ੍ਨਾਨੰ ਏਕਮੇਕੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਈਦਿਸੇ ਕੁਲੇ ਜਾਤਾਨੰ ਏਵੰ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨੰ ਇਦੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਨੰ ਕਤ੍ਤਾ। **ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਤਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਨਾਨੁਪ੍ਪਦਾਤਾ, ਦ੍ਵੇ ਜਨੇ ਸਮਗ੍ਗੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਏਵਰੂਪੇ ਕੁਲੇ ਜਾਤਾਨੰ ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨੰ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਮੇਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦਲ੍ਹੀਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮਗ੍ਗੋ ਆਰਾਮੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸਮਗ੍ਗਾਰਾਮੋ**। ਯਤ੍ਥ ਸਮਗ੍ਗਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਇਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮਗ੍ਗਰਾਮੋਤਿਪਿ ਪਾਲ਼ਿ, ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਗ੍ਗਰਤੋ**ਤਿ ਸਮਗ੍ਗੇਸੁ ਰਤੋ, ਤੇ ਪਹਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮਗ੍ਗੇ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਨਨ੍ਦਤੀਤਿ **ਸਮਗ੍ਗਨਨ੍ਦੀ। ਸਮਗ੍ਗਕਰਣਿੰ ਵਾਚੰ ਭਾਸਿਤਾ**ਤਿ ਯਾ ਵਾਚਾ ਸਤ੍ਤੇ ਸਮਗ੍ਗੇਯੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਤੰ ਸਾਮਗ੍ਗਿਗੁਣਪਰਿਦੀਪਿਕਮੇਵ ਵਾਚੰ ਭਾਸਤਿ, ਨ ਇਤਰਨ੍ਤਿ।

ਨੇਲਾਤਿ ਏਲੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦੋਸੋ, ਨਾਸ੍ਸਾ ਏਲਨ੍ਤਿ ਨੇਲਾ, ਨਿਦ੍ਦੋਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ''ਨੇਲਙ੍ਗੋ ਸੇਤਪਚ੍ਛਾਦੋ''ਤਿ (ਉਦਾ॰ ੬੫) ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨੇਲੰ ਵਿਯ। **ਕਣ੍ਣਸੁਖਾ**ਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮਧੁਰਤਾਯ ਕਣ੍ਣਾਨੰ ਸੁਖਾ, ਸੂਚਿਵਿਜ੍ਝਨੰ ਵਿਯ ਕਣ੍ਣਸੂਲੰ ਨ ਜਨੇਤਿ। ਅਤ੍ਥਮਧੁਰਤਾਯ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਕੋਪੰ ਅਜਨੇਤ੍ਵਾ ਪੇਮੰ ਜਨੇਤੀਤਿ **ਪੇਮਨੀਯਾ**। ਹਦਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਹਞ੍ਞਮਾਨਾ ਸੁਖੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਵਿਸਤੀਤਿ **ਹਦਯਙ੍ਗਮਾ** । ਗੁਣਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤਾਯ ਪੁਰੇ ਭਵਾਤਿ **ਪੋਰੀ**। ਪੁਰੇ ਸਂਵਡ੍ਢਨਾਰੀ ਵਿਯ ਸੁਕੁਮਾਰਾਤਿਪਿ **ਪੋਰੀ**। ਪੁਰਸ੍ਸ ਏਸਾਤਿਪਿ **ਪੋਰੀ,** ਨਗਰਵਾਸੀਨੰ ਕਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਹਿ ਯੁਤ੍ਤਕਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਿਤਿਮਤ੍ਤੰ ਪਿਤਾਤਿ, ਭਾਤਿਮਤ੍ਤੰ ਭਾਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪੀ ਕਥਾ ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਕਨ੍ਤਾ ਹੋਤੀਤਿ **ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤਾ**। ਕਨ੍ਤਭਾਵੇਨੇਵ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ ਮਨਾਪਾ ਚਿਤ੍ਤਵੁਡ੍ਢਿਕਰਾਤਿ **ਬਹੁਜਨਮਨਾਪਾ**।

ਕਾਲੇ ਵਦਤੀਤਿ **ਕਾਲਵਾਦੀ,** ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾਲੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਵਦਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭੂਤੰ ਤਚ੍ਛੰ ਸਭਾਵਮੇਵ ਵਦਤੀਤਿ **ਭੂਤਵਾਦੀ**। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਅਤ੍ਥਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਤੀਤਿ **ਅਤ੍ਥਵਾਦੀ**। ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਤੀਤਿ **ਧਮ੍ਮਵਾਦੀ**। ਸਂਵਰਵਿਨਯਪਹਾਨਵਿਨਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਤੀਤਿ **ਵਿਨਯਵਾਦੀ**। ਨਿਧਾਨੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਠਪਨੋਕਾਸੋ, ਨਿਧਾਨਮਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਨਿਧਾਨਵਤੀ**। ਹਦਯੇ ਨਿਧੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੰ ਵਾਚੰ ਭਾਸਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਲੇਨਾ**ਤਿ ਏਵਰੂਪਿੰ ਭਾਸਮਾਨੋਪਿ ਚ ''ਅਹੰ ਨਿਧਾਨਵਤਿੰ ਵਾਚੰ ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨ ਅਕਾਲੇਨ ਭਾਸਤਿ, ਯੁਤ੍ਤਕਾਲੰ ਪਨ ਅਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਵ ਭਾਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਪਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਉਪਮੰ, ਸਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਿਯਨ੍ਤਵਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ਯਥਾਸ੍ਸਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਵੰ ਭਾਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕੇਹਿਪਿ ਨਯੇਹਿ ਵਿਭਜਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਯਾਦਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਭਾਸਤਿ। ਯੰ ਵਾ ਸੋ

ਅਤ੍ਥਵਾਦੀ ਅਤ੍ਥੰ ਵਦਤਿ, ਤੇਨ ਅਤ੍ਥੇਨ ਸੰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਸੰਹਿਤੰ ਵਾਚੰ ਭਾਸਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਭਾਸਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭਾਤਿ ਮੂਲਬੀਜੰ ਖਨ੍ਧਬੀਜੰ ਫਲੁਬੀਜੰ ਅਗ੍ਗਬੀਜੰ ਬੀਜਬੀਜਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਸ੍ਸ ਬੀਜਗਾਮਸ੍ਸ ਚੇਵ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨੀਲਤਿਣਰੁਕ੍ਖਾਦਿਕਸ੍ਸ ਭੂਤਗਾਮਸ੍ਸ ਚ ਸਮਾਰਮ੍ਭਾ, ਛੇਦਨਭੇਦਨਪਚਨਾਦਿਭਾਵੇਨ ਵਿਕੋਪਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਕਭਤ੍ਤਿਕੋਤਿ ਪਾਤਰਾਸਭਤ੍ਤੰ ਸਾਯਮਾਸਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਭਤ੍ਤਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਪਾਤਰਾਸਭਤ੍ਤੰ ਅਨ੍ਤੋਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ, ਇਤਰੰ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਅਨ੍ਤੋਅਰੁਣੇਨ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਨ੍ਤੋਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋਪਿ ਏਕਭਤ੍ਤਿਕੋਵ ਹੋਤਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਏਕਭਤ੍ਤਿਕੋ’’ਤਿ। ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਭੋਜਨੰ ਰਤ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਉਪਰਤੋਤਿ **ਰਤ੍ਤੂਪਰਤੋ**। ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਯਾਵ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਾ ਭੋਜਨੰ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨੰ ਨਾਮ, ਤਤੋ ਵਿਰਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਰਤੋ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਾ**।

ਜਾਤਰੂਪਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣੰ। **ਰਜਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਹਾਪਣੋ ਲੋਹਮਾਸਕੋ ਜਤੁਮਾਸਕੋ ਦਾਰੁਮਾਸਕੋਤਿ ਯੇ ਵੋਹਾਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਉਭਯਸ੍ਸਾਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ, ਨੇਵ ਤੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ, ਨ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਸਾਦਿਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਮਕਧਞ੍ਞਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਤਿ ਸਾਲਿਵੀਹਿਯਵਗੋਧੂਮਕਙ੍ਗੁਵਰਕਕੁਦ੍ਰੂਸਕਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਵਿਧਸ੍ਸਪਿ ਆਮਕਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤੇਸੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮੇਵ, ਆਮਸਨਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਆਮਕਮੰਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਓਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਆਮਕਮੰਸਮਚ੍ਛਾਨੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨੋ ਆਮਸਨਨ੍ਤਿ।

ਇਤ੍ਥਿਕੁਮਾਰਿਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਗਤਾ, ਇਤਰਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਨਾਮ, ਤਾਸੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਆਮਸਨਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ। **ਦਾਸਿਦਾਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਾਸਿਦਾਸਵਸੇਨੇਵ ਤੇਸੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੰ ਦਮ੍ਮਿ, ਆਰਾਮਿਕੰ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਜੇਲ਼ਕਾ**ਦੀਸੁਪਿ **ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ**ਪਰਿਯੋਸਾਨੇਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਨਯੋ ਵਿਨਯਵਸੇਨ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ **ਖੇਤ੍ਤੰ** ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਿੰ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣੰ ਰੁਹਤਿ। **ਵਤ੍ਥੁ** ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਿੰ ਅਪਰਣ੍ਣੰ ਰੁਹਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਰੁਹਤਿ, ਤੰ ਖੇਤ੍ਤੰ। ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਅਕਤਭੂਮਿਭਾਗੋ ਵਤ੍ਥੁ। ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਸੀਸੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਵਾਪਿ-ਤਲ਼ਾਕਾਦੀਨਿਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨੇਵ।

ਦੂਤੇਯ੍ਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦੂਤਕਮ੍ਮੰ ਗਿਹੀਨੰ ਪਣ੍ਣੰ ਵਾ ਸਾਸਨੰ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨੰ। **ਪਹਿਣਗਮਨੰ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਘਰਾ ਘਰੰ ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਖੁਦ੍ਦਕਗਮਨੰ। **ਅਨੁਯੋਗੋ** ਨਾਮ ਤਦੁਭਯਕਰਣੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਦੂਤੇਯ੍ਯਪਹਿਣਗਮਨਾਨੰ ਅਨੁਯੋਗੋਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਾ**ਤਿ ਕਯਾ ਚ ਵਿਕ੍ਕਯਾ ਚ। **ਤੁਲਾਕੂਟਾ**ਦੀਸੁ **ਕੂਟ**ਨ੍ਤਿ ਵਞ੍ਚਨੰ। ਤਤ੍ਥ ਤੁਲਾਕੂਟੰ ਤਾਵ ਰੂਪਕੂਟੰ, ਅਙ੍ਗਕੂਟੰ, ਗਹਣਕੂਟੰ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕੂਟਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਰੂਪਕੂਟੰ** ਨਾਮ ਦ੍ਵੇ ਤੁਲਾ ਸਮਰੂਪਾ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਮਹਤਿਯਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਖੁਦ੍ਦਿਕਾਯ ਦੇਤਿ। **ਅਙ੍ਗਕੂਟੰ** ਨਾਮ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਹਤ੍ਥੇਨ ਤੁਲੰ ਅਕ੍ਕਮਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ। **ਗਹਣਕੂਟੰ** ਨਾਮ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਮੂਲੇ ਰਜ੍ਜੁੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ , ਦਦਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗੇ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕੂਟੰ** ਨਾਮ ਤੁਲੰ ਸੁਸਿਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਅਯਚੁਣ੍ਣੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਤੰ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਕਰੋਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਭਾਗੇ।

ਕੰਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿ, ਤਾਯ ਵਞ੍ਚਨੰ **ਕੰਸਕੂਟੰ**। ਕਥੰ? ਏਕੰ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾ ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਲੋਹਪਾਤਿਯੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾ ਕਰੋਤਿ। ਤਤੋ ਜਨਪਦੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਡ੍ਢਕੁਲੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਜਨਾਨਿ ਕਿਣਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਘੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਸਮਗ੍ਘਤਰੰ ਦਾਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਤੇਹਿ ‘‘ਕਥੰ ਇਮੇਸੰ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਵੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿੰ ਪਾਸਾਣੇ ਘੰਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਾਤਿਯੋ ਦਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਮਾਨਕੂਟੰ ਨਾਮ ਹਦਯਭੇਦ-ਸਿਖਾਭੇਦ-ਰਜ੍ਜੁਭੇਦਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧੰ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਹਦਯਭੇਦੋ** ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦਿਮਿਨਨਕਾਲੇ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾਛਿਦ੍ਦੇਨ ਮਾਨੇਨ ''ਸਣਿਕੰ ਆਸਿਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨੇ ਬਹੁੰ ਪਗ੍ਘਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਛਿਦ੍ਦੰ ਪਿਧਾਯ ਸੀਘੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। **ਸਿਖਾਭੇਦੋ** ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਮਿਨਨਕਾਲੇ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਸਣਿਕੰ ਸਿਖੰ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਵੇਗੇਨ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਿਖੰ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਦੇਤਿ। **ਰਜ੍ਜੁਭੇਦੋ** ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਮਿਨਨਕਾਲੇ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਲਞ੍ਜੰ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਹਿ ਖੇਤ੍ਤੰ ਅਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮਹਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਿਨਨ੍ਤਿ।

ਉਕ੍ਕੋਟਨਾਦੀਸੁ **ਉਕ੍ਕੋਟਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਿਕੇ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕੇ ਕਾਤੁੰ ਲਞ੍ਜਗ੍ਗਹਣੰ। **ਵਞ੍ਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਪਰੇਸੰ ਵਞ੍ਚਨੰ। ਤਤ੍ਰਿਦਮੇਕੰ ਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਲੁਦ੍ਦਕੋ ਮਿਗਞ੍ਚ ਮਿਗਪੋਤਕਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਮੇਕੋ ਧੁਤ੍ਤੋ ''ਕਿੰ ਭੋ ਮਿਗੋ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਕਿੰ ਮਿਗਪੋਤਕੋ''ਤਿ ਆਹ। ''ਮਿਗੋ ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣੇ, ਮਿਗਪੋਤਕੋ ਏਕ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਕੰ ਕਹਾਪਣੰ ਦਤ੍ਵਾ ਮਿਗਪੋਤਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੋਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ''ਨ ਮੇ ਭੋ ਮਿਗਪੋਤਕੇਨਤ੍ਥੋ, ਮਿਗੰ ਮੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇਨ ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣੇ ਦੇਹੀਤਿ। ਸੋ ਆਹ – ''ਨਨੁ ਤੇ ਭੋ ਮਯਾ ਪਠਮੰ ਏਕੋ ਕਹਾਪਣੋ ਦਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ? ਆਮ ਦਿਨ੍ਨੋਤਿ। ਇਮਮ੍ਪਿ ਮਿਗਪੋਤਕੰ ਗਣ੍ਹ, ਏਵੰ ਸੋ ਚ ਕਹਾਪਣੋ ਅਯਞ੍ਚ ਕਹਾਪਣਗ੍ਘਨਕੋ ਮਿਗਪੋਤਕੋ''ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਸੋ ''ਕਾਰਣੰ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਮਿਗਪੋਤਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਿਗੰ ਅਦਾਸੀਤਿ। **ਨਿਕਤੀ**ਤਿ ਯੋਗਵਸੇਨ ਵਾ ਮਾਯਾਵਸੇਨ ਵਾ ਅਪਾਮਙ੍ਗੰ ਪਾਮਙ੍ਗਨ੍ਤਿ, ਅਮਣਿੰ ਮਣਿਨ੍ਤਿ, ਅਸੁਵਣ੍ਣੰ ਸੁਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤਿਰੂਪਕੇਨ ਵਞ੍ਚਨੰ। **ਸਾਚਿਯੋਗੋ**ਤਿ ਕੁਟਿਲਯੋਗੋ। ਏਤੇਸੰਯੇਵ ਉਕ੍ਕੋਟਨਾਦੀਨਮੇਤੰ ਨਾਮੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਕ੍ਕੋਟਨਸਾਚਿਯੋਗੋ ਵਞ੍ਚਨਸਾਚਿਯੋਗੋ ਨਿਕਤਿਸਾਚਿਯੋਗੋਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਕੇਚਿ ਅਞ੍ਞੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨੰ ਸਾਚਿਯੋਗੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਪਨ ਵਞ੍ਚਨੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ।

ਛੇਦਨਾਦੀਸੁ **ਛੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਚ੍ਛੇਦਨਾਦਿ। **ਵਧੋ**ਤਿ ਮਾਰਣੰ। **ਬਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਰਜ੍ਜੁਬਨ੍ਧਨਾਦੀਹਿ ਬਨ੍ਧਨੰ। **ਵਿਪਰਾਮੋਸੋ**ਤਿ ਹਿਮਵਿਪਰਾਮੋਸੋ, ਗੁਮ੍ਬਵਿਪਰਾਮੋਸੋਤਿ ਦੁਵਿਧੋ। ਯੰ ਹਿਮਪਾਤਸਮਯੇ ਹਿਮੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਜਨੰ ਮੁਸਨ੍ਤਿ, ਅਯੰ ਹਿਮਵਿਪਰਾਮੋਸੋ। ਯੰ ਗੁਮ੍ਬਾਦੀਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਮੁਸਨ੍ਤਿ, ਅਯੰ ਗੁਮ੍ਬਵਿਪਰਾਮੋਸੋ। **ਆਲੋਪੋ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਨੰ ਵਿਲੋਪਕਰਣੰ। **ਸਹਸਾਕਾਰੋ**ਤਿ ਸਾਹਸਿਕਕਿਰਿਯਾ, ਗੇਹੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਉਰੇ ਸਤ੍ਥੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਚ੍ਛਿਤਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣੰ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਮਾ ਛੇਦਨ...ਪੇ॰... ਸਹਸਾਕਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ।

ਸੋ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤੀਤਿ ਸ੍ਵਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਦ੍ਵਾਦਸਵਿਧੇਨ ਇਤਰੀਤਰਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਦ੍ਵਾਦਸਵਿਧੇਨ ਇਤਰੀਤਰਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਟ੍ਠ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ – ਤੀਣਿ ਚੀਵਰਾਨਿ, ਪਤ੍ਤੋ, ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਚ੍ਛੇਦਨਵਾਸਿ, ਏਕਾ ਸੂਚਿ, ਕਾਯਬਨ੍ਧਨੰ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਨ੍ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ –

''ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤੋ ਚ, ਵਾਸਿ ਸੂਚਿ ਚ ਬਨ੍ਧਨੰ।
ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੇਨ ਅਟ੍ਠੇਤੇ, ਯੁਤ੍ਤਯੋਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ''ਤਿ॥

ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕਾਪਿ। ਕਥੰ? ਤਿਚੀਵਰੰ ਤਾਵ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਵਿਚਰਣਕਾਲੇ ਕਾਯੰ ਪਰਿਹਰਤਿ ਪੋਸੇਤੀਤਿ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕੰ ਹੋਤਿ। ਚੀਵਰਕਣ੍ਣੇਨ ਉਦਕੰ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨਕਾਲੇ, ਖਾਦਿਤਬ੍ਬਫਲਾਫਲੰ ਗਹਣਕਾਲੇ ਚ ਕੁਚ੍ਛਿੰ ਪਰਿਹਰਤਿ ਪੋਸੇਤੀਤਿ ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕੰ ਹੋਤਿ। ਪਤ੍ਤੋਪਿ ਤੇਨ ਉਦਕੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਨਕਾਲੇ ਕੁਟਿਪਰਿਭਣ੍ਡਕਰਣਕਾਲੇ ਚ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਆਹਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨਕਾਲੇ ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕੋ। ਵਾਸਿਪਿ ਤਾਯ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਚ੍ਛੇਦਨਕਾਲੇ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਨੰ ਅਙ੍ਗਪਾਦਚੀਵਰਕੁਟਿਦਣ੍ਡਕਸਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਚ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਉਚ੍ਛੁਚ੍ਛੇਦਨਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਿਤਚ੍ਛਨਕਾਲੇ ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕਾ। ਸੂਚਿਪਿ ਚੀਵਰਸਿਬ੍ਬਨਕਾਲੇ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਪੂਵੰ ਵਾ ਫਲੰ ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨਕਾਲੇ ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕਾ। ਕਾਯਬਨ੍ਧਨੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਣਕਾਲੇ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕੰ,

ਉਚ੍ਛੁਆਦੀਨਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣਕਾਲੇ ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕਂ। ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਂ ਤੇਨ ਉਦਕਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਨਕਾਲੇ ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਭਣ੍ਡਕਰਣਕਾਲੇ ਚ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕਂ, ਪਾਨੀਯਪਾਨਕਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਕਾਲੇ ਤੇਨੇਵ ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਪੁਥੁਕਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨਕਾਲੇ ਚ ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕਂ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਿਕਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਮਤ੍ਤਾ।

ਨਵਪਰਿਕ੍ਖਾਰਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਸੇਯਜਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਰਟ੍ਠਕਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਵਾ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਿਕਸ੍ਸ ਨਿਸੀਦਨਂ ਵਾ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਂ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਕਾਦਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਿਕਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿ ਵਾ ਤੇਲਨਾਲਿਕਾ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦ੍ਵਾਦਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਿਕਸ੍ਸ ਛਤ੍ਤਂ ਵਾ ਉਪਾਹਨਂ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਚ ਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਿਕੋਵ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ, ਇਤਰੇ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਾ ਮਹਿਚ੍ਛਾ ਮਹਾਭਾਰਾਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਏਤੇਪਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਾਵ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਾਵ ਸੁਭਰਾਵ ਸਲ੍ਲਹੁਕਵੁਤ੍ਤਿਨੋਵ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਨ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਕਥੇਸਿ, ਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਿਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਹਿ ਖੁਦ੍ਦਕਵਾਸਿਞ੍ਚ ਸੂਚਿਞ੍ਚ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਅਂਸਕੂਟੇ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਤਿਚੀਵਰਂ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯੇਨਿਚ੍ਛਕਂ ਸੁਖਂ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਲ੍ਲਹੁਕਵੁਤ੍ਤਿਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ **ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨ ਚੀਵਰੇਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਯਪਰਿਹਰਣਮਤ੍ਤਕੇਨ। **ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨਾ**ਤਿ ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਰਣਮਤ੍ਤਕੇਨ। **ਸਮਾਦਾਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਮਤ੍ਤਕਂ ਸਬ੍ਬਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ''ਮਮ ਵਿਹਾਰੋ ਪਰਿਵੇਣਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ''ਤਿਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗੋ ਵਾ ਬਨ੍ਧੋ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਜਿਯਾ ਮੁਤ੍ਤੋ ਸਰੋ ਵਿਯ, ਯੂਥਾ ਅਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਮਤ੍ਤਹਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ, ਵਨਸਣ੍ਡਂ, ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ, ਨਵਂ ਪਬ੍ਭਾਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਕੋ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਏਕੋ ਅਦੁਤਿਯੋ।

> ''ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸੋ ਅਪ੍ਪਟਿਘੋ ਚ ਹੋਤਿ,
> ਸਨ੍ਤੁਸ੍ਸਮਾਨੋ ਇਤਰੀਤਰੇਨ।
> ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨਂ ਸਹਿਤਾ ਅਛਮ੍ਭੀ,
> ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ''ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੪੨; ਚੂਲਨਿ॰ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਸੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੧੨੮) –

ਏਵਂ ਵਣ੍ਣਿਤਂ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਮਤ੍ਥਂ ਉਪਮਾਯ ਸਾਧੇਨ੍ਤੋ **ਸੇਯਜਥਾਪੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਕ੍ਖੀ ਸਕੁਣੋ**ਤਿ ਪਕ੍ਖਯੁਤ੍ਤੋ ਸਕੁਣੋ। **ਡੇਤੀ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਤਤਿ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਸਕੁਣਾ ਨਾਮ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਰੁਕ੍ਖੋ ਪਰਿਪਕ੍ਕਫਲੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਦਿਸਾਹਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਖਪਕ੍ਖਤੁਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਤਸ੍ਸ ਫਲਾਨਿ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਾ ਵਿਧੁਨਨ੍ਤਾ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ''ਇਦਂ ਅਜ੍ਜਤਨਾਯ, ਇਦਂ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨੇਸਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਫਲੇ ਪਨ ਖੀਣੇ ਨੇਵ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਆਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਂ ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨਖਂ ਵਾ ਤੁਣ੍ਡਂ ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਨਪੇਕ੍ਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯੋ ਯਂ ਦਿਸਾਭਾਗਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਤੇਨ ਸਪਤ੍ਤਭਾਰੋਵ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਸ੍ਸਙ੍ਗੋ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖੋਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਸਮਾਦਾਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। **ਅਰਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸੇਨ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਕੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ। **ਅਨਵਜ੍ਜਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸਸੁਖਂ।

ਸੋ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾਤਿ ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਅਰਿਯੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਰੂਪਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੫) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਬ੍ਯਾਸੇਕਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਅਨਾਸਿਤ੍ਤਸੁਖਂ, ਅਵਿਕਿਣ੍ਣਸੁਖਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਸੁਖਂ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤਾਯ ਅਵਿਕਿਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ।

ਸੋ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਤਿ ਸੋ ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਸਂਵਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮੇਸੁ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਦੀਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਤੋ ਗਮਨਂ। **ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਗਮਨਂ।

ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤੀਤਿ ਸਾਤ੍ਥਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ, ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ, ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ, ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਤਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਞਾਣੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਯੇਵ ਤਾਨਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ ਕਰੋਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਦੀਘਨਿਕਾਯੇ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਵਣ੍ਣਨਾਤੋ ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਵਣ੍ਣਨਾਤੋ ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਚਾਤਿਆਦਿਨਾ ਕਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ? ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੋ ਨ ਇਜ੍ਝਤਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੇਹਿ ਵਾ ਵਨਚਰਕੇਹਿ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ''ਕਿਂ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੇਨਾ''ਤਿ ਭੇਰਵਸਦ੍ਦਂ ਸਾਵੇਨ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਸੀਸਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨਾਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ''ਅਸੁਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਪਾਪਕਮ੍ਮਮਕਾਸੀ''ਤਿ ਅਯਸੋ ਪਤ੍ਥਰਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨੇਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੋ ਇਜ੍ਝਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਲ਼ਕਂ ਵਾ ਤਿਲਕਂ ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪੀਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਖਯਤੋ ਵਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਰਿਯਭੂਮਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ। ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ। ਇਤਿਸ੍ਸ ਉਦਕੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤੇਲਬਿਨ੍ਦੁ ਵਿਯ ਯਸੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕੋ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਵਿਵਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਞ੍ਞਂ, ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਂ, ਅਪ੍ਪਨਿਗ੍ਘੋਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤਦੇਵ ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ''ਵਿਵਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚੇਪਿ ਸੇਨਾਸਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਅਨਾਕਿਣ੍ਣਂ ਗਹਟ੍ਠੇਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਹਿ, ਤੇਨ ਤਂ ਵਿਵਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੨੬) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਤਿ ਚੇਵ ਆਸਤਿ ਚ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਸੇਨਾਸਨਂ**। ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤੇਨਾਹ – ''ਸੇਨਾਸਨਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਚੋਪਿ ਸੇਨਾਸਨਂ, ਪੀਠਮ੍ਪਿ, ਭਿਸਿਪਿ, ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਮ੍ਪਿ, ਵਿਹਾਰੋਪਿ, ਅਡ੍ਢਯੋਗੋਪਿ, ਪਾਸਾਦੋਪਿ, ਹਮ੍ਮਿਯਮ੍ਪਿ, ਗੁਹਾਪਿ, ਅਟ੍ਟੋਪਿ, ਮਾਲ਼ੋਪਿ, ਲੇਣਮ੍ਪਿ, ਵੇਲ਼ੁਗੁਮ੍ਬੋਪਿ, ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਮ੍ਪਿ, ਮਣ੍ਡਪੋਪਿ ਸੇਨਾਸਨਂ, ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਸੇਨਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੨੭)। ਅਪਿਚ ਵਿਹਾਰੋ, ਅਡ੍ਢਯੋਗੋ, ਪਾਸਾਦੋ, ਹਮ੍ਮਿਯਂ, ਗੁਹਾਤਿ ਇਦਂ ਵਿਹਾਰਸੇਨਾਸਨਂ ਨਾਮ। ਮਞ੍ਚੋ, ਪੀਠਂ, ਭਿਸਿ, ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਮਞ੍ਚਪੀਠਸੇਨਾਸਨਂ ਨਾਮ। ਚਿਮਿਲਿਕਾ, ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡੋ, ਤਿਣਸਨ੍ਥਾਰੋ, ਪਣ੍ਣਸਨ੍ਥਾਰੋਤਿ ਇਦਂ ਸਨ੍ਥਤਸੇਨਾਸਨਂ ਨਾਮ। ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤਂ ਓਕਾਸਸੇਨਾਸਨਂ ਨਾਮਾਤਿ ਏਵਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਹਣੇਨ ਗਹਿਤਮੇਵ।

ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਸਕੁਣਸਦਿਸਸ੍ਸ ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਰਞ੍ਞਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਰਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ''ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਅਰਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੨੯) ''ਇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਵਸੇਨ ਆਗਤਂ ਅਰਞ੍ਞਂ। ''ਆਰਞ੍ਞਕਂ ਨਾਮ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕਂ ਪਚ੍ਛਿਮ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੫੪) ਇਦਂ ਪਨ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਰੂਪਂ। ਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਧੁਤਙ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਰੁਕ੍ਖਮੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸੀਤਚ੍ਛਾਯਂ ਵਿਵਿਤ੍ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ। **ਪਬ੍ਬਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਲਂ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਉਦਕਸੋਣ੍ਡੀਸੁ ਉਦਕਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੀਤਾਯ ਰੁਕ੍ਖਚ੍ਛਾਯਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਨਾਨਾਦਿਸਾਸੁ ਖਾਯਮਾਨਾਸੁ ਸੀਤੇਨ ਵਾਤੇਨ ਬੀਜਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ। **ਕਨ੍ਦਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਉਦਕਂ, ਤੇਨ ਦਾਰਿਤਂ ਉਦਕਭਿਨ੍ਨਂ ਪਬ੍ਬਤਪਦੇਸਂ, ਯਂ ਨਿਤਮ੍ਬਨ੍ਤਿਪਿ ਨਦੀਨਿਕੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਰਜਤਪਟ੍ਟਸਦਿਸਾ ਵਾਲਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਮਤ੍ਥਕੇ ਮਣਿਵਿਤਾਨਂ ਵਿਯ ਵਨਗਹਨਂ, ਮਣਿਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸਂ ਉਦਕਂ ਸਨ੍ਦਤਿ। ਏਵਰੂਪਂ ਕਨ੍ਦਰਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਗਤ੍ਤਾਨਿ ਸੀਤਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਲਿਕਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਂਸੁਕੂਲਚੀਵਰਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ। **ਗਿਰਿਗੁਹ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਬ੍ਬਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਾ ਉਮਙ੍ਗਸਦਿਸਂ ਮਹਾਵਿਵਰਂ। **ਸੁਸਾਨ**ਲਕ੍ਖਣਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੩੪) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਨਪਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਪਚਾਰਟ੍ਠਾਨਂ, ਯਤ੍ਥ ਨ ਕਸਨ੍ਤਿ ਨ ਵਪਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਵਨਪਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਦੂਰਾਨਮੇਤਂ ਸੇਨਾਸਨਾਨਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਅਬ੍ਭੋਕਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਂ। ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚੀਵਰਕੁਟਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸਤਿ।

ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਪਲਾਲਰਾਸਿਂ। ਮਹਾਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜਤੋ ਹਿ ਪਲਾਲਂ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਭਾਰਲੇਣਸਦਿਸੇ ਆਲਯੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਗਚ੍ਛਗੁਮ੍ਬਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਉਪਰਿ ਪਲਾਲਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ। **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਰਿਯੇਸਨਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ। **ਪਲ੍ਲਙ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਊਰੁਬਦ੍ਧਾਸਨਂ। **ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ। **ਉਜੁਂ ਕਾਯਂ ਪਣਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਉਪਰਿਮਸਰੀਰਂ ਉਜੁਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਪਿਟ੍ਠਿਕਣ੍ਟਕੇ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿਂ ਪਟਿਪਾਦੇਤ੍ਵਾ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਮ੍ਮਮਂਸਨ੍ਹਾਰੂਨਿ ਨ ਪਣਮਨ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਯਾ ਤੇਸਂ ਪਣਮਨਪਚ੍ਚਯਾ ਖਣੇ ਖਣੇ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਾਸੁ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਪਰਿਪਤਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਂ ਫਾਤਿਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। **ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਭਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਠਪਯਿਤ੍ਵਾ, ਮੁਖਸਮੀਪੇ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਯਂ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਾ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇ ਵਾ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਾ। ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੩੭)। ਅਥ ਵਾ "**ਪਰੀ**ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਟ੍ਠੋ। **ਮੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਯ੍ਯਾਨਟ੍ਠੋ। **ਸਤੀ**ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੋ। ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – 'ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿ'''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੬੪) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪੋ ''ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਨਿਯ੍ਯਾਨਂ ਸਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਅਭਿਜ੍ਝਂ ਲੋਕੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਲੁਜ੍ਜਨ-ਪਲੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਲੋਕੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਰਾਗਂ ਪਹਾਯ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਗਤਾਭਿਜ੍ਝੇਨਾ**ਤਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਸੇਨ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਵਿਗਤਾਭਿਜ੍ਝੇਨ, ਨ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਸਦਿਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਜ੍ਝਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਮੋਚੇਤਿ, ਯਥਾ ਨਂ ਸਾ ਮੁਞ੍ਚਤਿ ਚੇਵ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਚ ਨ ਪੁਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬ੍ਯਾਪਾਦਪਦੋਸਂ ਪਹਾਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪੂਤਿਕੁਮ੍ਮਾਸਾਦਯੋ ਵਿਯ ਪੁਰਿਮਪਕਤਿਂ ਪਜਹਤੀਤਿ **ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ**। ਵਿਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਦੁਸ੍ਸਤਿ, ਪਰਂ ਵਾ ਪਦੂਸੇਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤੀਤਿ **ਪਦੋਸੋ**। ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਕੋਧਸ੍ਸੇਵ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਥਿਨਂ ਚਿਤ੍ਤਗੇਲਞ੍ਞਂ, ਮਿਦ੍ਧਂ ਚੇਤਸਿਕਗੇਲਞ੍ਞਂ। ਥਿਨਞ੍ਚ ਮਿਦ੍ਧਞ੍ਚ **ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ। ਆਲੋਕਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਦਿਵਾਪਿ ਦਿਟ੍ਠਆਲੋਕਸਞ੍ਜਾਨਨਸਮਤ੍ਥਾਯ ਵਿਗਤਨੀਵਰਣਾਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਚ ਞਾਣੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਇਦਂ ਉਭਯਂ ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾਯ ਉਪਕਾਰਕਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਞ੍ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਞ੍ਚ **ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ। ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ**ਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। ''ਕਥਮਿਦਂ ਕਥਮਿਦ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ **ਅਕਥਂਕਥੀ। ਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਅਨਵਜ੍ਜੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ। ''ਇਮੇ ਨੁ ਖੋ ਕੁਸਲਾ, ਕਥਮਿਮੇ ਕੁਸਲਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਨ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਤਿ ਨ ਕਙ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਨੀਵਰਣੇਸੁ ਵਚਨਤ੍ਥਲਕ੍ਖਣਾਦਿਭੇਦਤੋ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੭੧-੭੨) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਞ੍ਞਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲੀਕਰਣੇ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਪਿ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲੀਕਰਣਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਨਿ।

ਇਮੇ ਆਸਵਾਤਿਆਦਿ ਅਪਰੇਨਾਪਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਤੀਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਬਾਹਿਰਸਮਯਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਫਲਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਅਙ੍ਗੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨ ਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਇਦਾਨਿ ਦੇਸਨਂ ਅਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ **ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੯. ਤਣ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੯. ਨਵਮੇ **ਜਾਲਿਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਲਸਦਿਸਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਜਾਲਂ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਂਸਿਬ੍ਬਿਤਂ ਆਕੁਲਬ੍ਯਾਕੁਲਂ, ਏਵਂ ਤਣ੍ਹਾਪੀਤਿ ਜਾਲਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਜਾਲਿਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਯੋ ਵਾ ਭਵੇ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਯ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਭੂਤਂ ਜਾਲਂ

ਅਤ੍ਥੀਤਿਪਿ ਜਾਲਿਨੀ। **ਸਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ। **ਵਿਸਟ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਟਂ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੁਂ। **ਵਿਸਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਸਤੁਂ ਲਗ੍ਗਂ ਲਗਿਤਂ। ਅਪਿਚ "**ਵਿਸਮੂਲਾ**ਤਿ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕਾ। **ਵਿਸਫਲਾ**ਤਿ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕਾ''ਤਿਆਦਿਨਾਪਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੩; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਮੇਤ੍ਤਗੂਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੨੨) ਨਯੇਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਉਦ੍ਦਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਧਂਸਿਤੋ। **ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਵੇਠਿਤੋ। **ਤਨ੍ਤਾਕੁਲਕਜਾਤੋ**ਤਿ ਤਨ੍ਤਂ ਵਿਯ ਆਕੁਲਜਾਤੋ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਦੁੱਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਮੂਸਿਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਪੇਸਕਾਰਾਨਂ ਤਨ੍ਤਂ ਤਹਿਂ ਤਹਿਂ ਆਕੁਲਂ ਹੋਤਿ, ''ਇਦਂ ਅਗ੍ਗਂ ਇਦਂ ਮੂਲ''ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਅਗ੍ਗਂ, ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਮੂਲਂ ਸਮਾਨੇਤੁਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਾ ਇਮਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਾ ਆਕੁਲਬਜਾਕੁਲਾ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਰਣਮਗ੍ਗਂ ਉਜੁਂ ਕਾਤੁਂ। **ਗੁਲਾਗੁਣ੍ਠਿਕਜਾਤੋ**ਤਿ ਗੁਲਾਗੁਣ੍ਠਿਕਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੇਸਕਾਰਕਞ੍ਜਿਯਸੁਤ੍ਤਂ। ਗੁਲਾ ਨਾਮ ਸਕੁਣਿਕਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਲਾਵਕੋਤਿਪਿ ਏਕੇ। ਯਥਾ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਆਕੁਲਂ ਅਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਅਗ੍ਗਂ, ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਮੂਲਂ ਸਮਾਨੇਤੁਂ ਦੁਕ੍ਕਰਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਮੁਞ੍ਜਪਬ੍ਬਜਭੂਤੋ**ਤਿ ਮੁਞ੍ਜਤਿਣਂ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਜਤਿਣਂ ਵਿਯ ਚ ਭੂਤੋ, ਤਾਦਿਸੋ ਜਾਤੋ। ਯਥਾ ਤਾਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਤਰਜ੍ਜੁਂ ਜਿਣ੍ਣਕਾਲੇ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਤਿਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਤਿਣਾਨਂ ''ਇਦਂ ਅਗ੍ਗਂ ਇਦਂ ਮੂਲ''ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਅਗ੍ਗਂ, ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਮੂਲਂ ਸਮਾਨੇਤੁਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਚ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪੁਰਿਸਕਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ ਉਜੁਂ ਕਾਤੁਂ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਤਣ੍ਹਾਜਾਲਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਰਣਮਗ੍ਗਂ ਉਜੁਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਮਯਂ ਲੋਕੋ ਤਣ੍ਹਾਜਾਲੇਨ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੋ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਸਂਸਾਰਂ ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਪਾਯੋ**ਤਿ ਨਿਰਯ-ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿ-ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯ-ਅਸੁਰਕਾਯਾ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਹਿ ਤੇ ਵਡ੍ਢਿਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਆਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਅਪਾਯਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਗਤਿਭਾਵਤੋ **ਦੁਗ੍ਗਤਿ**। ਸੁਖਸਮੁਸ੍ਸਯਤੋ ਵਿਨਿਪਤਿਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਨਿਪਾਤੋ**। ਇਤਰੋ ਪਨ –

> ''ਖਨ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਾਟਿ, ਧਾਤੁਆਯਤਨਾਨ ਚ।
> ਅਬ੍ਬੋਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ, ਸਂਸਾਰੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਚੁਤਿਤੋ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਤੋ ਚੁਤਿਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯੋ ਗਣ੍ਹਮਾਨੋ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਯੋਨੀਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਗਤੀਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤੀਸੁ ਨਵਸੁ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੇਸੁ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਵਾਤਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਾਵਾ ਵਿਯ ਯਨ੍ਤੇ ਯੁਤ੍ਤਗੋਣੋ ਵਿਯ ਚ ਪਰਿਬ੍ਭਮਤਿਯੇਵ।

ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਉਪਾਦਾਯਾਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਂ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ ਉਪਾਦਾਯ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ। **ਬਾਹਿਰਸ੍ਸ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਬਾਹਿਰਂ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ। **ਅਸ੍ਮੀਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤੀ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਦੇਤਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ ਉਪਾਦਾਯ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਸਮੂਹਗ੍ਗਾਹਤੋ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤ੍ਥਸ੍ਮੀਤਿ ਹੋਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਏਵਂ ਸਮੂਹਤੋ ਅਹਨ੍ਤਿ ਗਹਣੇ ਸਤਿ ਤਤੋ ਅਨੁਪਨਿਧਾਯ ਚ ਉਪਨਿਧਾਯ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਿਧਾ ਗਹਣਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨੁਪਨਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਆਕਾਰਂ ਅਨੁਪਗਮ੍ਮ ਸਕਭਾਵਮੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਸ੍ਮੀਤਿ ਹੋਤਿ, ਖਤ੍ਤਿਯਾਦੀਸੁ ਇਦਂਪਕਾਰੋ ਅਹਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਤਾਵ ਅਨੁਪਨਿਧਾਯ ਗਹਣਂ। **ਉਪਨਿਧਾਯ ਗਹਣਂ** ਪਨ ਦੁਵਿਧਂ ਹੋਤਿ ਸਮਤੋ ਚ ਅਸਮਤੋ ਚ। ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਏਵਂਸ੍ਮੀਤਿ ਅਞ੍ਞਥਾਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਏਵਂਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਸਮਤੋ ਉਪਨਿਧਾਯ ਗਹਣਂ, ਯਥਾਯਂ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਯਥਾਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਏਵਮਹਮ੍ਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਥਾਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਅਸਮਤੋ ਗਹਣਂ, ਯਥਾਯਂ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਯਥਾਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਹਂ, ਹੀਨੋ ਵਾ ਅਧਿਕੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਾਨਿ ਤਾਵ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਾਨਿ।

ਅਸਸ੍ਮੀਤਿ ਸਤਸ੍ਮੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਯਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਸਂ, ਨਿਚ੍ਚਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਸੀਦਤੀਤਿ ਸਤਂ, ਅਨਿਚ੍ਚਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਇਤੋ ਪਰਾਨਿ **ਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਂਸਯਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਸਨ੍ਤਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਅਹਂ ਸਿਯਨ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਚਤੁਕ੍ਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਅਪਿਹਂ ਸ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਪਿ ਨਾਮ ਅਹਂ ਭਵੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਏਵਂ

ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਾਨਿਪਿ ਪੁਰਿਮਚਤੁਕ੍ਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਭਵਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਨਾਗਤਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਪੁਰਿਮਚਤੁਕ੍ਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਮੇਤੇ –

''ਦ੍ਵੇ ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਸਾ ਸੀਸਞ੍ਞੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸੀਸਮੂਲਕਾ।
ਤਯੋ ਤਯੋਤਿ ਏਤਾਨਿ, ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਿਭਾਵਯੇ॥

ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਅਸਸ੍ਮਿ, ਸਤਸ੍ਮੀਤਿ ਏਤੇ ਦ੍ਵੇ ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਸਾ ਨਾਮ। ਅਸ੍ਮਿ, ਸਨ੍ਤਿ, ਅਪਿਹਂ ਸਨ੍ਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸੁਦ੍ਧਸੀਸਾ ਏਵ। ਇਤ੍ਥਸ੍ਮੀਤਿਆਦਯੋ ਤਯੋ ਤਯੋਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੀਸਮੂਲਕਾ ਨਾਮਾਤਿ ਏਵਮੇਤੇ ਦ੍ਵੇ ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਸਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸੁਦ੍ਧਸੀਸਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੀਸਮੂਲਕਾਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਧਮ੍ਮਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਾਨਿ ਤਾਵ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਉਪਾਦਾਯ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਾਨਿ। ਬਾਹਿਰਸ੍ਸ ਉਪਾਦਾਯ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਇਮਿਨਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਰੂਪੇਨ ਵਾ…ਪੇ॰… ਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਵਾਤਿ ਏਸ ਵਿਸੇਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵ।

ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਅਤੀਤਾਨਿ ਛਤ੍ਤਿਂਸਾਤਿ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਤੀਤੇ ਅਦ੍ਧਨਿ ਛਤ੍ਤਿਂਸ। **ਅਨਾਗਤਾਨਿ ਛਤ੍ਤਿਂਸਾ**ਤਿ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸੇਵ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਚ ਅਨਾਗਤੇ ਅਦ੍ਧਨਿ ਛਤ੍ਤਿਂਸ। **ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਛਤ੍ਤਿਂਸਾ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਯਥਾਸਮ੍ਭਵਤੋ ਬਹੂਨਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਦ੍ਧਨਿ ਛਤ੍ਤਿਂਸਾਵ। ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਨਿਯਮੇਨੇਵ ਅਤੀਤੇ ਅਦ੍ਧਨਿ ਛਤ੍ਤਿਂਸ, ਅਨਾਗਤੇ ਛਤ੍ਤਿਂਸ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਛਤ੍ਤਿਂਸ। ਅਨਨ੍ਤਾ ਹਿ ਅਸਦਿਸਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਭੇਦਾ ਸਤ੍ਤਾ। **ਅਟ੍ਠਸਤਂ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਂ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਟ੍ਠਸਤਸਙ੍ਖਾਤਂ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੧੦. ਪੇਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੦. ਦਸਮੇ **ਨ ਉਸ੍ਸੇਨੇਤੀ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਨ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਨ ਪਟਿਸੇਨੇਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਰੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਲਹਭਣ੍ਡਨਵਸੇਨ ਨ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਨ ਧੂਪਾਯਤੀ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਉਪਾਦਾਯ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਵਸੇਨ ਨ ਧੂਪਾਯਤਿ। **ਨ ਪਜ੍ਜਲਤੀ**ਤਿ ਬਾਹਿਰਸ੍ਸ ਉਪਾਦਾਯ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਵਸੇਨ ਨ ਪਜ੍ਜਲਤਿ। **ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਝਾਯਤੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਮਿਮਾਨਵਸੇਨ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਝਾਯਤਿ। ਸੇਸਂ ਪਾਲ਼ਿਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਚਤੁਤ੍ਥਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੫. ਪਞ੍ਚਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ

(੨੧) ੧. ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਵਗ੍ਗੋ

੧-੬. ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੧. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਲਾਮਕਪੁਰਿਸਂ ਤੁਚ੍ਛਪੁਰਿਸਂ ਮੂਲ੍ਹਪੁਰਿਸਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਅਨ੍ਧੀਕਤਂ ਬਾਲ੍ਹਂ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਰੇਕੇਨ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਂ। ਇਤਰੇ ਦ੍ਵੇ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ତਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ। ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਪਠਮਂ ਪਞ੍ਚਵੇਰਵਸੇਨ ਦੇਸਿਤਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਸੇਨ, ਤਤਿਯਂ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰਵਸੇਨ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਵਸੇਨ, ਪਞ੍ਚਮਂ ਅਟ੍ਠਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਵਸੇਨ, ਛਟ੍ਠਂ ਦਸਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਵਸੇਨ।

੭-੧੦. ਪਾਪਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੭-੨੧੦. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਪਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਲਾਮਕਂ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਪੁਗ੍ਗਲਂ। **ਕਲ੍ਯਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਭਦ੍ਦਕਂ ਅਨਵਜ੍ਜਪੁਗ੍ਗਲਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਅਟ੍ਠਮੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਨਵਮੇ **ਪਾਪਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਲਾਮਕਧਮ੍ਮਂ। **ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਵਜ੍ਜਧਮ੍ਮਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਦਸਮੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਗ੍ਗੇ ਦਸਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਅਗਾਰਿਯਪ੍ਪਟਿਪਦਾ ਕਥਿਤਾ। ਸਚੇਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾਤਿ।

ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

(੨੨) ੨. ਪਰਿਸਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਰਿਸਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ ਪਰਿਸਂ ਦੂਸੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਪਰਿਸਦੂਸਨਾ**। ਪਰਿਸਂ ਸੋਭੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਪਰਿਸਸੋਭਨਾ**।

੨. ਦਿਟ੍ਠਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੨. ਦੁਤਿਯੇ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਪਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤਾਯ ਵਿਸੁਂ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ।

੩. ਅਕਤਞ੍ਞੁਤਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੩. ਤਤਿਯੇ **ਅਕਤਞ੍ਞੁਤਾ ਅਕਤਵੇਦਿਤਾ**ਤਿ ਅਕਤਞ੍ਞੁਤਾਯ ਅਕਤਵੇਦਿਤਾਯ। ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਮੇਵ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੪-੭. ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੀਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੪-੨੧੭. ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਕਮ੍ਮਕਿਲੇਸਾਨਂ ਤਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪਞ੍ਚਮਂ ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖਾਨਂ ਆਦਿਤੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ, ਛਟ੍ਠਂ ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ, ਸਤ੍ਤਮਂ ਅਨਰਿਯਵੋਹਾਰਅਰਿਯਵੋਹਾਰਾਨਂ। ਤਥਾ ਅਟ੍ਠਮਨਵਮਦਸਮਾਨਿ ਸਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖਾਨਂ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਸਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਨ ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖਧਮ੍ਮਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਵ ਕਥਿਤਾ। ਨਵਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਸਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਯੋ ਪਨ ਮਗ੍ਗਾ ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ।

ਪਰਿਸਾਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

(੨੩) ੩. ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੧-੨੩੧. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਦਸਮੇ ਯੋ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਬ੍ਬਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਂ **ਚਿਨ੍ਤਾਕਵਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਂ **ਸੁਤਕਵਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਏਕਂ ਅਤ੍ਥਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਂ **ਅਤ੍ਥਕਵਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਵਙ੍ਗੀਸਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਭਾਨੇਨ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਂ **ਪਟਿਭਾਨਕਵਿ** ਨਾਮਾਤਿ।

ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

(੨੪) ੪. ਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸੰਖਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੨. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਕਣ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਲਕਂ ਦਸਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਕਮ੍ਮਂ। **ਕਣ੍ਹਵਿਪਾਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤੋ ਕਾਲਕਵਿਪਾਕਂ। **ਸੁਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਰਕਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਕਮ੍ਮਂ । **ਸੁਕ੍ਕਵਿਪਾਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤੋ ਪਣ੍ਡਰਕਵਿਪਾਕਂ। **ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਿਸ੍ਸਕਕਮ੍ਮਂ। **ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਵਿਪਾਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਵਿਪਾਕਂ। ਮਿਸ੍ਸਕਕਮ੍ਮਞ੍ਹਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਕੁਸਲੇਨ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਂ ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕੁਸਲੇਨ ਪਵਤ੍ਤੇ ਸੁਖਂ ਵੇਦਿਯਤਿ। ਕੁਸਲੇਨ ਰਾਜਕੁਲੇਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਕੁਸਲੇਨ ਪਵਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਿਯਤਿ। **ਅਕਣ੍ਹਂ ਅਸੁਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਕਰਂ ਚਤੁਮਗ੍ਗਞਾਣਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਯਦਿ ਕਣ੍ਹਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਕਣ੍ਹਵਿਪਾਕਂ ਦਦੇਯ੍ਯ। ਯਦਿ ਸੁਕ੍ਕਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸੁਕ੍ਕਵਿਪਾਕਂ ਦਦੇਯ੍ਯ। ਉਭਯਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਪਨ ਅਪ੍ਪਦਾਨਤੋ ਅਕਣ੍ਹਂ ਅਸੁਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ।

੨. ਵਿਤ੍ਥਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਸਦੋਸਂ। **ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਚੇਤਨਂ। **ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤੀ**ਤਿ ਆਯੂਹਤਿ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝਂ ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਦੁਕ੍ਖਂ ਲੋਕਂ। **ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝਾ ਫਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਦੁਕ੍ਖਾ ਵਿਪਾਕਫਸ੍ਸਾ। **ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਸਾਬਾਧਂ ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਂ ਵੇਦਿਯਤਿ। **ਏਕਨ੍ਤਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਨ ਸੁਖਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ। **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਨੇਰਯਿਕਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਤੇਨ ਕੇਵਲਂ ਨੇਰਯਿਕਸਤ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਪਨ ਤਂਸਰਿਕ੍ਖਕਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਤਾਵ ਕਾਲੇਨ ਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ। **ਏਕਚ੍ਚੇ ਚ ਦੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਮਹੇਸਕ੍ਖਤਰਾ ਦੇਵਤਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਪਾਰੁਤਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਸ੍ਸ ਓਤਾਰਣਂ, ਅਞ੍ਜਲਿਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਨ੍ਤਿਆਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਕਾਲੇਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਾਨਂ ਕਾਲੇਨ ਸੁਖਂ। **ਏਕਚ੍ਚੇ ਚ ਵਿਨਿਪਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੇਮਾਨਿਕਪੇਤਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਤੇ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਸੁਖਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਿਯਨ੍ਤਿ। ਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਯੋ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਯ ਵੋਕਿਣ੍ਣਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪਹਾਨਾਯ ਯਾ ਚੇਤਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਵਟ੍ਟਗਾਮਿਨੀ ਮਗ੍ਗਚੇਤਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਾ ਹਿ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ।

੩. ਸੋਣਕਾਯਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੪. ਤਤਿਯੇ **ਸਿਖਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ**ਤਿ ਸੀਸਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਾਯ ਮਹਤਿਯਾ ਸਿਖਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਗੋਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ। **ਪੁਰਿਮਾਨੀ**ਤਿ ਅਤੀਤਾਨਨ੍ਤਰਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਰਿਮਾਨਿ, ਦੁਤਿਯਾਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ **ਪੁਰਿਮਤਰਾਨਿ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਸੋਣਕਾਯਨੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ। **ਕਮ੍ਮਸਚ੍ਚਾਯਂ ਭੋ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਭੋ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਕਮ੍ਮਸਭਾਵੋ। **ਕਮ੍ਮਸਮਾਰਮ੍ਭਟ੍ਠਾਯੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸਮਾਰਮ੍ਭੇਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਕਮ੍ਮਂ ਆਯੂਹਨ੍ਤੋਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਨਾਯੂਹਨ੍ਤੋ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਸੇਸਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੪-੯. ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੫. ਚਤੁਤ੍ਥਾਦੀਨਿਪਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਮਗ੍ਗਙ੍ਗੇਸੁ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਸਤਿਯਾ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਭਯਮੇਵ ਕਮ੍ਮਂ। ਸੇਸਾ ਅਙ੍ਗਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨੋ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤਂ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਚੇਤਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇਵ ਵਣ੍ਣਿਤਂ।

੧੦. ਸਮਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੧. ਦਸਮੇ **ਇਧੇ**ਵਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਸਾਸਨੇ। ਅਯਂ ਪਨ ਨਿਯਮੋ ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਦੁਤਿਯਾਦਯੋਪਿ ਹਿ ਸਮਣਾ ਇਧੇਵ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ। **ਸੁਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਰਿਤ੍ਤਾ ਤੁਚ੍ਛਾ। **ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ, ਦ੍ਵੇ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ, ਸੋਲ਼ਸ ਸਞ੍ਞਿਵਾਦਾ, ਅਟ੍ਠ ਅਸਞ੍ਞਿਵਾਦਾ, ਅਟ੍ਠ ਨੇਵਸਞ੍ਞਿਨਾਸਞ੍ਞਿਵਾਦਾ, ਸਤ੍ਤ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ, ਪਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾਤਿ ਇਮੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲੇ ਆਗਤਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਇਤੋ ਬਾਹਿਰਾਨਂ ਪਰੇਸਂ ਪਵਾਦਾ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ ਨਾਮ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਇਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਫਲਟ੍ਠਕਸਮਣੇਹਿ ਸੁਞ੍ਞਾ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਏਤ੍ਥ ਸਨ੍ਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤੇਹੇਵ ਸੁਞ੍ਞਾ , ਚਤੂਹਿ ਪਨ ਮਗ੍ਗਟ੍ਠਕਸਮਣੇਹਿਪਿ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੇਹਿਪੀਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਿਪਿ ਸਮਣੇਹਿ ਸੁਞ੍ਞਾ ਏਵ। ਇਦਮੇਵ ਅਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗਵਤਾ ਮਹਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੧੪) ਵੁਤ੍ਤਂ –

''ਏਕੂਨਤਿਂਸੋ ਵਯਸਾ ਸੁਭਦ੍ਦ,
ਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਂ ਕਿਂਕੁਸਲਾਨੁਏਸੀ।
ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਸ ਸਮਾਧਿਕਾਨਿ,
ਯਤੋ ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸੁਭਦ੍ਦ।
ਞਾਯਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਦੇਸਵਤ੍ਤੀ,
ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਮਣੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ''॥

''ਦੁਤਿਯੋਪਿ ਸਮਣੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤਿਯੋਪਿ ਸਮਣੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਚਤੁਤ੍ਥੋਪਿ ਸਮਣੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੁਞ੍ਞਾ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ ਸਮਣੇਹਿ ਅਞ੍ਞੇਹੀ''ਤਿ । ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਪਦੇਸਵਤ੍ਤੀਤਿ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਂ ਮਗ੍ਗਟ੍ਠਂ ਫਲਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਤਯੋਪਿ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣੋਪਿ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਂ ਮਗ੍ਗਟ੍ਠਂ ਫਲਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਤਯੋਪਿ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ''ਦੁਤਿਯੋਪਿ ਸਮਣੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਕਾਦਸਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

(੨੫) ੫. ਆਪਤ੍ਤਿਭਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੩. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਪਿ ਨੁ ਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵੂਪਸਨ੍ਤਭਾਵਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਕੁਤੋ ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੁਤੋ ਕਿਨ੍ਤਿ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵਦਤਿ। **ਕੇਵਲਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਂ ਸਮਨ੍ਤਤੋ। **ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਠਿਤੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਾਦਤ੍ਥਾਯ ਕਥਿਤਂ ਪਟਿਕਥੇਨ੍ਤੋਵ ਠਿਤੋ। **ਤਤ੍ਰਾਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਏਵਂ ਠਿਤੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ। **ਨ ਏਕਵਾਚਿਕਮ੍ਪਿ ਭਣਿਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ''ਮਾ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਵਂ ਅਵਚਾ''ਤਿ ਏਕਵਚਨਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। **ਵੋਯੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਤਿ ਅਨੁਯੋਗਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਅਤ੍ਥਵਸੇ**ਤਿ ਕਾਰਣਵਸੇ। **ਨਾਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਪੋਸਥਪ੍ਪਵਾਰਣਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਂ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੨. ਆਪਤ੍ਤਿਭਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਖੁਰਮੁਣ੍ਡਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਸਿਖਣ੍ਡਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਖੁਰੇਨ ਮੁਣ੍ਡਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ। **ਖਰਸ੍ਸਰੇਨਾ**ਤਿ ਕਕ੍ਖਲ਼ਸਦ੍ਦੇਨ। **ਪਣਵੇਨਾ**ਤਿ ਵਜ੍ਝਭੇਰਿਯਾ। **ਥਲਟ੍ਠਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਿਤਸ੍ਸ। **ਸੀਸਚ੍ਛੇਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਸਚ੍ਛੇਦਾਰਹਂ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਯਂ ਨਾਮ। **ਸੋ ਵਤਸ੍ਸਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਵਤ ਅਹਂ ਅਸ੍ਸਂ, ਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਪਾਪਂ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਨੁਰੂਪਂ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਮਣੇਰਭੂਮਿਯਂ ਠਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਲ਼ਵਤ੍ਥਂ ਪਰਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਪਿਲੋਤਿਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ। **ਮੋਸਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਸਲਾਭਿਘਾਤਾਰਹਂ। **ਯਥਾਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। **ਭਸ੍ਮਪੁਟ**ਨ੍ਤਿ ਛਾਰਿਕਾਭਣ੍ਡਿਕਂ। **ਗਾਰਯ੍ਹਂ ਭਸ੍ਮਪੁਟ**ਨ੍ਤਿ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਛਾਰਿਕਾਪੁਟੇਨ ਮਤ੍ਥਕੇ ਅਭਿਘਾਤਾਰਹਂ। **ਯਥਾਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। **ਉਪਵਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਵਾਦਾਰਹਂ। **ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੇਸੂ**ਤਿ ਪਟਿਦੇਸੇਤਬ੍ਬੇਸੁ। ਇਮਿਨਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। **ਇਮਾਨਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਆਪਤ੍ਤਿਭਯਾਨੀ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਭਯਾਨਿ ਨਾਮਾਤਿ।

੩. ਸਿਕ੍ਖਾਨਿਸਂਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੫. ਤਤਿਯੇ ਸਿਕ੍ਖਾ ਆਨਿਸਂਸਾ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਸਿਕ੍ਖਾਨਿਸਂਸਂ**। ਪਞ੍ਞਾ ਉਤ੍ਤਰਾ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਪਞ੍ਞੁਤ੍ਤਰਂ**। ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਸਾਰੋ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸਾਰਂ**। ਸਤਿ ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਾ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਸਤਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯਂ**। ਏਤੇਸਂ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਦਿਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਆਨਿਸਂਸਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਸਮਾਚਾਰਿਕਾ। ਵਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸੀਲਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਤਥਾ ਤਥਾ ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਸਿਕ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਤਥਾ ਤਥਾ ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ।

ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਿਕਾਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਦਿਭੂਤਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਸੀਲਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਸਬ੍ਬਸੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਾ। **ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਵੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਸੁਦਿਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਫੁਸਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਞਾਣਫਸ੍ਸੇਨ ਫੁਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂਯੇਵ ਸਤਿ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ। **ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮਿ। **ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਵੇਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਫੁਸਿਤਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ।

੪. ਸੇਯਜਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪੇਤਾ**ਤਿ ਕਾਲਕਤਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਉਤ੍ਤਾਨਾ ਸੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇ ਯੇਭੁਯਜੇਨ ਉਤ੍ਤਾਨਕਾਵ ਸਯਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **ਪੇਤਾ** ਨਾਮ, ਤੇ ਅਪ੍ਪਮੰਸਲੋਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਘਾਤਜਟਿਤਾ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸਯਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਉਤ੍ਤਾਨਾਵ ਸੇਨ੍ਤਿ। **ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤੇਜੁਸ੍ਸਦਤ੍ਤਾ ਸੀਹੋ ਮਿਗਰਾਜਾ ਦ੍ਵੇ ਪੁਰਿਮਪਾਦੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਂ ਅਨ੍ਤਰਸਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਾਦਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਾਨਂ ਠਿਤੋਕਾਸਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਮਪਾਦਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਸੀਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਤਿ। ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਸਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬੁਜ੍ਝਮਾਨੋ ਨ ਉਤ੍ਤਸਨ੍ਤੋ ਪਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਸੀਸਂ ਪਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਾਦਾਦੀਨਂ ਠਿਤੋਕਾਸਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ''ਨਯਿਦਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਜਾਤਿਯਾ, ਨ ਸੂਰਭਾਵਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਯਤਿ, ਨ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਪਨ ''ਤੁਯ੍ਹਂ ਜਾਤਿਯਾ ਚ ਸੂਰਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਰੂਪਮਿਦ''ਨ੍ਤਿ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸੀਹਵਿਜਮ੍ਭਨਂ ਵਿਜਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਕੇਸਰਭਾਰਂ ਵਿਧੁਨਿਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

੫. ਥੂਪਾਰਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਕਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਥੂਪਕਰਣਂ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਸੀਲਵਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾਤਿ? ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਤ੍ਤਾ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਹਿ ਥੂਪੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਤਾਵ ਥੂਪਾਨਂ ਓਕਾਸੋ ਨ ਭਵੇਯਜ, ਤਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨਾਨੁਜਾਨਾਤਿ। ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਰਾਜਾ ਏਕੋਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਥੂਪੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯੋ ਹੋਤਿ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸੀਲਵਤੋ ਪਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਯ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੮. ਪਠਮਵੋਹਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਨਰਿਯਵੋਹਾਰਾ**ਤਿ ਅਨਰਿਯਾਨਂ ਕਥਾ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਆਪਤ੍ਤਿਭਯਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਪਞ੍ਚਮਪਣ੍ਣਾਸਕਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

(੨੬) ੬. ਅਭਿਵ੍ਵਾਵਗ੍ਗੋ

੧-੩. ਅਭਿਵ੍ਵਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੪-੨੫੬. ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਭਿਵ੍ਵਾਯਾ**ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਸਮਥੋ ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਚਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਗ੍ਗਹਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਞ੍ਚ। **ਵਿਜ੍ਜਾ ਚ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਚਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਞਾਣਵਿਜ੍ਜਾ ਚ ਸੇਸਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਧਮ੍ਮਾ ਚ। ਦੁਤਿਯੇ **ਅਨਰਿਯਪਰਿਯੇਸਨਾ**ਤਿ ਅਨਰਿਯਾਨਂ ਏਸਨਾ ਗਵੇਸਨਾ। **ਜਰਾਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਜਰਾਸਭਾਵਂ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੪. ਮਾਲੁਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਮਾਲੁਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਾਲੁਕ੍ਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਤਵ ਓਵਾਦਯਾਚਨੇ। ਇਮਿਨਾ ਥੇਰਂ ਅਪਸਾਦੇਤਿਪਿ ਉਸ੍ਸਾਦੇਤਿਪਿ। ਕਥਂ? ਅਯਂ ਕਿਰ ਦਹਰਕਾਲੇ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਲਗ੍ਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਯਾਚਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਦਹਰੇ ਕਿਂ ਵਕ੍ਖਾਮ, ਮਾਲੁਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਤਰੁਣਕਾਲੇ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਲਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਭਣਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਅਪਸਾਦੇਤਿ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਥੇਰੋ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇਵ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਦਹਰੇ ਕਿਂ ਵਕ੍ਖਾਮ, ਅਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਮਾਲੁਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇਪਿ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਯਾਚਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਾਵ ਤਰੁਣਕਾਲੇਪਿ ਵੀਰਿਯਂ ਨ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਭਣਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਉਸ੍ਸਾਦੇਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੫-੧੦. ਕੁਲਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੮-੨੬੩. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਆਧਿਪਚ੍ਚੇ ਠਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਛਟ੍ਠੇ **ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਕਾਯਬਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਭਿਕ੍ਖੁਵਾਰੇ **ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਗੁਣਵਣ੍ਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਬਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਜਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਞਾਣਜਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਸਤ੍ਤਮੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਅਭਿਵ੍ਵਾਵਗ੍ਗੋ ਛਟ੍ਠੋ।

(੨੭) ੭. ਕਮ੍ਮਪਥਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੪-੨੭੩. ਕਮ੍ਮਪਥਵਗ੍ਗੇਪਿ ਦਸਪਿ ਕਮ੍ਮਪਥਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਵ ਕਥਿਤਾ।

(੨੮) ੮. ਰਾਗਪੇਯਜਾਲਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੪-੭੮੩. ਰਾਗਪੇਯਜਾਲਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਮਨੋਰਥਪੂਰਣਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਚਤੁਕ੍ਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।